

Kb

102 830

Heller E
Żydowskie
przedsiębiorstwa
Przemysłowe
w Polsce

TOM III
BIAŁYSTOK W.
I WOJEWÓDZTWO

3000

Jewish Industrial Establishments in Poland
surveyed in 1921

ŻYDOWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁOWE W POLSCE

WEDŁUG ANKIETY Z 1921 ROKU

OPRACOWANE POD KIEROWNICTWEM
ELIEZERA HELLERA

T O M T R Z E C I
BIAŁYSTOK MIASTO I WOJEWÓDZTWO

W A R S Z A W A 1 9 2 2

JK-49/85

Jewish Industrial Establishments in Poland

surveyed in 1921.

Volume I. Part 1. Warsaw City,

CONTENTS: PRELIMINARY SURVEY:

Foreword, Introduction, Contents of the Questionnaire, Extract from instructions to investigators, List of towns covered by investigation, Specification of establishments.

ANALITICAL TEXTS.

STATISTICAL TABLES.

DIAGRAMS.

Volume I. Part 2. Warsaw District.

CONTENTS: **, ANALITICAL TEXTS.

STATISTICAL TABLES.

Kb

102830 ✓

Volume II. Lodz City,
Lodz District.

Volume III. Bialystok City and District.

Volume IV. Kielce and Lublin Districts.

Volume V. Krakow District.

Volume VI. Lemberg, Stanislawow and Tarnopol Districts.

Volume VII. Nowogrodek, Polesie and Wohlyn Districts.

Volume VIII. Central Lithuania.

Volume IX. General summary.

Żydowskie Przedsiębiorstwa Przemysłowe.

Żydowskie Przedsiębiorstwa Przemysłowe w Polsce

według ankiety z roku 1921.

Tom I. Część 1. Warszawa.

SPIS RZECZY: CZĘŚĆ OGÓLNA:

Przedmowa, Wstęp, Treść kwestionariusza, Wyciąg z instrukcji, Wykaz miast, Klasyfikacja,

PRZEGLĄD ANALITYCZNY TABEL.

CZĘŚĆ TABELARYCZNA.

DIAGRAMY.

Tom I. Część 2. Warszawa—Województwo.

SPIS RZECZY: * * *, PRZEGLĄD ANALITYCZNY TABEL,
CZĘŚĆ TABELARYCZNA.

Tom II.

Łódź.

Łódź—Województwo.

Tom III.

Białystok miasto i województwo.

Tom IV.

Województwa Kieleckie i Lubelskie.

Tom V.

Województwo Krakowskie.

Tom VI.

Województwa: Lwowskie, Stanisławowskie i Tarnopolskie.

Tom VII.

Województwa Nowogrodzkie, Poleskie i Wołyńskie.

Tom VIII.

Litwa Środkowa.

Tom XI.

Ogólne zestawienie wyników ankiety z roku 1921.

SPIS RZECZY.

CZĘŚĆ OGÓLNA:

str.

Wstęp . . . . .

XII

Przeгляд analityczny tabel: a) Białystok miasto . . . . .

XIII — LXXI

b) „ województwo . . . . .

LXXIII—CXLII

c) przemysł włókienniczy okręgu białostockiego . . . . .

CXLIII—CLXII

CZĘŚĆ TABELARYCZNA:

str.

a) Białystok miasto.

Tab. № I Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921 (w sezonie i nie w sezonie) . . . . . 6 — 17

„ „ II a) Zakłady czynne, a robotnicy najemni w czasie przeprowadzenia ankiety . . . . . 18 — 39
b) ugrupowanie zakładów czynnych podług liczby robotników najemnych . . . . .

„ „ III Osoby (właściciele, członkowie ich rodzin oraz robotnicy najemni) zatrudnione w zakładach czynnych . . . . . 40 — 45

„ „ IV Zakłady założone: a) przed wojną, b) w czasie wojny . . . . . 46 — 53

„ „ IVa Ugrupowania zakładów „przedwojennych” podług liczby robotników najemnych przed wojną (1914) . . . . . 54 — 77

„ „ V Zakłady założone od 1/VIII—1914 do czasu przeprowadzenia ankiety 1921 podług poszczególnych lat . . . . . 78 — 89

„ „ VI Zawieszenie czynności zakładów w latach od 1/VII—1914 do chwili przeprowadzenia ankiety 1921 . . . . . 90 — 101

„ „ VII Zakłady podług posiadanych technicznych środków produkcji . . . . . 102 — 113

„ „ VIII Osoby zatrudnione a) przy maszynach mechanicznych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn . . . . . 114 — 125

„ „ IX Stopień czynności zakładów . . . . . 126 — 127

„ „ X Zakłady czynne i nieczynne w sobotę i niedzielę . . . . . 128 — 129

„ „ XI Robotnicy najemni żydzi, a praca sobotnia i niedzielna . . . . . 130 — 131

„ „ XII Zakłady produkujące z własnych i powierzonych surowców . . . . . 132 — 133

	str.
Tab. № XIII Źródło nabycia surowców	134 — 135
„ „ XIV Odbiorcy wyrobów gotowych	136 — 137
„ „ XV Miejsce zbytu gotowych wyrobów	138 — 139
„ „ XVI System płacy w przedsiębiorstwach	140 — 141
„ „ XVII Zakłady z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy	142 — 143
„ „ XVIII Zakłady, a inspekcja pracy	142 — 143
„ „ XIX Zakłady, a przynależność ich właścicieli do zrzeszeń zawodowych	144 — 145
„ „ XX Stosunki kredytowe	146 — 147
„ „ XXI Właściciele zakładów o przyczynach zawieszenia lub zmniejszenia produkcji	148 — 149
„ „ IV-b Robotnicy najemni w latach 1914 i 1921 w zakładach „przedwojennych“ podług ugrupowań z r. 1914	150 — 152

b) Białystok Województwo:

Tab. № I Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921 (w sezonie i nie w sezonie)	4 — 17
„ „ II a) Zakłady czynne, a robotnicy najemni w czasie przeprowadzenia ankiety	18 — 45
„ „ b) Ugrupowania zakładów czynnych podług liczby robotników najemnych	18 — 45
„ „ III Osoby (właściciele, członkowie ich rodzin oraz robotnicy najemni) zatrudnione w zakładach czynnych	44 — 51
„ „ IV Zakłady założone: a) przed wojną b) w czasie wojny	52 — 61
„ „ IVa Ugrupowania zakładów „przedwojennych“ podług liczby robotników najemnych przed wojną (1914)	62 — 89
„ „ V Zakłady założone od 1/VIII 1914 do czasu przeprowadzenia ankiety 1921 podług poszczególnych lat	90 — 91
„ „ VI Zawieszenie czynności zakładów w latach od 1/VIII 1914 do chwili przeprowadzenia ankiety 1921	92 — 93
„ „ VII Zakłady podług posiadanych technicznych środków produkcji	94 — 107
„ „ VIII Osoby zatrudnione a) przy maszynach mechanicznych, b) maszynach nie-mechanicznych, c) bez maszyn	108 — 121
„ „ IX Stopień czynności zakładów	122 — 123
„ „ X Zakłady czynne i nieczynne w sobotę i niedzielę	124 — 125
„ „ XI Robotnicy najemni żydzi, a praca sobotnia i niedzielna	126 — 127
„ „ XII Zakłady produkujące z własnych i powierzonych surowców	128 — 129
„ „ XIV Odbiorcy wyrobów gotowych	130 — 131
„ „ XVI System płacy w przedsiębiorstwach	132 — 133
„ „ XVII Zakłady z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy	134 — 135
„ „ XVIII Zakłady, a inspekcja pracy	134 — 135
„ „ XIX Zakłady, a przynależność ich właścicieli do zrzeszeń zawodowych	136 — 137
„ „ XXI Właściciele zakładów o przyczynach zawieszenia lub zmniejszenia produkcji	138 — 139

str.

Tab. № IVb Robotnicy najemni w latach 1914 i 1921 w zakładach „przedwojennych“ pod- ług ugrupowań z r. 1914	140 — 142
„ „ A. Zakłady i osoby zatrudnione podług miast	144 — 145
„ „ A. 1. Zakłady i osoby zatrudnione podług miast i klas wytwórczości	146 — 159
„ „ c) Przemysł włókienniczy Województwa Białostockiego	162 — 165

ERRATA	167 — 169
------------------	-----------

DIAGRAMY

1. Zakłady czynne i robotnicy najemni w m. Białymstoku i Województwie podczas spisu 1921
2. Zakłady w przemyśle włókienniczym w m. Białymstoku i Województwie.
3. Ugrupowanie zakładów czynnych przemysłu włókienniczego w okręgu Białostockim podług liczby robotników najemnych.
4. Przemysł włókienniczy w m. Białymstoku i Województwie wg. rodzajów wytwórczości.

W S T Ę P.

Tom III, „Żydowskie przedsiębiorstwa przemysłowe w Polsce“, wydany z zapomogi Centralnego Amerykańskiego Komitetu Rozdzielczego (Joint Distribution Committee) (J. D. C.), zawiera wyniki ankiety 1921 roku dla m. Białegostoku i następujących 22 miast województwa białostockiego:

1) Augustów, 2) Bielsk, 3) Ciechanowiec, 4) Goniądz, 5) Grajewo, 6) Gródek, 7) Grodno, 8) Jasionówka, 9) Krynki, 10) Łomża, 11) Michałowo, 12) Ostrów, 13) Siemiatycze, 14) Skidel, 15) Sokółka, 16) Supraśl, 17) Suwałki, 18) Swisłocz, 19) Trzciany, 20) Wasilków, 21) Wołkowysk, 22) Zabłudowo.

Obwód przemysłowy białostocki wyróżnia się pewnymi charakterystycznymi gałęziami wytwórczości, skoncentrowanymi w mniej lub więcej określonych rejonach i wykazującymi cechy wielkiego przemysłu.

Między nimi pierwsze miejsce zajmuje przemysł włókienniczy, który obok łódzkiego jest największym w Polsce. Przemysł ten ześrodkowany jest poza Białostokiem w miasteczkach Gródku, Michałowie, Supraślu, Wasilkowie i ich najbliższej okolicy.

Również charakterystycznym dla powyższego terenu jest przemysł garbarski, rozwinięty przeważnie w miastach: Białymstoku, Krynkach, Swisłocz, Sokółce, Skidlu, Zabłudowie, Jasionówce i poczęści w Wołkowysku i Grodnie.

W szeregu miast spotykamy też dość rozwinięty przemysł drzewny: tartaki, fabryki dykty i fornierów, fabryki sztyftów drewnianych i t. p.

Znacznym jest także przemysł tytoniowy tego rejonu (Grodno i Białystok).

Wymienione gałęzie przemysłu przed wojną przechodziły okres intensywnego rozwoju. W związku z wypadkami wojennymi znaczna część przedsiębiorstw została zniszczoną; jednocześnie poważnie ucierpiała wytwórczość całego przemysłu tego okręgu.

Stopniowa odbudowa zaczyna się w roku 1919, zwłaszcza w przemyśle włókienniczym, dzięki znacznym zamówieniom na wyroby włókiennicze dla armji polskiej oraz rozszerzeniu polskiego rynku wewnętrznego.

Po spustoszeniach, spowodowanych przez inwazję rosyjską w roku 1920, zaczyna się w przemyśle włókienniczym w roku 1921 nowy okres ożywienia, przypadający na czas naszego badania.

Przemysł garbarski pozostawał jednak dalej w dość ciężkiej sytuacji, gdyż sekwestr i ograniczenia, stosowane przy zakupie surowców oraz produkcji i sprzedaży gotowych fabrykatów, w znacznym stopniu paraliżowały ponowną odbudowę tego przemysłu.

Początek roku 1921 był zatem chwilą niezbyt dogodną dla przeprowadzenia naszej ankiety w rejonie białostockim. Nie przewidując jednak możliwości urzeczywistnienia naszego zamiaru w okresie późniejszym, musieliśmy się zdecydować na rozszerzenie zakresu naszych badań również na ten rejon.

W tym celu w obwodzie białostockim stworzone zostały dwa specjalne oddziały naszej Centrali Statystycznej: w Białymstoku i Grodnie.

Zgodnie z naszą ogólną instrukcją dla całego terenu naszych badań (p. wstęp Tom I) powierzone zostało oddziałom tym, zbieranie danych statystycznych o przedsiębiorstwach przemysłowych i rzemieślniczych, w których żydzi przyjmują bezpośredni udział w procesie wytwórczości.

Dla kierownictwa oddziałami pozyskani zostali miejscowi działacze oraz osoby, gruntownie obznajomione ze stanem tamtejszego przemysłu i, ze względu na swoje stanowisko w miejscowym społeczeństwie, mogące wywołać życzliwy stosunek i zaufanie do naszej pracy w sferach zainteresowanych.

Organizacja powyższych dwóch oddziałów przedstawiała się jak następuje:

ODDZIAŁ W BIAŁYMSTOKU. Kierownik Jakób Waks, zastępca S. Blanksztejnówna.

Do rady wchodził: S. Blanksztejnówna, M. Freund, J. Waks, pp. Wider i Zeligman.

ODDZIAŁ W GRODNIE: Kierownik Józef Jaszuński.

Do rady wchodził: M. Gożański, J. Jaszuński i Ostryński.

Praca w oddziałach odbywała się pod kierownictwem Centrali Statystycznej w Warszawie.

Organami wykonawczymi oddziałów byli specjaliści instruktorzy oraz pewna liczba rachmistrzów, obznajomionych z miejscowymi warunkami i należycie instruowanych przez miejscowych kierowników i przez przedstawicieli Centrali.

Zbieranie informacji o przedsiębiorstwach odbywało się przez rachmistrzów pod bezpośrednim kierownictwem instruktorów drogą osobistych wywiadów z domu do domu.

Wypełnione kwestionariusze podlegały potrójnej kontroli (p. tom I wstęp): miejscowego instruktora, kierownika oddziału i Centrali w Warszawie. Opracowanie zebranego materiału spoczywało całkowicie w rękach Centrali.

Do powodzenia naszej pracy w rejonie białostockim w znacznym stopniu przyczyniły się miejscowe związki przemysłowców i zrzeszenia rzemieślników. Ujawniały one chwalebne zrozumienie dla naszego za-

danía i bardzo chętnie dostarczały nam rozporządzalny materiał adresowy i informacyjny. Jednocześnie wspomniane organizacje wezwały przedsiębiorców do udzielania dokładnych i prawdziwych informacji, co znakomicie ułatwiło zadanie naszych rachmistrzów.

Dzięki nader sympatycznej atmosferze, która się wytworzyła naokoło naszej pracy w rejonie Białostockim, udało nam się zdobyć informacje również od właścicieli przedsiębiorstw włókienniczych nieżydowskich, zarówno czynnych jak i nieczynnych, oraz zlikwidowanych w czasie wojny. Umożliwiło to otrzymanie danych nie tylko o tej części przedsiębiorstw włókienniczych, w których żydzi przyjmują bezpośredni udział w procesie wytwórczości, lecz również i o całym przemyśle włókienniczym rejonu białostockiego oraz o wzajemnym stosunku między częścią żydowską przemysłu a jego całością. Dane o tej ostatniej usystematyzowane są w specjalnych tabelach dodatkowych (T. 1 — T. 6).

Treść kwestionariusza i instrukcji dla rachmistrzów czytelnik znajdzie we wstępie ogólnym (tom I str. X—XVII).

W myśl tej instrukcji w rejonie białostockim uwzględniono niektóre specyficzne momenty, których nie spotykano w innych dzielnicach. Chodzi mianowicie o pewną ilość przedsiębiorstw wielooddziałowych, ustalonych w tym rejonie. W celu uwydatnienia wewnętrznej struktury tych przedsiębiorstw i zarazem całego przemysłu podług rodzajów wytwórczości, oddziały z własnym zarządem technicznym przyjmowano wszędzie (oprócz tabeli II, IV-a i IV-b) za jednostki liczebne. Tylko w tabelach II, IV-a i IV-b, gdzie szło o rozmiary całego przedsiębiorstwa, jako takiego, przyjmowane jest za jedno przedsiębiorstwo również takie, które się składa z kilku oddziałów. W tym wypadku oddziały dodatkowe przeszły wraz i ich głównymi oddziałami do tych rodzajów wytwórczości, do których należą te ostatnie.

O 4-ch dużych przedsiębiorstwach wielooddziałowych przemysłu włókienniczego (z nich 3 zostały podczas wojny zlikwidowane, zaś czwarte było podczas spisu nieczynne) nie zdołano otrzymać informacji. Zakłady te figurują w dodatkowych tabelach (Tab. T. I—T. 6) jako „fabryki sukna i kołder“.

Przedsiębiorstwa rzeźnicze i fabryki wstążek jedwabnych (te ostatnie były podczas spisu nieczynne) zostały w rejonie białostockim przypadkowo pominięte.

Na wzmiankę zasługują również niektóre odchylenia od ogólnych dyrektyw naszej instrukcji, które miały miejsce w rejonie białostockim:

a) jako zakłady „wojenne“ zostały zaliczone nie tylko zakłady, powstałe w latach wojennych, lecz również takie, które podczas wojny zostały przeniesione z prowincji do Białegostoku.

b) za „spożywcę“ uważano nie tylko właściwego bezpośredniego spożywcę wyrobu, lecz również wytwórcę, należący do innej gałęzi wytwórczości i posługujący się nabytym wyrobem jako surowcem, tak np. krawiec tandeciarz w stosunku do zakładu włókienniczego, kamasznik do fabryki skór.

Oдноśnie do inspekcji pracy należy nadmienić, że jej urzędy w znacznej części województwa białostockiego (powiaty grodzieński i wołkowyski należały jeszcze wówczas do zarządu Ziemi Wschodnich)

albo zupełnie nie funkcjonowały lub też funkcjonowały bardzo słabo. Odnośne dane, zawarte w tabeli XVIII dla rejonu białostockiego, są zatem niedokładne

Uważamy za swój obowiązek, niniejszym złożyć szczerze podziękowanie wszystkim współpracownikom naszych oddziałów w Białymstoku i Grodnie, jak również wszystkim osobom, które w ten lub inny sposób przyczyniły się do powodzenia naszego przedsięwzięcia.

Przyjmując na siebie odpowiedzialność za treść naszej pracy, wyrażamy nasze uznanie Centralnemu Amerykańskiemu Komitetowi Rozdzielczemu (J. D. C.) szczególnie zaś członkom Egzekutywy dla Europy, którzy umożliwili ukazanie się tomowi niniejszemu.

Eliezer Heller.

Przeгляд analityczny tabel.

TABELA I.

Tabela I (str. 6--17) podaje:

a) liczby przedsiębiorstw przemysłowo-rzemieślniczych, czynnych i nieczynnych, w m. Białymstoku w roku 1921, w których żydzi (robotnicy najemni, właściciele oraz pomagający członkowie ich rodzin) przyjmują udział w procesie wytwórczym;

b) liczby robotników najemnych żydów i nieżydów (mężczyzn, kobiet i dzieci do lat 15-tu), zatrudnionych w sezonie i nie w sezonie w zakładach czynnych.

Jak już wskazano we wstępie (p. str. VII—X), oddziały przedsiębiorstw z własnym zarządem technicznym traktowane są w tabeli I jako oddzielne jednostki liczebne.

Ankieta roku 1921 objęła w Białymstoku ogółem 1.840 zakładów przemysłowo-rzemieślniczych, czynnych i nieczynnych, w których żydzi biorą udział w procesie wytwórczości.

Z tej liczby w chwili przeprowadzenia ankiety było czynnych zakładów 1.716 t. j. 93,3%, należących do następujących klas wytwórczości:

Przemysł odzieżowy	684	zakładów	39,9%
" włókienniczy	423	"	24,6 "
" spożywczy	136	"	7,9 "
" budowlany	109	"	6,3 "
" metalowy	106	"	6,2 "
" skórzany	52	"	3,0 "
" drzewny	52	"	3,0 "
" maszyn i aparatów	46	"	2,7 "
" czyszczenia	46	"	2,7 "
" chemiczny	20	"	1,2 "
" graficzny	19	"	1,1 "
" papierniczy	15	"	0,9 "
" kamienny	5	"	0,3 "
" widowisk i zabaw	2	"	0,1 "
" wyr. gumowych i t. p.	1	"	0,1 "

Zakłady nieczynne.

Wytwórni nieczynnych, w których normalnie stosowaną jest praca żydów, było w m. Białymstoku w czasie przeprowadzenia ankiety 124 (6,7%).

W poszczególnych klasach wytwórczości odsetek zakładów nieczynnych wynosi:

Przemysł skórzany	11	zakładów	17,5%
" chemiczny	4	"	16,7 "
" papierniczy	3	"	16,7 "
" kamienny	1	"	16,7 "

Przemysł budowlany	13 zakładów	10,7%
" metalowy	9 "	7,8 "
" włókienniczy	34 "	7,4 "
" spożywczy	8 "	5,6 "
" drzewny	3 "	5,5 "
" odzieżowy	36 "	5,0 "
" czyszczenia	2 "	4,2 "
" maszyn i aparatów	—	—
" wyr. gumowych i t. p.	—	—
" graficzny	—	—
" widowisk i zabaw	—	—

Zakłady czynne bez robotników najemnych

Z pomiędzy 1.716 zakładów czynnych 1.184 t. j. 69,0% zatrudniało robotników najemnych; w pozostałych 532 zakładach t. j. 31,0%, praca najemna stosowaną nie była, lecz pracowali w nich wyłącznie właściciele oraz członkowie ich rodzin.

W poszczególnych klasach wytwórczości zakłady bez robotników najemnych stanowią:

Przemysł kamienny	60,0%
" maszyn i aparatów	47,8 "
" budowlany	46,8 "
" papierniczy	40,0 "
" odzieżowy	36,3 "
" drzewny	30,8 "
" metalowy	29,2 "
" czyszczenia	26,1 "
" spożywczy	24,3 "
" włókienniczy	21,5 "
" skórzany	21,2 "
" graficzny	21,1 "
" chemiczny	20,0 "
" wyr. gumowych i t. p.	—
" widowisk i zabaw	—

Klasa wytwórczości „włókiennicza” zawdzięcza swój względnie wysoki odsetek zakładów „bez robotników najemnych” (21,5) głównie rodzajowi wytwórczości „tkalnie”, w którym zakłady bez robotników najemnych stanowią 26,8%.

W szeregu rodzajów wytwórczości (np. „przędzalnie”, „szarpiarnie”, „apretura”) zakładów bez robotników najemnych nie stwierdzono. Zakładów tej kategorii nie wykazały też prawie wcale rodzaje wytwórczości przemysłu „skórzanego” („garbarstwo” i „wałkowanie skór”).

Robotnicy najemni w sezonie

Powyższe 1.184 zakłady zatrudniały ogółem w sezonie 6.886 robotników najemnych, żydów i nieżydów.

Z tego przypada:

na przemysł włókienniczy	4.421 robotników najemnych t. j. 64,2%
" odzieżowy	893 " " 13,0 "

na przemysł spożywczy	468 robotników najemnych t. j. 6,8 "
" skórzany	245 " " 3,6 "
" metalowy	184 " " 2,7 "
" budowlany	181 " " 2,6 "
" drzewny	116 " " 1,7 "
" maszyn i aparatów	101 " " 1,5 "
" chemiczny	79 " " 1,1 "
" czyszczenia	76 " " 1,1 "
" papierniczy	37 " " 0,5 "
" graficzny	37 " " 0,5 "
" widowisk i zabaw	36 " " 0,5 "
" wyr. gumowych i t. p.	7 " " 0,1 "
" kamienny	5 " " 0,1 "

Z ogólnej liczby 4.421 robotników najemnych w klasie wytwórczości „włókienniczej” przypada:

na „przędzalnie”	2.082 robotników najemnych t. j. 47,1%
" „tkalnie”	1.647 " " 37,3 "
" „apreturę”	330 " " 7,5 "
" „szarpiarnie”	243 " " 5,5 "

Pozostałe 9 rodzajów wytwórczości klasy włókienniczej zatrudniały podczas spisu tylko 119 t. j. 2,6% robotników najemnych.

Robotnicy najemni nie w sezonie

Liczba robotników najemnych, zatrudnionych w tychże zakładach nie w sezonie, stanowi 6.225 czyli 90,4% liczby sezonowej; zmniejszenie po sezonie wynosi zatem przeciętnie 9,6%.

W poszczególnych klasach wytwórczości zmniejszenie się liczby robotników najemnych po sezonie przedstawia się jak następuje:

W przemyśle budowlanym	54,7%
" kamiennym	40,0 "
" drzewnym	25,9 "
" odzieżowym	24,5 "
" metalowym	23,9 "
" spożywczym	21,4 "
" papierniczym	16,2 "
" chemicznym	12,7 "
" skórzanym	11,5 "
" czyszczenia	9,2 "
" maszyn i aparatów	3,0 "
" graficznym	2,7 "
" włókienniczym	2,5 "
" wyr. gumowych i t. p.	—
" widowisk i zabaw	—

Robotnicy najemni
żydzi w sezonie

We wszystkich zakładach czynnych liczba robotników najemnych żydów stanowi 3.409 t. j. 49,5% ogólnej liczby robotników najemnych.

W poszczególnych klasach wytwórczości udział robotników najemnych żydów jest następujący:

Przemysł kamienny	100,0 %
„ wyr. gumowych i t. p.	100,0 „
„ papierniczy	100,0 „
„ odzieżowy	94,1 „
„ graficzny	91,9 „
„ chemiczny	86,1 „
„ drzewny	81,0 „
„ widowisk i zabaw	80,6 „
„ budowlany	79,6 „
„ metalowy	73,9 „
„ skórzany	73,1 „
„ czyszczenia	67,1 „
„ spożywczy	62,4 „
„ maszyn i aparatów	41,6 „
„ włókienniczy	32,8 „

W poszczególnych rodzajach kl. wytwórczości przemysłu włókienniczego odsetek robotników najemnych żydów znacznie się różni od przeciętnej dla całej klasy. W głównych rodzajach wytwórczości udział robotników najemnych żydów przedstawia się jak następuje:

„tkalnie“	65,9 %
„szarpiarnie„	23,5 „
„przędzalnie“	10,2 „
„apretura“	3,0 „

Robotnicy najemni
żydzi nie w sezonie

Liczba robotników najemnych żydów nie w sezonie stanowi 2.844 t. j. 83,4% liczby sezonowej. Zmniejszenie się liczby robotników najemnych żydów po sezonie wynosi zatem 16,6%, czyli znacznie więcej niż dla ogółu (żydów i nie-żydów razem) robotników najemnych, których liczba zmniejsza się po sezonie tylko o 9,6%. Różnica ta uwydatnia się jeszcze bardziej przy porównaniu żydów bezpośrednio z nie-żydami, dla których—nie-żydów—zmniejszenie wynosi zaledwie 2,8%.

Znaczne zmniejszenie się ogólnej liczby robotników najemnych żydów po sezonie spowodowane zostało przez to, że w szeregu klas wytwórczości z przeważającą większością robotników najemnych żydów („metalowej“, „drzewnej“, „odzieżowej“, „spożywczej“, „budowlanej“) zmniejszenie się po sezonie liczby robotników najemnych wogóle, a żydów w szczególności, jest bardzo znaczne. Zmniejszenie się liczby robotników najemnych wynosi:

	Żydów	Nie-żydów
w przemyśle metalowym	30,9 %	4,2 %
„ drzewnym	30,9 „	4,5 „

w przemyśle odzieżowym	25,2 %	13,2 %
„ spożywczym	28,4 „	9,7 „
„ budowlanym	61,8 „	27,0 „

Przeciętna liczba
robotników najemn.

Przeciętna liczba robotników najemnych, przypadająca na jeden zakład wynosi:

- a) dla ogółu zakładów czynnych (z robotnikami najemnymi i bez nich) 4,0
b) dla kategorii zakładów z robotnikami najemnymi 5,8

Poszczególne klasy wytwórczości wykazują następujące liczby przeciętne robotników najemnych na jeden zakład:

	ogół zakładów	zakłady z robotnikami najemnymi
W przemyśle kamiennym	1,0	2,5
„ metalowym	1,7	2,5
„ maszyn i aparatów	2,2	4,2
„ drzewnym	2,2	3,2
„ wyr. gumowych i t. p.	7,0	7,0
„ skórzanym	4,7	6,0
„ włókienniczym *)	10,4	13,3
„ odzieżowym	1,3	2,0
„ papierniczym	2,5	4,1
„ spożywczym	3,4	4,5
„ chemicznym	4,0	4,9
„ budowlanym	1,7	3,1
„ graficznym	1,9	2,5
„ czyszczenia	1,7	2,2
„ widowisk i zabaw	18,0	18,0

*) UWAGA: Przyjmując za jednostkę liczebną przedsiębiorstwo, składające się z dwóch lub więcej oddziałów, jako całość, otrzymujemy liczby przeciętne 11,9 i 15,8.

W szeregu rodzajów wytwórczości znajdujemy większe liczby przeciętne, niż w klasach wytwórczości, do których należą. Tak np. w rodzaju wytwórczości „maszyny rolnicze”—18,0, „garbarstwo”—7,4, „wałkowanie skór”—7,4, „przędzalnie”—35,3, „apretura”—33,0, „tytuń i wyroby tytoniowe”—125,0.

Robotnicy najemni
podług płci i wieku.

Na ogólną liczbę 6.886 robotników najemnych w sezonie przypada mężczyzn 4.052 t. j. 58,8%, kobiet—2.734 t. j. 39,7%, dzieci—100 t. j. 1,5%.

W poszczególnych klasach wytwórczości udział każdej z tych trzech kategorii przedstawia się jak następuje:

Na 100 robotników najemnych przypada:

Przemysł	kamieny	mężczyzn	kobiet	dzieci
„ kamienny	100,0	—	—	—
„ metalowy	98,4	—	—	1,6
„ maszyn i aparatów	94,0	4,0	—	2,0
„ drzewny	100,0	—	—	—
„ wyr. gumowych i t. p.	100,0	—	—	—
„ skórzany	99,2	0,8	—	—

Przemysł włókienniczy	49,9	50,1	—
„ odzieżowy	60,7	31,4	7,9
„ papierniczy	35,1	64,9	—
„ spożywczy	63,5	35,0	1,5
„ chemiczny	77,2	22,8	—
„ budowlany	98,9	—	1,1
„ graficzny	81,1	10,8	8,1
„ czyszczenia	65,8	18,4	15,8
„ widowisk i zabaw	80,6	19,4	—

Jak widać z powyższego, w największej klasie wytwórczości „włókienniczej” kobiety stanowią 50,1%. Na wysokość tego przeciętnego odsetka głównie wpłynął rodzaj wytwórczości „przędzalnie”, w którym odsetek kobiet wynosi 75,3%, oraz „szarpiarnie” z 59,7% kobiet. W następnych dwóch głównych rodzajach wytwórczości klasy „włókienniczej” kobiety stanowią: w „tkalniach”—23,3%, w „apreturach” 16,7%.

Należy zaznaczyć, że podział podług płci wykazuje znaczną różnicę między robotnikami najemnymi żydami i nieżydami.

Kobiety stanowią wśród robotników najemnych:

	żydów	nieżydów
w klasie wytwórczości „włókienniczej”	31,7 %	59,2 %
„rodzaju „szarpiarnie”	59,6 „	59,7 „
„ „przędzalnie”	47,2 „	78,4 „
„ „tkalnie”	24,9 „	20,1 „
„ „apretura	—	17,2 „

Stopień zatrudnienia dzieci jest naogół nie wysoki: w 8 klasach wytwórczości (między nimi też „włókienniczej” i „skórzanej”) praca dzieci zupełnie nie znajduje zastosowania; lecz i w pozostałych klasach ilość zatrudnionych dzieci jest nieznaczna.

TABELA II.

Tabela II (str. 18—39) zawiera:

a) dane o przedsiębiorstwach i robotnikach najemnych w chwili przeprowadzenia ankiety. (Tab. I podaje odnośne dane dla okresów sezonowego i niesezonowego).

b) ugrupowanie przedsiębiorstw czynnych podług liczby robotników najemnych.

Jak zaznaczono we wstępie (str. VII—X), w tabeli II przedsiębiorstwa wielooddziałowe na równi z jednooddziałowymi przyjmowane są za jednostki liczebne. Tabela II wykazuje przeto mniejszą liczbę przedsiębiorstw niż tabela I (gdzie oddziały z samodzielnym zarządem technicznym rozpatrywane były jako oddzielne zakłady), a mianowicie 1.654 zakładów, czyli o 62 mniej niż w tabeli I (1.716).

Zmniejszenie się liczby zakładów w tabeli II w porównaniu z tabelą I wykazują następujące klasy wytwórczości:

Przemysł włókienniczy	371	zakładów t. j. o 52 mniej niż w tabeli I
„ metalowy	101	„ „ 5 „
„ skórzany	51	„ „ 1 „
„ drzewny	49	„ „ 3 „
„ papierniczy	14	„ „ 1 „

UWAGA: W klasach wytwórczości „metalowej”, „drzewnej” i „papierniczej” różne oddziały przedsiębiorstw, będąc połączonymi ze swoim głównym oddziałem, przeszły do innych klas wytwórczości („włókienniczej”, „spożywczej” i „wyr. maszyn i aparatów”).

Robotnicy najemni
podczas spisu

Powyższe 1.654 zakłady zatrudniały w czasie przeprowadzenia ankiety 6.363 robotników najemnych, t. j. o 7,6% mniej niż w sezonie (6.886) i o 2,2% więcej niż w okresie niesezonowym (6.225).

Z powyższej liczby 6.363 robotników najemnych przypada:

na przemysł włókienniczy	4.375	robotników najemnych t. j. 68,8 %
„ odzieżowy	723	„ „ 11,4 „
„ spożywczy	391	„ „ 6,1 „
„ skórzany	224	„ „ 3,5 „
„ /maszyn i aparatów	142	„ „ 2,2 „
„ metalowy	99	„ „ 1,6 „
„ drzewny	86	„ „ 1,3 „
„ budowlany	82	„ „ 1,3 „
„ chemiczny	79	„ „ 1,2 „
„ czyszczenia	69	„ „ 1,1 „
„ graficzny	36	„ „ 0,6 „

na przemysł widowisk i zabaw	36 robotników najemnych t. j.	0,6%
" papierniczy	11 "	0,2 "
" wyr. gumowych i t. p.	7 "	0,1 "
" kamienny	3 "	—

Robotnicy najemni żydzi podczas spisu

We wszystkich zakładach czynnych było podczas przeprowadzenia ankiety 2.930 robotników najemnych żydów, t. j. 46,0% ogólnej liczby robotników najemnych.

W poszczególnych klasach wytwórczości udział robotników żydów przedstawia się w sposób następujący:

Przemysł kamienny	3 robotników najemnych żydów t. j.	100,0%
" wyr. gumowych i t. p.	7 "	100,0 "
" papierniczy	11 "	100,0 "
" odzieżowy	675 "	93,4 "
" graficzny	33 "	91,7 "
" metalowy	89 "	89,9 "
" chemiczny	68 "	86,1 "
" drzewny	74 "	86,0 "
" widowisk i zabaw	29 "	80,6 "
" skórzany	166 "	74,1 "
" budowlany	55 "	67,1 "
" czyszczenia	44 "	63,8 "
" spożywczy	230 "	58,8 "
" włókienniczy	1401 "	32,0 "
" maszyn i aparatów	45 "	31,7 "

Zakłady bez robotników najemnych podczas spisu

Z ogólnej liczby zakładów, czynnych podczas przeprowadzenia ankiety 645 t. j. 39,0%, robotników najemnych nie zatrudniało. Liczba ta obejmuje również 113 (6,8%) zakładów, w których ankieta robotników najemnych nie stwierdziła ze względu na to, że zastała je w okresie niesezonowym.

Ugrupowanie zakładów podług liczby robotników najemnych

Zakłady czynne podzielone są między poszczególnymi grupami, charakteryzującymi rozmiary zakładów podług liczby zatrudnionych robotników najemnych, w sposób następujący:

bez robotników najemnych	645 zakładów t. j.	39,0%
z 1 "	404 "	24,4 "
" 2-3 "	337 "	20,4 "
" 4-5 "	87 "	5,3 "
" 6-10 "	77 "	4,6 "
" 11-15 "	26 "	1,6 "
" 16-20 "	17 "	1,0 "
" 21-30 "	20 "	1,2 "
" 31-50 "	15 "	0,9 "
" 51 i wyżej "	26 "	1,6 "

Wszystkie klasy wytwórczości, za wyjątkiem klasy włókienniczej, wykazują brak grup wyższych lub średnich. Zakłady grupy najwyższej (51 i wyżej) znajdujemy tylko

w trzech klasach wytwórczości: włókienniczej, maszyn i aparatów i spożywczej, znacznie mniejszy odsetek (6,5%) tworzą jednak tylko w klasie włókienniczej.

Robotnicy najemni w poszczególnych grupach

Z ogólnej liczby 6.363 robotników najemnych, zatrudnionych w czasie przeprowadzenia ankiety, przypada na:

Grupę zakładów z 1 robotn. najemn.	404 robotników najemnych	6,4%
" " 2-3 "	773 "	12,1 "
" " 4-5 "	389 "	6,1 "
" " 6-10 "	573 "	9,0 "
" " 11-15 "	331 "	5,2 "
" " 16-20 "	304 "	4,8 "
" " 21-30 "	521 "	8,2 "
" " 31-50 "	592 "	9,3 "
" " 51 i wyżej "	2.476 "	38,9 "

Z powyższego zestawienia wynika, że w pierwszych 5-ciu grupach zakładów z liczbą robotników najemnych do 15 włącznie skupionych jest 38,8% ogólnej liczby robotników najemnych, zaś w grupach zakładów z liczbą robotników ponad 15—61,2%, przyciemni na jedną tylko najwyższą grupę (51 i więcej robotników) przypada 38,9%.

Na taki podział robotników najemnych między poszczególnymi grupami zakładów wpłynęła największa podług liczby zatrudnionych robotników najemnych klasa wytwórczości „włókiennicza” (68,8% wszystkich robotników najemnych), zatrudniająca w pierwszych 5-ciu grupach (z liczbą robotników najemnych do 15-tu) zaledwie 18,8% robotników najemnych, zaś w wyższych grupach (16 robotników najemnych i więcej) 81,2% robotników najemnych.

Jedna tylko grupa najwyższa (51 robotników najemnych i wyżej) skupia w swoich 24 zakładach 51,9% wszystkich robotników najemnych klasy wytwórczości „włókienniczej”.

Warto zaznaczyć, że 6 ze wspomnianych 24 zakładów zatrudniają więcej niż po 100 robotników najemnych, razem 1.098 robotników najemnych, czyli 25,1% robotników najemnych, skupionych we wszystkich zakładach włókienniczych. Największa liczba robotników najemnych w jednym zakładzie wynosiła 329.

Z 4-ch zakładów rodzaju wytwórczości „maszyny rolnicze” (klasa wytwórczości maszyny i aparaty) 2 zakłady zatrudniają mniej niż po 15 robotników najemnych, 1 zakład 31, i 1 zakład 58 robotników najemnych.

Klasa wytwórczości „spożywcza” posiada tylko jeden zakład grupy najwyższej, („wyr. tytoniowe”) z 148 robotnikami najemnymi.

Robotnicy najemni żydzi stanowią:

w zakładach grupy z 1 robotn. najemn.	95,8%
" " " 2-3 "	93,5 "
" " " 4-5 "	83,8 "
" " " 6-10 "	74,7 "
" " " 11-15 "	50,0 "

w zakładach grupy z 16-20 robotn. najemn.	21,1 „
„ „ 21-30 „ „	24,2 „
„ „ 31-50 „ „	21,1 „
„ „ 51 i wyżej „ „	23,7 „

Z powyższego wynika, że w grupach wyższych udział robotników najemnych żydów jest znacznie mniejszy niż w niższych. W grupach zakładów, zatrudniających do 15-tu robotników najemnych, odsetek żydów waha się między 95,8% (w grupie z 1 robotnikiem najemnym), a 50,0% (w grupie z 11-15 robotnikami najemnymi). Z dalszych grup najwyższy odsetek (24,2%) żydów wykazuje grupa z 21-30 robotn. najemn.; w grupie z 51 rob. naj. i wyżej odnośny odsetek wynosi 23,7%. W pozostałych dwóch grupach (16-20 i 31-50 robotników najemnych) robotnicy najemni żydzi tworzą tylko 21,1%.

W klasie wytwórczości „włókienniczej“ robotnicy najemni żydzi stanowią:

w zakładach grupy z 1 robotn. najemn. t. j.	98,0 %
„ „ 2-3 „ „	96,1 „
„ „ 4-5 „ „	79,8 „
„ „ 6-10 „ „	71,7 „
„ „ 11-15 „ „	43,3 „
„ „ 16-20 „ „	19,5 „
„ „ 21-30 „ „	20,9 „
„ „ 31-50 „ „	21,9 „
„ „ 51 i wyżej „ „	23,5 „

Dwa największe rodzaje wytwórczości klasy włókienniczej „przędzalnie i „tkalnie“ znacznie się różnią między sobą pod względem udziału robotników najemnych żydów. W tkalniach odsetek żydów jest prawie we wszystkich grupach większy, niż w tychże grupach całej klasy włókienniczej; w grupie „z 21—30 rob. naj.“—47,0%, w grupie „z 31—50 rob. naj.“—43,5, w grupie „z 51 i wyżej robotników najemnych“—27,7%. Odwrotny stosunek stwierdzamy w przędzalniach, gdzie odsetek robotników najemnych żydów we wszystkich grupach jest mniejszy, niż w całej klasie włókienniczej.

Należy podnieść, że w rodzaju wytwórczości „przędzalnie“ i „szarpiarnie“ żydzi w grupach wyższych tworzą nieco większy odsetek niż w grupach niższych. Pochodzi to stąd, że przędzalnie i szarpiarnie w znacznej części weszły jako oddziały do rodzaju wytwórczości „tkalnie wełny i półwełny“, i że z drugiej strony przy pewnej liczbie przędzalni znajdują się zakłady tkackie jako oddziały, w których udział żydów jest znacznie większy niż w przędzalniach. Dla tych samych powodów odsetek robotników najemnych żydów odnosi się nie do właściwych tkalni, lecz do złożonych wieloodziałowych przedsiębiorstw, w których przędzalnie, apretury i szarpiarnie połączone są z tkalniami w jedną całość.

We właściwych tkalniach robotnicy najemni żydzi stanowią 65,9% ogólnej liczby robotników najemnych (p. tab. I) i odsetek ich jest nie o wiele mniejszy nawet w tkalniach, należących do grupy najwyższej. Tak np. z pomiędzy 1.661 robotników najemnych, zatrudnionych w 14 zakładach rodzaju wytwórczości „Tkalnie wełny i półwełny“, bezpośrednio w oddziałach tkackich pracowało tylko 619 robotników, z czego żydów 354, t. j. 57,2%.

Względnie duży udział robotników najemnych żydów w zakładach grup wyższych przemysłu włókienniczego znajduje też wyraz w podziale ogólnej liczby robotników najemnych żydów między poszczególnymi grupami.

Z 1401 robotników najemnych żydów klasy wytwórczości włókienniczej przypada na:

Zakłady z 1 robotn. najemn.	48 t. j.	3,4 %
„ „ 2-3 „ „	147 „	10,5 „
„ „ 4-5 „ „	134 „	9,6 „
„ „ 6-10 „ „	180 „	12,8 „
„ „ 11-15 „ „	88 „	6,3 „
„ „ 16-20 „ „	48 „	3,4 „
„ „ 21-30 „ „	99 „	7,1 „
„ „ 31-50 „ „	123 „	8,8 „
„ „ 51 i wyżej „ „	534 „	38,1 „

Z powyższego zestawienia wynika, że zakłady pierwszych 5-ciu grup (z 1-15 robotników najemnych) zatrudniają tylko 42,6% ogólnej liczby robotników najemnych żydów przemysłu włókienniczego. Na zakłady 4-ch grup wyższych (z 16 robotnikami najemnymi i więcej)—przypada 57,4%, przytem na jedną tylko grupę najwyższą (z 51 robotników najemnych i wyżej) 38,1%.

TABELA III.

Tabela III (str. 40-45) podaje liczbę osób, właścicieli, pomagających członków ich rodzin i robotników najemnych, przyjmujących bezpośredni udział w procesie wytwórczości w zbadanych zakładach.

Osoby w zakładach czynnych

We wszystkich zbadanych w m. Białymstoku zakładach czynnych przyjmuje udział w procesie wytwórczości podczas sezonu, oprócz 6.886 robotników najemnych (p. Tab. I-1), 1.445 właścicieli i 419 pomagających członków rodziny.

Zatem ogólna liczba zatrudnionych osób wynosi 8.750, z czego właściciele zakładów stanowią 16,5%, pomagający członkowie ich rodzin 4,8%, robotnicy najemni 78,7%.

Odchylenia od powyższych danych ogólnych w poszczególnych klasach wytwórczości odtwarza następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Na 100 zatrudnionych osób było		
	Właścicieli	Pomagających członków rodziny	Robotników najemnych
Kamienna	41,7	16,7	41,7
Metalowa	32,0	7,8	60,2
Wyr. maszyn i aparatów	27,3	5,3	67,3
Drzewna	28,0	5,7	66,3
Wyr. gumowe i t. p.	8,3	33,3	58,4
Skórzana	15,5	5,5	79,0
Włókiennicza	4,3	1,6	94,1
Odzieżowa	39,7	7,2	53,1
Papiernicza	24,1	12,1	63,8
Spożywcza	18,6	14,8	66,6
Chemiczna	18,1	6,7	75,2
Budowlana	35,6	4,3	60,1
Graficzna	29,5	9,8	60,7
Czyszczenia	31,3	10,7	58,0
Widowiska i zabawy	4,8	9,5	85,7

Z powyższego wynika, że odsetek właścicieli (18,1—41,7) jest w poszczególnych klasach wytwórczości przeważnie większym niż dla ogółu klas wytwórczości (16,5%). Najliczniej właściciele jako bezpośredni wytwórcy są reprezentowani (oprócz klasy „kamiennej”, posiadającej wszystkiego 5 zakładów z liczbą osób zatrudnionych 12) w przemyśle odzieżowym—39,7%.

Członkowie rodziny prawie we wszystkich klasach wytwórczości wykazują odsetek wyższy (5,3%—33,3%) od przeciętnego. W klasach wytwórczości „włókienniczej” i „budowlanej” mamy 1,6% i 4,3% członków rodziny.

W przemyśle włókienniczym znajdujemy znaczniejszy udział właścicieli i członków rodziny tylko w rodzaju wytwórczości „tkalnie” (razem 12,5%). W rodzajach wytwórczości („przędzalnie”, „apretura” i „szarpiarnie”) nie spotykamy ich zupełnie, lub też w liczbie bardzo ograniczonej.

Na jeden zakład średnio przypada 5,1 zatrudnionych osób.

W poszczególnych klasach liczba przeciętna osób znacznie się różni od powyższej, a mianowicie:

Przemysł widowisk i zabaw	21,0%
„ wyr. gumowych i t. p.	12,0 „
„ włókienniczy	11,1 „
„ skórzany	6,0 „
„ spożywczy	5,2 „
„ chemiczny	5,2 „
„ papierniczy	3,9 „
„ drzewny	3,4 „
„ maszyn i aparatów	3,3 „
„ graficzny	3,2 „
„ metalowy	2,9 „
„ budowlany	2,8 „
„ czyszczenia	2,8 „
„ odzieżowy	2,5 „
„ kamienny	2,4 „

TABELE IV i V.

Tabele IV (str. 46—53) i V (str. 78—89) zawierają:

a) dane o zbadanych w roku 1921 zakładach, które istniały w m. Białymstoku jeszcze przed wojną, oraz liczby robotników najemnych (żydów i nie-żydów), zatrudnionych w tych zakładach przed I/VIII 1914 roku.

b) liczby zakładów, powstałych w Białymstoku w czasie od I/VIII 1914 do czasu przeprowadzenia ankiety, oraz liczby robotników najemnych przez nie zatrudnionych w 1921 roku.

c) liczby zakładów, założonych w poszczególnych latach okresu I/VIII 1914—I/III 1921.

Zakłady „przedwojenne” i „wojenne”

Wobec niemożności zbadania zakładów, zlikwidowanych w czasie wojny, niepodobna było ustalić, ile zakładów*), w których żydzi pracowali jako wytwórcy, faktycznie istniało w Białymstoku przed wojną, oraz ilu robotników najemnych te zakłady w owym czasie zatrudniały. Można było jedynie stwierdzić tę część z pomiędzy objętych przez ankietę w Białymstoku 1.840 zakładów, która istniała w chwili wybuchu wojny, pozatem liczbę robotników najemnych, zatrudnionych w owym czasie w tych zakładach, wreszcie liczbę zakładów, powstałych w czasie od I/VIII 1914 r. do czasu przeprowadzenia ankiety 1921 r. Nazwa „zakłady przedwojenne” odnosi się zatem do tych z pomiędzy opisanych zakładów, które istniały już przed I/VIII 1914; wszystkie inne zakłady, powstałe po I/VIII 1914 r., zaliczone są do kategorii „wojennych”.

Zakłady „przedwojenne”

Z 1.840 zbadanych zakładów 1.439 t. j. 78,2% istniało jeszcze przed wojną, reszta zaś, 401 zakładów, t. j. 21,8%, powstała po I/VIII 1914 roku.

W poszczególnych klasach wytwórczości odsetek tak zwanych zakładów „przedwojennych” przedstawia się w sposób następujący:

Przemysł kamienny	100,0%
„ metalowy	92,2 „
„ drzewny	90,9 „
„ budowlany	89,3 „
„ papierniczy	83,3 „
„ czyszczenia	81,3 „
„ maszyn i aparatów	80,4 „
„ skórzany	79,4 „
„ graficzny	78,9 „
„ spożywczy	78,5 „
„ włókienniczy	77,7 „
„ odzieżowy	73,8 „

*) p. wstęp (str. VII—X).

Przemysł widowisk i zabaw	50,0%
„ chemiczny	45,8 „
„ wyr. gumowych i t. p.	—

Robotnicy najemni w zakładach „przedwojennych” przed wojną i podczas spisu.

Powyższe 1.439 zakładów „przedwojennych” zatrudniały w 1914 roku (przed wojną) 10.208 robotników najemnych. W roku 1921, podczas spisu, te same zakłady liczyły tylko 5.303 robotników najemnych, t. j. 51,9% liczby przedwojennej.

Dane dla poszczególnych klas wytwórczości znacznie się różnią od powyższej przeciętnej dla ogółu robotników najemnych, a mianowicie:

Klasa wytwórczości	Zakłady „przedwojenne”	Robotnicy najemni		
		przed wojną 1914 r.	r. 1921	
			liczba	%
Wyroby gumowe i t. p.	—	—	—	—
Papiernicza	15	179	11	6,1
Budowlana	109	668	78	11,7
Kamienna	6	19	3	15,8
Graficzna	15	161	34	21,1
Metalowa	106	391	105	26,9
Skórzana	50	716	202	28,2
Odzieżowa	532	1.573	536	34,1
Drzewna	50	242	87	36,0
Czyszczenia	39	122	61	50,0
Spożywcza	113	617	313	50,7
Chemiczna	11	106	55	51,9
Wyr. maszyn i aparatów	37	114	76	66,7
Włókiennicza	355	5.285	3.727	70,5
Widowiska i zabawy	1	15	15	100,0

Należy podnieść, że w poszczególnych rodzajach wytwórczości przemysłu włókienniczego stosunek liczby robotników najemnych w zakładach „przedwojennych” w 1921 do liczby robotników najemnych w tychże zakładach w roku 1914 jest niejednakowy. Tak np. w rodzaju wytwórczości „przędzalnie” liczba robotników najemnych w roku 1921 wynosi 105,8% ich liczby z roku 1914, w rodzaju wytwórczości „tkalnie” 73,8%, „fabryki kapeluszy” 0,0% (jedna fabryka, która zatrudniała przed wojną 800 robotników najemnych, była w roku 1921 nieczynną).

Robotnicy najemni żydzi w zakładach „przedwojennych” w roku 1914 i 1921.

W 1.439 zakładach „przedwojennych” w roku 1914 było zatrudnionych 5.874 robotników najemnych żydów, podczas spisu te same zakłady posiadały wszystkiego 2.362 robotników najemnych żydów, t. j. 40,2%.

W poszczególnych klasach wytwórczości odnośne dane wykazują znaczne odchylenia od powyższego odsetka:

Klasa wytwórczości	Zakłady „przedwojenne”	Robotnicy najemni żydzi		
		Przed wojną 1914 r.	1921 r.	
			Liczba	%
Wyroby gumowe i t. p.	—	—	—	—
Papiernicza	15	133	11	8,3
Budowlana	109	570	51	8,9
Kamienna	6	16	3	18,7
Graficzna	15	148	31	20,9
Metalowa	106	301	85	28,2
Skórzana	50	494	145	29,4
Drzewna	50	209	65	31,1
Odzieżowa	532	1.486	500	33,6
Spożywcza	113	401	168	41,9
Czyszczenia	39	74	36	48,6
Włókiennicza	355	1.926	1.179	61,2
Chemiczna	11	67	44	65,7
Wyr. maszyn i aparatów	37	43	32	74,4
Widowiska i zabawy	1	6	12	200,0

W rodzajach wytwórczości „szewstwo tandeckarskie”, „obuwie płócienne na sklep”, „szewstwo obstalunkowe”, „szewstwo szpilkowe dla kupców” i „szewstwo tekstowe”, zakłady przedwojenne zatrudniały w roku 1921 robotników najemnych żydów 31,3% liczby przedwojennej; dla nie-żydów odnośny odsetek wynosi 47,8.

Zestawiając dane dla robotników najemnych żydów z odnośnymi danymi dla ogółu robotników najemnych, stwierdzamy między nimi znaczne różnice. Zakłady „przedwojenne” zatrudniały w 1921 r. 51,9% ogólnej liczby robotników najemnych z r. 1914; żydów tylko 40,2% ich liczby ogólnej. Podobne różnice dają się zauważyć w całym szeregu klas wytwórczości. Tłómaczy się to tem, że w niektórych klasach wytwórczości (budowlanej, odzieżowej i metalowej) z liczebną przewagą żydów ankieta przypadła na czas niesezonowy.

Również w obrębie przemysłu włókienniczego niektóre rodzaje wytwórczości, w których udział żydów jest niewielki, wyróżniają się bardzo wysokim stopniem zatrudnienia w r. 1921 (przędzalnie—105,8%, apretura 96,2%, natomiast tkalnie tylko 73,8%). Przytem stopień zatrudnienia dla żydów jest mniejszy (68,7%) niż dla ogółu robotników najemnych (73,8%).

Natomiast w przędzalniach „przedwojennych” liczba robotników najemnych żydów wzrosła z 149 w roku 1914 do 164 w roku 1921.

Robotnicy najemni w 1 zakładzie „przedwojennym” w roku 1914 i 1921.

Na jeden zakład „przedwojenny” średnio przypadało robotników najemnych: w 1914 roku 7,1, w roku 1921 tylko 3,7.

Dla poszczególnych klas wytwórczości otrzymujemy następujące liczby przeciętne:

	w roku 1914	w roku 1921
Przemysł kamienny	3,2	0,5
„ metalowy	3,7	1,0
„ maszyn i aparatów	3,1	2,1
„ drzewny	4,8	1,7
„ wyr. gumowych i t. p.	—	—
„ skórzany	14,3	4,0
„ włókienniczy	14,9	10,5
„ odzieżowy	3,0	1,0
„ papierniczy	11,9	0,7
„ spożywczy	5,5	2,8
„ chemiczny	9,6	5,0
„ budowlany	6,1	0,7
„ graficzny	10,7	2,3
„ czyszczenia	3,1	1,6
„ widowisk i zabaw	15,0	15,0

Zakłady „wojenne”.

Z 1840 zakładów, zbadanych w m. Białymstoku, 401 t. j. 21,8% powstały po I/VIII 1914.

W poszczególnych klasach wytwórczości zakłady wojenne stanowią:

Przemysł wyr. gumowych i t. p.	100,0%
„ chemiczny	54,2 „
„ widowisk i zabaw	50,0 „
„ odzieżowy	26,2 „
„ włókienniczy *)	22,3 „
„ spożywczy	21,5 „
„ graficzny	21,1 „
„ skórzany	20,6 „
„ maszyn i aparatów	19,6 „
„ czyszczenia	18,7 „
„ papierniczy	16,7 „
„ budowlany	10,7 „
„ drzewny	9,1 „
„ metalowy	7,8 „
„ kamienny	—

Robotnicy najemni w zakładach „wojennych”.

Powyższe 401 zakładów „wojennych” zatrudniały podczas spisu 1.060 robotników najemnych, t. j. 16,7% liczby ogólnej robotników najemnych, zatrudnionych w roku 1921.

*) W przemyśle włókienniczym (p. wstęp) jako zakłady „wojenne” traktowane były również takie zakłady, które istniały już przed wojną, o ile zostały przeniesione do Białegostoku dopiero po wybuchu wojny.

W poszczególnych klasach wytwórczości zakłady „wojenne” zatrudniały:

Przemysł drzewny	9 robotników najemnych	9,4%
„ budowlany	4	4,9 „
„ graficzny	2	5,6 „
„ skórzany	22	9,8 „
„ czyszczenia	8	11,6 „
„ włókienniczy	642	14,7 „
„ spożywczy	55	14,9 „
„ maszyn i aparat.	22	22,4 „
„ odzieżowy	187	25,9 „
„ metalowy	37	26,1 „
„ chemiczny	24	30,4 „
„ widowisk i zabaw	21	58,3 „
„ papierniczy	20	64,5 „
„ wyr. gumowych	7	100,0 „

Robotnicy najemni żydzi w zakładach „wojennych”.

Zakłady „wojenne” zatrudniały podczas spisu 568 robotników najemnych żydów t. j. 53,6% ogólnej liczby robotników najemnych (żydów i nie-żydów), zatrudnionych w tych zakładach.

W poszczególnych klasach wytwórczości robotnicy najemni żydzi stanowią:

Przemysł drzewny	100,0%
„ wyrobów gumowych	100,0 „
„ papierniczy	100,0 „
„ chemiczny	100,0 „
„ budowlany	100,0 „
„ graficzny	100,0 „
„ czyszczenia	100,0 „
„ skórzany	95,5 „
„ odzieżowy	93,6 „
„ widowisk i zabaw	81,0 „
„ spożywczy	74,5 „
„ włókienniczy	34,6 „
„ maszyn i aparatów	31,8 „
„ metalowy	29,7 „
„ kamienny	—

Z powyższego wynika, że podczas spisu odsetek robotników najemnych żydów był w zakładach „wojennych” większym (53,6%), niż w zakładach „przedwojennych” (44,5%). Analogiczne zjawisko stwierdzamy w przemyśle włókienniczym i jego głównych gałęziach.

Przeciętna liczba rob. najem., przypadająca na jeden zakład „wojenny” wynosi 2,6.

Dla poszczególnych klas wytwórczości mamy następujące liczby przeciętne:

Przemysł widowisk i zabaw	21,0
„ wyr. gumowych i t. p.	7,0
„ papierniczy	6,7

Liczba przeciętna robotników najemnych na jeden zakład „wojenny”.

Przemysł włókienniczy	6,3
„ metalowy	4,1
„ maszyn i aparatów	2,4
„ drzewny	1,8
„ spożywczy	1,8
„ chemiczny	1,8
„ skórzany	1,7
„ odzieżowy	1,0
„ czyszczenia	0,9
„ graficzny	0,5
„ budowlany	0,3
„ kamienny	—

Rodzaje wytwórczości „przędzalnie” i „tkalnie” znacznie się różnią między sobą pod względem wysokości liczby przeciętnej robotników najemnych, przypadające na jeden zakład (dla „przędzalni” 20,6, dla „tkalni” 3,3).

Zakłady założone w poszczególnych latach wojny.

Z ogólnej liczby 401 zakładów, powstałych między 1/VIII 1914 a 1/III 1921 przypada:

na rok 1914 (po 1/VIII)	6 zakładów t. j.	1,5%
„ 1915	53	13,2 „
„ 1916	36	9,0 „
„ 1917	45	11,2 „
„ 1918	74	18,5 „
„ 1919	96	23,9 „
„ 1920	91	22,7 „

TABELE IV^a i IV^b.

Tabele IV^a (str. 54—75) i IV^b (str. 150—152) podają:

a) ugrupowania zakładów przedwojennych według liczby robotników najemnych w jednym zakładzie w roku 1914 (przed wojną).

b) Stosunek liczby robotników najemnych, zatrudnionych w poszczególnych grupach zakładów „przedwojennych” w 1921 roku, do liczby robotników najemnych w tychże zakładach w roku 1914. Stosunek ten przyjmujemy jako stopień zatrudnienia w zakładach „przedwojennych” w roku 1921.

UWAGA: Jak już zaznaczono we wstępie (str. VII—X), w tabelach IV^a i IV^b, podobnie jak w tabeli II (str. 18—39), oddziały nie były traktowane jako oddzielne przedsiębiorstwa.

Ugrupowania zakładów „przedwojennych” według liczby robotników najemnych w roku 1914

Pomiędzy 1.376 zakładów „przedwojennych” w roku 1914 (przed wojną) było:

bez	robotn. najemn.	269	zakładów	t. j.	19,5%
z 1	„	170	„	„	12,4 „
„ 2—3	„	394	„	„	28,6 „
„ 4—5	„	195	„	„	14,2 „
„ 6—10	„	177	„	„	12,9 „
„ 11—15	„	53	„	„	3,8 „
„ 16—20	„	35	„	„	2,5 „
„ 21—30	„	29	„	„	2,1 „
„ 31—50	„	23	„	„	1,7 „
„ 51 i wyżej	„	31	„	„	2,3 „

Poniższe dane zawierają porównanie ugrupowania zakładów „przedwojennych” w roku 1914 z ugrupowaniem wszystkich zakładów, czynnych w roku 1921.

	Zakłady przedwojenne w r. 1914	Zakłady czynne w r. 1921
bez robotn. najemn.	19,5%	39,0%
z 1	12,4 „	24,4 „
„ 2—3	28,6 „	20,4 „
„ 4—5	14,2 „	5,3 „
„ 6—10	12,9 „	4,6 „
„ 11—15	3,8 „	1,6 „
„ 16—20	2,5 „	1,0 „
„ 21—30	2,1 „	1,2 „
„ 31—50	1,7 „	0,9 „
„ 51 i wyżej	2,3 „	1,6 „

Z powyższego zestawienia wynika, że na pierwsze dwie grupy (bez robotników najemnych i z 1 robotnikiem najemnym) w roku 1921 przypada znacznie większa część ogólnej liczby zakładów, niż w roku 1914, a mianowicie: grupa bez robotników najemnych obejmuje w 1921 roku 39,0% zakładów wobec 19,5% w roku 1914, grupa z 1 robotnikiem najemnym 24,4% w roku 1921 wobec 12,4% w roku 1914.

Na każdą z następnych grup w roku 1921 przypada mniejsza część zakładów niż w roku 1914.

Z 10.208 robotników najemnych wszystkich zakładów „przedwojennych” w roku 1914 było zatrudnionych:

Robotnicy najemni w poszczególnych grupach zakładów „przedwojennych”

w zakładach z	1 robotn. najemn.	170	t. j.	1,7%
„ 2—3	„	947	„	9,3 „
„ 4—5	„	856	„	8,4 „
„ 6—10	„	1320	„	12,9 „
„ 11—15	„	710	„	6,9 „
„ 16—20	„	640	„	6,3 „
„ 21—30	„	763	„	7,5 „
„ 31—50	„	915	„	8,9 „
„ 51 i wyżej	„	3887	„	38,1 „

Niżej zestawione są dane, dotyczące podziału robotników najemnych między poszczególnymi grupami, dla zakładów „przedwojennych” w roku 1914 z odnośniami danymi dla wszystkich zakładów, czynnych w roku 1921.

Na 100 robotników najemnych przypadają:

	w zakładach „przedwojennych” w r. 1914	w zakładach czynnych w r. 1921
z 1 robotn. najemn.	1,7%	6,4 „
„ 2—3	9,3 „	12,1 „
„ 4—5	8,4 „	6,1 „
„ 6—10	12,9 „	9,0 „
„ 11—15	6,9 „	5,2 „
„ 16—20	6,3 „	4,8 „
„ 21—30	7,5 „	8,2 „
„ 31—50	8,9 „	9,3 „
„ 51 i wyżej	38,1 „	38,9 „

Widzimy zatem, że na pierwsze dwie grupy wszystkich zakładów, czynnych w roku 1921, przypadała większa część robotników najemnych, niż na te same grupy zakładów „przedwojennych” w 1914 roku. Najwięcej uzyskała grupa zakładów „z 1 robotnikiem najemnym” (6,4% w roku 1921 wobec 1,7% w roku 1914). Następną jest grupa „z 2—3 robotnikami najemnymi”. (12,1% w 1921 roku wobec 9,3% w roku 1914).

Dalsze 4 grupy, z liczbą robotników najemnych 4—20, obejmują w 1921 roku mniejszy odsetek ogólnej liczby robotników najemnych, niż w roku 1914.

Na każdą z trzech grup najwyższych („z 20—30, 31—50 i 51 i wyżej” robot-

ników najemnych) w roku 1921 przypada nieco większa część robotników najemnych, niż w roku 1914.

W szeregu klas wytwórczości zakłady grup wyższych zatrudniały w 1914 roku poważne liczby robotników najemnych, natomiast w roku 1921 zakładów tych grup albo wcale nie stwierdzono, lub też stwierdzono istnienie bardzo niewielkiej ilości tych zakładów. Tak np. w przemyśle skórzanym w 1914 roku 68,0% wszystkich robotników najemnych było zatrudnionych w zakładach grup z liczbą robotników od 16 do 50 i wyżej; w 1921 roku przemysł skórzany takich zakładów zupełnie nie wykazał.

Mimo to, ogólne zestawienie dla wszystkich klas wytwórczości razem wziętych wykazuje znaczną przewagę grup wyższych również w roku 1921, co należy przypisać strukturze największej klasy wytwórczości „włókienniczej”, gdzie również w roku 1921 większa część (81,2%) robotników najemnych była skupiona w grupach wyższych (na samą tylko grupę najwyższą „z 51 robotników najemnych i więcej” przypadało 51,9% wszystkich robotników najemnych przemysłu włókienniczego).

Następujące zestawienie zawiera podział ogólnej liczby robotników najemnych przemysłu włókienniczego między poszczególnymi grupami dla zakładów „przedwojennych” w roku 1914 i dla wszystkich zakładów, czynnych w roku 1921.

Na 100 robotników najemnych przemysłu włókienniczego przypadało:

	w zakładach „przedwojennych” w r. 1914	w zakładach czynnych w roku 1921
na grupę z 1 robotn. najemn.	0,5%	1,1%
„ „ 2—3 „	2,5 „	3,5 „
„ „ 4—5 „	2,9 „	3,9 „
„ „ 6—10 „	5,3 „	5,7 „
„ „ 11—15 „	6,0 „	4,7 „
„ „ 16—20 „	4,2 „	5,6 „
„ „ 21—30 „	4,8 „	10,8 „
„ „ 31—50 „	10,9 „	12,8 „
„ „ 51 i wyżej „	62,9 „	51,9 „

Robotnicy najemni żydzi w poszczególnych grupach w r. 1914 i 1921

W roku 1914 (przed wojną) robotnicy najemni żydzi w zakładach przedwojennych stanowili 57,5% ogólnej liczby zatrudnionych robotn. naj.; podczas przeprowadzenia ankiety odsetek robotników najemnych żydów nie przewyższał 46,0%.

Niżej zestawione są dane, dotyczące udziału robotników najemnych żydów w poszczególnych grupach zakładów „przedwojennych” w roku 1914 z odnośniami danymi dla robotników najemnych żydów, zatrudnionych we wszystkich zakładach czynnych podczas spisu.

Na 100 robotników najemnych przypadało żydów:

	w zakładach przedwojennych w r. 1914.	we wszystkich zakładach czynnych w r. 1921
w grupie z 1 robotn. najemn.	96,5%	95,8%
„ „ 2—3 „	94,7 „	93,5 „

Na 100 robotników najemnych przypadało żydów:

	W zakładach przedwojennych w r. 1914	we wszystkich zakładach czynnych w r. 1921
w grupie z 4—5 robotn. najemn.	91,0%	83,8%
„ „ 6—10 „	88,3 „	74,7 „
„ „ 11—15 „	67,7 „	50,0 „
„ „ 16—20 „	53,9 „	21,1 „
„ „ 21—30 „	62,4 „	24,2 „
„ „ 31—50 „	39,2 „	21,1 „
„ „ 51 i wyżej „	31,1 „	23,7 „

Z powyższego wynika, że we wszystkich grupach udział robotników najemnych żydów w roku 1921 zmniejszył się w porównaniu z rokiem 1914 i że zmniejszenie jest znaczniejsze w grupach wyższych.

W przemyśle włókienniczym zakłady grup wyższych również w roku 1921 zatrudniały większą część rob. naj. żydów; jednakże różnica między rokiem 1921. a 1914 jest dość znaczna, a mianowicie:

Na 100 robotników najemnych przemysłu włókienniczego było żydów:

	w zakładach „przedwojennych” w r. 1914	we wszystkich zakładach czynnych w r. 1921
w grupie z 1 robotn. najemn.	91,7%	98,0%
„ „ 2—3 „	93,1 „	96,1 „
„ „ 4—5 „	83,9 „	79,8 „
„ „ 6—10 „	79,6 „	71,7 „
„ „ 11—15 „	53,6 „	43,3 „
„ „ 16—20 „	33,3 „	19,5 „
„ „ 21—30 „	51,8 „	20,9 „
„ „ 31—50 „	20,6 „	21,9 „
„ „ 51 i wyżej „	27,7 „	23,5 „

Warto podnieść, że trzy grupy zakładów (z 11—15, 16—20, 21—30 robotnikami najemnymi), w których podwz. gładem udziału żydów różnica między rokiem 1914 i 1921 jest szczególnie znaczna, zatrudniają tylko niedużą część robotników najemnych przemysłu włókienniczego (15,1% w roku 1914 i 21,1% w roku 1921). Natomiast w grupie najwyższej (z 51 i wyżej robotników najemnych) skupionych było w roku 1914 62,9%, w roku 1921 51,9% ogólnej liczby robotników naj., zatrudnionych w przemyśle włókienniczym we wspomnianych latach.

Powyższe 1.376 zakładów „przedwojennych” zatrudniały w roku 1914 (przed wojną) 10.208 robotników najemnych. W roku 1921 (podczas spisu) te same zakłady zatrudniały 5.303 robotników najemnych, czyli stopień zatrudnienia tych zakładów w roku 1921 wynosił 51,9%.

Stopień zatrudnienia w zakładach „przedwojennych” podług poszczególnych grup z roku 1914

W poszczególnych grupach zakładów stopień zatrudnienia znacznie się różni od powyższego, a mianowicie:

Grupy zakładów	Robotnicy najemni w nich:		
	w roku 1914	w roku 1921	
		liczba	% (stopień zatrudnienia)
z 0 robotn. najemn.	—	92	
" 1 "	170	120	70,6
" 2—3 "	947	429	45,3
" 4—5 "	856	353	41,2
" 6—10 "	1320	476	36,1
" 11—15 "	710	371	52,3
" 16—20 "	640	309	48,3
" 21—30 "	763	308	40,4
" 31—50 "	915	571	62,4
" 51 i wyżej "	3887	2274	58,5

Z powyższego zestawienia wynika, że najwyższe dwie grupy zakładów wykazują w roku 1921 wyższy stopień zatrudnienia, niż wszystkie inne grupy (oprócz grupy z 1 robotnikiem najemnym).

Poniższe zestawienie podaje stopień zatrudnienia zakładów w roku 1921 według poszczególnych klas wytwórczości.

Klasa wytwórczości	Robotnicy najemni w r. 1914	Rob. naj. w r. 1921	
		liczba	% (stopień zatrudnienia)
Widowiska i zabawy	15	15	100,0
Włókiennicza	5324	3733	70,1
Wyr. maszyn i aparatów	118	82	69,5
Chemiczna	106	55	51,9
Spożywcza	620	316	51,0
Czyszczenia	122	61	50,0
Drzewna	234	83	35,5
Odzieżowa	1573	536	34,1
Skórzana	716	202	28,2
Metalowa	378	94	24,9
Graficzna	161	34	21,1
Kamienna	19	3	15,8
Budowlana	668	78	11,7
Papiernicza	154	11	7,1
Wyr. gumowe i t. p.	—	—	—

TABELA VI.

Tabela VI (str. 90—101) podaje liczby zakładów, które w poszczególnych latach okresu od 1/VIII 1914 roku do spisu 1921 roku całkowicie lub częściowo zawiesiły swe czynności wskutek ogólnych warunków wojennych.

Całkowicie lub częściowo nieczynnych było:

Zawieszenie czynności zakładów w latach „wojennych“.	w roku 1914 87 zakładów t. j. 4,7%		
	1915	214	11,6%
	1916	456	24,8%
	1917	346	18,8%
	1918	250	13,6%
	1919	121	6,6%
	1920	130	7,1%

W poszczególnych klasach wytwórczości na każde sto zakładów było całkowicie lub częściowo nieczynnych:

Klasa wytwórczości	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Kamienna	—	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7
Metalowa	7,8	13,0	16,5	14,8	9,6	3,5	7,8
Wyr. maszyn i aparat.	—	13,0	15,2	13,0	8,7	4,3	—
Drzewna	3,6	18,2	20,0	14,5	9,1	1,8	5,6
Gumowa i t. p.	—	—	—	—	—	—	—
Skórzana	6,3	25,4	46,0	42,9	36,5	17,5	17,4
Włókiennicza	3,9	10,7	51,0	30,4	19,9	10,5	8,1
Odzieżowa	5,5	11,5	13,9	13,0	9,4	4,4	5,3
Papiernicza	5,6	27,8	33,3	27,8	11,1	11,1	16,7
Spożywcza	4,2	6,3	9,7	9,0	9,0	4,9	5,6
Chemiczna	4,2	8,3	20,8	29,2	25,0	8,3	16,7
Budowlana	4,1	13,1	22,1	20,5	19,7	9,0	11,5
Graficzna	—	—	10,5	10,5	10,5	—	—
Czyszczenia	2,1	4,2	4,2	4,2	—	—	4,2
Widowiska i zabawy	—	—	—	—	—	—	—

Z powyższych zestawień wynika, że w ciągu 3-ech lat „wojennych“ stale wzrasta liczba zakładów częściowo lub całkowicie nieczynnych, dochodząc do maksimum (24,8%) w roku 1916.

Zaczynając od roku 1917 odsetek zakładów tej kategorii stale się zmniejsza, spadając do minimum (6,6%) w roku 1919. Rok 1920 wykazuje pewien wzrost nieczynności.

W poszczególnych klasach wytwórczości wzrost względnie spadek stopnia nieczynności w latach „wojennych“ przypada na te same mniej więcej okresy.

TABELA VII.

Tabela VII (str. 102-113) zawiera podział zakładów podług posiadanych technicznych środków produkcji na zakłady: 1) z maszynami mechanicznymi, t. j. pędzonymi przy pomocy siły mechanicznej; 2) z maszynami niemechanicznymi, t. j. ręcznymi, włącznie nożnymi i 3) bez maszyn.

Zakłady podług technicznych środków produkcji.

Pomiędzy 1.716 zakładów czynnych było:

zakładów z maszynami mechanicznymi	509	t. j.	29,7%
" " niemechanicznymi	631	"	36,8 "
" bez maszyn	576	"	33,5 "

W poszczególnych klasach odnośne dane przedstawiają się w sposób następujący:

Klasa wytwórczości	Zakłady z maszynami mechaniczn.		Zakłady z maszynami niemechan.		Zakłady bez maszyn	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kamienna	1	20,0	—	—	4	80,8
Metalowa	21	19,8	50	47,2	35	33,0
Wyr. maszyn i aparatów	6	13,0	12	26,1	28	60,9
Drzewna	17	32,7	7	13,5	28	53,8
Wyr. gumowe i t. p.	1	100,0	—	—	—	—
Skórzana	21	40,4	14	26,9	17	32,7
Włókiennicza	391	92,4	30	7,1	2	0,5
Odzieżowa	—	—	468	68,4	216	31,6
Papiernicza	4	26,7	8	53,3	3	20,0
Spożywcza	28	20,6	21	15,4	87	64,0
Chemiczna	8	40,0	9	45,0	3	15,0
Budowlana	2	1,8	—	—	107	98,2
Graficzna	6	31,6	11	57,9	2	10,5
Czyszczenia	1	2,2	1	2,2	44	95,6
Widowiska i zabawy	2	100,0	—	—	—	—

Robotnicy najemni w poszczególnych kategoriach zakładów.

Z ogólnej liczby 6.886 robotników najemnych, zatrudnionych w sezonie, było:

w 509 zakładach z maszynami mechanicznymi	5.121	robotników najemnych t.j.	74,5%
" 631 " " niemechanicznymi	1.112	"	16,1 "
" 576 " bez maszyn	653	"	9,4 "

W poszczególnych klasach wytwórczości znajdujemy znaczne odchylenia od powyższych danych przeciętnych, jak wykazuje następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Robotnicy najemni w zakładach					
	Z maszynami mechanicznymi		Z maszynami niemechanicznymi		Bez maszyn	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kamienna	2	40,0	—	—	3	60,0
Metalowa	89	48,4	71	38,6	24	13,0
Wyr. maszyn i aparatów	74	73,3	7	6,9	20	19,8
Drzewna	69	59,5	10	8,6	37	31,9
Wyr. gumowe i t. p.	7	100,0	—	—	—	—
Skórzana	143	58,4	40	16,3	62	25,3
Włókiennicza	4.326	97,9	95	2,1	—	—
Odzieżowa	—	—	715	80,1	178	19,9
Papiernicza	30	81,1	7	18,9	—	—
Spożywcza	269	57,5	102	21,8	97	20,7
Chemiczna	34	43,0	45	57,0	—	—
Budowlana	9	5,0	—	—	172	95,0
Graficzna	22	59,5	15	40,5	—	—
Czyszczenia	11	14,5	5	6,6	60	78,9
Widowiska i zabawy	36	100,0	—	—	—	—

Z powyższego wynika, że w większej części klas wytwórczości przeważająca większość robotników najemnych skupiona jest w zakładach, posługujących się maszynami mechanicznymi (od 97,9% w przemyśle włókienniczym, do 57,5% w przemyśle spożywczym).

W przemysłach metalowym i chemicznym w zakładach z maszynami mechanicznymi również zatrudniony jest znaczny odsetek robotników najemnych (od 48,4% do 43,0%).

W dwóch klasach wytwórczości („czyszczenia“ i „kamiennej“) na zakłady tej kategorii przypada tylko 14,5% i 5,0% robotników najemnych.

W klasie wytwórczości „odzieżowej“ zakładów z maszynami mechanicznymi nie stwierdzono.

Przeciętne liczby robotników najemnych na jeden zakład poszczególnych kategorii

Największą przeciętną liczbę robotników najemnych na jeden zakład wykazuje kategoria zakładów z „maszynami mechanicznymi“—(10,1); na jeden zakład z maszynami niemechanicznymi przypada przeciętnie 1,8 robotników najemnych; najmniejszą jest liczba przeciętna w kategorii zakładów „bez maszyn“—(1,1).

W poszczególnych klasach wytwórczości największe liczby przeciętne robot-

ników najemnych widzimy również w zakładach „z maszynami mechanicznymi, a mianowicie:

Klasa wytwórczości	Liczba przeciętna robotników najemnych na jeden zakład		
	Z maszynami mechaniczn.	Z maszynami niemechan.	Bez maszyn
Kamienna	2,0	—	0,7
Metalowa	4,2	1,4	0,7
Wyr. maszyn i aparatów	12,3	0,6	0,7
Drzewna	4,1	1,4	1,3
Wyr. gumowe i t. p.	7,0	—	—
Skórzana	6,8	2,9	3,6
Włókiennicza	11,1	3,2	—
Odzieżowa	—	1,5	0,8
Papiernicza	7,5	0,9	—
Spożywcza	9,6	4,9	1,1
Chemiczna	4,2	5,0	—
Budowlana	4,5	—	1,6
Graficzna	3,7	1,4	—
Czyszczenia	11,0	5,0	1,4
Widowiska i zabawy	1 ^o ,0	—	—

Robotnicy najemni żydzi w poszczególnych kategoriach zakładów

Udział robotników najemnych żydów jest niejednakowy w poszczególnych kategoriach. Robotnicy najemni żydzi stanowią:

w zakładach z maszynami mechanicznymi	34,9%
„ „ niemechanicznymi	96,1 „
„ bez maszyn	83,9 „

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy dla powyższych kategorii następujące dane:

Klasa wytwórczości	Na 100 robotników najemnych każdej kategorii przypada robotn. naj. żydów:		
	W zakładach z maszynami mechaniczn.	W zakładach z maszynami niemechan.	W zakładach bez maszyn
Kamienna	100,0	—	100,0
Metalowa	48,3	97,2	100,0
Wyr. maszyn i aparatów	21,6	100,0	95,0
Drzewna	69,6	100,0	97,3
Wyr. gumowe i t. p.	100,0	—	—
Skórzana	62,9	92,5	83,9
Włókiennicza	31,6	90,5	—
Odzieżowa	—	97,9	78,7
Papiernicza	100,0	100,0	—

Klasa wytwórczości	Na 100 robotników najemnych każdej kategorii przypada robotn. naj. żydów:		
	W zakładach z maszynami mechaniczn.	W zakładach z maszynami niemechan.	W zakładach bez maszyn
Spożywcza	36,8	98,0	95,9
Chemiczna	94,1	80,0	—
Budowlana	44,4	—	81,4
Graficzna	90,9	93,3	—
Czyszczenia	36,4	60,0	68,3
Widowiska i zabawy	80,6	—	—

Należy podnieść, że w przemyśle włókienniczym, w którym 97,9% robotników najemnych skupionych jest w zakładach „z maszynami mechanicznymi”, odsetek robotników najemnych żydów w tych zakładach (31,6%) jest bardzo przybliżony do odsetka (32,0), który żydzi tworzą w stosunku do ogólnej liczby robotników najemnych całej klasy włókienniczej.

W głównych rodzajach wytwórczości przemysłu włókienniczego „szarpiarnie”, „przędzalnie” i „tkalnie” odsetek robotników najemnych żydów określa zarazem ich udział w kategorii zakładów „z maszynami mechanicznymi”, gdyż zakładów innej kategorii te gałęzie nie wykazują. Tak np. robotnicy najemni żydzi tworzą we wspomnianej kategorii zakładów rodzaju wytwórczości „szarpiarnie”—23,5%, „przędzalnie”—10,2%, „tkalnie”—65,8%.

Podział ogólnej liczby robotników najemnych żydów.

Z pomiędzy 3.406 robotników najemnych żydów przypada:

na zakłady z maszynami mechanicznymi	1.789 robotników najemnych t. j.	52,5%
„ „ niemechanicznymi	1.069 „	31,4 „
„ bez maszyn	548 „	16,1 „

Pod tym względem zachodzi charakterystyczna różnica między robotnikami żydami a nieżydami, których podział jest inny, a mianowicie:

z ogólnej liczby 3.480 robotników najemnych nieżydów było zatrudnionych	
w zakładach z maszynami mechanicznymi	3.332 t. j. 95,8%
„ „ niemechanicznymi	43 „ 1,2 „
„ bez maszyn	105 „ 3,0 „

Powyższa różnica między żydami i nieżydami pochodzi głównie stąd, że 85,4% ogólnej liczby robotników najemnych nieżydów zatrudnionych jest w przemyśle włókienniczym, w którym wszystkie prawie zakłady należą do kategorii „z maszynami mechanicznymi”; robotników najemnych żydów natomiast przypada na ten przemysł tylko 42,6% ich liczby ogólnej.

W poszczególnych klasach wytwórczości podział robotników najemnych żydów i nieżydów powyższych kategorii jest następujący:

Klasa wytwórczości	Na 100 robotn. naj. żydów przypada na zakłady			Na 100 robotn. naj. nieżydów przypada na zakłady		
	Z maszynami mechaniczn.	Z maszynami niemechan.	Bez maszyn	Z maszynami mechaniczn.	Z maszynami niemechan.	Bez maszyn
Kamienna	40,0	—	60,0	—	—	—
Metalowa	31,6	50,7	17,7	95,8	4,2	—
Wyr. maszyn i aparat.	38,1	16,7	45,2	98,3	—	1,7
Drzewna	51,1	10,6	38,3	95,5	—	4,5
Wyr. gumowe i t. p.	100,0	—	—	—	—	—
Skórzana	50,3	20,7	29,0	80,3	4,5	15,2
Włókiennicza	94,1	5,9	—	99,7	0,3	—
Odzieżowa	—	83,3	16,7	—	28,3	71,7
Papiernicza	81,1	18,9	—	—	—	—
Spożywcza	33,9	34,2	31,9	96,6	1,1	2,3
Chemiczna	47,1	52,9	—	18,2	81,8	—
Budowlana	2,8	—	97,2	13,5	—	86,5
Graficzna	58,8	41,2	—	66,7	33,3	—
Czyszczenia	8,3	6,3	85,4	25,0	7,1	67,9
Widowiska i zabawy	100,0	—	—	100,0	—	—

Z powyższego wynika, że w kategorii zakładów „z maszynami mechanicznymi” wszystkich klas wytwórczości odsetek żydów w stosunku do ich ogólnej liczby jest mniejszy niż odsetek nieżydów do ich ogólnej liczby.

W klasach wytwórczości „włókienniczej”, „graficznej” i „widowiska i zabawy” różnica między udziałem żydów, a nieżydów jest nieznaczna.

W przemyśle „chemicznym” odsetek żydów znacznie przewyższa odsetek nieżydów.

W głównych rodzajach wytwórczości przemysłu włókienniczego różnicy między robotnikami najemnymi żydami a nieżydami nie stwierdzono, jak widać z następującego zestawienia:

Klasa wytwórczości	Na 100 robotn. naj. żydów w zakładach			Na 100 robotn. naj. nieżydów w zakładach		
	Z maszynami mechaniczn.	Z maszynami niemechan.	Bez maszyn	Z maszynami mechaniczn.	Z maszynami niemechan.	Bez maszyn
Szarpiarnie	100,0	—	—	100,0	—	—
Przędzalnie	100,0	—	—	100,0	—	—
Tkalnie	98,9	1,1	—	99,3	0,7	—
Apretownie	100,0	—	—	100,0	—	—

W zakładach „z maszynami niemechanicznymi” wszystkich klas wytwórczości, za wyjątkiem „chemicznej”, odsetek robotników najemnych żydów jest większy, niż odnośny odsetek robotników najemnych nieżydów.

TABELA VIII.

Tabela VIII (str. 114—125) podaje podział osób, zatrudnionych w zakładach czynnych w okresie sezonowym, podług technicznych środków produkcji.

Z ogólnej liczby 8.750 osób (właściciele, pomagających członków rodziny i robotników najemnych żydów i nieżydów) pracowało:

przy maszynach mechanicznych	4.622 t. j. 52,8%
„ „ niemechanicznych	1.576 „ 18,0 „
bez maszyn	2.552 „ 29,2 „

W poszczególnych klasach wytwórczości odnośne dane są następujące:

Klasa wytwórczości	Osoby zatrudnione:					
	przy maszynach mechanicznych		przy maszynach niemechanicznych		bez maszyn	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kamienna	1	8,3	—	—	11	91,7
Metalowa	106	34,6	109	35,6	91	29,8
Wyr. maszyn i aparatów	70	46,7	19	12,7	61	40,6
Drzewna	75	42,9	13	7,4	87	49,7
Wyr. gumowe i t. p.	12	100,0	—	—	—	—
Skórzana	99	31,9	51	16,5	160	51,6
Włókiennicza	3.971	84,5	164	3,5	556	12,0
Odzieżowa	—	—	1.057	62,8	626	37,2
Papiernicza	9	15,5	33	56,9	16	27,6
Spożywcza	204	29,0	64	9,1	435	61,9
Chemiczna	40	38,1	34	32,4	31	29,5
Budowlana	10	3,3	—	—	291	96,7
Graficzna	18	29,5	28	45,9	15	24,6
Czyszczenia	2	1,5	4	3,1	125	95,4
Widowiska i zabawy	5	11,9	—	—	37	88,1

W głównych gałęziach przemysłu włókienniczego podział zatrudnionych osób podług technicznych środków produkcji jest następujący:

Klasa wytwórczości	Osoby zatrudnione					
	Przy maszynach mechanicznych		Przy maszynach niemechanicznych		Bez maszyn	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Szarpiarnie	158	65,0	—	—	85	35,0
Przędzalnie	2.056	98,5	—	—	31	1,5
Tkalnie	1.411	75,0	97	5,2	374	19,8
Apretownie	317	96,1	—	—	13	3,9

Żydzi a techniczne
środki produkcji

Z 4.622 osób, pracujących przy maszynach mechanicznych było żydów 33,6%
" 1.576 " " " niemechanicznych " " 97,3 "
" 2.552 " " bez maszyn " " 85,6 "

Następujące zestawienie podaje odsetek żydów w poszczególnych kategoriach podług poszczególnych klas wytwórczości:

Klasa wytwórczości	Na 100 osób każdej kategorii było żydów:		
	Przy maszynach mechanicznych	Przy maszynach niemechanicznych	Bez maszyn
Kamienna	100,0	—	100,0
Metalowa	57,5	99,1	97,8
Wyr. maszyn i aparat.	20,0	100,0	95,1
Drzewna	72,0	100,0	98,9
Wyr. gumowe i t. p.	100,0	—	—
Skórzana	72,7	94,1	77,5
Włókiennicza	29,8	90,2	70,5
Odzieżowa	—	99,2	92,8
Papiernicza	100,0	100,0	100,0
Spożywcza	40,7	84,4	89,7
Chemiczna	95,0	94,1	77,4
Budowlana	50,0	—	89,0
Graficzna	88,9	96,4	100,0
Czyszczenia	50,0	75,0	81,6
Widowiska i zabawy	100,0	—	81,1

W głównych rodzajach wytwórczości przemysłu włókienniczego udział żydów w zakładach „z maszynami mechanicznymi” jest następujący:

W szarpiarniach	13,9%
„ przędzalniach	9,3 „
„ tkalniach	68,1%
„ apreturiach	1,9 „

Z ogólnej liczby 5.273 zatrudnionych żydów pracowało:

przy maszynach mechanicznych	1.555 t. j.	29,5%
„ „ niemechanicznych	1.534 „	29,1 „
bez maszyn	2.184 „	41,4 „

Widzimy zatem charakterystyczną różnicę między żydami a nieżydami, których (nieżydów) podział między wspomnianymi trzema kategorjami zakładów przedstawia się w sposób odmienny, a mianowicie:

Z 3.477 nieżydów pracowało:

przy maszynach mechanicznych	3.067 t. j.	88,2%
„ „ niemechanicznych	42 „	1,2 „
bez maszyn	368 „	10,6 „

Odnośny podział żydów i nieżydów w poszczególnych klasach wytwórczości podaje następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Na 100 żydów pracowało:			Na 100 nieżydów pracowało:		
	Przy maszynach mechanicznych	Przy maszynach niemechanicznych	Bez maszyn	Przy maszynach mechanicznych	Przy maszynach niemechanicznych	Bez maszyn
Kamienna	8,3	—	91,7	—	—	—
Metalowa	23,7	41,8	34,5	93,7	2,1	4,2
Wyr. maszyn i aparatów	15,4	20,9	63,7	94,9	—	5,1
Drzewna	35,3	8,5	56,2	95,5	—	4,5
Wyr. gumowe i t. p.	100,0	—	—	—	—	—
Skórzana	29,5	19,7	50,8	40,9	4,6	54,5
Włókiennicza	68,4	8,5	23,1	93,8	0,6	5,6
Odzieżowa	—	64,4	35,6	—	15,1	84,9
Papiernicza	15,5	56,9	27,6	—	—	—
Spożywcza	15,8	10,2	74,0	68,7	5,7	25,6
Chemiczna	40,4	34,0	25,6	18,2	18,2	63,6
Budowlana	1,9	—	98,1	13,5	—	86,5
Graficzna	27,6	46,5	25,9	66,7	33,3	—
Czyszczenia	1,0	2,8	96,2	4,0	4,0	92,0
Widowiska i zabawy	14,3	—	85,7	—	—	100,0

Jak widać z powyższych zestawień, żydzi, zatrudnieni przy maszynach mechanicznych, tworzą w stosunku do ogólnej liczby żydów mniejszy odsetek, niż nieżydzi tejże kategorii w stosunku do ogólnej liczby nieżydów. Wyjątek stanowią pod tym względem tylko przemysły „chemiczny” i „widowiska i zabawy”.

Zwraca na siebie uwagę wysoki odsetek (68,4) żydów, pracujących w przemyśle włókienniczym przy maszynach mechanicznych. Ten odsetek przeciętny dla całego przemysłu włókienniczego byłby zresztą jeszcze wyższy, gdyby nie to, że rodzaje wytwórczości „trykotaże”, „fabryki pończoch”, oraz „inne wyroby dziane”, w których zatrudnieni są wyłącznie żydzi, nie posiadają zupełnie zakładów z maszynami mechanicznymi; w dwóch głównych gałęziach przemysłu włókienniczego udział żydów jest znacznie większy od powyższego, a mianowicie:

w „przędzalniach” z 217 żydów pracuje przy masz. mechan. 192 t. j. 88,5%
„ „tkalniach” „ 1.320 „ „ „ „ „ 961 „ 72,8 „

Grupie osób, pracujących przy maszynach niemechanicznych i bez maszyn żydzi oddają większy odsetek swojej liczby ogólnej niż nieżydzi swojej.

TABELA IX.

Tabela IX (str. 126—127) zawiera dane o stopniu czynności zakładów w czasie spisu podług liczby dni roboczych w tygodniu.

Stopień czynności zakładów w tygodniu.

Z pomiędzy 1.716 zakładów czynnych pracowało:

6 dni w tygodniu	1.356 zakładów	79,0%
3—5 „ „	268 „	15,6 „
1—2 „ „	92 „	5,4 „

W poszczególnych klasach wytwórczości udział powyższych trzech grup przedstawia się jak następuje:

Klasa wytwórczości	Na 100 zakładów było czynnych w tygodniu		
	6 dni	3—5 dni	1—2 dni
Kamienna	40,0	—	60,0
Metalowa	83,0	10,4	6,6
Wyr. maszyn i aparatów	84,8	15,2	—
Drzewna	76,9	13,5	9,6
Wyr. gumowe i t. p.	100,0	—	—
Skórzana	76,9	15,4	7,7
Włókiennicza	87,2	12,3	0,5
Odzieżowa	77,3	18,0	4,7
Papiernicza	66,7	26,7	6,7
Spożywcza	84,6	9,5	5,9
Chemiczna	65,0	15,0	20,0
Budowlana	50,5	29,3	20,2
Graficzna	89,5	10,5	—
Czyszczenia	78,3	13,0	8,7
Widowiska i zabawy	100,0	—	—

Warto zaznaczyć, że z 52 zakładów przemysłu włókienniczego, czynnych tylko 3—5 dni w tygodniu, 45 należy do rodzaju wytwórczości „tkalnie”; „przędzalnie” i „apretownie” były wszystkie czynne 6 dni w tygodniu.

Robotnicy a stopień czynności zakładów.

Z ogólnej liczby 6.363 robotników najemnych przypadało:			
na zakłady czynne 6 dni w tygodniu	5.897 robotników najemnych	t. j.	92,7%
„ 3—5 „ „	421 „	„	6,6 „
„ 1—2 „ „	45 „	„	0,7 „

Poniższe zestawienie zawiera dane dla poszczególnych klas wytwórczości:

Klasa wytwórczości	Rob. naj. w zakładach czynnych w tygodniu		
	6 dni	2—5	1—2
Kamienna	100,0%	—%	—%
Metalowa	99,3 „	0,7 „	— „
Wyr. maszyn i aparatów	98,0 „	2,0 „	— „
Drzewna	100,0 „	— „	— „
Wyr. gumowe i t. p.	100,0 „	— „	— „
Skórzana	89,3 „	8,9 „	1,8 „
Włókiennicza	92,8 „	7,2 „	— „
Odzieżowa	93,2 „	6,7 „	0,1 „
Papiernicza	87,1 „	9,7 „	3,2 „
Spożywcza	91,6 „	5,4 „	3,0 „
Chemiczna	76,0 „	6,3 „	17,7 „
Budowlana	89,0 „	2,5 „	8,5 „
Graficzna	94,4 „	5,6 „	— „
Czyszczenia	85,5 „	5,8 „	8,7 „
Widowiska i zabawy	100,0 „	— „	— „

Zestawiając liczby robotników najemnych z liczbami zakładów tych samych kategorii, widzimy, że na grupy zakładów czynnych 1—2 i 3—5 dni w tygodniu przypada znacznie większy odsetek zakładów, niż robotników najemnych (5,4% zakładów wobec 0,7% robotników najemnych w grupie zakładów, czynnych 1—2 dni w tygodniu; 15,6% zakładów wobec 6,6% robotników najemnych w grupie zakładów, czynnych 3—5 dni w tygodniu).

Odwrotny stosunek stwierdzamy w grupie zakładów, czynnych 6 dni w tygodniu, gdzie odsetek zakładów jest znacznie mniejszy niż odsetek robotników najemnych (79,0% zakładów wobec 92,7% robotników najemnych, pochodzi to stąd, że do grup, czynnych 1—2 i 3—5 dni w tygodniu, przeważnie należą zakłady z mniejszymi liczbami robotników najemnych, zaś do grupy o największym stopniu czynności (6 dni)—zakłady z większymi liczbami robotników najemnych. Wyjątek stanowi rodzaj wytwórczości „tkalnie”, gdzie w zakładach czynnych 3—5 dni w tygodniu, tworzących 15,1% ogólnej liczby zakładów tej gałęzi wytwórczości, było zatrudnionych 19,1% robotników najemnych.

TABELE X i XI.

Tabele X i XI (str. 128—131) zawierają dane o pracy sobotniej i niedzielnej.

a) dla zakładów, czynnych w m. Białymstoku podczas przeprowadzenia ankiety 1921 roku;

b) dla robotników najemnych żydów, zatrudnionych w tychże zakładach.

Z 1.716 zakładów czynnych

pracowało w sobotę	165 t. j.	9,6 %
„ „ „ niedzielę	1.387 „	80,8 „
„ „ „ sobotę i niedzielę	132 „	7,7 „
nie pracowało w „ „ „	32 „	1,9 „

Dla poszczególnych klas wytwórczości mamy następujące dane:

Klasa wytwórczości	Zakłady czynne						Zakłady nieczynne	
	w sobotę		w niedzielę		w sob. i niedzielę		w sobotę i niedzielę	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kamienna	—	—	5	100,0	—	—	—	—
Metalowa	2	1,9	69	65,1	35	33,0	—	—
Wyr. maszyn i apar.	1	2,2	34	73,9	7	15,2	4	8,7
Drzewna	3	5,8	46	88,4	3	5,8	—	—
Wyr. gumowe i t. p.	—	—	1	100,0	—	—	—	—
Skórzana	2	3,9	40	76,9	9	17,3	1	1,9
Włókiennicza	130	30,7	238	56,3	44	10,4	11	2,6
Odzieżowa	7	1,0	666	97,4	1	0,1	10	1,5
Papiernicza	—	—	14	93,3	—	—	1	6,7
Spożywcza	3	2,2	124	91,2	9	6,6	—	—
Chemiczna	1	5,0	14	70,0	4	20,0	1	5,0
Budowlana	1	0,9	105	96,3	3	2,8	—	—
Graficzna	—	—	18	94,7	—	—	1	5,3
Czyszczenia	15	32,6	13	28,3	15	32,6	3	6,5
Widowiska i zabawy	—	—	—	—	2	100,0	—	—

Z powyższego wynika, iż znaczniejszy odsetek zakładów, czynnych w sobotę, wykazują tylko przemysły „włókienniczy” (30,7%) i „czyszczenia” (32,6%).

W sobotę i niedzielę, oprócz dwóch zakładów klasy wytwórczości „widowiska i zabawy”, czynną jest znaczna liczba zakładów w klasie wytwórczości „metalowej” (33,0%), „wyr. maszyn i aparatów” (15,2%), „skórzanej” (17,3%), „włókienniczej” (10,4%), „chemicznej” (20,0%) i „czyszczenia” (32,6%).

W sobotę i niedzielę była nieczynna tylko niewielka liczba zakładów (32), należących do różnych klas wytwórczości.

We wszystkich klasach najliczniej są reprezentowane zakłady, czynne w niedzielę.

Między poszczególnymi rodzajami wytwórczości stwierdzamy znaczne różnice. Tak np. są czynne w sobotę w rodzajach wytwórczości „przędzalnie” i „apretownie” wszystkie zakłady, w rodzaju wytw. „szarpiarnie” 88,5% zakładów. Natomiast mamy w rodzaju wytwórczości „tkalnie” zaledwie 11,7% zakładów, czynnych w sobotę i 14,1% czynnych w sobotę i niedzielę.

Z 2.930 robotników najemnych żydów, zatrudnionych w 1.184 zakładach, pracuje:

w sobotę	w 103 zakładach	579 robotników najemnych żydów	19,8 %
„ „ „ niedzielę	„ 966 „	1.991 „	67,9 „
„ „ „ sobotę i niedzielę	„ 31 „	122 „	4,2 „
nie pracuje w „ „ „	„ 28 „	238 „	8,1 „

W poszczególnych klasach wytwórczości podział robotników najemnych żydów w stosunku do pracy sobotniej i niedzielnej uwidoczni następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Robotnicy najemni żydzi							
	pracujący						niepracujący	
	w sobotę		w niedzielę		w sobotę i niedzielę		w sobotę i niedzielę	
Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	
Kamienna	—	—	3	100,0	—	—	—	—
Metalowa	1	1,0	95	99,0	—	—	—	—
Wyr. maszyn i aparatów	2	5,1	30	76,9	6	15,4	1	2,6
Drzewna	—	—	74	100,0	—	—	—	—
Wyr. gumowe i t. p.	—	—	7	100,0	—	—	—	—
Skórzana	6	3,6	155	93,4	2	1,2	3	1,8
Włókiennicza	538	38,4	609	43,5	40	2,9	214	15,2
Odzieżowa	—	—	674	99,9	—	—	1	0,1
Papiernicza	—	—	28	90,3	—	—	3	9,7
Spożywcza	20	9,6	177	84,7	2	0,9	10	4,8
Chemiczna	—	—	40	58,8	23	33,8	5	7,4
Budowlana	—	—	55	100,0	—	—	—	—
Graficzna	—	—	33	100,0	—	—	—	—
Czyszczenia	12	27,3	11	25,0	20	45,5	1	2,2
Widowiska i zabawy	—	—	—	—	29	100,0	—	—

Znaczny odsetek robotników najemnych żydów, pracujących w sobotę widzimy zatem w klasach wytwórczości „włókienniczej” (38,4%) i „czyszczenia” (27,3%).

Robotnicy najemni żydzi, pracujący w sobotę i niedzielę, stanowią znaczny odsetek w klasach wytwórczości „wyr. maszyn i aparatów” (15,4%), „chemicznej” (33,8%), „czyszczenia” (45,5%), „widowiska i zabawy” (100,0%).

Nie pracuje ani w sobotę, ani w niedzielę poważny odsetek (15,2%) robotników najemnych żydów w przemyśle włókienniczym.

We wszystkich prawie klasach wytwórczości bardzo wysoki odsetek robotników najemnych żydów pracuje w niedzielę.

Przechodząc do rodzajów wytwórczości, widzimy, że w „przędzalniach” pracują w sobotę wszyscy robotnicy najemni żydzi, zaś w „szarpiarniach” 63,2%. W „tkalniach” 26,3% robotników najemnych żydów pracuje w sobotę i 3,2% w sobotę i niedzielę.

Nie pracowało ani w sobotę, ani w niedzielę 19,1% robotników najemnych żydów. (Warto zaznaczyć, że taki sam odsetek tworzą zakłady, które były czynne tylko 3—5 dni w tygodniu, p. tab. IX).

TABELE XII i XIII.

Tabele XII i XIII (str. 132—135) zawierają dane:

a) o zakładach podług ich podziału na wytwarzające z surowców własnych i powierzonych,

b) o podziale zakładów podług źródła nabycia surowców.

Zakłady, a surowce

Z 1.716 zakładów czynnych wytwarzało:

z własnych surowców	409	zakładów	t. j.	23,8%
„ „ i powierzonych	953	„	„	55,6 „
wyłącznie z „	354	„	„	20,6 „

W poszczególnych klasach wytwórczości udział każdej z powyższych kategorii zakładów przedstawia się jak następuje:

Klasa wytwórczości	Na 100 zakładów wytwarza:		
	Z surowców własnych	Z surowców własnych i powierzonych	Z surowców wyłącznie powierzonych
Kamienna	40,0	60,0	—
Metalowa	23,6	76,4	—
Wyr. maszyn i aparatów	26,1	73,9	—
Drzewna	55,8	42,3	1,9
Wyr. gumowe i t. p.	100,0	—	—
Skórzana	51,9	46,2	1,9
Włókiennicza	16,1	19,6	64,3
Odzieżowa	5,0	85,5	9,5
Papiernicza	46,7	40,0	13,3
Spożywcza	80,9	15,4	3,7
Chemiczna	70,0	25,0	5,0
Budowlana	25,7	67,9	6,4
Graficzna	73,7	26,3	—
Czyszczenia	78,3	21,7	—
Widowiska i zabawy	100,0	—	—

Z powyższego wynika, że w przemyśle włókienniczym z własnych surowców wytwarzają względnie niedużą część zakładów (16,1%), natomiast produkuje wyłącznie z powierzonych surowców 64,3% zakładów.

Na wysokość tych odsetków w przemyśle włókienniczym wpłynął największy pod względem ilości zakładów rodzaj wytwórczości „tkalnie”, w którym podział zakładów w stosunku do surowców przedstawia się jak następuje:

Wyłącznie z własnych surowców wytwarza 11,4% zakładów
z własnych i powierzonych " " 10,7 " "
wyłącznie z " " " 77,9 " "

W rodzajach wytwórczości „przędzalnie” i „szarpiarnie” zakłady, wytwarzające wyłącznie z surowców powierzonych, stanowią tylko 28,8% i 26,9%.

Zakłady bez robotników najemnych w poszczególnych kategoriach

Z 409 zakł. wytwarz. z własnych surowców rob. naj. nie posiadało	79 t. j.	19,3%
" 953 " " " i powierz. " " " "	337 " "	35,4 " "
" 354 " " wyłącznie z " " " " "	116 " "	32,8 " "

W poszczególnych klasach wytwórczości odsetek zakładów bez robotników najemnych w każdej z trzech powyższych kategorii przedstawia się jak następuje:

Klasa wytwórczości	Na 100 zakładów wytwarzających		
	Z własnych surowców	Z własnych i powierzonych surowców	Wyłącznie z powierzonych surowców
	było bez robotników najemnych		
Kamienna	—	100,0	—
Metalowa	16,0	33,3	—
Wyr. maszyn i aparatów	41,7	50,0	—
Drzewna	17,2	45,5	100,0
Wyr. gumowe i t. p.	—	—	—
Skórzana	3,7	41,7	—
Włókiennicza	1,5	7,2	30,9
Odzieżowa	26,5	36,6	38,5
Papiernicza	14,3	66,7	50,0
Spożywcza	20,9	42,9	20,0
Chemiczna	28,6	—	—
Budowlana	46,4	46,2	57,1
Graficzna	21,4	20,0	—
Czyszczenia	27,8	20,0	—
Widowiska i zabawy	—	—	—

Z powyższego widać, że w przeważającej części klas wytwórczości kategoria zakładów, wytwarzających wyłącznie z własnych surowców, wykazuje mniejszy odsetek zakładów bez robotników najemnych, niż pozostałe dwie grupy, wytwarzające wyłącznie lub częściowo z surowców powierzonych.

W głównych gałęziach przemysłu włókienniczego wśród zakładów, wytwarzających wyłącznie z własnych surowców, takich, które nie posiadają się pracą najemną, nie stwierdzono zupełnie.

Z ogólnej liczby 6.363 robotników najemnych było:

Robotnicy najemni w poszczególnych kategoriach zakładów	w zakład. wytwarz. wyłącznie z własnych surowców	2.770 robotn. najemn. t. j.	43,5%
" " " z własn. i powierzonych " " " "	2.163 " " "	34,0 " "	
" " " wyłącznie " " " "	1.430 " " "	22,5 " "	

Zestawiając dane dla zakładów z odnośnymi danymi dla robotników najemnych, widzimy, że zakłady, wytwarzające wyłącznie z własnych surowców, choć stanowią tylko 23,8% ogólnej liczby zakładów, zatrudniają 43,5% ogólnej liczby robotników najemnych. Pozostałe 76,2% zakładów, wytwarzających częściowo lub wyłącznie z surowców powierzonych zatrudniają 56,5% ogólnej liczby robotników najemnych.

Zjawisko to powtarza się we wszystkich klasach wytwórczości, oprócz klas spożywczej, chemicznej, graficznej i czyszczenia, jak widać z poniższego zestawienia:

Klasa wytwórczości	Zakłady wytwarzające					
	z własnego surowca		z własnego i powierz. surowca		wyłącznie z powierz. surowca	
	zakłady	rob. naj.	zakłady	rob. naj.	zakłady	rob. naj.
w o d s e t k a c h						
Kamienna	40,0	100,0	60,0	—	—	—
Metalowa	23,6	32,4	76,4	67,6	—	—
Wyr. maszyn i apar.	26,1	28,6	73,9	71,4	—	—
Drzewna	55,8	63,5	42,3	36,5	1,9	—
Wyr. gumowe i t. p.	100,0	100,0	—	—	—	—
Skórzana	51,9	66,1	46,2	31,7	1,9	2,2
Włókiennicza	16,1	43,3	19,6	26,4	64,3	30,3
Odzieżowa	5,0	7,9	85,5	83,9	9,5	8,2
Papiernicza	46,7	93,6	40,0	3,2	13,3	3,2
Spożywcza	80,9	79,9	15,4	11,7	3,7	8,4
Chemiczna	70,0	68,4	25,0	29,1	5,0	2,5
Budowlana	25,7	56,1	67,9	35,4	6,4	8,5
Graficzna	73,7	58,3	26,3	41,7	—	—
Czyszczenia	78,3	72,5	21,7	27,5	—	—
Widowiska i zabawy	100,0	100,0	—	—	—	—

Źródło nabycia surowców

Z ogólnej liczby zakładów czynnych 1.362 (409 całkowicie, 953 częściowo) zaopatruje się w surowce.

Z tej liczby nabywa surowców:

w firmach miejscowych (krajowych)	1.310 zakładów t. j.	96,2%
" zagranicznych	4 " "	0,3 " "
" zagranicznych i w kraju	48 " "	3,5 " "

Odnośne dane dla poszczególnych klas wytwórczości zawiera następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Zakłady nabywające surowców					
	w kraju		zagranicą		w kraju i zagr.	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kamienna	3	60,0	—	—	2	40,0
Metalowa	104	98,1	—	—	2	1,9
Wyr. maszyn i apar.	39	84,8	2	4,3	5	10,9
Drzewna	51	100,0	—	—	—	—
Wyr. gumowe i t. p.	1	100,0	—	—	—	—
Skórzana	49	96,1	—	—	2	3,9
Włókiennicza	117	77,5	—	—	34	22,5
Odzieżowa	619	100,0	—	—	—	—
Papiernicza	12	92,3	1	7,7	—	—
Spożywcza	129	98,4	1	0,8	1	0,8
Chemiczna	18	94,7	—	—	1	5,3
Budowlana	102	100,0	—	—	—	—
Graficzna	18	94,7	—	—	1	5,3
Czyszczenia	46	100,0	—	—	—	—
Widowiska i zabawy	2	100,0	—	—	—	—

Robotnicy najemni
w zakładach, ugrupowanych
podług źródła nabycia
surowców.

Z ogólnej liczby 4.933 robotników najemnych, zatrudnionych w zakładach, wytwarzających wyłącznie lub częściowo z materiałów własnych, pracuje w zakładach nabywających surowców w kraju 3.297 robotn. najemn. t. j. 66,8%
" " " zagranicą 147 " " " 3,0%
" " " zagr. i w kraju 1.489 " " " 30,2%

Dla poszczególnych klas wytwórczości mamy następujące dane:

Klasa wytwórczości	Zakłady nabywające surowców					
	w kraju		zagranicą		zagr. i w kraju	
	% zakł.	% rob. n.	% zakł.	% rob. n.	% zakł.	% rob. n.
Kamienna	60,0	—	—	—	40,0	100,0
Metalowa	98,1	95,8	—	—	1,9	4,2
Wyr. maszyn i apar.	84,8	54,1	4,3	2,0	10,9	43,9
Drzewna	100,0	100,0	—	—	—	—
Wyr. gumowe i t. p.	100,0	100,0	—	—	—	—
Skórzana	96,1	93,2	—	—	3,9	6,8
Włókiennicza	77,5	53,6	—	—	22,5	46,4
Odzieżowa	100,0	100,0	—	—	—	—
Papiernicza	92,3	33,3	7,7	66,7	—	—
Spożywcza	98,4	60,8	0,8	37,1	0,8	2,1
Chemiczna	94,7	97,4	—	—	5,3	2,6
Budowlana	100,0	100,0	—	—	—	—
Graficzna	94,7	97,2	—	—	5,3	2,8
Czyszczenia	100,0	100,0	—	—	—	—
Widowiska i z w/	100,0	100,0	—	—	—	—

Zestawiając dane dla robotników najemnych z odnośnymi danymi dla zakładów, widzimy, że na grupę zakładów, nabywających surowców w firmach miejscowych, przypada mniejszy odsetek robotników najemnych (66,8%) niż zakładów (96,2%).

Stosunek odwrotny stwierdzamy w grupach zakładów, nabywających surowców wyłącznie lub częściowo zagranicą. Tak np. grupa zakładów nabywających surowców zagranicą oraz w firmach miejscowych, stanowiąc 3,5% wszystkich zakładów, zatrudnia 30,2% ogólnej liczby robotników najemnych.

To samo stwierdzamy, za nielicznymi wyjątkami, w poszczególnych klasach wytwórczości.

TABELA XIV.

Tabela XIV (str. 136—137) zawiera dane o bezpośrednich odbiorcach wyrobów gotowych.

Odbiorcy wyrobów gotowych

Znaczna część zbadanych zakładów wytwarza jednocześnie dla dwóch i więcej rodzajów odbiorców. Stosownie do tego, tabela XIV nie zawiera podziału zakładów podług wyłącznego odbiorcy, lecz podaje liczby zakładów, które pomiędzy swymi odbiorcami liczą także wymienionego w poszczególnej rubryce. Wobec tego, że jeden i ten sam zakład często figuruje w dwóch i więcej rubrykach, tabela XIV nie zawiera podsumowań, gdyż otrzymana tą drogą ogólna suma zakładów, przewyższałaby ich rzeczywistą liczbę.

Z pomiędzy wszystkich zakładów czynnych wytwarza:

Dla spożywczy*)	1.280	zakładów t. j.	74,6 %
„ detalisty	284	„	16,6 „
„ hurtownika	160	„	9,3 „
„ fabrykanta	431	„	25,1 „
„ pośrednika	233	„	13,6 „
„ armji bezpośrednio	158	„	9,2 „
„ armji przez pośredn.	32	„	1,9 „
„ instytucji państwowych, miejskich i społecznych	82	„	4,8 „

W poszczególnych klasach wytwórczości odsetek zakładów dla powyższych grup przedstawia się jak następuje:

Klasa wytwórczości	Zakłady wytwarzające (między innymi) dla							
	spożywcy	detalisty	hurtownika	fabrykanta	pośrednika	armji bezpośrednio	armji przez pośrednika	instytucji państw., miejsk. i społeczn.
	w odsetkach							
Kamienna	100,0	—	—	—	—	—	—	—
Metalowa	85,8	14,2	4,7	23,6	4,7	17,0	—	9,4
Wyr. maszyn i aparatów	97,8	30,4	6,5	8,7	4,3	6,5	—	10,9
Drzewna	98,1	36,5	11,5	21,2	1,9	3,8	1,9	7,7
Wyr. gumowych i t. p.	—	100,0	100,0	—	—	—	—	—
Skórzana	48,1	26,9	50,0	25,0	7,7	13,5	1,9	3,8
Włókiennicza	16,3	9,7	17,5	76,8	48,7	17,5	5,0	0,2

*) Jak zaznaczono we wstępie (str. VII—X), w Białymstoku zaliczono do kategorii spożywców również wytwórców, posługujących się wyrobami innych gałęzi przemysłu jako surowcem. Tak np. uważano za spożywcę krawca w stosunku do zakładu włókienniczego, lub też szewca w stosunku do fabryki skór, w której nabywa potrzebnych do produkcji materiałów.

Klasa wytwórczości	Zakłady wytwarzające (między innymi) dla							
	spożywcy	detalisty	hurtownika	fabrykanta	pośrednika	armji bezpośrednio	armji przez pośrednika	instytucji państw., miejskich i społecznych
	w odsetkach							
Odzieżowa	97,4	17,0	1,3	2,0	1,0	1,2	0,1	0,3
Papiernicza	66,7	53,3	33,3	13,3	—	—	—	13,3
Spożywcza	93,4	28,0	12,5	1,5	2,9	8,1	—	11,0
Chemiczna	75,0	60,0	55,0	5,0	10,0	—	—	—
Budowlana	100,0	4,6	1,8	30,3	1,8	28,4	7,3	28,4
Graficzna	100,0	—	5,3	—	—	21,1	—	52,6
Czyszczenia	100,0	—	—	2,2	—	—	—	—
Widowiska i zabawy	100,0	—	—	—	—	—	—	—

Z powyższego wynika, że prawie we wszystkich klasach wytwórczości głównym odbiorcą jest spożywcza. Wyjątek stanowią klasy wytwórczości „włókiennicza”, „skórzana”, „wyr. gumowe i t. p.”. W klasie wytwórczości włókienniczej zakłady, wytwarzające także dla spożywczy stanowią tylko 16,3%; głównym odbiorcą (w mniejszych przedsiębiorstwach) jest „fabrykant”, dla którego wytwarza 76,8% zakładów. Drugie miejsce zajmuje „pośrednik” (komisjoner)—48,7%, następnie „hurtownik” (w większych przedsiębiorstwach)—17,5% i „armja bezpośrednio”—17,5% zakładów.

Przeciętna liczba robotników najemnych na 1 zakład poszczeg. kategorii

Na jeden zakład przypada przeciętnie robotników najemnych:

w kateg. zakładów, wytwarzających dla	spożywcy	2,2	robotników najemnych
„	detalisty	4,5	„
„	hurtownika	14,6	„
„	fabrykanta	8,4	„
„	pośrednika	7,0	„
„	armji bezpośrednio	16,0	„
„	armji przez pośredn.	11,7	„
„	instytucji państw.	—	„
„	miejsk. i społeczn.	4,1	„

Z powyższego zestawienia wynika, że najmniejszą liczbę przeciętną robotników najemnych wykazują zakłady, liczące między swoimi odbiorcami także „spożywcę”.

TABELA XV.

Tabela XV (str. 138—139) zawiera dane o miejscu zbytu gotowych wyrobów zbadanych w m. Białymstoku zakładów.

Zakłady a miejsce zbytu ich wyrobów

Ze wszystkich zakładów czynnych znajdowały zbytu dla swoich wyrobów:

na miejscu	1.449 t. j.	84,4%
„ i prowincji	74 „	4,3 „
„ „ i kresach	166 „	9,7 „
„ „ „ i zagranicą	27 „	1,6 „

W poszczególnych klasach wytwórczości powyższe cztery grupy są reprezentowane w sposób następujący:

Klasa wytwórczości	Na 100 zakładów znajdujących zbytu:			
	Na miejscu	Na miejscu i prowincji	Na miejscu, prowincji i kresach	Na miejscu, prowincji, kresach i zagranicą
Kamienna	60,0	—	40,0	—
Metalowa	84,9	5,7	9,4	—
Wyr. maszyn i aparatów	82,6	8,7	8,7	—
Drzewna	82,7	13,5	3,8	—
Wyr. gumowe i t. p.	—	—	100,0	—
Skórzana	46,2	15,4	36,5	1,9
Włókiennicza	60,5	5,0	28,4	6,1
Odzieżowa	98,0	2,0	—	—
Papiernicza	73,3	—	26,7	—
Spożywcza	94,9	2,2	2,9	—
Chemiczna	50,0	50,0	—	—
Budowlana	100,0	—	—	—
Graficzna	94,7	5,3	—	—
Czyszczenia	100,0	—	—	—
Widowiska i zabawy	100,0	—	—	—

Z powyższego zestawienia wynika, że we wszystkich klasach wytwórczości, za wyjątkiem przemysłu „wyr. gumowe i t. p.“, przeważają zakłady, znajdujące zbytu dla swoich wyrobów na miejscu. Znaczny odsetek wyżej (25,0) zakładów, wytwarzających także dla prowincji i kresów, wykazują tylko przemysły „kamienny“, „gumowy“, „skórzany“, „włókienniczy“, „papierniczy“ i „chemiczny“.

Zakłady, znajdujące odbiorców również zagranicą, spotykamy tylko w przemyśle „włókienniczym“ i „skórzanym“.

Robotnicy najemni w poszczególnych grupach zakładów

Z ogólnej liczby robotników najemnych 6.363 przypadało na zakłady, znajdujące zbytu dla swoich wyrobów:

na miejscu	3.288 t. j.	51,7%
„ i prowincji	423 „	6,6 „
„ „ i kresach	1.864 „	29,3 „
„ „ „ i zagranicą	788 „	12,4 „

W poszczególnych klasach wytwórczości robotnicy najemni podzieleni są między powyższymi grupami zakładów w sposób następujący:

Klasa wytwórczości	Na 100 robotników najemnych pracuje w zakładach znajdujących zbytu:			
	Na miejscu	Na miejscu i prowincji	Na miejscu, prowincji i kresach	Na miejscu, prowincji, kresach i zagranicą
Kamienna	—	—	100,0	—
Metalowa	59,9	1,4	38,7	—
Wyr. maszyn i aparatów	21,4	24,5	54,1	—
Drzewna	86,5	7,3	6,2	—
Wyr. gumowe i t. p.	—	—	100,0	—
Skórzana	29,0	13,4	53,6	4,0
Włókiennicza	42,8	6,2	33,2	17,8
Odzieżowa	97,2	2,8	—	—
Papiernicza	12,9	—	87,1	—
Spożywcza	55,7	5,7	38,6	—
Chemiczna	43,0	57,0	—	—
Budowlana	100,0	—	—	—
Graficzna	94,4	5,6	—	—
Czyszczenia	100,0	—	—	—
Widowiska i zabawy	100,0	—	—	—

Zestawiając powyższe dane dla robotników najemnych z odnośnymi liczbami dla zakładów, widzimy, że kategoria zakładów, których wyroby znajdują zbytu na miejscu, obejmuje znacznie większy odsetek ogólnej liczby zakładów, niż robotników najemnych (84,4% zakładów wobec 51,7% robotników najemnych). Natomiast następane grupy zakładów wykazują pod tym względem stosunek odwrotny, a mianowicie:

Zbytu na miejscu i prowincji	4,3% zakł.	t. j.	6,6% rob. naj.
„ „ „ i kresach	9,7 „	„	29,3 „
„ „ „ „ i zagranicą	1,6 „	„	12,4 „

Widzimy zatem, że zakłady, których wyroby znajdują zbytu tylko na miejscu, zatrudniają przeciętnie najmniejszą liczbę robotników najemnych.

TABELA XVI.

Tabela XVI (str. 140—141) zawiera dane o systemie płacy w zakładach czynnych z „robotnikami najemnymi“.

System płacy. Z pomiędzy 1.184 zakładów czynnych wynagrodzenie robotników najemnych odbywało się:

w 704 zakładach 59,5% podług czasu pracy (tygodniowo, miesięcznie i t.p.)
 „ 336 „ 28,4 „ od sztuki
 „ 94 „ 7,9 „ podług systemu mieszanego
 „ 50 „ 4,2 „ brak informacji.

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy dla powyższych kategorii zakładów następujące dane:

Klasa wytwórczości	Na 100 zakładów było		
	z płacą lonową	z płacą akordową	z płacą mieszaną
Kamienna	100,0	—	—
Metalowa	94,7	1,3	4,0
Wyr. maszyn i aparat.	87,5	4,2	8,3
Drzewna	86,1	8,3	5,6
Wyr. gumowe i t. p.	100,0	—	—
Skórzana	51,2	36,6	12,2
Włókiennicza	21,4	59,6	19,0
Odzieżowa	76,4	9,4	2,8
Papiernicza	100,0	—	—
Spożywcza	41,8	55,3	2,9
Chemiczna	100,0	—	—
Budowlana	91,4	5,2	3,4
Graficzna	86,6	6,7	6,7
Czyszczenia	50,0	47,1	2,9
Widowiska i zabawy	100,0	—	—

Warto podnieść, że w rodzaju wytwórczości „tkalnie“ praca w przeważającej większości zakładów (66,2%) odbywa się akordowo. W 33,7% zakładów tego przemysłu część robotników pracuje na akord, druga część (należąca do innej kategorii) na lon. Tylko w czterech drobnych zakładach (0,1%), robotnicy są wynagrodzeni wyłącznie od sztuki, a to z powodu tego, że te zakłady wogóle nie posiadają kategorii robotników najemnych (tkaczy), pracujących na akord.

Przeciętna liczba robotników najemnych na jeden zakład w poszczególnych grupach.

Na jeden zakład przypada przeciętnie:

w grupie zakładów z płacą lonową 4,2 robotników najemnych
 „ „ „ akordową 4,3 „
 „ „ „ mieszaną 20,9 „

W poszczególnych klasach wytwórczości znajdujemy w oznaczonych kategoriach następujące liczby przeciętne robotników najemnych:

	z płacą lonową	z płacą akordową	z płacą mieszaną
Przemysł kamienny	1,5	—	—
„ metalowy	1,5	1,0	12,7
„ maszyn i aparatów	2,2	2,0	24,5
„ drzewny	2,5	3,0	4,0
„ wyr. gumowych i t. p.	7,0	—	—
„ skórzany	4,8	5,6	8,0
„ włókienniczy	20,6	5,7	28,1
„ odzieżowy	1,8	2,0	2,8
„ papierniczy	3,4	—	—
„ spożywczy	5,9	1,7	1,0
„ chemiczny	4,9	—	—
„ budowlany	1,4	2,3	1,5
„ graficzny	2,2	2,0	5,0
„ czyszczenia	2,1	1,9	2,0
„ widowisk i zabaw	18,0	—	—

Z powyższego wynika, że zakłady z systemem płacy mieszanym wykazują największą liczbę przeciętną robotników najemnych.

TABELA XVII.

Tabela XVII (str. 142-143) podaje liczby zakładów, w których lokal pracy jest używany jako mieszkanie prywatne, oraz liczby osób (właścicieli, pomagających członków rodziny i robotników najemnych), zatrudnionych w tychże zakładach.

Ankieta stwierdziła zakładów, których lokal pracy służy jednocześnie jako mieszkanie prywatne, 349 t. j. 20,3% ogólnej liczby zakładów.

W poszczególnych klasach wytwórczości takich zakładów było:

Przemysł	liczba	t. j.	%
odzieżowy	293		42,8
maszyn i aparatów	10		10,7
papierniczy	3		20,0
budowlany	20		18,3
drzewny	6		11,5
czyszczenia	3		6,5
chemiczny	1		5,0
skórzany	22		3,8
spożywczy	4		2,9
metalowy	3		2,8
włókienniczy	4		0,9
kamienny	—		—
wyr. gumowych i t. p.	—		—
graficzny	—		—
widowisk i zabaw	—		—

Z powyższego wynika, że przeważająca większość klas wytwórczości zakładów „z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy” albo zupełnie nie wykazuje, lub też posiada ich w bardzo nieznacznej liczbie (od 0,0% do 6,5%).

Znaczny odsetek tworzą zakłady tej kategorii w przemyśle odzieżowym (42,8%) wyr. maszyn i aparatów (21,7%), papierniczej (20,0%), i budowlanej (18,3%).

Powyższe 349 zakładów, posiadających mieszkanie prywatne w lokalu pracy, zatrudniają razem 666 t. j. 7,6% ogólnej liczby robotników najemnych.

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy następujące dane dla osób, zatrudnionych w zakładach z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy:

Przemysł	liczba	t. j.	%
odzieżowy	592		35,2
maszyn i aparatów	14		9,3
budowlany	27		9,0
czyszczenia	9		6,9
drzewny	7		4,0

Przemysł	liczba	t. j.	%
metalowy	7		2,3
papierniczy	1		1,7
skórzany	2		0,6
spożywczy	2		0,3
włókienniczy	5		0,1
kamienny	—		—
wyr. gumowych i t. p.	—		—
chemiczny	—		—
graficzny	—		—
widowisk i zabaw	—		—

Z powyższego wynika, że w zakładach „z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy”, stanowiących 20,3% ogólnej liczby zakładów, skupiona była tylko nieznaczna część wszystkich zatrudnionych osób (7,6%).

Przechodząc do poszczególnych klas wytwórczości, widzimy, że odsetek tych zakładów jest pokaźny (35,2%) tylko w przemyśle odzieżowym.

Na jeden zakład „z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy” przypada średnio 1,9 osób; dla reszty zakładów liczba ta określa się przez 5,9%.

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy następujące liczby średnie osób zatrudnionych w każdej z oznaczonych dwóch grup zakładów:

Przemysł	Z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy	Bez mieszkania prywatnego w lokalu pracy
kamienny	—	2,4%
metalowy	2,3%	2,9
maszyn i aparatów	1,4	3,8
drzewny	1,2	3,7
wyr. gumowych i t. p.	—	12,0
skórzany	1,0	6,2
włókienniczy	1,2	11,2
odzieżowy	2,0	2,8
papierniczy	0,3	4,7
spożywczy	0,5	5,3
chemiczny	—	5,5
budowlany	1,3	3,1
graficzny	—	3,2
czyszczenia	3,0	2,8
widowisk i zabaw	—	21,0

W powyższym zestawieniu występuje wspólne wszystkim klasom wytwórczości zjawisko, że zakłady, których warsztat pracy służy wyłącznie dla celów produkcyjnych, zatrudniają średnio większą liczbę robotników najemnych, niż zakłady, w których warsztat pracy jest jednocześnie mieszkaniem prywatnym.

Lokal pracy, a mieszkanie prywatne

Przeciętna liczba osób na jeden zakład z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy

Osoby w zakładach z mieszkaniem prywatnym

TABELA XVIII.

Tabela XVIII (str. 142—143) zawiera dane o zakładach, podlegających inspekcji pracy, oraz o robotnikach najemnych, zatrudnionych w tychże zakładach.

Zakłady, a inspekcja pracy.

Z 1.184 zakładów, w których znajduje zastosowanie praca najemna, pod inspekcją pracy w 1921 roku znajdowało się 295 t. j. 24,9%.

W poszczególnych klasach wytwórczości odnośne dane przedstawiają się w sposób następujący:

Przemysł włókienniczy	238 zakładów t. j.	71,7 %
" skórzany	23 "	56,1 "
" drzewny	6 "	16,7 "
" maszyn i aparatów	4 "	16,7 "
" chemiczny	2 "	12,5 "
" metalowy	9 "	12,0 "
" papierniczy	1 "	11,1 "
" spożywczy	11 "	10,7 "
" graficzny	1 "	6,7 "
" kamienny	—	—
" wyr. gumowych i t. p.	—	—
" odzieżowy	—	—
" budowlany	—	—
" czyszczenia	—	—
" widowisk i zabaw	—	—

Z powyższego zestawienia widać, że szczególnie znaczny odsetek zakładów, znajdujących się pod inspekcją pracy, wykazują przemysły włókienniczy i skórzany.

W rodzajach wytwórczości „przędzalnie” i „apretownie” pod inspekcją pracy znajdują się wszystkie zakłady; w rodzaju wytwórczości „szarpiarnie” (88,5%); w rodzaju wytwórczości „tkalnie”—65,6% zakładów.

W klasie wytwórczości „skórzanej” wyróżniają się wysokim odsetkiem zakładów, znajdujących się pod inspekcją pracy, tylko przemysł garbarski (78,3%) i „wałkownie” (50,0%). W pozostałych rodzajach wytwórczości tej klasy zakładów wymienionej kategorii nie stwierdzono.

W klasie wytwórczości „wyr. maszyn i aparatów” pod inspekcją pracy znajdują się tylko 4 zakłady rodzaju wytw. „maszyny rolnicze”.

Robotnicy najemni w zakładach podlegających inspekcji pracy.

Jakkolwiek zakłady, podlegające inspekcji pracy, stanowią tylko 24,9% ogólnej liczby zakładów „z robotnikami najemnymi”, zatrudniają jednakże przeważającą część robotników najemnych, a mianowicie 4.653 t. j. 73,1%.

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy dla zakładów, podlegających inspekcji pracy, następujące liczby robotników najemnych:

Przemysł włókienniczy	4.062 robotników najemnych t. j.	93,0 %
" maszyn i aparatów	72	73,5 "
" skórzany	157	70,1 "
" papierniczy	20	64,5 "
" spożywczy	219	59,5 "
" metalowy	67	47,2 "
" drzewny	34	35,4 "
" chemiczny	16	20,3 "
" graficzny	6	16,7 "
" kamienny	—	—
" wyr. gumowych i t. p.	—	—
" odzieżowy	—	—
" budowlany	—	—
" czyszczenia	—	—
" widowisk i zabaw	—	—

Przeciętna liczba robotników najemnych w jednym zakładzie, podlegającym inspekcji pracy.

Znaczne skupienie robotników najemnych w zakładach, podlegających inspekcji pracy, znajduje wyraz również w wysokiej przeciętnej liczbie robotników najemnych, przypadającej na jeden zakład tej kategorii (15,8); dla zakładów, nie znajdujących się pod inspekcją pracy, liczba ta określa się przez 1,9.

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy następujące liczby przeciętne robotników najemnych, przypadające na jeden zakład:

	z inspekcją pracy	bez inspekcji pracy
Przemysł kamienny	—	1,5
" metalowy	7,4	1,1
" maszyn i aparatów	18,0	1,3
" drzewny	5,7	2,1
" wyr. gumowych i t. p.	—	7,0
" skórzany	6,8	3,7
" włókienniczy	17,1	3,3
" odzieżowy	—	1,7
" papierniczy	20,0	1,4
" spożywczy	19,9	1,6
" chemiczny	8,0	4,5
" budowlany	—	1,4
" graficzny	6,0	2,1
" czyszczenia	—	2,0
" widowisk i zabaw	—	18,0

TABELA XIX.

Tabela XIX (str. 144—145) zawiera dane o przynależności właścicieli zakładów do zrzeszeń zawodowych.

■ Przynależność właścicieli do zrzeszeń zawodowych

Z ogólnej liczby 1.716 zakładów czynnych 1.296 t. j. 75,5% należą do właścicieli, którzy jako tacy, są członkami zrzeszeń zawodowych.

W poszczególnych klasach wytwórczości liczby zakładów, należących do właścicieli zawodowo zrzeszonych, są następujące:

Przemysł wyr. gumowych i t. p.	1 zakładów	100,0%
" metalowy	97	91,5 "
" drzewny	46	88,5 "
" włókienniczy	356	84,1 "
" budowlany	86	78,9 "
" maszyn i aparatów	36	78,3 "
" spożywczy	106	77,9 "
" odzieżowy	480	70,2 "
" chemiczny	14	70,0 "
" czyszczenia	29	63,0 "
" skórzany	30	57,7 "
" papierniczy	7	46,7 "
" graficzny	7	36,8 "
" kamienny	1	20,0 "
" widowisk i zabaw	—	—

Widzimy zatem, że we wszystkich klasach wytwórczości przeważająca większość właścicieli jest zawodowo zrzeszona.

Robotnicy najmi w zakładach zawodowo zrzeszonych właścicieli

Powyższe 75,5% zakładów skupiały 5.177 robotników najemnych t. j. 81,4%. Świadczy to, że na jeden zakład grupy, należącej do właścicieli zawodowo zrzeszonych, przypada średnio większa liczba robotników najemnych, niż na jeden z pozostałych zakładów.

We wszystkich prawie klasach wytwórczości grupa zakładów, należących do zawodowo zrzeszonych właścicieli, obejmuje mniejszy odsetek zakładów, niż robotników najemnych, jak widać z poniższego zestawienia:

Klasa wytwórczości	% zakładów	% robotników najemnych
Kamienna	20,0	66,7
Metalowa	91,5	97,2
Wyr. maszyn i aparatów	78,3	82,7

Klasa wytwórczości	% zakładów	% robotników najemnych
Drzewna	88,5	82,3
Wyroby gumowe i t. p.	100,0	100,0
Skórzana	57,7	71,9
Włókiennicza	84,1	84,7
Odzieżowa	70,2	66,8
Papiernicza	46,7	93,5
Spożywcza	77,9	80,2
Chemiczna	70,0	74,7
Budowlana	78,9	90,2
Graficzna	36,8	52,8
Czyszczenia	63,0	69,6
Widowiska i zabawy	—	—

Odrotny stosunek stwierdzamy tylko w dwóch klasach wytwórczości (drzewnej i odzieżowej), w których odsetek zakładów zawodowo zrzeszonych właścicieli przewyższa odsetek skupionych w tych zawodach robotników najemnych.

TABELA XX.

Tabela XX (str. 146—147) zawiera dane o stosunkach kredytowych w zakładach, zbadanych w m. Białymstoku w roku 1921.

Zakłady, a kredyt

Z pomiędzy 1.840 zbadanych zakładów z kredytu korzystało wszystkiego 147 t. j. 8,0%. Z tego korzystało:

z kredytu kas pożyczkowo-oszczędnościowych 54 zakłady t. j. 2,9%
 „ innych rodzajów kredytu 93 „ „ 5,1%

Dla poszczególnych klas odnośne dane przedstawiają się w sposób następujący:

Klasa wytwórczości	Zakłady korzystające z kredytu			
	Kas pożyczkowo-oszczędnościowych		innych rodzajów	
	liczba	%	liczba	%
Kamienna	—	—	—	—
Metalowa	11	9,6	5	4,3
Wyr. maszyn i aparatów	1	2,2	2	4,3
Drzewna	1	1,8	4	7,3
Wyr. gumowe i t. p.	—	—	—	—
Skórzana	1	1,6	3	4,8
Włókiennicza	13	2,8	55	12,0
Odzieżowa	13	1,8	6	0,8
Papiernicza	—	—	1	5,6
Spożywcza	7	4,9	12	8,3
Chemiczna	1	4,2	1	4,2
Budowlana	6	4,9	3	2,5
Graficzna	—	—	—	—
Czyszczenia	—	—	1	2,1
Widowiska i zabawy	—	—	—	—

Zakłady, a brak kredytu

Z 1.840 zakładów 735, t. j. 39,9% wskazało na odczuwany brak kredytu.

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy na sto zakładów:
 w przemyśle wyrobów gumowych i t. p. 100,0 odczuwających brak kredytu

„ kamiennym 66,7 „
 „ włókienniczym 57,1 „
 „ papierniczym 55,6 „
 „ drzewnym 47,3 „
 „ czyszczenia 41,7 „

w przemyśle metalowym	39,1	odczuwających brak kredytu
„ skórzanym	38,1	„
„ spożywczym	36,8	„
„ chemicznym	33,3	„
„ odzieżowym	32,7	„
„ graficznym	31,6	„
„ maszyn i aparatów	28,3	„
„ budowlanym	23,0	„
„ widowisk i zabaw	—	„

TABELA XXI.

Tabela XXI (str. 148—149) zawiera dane o opiniach właścicieli, dotyczących przyczyn zawieszenia lub zmniejszenia produkcji w ich zakładach.

Właściciele zakładów przeważnie podali nie jedną przyczynę zmniejszenia lub zawieszenia produkcji w ich zakładach, lecz kilka przyczyn.

Stosownie do tego tabela XXI nie zawiera podziału zakładów podług wyłącznych przyczyn zmniejszenia lub zawieszenia wytwórczości, lecz podaje liczbę zakładów, w których ta lub inna przyczyna współdziałała przy zmniejszeniu lub zawieszeniu produkcji. Wobec tego, że jeden i ten sam zakład figuruje często w dwóch lub więcej rubrykach, tabela XXI nie zawiera podsumowań, gdyż otrzymana tą drogą ogólna suma przewyższałaby rzeczywistą liczbę zakładów, w których zaszło zmniejszenie lub zawieszenie produkcji.

Z ogólnej liczby 1.840 zakładów czynnych i nieczynnych w roku 1921 w Białymstoku zawieszenie lub zmniejszenie produkcji nastąpiło:

Z powodu braku maszyn	w 291 zakładach t. j.	15,8%
" " surowców	191	" " 10,4 "
" " wykwalifikow. robotn.	21	" " 1,1 "
" " kapitału obrotow.	840	" " 45,7 "
" " odbiorców	364	" " 19,8 "
" służby wojskowej	82	" " 4,5 "
" ewakuacji i bezdomności	70	" " 3,8 "
" innych przyczyn	101	" " 5,5 "

Z powyższych danych wynika, że do zmniejszenia lub zawieszenia produkcji przeważnie przyczyniły się: brak kapitału obrotowego (w 45,7% zakładach), brak odbiorców (19,8%), brak maszyn (15,8%) i brak surowców (10,4%).

Brak wykwalifikowanych robotników wpłynął na produkcję zaledwie w 1,1% zakładów.

W poszczególnych klasach odnośne dane przedstawiają się w sposób następujący:

Klasa wytwórczości	Zakłady ze zmniejszoną lub zawieszoną produkcją z powodu:							
	braku maszyn	braku surowców	braku wykwalif. robotników	braku kapitału obrotow.	braku odbiorców	służby wojskowej	ewakuacji i bezdomn.	innych przyczyn
	w o d s e t k a c h							
Kamienna	16,7	16,7	—	66,7	50,0	16,7	—	—
Metalowa	18,3	18,3	1,7	41,7	27,8	8,7	—	2,6
Wyr. maszyn i aparat.	19,6	15,2	—	39,1	13,0	2,2	6,5	8,7
Drzewna	14,5	10,9	3,6	54,5	27,3	5,5	—	10,9

Klasa wytwórczości	Zakłady ze zmniejszoną lub zawieszoną produkcją z powodu:							
	braku maszyn	braku surowców	braku wykwalif. robotników	braku kapitału obrotow.	braku odbiorców	służby wojskowej	ewakuacji i bezdomn.	innych przyczyn
	w o d s e t k a c h							
Wyr. gumowe i t. p.	—	—	—	—	—	—	—	—
Skórzana	17,5	28,6	—	58,7	33,3	3,2	6,3	4,8
Włókiennicza	24,9	11,4	0,7	49,5	6,1	2,0	6,6	3,9
Odzieżowa	12,8	5,7	1,8	44,9	22,9	5,8	3,3	5,6
Papiernicza	16,7	16,7	—	61,1	27,8	—	—	11,1
Spożywcza	10,4	9,0	—	36,8	26,4	2,1	2,1	4,2
Chemiczna	8,3	25,0	—	29,2	20,8	—	4,2	—
Budowlana	3,3	10,7	—	45,9	27,9	5,7	1,6	9,0
Graficzna	31,6	26,3	—	31,6	15,8	—	10,5	—
Czyszczenia	8,3	10,4	—	41,7	18,7	8,3	2,1	14,6
Widowiska i zabawy	50,0	—	50,0	50,0	—	—	—	50,0

W pewnej części klas wytwórczości oprócz czterech wymienionych wyżej przyczyn (brak maszyn, brak surowców, brak kapitału obrotowego i brak odbiorców) w znacznym stopniu ujawnił się wpływ służby wojskowej, ewakuacji i bezdomności oraz innych przyczyn (głównie uszkodzenie budynków fabrycznych, sekwestr i t. p.).

Przyczyny zawieszenia względnie zmniejszenia produkcji.

Wzrost i zdrowie ludzkie są ściśle związane z czystością powietrza i wody. W celu poprawy jakości środowiska naturalnego w województwie białostockim podjęto szereg przedsięwzięć, które mają na celu zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i wody, a także poprawę warunków sanitarnych i higienicznych. W tym celu wybudowano wiele nowych obiektów, takich jak oczyszczalnie ścieków, oczyszczalnie wody pitnej, a także modernizowano istniejące już instalacje. Wskazano również na konieczność zwiększenia świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska i zachowania czystości.

TABELA I

Wzrost i zdrowie ludzkie
100	100	100	100	100
95	95	95	95	95
90	90	90	90	90
85	85	85	85	85
80	80	80	80	80
75	75	75	75	75
70	70	70	70	70
65	65	65	65	65
60	60	60	60	60
55	55	55	55	55
50	50	50	50	50
45	45	45	45	45
40	40	40	40	40
35	35	35	35	35
30	30	30	30	30
25	25	25	25	25
20	20	20	20	20
15	15	15	15	15
10	10	10	10	10
5	5	5	5	5
0	0	0	0	0

Wzrost i zdrowie ludzkie są ściśle związane z czystością powietrza i wody. W celu poprawy jakości środowiska naturalnego w województwie białostockim podjęto szereg przedsięwzięć, które mają na celu zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i wody, a także poprawę warunków sanitarnych i higienicznych. W tym celu wybudowano wiele nowych obiektów, takich jak oczyszczalnie ścieków, oczyszczalnie wody pitnej, a także modernizowano istniejące już instalacje. Wskazano również na konieczność zwiększenia świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska i zachowania czystości.

TABELA I

Wzrost i zdrowie ludzkie są ściśle związane z czystością powietrza i wody. W celu poprawy jakości środowiska naturalnego w województwie białostockim podjęto szereg przedsięwzięć, które mają na celu zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i wody, a także poprawę warunków sanitarnych i higienicznych. W tym celu wybudowano wiele nowych obiektów, takich jak oczyszczalnie ścieków, oczyszczalnie wody pitnej, a także modernizowano istniejące już instalacje. Wskazano również na konieczność zwiększenia świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska i zachowania czystości.

Przeгляд analityczny tabel

BIAŁYSTOK—WOJEWÓDZTWO.

Wzrost i zdrowie ludzkie
100	100	100	100
95	95	95	95
90	90	90	90
85	85	85	85
80	80	80	80
75	75	75	75
70	70	70	70
65	65	65	65
60	60	60	60
55	55	55	55
50	50	50	50
45	45	45	45
40	40	40	40
35	35	35	35
30	30	30	30
25	25	25	25
20	20	20	20
15	15	15	15
10	10	10	10
5	5	5	5
0	0	0	0

Wzrost i zdrowie ludzkie są ściśle związane z czystością powietrza i wody. W celu poprawy jakości środowiska naturalnego w województwie białostockim podjęto szereg przedsięwzięć, które mają na celu zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i wody, a także poprawę warunków sanitarnych i higienicznych. W tym celu wybudowano wiele nowych obiektów, takich jak oczyszczalnie ścieków, oczyszczalnie wody pitnej, a także modernizowano istniejące już instalacje. Wskazano również na konieczność zwiększenia świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska i zachowania czystości.

TABELA I.

Tabela I (str. 4—17) podaje:

a) liczby przedsiębiorstw przemysłowo-rzemieślniczych, czynnych i nieczynnych, zbadanych w roku 1921 w 22 miastach województwa białostockiego, w których żydzi (robotnicy najemni, właściciele oraz pomagający członkowie ich rodzin) przyjmują udział w procesie wytwórczości;

b) liczby robotników najemnych żydów i nieżydów (mężczyzn, kobiet i dzieci do lat 15.tu), zatrudnionych w sezonie i nie w sezonie w przedsiębiorstwach czynnych.

Jak zaznaczono we wstępie (p. str. VII—X), oddziały przedsiębiorstwa z własnym zarządem technicznym rozpatrywane są w tabeli I jako samodzielne jednostki liczebne.

Ogólna liczba zakładów

Ankieta 1921 roku objęła w 22 miastach, zbadanych w województwie białostockim, 5.155 czynnych i nieczynnych zakładów, w których żydzi przyjmują udział w procesie wytwórczości.

Zakłady czynne.

Z tej liczby podczas przeprowadzenia ankiety było czynnych zakładów 4.839, czyli 93,9%, należących do następujących klas wytwórczości:

Odzieżowa	2.327	zakładów	t. j.	48,1%
Spożywcza	582	"	"	12,0 "
Budowlana	559	"	"	11,6 "
Metalowa	377	"	"	7,8 "
Skórzana	246	"	"	5,1 "
Czyszczenia	151	"	"	3,1 "
Drzewna	146	"	"	3,0 "
Włókiennicza	125	"	"	2,6 "
Wyr. maszyn i aparatów	117	"	"	2,4 "
Chemiczna	84	"	"	1,7 "
Graficzna	52	"	"	1,1 "
Papiernicza	47	"	"	1,0 "
Kamienna	19	"	"	0,4 "
Widowiska i zabawy	5	"	"	0,1 "
Centrale dla dostarczania energii	2	"	"	—

Wytwórni nieczynnych, w których normalnie stosowaną jest praca żydów zbadano w województwie białostockim 316, t. j. 6,1%.

W poszczególnych klasach wytwórczości zakładów nieczynnych było:

Centrale dla dostarczania energii i wody	1	t. j.	33,3%
Włókiennicza	50	"	28,6 "

Kamienna	4 t.j. 17,4%
Papiernicza	7 „ 13,0 „
Skórzana	29 „ 10,5 „
Budowlana	55 „ 9,0 „
Spożywcza	49 „ 7,8 „
Drzewna	12 „ 7,6 „
Chemiczna	5 „ 5,6 „
Metalowa	16 „ 4,1 „
Odzieżowa	82 „ 3,4 „
Wyr. maszyn i aparatów	3 „ 2,5 „
Graficzna	1 „ 1,9 „
Czyszczenia	2 „ 1,3 „
Widowiska i zabawy	— —

W głównych rodzajach wytwórczości przemysłu włókienniczego („szarpiarnie”, „przędzalnie”, „tkalnie” i „apretownie”) odsetek zakładów nieczynnych znacznie przewyższa odsetek przeciętny dla całej klasy włókienniczej, wziętej jako całość, a mianowicie:

w szarpiarniach	2 zakłady t. j. 50,0%
„ przędzalniach	5 „ „ 38,5 „
„ tkalniach	32 „ „ 44,4 „
„ apretowniach	7 „ „ 41,2 „

Zakłady bez robotników najemnych

Z 4.839 zakładów czynnych w zbadanych miastach województwa białostockiego 1.962, — t. j. 40,5% zatrudniały robotników najemnych, zaś w 2.877 t. j. 59,5% zakładów praca najemna zastosowania nie znajdowała, lecz pracowali w nich wyłącznie właściciele oraz członkowie ich rodzin.

W poszczególnych klasach wytwórczości odsetek zakładów bez robotników najemnych przedstawia się jak następuje:

Budowlana	83,9%
Papiernicza	80,9 „
Metalowa	70,0 „
Drzewna	63,0 „
Wyr. maszyn i aparatów	59,0 „
Odzieżowa	57,1 „
Spożywcza	55,3 „
Chemiczna	48,8 „
Kamienna	47,4 „
Czyszczenia	45,7 „
Skórzana	42,7 „
Włókiennicza	41,6 „
Graficzna	36,5 „
Widowiska i zabawy	— „
Centrale dla dostarczania energii i wody	— „

Warto zaznaczyć, że na wysokość odsetka (41,6) zakładów „bez robotników najemnych” w przemyśle włókienniczym wpłynął cały szereg pomniejszych gałęzi (np. „czesalnie wełny”, „fabryki pończoch”, „powróznictwo” i t. p.), w których wszystkie zakłady lub znaczna ich część pracy najemnej nie stosowały.

W rodzaju wytwórczości „tkalnie” było tylko 20,0% zakładów bez robotników najemnych; rodzaje wytwórczości „przędzalnie”, „szarpiarnie”, „apretownie” i „wyrób trykotaży” takich zakładów zupełnie nie wykazały.

W przemyśle drzewnym wszystkie zakłady znaczących rodzajów wytwórczości (tartaki, fabryki dykty i fornierów, fabryki sztyftów drewnianych) zatrudniają robotników najemnych.

W przemyśle skórzanym mniejszy odsetek zakładów bez robotników najemnych dają tylko w rodzaju wytwórczości „garbarstwo” (25,4%) i „przyrządzanie skór” (11,1%).

Robotnicy najemni w sezonie

Wyżej wspomniane 1.962 zakłady „z robotnikami najemnymi” zatrudniają w sezonie 6.966 robotników najemnych (żydów i nieżydów).

Z tego przypadku:

na przemysł odzieżowy	1.857 robotników najemnych t. j. 26,6%
„ spożywczy	1.524 „ „ 21,9 „
„ skórzany	1.092 „ „ 15,7 „
„ włókienniczy	852 „ „ 12,2 „
„ drzewny	474 „ „ 6,8 „
„ chemiczny	306 „ „ 4,4 „
„ metalowy	194 „ „ 2,8 „
„ budowlany	156 „ „ 2,2 „
„ czyszczenia	117 „ „ 1,7 „
„ maszyn i aparatów	111 „ „ 1,6 „
„ graficzny	76 „ „ 1,1 „
„ papierniczy	65 „ „ 0,9 „
„ kamienny	61 „ „ 0,9 „
centrale dla dostarczania energii i wody	47 „ „ 0,7 „
na przemysł widowisk i zabaw	34 „ „ 0,5 „

Należy podnieść, że w szeregu klas wytwórczości robotnicy najemni przeważnie są skupieni w niektórych tylko rodzajach wytwórczości.

Z 474 robotników najemnych przemysłu drzewnego przypadku:

na fabryki dykty i fornierów	154 robotników najemnych 32,6%
„ tartaki	140 „ 29,5 „
„ fabryki sztyftów drewnianych	91 „ 19,2 „
„ stolarstwo meblowe	58 „ 12,2 „

Pozostałe 7 rodzajów wytwórczości zatrudniały tylko 31 robotników t. j. 6,5%.

Z 1.092 robotników najemnych przemysłu skózanego przypadku:

na garbarnie	881 robotników najemnych t. j.	80,7%
„ wałkowanie skór	66	6,0 „
„ przyrządzanie skór	44	4,0 „
„ wiązanie szczeciny	63	5,8 „

W pozostałych 5 rodzajach wytwórczości zatrudnionych jest 38 t. j. 3,5% robotników najemnych.

Z 852 robotników najemnych przemysłu włókienniczego przypada:

na apretownie	374 robotników najemnych t. j.	43,9%
„ tkalnie	200	23,5 „
„ przędzalnie	193	22,7 „
„ szarpiarnie	25	2,9 „

W 10 pozostałych rodzajach wytwórczości przemysłu włókienniczego zatrudnionych jest 60 robotników najemnych t. j. 7,0%

Z 1.524 robotników najemnych klasy wytwórczości spożywczej przypada:

na wyroby tytoniowe	657 robotników najemnych t. j.	43,1%
„ przemiał zboża na mąkę i kaszę	228	15,0 „
„ piekarnie chleba i bułek	195	12,8 „

W pozostałych 17 rodzajach wytwórczości zatrudnionych jest wszystkiego 444 t. j. 29,1% robotników najemnych.

Z 306 robotników najemnych klasy wytwórczości chemicznej przypada:

na fabryki zapalek	172 robotników najemnych t. j.	56,2%
„ „ oliwy	90	29,4 „
„ apteki	29	9,5 „

W pozostałych 4 rodzajach wytwórczości zatrudnionych jest 15 robotników najemnych t. j. 4,9%.

W tychże 1.962 zakładach „z robotnikami najemnymi“ zatrudnionych jest w okresie niesezonowym 6.420 robotników najemnych t. j. 92,2% liczby sezonowej, zmniejszenie wynosi zatem 7,8%.

W poszczególnych klasach wytwórczości zmniejszenie się liczby robotników najemnych po sezonie przedstawia się jak następuje:

w przemyśle budowlanym	o 25,0%
„ spożywczym	„ 14,8 „
„ skórzanym	„ 12,7 „
„ drzewnym	„ 9,1 „
„ chemicznym	„ 7,9 „
„ kamiennym	„ 6,6 „
„ metalowym	„ 3,1 „
„ odzieżowym	„ 2,9 „
„ graficznym	„ 1,3 „
„ włókienniczym	„ 1,2 „

Robotnicy najemni
nie w sezonie

w przemyśle maszyn i aparatów	o 0,9%
„ czyszczenia	„ 0,9 „
„ papierniczym	—
„ widowisk i zabaw	—
centrale dla dostarczania energii i wody	—

Robotnicy najemni
żydzi w sezonie

We wszystkich zakładach czynnych, zbadanych w 22 miastach województwa białostockiego, było zatrudnionych w sezonie 5.243 robotników najemnych żydów, t. j. 75,3% ogólnej liczby robotników najemnych.

W poszczególnych klasach wytwórczości udział robotników najemnych żydów jest następujący:

W przemyśle papierniczym	100,0%
„ odzieżowym	95,2 „
„ graficznym	94,7 „
„ budowlanym	90,4 „
„ spożywczym	88,5 „
„ czyszczenia	88,0 „
„ metalowym	78,9 „
„ skórzanym	75,7 „
„ maszyn i aparatów	68,5 „
„ widowisk i zabaw	[55,9 „
„ drzewnym	53,6 „
„ chemicznym	53,3 „
„ włókienniczym	27,2 „
„ kamiennym	23,0 „
centrale dla dostarczania energii i wody	17,0 „

W znaczniejszych rodzajach wytwórczości udział żydów robotników najemnych przedstawia się w sposób następujący:

stolarstwo meblowe (klasa wytwórczości drzewna)	98,3%
fabryki dykty i fornierów	56,5 „
fabryki sztyftów drewnianych	41,8 „
tartaki	33,6 „
wiązanie i sortowanie szczeciny (klasa wytw. skórzana)	100,0 „
przyrządzanie skór	88,6 „
wałkowanie skór	77,3 „
garbarnie	72,4 „
tkalnie (klasa wytwórczości włókiennicza)	54,0 „
przędzalnie	20,7 „
apretownie	12,3 „
tytuń i wyr. tytoniowe (klasa wytwórczości spożywcza)	100,0 „
piekarnie chleba i bułek	89,2 „
przemiał zbóż na mąkę i kaszę	59,6 „
fabryki oleju (klasa wytwórczości chemiczna)	93,3 „

apteki (klasa wytwórczości chemiczna)	79,3 „
fabryki zapalek	24,4 „
fabryki kafel (klasa wytwórczości kamienna)	16,7 „
cegielnie	9,7 „

Robotnicy najemni żydzi nie w sezonie

Liczba robotników najemnych żydów nie w sezonie wynosi 4.767 t. j. 90,9% liczby sezonowej, czyli o 9,1% mniej, niż w sezonie. Dla żydów i nieżydów razem wziętych zmniejszenie po sezonie wynosi tylko 7,8%.

Wyraźniej występuje odnośna różnica przy porównaniu żydów bezpośrednio z nieżydami, których (nieżydów) zmniejszenie po sezonie wynosi zaledwie 4,1%.

Znaczniejsze zmniejszenie się liczby robotników najemnych żydów po sezonie tłumaczy się tem, że niektóre klasy wytwórczości (np. budowlana, spożywcza) z przeważającą większością robotników najemnych żydów wyróżniają się wogóle znaczną redukcją liczby robotników najemnych po sezonie,

Liczba przeciętna robotników najemnych na jeden zakład

Średnio przypada w sezonie na jeden zakład czynny:

- dla ogółu zakładów (z robotnikami najemnymi i bez nich) 1,4 rob. najemn.
- dla kategorii zakładów „bez robotników najemnych”—3,6.

Dla poszczególnych klas wytwórczości mamy następujące liczby przeciętne robotników najemnych:

	ogół zakładów (z robotnikami najemnymi i bez nich)	zakłady z robotnikami najemnymi
przemysł kamienny	3,2	6,1
„ metalowy	0,5	1,7
„ maszyn i aparatów	0,9	2,3
„ drzewny	3,2	8,7
„ skórzany	4,4	7,7
„ włókienniczy	6,8	11,7
„ odzieżowy	0,8	1,9
„ papierniczy	1,4	7,2
„ spożywczy	2,6	5,9
„ chemiczny	3,6	7,1
„ budowlany	0,3	1,7
„ graficzny	1,5	2,3
„ czyszczenia	0,8	1,4
„ widowisk i zabaw	6,8	6,8
centrale dla dostarczania energii i wody	23,5	23,5

UWAGA: W powyższym zestawieniu liczby przeciętne podane są dla zakładów jedno i wielooddziałowych, w których oddziały są zaliczone jako samodzielne jednostki liczebne. Biorąc przedsiębiorstwa wielooddziałowe jako całość, otrzymujemy dla przemysłu włókienniczego liczby przeciętne 7,6 i 14,2.

Szereg rodzajów wytwórczości wykazuje znacznie większe liczby przeciętne, niż klasy, do których należą. Tak np. „cegielnie”—15,5, „fabryki kafli—18, „maszyny

rolnicze—46,0, „tartaki” 23,3, „fabryki dykty i fornierów” 77,0, „sztyfty drewniane”—45,5, „przędzalnie”—24,1, „apretownie”—37,4, „gorzelnie i pakownie wódki”—39,5, „tytuń i wyroby tytoniowe”—164,2, „fabryki zapalek”—172,0.

Robotnicy najemni podług płci i wieku

Na ogólną liczbę robotników najemnych w sezonie było:

Mężczyzn	5.001 t. j. 71,8%
kobiet	1.720 „ 24,7%
dzieci	245 „ 3,5%

Następujące zestawienie zawiera dane dla poszczególnych klas wytwórczości:

na 100 robotników najemnych przypada:

	mężczyzn	kobiet	dzieci
przemysł kamienny	91,8	8,2	—
„ metalowy	91,2	0,5	8,3
„ maszyn i aparatów	89,2	—	10,8
„ drzewny	78,9	19,6	1,5
„ skórzany	99,7	—	0,3
„ włókienniczy	66,7	33,1	0,2
„ odzieżowy	68,4	22,3	9,3
„ papierniczy	21,5	78,5	—
„ spożywczy	52,1	46,9	1,0
„ chemiczny	56,9	42,5	0,6
„ budowlany	98,1	—	1,9
„ graficzny	96,1	2,6	1,3
„ czyszczenia	76,1	14,5	9,4
„ widowisk i zabaw	70,6	29,4	—
centrale dla dostarczania energii i wody	100,0	—	—

Z powyższego wynika, że najliczniej reprezentowane są kobiety w klasach wytwórczości spożywczej (46,9%), chemicznej (42,5%), włókienniczej (33,1%).

Na wysoki odsetek kobiet w powyższych klasach wytwórczości złożyły się głównie:

- w klasie spożywczej tytuń i wyroby tytoniowe, gdzie kobiety stanowią 73,8%
- „ chemicznej fabryki zapalek „ 66,3 „
- „ włókienniczej przędzalnie „ 55,9 „

Dzieci stanowią zaledwie 3,5% ogólnej liczby robotników najemnych.

TABELA II.

Tabela II (str. 18—43) zawiera:

a) dane o zakładach i robotnikach najemnych w 22 miastach województwa białostockiego podczas przeprowadzenia ankiety (tabela I podaje odnośne dane dla okresu sezonowego i niesezonego),

b) ugrupowania przedsiębiorstw czynnych podług liczby robotników najemnych.

Przedsiębiorstwa

Jak zaznaczono we wstępie (str. VII—X), w tabeli II przedsiębiorstwa wielooddziałowe narówni z jednooddziałowymi przyjmowane są za jednostki liczebne. Tabela II wykazuje przeto mniejszą liczbę przedsiębiorstw, niż tabela I (gdzie oddziały z własnym zarządem technicznym rozpatrywane były jako oddzielne zakłady), a mianowicie 4.821 zakładów, czyli o 18 mniej, niż w tabeli I (4.839).

W związku z powyższym następane klasy wytwórczości wykazują mniejsze liczby przedsiębiorstw w tabeli II, niż w tabeli I:

Przemysł metalowy	375	zakładów	czyli o 2	mniej, niż w tabeli I
" drzewny	144	"	" 2	" "
" włókienniczy	112	"	" 13	" "
" papierniczy	46	"	" 1	" "

UWAGA: oddziały przedsiębiorstw przemysłu metalowego i papierniczego figurują pomiędzy zakładami innych klas wytwórczości (maszyny i aparaty i spożywczej) do których należą odnośne oddziały główne.

Robotnicy najemni podczas spisu

Z 4.821 zakładów czynnych zatrudniały podczas przeprowadzenia ankiety 6.770 robotników najemnych, t. j. o 2,8% mniej, niż w sezonie (6.966) i o 5,3% więcej, niż w okresie niesezonego (6.420).

Z powyższej liczby 6.770 robotników najemnych przypada na:

Przemysł odzieżowy	1.837	robotników najemnych t. j.	27,1%
" spożywczy	1.584	"	23,4 "
" skórzany	953	"	14,1 "
" włókienniczy	852	"	12,6 "
" drzewny	455	"	6,7 "
" chemiczny	306	"	4,5 "
" metalowy	168	"	2,5 "
" budowlany	141	"	2,1 "
" maszyn i aparatów	126	"	1,0 "
" czyszczenia	116	"	1,7 "
" graficzny	76	"	1,1 "
" kamienny	60	"	0,0 "

centrale dla dostarczania energii i wody	47	robotników najemnych t. j.	0,7%
Przemysł widowisk i zabaw	34	"	0,5 "
" papierniczy	15	"	0,2 "

Robotnicy najemni żydzi podczas spisu

Podczas przeprowadzenia ankiety było zatrudnionych robotników najemnych żydów 5.084 t. j. 75,1% ogólnej liczby robotników najemnych.

W poszczególnych klasach wytwórczości udział robotników najemnych żydów przedstawia się jak następuje:

Przemysł papierniczy	15	robotników najemnych t. j.	100,0%
" odzieżowy	1.748	"	95,2 "
" graficzny	72	"	94,7 "
" budowlany	127	"	90,1 "
" spożywczy	1.414	"	89,3 "
" czyszczenia	102	"	87,9 "
" metalowy	138	"	82,1 "
" skórzany	713	"	74,8 "
" maszyn i aparatów	80	"	63,5 "
" widowisk i zabaw	19	"	55,9 "
" chemiczny	163	"	53,3 "
" drzewny	240	"	52,7 "
" włókienniczy	232	"	27,2 "
" kamienny	13	"	21,7 "
centrale dla dostarczania energii i wody	8	"	17,0 "

Zakłady bez robotników najemnych podczas spisu

Z ogólnej liczby zakładów czynnych 4.821, t. j. 60,0% podczas przeprowadzenia ankiety robotników najemnych nie zatrudniały. Liczba ta obejmuje również 17 (0,4%) zakładów, w których ankieta robotników najemnych nie stwierdziła z powodu tego, że zastała je w okresie niesezonego.

Ugrupowanie zakładów podług liczby robotników najemnych

Zakłady czynne podzielone są między poszczególnymi grupami, charakteryzującymi rozmiary zakładów podług liczby zatrudnionych podczas przeprowadzenia ankiety robotników najemnych w sposób następujący:

grupa bez robotn. najemn.	2.894	zakładów t. j.	60,0%
" z 1	935	"	19,4 "
" " 2—3	693	"	14,4 "
" " 4—5	131	"	2,8 "
" " 6—10	91	"	1,9 "
" " 11—15	20	"	0,4 "
" " 16—20	20	"	0,4 "
" " 21—30	11	"	0,2 "
" " 31—50	15	"	0,3 "
" " 51 i wyżej	11	"	0,2 "

We wszystkich klasach wytwórczości, za wyjątkiem włókienniczej i spożywczej, stwierdzamy brak pewnych grup wyższych i średnich. Zakłady grupy najwyższej (z 51

robotnikami najemnymi i więcej) wykazuje tylko 5 klas wytwórczości „maszyny i aparaty”, „drzewna”, „włókiennicza”, „spożywcza” i „chemiczna”.

Robotnicy najemni
w poszczególnych
grupach

Z ogólnej liczby zatrudnionych podczas przeprowadzenia ankiety robotników najemnych przypada:

na grupę zakładów z	1 robotn. najemn.	935 t. j.	13,8 %
„	2—3	1.552	22,9 „
„	4—5	573	8,5 „
„	6—10	685	10,1 „
„	11—15	252	3,7 „
„	16—20	363	5,4 „
„	21—30	295	4,3 „
„	31—50	635	9,4 „
„	51 i wyżej	1.480	21,9 „

Z powyższego zestawienia wynika, że w 5 grupach zakładów z liczbą robotników najemnych do 15-tu skupionych jest 59,0% ogólnej liczby robotników najemnych w 4 wyższych grupach zakładów z liczbą robotników najemnych 16 i więcej—41,0%, przyczem na jedną tylko grupę najwyższą (z 51 robotnikami najemnymi i wyżej) przypada 21,9% ogólnej liczby robotników najemnych.

Na taki podział robotników najemnych między poszczególnymi grupami zakładów w 22 zbadanych miastach województwa białostockiego, wpłynęły klasy wytwórczości włókiennicza, drzewna, spożywcza, chemiczna, maszyny i aparaty i skórzana, gdzie w wyższych grupach zakładów (z ilością robotników najemnych 16 i więcej) skupionych jest od 85,6% (w przemyśle włókienniczym) do 37,4% (w przemyśle skórzanym) ogólnej liczby robotników najemnych odnośnej klasy.

Warto jeszcze zaznaczyć, że na jedną tylko grupę najwyższą (z 51 robotnikami najemnymi i wyżej) przypada:

w przemyśle drzewnym	63,4 %
„ chemicznym	56,2 „
„ maszyn i aparatów	48,4 „
„ spożywczym	43,7 „
„ włókienniczym	31,1 „

W przemyśle skórzanym najwyższą grupę przedstawiają zakłady z liczbą robotników najemnych 31—50 (garbarnie), zatrudniające 21,0% wszystkich robotników najemnych tej klasy.

Zakładów, zatrudniających ponad 100 robotników najemnych było podczas przeprowadzenia ankiety tylko 3: jedna fabryka wyrobów tytoniowych z 575 robotnikami najemnymi, jedna tkalnia wełny z 205 robotnikami najemnymi i jedna fabryka zapalek z 172 robotnikami najemnymi.

Robotnicy najemni
żydzi w poszczególnych
grupach

Robotnicy najemni żydzi stanowią:

w zakładach z	1 robotn. najemn.	95,2 %
„	2—3	92,3 „
„	4—5	79,1 „
„	6—10	76,5 „
„	11—15	71,0 „
„	16—20	70,5 „
„	21—30	48,8 „
„	31—50	48,3 „
„	51 i wyżej	60,7 „

Z powyższego wynika, że odsetek robotników najemnych żydów również w powyższych grupach jest dość znaczny, choć mniejszy, niż w grupach niższych. W grupach zakładów, zatrudniających od 1 do 20 robotników najemnych odsetek robotników najemnych żydów waha się między 95,2% w grupie z 1 robotnikiem najemnym do 70,5% w grupie z 16—20 robotnikami najemnymi. W dalszych dwóch grupach odsetek ten spada do 48,8% w grupie z liczbą robotników najemnych 21—30, i 48,3% w grupie z 31—50 robotnikami najemnymi. W grupie najwyższej (51 robotników najemnych i wyżej), zatrudniającej 21,9% wszystkich robotników najemnych, udział robotników najemnych żydów dosięga 60,7%.

Na wysokość odsetka żydów w grupach wyższych głównie wpłynęły klasy wytwórczości skórzana i spożywcza, gdzie udział robotników najemnych żydów we wspomnianych grupach jest większy od przeciętnego odsetka żydów w ogólnej liczbie robotników najemnych wymienionych klas wytwórczości. Tak np. robotnicy najemni żydzi stanowią w przemyśle spożywczym 99,4%, w grupie najwyższej (z 51 robotnikami najemnymi i wyżej) zakładów, która skupia 43,7% wszystkich robotników najemnych tej klasy. W grupie z liczbą robotników najemnych 31—50 robotnicy najemni żydzi tworzą całe 100,0%.

W przemysłach skórzanym i spożywczym rodzaje wytwórczości „garbarnie”, „tytuń i wyroby tytoniowe” wyróżniają się szczególnie wysokim odsetkiem żydów w grupach wyższych.

Również w grupie najwyższej (z 51 robotnikami najemnymi i wyżej) przemysłu drzewnego (zakłady tej grupy spotykamy tylko w rodzajach wytwórczości „tartaki”, „fabryki dykty i fornierów” i „fabryki sztyftów drewnianych”) odsetek robotników najemnych żydów jest dość znaczny (46,4%), czyli nie o wiele mniejszy od przeciętnego odsetka (52,7%), który robotnicy najemni żydzi tworzą w całej klasie drzewnej.

Natomiast w przemyśle włókienniczym robotnicy najemni żydzi stanowią w grupie zakładów z 31—50 robotnikami najemnymi 19,3%, zaś w grupie najwyższej (z 51 robotników najemnych i wyżej) tylko 6,4%.

We wszystkich pozostałych grupach (za wyjątkiem jednego zakładu z 15 rob. najemn.) przemysłu włókienniczego odsetek robotników najemnych żydów waha się między 100,0% (w grupie z 1 robotnikiem najemnym) do 54,2% (w grupie z 21—30 robotnikami najemnymi).

Znacznie mniejszy odsetek robotników najemnych żydów w zakładach grup wyższych przemysłu włókienniczego uwarunkowany jest głównie tem, że we właściwych apreturjach, w których skupiona jest względnie największa część robotników najemnych przemysłu włókienniczego w województwie białostockim, udział robotników najemnych żydów jest nieznaczny (12,3% p. tabela I). We właściwych przędzalniach i szczególnie tkalniach odsetek robotników najemnych żydów jest znacznie większy 20,7% i 54,0% (p. tab. I).

Znaczny udział robotników najemnych żydów znajduje również wyraz w podziale ogólnej liczby robotników najemnych żydów między poszczególnymi grupami.

Z 5.084 robotników najemnych żydów w 22 zbadanych miastach było zatrudnionych:

w zakładach z	1 robotn. najemn.	890 t. j.	17,5%
"	2 3	1.433	28,2 "
"	4—5	453	8,9 "
"	6—10	524	10,3 "
"	11—15	179	3,5 "
"	16—20	256	5,0 "
"	21—30	144	2,8 "
"	31—50	307	6,1 "
"	51 i wyżej	898	17,7 "

Z powyższego widać, że na grupę zakładów, zatrudniających 16 robotników najemnych i więcej przypadało 31,6% ogólnej liczby robotników najemnych żydów przyczem 17,7% na jedną tyłką grupę najwyższą (z 51 robotnikami najemnymi i wyżej).

W 4-ch znaczniejszych przemysłach (spożywczym, włókienniczym, skórzanym i drzewnym) w zakładach z 16 robotnikami najemnymi i więcej skupione są jeszcze większe części robotników najemnych żydów odnośnych klas.

W przemyśle spożywczym we wspomnianych przedsiębiorstwach (z 16 robotnikami najemnymi i wyżej) zatrudnionych jest 68,9%, w przemyśle włókienniczym—62,9%, w przemyśle drzewnym—62,5% i w przemyśle skórzanym—36,9% ogólnej liczby robotników najemnych żydów, zatrudnionych we wszystkich zakładach odnośnej klasy wytwórczości.

Na ogólne obniżenie odsetka robotników najemnych żydów we wszystkich zbadanych zakładach województwa białostockiego wpłynął szereg klas wytwórczości (odzieżowa, metalowa, budowlana, czyszczenia, graficzna, papiernicza i widowiska i zabawy) które zakładów 4-ch grup wyższych (z 16 robotnikami najemnymi i więcej) nie wykazują zupełnie.

TABELA III.

Tabela III. (str. 44—51) podaje liczby osób (właścicieli, pomagających członków ich rodzin i robotników najemnych), przyjmujących bezpośredni udział w procesie wytwórczości w zbadanych zakładach.

Osoby w zakładach czynnych

We wszystkich czynnych zakładach, zbadanych 22 miast województwa białostockiego przyjmuje udział w procesie wytwórczości podczas sezonu, oprócz 6.966 robotników najemnych, 4.736 właścicieli i 1.731 pomagających członków ich rodzin. Zatem ogólna liczba zatrudnionych osób wynosi 13.433, z czego właściciele zakładów stanowią 35,3%, pomagający członkowie ich rodzin 12,9%, robotnicy najemni (żydzi nieżydzi) 51,8%.

Odchylenia od powyższych danych ogólnych w poszczególnych klasach wytwórczości odtwarza następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Na 100 zatrudnionych osób było		
	właścicieli	pomagających członków rodziny	robotników najemnych
Kamienna	18,0	13,5	68,5
Metalowa	55,0	16,5	28,5
Wyr. maszyn i aparatów	46,2	9,6	44,2
Drzewna	21,1	6,0	72,9
Skórzana	16,8	8,5	74,7
Włókiennicza	9,0	3,4	87,6
Odzieżowa	48,9	12,1	39,0
Papiernicza	35,1	14,1	50,8
Spożywcza	21,3	20,3	58,4
Chemiczna	18,0	13,1	68,9
Budowlana	68,2	12,9	18,9
Graficzna	30,5	16,7	52,8
Czyszczenia	43,2	22,4	34,4
Widowiska i zabawy	5,5	—	94,5
Centrale dla dostarczania energii i wody	—	—	100,0

Z powyższego wynika, że w 5-ciu klasach wytwórczości („czyszczenie“, „wyr. maszyn i aparatów“, „odzieżowa“, „metalowa“ i „budowlana“) odsetek właścicieli jest znacznie wyższy (od 43,2% do 68,2%), niż przeciętny dla wszystkich klas wytwórczości.

Prawie najmniejszym jest odsetek właścicieli w przemyśle włókienniczym (9,0%), jeszcze słabiej reprezentowani są właściciele w dwóch klasach wytwórczości

„widowiska i zabawy“ i „centrale dla dostarczania energii i wody“. Najznaczniejszym jest udział właścicieli w przemyśle budowlanym (68,2%).

Pomagający członkowie rodziny stanowią w większej części klas wytwórczości (od 13,1% do 22,4%) większy odsetek od przeciętnego. Największy odsetek pomagających członków rodziny (22,4%) wykazuje klasa wytwórczości „czyszczenia“. Najmniejszym jest udział pomagających członków rodziny w przemyśle włókienniczym (3,4%).

Liczba przeciętna osób na jeden zakład

Na jeden zakład średnio przypada 2,8 zatrudnionych osób.

W poszczególnych klasach wytwórczości znajdujemy znaczne odchylenia od przytoczonej przeciętnej, jak widać z następującego zestawienia:

Centrale dla dostarczania energii i wody	23,5
Przemysł włókienniczy	7,8
„ widowisk i zabaw	7,2
„ skórzany	5,9
„ chemiczny	5,3
„ kamienny	4,7
„ drzewny	4,5
„ spożywczy	4,5
„ graficzny	2,8
„ papierniczy	2,7
„ czyszczenia	2,2
„ odzieżowy	2,0
„ maszyn i aparatów	2,1
„ metalowy	1,8
„ budowlany	1,5

TABELE IV i V.

Tabele IV (str. 52—61) i V (str. 90—91) zawierają:

a) dane o zbadanych w roku 1921 zakładach, które istniały w 22 miastach województwa białostockiego jeszcze przed wojną, oraz liczby robotników najemnych (żydów i nieżydów), zatrudnionych w tych zakładach przed I/VIII 1914 roku.

b) liczby zakładów, powstałych w województwie białostockim (oprócz m. Białegostoku) w czasie od I/VIII 1914 roku do chwili przeprowadzenia ankiety, oraz liczby robotników najemnych, przez nie zatrudnionych w roku 1921.

c) Liczby zakładów założonych w poszczególnych latach okresu I/VIII 1914 r. I/III 1921 r.

Zakłady „przedwojenne“ i „wojenne“

Wobec niemożności zbadania zakładów, zlikwidowanych w czasie wojny nie podobno było ustalić ile zakładów *) (w których żydzi pracowali jako wytwórcy) faktycznie istniało w zbadanych w województwie białostockim miastach przed wojną oraz ilu robotników najemnych te zakłady w owym czasie zatrudniały. Można było jedynie stwierdzić jaka część z pomiędzy objętych przez ankietę zakładów w województwie białostockim, istniała w chwili wybuchu wojny, pozatem liczby robotników najemnych, zatrudnionych w owym czasie w tych zakładach, wreszcie liczby zakładów, powstałych w okresie od I/VIII 1914 r. do czasu przeprowadzenia ankiety w 1921 r.

Nazwa zakłady „przedwojenne“ odnosi się zatem do tych z pomiędzy spisanych zakładów, które istniały już przed I/VIII 1914 r.; wszystkie inne zakłady, powstałe po I/VIII 1914 r. zaliczone są do kategorii „wojennych“.

Z 5.155 zbadanych zakładów 4.478 t. j. 86,9% istniało jeszcze przed wojną, reszta zaś 677 t. j. 13,1% powstała po I/VIII 1914 roku.

W poszczególnych klasach wytwórczości odsetek tak zwanych zakładów „przedwojennych“ przedstawia się w sposób następujący:

Przemysł budowlany	96,1%
„ kamienny	95,7 „
„ metalowy	95,2 „
„ drzewny	93,0 „
„ maszyn i aparatów	92,5 „
„ włókienniczy	92,0 „
„ papierniczy	90,7 „
„ graficzny	88,7 „
„ skórzany	87,3 „

p. wstęp (str. VII—X).

przemysł spożywczy	85,4%
„ odzieżowy	83,7 „
„ czyszczenia	82,4 „
centrale dla dostarcz. energii i wody	66,7 „
przemysł widowisk i zabaw	60,0 „
„ chemiczny	56,2 „

Robotnicy najemni w zakładach „przedwojennych“ przed wojną i podczas spisu.

Powyższe 4.478 zakładów „przedwojennych“ zatrudniały w 1914 roku 14.973 robotników najemnych. Podczas spisu w roku 1921 te same zakłady liczyły tylko 5.626 robotników najemnych t. j. 37,6%.

Dane dla poszczególnych klas wytwórczości znacznie się różnią od powyższej przeciętnej, a mianowicie:

Klasa wytwórczości	Zakłady „przedwojenne“	Robotnicy najemni w		
		1914 r.	1921 roku	
			Liczba	%
Papiernicza	49	599	11	1,8
Graficzna	47	504	72	14,3
Budowlana	590	683	140	20,5
Skórzana	240	3.895	849	21,8
Kamienna	22	201	60	29,9
Metalowa	374	435	181	41,6
Włókiennicza	161	1.708	780	45,7
Wyr. maszyn i aparatów	111	232	108	46,6
Odzieżowa	2.017	3.375	1.587	47,0
Spożywcza	539	2.289	1.164	50,9
Drzewna	147	795	439	55,2
Czyszczenia	126	124	101	81,5
Chemiczna	50	68	66	97,1
Centrale dla dostarczania energii i wody	2	46	47	102,2
Widowiska i zabawy	3	19	21	110,5

Widzimy zatem, że stopień zatrudnienia zakładów „przedwojennych“ w roku 1921 w stosunku do roku 1914 jest w większości klas wytwórczości wyższy (41,6% do 110,5%) od przeciętnego.

Na obniżenie przeciętnego stopnia zatrudnienia wpłynęły klasy wytwórczości papiernicza, graficzna, budowlana, skórzana i kamienna, gdzie odnośny odsetek jest znacznie mniejszy (1,8% do 29,9%).

W poszczególnych rodzajach wytwórczości niektórych przemysłów odsetek, który liczbą robotników najemnych z roku 1921 tworzy w stosunku do ich liczby z roku 1914 jest szczególnie mały, np. „introligatornie“ (1,1%), „drukarnie“ (11,0%), „wiązanie i sortowanie szczeciny“ (10,2%) i „garbarnie“ (22,1%).

Co się tyczy przemysłu włókienniczego, to najmniejszy stopień zatrudnienia (33,8%) w roku 1921 widzimy w „tkalniach“, znacznie wyższym on jest natomiast w „przędzalniach“ i „apreturiach“ (54,5%, 50,5%).

Warto zaznaczyć, że w rodzaju wytwórczości „fabryki dykty i fornierów“ (przemysł drzewny) zakłady „przedwojenne“ zatrudniały w roku 1921 większą liczbę robotników najemnych, niż w roku 1914. (154 wobec 129 t. j. 119,4%).

Robotnicy najemni żydzi w zakładach „przedwojennych“ w roku 1914 i 1921

W 4.478 zakładach „przedwojennych“ w roku 1914 było zatrudnionych 11.097 robotników najemnych żydów. Podczas przeprowadzenia ankiety te same zakłady zatrudniały tylko 4.218 robotników najemnych żydów t. j. 38,0% liczby przedwojennej.

W poszczególnych klasach wytwórczości odchylenia od powyższego odsetka są dość znaczne:

Klasa wytwórczości	Zakłady „przedwojenne“	Robotn. naj. żydzi w latach		
		1914	1921	
			Liczba	%
Papiernicza	49	546	11	2,0
Graficzna	47	377	68	18,0
Budowlana	590	594	126	21,2
Skórzana	240	2.847	628	22,1
Kamienna	22	49	13	25,5
Włókiennicza	161	704	214	30,4
Metalowa	374	330	146	44,2
Odzieżowa	2.017	3.036	1.506	49,6
Spożywcza	539	1.942	1.031	53,1
Wyr. maszyn i aparatów	111	130	73	56,2
Drzewna	147	370	237	64,1
Czyszczenia	126	97	88	90,7
Chemiczna	50	61	57	93,4
Widowiska i zabawy	3	10	12	120,0
Centrale dla dostarczania energii i wody	2	4	8	200,0

Zestawiając dane dla robotników najemnych żydów z odnośnymi liczbami dla ogółu robotników najemnych, widzimy, że w większości klas wytwórczości w zakładach „przedwojennych“ żydów robotników najemnych w roku 1921 zatrudnionych jest większy odsetek ich liczby przedwojennej, niż nieżydów w stosunku do ich liczby przedwojennej.

W klasach wytwórczości kamiennej i chemicznej w zakładach „przedwojennych“ odsetek dla żydów robotników najemnych jest nieco mniejszy niż dla ogółu robotników najemnych.

Znaczne zmniejszenie się liczby robotników najemnych żydów w roku 1921 w porównaniu z rokiem 1914 widzimy w zakładach „przedwojennych“ przemysłu włókienniczego. W zakładach tych zatrudnionych jest w roku 1921 tylko 30,4% robotników najemnych ich liczby przedwojennej, podczas gdy dla ogółu robotników najemnych odnośny odsetek wynosi 45,7%, a dla robotników najemnych nieżydów 56,4%.

Na tak znaczne zmniejszenie się liczby robotników najemnych żydów w przemyśle włókienniczym w roku 1921 głównie wpłynęły „tkalnie“, zatrudniające w roku

1914 znaczną większość (77,0%) żydów robotników najemnych. a w których to zakładach ogólna liczba robotników najemnych zmniejszyła się w roku 1921 do 33,8% liczby przedwojennej, żydów zaś nawet do 24,0%.

Natomiast widzimy w rodzaju wytwórczości „apreturynie“ odwrotny stosunek. Zakłady „przedwojenne“ zatrudniały w roku 1921 robotników najemnych żydów 69,4% ich liczby przedwojennej, zaś nieżydów tylko 48,7%.

W rodzajach wytwórczości „szewstwo tekstowe“, „szewstwo szpilkowe dla kupców“, „obuwie mechaniczne“, „szewstwo tandeclarskie“, „szewstwo dla dostaw armji“ i „obuwie płócienne magazynowe“ zakłady „przedwojenne“ zatrudniały w roku 1921 59,6% liczby przedwojennej robotników najemnych żydów. Dla robotników najemnych nieżydów odnośny odsetek stanowi 59,2%.

W roku 1914 na jeden zakład przedwojenny średnio przypadało 3,3 robotników najemnych. W roku 1921 tylko 1,4.

Dla poszczególnych klas wytwórczości otrzymujemy następujące liczby przeciętne:

	w roku 1914	w roku 1921
Przemysł kamienny	9,1	2,7
„ metalowy	1,2	0,5
„ maszyn i aparatów	2,1	1,0
„ drzewny	5,4	3,0
„ skórzany	16,2	3,5
„ włókienniczy	10,6	4,8
„ odzieżowy	1,7	0,8
„ papierniczy	12,2	0,2
„ spożywczy	4,2	2,2
„ chemiczny	1,4	1,3
„ budowlany	1,2	0,3
„ graficzny	10,7	1,5
„ czyszczenia	1,0	0,8
„ widowisk i zabaw	6,3	7,0
centrale dla dostarczania energii i wody	23,0	23,5

Z 5.155 zakładów zbadanych w 22 miastach województwa białostockiego 677 zakładów, czyli 13,1% powstało dopiero podczas wojny t. j. I/VIII 1914 roku.

W poszczególnych klasach wytwórczości odsetek zakładów „wojennych“ jest następujący:

Przemysł chemiczny	43,8%
„ widowisk i zabaw	40,0 „
centrale dla dostarcz. energii i wody	33,3 „
przemysł czyszczenia	17,6 „
„ odzieżowy	16,3 „
„ spożywczy	14,6 „
„ skórzany	12,7 „

Przeciętna liczba robotników najemnych na jeden zakład „przedwojenny“ w roku 1914 i 1921

przemysł graficzny	11,3%
„ papierniczy	9,3 „
„ włókienniczy	8,0 „
„ maszyn i aparatów	7,5 „
„ drzewny	7,0 „
„ metalowy	4,8 „
„ kamienny	4,3 „
„ budowlany	3,9 „

Robotnicy najemni w zakładach „wojennych“

Powyższe 677 zakładów „wojennych“ zatrudniały podczas przeprowadzenia ankiety 1.144 robotników najemnych, t. j. 16,9% ogólnej liczby robotników najemnych, zatrudnionych podczas spisu.

W poszczególnych klasach wytwórczości na zakłady „wojenne“ przypadało robotników najemnych:

	t. j.	%
Przemysł kamienny	—	—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	—	—
Przemysł budowlany	1	0,7 „
„ maszyn i aparatów	3	2,7 „
„ metalowy	8	4,2 „
„ graficzny	4	5,3 „
„ drzewny	31	6,6 „
„ włókienniczy	72	8,5 „
„ skórzany	104	10,9 „
„ czyszczenia	15	12,9 „
„ odzieżowy	250	13,6 „
„ spożywczy	349	23,1 „
„ widowisk i zabaw	13	38,2 „
„ chemiczny	240	78,4 „
„ papierniczy	54	83,1 „

Robotnicy najemni żydzi w zakładach „wojennych“

W zakładach „wojennych“ było zatrudnionych podczas przeprowadzenia ankiety 866 robotników najemnych żydów t. j. 75,7% ogólnej liczby robotników najemnych, zatrudnionych w tychże zakładach.

W poszczególnych klasach wytwórczości robotnicy najemni żydzi w zakładach „wojennych“ stanowią:

Przemysł maszyn i aparatów	100,0%
„ papierniczy	100,0 „
„ budowlany	100,0 „
„ graficzny	100,0 „
„ odzieżowy	96,8 „
„ czyszczenia	93,3 „
„ spożywczy	89,7 „
„ skórzany	81,7 „
„ drzewny	54,8 „
„ widowisk i zabaw	53,8 „

przemysł chemiczny	44,2 %
„ metalowy	25,0 „
„ włókienniczy	25,0 „
„ kamienny	—
centrale dla dostarcz. energii i wody	—

Na jeden zakład „wojenny” przypada średnio 1,7 robotników najemnych.

Przeciętna liczba robotników najemnych na jeden zakład „wojenny”

Dla poszczególnych klas wytwórczości otrzymujemy następujące liczby przeciętne:

Przemysł papierniczy	10,8 %
„ widowisk i zabaw	6,5 „
„ chemiczny	6,2 „
„ włókienniczy	5,1 „
„ spożywczy	3,8 „
„ skórzany	3,0 „
„ drzewny	2,8 „
„ graficzny	0,7 „
„ odzieżowy	0,6 „
„ czyszczenia	0,6 „
„ metalowy	0,4 „
„ maszyn i aparatów	0,3 „
„ budowlany	—
„ kamienny	—
centrale dla dostarcz. energii i wody	—

Zakłady nowozalożone podczas wojny podług poszczególnych lat

Z ogólnej liczby 677 zakładów, powstałych w okresie „wojennym” (1/VIII 1914—1921), przypada na:

r. 1914 (po 1/VIII)	14 zakładów t. j.	2,1 %
1915	87 „	12,8 „
1916	96 „	14,2 „
1917	88 „	13,0 „
1918	136 „	20,1 „
1919	137 „	20,2 „
1920	119 „	17,6 „

TABELE IV_a i IV_b.

Tabele IV_a (str. 62—89) i IV_b (str. 140—142) podają:

a) ugrupowania zakładów „przedwojennych” podług liczby robotników najemnych w jednym zakładzie w roku 1914 (przed wojną).

b) Stosunek liczby robotników najemnych, zatrudnionych w poszczególnych grupach zakładów „przedwojennych” w roku 1921, do liczby robotników najemnych w tychże zakładach w roku 1914.

Stosunek ten przyjmujemy jako stopień zatrudnienia w zakładach „przedwojennych” w roku 1921.

UWAGA: Jak zaznaczono we wstępie (str. VII—X) w tabelach IV_a i IV_b, podobnie jak w tabeli II, przedsiębiorstwo wieloodziałowe było traktowane jako jednostka liczebna.

Pomiędzy 4.458 zakładów „przedwojennych”, zbadanych w 22 miastach Województwa Białostockiego w roku 1914 (przed wojną), było:

bez robotn. najemn.	2.397 zakładów t. j.	53,8 %
z 1	564 „	12,7 „
„ 2—3	813 „	18,2 „
„ 4—5	241 „	5,4 „
„ 6—10	208 „	4,7 „
„ 11—15	72 „	1,6 „
„ 16—20	49 „	1,1 „
„ 21—30	41 „	0,9 „
„ 31—50	37 „	0,8 „
„ 51 i więcej	36 „	0,8 „

Poniższe dane zawierają porównanie ugrupowania zakładów „przedwojennych” w roku 1914 z ugrupowaniem wszystkich zakładów czynnych w roku 1921.

Zakłady „przedwojenne” w roku 1914		Zakłady czynne w roku 1921	
bez	rob. najemn.	53,8 %	60,0 %
z 1	„	12,7 „	19,4 „
„ 2—3	„	18,2 „	14,4 „
„ 4—5	„	5,4 „	2,8 „
„ 6—10	„	4,7 „	1,9 „
„ 11—15	„	1,6 „	0,4 „
„ 16—20	„	1,1 „	0,4 „
„ 21—30	„	0,9 „	0,2 „
„ 31—50	„	0,8 „	0,3 „
„ 51 i więcej	„	0,8 „	0,2 „

Ugrupowania zakładów „przedwojennych” podług liczby robotników najemnych w roku 1914

Z powyższego zestawienia wynika, że w porównaniu z czasem „przedwojennym“ w roku 1921 na pierwsze dwie grupy zakładów („bez robotników najemnych“ i „z 1 robotnikiem najemnym“) przypada większa część ogólnej liczby zakładów; grupa „bez robotników najemnych“ obejmuje w roku 1921 60,0% zakładów wobec 53,8% w roku 1914, grupa „z 1 robotnikiem najemnym“—19,4% w roku 1921 wobec 12,7% w roku 1914. Na każdą z dalszych grup w roku 1921 przypada mniejszy odsetek ogólnej liczby zakładów, niż w roku 1914.

Robotnicy najemni w poszczególnych grupach zakładów „przedwojennych“

Z 14.973 robotników najemnych wszystkich zakładów „przedwojennych“ w roku 1914 było zatrudnionych:

w zakładach z	1 robotn. najemn.	564	t. j.	3,8%
„ 2—3	„	1.907	„	12,7 „
„ 4—5	„	1.064	„	7,1 „
„ 6—10	„	1.575	„	10,5 „
„ 11—15	„	975	„	6,5 „
„ 16—20	„	914	„	6,1 „
„ 21—30	„	1.074	„	7,2 „
„ 31—50	„	1.588	„	10,6 „
„ 51 i wyżej	„	5.312	„	35,5 „

Niżej zestawione są dane, dotyczące podziału robotników najemnych między poszczególnymi grupami dla zakładów „przedwojennych“ w roku 1914 z odnośniami danymi dla wszystkich zakładów, czynnych w roku 1921.

Na 100 robotników najemnych przypadało:

	w zakładach „przedwojennych“ w roku 1914	w zakładach czynnych w roku 1921
z 1 robotn. najemn.	3,8%	13,8%
„ 2—3	12,7 „	22,9 „
„ 4—5	7,1 „	8,5 „
„ 6—10	10,5 „	10,1 „
„ 11—15	6,5 „	3,7 „
„ 16—20	6,1 „	5,4 „
„ 21—30	7,2 „	4,3 „
„ 31—50	10,6 „	9,4 „
„ 51 i wyżej	35,5 „	21,9 „

Widzimy zatem, że na pierwsze trzy grupy w roku 1921 przypada większa część ogólnej liczby robotników najemnych, niż na te same grupy zakładów „przedwojennych“ w roku 1914.

Najwięcej uzyskały grupy zakładów „z 1 robotnikiem najemnym“ (13,8% w roku 1921 wobec 3,8% w roku 1914) i grupa „z 2—3 robotnikami najemnymi“ (22,9% w roku 1921 wobec 12,7% w roku 1914). Nieznaczny wzrost robotników najemnych widzimy też w grupie „z 4—5 robotnikami najemnymi“ (8,5% w roku 1921 wobec 7,1% w roku 1914).

Wszystkie dalsze grupy wykazują w roku 1921, w porównaniu z rokiem 1914, spadek odsetka robotników najemnych, przytem spadek jest największy w grupie najwyższej „z 51 robotnikami najemnymi i więcej“ (21,9% w roku 1921 wobec 35,5% w roku 1914).

To samo widzimy w poszczególnych klasach wytwórczości. Tak np. w przemyśle skórzanym w roku 1914 było zatrudnionych w zakładach z liczbą robotników najemnych ponad 16—80,4% wszystkich robotników najemnych tego przemysłu (w jednej tylko grupie „z 51 robotnikami najemnymi i więcej“—33,4%); w roku 1921 zakłady tychże grup skupiały tylko 37,1% wszystkich robotników najemnych, przycem zakładów z liczbą robotników najemnych ponad 50 wogóle nie było.

W przemyśle papierniczym i graficznym w roku 1914 przeważająca większość (78,4% i 91,8%) robotników najemnych była zatrudniona w zakładach z 16 robotnikami najemnymi i więcej. W roku 1921 wymienione klasy przemysłu takich zakładów wcale nie wykazały.

Robotnicy najemni żydzi w poszczególnych grupach w roku 1914 i 1921

Z ogólnej liczby robotników najemnych, zatrudnionych w zakładach „przedwojennych“ w 1914 roku, było żydów 74,1%; w czasie przeprowadzenia ankiety żydzi stanowili 75,1% ogólnej liczby robotników najemnych.

Niżej zestawione są dane, dotyczące robotników najemnych żydów w poszczególnych grupach zakładów „przedwojennych“ w roku 1914, z odnośniami danymi dla robotników najemnych żydów, zatrudnionych we wszystkich zakładach podczas spisu 1921 roku.

Na 100 robotników najemnych przypadało żydów:

	W zakładach przedwojennych w r. 1914	W zakładach czynnych w r. 1921
z 1 robotn. najemn.	97,9%	95,2%
„ 2—3	94,1 „	92,3 „
„ 4—5	90,0 „	79,1 „
„ 6—10	81,8 „	76,5 „
„ 11—15	69,6 „	71,0 „
„ 16—20	79,2 „	70,5 „
„ 21—30	61,4 „	48,8 „
„ 31—50	57,2 „	48,3 „
„ 51 i wyżej	66,5 „	60,7 „

Z powyższego wynika, że we wszystkich grupach zakładów, za wyjątkiem grupy „z 11—15 robotnikami najemnymi“, udział robotników najemnych żydów w roku 1921 zmniejszył się w porównaniu z rokiem 1914. Zmniejszenie to tłumaczy się tem, że w całym szeregu klas wytwórczości, wykazujących w roku 1914 przewagę robotników najemnych żydów również w zakładach grup wyższych, w roku 1921 zakładów tej kategorii albo wcale nie było, lub też była liczba nieznaczna.

Udział (75,1%) robotników najemnych żydów w roku 1921 w porównaniu z rokiem 1914 (74,1%) nieco wzrósł wskutek tego, że na grupy niższe zakładów (z 1—3

robotnikami najemnymi"), w których żydzi w 1921 roku tworzą 95,2% i 92,3%, przypada w tym czasie znacznie większy odsetek (36,7%) wszystkich robotników najemnych, niż w roku 1914 (16,5%).

Natomiast widzimy, że w grupach wyższych, w których udział żydów jest mniejszy, skupiony jest w roku 1921 mniejszy odsetek ogólnej liczby robotników najemnych żydów, niż w roku 1914.

Stopień zatrudnienia w zakładach „przedwojennych” podług poszczególnych grup w r. 1914

4.458 zakładów „przedwojennych” zatrudniały w 1914 roku 14.973 robotników najemnych. W roku 1921 te same zakłady zatrudniały 5.626 robotników najemnych, czyli stopień zatrudnienia w roku 1921 wynosi 37,6%.

Stopień zatrudnienia jest w poszczególnych grupach niejednakowy, a mianowicie:

Grupy zakładów w r. 1914	Robotnicy najemni		
	w roku 1914	liczba	% (stopień zatrudnienia)
z 0 robotn. najemn.	—	391	
" 1 "	564	403	71,5
" 2—3 "	1.907	1.015	53,2
" 4—5 "	1.064	442	41,5
" 6—10 "	1.575	452	28,7
" 11—15 "	975	298	30,6
" 16—20 "	914	265	29,0
" 21—30 "	1.074	233	21,7
" 31—50 "	1.588	511	32,2
" 51 i więcej "	5.312	1.616	30,4

Z powyższego wynika, że stopień zatrudnienia wyższy od przeciętnego (37,6%) dla wszystkich zakładów „przedwojennych” wykazują tylko te grupy zakładów, które w roku 1914 albo wcale nie posiadały robotników najemnych, lub też zatrudniały ich nie więcej, niż 5.

We wszystkich dalszych grupach zakładów „przedwojennych” stopień zatrudnienia w roku 1921 jest znacznie mniejszy od przeciętnego.

Stopień zatrudnienia zakładów podług poszczególnych klas wytwórczości odzwierciedla następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Robotnicy najemni w 1914 r.		
	liczba	% (stopień zatrudnienia)	Rob. naj. w 1921 r.
Widowiska i zabawy	19	21	110,5
Centrale dla dostarcz. energii	46	47	102,2
Chemiczna	67	66	97,1
Czyszczenia	124	101	81,5
Drzewna	783	435	55,6
Spożywcza	2.299	1.174	51,1

Klasa wytwórczości	Robotnicy najemni w 1914 r.		
	liczba	% (stopień zatrudnienia)	Rob. naj. w 1921 r.
Wyr. maszyn i aparatów	257	123	47,9
Odzieżowa	3.375	1.587	47,0
Włókiennicza	1.708	780	45,7
Metalowa	412	160	38,8
Kamienna	201	60	29,9
Skórzana	3.895	849	21,8
Budowlana	683	140	20,5
Graficzna	504	72	14,3
Papiernicza	599	11	1,8

Należy podnieść, że również w poszczególnych klasach wytwórczości, stopień zatrudnienia jest mniejszy w grupach wyższych, niż w grupach niższych.

W klasach wytwórczości włókienniczej, drzewnej, spożywczej, „wyrób maszyn i aparatów” najwyższa grupa zakładów „przedwojennych” wyróżnia się względnie wysokim stopniem zatrudnienia (56,9%, 55,1%, 41,8% i 40,7%).

TABELA VI.

Tabela VI (str. 92—93) podaje liczby zakładów w województwie białostockim, które w poszczególnych latach okresu od 1/VIII 1914 roku do spisu 1921 r. całkowicie lub częściowo zawiesiły swoje czynności wskutek ogólnych warunków wojennych.

Zawieszenie czynności zakładów w latach „wojennych”

Całkowicie lub częściowo nieczynnych było:

	w 1914 roku	328 zakładów	t. j.	6,4%
1915	631	„	„	12,2 „
1916	865	„	„	16,8 „
1917	813	„	„	15,8 „
1918	650	„	„	12,6 „
1919	357	„	„	6,9 „
1920	376	„	„	7,3 „

W poszczególnych klasach wytwórczości na każde sto zakładów było całkowicie lub częściowo nieczynnych:

Klasa wytwórczości	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Kamienna	13,0	21,7	26,1	21,7	17,4	21,7	17,4
Metalowa	9,7	14,0	14,5	14,0	9,4	5,1	6,9
Wyr. maszyn i aparatów	2,5	1,7	5,8	5,0	3,3	1,7	2,5
Drzewna	10,1	17,1	20,9	20,9	14,6	8,2	9,5
Skórzana	6,5	17,5	53,1	52,4	45,1	12,7	11,3
Włókiennicza	2,3	50,9	58,3	43,4	4,0	33,1	29,7
Odzieżowa	5,7	9,3	11,2	10,4	7,6	4,2	4,2
Papiernicza	1,9	9,3	24,1	25,9	22,2	14,8	16,7
Spożywcza	5,7	8,2	13,2	12,4	9,0	6,5	8,2
Chemiczna	3,3	7,9	10,1	10,1	7,9	3,3	5,6
Budowlana	9,6	15,3	18,4	19,1	16,1	10,3	11,2
Graficzna	1,3	28,3	28,3	28,3	17,0	11,3	9,4
Czyszczenia	2,6	5,2	6,5	7,2	3,9	2,0	2,0
Widowiska i zabawy	—	—	20,0	—	—	—	—
Centrale dla dostarcz. energii	—	—	—	—	—	—	33,3

Z powyższego wynika, że w ciągu 3-ch lat „wojennych” stale wzrasta liczba zakładów częściowo lub całkowicie nieczynnych, dochodząc do maksimum (16,8%) w roku 1916.

Zaczynając od roku 1917 odsetek zakładów tej kategorii stale się zmniejsza, spadając do minimum (6,9%) w roku 1919.

Rok 1920 wykazuje pewien wzrost nieczynności.

W poszczególnych klasach wytwórczości wzrost, względnie spadek nieczynności, w latach „wojennych” przypada mniej więcej na te same okresy.

TABELA VII.

Tabela VII (str. 94—107) zawiera podział zakładów podług posiadanych technicznych środków produkcji na zakłady: 1) z maszynami mechanicznymi, t. j. pędzonemi przy pomocy siły mechanicznej, 2) z maszynami niemechanicznymi, t. j. ręcznymi względnie nożnymi, 3) bez maszyn.

Zakłady podług technicznych środków produkcji.

Pomiędzy ogólną liczbą 4.839 zakładów czynnych było:

z maszynami mechanicznymi	201 t. j.	4,2%
„ niemechanicznymi	2.086 „	43,1 „
bez maszyn	2.552 „	52,7 „

W poszczególnych klasach odnośne dane przedstawiają się w sposób następujący:

Klasa wytwórczości	Zakłady z maszynami mechaniczn.		Zakłady z maszynami niemechan.		Zakłady bez maszyn	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kamienna	—	—	1	5,3	18	94,7
Metalowa	11	2,9	233	61,8	133	35,3
Wyr. maszyn i aparatów	1	0,9	13	11,1	103	88,0
Drzewna	14	9,6	46	31,5	86	58,9
Skórzana	14	5,7	68	27,6	164	66,7
Włókiennicza	62	49,6	54	43,2	9	7,2
Odzieżowa	—	—	1.467	63,0	860	37,0
Papiernicza	3	6,4	24	51,1	20	42,5
Spożywcza	79	13,6	73	12,5	430	73,9
Chemiczna	2	2,4	47	55,9	35	41,7
Budowlana	—	—	4	0,7	555	99,3
Graficzna	7	13,5	41	78,8	4	7,7
Czyszczenia	2	1,3	15	9,9	134	88,8
Widowiska i zabawy	4	80,0	—	—	1	20,0
Centrale dla dostarcz. energii	2	100,0	—	—	—	—

Robotnicy najemni w poszczególnych kategoriach zakładów.

Z ogólnej liczby 6.966 robotników najemnych, zatrudnionych w sezonie, było w 201 zakładach z maszynami mechanicznymi 2.882 rob. najemnych t. j. 41,4% „ 2.086 „ „ niemechaniczn. 2.228 „ „ 32,0 „ „ 2.552 „ bez maszyn 1.856 „ „ 26,6 „

W poszczególnych klasach wytwórczości znajdujemy znaczne odchylenia od powyższych danych przeciętnych, jak wykazuje następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Zakłady z maszynami mechaniczn.		Zakłady z maszynami niemechan.		Zakłady bez maszyn	
	Liczba rob. naj.	%	Liczba rob. naj.	%	Liczba rob. naj.	%
Kamienna	—	—	18	29,5	43	70,5
Metalowa	47	24,2	119	61,4	28	14,4
Wyr. maszyn i aparatów	46	41,4	6	5,4	59	53,2
Drzewna	409	86,3	15	3,2	50	10,5
Skórzana	269	24,6	427	39,1	396	36,3
Włókiennicza	792	93,0	55	6,4	5	0,6
Odzieżowa	—	—	1.291	69,5	566	30,5
Papiernicza	50	76,9	13	20,0	2	3,1
Spożywcza	975	64,0	133	8,7	416	27,3
Chemiczna	179	58,5	6	28,1	41	13,4
Budowlana	—	—	1	0,6	155	99,4
Graficzna	34	44,7	42	55,3	—	—
Czyszczenia	5	4,3	22	18,8	90	76,9
Widowiska i zabawy	29	85,3	—	—	5	14,7
Centrale dla dostarcz. energii i wody	47	100,0	—	—	—	—

Z powyższego wynika, że zakłady „z maszynami mechanicznymi“, stanowiące zaledwie 4,2% ogólnej liczby zakładów czynnych, zatrudniają bardzo pokaźną część (41,4%) ogólnej liczby robotników najemnych.

Przechodząc do poszczególnych klas wytwórczości widzimy, że w 7-miu z nich w zakładach „z maszynami mechanicznymi“ skupioną jest przeważająca część (od 100,0% do 58,5%) robotników najemnych. Tak np. w przemyśle włókienniczym w zakładach tej kategorii zatrudnionych jest 93,0% robotników najemnych, w przemyśle drzewnym—86,3%, w papierniczym—76,9% i w spożywczym 64,0%.

Również w klasach wytwórczości graficznej i „maszyn i aparatów“ odsetek robotników najemnych, przypadający na zakłady „z maszynami mechanicznymi“, jest dość znaczny (44,7% i 41,4%).

W przemyśle skórzanym i metalowym odsetek robotników najemnych, przypadający na zakłady tej kategorii jest znacznie mniejszy (24,6% i 24,2%), zaś szczególnie mały on jest w klasie „czyszczenia“ (4,3%).

Klasy wytwórczości kamienna, odzieżowa i budowlana zakładów „z maszynami mechanicznymi“ wogóle nie wykazują.

Największą przeciętną liczbę robotników najemnych, przypadającą na jeden zakład, wykazuje kategoria zakładów „z maszynami mechanicznymi“, a mianowicie 14,3.

Na jeden zakład kategorii „z maszynami niemechanicznymi“ średnio przypada 1,1 robotników najemnych.

Najmniejszą zaś jest liczba przeciętna dla zakładów „bez maszyn“ 0,7.

Liczba przeciętna robotników najemnych na jeden zakład poszczególnych kategorii.

W poszczególnych klasach wytwórczości największe liczby przeciętne robotników najemnych widzimy również w zakładach „z maszynami mechanicznymi”, a mianowicie:

Klasa wytwórczości	Liczba przeciętna robotników najemnych na jeden zakład		
	z maszynami mechaniczn.	z maszynami niemechan.	bez maszyn
Kamienna	—	18,0	2,4
Metalowa	4,3	0,5	0,2
Wyr. maszyn i aparatów	46,0	0,5	0,6
Drzewna	29,2	0,3	0,6
Skórzana	19,2	6,3	2,4
Włókiennicza	12,8	1,0	0,6
Odzieżowa	—	0,9	0,7
Papiernicza	16,7	0,5	0,1
Spożywcza	12,3	1,8	1,0
Chemiczna	89,5	1,8	1,2
Budowlana	—	0,2	0,3
Graficzna	4,9	1,0	—
Czyszczenia	2,5	1,5	0,7
Widowiska i zabawy	7,2	—	5,0
Centrale dla dostarcz. energii i wody	23,5	—	—

Robotnicy najemni żydzi w poszczególnych kategoriach zakładów

Udział robotników najemnych żydów jest niejednakowy w poszczególnych kategoriach.

Robotnicy najemni żydzi stanowią:

w kategorii „z maszynami mechanicznymi” 55,2%
 „z maszynami niemechanicznymi” 91,1%
 „bez maszyn” 87,4%

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy dla powyższych kategorii następujące dane:

Klasa wytwórczości	Na 100 rob. naj. każdej kategorii przypada rob. naj. żydów:		
	w zakładach z maszynami mechaniczn.	w zakładach z maszynami niemechaniczn.	w zakładach bez maszyn
Kamienna	—	16,7	25,6
Metalowa	59,6	81,5	100,0
Wyr. maszyn i aparatów	26,1	100,0	98,3
Drzewna	46,5	100,0	98,0
Skórzana	68,0	76,6	80,1
Włókiennicza	23,1	80,0	100,0
Odzieżowa	—	97,8	89,0

Klasa wytwórczości	Na 100 rob. naj. każdej kategorii przypada rob. naj. żydów:		
	w zakładach z maszynami mechaniczn.	w zakładach z maszynami niemechan.	w zakładach bez maszyn
Papiernicza	100,0	100,0	100,0
Spożywcza	85,6	89,5	95,0
Chemiczna	27,4	93,0	82,9
Budowlana	—	100,0	90,3
Graficzna	94,1	95,2	—
Czyszczenia	80,0	95,5	86,7
Widowiska i zabawy	58,6	—	40,0
Centrale dla dostarcz. energii i wody	17,0	—	—

Z powyższego wynika, że żydzi stanowili 55,2% ogólnej liczby robotników najemnych w zakładach „z maszynami mechanicznymi”.

Znaczna przewaga robotników najemnych żydów w zakładach „z maszynami mechanicznymi” widoczną jest również w przeważającej części klas wytwórczości, w których ich odsetek waha się między 100,0%, a 58,6%.

Co się tyczy przemysłu włókienniczego, skupiającego w zakładach „z maszynami mechanicznymi” 93,0% zatrudnionych przezeń robotników najemnych, to należy zaznaczyć, że robotnicy najemni żydzi tworzą we wspomnianej kategorii zakładów nie o wiele mniejszy odsetek (23,1%) niż w całym przemyśle włókienniczym (27,2%).

Również w głównych gałęziach przemysłu włókienniczego odsetek robotników najemnych żydów w zakładach „z maszynami mechanicznymi” prawie, że nie różni się od odsetka, który żydzi tworzą w całym przemyśle włókienniczym, gałęzie te bowiem posiadają tylko znikomo małą liczbę zakładów bez maszyn mechanicznych. Tak np. robotnicy najemni żydzi tworzą we wspomnianej kategorii zakładów:

w przędzalniach 20,7%
 „ tkalniach 52,2%
 „ apreturiach 12,3%

(Odnosny odsetek dla robotników najemnych żydów w stosunku do ogólnej liczby robotników najemnych jest: w przędzalniach 20,7%, w tkalniach 54,0%, w apreturiach 12,3%).

Podział ogólnej liczby robotników najemnych żydów

Z pomiędzy 5.243 robotników najemnych żydów przypada:

Na zakłady z maszynami mechanicznymi 1.591 t. j. 30,3%
 „ „ niemechanicznymi 2.029 „ 38,7%
 „ bez maszyn 1.623 „ 31,0%

Pod tym względem zachodzi charakterystyczna różnica między robotnikami najemnymi żydami i nieżydami, których (nieżydów) podział jest odmienny, a mianowicie z ogólnej liczby 1.723 robotników najemnych nieżydów było zatrudnionych:

w zakładach z maszynami mechanicznymi	1.291 t. j.	74,9%
" " niemechaniczn.	199 "	11,6%
" bez maszyn	233 "	13,5%

W poszczególnych klasach wytwórczości podział robotników najemnych żydów i nieżydów powyższych kategorii jest następujący:

Klasa wytwórczości	Na 100 robotn. najemn. żydów przypada na zakłady:			Na 100 robotn. najemn. nieżydów przypada na zakłady:		
	z maszynami mechaniczn.	z maszynami mechaniczn.	bez maszyn	z maszynami mechaniczn.	z maszynami mechaniczn.	bez maszyn
Kamienna	—	21,4	78,6	—	31,9	68,1
Metalowa	18,3	63,4	18,3	46,3	53,7	—
Wyr. maszyn i aparatów	15,8	7,9	76,3	97,1	—	2,9
Drzewna	74,8	5,9	19,3	99,5	—	0,5
Skórzana	22,1	39,6	38,3	32,5	37,7	29,8
Włókiennicza	78,9	19,0	2,1	98,2	1,8	—
Odzieżowa	—	71,5	28,5	—	31,1	68,9
Papiernicza	76,9	20,0	3,1	—	—	—
Spożywcza	61,9	8,8	29,3	80,0	8,0	12,0
Chemiczna	30,1	49,1	20,8	90,9	4,2	4,9
Budowlana	—	0,7	99,3	—	—	100,0
Graficzna	44,4	55,6	—	50,0	50,0	—
Czyszczenia	3,9	20,4	75,7	7,1	7,1	85,7
Widowiska i zabawy	89,5	—	10,5	80,0	—	20,0
Centrale dla dostarcz. energii i wody	100,0	—	—	100,0	—	—

Z powyższego wynika, że we wszystkich prawie klasach wytwórczości w kategorii zakładów „z maszynami mechanicznymi” odsetek żydów w stosunku do ich ogólnej liczby jest mniejszy, niż odsetek nieżydów do liczby ogólnej nieżydów.

Należy zaznaczyć, że w szeregu klas wytwórczości (drzewna, włókiennicza, spożywcza, maszyn i aparatów i chemiczna) wspomniane zjawisko uwarunkowane jest tem, że w rodzajach wytwórczości z przeważającą większością robotników najemnych żydów, zakładów „z maszynami mechanicznymi” albo wcale nie było, lub też liczba ich była bardzo nieznaczna.

W głównych gałęziach wymienionych klas wytwórczości, w których prawie wszystkie zakłady posiadają maszyny mechaniczne, różnica między robotnikami najemnymi żydami i nieżydami jest nieznaczna. Tak np. w rodzajach wytwórczości „tartaki”, „fabryki dykty i fornierów”, „sztyfty drewniane” zarówno żydzi jak i nieżydzi robotnicy najemni zatrudnieni są wszyscy w zakładach „z maszynami mechanicznymi”.

W tkalniach udział robotników najemnych żydów w zakładach „z maszynami mechanicznymi” określa się przez 86,1%, nieżydów przez—92,4%.

Na zakłady „z maszynami niemechanicznymi” we wszystkich klasach wytwórczości, za wyjątkiem kamiennej, przypada większy odsetek ogólnej liczby robotników najemnych żydów, niż ogólnej liczby nieżydów.

TABELA VIII.

Tabela VIII (str. 108—121) podaje podział osób zatrudnionych w zakładach czynnych w okresie sezonowym podług technicznych środków produkcji.

Osoby, a techniczne środki produkcji

Z ogólnej liczby 13.433 osób (właściciele, pomagających członków rodziny robotników najemnych, żydów i nieżydów) pracowało:

przy maszynach mechanicznych	1.834 t. j.	13,7%
" niemechanicznych	4.486 "	33,4%
bez maszyn	7.113 "	52,9%

W poszczególnych klasach wytwórczości odnośne dane są następujące:

Klasa wytwórczości	Osoby zatrudnione					
	przy maszynach mechanicznych		przy maszynach niemechanicznych		bez maszyn	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kamienna	1	1,1	—	—	88	98,9
Metalowa	53	7,8	523	77,0	103	15,2
Wyr. maszyn i aparatów	16	6,4	45	17,9	190	75,7
Drzewna	192	29,6	84	12,9	374	57,5
Skórzana	185	12,7	205	14,0	1.071	73,3
Włókiennicza	761	78,3	125	12,9	86	8,8
Odzieżowa	—	—	2.995	62,9	1.763	37,1
Papiernicza	14	10,9	48	37,5	66	51,6
Spożywcza	475	18,2	177	6,8	1.956	75,0
Chemiczna	67	15,1	165	37,2	212	47,7
Budowlana	—	—	6	0,7	820	99,3
Graficzna	26	18,1	84	58,3	34	23,6
Czyszczenia	3	0,9	27	7,9	310	91,2
Widowiska i zabawy	6	16,7	2	5,5	28	77,8
Centrale dla dostarcz. energii i wody	35	74,5	—	—	12	25,5

Z powyższego widać, że o ile chodzi o większe przemysły, przy maszynach mechanicznych pracują znacznie większe odsetki zatrudnionych osób tylko w przemyśle włókienniczym (78,3%), drzewnym (29,6%) i spożywczym (18,2%).

W tych ostatnich, jako też w niektórych innych klasach wytwórczości, na obniżenie odsetka osób, pracujących przy maszynach mechanicznych, wpłynęły rodzaje wytwórczości, w których „maszyny mechaniczne” wogóle zastosowania nie znajdują. Tak np. widzimy, że w 3-ch największych rodzajach wytwórczości przemysłu drzewnego, zatrudnionych jest przy maszynach mechanicznych: 42,1%—w tartakach, 48,4%—w fabrykach dykty i fornierów i 38,3%—w fabrykach sztyftów drewnianych.

Dla głównych gałęzi przemysłu włókienniczego mamy następujące dane:

w przędzalniach pracuje przy maszynach mechanicznych	98,5%
„ apreturiach „	92,3 „
„ tkalniach „	79,4 „

To samo widzimy w przemyśle spożywczym (odsetek przeciętny 18,2%): w rodzaju wytwórczości „przemiał zboża na mąkę i kaszę“ wspomniana kategoria osób wynosi 61,9% i w rodzaju wytwórczości „tytuń i wyroby tytoniowe“—33,9%.

Żydzi, a techniczne środki produkcji	Z 1.834 osób, pracujących przy maszynach mechanicznych	było żydów	49,2%
	„ 4.486 „ „ „ niemechanicznych	„	97,3 „
	„ 7.113 „ „ bez maszyn	„	90,6 „

Następujące zestawienie podaje odsetek żydów w poszczególnych kategoriach podług klas wytwórczości:

Klasa wytwórczości	Na 100 osób każdej kategorii było żydów		
	przy maszynach mechanicznych	przy maszynach niemechanicznych	bez maszyn
Kamienna	—	—	47,7
Metalowa	64,2	95,8	100,0
Wyr. maszyn i aparatów	25,0	51,1	99,5
Drzewna	52,1	96,4	66,6
Skórzana	65,9	82,0	84,6
Włókiennicza	24,6	87,2	65,2
Odzieżowa	—	59,7	95,5
Papiernicza	100,0	100,0	100,0
Spożywcza	82,3	96,6	95,7
Chemiczna	25,4	98,2	57,5
Budowlana	—	100,0	98,2
Graficzna	92,3	100,0	94,1
Czyszczenia	66,7	96,3	96,1
Widowiska i zabawy	16,7	50,0	67,9
Centrale dla dostarcz. energii i wody	17,1	—	16,7

Z ogólnej liczby 11.710 żydów pracowało:

przy maszynach mechanicznych	902 t. j.	7,7%
„ „ niemechanicznych	4.365 „	37,3 „
bez maszyn	6.443 „	55,0 „

Pod tym względem widzimy charakterystyczną różnicę między żydami a nieżydami, których (nieżydów) podział jest następujący: Z 1.723 nieżydów pracowało:

przy maszynach mechanicznych	932 t. j.	54,1%
„ „ niemechanicznych	121 „	7,0 „
bez maszyn	670 „	38,9 „

Podział ogólnej liczby żydów między poszczególnymi kategoriami

Odnośny podział żydów i nieżydów w poszczególnych klasach wytwórczości podaje następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Na 100 żydów pracowało			Na 100 nieżydów pracowało		
	Przy maszynach mechanicznych	Przy maszynach niemechanicznych	Bez maszyn	Przy maszynach mechanicznych	Przy maszynach niemechanicznych	Bez maszyn
Kamienna	—	—	100,0	2,1	—	97,9
Metalowa	5,3	78,5	16,2	46,3	53,7	—
Wyr. maszyn i aparatów	1,9	10,6	87,5	34,3	62,9	2,8
Drzewna	23,3	18,8	57,9	41,8	1,4	56,8
Skórzana	10,2	14,0	75,8	23,8	13,9	62,3
Włókiennicza	53,1	31,0	15,9	92,6	2,6	4,8
Odzieżowa	—	63,9	36,1	—	11,1	88,9
Papiernicza	10,9	37,5	51,6	—	—	—
Spożywcza	16,1	7,0	76,9	48,0	3,4	48,6
Chemiczna	5,7	53,8	40,5	35,0	2,1	62,9
Budowlana	—	0,7	99,3	—	—	100,0
Graficzna	17,1	60,0	22,9	50,0	—	50,0
Czyszczenia	0,6	8,0	91,4	7,1	7,1	85,7
Widowiska i zabawy	4,8	4,8	90,4	33,3	6,7	60,0
Centrale dla dostarcz. energii i wody	75,0	—	25,0	74,4	—	25,6

Jak widać z powyższego, żydzi zatrudnieni przy maszynach mechanicznych tworzą w stosunku do ogólnej liczby żydów mniejszy odsetek, niż nieżydzi tejże kategorii w stosunku do ogólnej liczby nieżydów. Wyjątek stanowi pod tym względem klasa wytwórczości „centrale dla dostarczania energii i wody“.

Warto zaznaczyć, że w niektórych klasach wytwórczości na obniżenie przeciętnego odsetka żydów, pracujących przy maszynach mechanicznych wpłynął szereg rodzajów wytwórczości z przeważającą większością żydów, w których (rodzajach) maszyny mechaniczne wogóle nie znajdowały zastosowania. W przemyśle włókienniczym odsetek (53,1%) żydów, pracujących przy maszynach mechanicznych, jest znacznie większy od przeciętnego. Odsetek ten byłby zresztą jeszcze większy, gdyby nie pewne rodzaje wytwórczości (nawijalnie, fabryki pończoch, hafciarstwo, powróźnictwo i inne), nie posługujące się wcale maszynami mechanicznymi, w których wyłącznie zatrudnieni są żydzi.

W innych rodzajach wytwórczości przemysłu włókienniczego odsetek żydów, pracujących przy maszynach mechanicznych jest znacznie większy, tak np.:

w przędzalniach z 46 żydów pracuje przy maszynach mechanicznych	43 t. j.	93,5%
„ tkalniach „ 126 „ „	„	95 „ 75,4 „
„ apreturiach „ 49 „ „	„	36 „ 73,5 „

To samo widzimy w dwóch największych gałęziach przemysłu drzewnego: w fabrykach dykty i fornierów z 92 żydów zatrudnionych jest przy maszynach mecha-

nicznych 66 t. j. 71,7%, nieżydów pracuje przy maszynach mechanicznych tylko 16,4%. W tartakach odnośny odsetek żydów wynosi 36,2%, nieżydów 45,2%.

We wszystkich klasach wytwórczości na grupy osób, pracujących przy maszynach niemechanicznych i bez maszyn przypada większy odsetek ogólnej liczby żydów, niż ogólnej liczby nieżydów.

TABELA IX.

Tabela IX (str. 122—123) zawiera dane o stopniu czynności zakładów w czasie spisu podług liczby dni roboczych w tygodniu.

Stopień czynności zakładów w tygodniu.

Przez ankietę zostało stwierdzonem, że w roku 1921 z 4.839 czynnych zakładów, zbadanych w 22 miastach województwa białostockiego, pracowało:

6 dni w tygodniu	4.116 zakładów	85,1%
3—5 „ „	601 „	12,4 „
1—2 „ „	122 „	2,5 „

W poszczególnych klasach wytwórczości udział powyższych 3-ch klas przedstawia się jak następuje:

Klasa wytwórczości	Na 100 zakładów było czynnych w tygodniu		
	6 dni	3—5 dni	1—2 dni
Kamienna	84,2	10,5	5,3
Metalowa	87,8	11,4	0,8
Wyr. maszyn i aparatów	92,3	7,7	—
Drzewna	80,1	13,7	6,2
Skórzana	88,6	8,5	2,9
Włókiennicza	61,6	36,0	2,4
Odzieżowa	89,9	8,7	1,4
Papiernicza	68,1	21,3	10,6
Spożywcza	87,6	11,2	1,2
Chemiczna	76,2	17,9	5,9
Budowlana	68,5	25,2	6,3
Graficzna	88,5	11,5	—
Czyszczenia	76,8	14,6	8,6
Widowiska i zabawy	80,0	—	20,0
Centrale dla dostarcz. energii i wody	100,0	—	—

Z powyższego widać, że dość pokaźny odsetek (14,9%) zakładów był czynny mniej, niż 6 dni w tygodniu.

Szczególnie wysoki odsetek tych zakładów jest w przemyśle włókienniczym, gdzie było 38,4% zakładów, czynnych mniej, niż 6 dni w tygodniu.

Warto zaznaczyć, że z 45 zakładów przemysłu włókienniczego, czynnych 3—5 dni w tygodniu, 29 należy do rodzaju wytwórczości „tkalnie” (ogółem tkalni było 40).

W rodzaju wytwórczości przędzalnie i apretownie wszystkie zakłady były czynne 6 dni w tygodniu.

Robotnicy najemni,
a stopień czynności
zakładów

Z ogólnej liczby 6.770 robotników najemnych przypadło:
na zakłady czynne 6 dni w tygodniu 6.357 robotników najemnych t. j. 93,9%
" 3—5 " 378 " 5,6%
" 1—2 " 35 " 0,5%

Poniższe zestawienie zawiera dane dla poszczególnych klas wytwórczości:

Klasa wytwórczości	Rob. naj. w zakładach czynnych w tygodniu		
	6 dni	2—5	1—2
Kamienna	68,3 %	31,7 %	— %
Metalowa	97,4 "	2,6 "	— "
Wyr. maszyn i aparatów	99,1 "	0,9 "	— "
Drzewna	96,0 "	4,0 "	— "
Skórzana	93,0 "	7,0 "	— "
Włókiennicza	90,4 "	9,6 "	— "
Odzieżowa	98,2 "	1,5 "	0,3 "
Papiernicza	95,4 "	4,6 "	— "
Spożywcza	93,8 "	5,9 "	0,3 "
Chemiczna	86,9 "	12,4 "	0,7 "
Budowlana	92,2 "	5,7 "	2,1 "
Graficzna	97,4 "	2,6 "	— "
Czyszczenia	71,5 "	14,7 "	13,8 "
Widowiska i zabawy	85,3 "	— "	14,7 "
Centrale dla dostarcz. energii i wody	100,0 "	— "	— "

Zestawiając liczby robotników najemnych z liczbami zakładów tych samych kategorii, widzimy, że na grupy zakładów, czynnych 1—2, 3—5 dni w tygodniu, przypada znacznie większy odsetek zakładów, niż robotników najemnych: w 2,5% zakładów czynnych 1—2 dni w tygodniu zatrudnionych jest wszystkiego 0,5% ogólnej liczby robotników najemnych. W 12,4% zakładów o stopniu czynności tygodniowej 3—5 dni, zatrudnionych jest 5,6% robotników najemnych.

Stosunek odwrotny widzimy w grupie zakładów czynnych 6 dni w tygodniu, na którą przypada mniejszy odsetek zakładów, niż robotników najemnych (85,1% zakładów wobec 93,9% robotników najemnych). Świadczy to, że do tej grupy należą zakłady z większymi liczbami robotników najemnych, niż w grupach o mniejszym stopniu czynności.

TABELE X i XI.

Tabele X i XI (str. 124—127) zawierają dane o pracy sobotniej i niedzielnej.

a) dla zakładów, czynnych w województwie białostockim podczas przeprowadzenia ankiety 1921 roku,

b) dla robotników najemnych żydów, zatrudnionych w tychże zakładach.

Z 4.839 zakładów czynnych pracowało:

w sobotę 59 t. j. 1,2%

" niedzielę 4.523 " 93,5%

" sobotę i niedzielę 159 " 3,3%

nie pracowało w sobotę i niedzielę 98 " 2,0%

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy następujące dane:

Klasa wytwórczości	Zakłady czynne						Zakłady nieczynne	
	w sobotę		w niedzielę		w sob. i niedzielę		w sobotę i niedzielę	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kamienna	3	15,8	14	73,7	1	5,3	1	5,3
Metalowa	7	1,9	368	97,6	2	0,5	—	—
Wyr. maszyn i aparatów	—	—	116	99,1	1	0,9	—	—
Drzewna	5	3,4	135	92,5	4	2,7	2	1,4
Skórzana	—	—	169	68,7	75	30,5	2	0,8
Włókiennicza	33	26,4	61	48,8	3	2,4	28	22,4
Odzieżowa	2	0,1	2.298	98,7	9	0,4	18	0,8
Papiernicza	—	—	47	100,0	—	—	—	—
Spożywcza	7	1,2	529	90,9	19	3,3	27	4,6
Chemiczna	1	1,2	72	85,7	9	10,7	2	2,4
Budowlana	—	—	552	98,7	5	0,9	2	0,4
Graficzna	—	—	37	71,2	15	28,8	—	—
Czyszczenia	1	0,7	121	80,1	13	8,6	16	10,6
Widowiska i zabawy	—	—	4	80,0	1	20,0	—	—
Centrale dla dostarczania energii i wody	—	—	—	—	2	100,0	—	—

Z powyższego wynika, iż znacznie większy odsetek zakładów, czynnych w sobotę, wykazują tylko przemysły: kamienny (15,8) i włókienniczy (26,4%).

W sobotę i niedzielę, oprócz 2-ch zakładów rodzaju wytwórczości „centrale dla dostarczania energii i wody”, czynne są znaczne części przemysłu skórzanego (30,5%) i graficznego (28,8%).

Nieczynny w sobotę i niedzielę był znaczny odsetek zakładów tylko w przemyśle włókienniczym (22,4%) i czyszczenia (10,6%).

We wszystkich klasach wytwórczości najliczniej są reprezentowane zakłady, czynne w niedzielę.

Między poszczególnymi rodzajami wytwórczości stwierdzamy znaczne różnice. Tak np. „cegielnie” i „fabryki kafli” (przemysłu kamiennego) są wszystkie czynne w sobotę, z pośród tartaków 50,0% jest czynnych w sobotę i 33,3% w sobotę i niedzielę.

Przędzalni było czynnych w sobotę 87,5%, apreturni całe 100,0, natomiast tkalni tylko 27,5%.

Z 5.084 robotników najemnych żydów, zatrudnionych w 1.962 zakładach, pracuje:

w sobotę	w 21 zakładach 89 rob. najemnych żydów t. j. 1,8%		
„ niedzielę	1.777	„ 4.676	„ 92,0 „
„ sobotę i niedzielę	25	„ 58	„ 1,1 „
nie pracuje w sobotę i niedzielę	76	„ 261	„ 5,1 „

W poszczególnych klasach wytwórczości podział robotników najemnych żydów w stosunku do pracy sobotniej i niedzielnej uwidocznia następujące zestawienie:

Klasa wytwórczości	Robotnicy najemni żydzi							
	pracujący						niepracujący	
	w sobotę		w niedzielę		w sobotę i niedzielę		w sobotę i niedzielę	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kamienna	—	—	7	53,8	—	—	6	46,2
Metalowa	—	—	148	100,0	—	—	—	—
Wyr. maszyn i aparatów	—	—	76	100,0	—	—	—	—
Drzewna	21	8,2	226	89,0	—	—	7	2,8
Skórzana	—	—	707	99,1	2	0,3	4	0,6
Włókiennicza	66	28,4	51	22,0	—	—	115	19,6
Odzieżowa	—	—	1.743	99,7	—	—	5	0,3
Papiernicza	—	—	65	100,0	—	—	—	—
Spożywcza	1	0,1	1.275	94,9	15	1,1	53	3,9
Chemiczna	—	—	94	57,7	23	14,1	46	28,2
Budowlana	—	—	125	98,4	—	—	2	1,6
Graficzna	—	—	69	95,8	3	4,2	—	—
Czyszczenia	1	1,0	73	71,6	10	9,8	18	17,6
Widowiska i zabawy	—	—	17	89,5	2	10,5	—	—
Centrale dla dostarczenia energii i wody	—	—	—	—	3	37,5	5	62,5

Znaczny odsetek robotników najemnych żydów, pracujących w sobotę, widzimy zatem tylko w przemyśle włókienniczym (28,4%).

Robotnicy najemni żydzi, pracujący w sobotę i niedzielę, stanowią dość znaczny odsetek w klasach wytwórczości: „chemicznej”—14,1% i „centrale dla dostarczenia energii i wody”—37,5%.

Nie pracują ani w sobotę ani w niedzielę znaczne części robotników najemnych żydów w klasach wytwórczości: kamiennego—46,2%, włókienniczej—49,6%, chemicznej—28,2%, czyszczenia—17,6% i centrale dla dostarczenia energii i wody—62,5%.

We wszystkich prawie klasach wytwórczości spotykamy bardzo wysoki odsetek robotników najemnych żydów, pracujących w niedzielę. Wyjątek stanowi przemysł włókienniczy, w którym w niedzielę pracuje tylko 22,0% ogólnej liczby żydów.

Co się tyczy poszczególnych rodzajów wytwórczości, to stwierdzamy co następuje:

W przemyśle drzewnym, w „tartakach” pracuje w sobotę 31,9% robotników najemnych żydów, w „fabrykach sztyftów drewnianych” 15,8%; w przemyśle włókienniczym, w „przędzalniach” pracuje w sobotę 32,5%, w „tkalniach”—18,5%, w „apreturkach”—69,6% robotników najemnych żydów.

TABELA XII.

Tabela XII (str. 128—129) zawiera dane o zakładach podług ich podziału na wytwarzające z surowców własnych i powierzonych.

Zakłady, a surowce Z 4.839 zakładów, czynnych w 22 miastach województwa białostockiego, wytwarzało:

z własnych	surowców 1.131 zakładów	t. j.	23,4%
" " i powierzonych	" 3.215 " "	" "	66,4 "
wyłącznie z " "	" 493 " "	" "	10,2 "

W poszczególnych klasach wytwórczości udział każdej z powyższych kategorii zakładów przedstawia się jak następuje:

Klasa wytwórczości	Na 100 zakładów wytwarza:		
	Z surowców własnych	Z surowców własnych i powierzonych	Wyłącznie z surowców powierzonych
Kamienna	100,0	—	—
Metalowa	7,7	90,2	2,1
Wyr. maszyn i aparatów	44,4	55,6	—
Drzewna	26,7	70,6	2,7
Skórzana	36,6	57,3	6,1
Włókiennicza	19,2	42,4	38,4
Odzieżowa	5,5	80,6	13,9
Papiernicza	25,5	66,0	8,5
Spożywcza	80,2	17,9	1,9
Chemiczna	61,9	35,7	2,4
Budowlana	7,9	78,2	13,9
Graficzna	80,8	19,2	—
Czyszczenia	84,1	15,9	—
Widowiska i zabawy	100,0	—	—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	100,0	—	—

Z powyższego wynika, że przemysł włókienniczy wyróżnia się szczególnie wysokim (38,4%) odsetkiem zakładów, wytwarzających wyłącznie z surowców powierzonych. „Tkalni”, wytwarzających wyłącznie z surowców powierzonych jest 80,0%, „przędzalni”—37,5% i „apretur”—40,0%.

Zakłady bez robotników najemnych w poszczególnych kategoriach Z 1.131 zakł. wytwarz. z własnych surowców rob. naj. nie posiada 594 t. j. 52,5%
 „ 3.215 „ „ „ i powierzonych „ „ „ 1.941 „ 60,4%
 „ 493 „ „ wyłącznie z „ „ „ 342 „ 69,4%

W poszczególnych klasach wytwórczości odsetek zakładów bez robotników najemnych w każdej z 3-ch powyższych kategorii przedstawia się jak następuje:

Klasa wytwórczości	Na 100 zakładów wytwarzających		
	Z własnych surowców	Z własnych i powierzonych surowców	Wyłącznie z powierzonych surowców
Kamienna	47,4	—	—
Metalowa	55,2	70,6	100,0
Wyr. maszyn i aparatów	76,9	44,6	—
Drzewna	51,3	67,0	75,0
Skórzana	17,8	56,0	66,7
Włókiennicza	20,8	56,6	35,4
Odzieżowa	52,8	55,6	67,5
Papiernicza	75,0	80,6	100,0
Spożywcza	60,4	33,7	45,5
Chemiczna	48,1	46,7	100,0
Budowlana	84,1	81,7	96,2
Graficzna	38,1	30,0	—
Czyszczenia	40,9	70,8	—
Widowiska i zabawy	—	—	—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	—	—	—

Robotnicy najemni w zakładach poszczególnych kategorii

Z ogólnej liczby 6.770 robotników najemnych było:

w zakład. wytwarzających wyłącznie z własnych surowców 3.374 rob. naj. t. j. 49,8%
 „ „ z własnych i powierzonych „ 2.904 „ „ 42,9%
 „ „ wyłącznie z powierzonych „ 492 „ „ 7,3%

Zestawiając dane dla zakładów z odnośniami danymi dla robotników najemnych, widzimy, że zakłady, wytwarzające wyłącznie z własnych surowców, choć stanowią tylko 23,4% ogólnej liczby zakładów, zatrudniają 49,8% ogólnej liczby robotników najemnych. Pozostałe 76,6% zakładów, wytwarzających częściowo lub wyłącznie z surowców powierzonych, zatrudniają 50,2% ogólnej liczby robotników najemnych.

Zjawisko to powtarza się we wszystkich klasach wytwórczości, oprócz klas spożywczej i graficznej, jak widać z poniższego zestawienia:

Klasa wytwórczości	Zakłady wytwarzające					
	z własnego surowca		z własnego i powierz. surowca		wyłącznie z powierz. surowca	
	zakłady	rob. naj.	zakłady	rob. naj.	zakłady	rob. naj.
	w o d s e t k a c h					
Kamienna	100,0	100,0	—	—	—	—
Metalowa	7,7	19,6	90,2	80,4	2,1	—
Wyr. maszyn i aparatów	54,1	87,0	45,9	13,0	—	—
Drzewna	26,7	83,0	70,6	16,6	2,7	0,4

Klasa wytwórczości	Zakłady wytwarzające					
	z własnego surowca		z własnego i powierz. surowca		wyłącznie z powierz. surowca	
	zakłady	rob. naj.	zakłady	rob. naj.	zakłady	rob. naj.
w o d s e t k a c h						
Skórzana	36,6	67,7	57,3	30,6	6,1	1,7
Włókiennicza	19,2	44,0	42,4	27,0	38,4	29,0
Odzieżowa	5,5	8,9	80,6	81,0	13,9	10,1
Papiernicza	25,5	81,5	66,0	18,5	8,5	—
Spożywcza	80,2	71,4	17,9	26,5	1,9	2,1
Chemiczna	61,9	87,6	35,7	12,4	2,4	—
Budowlana	7,9	9,2	78,2	84,4	13,9	6,4
Graficzna	80,8	57,9	19,2	42,1	—	—
Czyszczenia	84,1	90,5	15,9	9,5	—	—
Widowiska i zabawy	100,0	100,0	—	—	—	—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	100,0	100,0	—	—	—	—

TABELA XIV.

Tabela XIV (str. 130—131) zawiera dane o bezpośrednich odbiorcach wyrobów gotowych.

Odbiorcy wyrobów gotowych

Znaczna część zakładów wytwarza jednocześnie dla dwóch i więcej rodzajów odbiorców. Stosownie do tego, tabela XIV nie zawiera podziału zakładów podług wyłączonego odbiorcy, lecz podaje liczby zakładów, które pomiędzy swymi odbiorcami liczą także wymienionego w poszczególnej rubryce. Wobec tego, że jeden i ten sam zakład często figuruje w dwóch i więcej rubrykach, tabela XIV nie zawiera podsumowań, gdyż otrzymana tą drogą ogólna suma zakładów, przewyższałaby ich rzeczywistą liczbę.

Z pomiędzy wszystkich zakładów czynnych wytwarza:

dla spożywców	4.325 zakładów t. j.	89,4 %
„ detalisty	1.231	25,4 „
„ hurtownika	204	4,2 „
„ fabrykanta	435	9,0 „
„ pośrednika	85	1,8 „
„ armji bezpośrednio	86	1,8 „
„ armji przez pośrednika	48	1,0 „
„ instytucji państwowych, miejskich i społecznych	132	2,7 „

UWAGA: Jak zaznaczono we wstępie, w województwie białostockim zaliczano do kategorii spożywców również wytwórców, posługujących się wyrobami innych gałęzi przemysłu jako surowcem. Tak np. uważano za spożywcę krawca w stosunku do zakładu włókienniczego, lub też szewca w stosunku do fabryki skór, w której nabywa potrzebnych do produkcji materiałów.

W poszczególnych klasach wytwórczości odsetek zakładów przedstawia się dla powyższych grup jak następuje:

Klasa wytwórczości	Zakłady wytwarzające (między innymi) dla							
	spożywców	detalisty	hurtownika	fabrykanta	pośrednika	armji bezpośrednio	armji przez pośrednika	instytucji państw. i społecznych
w o d s e t k a c h								
Kamienna	68,4	68,4	15,8	—	—	10,5	5,3	5,3
Metalowa	99,7	8,5	1,3	8,5	0,8	2,1	1,9	2,4
Wyr.maszyn i aparatów	97,4	49,6	0,9	3,4	0,9	—	0,9	—
Drzewna	91,8	45,2	4,8	12,3	4,1	2,1	2,1	3,4

Klasa wytwórczości	Zakłady wytwarzające (między innymi) dla							
	spożywczy	detalisty	hurtownika	fabrykanta	pośrednika	armji bezpośrednio	armji przez pośrednika	instytucji państw., miejsk. i społecznych
w o d s e t k a c h								
Skórzana	45,5	73,2	43,5	34,1	1,6	2,8	0,8	0,4
Włókiennicza	44,8	28,0	4,0	48,0	41,6	8,0	4,8	—
Odzieżowa	95,6	15,0	0,4	7,3	0,2	0,3	0,1	0,1
Papiernicza	78,7	57,4	6,4	2,1	2,1	2,1	—	23,4
Spożywcza	72,2	63,1	7,9	7,0	0,9	4,3	1,7	7,6
Chemiczna	90,5	72,6	17,9	—	—	1,2	—	7,1
Budowlana	100,0	5,7	—	4,7	1,6	2,1	2,3	4,7
Graficzna	98,1	15,4	—	—	—	21,2	5,8	50,0
Czyszczenia	96,7	2,6	0,7	—	—	—	—	—
Widowiska i zabawy	100,0	—	—	—	—	—	—	—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	100,0	—	—	—	—	—	—	—

Z powyższego wynika, że we wszystkich prawie klasach wytwórczości głównym odbiorcą jest spożywcza. Wyjątek stanowią przemysły skórzany i włókienniczy. W przemyśle skórzanym głównym odbiorcą jest detalista, dla którego pracuje 73,2% zakładów, następnym z kolei odbiorcą (43,5% zakładów) jest hurtownik, dalej fabrykant (34,1% zakładów).

W przemyśle włókienniczym głównym odbiorcą (w mniejszych zakładach) jest fabrykant, dla którego wytwarza 48,0% zakładów; dla pośrednika wytwarza 41,6%, dla detalisty 28,0% zakładów.

Naogół stwierdzamy, że w głównych gałęziach wszystkich prawie klas wytwórczości bezpośredni spożywcza nie jest głównym odbiorcą.

Na jeden zakład przypada przeciętnie robotników najemnych:

Przeciętna liczba robotników najemnych na 1 zakład poszczeg. kategorii	w kategoriach zakładów, wytwarzających dla	0,8 robotn. najemn.
	spożywczy	0,8 robotn. najemn.
	detalisty	2,3
	hurtownika	7,4
	fabrykanta	3,6
	pośrednika	7,7
	armji bezpośrednio	8,5
	armji przez pośrednika	5,7
	instytucji państw., miejsk. i społecznych	7,5

Z powyższego zestawienia wynika, że najmniejszą liczbę przeciętną robotników najemnych wykazują zakłady, liczące między swoimi odbiorcami także i spożywcę.

TABELA XVI.

Tabela XVI (str. 132—133) zawiera dane o systemie płacy w zakładach czynnych z robotnikami najemnymi w 22 miastach, zbadanych w województwie białostockim.

System płacy

Z pomiędzy 1.962 zakładów czynnych wynagradzanie robotników najemnych odbywało się:

w 1.711 zakładach t. j. 87,2%	podług czasu pracy
" 154 "	" 7,9 " od sztuki
" 95 "	" 4,8 " podług systemu mieszanego
" 2 "	" 0,1 " brak informacji

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy dla powyższych kategorii zakładów następujące dane:

Klasa wytwórczości	Na 100 zakładów było:		
	z płacą lonową	z płacą akordową	z płacą mieszaną
Kamienna	70,0	20,0	10,0
Metalowa	94,7	2,6	0,9
Wyr. maszyn i aparatów	95,8	2,1	2,1
Drzewna	94,4	—	5,6
Skórzana	51,8	9,9	38,3
Włókiennicza	39,7	48,0	12,3
Odzieżowa	93,7	4,5	1,8
Papiernicza	66,7	33,3	—
Spożywcza	91,9	6,2	1,9
Chemiczna	88,4	11,6	—
Budowlana	94,5	4,4	1,1
Graficzna	90,9	9,1	—
Czyszczenia	69,5	28,1	2,4
Widowiska i zabawy	100,0	—	—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	100,0	—	—

Warto podnieść, że w rodzaju wytwórczości „tkalnie“ w przeważającej większości zakładów (87,5%) stosowaną jest płaca akordowa. W 12,5% zakładów tkackich część robotników pracuje na akord, druga część (należąca do innej kategorii) na lon. Zakładów, w których robotnicy wynagradzani są wyłącznie od sztuki, ten rodzaj wytwórczości wcale nie wykazuje.

Liczba przeciętna robotników najemnych na jeden zakład poszczególnych kategorii

Na jeden zakład średnio przypada:

w grupie zakładów z płacą lonową	2,8 robotników najemnych
" " " akordową	2,3 " "
" " " mieszaną	16,8 " "

W poszczególnych klasach wytwórczości znajdujemy następujące liczby przeciętne robotników najemnych w oznaczonych kategoriach:

	z płacą lonową	z płacą akordową	z płacą mieszaną
Przemysł kamienny	3,9	2,5	28,0
" metalowy	1,6	1,0	11,0
" maszyn i aparatów	1,4	2,0	46,0
" drzewny	8,5	—	11,7
" skórzany	4,4	4,2	10,6
" włókienniczy	17,2	2,7	28,6
" odzieżowy	1,8	2,0	4,0
" papierniczy	10,3	1,0	—
" spożywczy	3,8	1,9	113,2
" chemiczny	7,5	4,4	—
" budowlany	1,5	1,2	6,0
" graficzny	2,4	1,0	—
" czyszczenia	1,4	1,5	2,0
" widowisk i zabaw	6,8	—	—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	23,5	—	—

Z powyższego wynika, że największe liczby przeciętne robotników najemnych wykazują zakłady z systemem płacy mieszanym.

TABELA XVII.

Tabela XVII (str. 134—135) podaje liczby zakładów, w których lokal pracy używany jest jednocześnie jako mieszkanie prywatne, oraz liczby osób (właścicieli, pomagających członków rodziny i robotników najemnych) zatrudnionych w tychże zakładach.

Ankieta stwierdziła zakładów, których lokal pracy służy jednocześnie jako mieszkanie prywatne, 902 t. j. 18,6%.

W poszczególnych klasach wytwórczości takich zakładów było:

przemysł papierniczy	14 zakładów t. j.	29,8%
" odzieżowy	683 " "	29,4 " "
" czyszczenia	18 " "	11,9 " "
" spożywczy	63 " "	10,8 " "
" skórzany	24 " "	9,8 " "
" drzewny	13 " "	8,9 " "
" budowlany	46 " "	8,2 " "
" włókienniczy	10 " "	8,0 " "
" graficzny	4 " "	7,7 " "
" chemiczny	5 " "	6,0 " "
" metalowy	18 " "	4,8 " "
" maszyn i aparatów	4 " "	3,4 " "
" kamienny	—	—
" widowisk i zabaw	—	—
centrale dla dostarczania energii i wody	—	—

Z powyższego wynika, że większe liczby zakładów kategorii „z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy” wykazują tylko przemysły papierniczy (29,8%) i odzieżowy (29,4%).

W pozostałych klasach wytwórczości odsetek zakładów, w których lokal pracy używany jest do celów mieszkalnych, waha się między 0,0% a 11,9%.

Powyższe 902 zakłady, posiadające mieszkanie prywatne w lokalu pracy, zatrudniają razem 1.501 t. j. 11,2% ogólnej liczby zatrudnionych osób.

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy następujące dane dla osób, zatrudnionych w zakładach z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy:

przemysł odzieżowy	1.061 t. j.	22,3%
" papierniczy	21 " "	16,4 " "
" czyszczenia	49 " "	14,4 " "
" budowlany	76 " "	9,2 " "

Osoby w zakładach „z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy”.

przemysł spożywczy	156 zakładów t. j.	6,0%
„ chemiczny	18 „	4,1 „
„ skórzany	55 „	3,8 „
„ metalowy	23 „	3,4 „
„ graficzny	4 „	2,8 „
„ drzewny	17 „	2,6 „
„ maszyn i aparatów	5 „	2,0 „
„ włókienniczy	16 „	1,6 „
„ kamienny	—	—
„ widowisk i zabaw	—	—
centrale dla dostarczenia energii i wody	—	—

Widzimy zatem, że w zakładach „z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy“, tworzących 18,6% ogólnej liczby zakładów, zatrudnionych było tylko 11,9% ogólnej liczby osób.

Co się tyczy poszczególnych klas, to większe ilości osób, skupione są w zakładach tego rodzaju tylko w przemysłach: odzieżowym (22,3%), papierniczym (16,4%) i czyszczenia (14,4%).

W pozostałych klasach wytwórczości odsetek osób, zatrudnionych w powyższych zakładach waha się między 0,0% a 9,2%.

Na jeden zakład „z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy“ średnio przypada 1,7 zatrudnionych osób; dla reszty zakładów liczba ta wynosi 3,0.

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy następujące liczby przeciętne zatrudnionych osób w każdej z oznaczonych dwóch grup zakładów:

	z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy	bez mieszkania prywatnego w lokalu pracy
przemysł kamienny	—	4,7
„ metalowy	1,3	1,8
„ maszyn i aparatów	1,2	2,2
„ drzewny	1,3	4,8
„ skórzany	2,3	6,3
„ włókienniczy	1,6	8,3
„ odzieżowy	1,6	2,2
„ papierniczy	1,5	3,2
„ spożywczy	2,5	4,7
„ chemiczny	3,6	5,4
„ budowlany	1,7	1,5
„ graficzny	1,0	2,9
„ czyszczenia	2,7	2,2
„ widowisk i zabaw	—	7,2
centrale dla dostarczania energii i wody	—	23,5

Liczba przeciętna zatrudnionych osób na jeden zakład „z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy“.

W powyższym zestawieniu dobitnie występuje zjawisko, wspólne wszystkim prawie klasom wytwórczości, że zakłady, których warsztat pracy służy jednocześnie jako mieszkanie prywatne, zatrudniają mniejsze przeciętne liczby osób, niż zakłady które mieszkania prywatnego w lokalu pracy nie zawierają.

TABELA XIX

Przemysł	Liczba zakładów	Liczba pracowników	Liczba pracowników na jednego pracownika w zakładach z mieszkaniem prywatnym w lokalu pracy
Przemysł spożywczy	156	954	6,1
Przemysł chemiczny	18	74	4,1
Przemysł skórzany	55	209	3,8
Przemysł metalowy	23	96	4,2
Przemysł graficzny	4	11	2,8
Przemysł drzewny	17	65	3,8
Przemysł maszyn i aparatów	5	20	4,0
Przemysł włókienniczy	16	62	3,9
Przemysł kamienny	—	—	—
Przemysł widowisk i zabaw	—	—	—
Centrale dla dostarczania energii i wody	—	—	—
Wszystko	239	1485	6,2

TABELA XIX.

Tabela XIX (str. 136 - 137) zawiera dane o przynależności właścicieli zakładów do zrzeszeń zawodowych.

Przynależność
właścicieli do zrzeszeń
zawodowych

Ze wszystkich 4.839 zakładów czynnych 1.934 t. j. 40,0% należy do właścicieli, którzy jako tacy są członkami zrzeszeń zawodowych.

W poszczególnych klasach wytwórczości mamy następujące liczby zakładów, należących do zawodowo zrzeszonych właścicieli:

Przemysł	liczba zakładów	t. j.	%
papierniczy	21		44,7
metalowy	164	"	43,5
budowlany	240	"	42,9
kamienny	8	"	42,1
maszyn i aparatów	49	"	41,9
skórzany	103	"	41,9
odzieżowy	966	"	41,5
drzewny	60	"	41,1
spożywczy	206	"	35,4
czyszczenia	53	"	35,1
włókienniczy	37	"	29,6
graficzny	11	"	21,2
chemiczny	16	"	19,0
widowisk i zabaw	—		—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	—		—

Z powyższego wynika, że we wszystkich prawie klasach wytwórczości odsetek właścicieli zawodowo zrzeszonych jest dość znaczny.

Robotnicy najemni
w zakładach, nale-
żących do właścicieli
zawodowo-
zrzeszonych

Powyższe 40,0% zakładów, należących do członków zrzeszeń zawodowych, skupiają 2.903 robotników najemnych, czyli 42,9%. Są to zatem przeważnie zakłady z większymi liczbami robotników najemnych.

Również w przeważającej części klas wytwórczości odsetek tych zakładów jest mniejszy, niż odsetek robotników najemnych, w nich zatrudnionych, a mianowicie:

Klasa wytwórczości	% zakładów	% robotników najemnych
Kamienna	42,1	36,7
Metalowa	43,5	48,1
Wyr. maszyn i aparatów	41,9	70,3
Drzewna	41,1	25,7
Skórzana	41,9	46,2

Klasa wytwórczości	% zakładów	% robotników najemnych
Włókiennicza	29,6	82,0
Odzieżowa	41,5	52,6
Papiernicza	44,7	6,2
Spożywcza	35,4	11,2
Chemiczna	19,0	63,1
Budowlana	42,9	41,1
Graficzna	21,2	25,0
Czyszczenia	35,1	36,2
Widowiska i zabawy	—	—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	—	—

W 5-ciu klasach wytwórczości—kamiennej, drzewnej, papierniczej, spożywczej i budowlanej, widzimy odwrotny stosunek: odsetek zakładów, należących do zawodowo zrzeszonych właścicieli, jest większy, niż odsetek robotników najemnych w nich zatrudnionych. Świadczy to, że we wspomnianych klasach wytwórczości zakłady tej kategorii zatrudniają przeciętnie małą liczbę robotników najemnych.

TABELA XXI.

Tabela XXI (str. 138—139) zawiera dane o opiniach właścicieli, dotyczących przyczyn zawieszenia lub zmniejszenia produkcji w ich zakładach.

Właściciele zakładów przeważnie podali nie jedną przyczynę zmniejszenia lub zawieszenia produkcji w ich zakładach, lecz kilka przyczyn.

Stosownie do tego tabela XXI nie zawiera podziału zakładów podług wyłącznych przyczyn zmniejszenia lub zawieszenia wytwórczości, lecz podaje liczby zakładów, w których ta lub inna przyczyna współdziałała przy zmniejszeniu lub zawieszeniu produkcji. Wobec tego, że jeden i ten sam zakład figuruje często w dwóch lub więcej rubrykach, tabela XXI nie zawiera podsumowań, gdyż otrzymana tą drogą ogólna suma przewyższałaby rzeczywistą liczbę zakładów, w których zaszło zmniejszenie lub zawieszenie produkcji.

Z ogólnej liczby 5.155 zakładów, czynnych i nieczynnych w roku 1921 w województwie białostockim, zawieszenie lub zmniejszenie produkcji nastąpiło:

z powodu braku maszyn		w 225 zakładach t. j.		4,4 %
"	" surowców	244	"	4,7 "
"	" wykwalifikow. robotn.	61	"	1,2 "
"	" kapitału obrotow.	707	"	13,7 "
"	" odbiorców	997	"	19,3 "
"	slużby wojskowej	183	"	3,5 "
"	ewakuacji i bezdomności	128	"	2,5 "
"	innych przyczyn	442	"	8,6 "

Z powyższych danych wynika, że zawieszenie lub zmniejszenie produkcji przeważnie zostało wywołane przez brak kapitału obrotowego (13,7%) i brak odbiorców (19,3%). Pozostałe przyczyny ujawniły swój wpływ tylko w niewielkiej ilości zakładów.

Dla poszczególnych klas wytwórczości odnośne dane przedstawiają się w sposób następujący:

Klasa wytwórczości	Zakłady ze zmniejszoną lub zawieszoną produkcją z powodu:							
	braku maszyn	braku surowców	braku wykwalif. robotników	braku kapitału obrotow.	braku odbiorców	slużby wojskowej	ewakuacji i bezdomn.	innych przyczyn
	w o d s e t k a c h							
Kamienna	4,3	4,3	13,0	17,4	30,4	—	—	—
Metalowa	6,1	9,4	2,5	14,5	11,7	5,3	2,3	7,1
Wyr. maszyn i aparat.	3,3	6,7	0,8	10,8	11,7	0,8	0,8	4,2
Drzewna	3,2	7,0	0,6	13,3	27,8	4,4	3,2	3,8

Klasa wytwórczości	Zakłady ze zmniejszoną lub zawieszoną produkcją z powodu:							
	braku maszyn	braku surowców	braku wykwalif. robotników	braku kapitału obrotow.	braku odbiorców	slużby wojskowej	ewakuacji i bezdomn.	innych przyczyn
	w o d s e t k a c h							
Skórzana	3,3	25,8	25,4	46,9	26,9	1,1	4,7	38,9
Włókiennicza	24,6	5,7	0,6	29,7	20,6	1,1	13,7	30,3
Odzieżowa	3,9	2,1	1,1	11,2	18,6	4,1	2,0	5,5
Papiernicza	3,7	11,1	1,9	14,8	44,4	—	9,3	13,0
Spożywcza	2,7	3,3	0,6	12,7	12,5	1,3	1,1	7,8
Chemiczna	—	6,7	—	10,1	10,1	—	2,2	4,5
Budowlana	2,0	2,4	0,5	7,0	29,3	5,9	1,3	6,0
Graficzna	15,1	13,2	3,8	13,2	34,0	5,7	5,7	7,5
Czyszczenia	4,6	—	0,7	9,8	12,4	2,0	2,0	5,9
Widowiska i zabawy	—	—	—	—	—	—	—	—
Centrale dla dostarcz. energii i wody	—	—	—	—	—	—	—	—

Widzimy zatem, że w przemysłach włókienniczym i skórzanym, oprócz wyżej wspomnianych przyczyn (brak kapitału obrotowego i brak odbiorców), na zmniejszenie lub zawieszenie produkcji w znacznej części zakładów (30,3% i 38,9%) wpłynęły również i „inne przyczyny”. Odnosnie do przemysłu włókienniczego w tej ostatniej rubryce głównie chodzi o zniszczenie względnie uszkodzenie budynków fabrycznych i temu podobnych przyczyn, zaś w przemyśle skórzanym — o sekwestr surowców i skór wyprawnych, jako też o specjalne ograniczenia, stosowane do przemysłu garbarskiego w roku 1920—21.

TABELE A i A. 1.

Tabele A i A. 1 (str. 144—159) zawierają dane dla poszczególnych miast województwa białostockiego z ogólną liczbą 5.155 zakładów.

AUGUSTÓW

Ludność ogólna 8.788 *). Zbadano zakładów 152, z tego czynnych 146. Liczba zatrudnionych osób 368, z tego właścicieli 40,5%, członków rodziny 10,3%, robotników najemnych 49,2%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 83,9% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	0,7	1,4	1,7
" metalowy	8,5	6,0	3,9
" maszyn i aparatów	3,3	2,4	1,7
" skórzany	2,6	5,4	6,6
" włókienniczy	2,6	1,6	0,5
" odzieżowy	39,5	34,0	29,3
" papierniczy	0,7	0,3	—
" spożywczy	26,3	36,4	45,8
" chemiczny	2,0	2,7	2,8
" budowlany	8,5	4,6	1,7
" graficzny	2,0	1,6	1,7
" czyszczenia	3,3	3,5	4,4

BIELSK

Ludność ogólna 4.778 *). Zbadano zakładów 147, z tego czynnych 145. Liczba zatrudnionych osób 251, z tego właścicieli 57,8%, członków rodziny 12,3%, robotników najemnych 29,9%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 93,3% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	5,4	4,0	1,3
" maszyn i aparatów	2,7	2,4	2,7
" drzewny	4,1	3,2	—
" skórzany	1,4	1,2	—
" włókienniczy	0,7	0,4	—

*) Liczby ludności ogólnej dla miast województwa białostockiego wzięte są z „Miesięcznika Statystycznego” G. U. S. (t. V. zes. 5 r. 1922), zawierającego tymczasowe wyniki powszechnego spisu ludności z r. 1921.

Dane dla ludności żydowskiej tych miast nie zostały dotychczas przez G. U. S. opublikowane.

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł odzieżowy	51,7	53,8	66,7
" papierniczy	0,7	0,4	—
" spożywczy	10,9	13,5	12,0
" chemiczny	3,4	6,4	5,3
" budowlany	15,6	9,2	—
" graficzny	0,7	2,0	5,3
" czyszczenia	2,7	3,6	6,7

CIECHANOWIEC

Ludność ogólna 3.279 *). Zbadano zakładów 225, z tego czynnych 215. Liczba zatrudnionych osób 435, z tego właścicieli 49,7%, członków rodziny 14,0%, robotników najemnych 36,3%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 94,9% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	6,7	7,1	8,9
" maszyn i aparatów	4,9	5,1	7,0
" drzewny	1,3	1,1	—
" włókienniczy	1,8	0,2	—
" odzieżowy	47,1	49,7	57,0
" papierniczy	1,8	0,7	—
" spożywczy	18,7	19,5	10,1
" chemiczny	1,8	2,8	5,0
" budowlany	13,3	11,3	11,4
" czyszczenia	2,7	2,3	0,6

GONIĄDZ

Ludność ogólna 2.644 *). Zbadano zakładów 127, z tego czynnych 117. Liczba zatrudnionych osób 204, z tego właścicieli 57,4%, członków rodziny 22,1%, robotników najemnych 20,5%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 88,1% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	8,6	9,8	9,5
" maszyn i aparatów	1,6	1,5	—
" drzewny	1,6	1,5	—
" skórzany	1,6	—	—
" włókienniczy	3,9	3,4	—
" odzieżowy	52,0	46,6	54,8
" spożywczy	15,7	22,1	31,0
" chemiczny	2,4	4,3	4,7
" budowlany	5,5	3,4	—
" graficzny	1,6	2,5	—
" czyszczenia	5,5	4,9	—

GRAJEWO

Ludność ogólna 7.361*). Zbadano zakładów 174, z tego czynnych 168. Liczba zatrudnionych osób 367, z tego właścicieli 45,8%, członków rodziny 12,8%, robotników najemnych 41,4%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 94,7% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	7,5	7,4	6,6
" maszyn i aparatów	1,2	0,8	0,7
" drzewny	2,3	2,5	2,6
" skórzany	3,4	2,7	—
" włókienniczy	1,7	1,6	2,0
" odzieżowy	39,7	45,2	57,2
" papierniczy	1,1	1,4	—
" spożywczy	22,4	21,0	15,8
" chemiczny	2,3	2,7	3,9
" budowlany	15,0	10,4	6,6
" graficzny	1,1	1,9	2,0
" czyszczenia	2,3	2,5	2,6

GRÓDEK

Ludność ogólna 4.422*). Zbadano zakładów 101, z tego czynnych 78. Liczba zatrudnionych osób 335, z tego właścicieli 23,3%, członków rodziny 4,8%, robotników najemnych 71,9%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 67,6% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	1,0	0,3	—
" metalowy	8,9	3,6	—
" maszyn i aparatów	1,0	0,3	—
" drzewny	2,0	26,0	33,2
" skórzany	1,0	0,3	—
" włókienniczy	43,6	48,9	59,3
" odzieżowy	28,7	13,1	5,0
" spożywczy	5,0	3,9	1,7
" chemiczny	1,0	0,3	—
" budowlany	6,9	3,0	0,8
" czyszczenia	1,0	0,3	—

W przemyśle włókienniczym: zakładów 44 (czynnych 27), osób 164 (właścicieli 12,8%, członków rodziny 0,0%, robotników najemnych 87,2%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 56,6%.

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
1. Szarpiarnie	2,3	—	—
1.1. Worsowanie wełny	2,3	—	—
2.1. Przędzalnie	15,9	27,4	28,0
5. Tkalnie	65,9	28,7	23,8
8. Apretownie	11,4	31,1	35,1

GRODNO

Ludność ogólna 34.916*). Zbadano zakładów 1.273, z tego czynnych 1.144. Liczba zatrudnionych osób 3.719, z tego właścicieli 29,6%, członków rodziny 7,4%, robotników najemnych 63,0%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 83,2% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	0,5	0,3	0,3
" metalowy	6,6	3,6	2,0
" maszyn i aparatów	2,6	2,5	2,5
" drzewny	4,4	4,5	5,2
" skórzany	2,2	2,6	2,4
" włókienniczy	1,2	0,9	0,8
" odzieżowy	47,7	29,0	18,7
" papierniczy	1,6	2,2	2,6
" spożywczy	11,2	34,6	45,8
" chemiczny	2,0	7,2	10,3
" budowlany	13,9	5,5	1,8
" graficzny	2,1	1,9	1,9
" czyszczenia	3,5	2,9	2,2
" widowisk i zabaw	0,4	1,0	1,5
Cantrale dla dostarczania energii i wody	0,2	1,3	2,0

W przemyśle drzewnym: zakładów 56 (46 czynnych), osób 169, (właścicieli 24,8%, członków rodziny 3,0%, robotników najemnych 72,2%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 43,4%.

Na rodzaj wytwórczości tartaki przypada 3,6 55,0 76,2

W przemyśle spożywczym: zakładów 143 (121 czynnych), osób 1.288 (właścicieli 8,2%, członków rodziny 8,5%, robotników najemnych 83,3%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 94,9%.

Na rodzaj wytwórczości tytuń i wyr. tytoniowe przypada 2,8 51,2 61,2

JASIONÓWKA

Ludność ogólna (brak danych*). Zbadano zakładów 94 (wszystkie czynne). Liczba zatrudnionych osób 214, z tego właścicieli 44,4%, członków rodziny 24,3%, robotników

najemnych—31,3%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 85,1% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	8,5	4,2	1,5
„ skórzany	24,5	49,1	79,1
„ włókienniczy	1,1	0,9	—
„ odzieżowy	43,6	29,9	16,4
„ papierniczy	1,1	0,5	—
„ spożywczy	9,6	8,9	3,0
„ budowlany	7,4	3,3	—
„ czyszczenia	4,2	3,3	—

W przemyśle skórzanym: zakładów 23 (wszystkie czynne), osób 105 (właścicieli 22,8%, członków rodziny 26,7%, robotników najemnych 50,5%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 83,0%.

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Garbarstwo	91,3	95,2	98,1
Wąłkowanie skór	4,3	3,8	1,9

Ludność ogólna 4.080 *). Zbadano zakładów 212, z tego czynnych 206. Liczba zatrudnionych osób 739, z tego właścicieli 28,2%, członków rodziny 11,5%, robotników najemnych 60,3%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 77,3% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	9,9	3,9	1,6
„ maszyn i aparatów	0,9	0,3	—
„ drzewny	3,3	1,1	0,2
„ skórzany	24,1	60,5	86,7
„ włókienniczy	1,9	1,4	—
„ odzieżowy	31,6	17,8	6,7
„ papierniczy	0,9	0,3	—
„ spożywczy	8,5	6,9	2,7
„ chemiczny	3,3	2,7	1,6
„ budowlany	13,7	3,8	—
„ czyszczenia	1,9	1,4	0,5

W przemyśle skórzanym: zakładów 51 (46 czynnych), osób 447 (właścicieli 11,4%, członków rodziny 2,2%, robotników najemnych 86,4%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 74,1%.

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Garbarstwo	78,4	84,8	85,8
Przyrządzanie skór	11,8	9,6	9,1
Wąłkowanie skór	5,9	5,1	4,9

ŁOMŻA

Ludność ogólna 21.982 *). Zbadano zakładów 498, z tego czynnych 494. Liczba zatrudnionych osób 1221, z tego właścicieli 40,6%, członków rodziny 13,2%, robotników najemnych 46,2%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 95,2% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	0,2	—	—
„ metalowy	6,8	5,7	4,6
„ maszyn i aparatów	2,8	2,9	2,7
„ drzewny	6,2	5,7	5,1
„ skórzany	2,6	2,5	2,3
„ włókienniczy	0,8	0,7	0,7
„ odzieżowy	55,6	56,7	63,1
„ papierniczy	0,8	0,7	0,2
„ spożywczy	7,7	13,7	14,0
„ chemiczny	1,4	2,2	1,6
„ budowlany	12,9	6,5	2,5
„ graficzny	0,8	1,5	1,8
„ czyszczenia	1,4	1,3	1,4

MICHAŁOWO

Ludność ogólna 3.594 *). Zbadano zakładów 64, z tego czynnych 54. Liczba zatrudnionych osób 262, z tego właścicieli 13,7%, członków rodziny 7,6%, robotników najemnych 78,7%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 51,0% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	4,7	3,1	1,0
„ skórzany	3,1	1,1	—
„ włókienniczy	42,2	66,8	82,5
„ odzieżowy	29,7	19,5	14,1
„ spożywczy	10,9	6,4	2,4
„ budowlany	7,8	2,6	—
„ czyszczenia	1,6	0,4	—

W przemyśle włókienniczym: zakładów 27 (19 czynnych), osób 175 (właścicieli 1,7%, członków rodziny 1,1%, robotników najemnych 97,2%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 41,2%.

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Szarpiarnie	3,7	—	—
Przędzalnie	11,1	31,4	32,4
Tkalnie	70,4	51,4	51,2
Apretownie	3,7	15,4	15,3

OSTRÓW

Ludność ogólna 13.437*). Zbadano zakładów 343, z tego czynnych 334. Liczba zatrudnionych osób 644, z tego właścicieli 51,4%, członków rodziny 13,7, robotników najemnych 34,9%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 91,1% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	0,3	0,2	—
" metalowy	7,3	5,1	1,8
" maszyn i aparatów	2,9	2,8	2,2
" drzewny	2,3	2,3	2,2
" skórzany	3,2	3,6	4,0
" włókienniczy	0,9	0,8	0,9
" odzieżowy	53,9	57,9	74,7
" papierniczy	0,6	0,3	—
" spożywczy	17,2	18,0	10,2
" chemiczny	0,6	0,8	—
" budowlany	9,9	6,8	2,7
" graficzny	0,3	0,6	0,4
" czyszczenia	0,6	0,8	0,9

SIEMIATYCZE

Ludność ogólna 5.681*). Zbadano zakładów 294, z tego czynnych 277. Liczba zatrudnionych osób 553, z tego właścicieli 49,7%, członków rodziny 14,3%, robotników najemnych 36,0%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 51,3% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	1,0	0,2	—
" metalowy	5,8	5,1	2,0
" maszyn i aparatów	4,1	3,3	3,0
" drzewny	3,4	28,8	73,4
" skórzany	4,1	3,6	2,0
" włókienniczy	2,4	1,6	1,0
" odzieżowy	54,8	38,9	13,6
" papierniczy	0,7	0,5	0,5
" spożywczy	9,5	7,8	2,0

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
przemysł chemiczny	2,4	2,5	2,0
" budowlany	10,2	6,1	—
" czyszczenia	1,7	1,6	0,5

W przemyśle drzewnym: zakładów 10 (wszystkie czynne), osób 159 (właścicieli 5,0%, członków rodziny 3,1%, robotników najemnych 91,9%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 37,0%.

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Fabryki fornierów	10,0	46,5	50,7
Sztyfty drewniane	10,0	47,2	49,3

SKIDEL

Ludność ogólna 2.901*). Liczba zbadanych zakładów 163, z tego czynnych 155. Liczba zatrudnionych osób 422, z tego właścicieli 35,3%, członków rodziny 17,8%, robotników najemnych 46,9%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 83,3% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	7,4	4,5	2,0
" maszyn i aparatów	1,2	0,7	—
" drzewny	0,6	0,5	—
" skórzany	11,0	37,7	71,2
" włókienniczy	1,8	1,2	1,0
" odzieżowy	52,2	32,2	16,2
" papierniczy	0,6	—	—
" spożywczy	6,2	7,1	1,0
" chemiczny	3,1	3,8	2,5
" budowlany	14,1	10,7	6,1
" czyszczenia	1,8	1,7	—

SOKÓŁKA

Ludność ogólna 6.095*). Zbadano zakładów 198, z tego czynnych 175. Liczba zatrudnionych osób 452, z tego właścicieli 38,0%, członków rodziny 23,9%, robotników najemnych 38,1%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 90,1% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	0,5	0,2	—
" metalowy	8,6	7,1	4,1
" maszyn i aparatów	1,5	1,3	0,6
" drzewny	1,0	0,7	1,2
" skórzany	9,1	19,7	39,5

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł włókienniczy	2,0	2,2	—
" odzieżowy	45,0	42,5	41,9
" papierniczy	1,0	0,4	—
" spożywczy	13,1	12,4	5,2
" chemiczny	3,6	2,9	2,3
" budowlany	11,1	7,5	2,9
" graficzny	1,5	1,3	1,2
" czyszczenia	1,5	1,8	1,2
Centrale dla dostarczania energii i wody	0,5	—	—

W przemyśle skórzanym: zakładów 18 (11 czynnych), osób 89, (właściciele 14,6%, członków rodziny 9,0%, robotników najemnych 76,4%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 98,5%.

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Garbarstwo	55,6	86,5	92,6
Wąlkowanie skór	11,1	—	—

SUPRAŚL

Ludność ogólna 2.323 *). Zbadano zakładów 34, z tego czynnych 33. Liczba zatrudnionych osób 420, z tego właściciele 4,3%, członków rodziny 3,6%, robotników najemnych 92,1%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 10,1% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	2,9	0,5	0,3
" drzewny	8,8	11,2	12,1
" włókienniczy	29,4	79,5	86,3
" odzieżowy	32,4	4,8	0,8
" spożywczy	17,7	2,4	0,5
" budowlany	5,9	0,9	—
" czyszczenia	2,9	0,7	—

W przemyśle włókienniczym: zakładów 10 (wszystkie czynne), osób 334 (sami robotnicy najemni). Robotnicy najemni żydzi stanowią 6,3%.

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Szarpiarnie	10,0	6,0	6,0
Przędzalnie	20,0	20,4	20,4

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Tkalnie	10,0	18,0	18,0
Apretownie	40,0	53,6	53,6
Farbiarnie	20,0	2,1	2,1

SUWAŁKI

Ludność ogólna 16.754 *). Zbadano zakładów 312, z tego czynnych 286. Liczba zatrudnionych osób 679, z tego właściciele 41,7%, członków rodziny 15,0%, robotników najemnych 43,3%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 58,8% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	0,3	0,6	0,7
" metalowy	8,7	7,1	5,4
" maszyn i aparatów	2,9	1,8	1,0
" drzewny	2,9	1,8	0,3
" skórzany	7,7	8,8	14,0
" włókienniczy	1,6	3,1	5,1
" odzieżowy	48,7	42,9	38,8
" papierniczy	1,0	0,4	—
" spożywczy	14,4	26,2	28,6
" chemiczny	0,3	1,2	2,4
" budowlany	6,7	2,9	0,7
" graficzny	2,2	2,1	2,0
" czyszczenia	2,6	2,1	1,0

SWISŁOCZ

Ludność ogólna 7.870 *). Liczba zbadanych zakładów 106, z tego czynnych 102. Liczba zatrudnionych osób 286, z tego właściciele 34,3%, członków rodziny 14,0%, robotników najemnych 51,7%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 70,9% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	8,5	5,2	3,4
" drzewny	0,9	0,4	—
" skórzany	17,9	38,8	61,5
" odzieżowy	42,5	29,4	16,2
" spożywczy	7,5	8,0	4,7
" chemiczny	1,9	2,1	1,4
" budowlany	14,2	10,8	9,5
" czyszczenia	6,6	5,2	3,4

W przemyśle skórzanym: zakładów 19 (17 czynnych), osób 111 (właściciele 13,5%, członków rodziny 4,5%, robotników najemnych 82,0%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 69,5%.

מספר מלחמה-אונטער- צעהמונגען אין 1914	טעטיגע אונטערנעהמונג- גען אין 1921
מ'ט 11-15 לויין-ארבייטער	0,4
" 20-16 "	0,4
" 30-21 "	0,2
" 50-31 "	0,3
" 51 און מעהר "	0,2

פון דער צונויפשטעלונג אין צו זעהען, אז אין פערגלייך מיט דער „פאר-מלחמה“-צייט האט זיך אין 1921 בעדייטענד פארגרעסערט דער טייל אונטערנעהמונגען, וועלכער קומט אויס אויף די ערשטע 2 גרופען (אָהן לויין-ארבייטער און „מ'ט 1 לויין-ארבייטער“); די גרופע „אָהן לויין-ארבייטער“ ענטהאלט אין 1921 60,0% אונטערנעהמונגען געגען 53,8% אין 1914; די גרופע „מ'ט 1 לויין-ארבייטער“ - 19,4% אין 1921 געגען 12,7% אין 1914. אין אלע ווייטערדיגע גרופען אין דער פראצענט אונטערנעהמונגען אין 1921 קלענער, ווי אין 1914.

פון די 14.973 לויין-ארבייטער אין אלע „פאר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען זענען אין 1914 געווען בעשעפטיגט:

אין אונטערנעהמונגען מיט 1	לויין-ארבייטער	ד. ה.	3,8%
3 — 2	1.907	12,7	"
5 — 4	1.064	7,1	"
10 — 6	1.575	10,5	"
15 — 11	975	6,5	"
20 — 16	914	6,1	"
30 — 21	1.074	7,2	"
50 — 31	1.588	10,6	"
51 און מעהר	5.312	35,5	"

פאלגענדע צונויפשטעלונג פערגלייכט די פערטיילונג פון דער אלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער אין די „פאר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען אין 1914 צווישען די בעזונדערע גרופען מיט דער זעלבער פערטיילונג פון דער אלגעמיינער צאָהל בעשעפטיגטע לויין-ארבייטער בעת דער צעהלונג 1921.

מ'ט 1	לויין-ארבייטער	אין די „פאר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען אין 1914	אין די טעטיגע אונטערנעהמונגען גען אין 1921
1	3,8	13,8	
3 — 2	12,7	22,9	
5 — 4	7,1	8,5	
10 — 6	10,5	10,1	
15 — 11	6,5	3,7	
20 — 16	6,1	5,4	
30 — 21	7,2	4,3	
50 — 31	10,6	9,4	
51 און מעהר	35,5	21,9	

ס'איז צו זעהען, אז אין 1921 האָבען די ערשטע 3 גרופען טעטיגע אונטערנעהמונגען אַרומגענומען גרעסערע פראצענט-טיילען פון דער אלגעמיינער צאָהל בעשעפטיגטע לויין-ארבייטער, ווי דוועלבע גרופען ביי די „פאר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען אין 1914. די בערייטענדסטע פערגרע-סערונג ווייזען אויף די גרופען אונטערנעהמונגען מיט „1 לויין-ארבייטער“ (13,8% אין 1921 געגען 3,8% אין 1914) און די גרופע מיט „2-3 לויין-ארבייטער“ (22,9% אין 1921 געגען 12,7% אין 1914). אַקליינע פערגרעסערונג זעהען מיר אין דער גרופע אונטערנעהמונגען מיט „4-5 לויין-ארבייטער“ (8,5% אין 1921 געגען 7,1% אין 1914).

אַלע ווייטערדיגע גרופען אונטערנעהמונגען ווייזען אויף אין 1921 אין פערגלייך מיט 1914 אַקלענערען פראצענט לויין-ארבייטער, דערביי איז די פערקלענערונג אַמשטאַרקסטען אין דער העכ-סטער גרופע מיט „51 און מעהר לויין-ארבייטער“ (21,9% אין 1921 געגען 35,5% אין 1914).

אויך אין די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען זעהען מיר דוועלבע ערשיינונג. אַזוי צום ביישפּיל אין פראָדוקציע-קלאַס „לעדער“ זענען אין 1914 אין די אונטערנעהמונגען מיט אַ צאָהל לויין-ארבייטער „פון 16 און מעהר“ געווען בעשעפטיגט 80,4% פון אלע לויין-ארבייטער (דערביי בלויז אין די אונטערנעהמונגען „מיט 51 און מעהר לויין-ארבייטער“ 33,4%); אין 1921 זענען אין די אונטערנעהמונגען פון די דאָזיגע גרופען געווען נאָר 37,4% פון אלע לויין-ארבייטער, דערביי זענען קיין אונטערנעהמונגען מיט אַיבער 50 לויין-ארבייטער בכלל נישט געווען.

אין די פראָדוקציע-קלאַסען „פּאַפּיר“ און „גראַפישע אינדוסטריע“ איז אין 1914 די אַיבער-ווינגענדע מעהרהייט לויין-ארבייטער (91,8% אין 78,4%) געווען בעשעפטיגט אין אונטערנעהמונגען „מיט 16 און מעהר לויין-ארבייטער“, אין 1921 זענען אַזעלכע אונטערנעהמונגען אַנגאַנצען נישט געווען. פון דער אלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער, וועלכע זענען געווען בעשעפטיגט אין אלע „פאר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען אין 1914, זענען געווען לויין-ארבייטער יודען 74,1%; בעת דער צעה-לונג האָבען די לויין-ארבייטער יודען געבילדעט 75,1%.

פאלגענדע צונויפשטעלונג פערגלייכט דעם אָנטייל פון די לויין-ארבייטער יודען אין די בע-זונדערע גרופען „פאר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען אין 1914 מיט זייער אָנטייל אין דוועלבע גרופען ביי די אונטערנעהמונגען בעת דער צעהלונג 1921.

אין די „פאר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען אין 1914	אין די טעטיגע אונטערנעהמונגען גען אין 1921	אין די „פאר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען אין 1914	אין די טעטיגע אונטערנעהמונגען גען אין 1921
מ'ט 1	97,9	לויין-ארבייטער	95,2
3 — 2	94,1	"	92,3
5 — 4	90,0	"	79,1
10 — 6	81,8	"	76,5
15 — 11	69,6	"	71,0
20 — 16	79,2	"	70,5
30 — 21	61,4	"	48,8
50 — 31	57,2	"	48,3
51 און מעהר	66,5	"	60,7

ט א ב ע ל ע ן IV_a און IV_b.

די טאבעלען IV_a (62-89) און IV_b (140-142) גיבען אָן:

א. די גרופֿירונג פֿון די „פֿאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לוי־אַרבייטער אין איין אונטערנעהמונג פֿאַר דער מלחמה אין יאָהר 1914.

ב. דאָס פֿערהעלטעניש פֿון דער צאָהל לוי־אַרבייטער אין די איינצעלנע גרופֿען „פֿאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין יאָהר 1921 צו דער צאָהל לוי־אַרבייטער, וועלכע דיזעלבע אונטער-נעהמונגען האָבען בעשעפֿטיגט אין 1914. דאָס דאָזיגע פֿערהעלטעניש ווערט בעטראַכט אַלס בעשעפֿ-טיגונגס-גראַד פֿאַר די אונטערנעהמונגען אין יאָהר 1921.

בעמערקונג. ווי ס'איז שוין אָנגעוויזען אין דער איינלייטונג (X—VII) ווערט אין די טאבעלען IV_a און VI_b אַ פֿיעל־אַבטייליגע אונטערנעהמונג גלייך ווי אַנ'איינ־אַבטייליגע, פֿערע-כענט נור אַלס איין אונטערנעהמונג.

פֿון די 4,458 „פֿאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין די 22 שטעדט פֿון ביאַליסטאָקער וואַיע-וואודסטווע זענען אין 1914 געווען:

אַ ה ן	לוי־אַרבייטער	אונטערנעהמונגען ד. ה. %
מײַט 1	564	12,7
2—3	813	18,2
4—5	241	5,4
6—10	208	4,7
11—15	72	1,6
16—20	49	1,1
21—30	41	0,9
31—50	37	0,8
51 און מעהר	36	0,8

אין פֿאָלגענדער צונויפֿשטעלונג ווערט פֿערגליכען די גרופֿירונג פֿון די „פֿאַר-מלחמה“ אונט-ערנעהמונגען אין 1914 מיט דער גרופֿירונג פֿון די טעטיגע אונטערנעהמונגען בעת דער צעה-לונג 1921.

טעטיגע אונטער-נעהמונגען אין 1921	פֿאַר-מלחמה אונטער-נעהמונגען אין 1914	לוי־אַרבייטער
60,0%	53,8%	אַ ה ן
19,4	12,7	מײַט 1
14,4	18,2	2—3
2,8	5,4	4—5
1,9	4,7	6—10

6,2	כעמישע אינדוסטריע
5,1	טעקסטיל
3,8	ערנעהרונגס
3,0	לעדער
2,8	האַלץ
0,7	גראַפֿישע
0,6	בעקליידונגס
0,6	רייניגונגס
0,4	מעטאַל
0,3	מאַשינען-אַפֿאַראַטען
-	בוי
-	שטיין, ליים, גלאַז
-	צענטראַלעס פֿאַר קראַפט

פֿון דער אַלגעמיינער צאָהל 677 בעת דער מלחמה (1914-1921) ענטשטאַנענע אונט-ערנעהמונגען זענען געגרינדעט געוואָרען:

אין 1914 (נאָכ'ן 1 VIII)	אונטערנעהמונגען	ד. ה. %
14	אונטערנעהמונגען	2,1
87	"	12,8
96	"	14,2
88	"	13,0
136	"	20,1
137	"	20,2
119	"	17,6

מאשינען-אפאראטען	3	לויין-ארבייטער	ד. ה.	2,7%
מעטאל	8	"	"	4,2
גראפישע אינד.	4	"	"	5,3
האלץ	31	"	"	6,6
טעקסטיל	72	"	"	8,5
לעדער	104	"	"	10,9
רייניגונג	15	"	"	12,9
בעקלידונג	250	"	"	13,6
ערנעהרונג	349	"	"	23,1
פערוויילונגס-אנשטאלטען	13	"	"	38,2
כעמיע	240	"	"	78,4
פאפיר	54	"	"	83,1

די מלחמה-אונטערנעהמונגען האָבען בעת דער צעהלונג בעשעפטיגט 866 לויין-ארבייטער יודען ד. ה. 75,7% פון דער אלגעמיינער צאָהל אין די דאָזיגע אונטערנעהמונגען בעשעפטיגטע לויין-ארבייטער (יודען און נישט-יודען).

לויין-ארבייטער יודען אין מלחמה-אונטערנעהמונגען

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-קלאַסען האָבען די לויין-ארבייטער יודען געבילדעט:

מאשינען-אפאראטען-אינדוסטריע	100,0%
פאפיר	100,0
בוי	100,0
גראפישע	100,0
בעקלידונגס	96,8
רייניגונגס	93,3
ערנעהרונגס	89,7
לעדער	81,7
האלץ	54,8
פערוויילונגס-אנשטאלטען	53,8
כעמיע	44,2
מעטאל	25,0
טעקסטיל	25,0
שטיין, ליים, גלאָז	-
צענטראַלעס פאר קראַפט	-

די דורכשניטליכע צאָהל לויין-ארבייטער אויף איין מלחמה-אונטערנעהמונג מאַכט-אויס 1,7.

פאר די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען זענען די דורכשניטס-צאָהלען פאָלגענדע:

פאפיר - אינדוסטריע	10,8
פערוויילונגס-אנשטאלטען	6,5

דורכשניטס-צאָהל לויין-ארבייטער אויף 1 מלחמה-אונטערנעהמונג

דורכשניטס-צאָהל לויין-ארבייטער אויף 1 מלחמה-אונטערנעהמונג אין 1914 אין 1921

	1914	1921
פאפיר - אינדוסטריע	12,2	0,2
ערנעהרונגס	4,2	2,2
כעמיע	1,4	1,3
בוי	1,2	0,3
גראפישע	10,7	1,5
רייניגונגס	1,0	0,8
פערוויילונגס-אנשטאלטען	6,3	7,0
צענטראַלעס פאר קראַפט	23,0	23,5

פון די 5.155 אונטערזוכטע אונטערנעהמונגען אין די 22 שטעדט פון ביאליסטאָקער וואַיעוואַרסטווע זענען 677 ד. ה. 13,1% ענטשטאָנען ערשט אין דער צייט פון דער מלחמה ד. ה. נאָכץ VIII/1914.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-קלאַסען בילדען די מלחמה-אונטערנעהמונגען:

כעמיע - אינדוסטריע	43,8%
פערוויילונגס-אנשטאלטען	40,0
צענטראַלעס פאר קראַפט	33,3
רייניגונגס - אינדוסטריע	17,6
בעקלידונגס	16,3
ערנעהרונגס	14,6
לעדער	12,7
גראפישע	11,3
פאפיר	9,3
טעקסטיל	8,0
מאשינען-אפאראטען	7,5
האלץ	7,0
מעטאל	4,8
שטיין, ליים, גלאָז	4,3
בוי	3,9

די 677 מלחמה-אונטערנעהמונגען האָבען בעשעפטיגט בעת דער צעהלונג 1.144 לויין-ארבייטער ד. ה. 16,9% פון דער אלגעמיינער צאָהל בעת דער צעהלונג בעשעפטיגטע לויין-ארבייטער. אין די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען האָבען די מלחמה-אונטערנעהמונגען בעשעפטיגט:

שטיין, ליים, גלאָז	-	לויין-ארבייטער	ד. ה.	%
צענטראַלעס פאר קראַפט	-			
בוי	1			0,7

לויין-ארבייטער אין די מלחמה-אונטערנעהמונגען

די צונויפשטעלונג ווייזט אז אין דער מערהייט פראדוקציע-קלאסען האבען די פאר-
 מלחמה-אונטערנעמונגען אין 1921 בעשעפטיגט א גרעסערען פראצענט (41,6% - ביז 110,5%) פון
 זייער צאָהל לוי-ארבייטער אין 1914, ווי דער דורכשניטס-פראצענט (37,6%) פאר די פאר-מלחמה-
 אונטערנעמונגען פון אלע פראדוקציע-קלאסען צוזאמענגענומען.

אויף דער גרויס פון דורכשניטס-פראצענט האבען געוויקלט די פראדוקציע-קלאסען:
 פאפיר, גראפישע אינד., בוי, לעדער, און שטיין, לייס, גלאז, וואו דער אָנגעוויזענער פרא-
 צענט איז בערייטער קלענער (1,8% ביז 29,9%).

אין איינצעלנע פראדוקציע-קלאסען פון אייניגע פראדוקציע-קלאסען איז דער פראצענט
 בעשעפטיגטע לוי-ארבייטער אין די פאר-מלחמה-אונטערנעמונגען בנוגע דער צאָהל לוי-ארביי-
 טער אין 1914 א בעזונדערס קליינער: אין איינבנדעריי (1,1%), דרוקעריי (11,0%), בערשט-
 בנדעריי און סארטירעריי (10,2%) און גארבעריי (22,1%).

פון די הויפט-פאָכען פון פראדוקציע-קלאס, טעקסטיל, זעהן מיר דעם קלענסטען פרא-
 צענט 9. א. א. א. (33,8%) פאר וועבעריי, דאָגעגען אין שפינעריי און אפרעטור איז ער בע-
 דיטער גרעסער (54,5% און 50,5%).

ס'איז אויך כדאי אָנצוווייזען, אז אין פראדוקציע-פאָך, דיכט און פארניר-פאָריקען,
 (פראדוקציע-קלאס, האָלץ) האָבען די פאר-מלחמה-אונטערנעמונגען אין 1921 בעשעפטיגט א
 גרעסערע צאָהל לוי-ארבייטער, ווי אין 1914 (154 אין 1921 געגען 129 אין 1914 ה. ה. 119,4%).
 אין די 4.478 פאר-מלחמה-אונטערנעמונגען זענען אין יאָהר 1914 געווען בעשעפטיגט
 11.097 לוי-ארבייטער יודען. בעת דער צעהלונג האָבען דויעלבע אונטערנעמונגען געהאָט נור
 4.218 לוי-ארבייטער יודען ד. ה. 38,0% פון דער פאר-מלחמה-צאָהל.

אין די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען איז צו זעהן שטארקע אָבוייכוונגען פון דעם
 דאָזיגען דורכשניטס-פראצענט:

פראדוקציע-קלאס	פאר-מלחמה- אונטערנע- מונגען	לוי-ארבייטער יודען אין די יאָהרען	
		1914	1921
		צאָהל	%
פאפיר	49	546	2,0
גראפישע אינד.	47	377	18,0
בוי	590	594	21,2
לעדער	240	2.847	22,1
שטיין, לייס, גלאז	22	49	26,5
טעקסטיל	161	704	30,4
מעטאל	374	330	44,2
בעקליידונג	2.017	3.036	49,6
ערנעהרונג	539	1.942	53,1
מאשינען-אפאראטען	111	130	56,2
האָלץ	147	370	64,1
רייניגונג	126	97	90,7
כעמיע	50	61	93,4
פערויילונגס-אָנשטאלטען	3	10	120,0
צענטראַלעס פאר קראַפט	2	4	200,0

לוי-ארבייטער יודען אין
 די פאר-מלחמה-אונטער-
 נעמונגען אין 1914 און
 1921

פערגלייכענדיג די אָנגאבען פאר די לוי-ארבייטער יודען מיט די אָנגאבען פאר דער
 אלגעמיינער צאָהל לוי-ארבייטער, זעהן מיר, אז אין דער מערהייט פראדוקציע-קלאסען בילדען אין
 די פאר-מלחמה-אונטערנעמונגען אין 1921 די לוי-ארבייטער יודען א גרעסערען טייל פון זייער
 פאר-מלחמה- (1914) צאָהל, ווי דער אלגעמיינער סך-הכל לוי-ארבייטער (יודען און נישט-יודען צוזא-
 מען) פון זייער פאר-מלחמה-צאָהל.

אין די פראדוקציע-קלאסען, שטיין, לייס, גלאז און כעמיע פערקלענערט זיך די צאָהל
 לוי-ארבייטער יודען לגבי זייער פאר-מלחמה-צאָהל, עטוואָס שטארקער, ווי דער אלגעמיינער סך-
 הכל לוי-ארבייטער לגבי זייער פאר-מלחמה-צאָהל.

א שטארקע פערקלענערונג פון דער צאָהל לוי-ארבייטער יודען אין 1921 אין פערגלייך
 מיט 1914 זעהן מיר אין די פאר-מלחמה-אונטערנעמונגען פון דער טעקסטיל-אונדוסטריע: ס'זע-
 נען בעשעפטיגט נאָר 30,4% פון דער צאָהל לוי-ארבייטער יודען אין 1914, און דער צייט, ווען
 פאר דער אלגעמיינער צאָהל לוי-ארבייטער בעטרעפט דער ענטשפערעכענדער פראצענט 45,7% און
 נאָר פאר די לוי-ארבייטער נישט-יודען 56,4%.

אויף דער דאָזיגער בעזונדערס שטארקער פערקלענערונג פון די לוי-ארבייטער יודען אין
 דער טעקסטיל-אונדוסטריע האָט הויפטזעכליך געוויקלט דער פראדוקציע-פאָך, וועבעריי מיט
 אַנאָבערוויגענדער מערהייט (77,0%) לוי-ארבייטער יודען אין 1914, וועלכער ווייזט אויף בכלל א
 קלענערען טייל (33,8%) בעשעפטיגטע לוי-ארבייטער אין 1921, און נאָך א קלענערען (24,0%) פאר
 די לוי-ארבייטער יודען.

אין אפרעטור זעהן מיר אַנאָמגעקעהרטע ערשיינונג: ס'זענען אין די פאר-מלחמה-אונ-
 טערנעמונגען בעשעפטיגט 69,4% פון די לוי-ארבייטער יודען אין 1914 און נאָר 48,7% פון די
 לוי-ארבייטער נישט-יודען.

אין די פאָכען, שוסטער-פרינאוואַט, שוסטער-קוואַרט, שוסטער-מאָנאָשע, שוסטער-
 טאַנדעט, שוסטער-מיליטער-פאָדריאָד און שוסטער-לייווענט-מאָגאַזין זענען אין די פאר-מלחמה-
 אונטערנעמונגען בעשעפטיגט 59,6% פון דער צאָהל לוי-ארבייטער יודען אין 1914, ביי לוי-אר-
 בייטער נישט-יודען בעטרעפט דער ענטשפערעכענדער פראצענט 59,2%.

אויף איין פאר-מלחמה-אונטערנעמונג האָט פאר דער מלחמה 1914 דורכשניטליך אויסגע-
 מאַכט 3,3 לוי-ארבייטער; בעת דער צעהלונג 1921 נור 1,2 לוי-ארבייטער.
 פאר די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען בעקומען זיך פאָלגענדע דורכשניטס-צאָהלען:

פראדוקציע-קלאס	1914	1921
שטיין, לייס, גלאז-אינד.	9,1	2,7
מעטאל	1,2	0,5
מאשינען-אפאראטען	2,1	1,0
האָלץ	5,4	3,0
לעדער	16,2	3,5
טעקסטיל	10,6	4,8
בעקליידונג	1,7	0,8

דורכשניטס-צאָהל לוי-
 ארבייטער אויף 1 פאר-
 מלחמה-אונטערנעמונג
 אין 1914 אין און
 1921.

טאבעלע IV און V.

די טאבעלען IV (1. 52 — 61) און V (1. 90 — 91) ענטהאלטען ידיעות:

- וועגען די אייגענומענע אונטערנעמונגען אין די 22 שטעט פון ביאליסטאקער וואַיעוואדסטווע, וועלכע עקזיסטירען שוין פון פאר דער מלחמה, און די צאָהל לויין-אַרבייטער (יורען און נישט-יורען) אין זיי פאר'ן קריגעס-אויסברוך 1914.
- וועגען די אונטערנעמונגען, וועלכע זענען געגרינדעט בעת דער מלחמה (פון VIII 1914 ביז דער צעהלונג 1921) און די צאָהל לויין-אַרבייטער אין זיי בעת דער צעהלונג.
- וועגען דער צאָהל ניי-געגרינדעטע אונטערנעמונגען בעת דער מלחמה לויט די בעזונדערע יאָרען.

בעת דער צעהלונג האָט זיך אַרױסגעױזען פאַר אונגעליך פעסטצושטעלען די אונטער-נעמונגען, וועלכע זענען לײקווירט געװאָרען אין משך פֿון קריגעס ביז דער צעהלונג 1921. ס'לאָזט זיך דערײַער אױך נישט פעסטשטעלען די אַלגעמײנע צאָהל אונטערנעמונגען פֿאַר דער מלחמה און די צאָהל לײן-אַרבייטער, וועלכע זיי האָבען צו יענער צײט בעשעפּטיגט. דאָגען אױז געװען מעגליך פעסטצושטעלען, וועלכער טײל פֿון די אונטערזוכטע 5.155 אונטערנעמונגען, וועלכע האָט שױן עקזיסטירט פֿאַר דער מלחמה, און די צאָהל לײן-אַרבייטער, װאָס די דאָזיגע אונטער-נעמונגען האָבען בעשעפּטיגט נאָך פֿאַרן VIII 1914, װי אױך די צאָהל אונטערנעמונגען, וועלכע זענען ענטשטאַנען ערשט אין דער צײט פֿון דער מלחמה, ד. ה. נאָכ'ן VIII 1914. אַזױ אַרום בענרענעצט זיך אין אונזער אונטערזוכונג דער בעגריף „פֿאַר-מלחמה“—אונטערנעמונגען מיט דעם טײל פֿון אַלע אונטערזוכטע אונטערנעמונגען, וועלכע עקזיסטירט שױן פֿון פֿאַר דער מלחמה ד. ה. פֿאַרן VIII 1914.

אַלס „מלחמה“ — אונטערנעמונגען ווערען בעטראַכט אַלע אױבעריגע אונטערנעמונגען, וועלכע זענען געגרינדעט געװאָרען נאָכ'ן VIII 1914.

פֿון די 5.155 אױפגענומענע אונטערנעמונגען האָבען שױן עקזיסטירט פֿאַר דער מלחמה 4.478 ד. ה. 86,9%. די אױבעריגע 677 אונטערנעמונגען ד. ה. 13,1% זענען ענטשטאַנען ערשט אין דער צײט פֿון דער מלחמה ד. ה. נאָכ'ן VIII 1914.

אין די בעזונדערע פֿראַדוקצאַנס-קלאַסען שטעלט זיך פֿאַר די גרױס פֿון דער קאַטעגאָריע „פֿאַר-מלחמה“—אונטערנעמונגען אױף פֿאַלגענדען אָפֿן:

בוי	אײַנדוסטריע	96,1%
שטיין, לײם, גלאַז		95,7"
מעטאַל		95,2"
האַלץ		93,0"

„פֿאַר-מלחמה“ און „מלחמה“—אונטער-נעמונגען.

„פֿאַר-מלחמה“—אונטער-נעמונגען.

מאַשינען-אַפֿאַראַט. אײַנד.	92,5%
טעקסטיל	92,0"
פאַפּיר	90,7"
גראַפּישע	88,7"
לעדער	87,3"
ערנעהרונגס	85,4"
בעקליידונגס	83,7"
רײַנגונגס	82,4"
צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט	66,7"
פֿערוויילונגס-אַנשטאַלען	60,0"
כעמישע	56,2"

די 4.478 „פֿאַר-מלחמה“—אונטערנעמונגען האָבען אין 1914 בעשעפּטיגט 14.973 לײן-אַרבייטער. בעת דער צעהלונג האָבען דױזעלבע אונטערנעמונגען בעשעפּטיגט נור 5.626 לײן-אַרבייטער דער צעהלונג 1921. טער ד. ה. 37,6%.

אין די בעזונדערע פֿראַדוקצאַנס-קלאַסען זעהן מיר בעדייטענדע אַבױי-לונגען פֿון דעם דאָזיגען דורכשניטס-פֿראַצענט.

פֿראַדוקצאַנס-קלאַסע	לײן-אַרבייטער אין		פֿאַר-מלחמה—אונטערנעמונגען	פֿראַדוקצאַנס-קלאַסע
	1914	1921		
	צאָהל	%		
פאַפּיר	599	11	49	
גראַפּישע אײַנד.	504	72	47	
בוי	683	140	590	
לעדער	3.895	849	240	
שטיין, לײם, גלאַז	201	60	22	
מעטאַל	435	181	374	
טעקסטיל	1.708	780	161	
מאַשינען-אַפֿאַראַטען	232	108	111	
בעקליידונג	3.375	1.587	2.017	
ערנעהרונג	2.289	1.164	539	
האַלץ	795	439	147	
רײַנגונג	124	101	126	
כעמישע	68	66	50	
צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט	46	47	2	
פֿערוויילונגס-אַנשטאַלען	19	21	3	

פון דער צונויפשטעלונג איז צו זעהן, אז אין 5 פראדוקציע-קלאסען (ריינגונג, מאשין-גע-אפארעטן, בעקליידונג, מעטאל און בוי) בילדען די אייגענטומער א בעדייטענד גרעסערע פראצענט (פון 43,2% ביז 68,2%), ווי דער דורכשניט פאר אלע פראדוקציע-קלאסען.

כמעט דעם קלענסטען פראצענט בילדען די אייגענטומער אין דער „טעקסטיל-אינדוסטריע“ — 9,0% (נאך שוואכער זענען זיי פערטרעטען, נאר אין די 2 פראד. קלאסען: „פערוויילונגס-אנשטאלט-טען“ און „צענטראלעס פאר קראפט“).

אמשטארקסטען זענען די אייגענטומער פערטרעטען אין דער „בוי-אינדוסטריע“ — 68,2%.

די מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער בילדען אין דער מעהרהייט פראדוקציע-קלאסען א גרעסערע פראצענט (פון 13,1% ביז 22,4%), ווי דער דורכשניט. דעם גרעסטען פראצענט (22,4%) מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער גיט דער פראדוקציע-קלאס „ריינגונג“. אמשוואכסטען איז דער אנטויל פון מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער אין דער „טעקסטיל-אינדוסטריע“ — 3,4%.

די דורכשניטליכע צאהל בעשעפטטיגע פערזאנען אויף איין אונטערנעמונג בעטרעפט 2,8 זאנען אין 1 אונטער-נעמונג. און די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען בעקומען מיר שטארקע אבווייכונגען פון דעם דאזיגען דורכשניט, ווי ס'ווייזט פאלגענדע צונויפשטעלונג.

דורכשניטס-צאהל פער-זאנען אין 1 אונטער-נעמונג.

די דורכשניטליכע צאהל בעשעפטטיגע פערזאנען אויף איין אונטערנעמונג בעטרעפט 2,8 זאנען אין 1 אונטער-נעמונג. און די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען בעקומען מיר שטארקע אבווייכונגען פון דעם דאזיגען דורכשניט, ווי ס'ווייזט פאלגענדע צונויפשטעלונג.

צענטראלעס פאר קראפט	23,5
טעקסטיל-אינדוסטריע	7,8
פערוויילונגס-אנשטאלטען	7,2
לעדער - אינדוסטריע	5,9
כעמישע	5,3
שטיין, ליימ, גלאז	4,7
האלץ	4,5
ערנעהרונגס	4,5
גראפישע	2,8
פאפיר	2,7
ריינגונג	2,2
בעקליידונג	2,0
מאשינען-אפארעטן	2,1
מעטאל	1,8
בוי	1,5

ט א ב ע ל ע III

טאבעלע III (ז. 44 — 51) ענטהאלט ידיעות וועגען די פערזאנען ד. ה. אייגענטומער, מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער און לוי-ארבייטער, וועלכע געהערן אנטויל אין פראדוקציע-קלאסען פראצעס, אין די אונטערזוכטע אונטערנעמונגען.

אין די אונטערזוכטע טעטיגע אונטערנעמונגען פון די 22 שטעדט אין ביאליסטאקער וואיע-ווארסטווע זענען אין סעזאן צוזאמען מיט די 6.966 לוי-ארבייטער געווען בעשעפטטיגט אויך 4.736 אייגענטומער און 1.731 מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער.

די אלגעמיינע צאהל בעשעפטטיגע פערזאנען בעטרעפט 13.433, פון וועלכע אייגענטומער בילדען 35,3% מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער — 12,9% און לוי-ארבייטער (יודען און נישט-יודען) — 51,8%.

אין די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען איז די גרויס פון יעדער פון די דאזיגע גרופען א גאנץ פערשידענע און אבווייכענדע פון די דערמאנטע דורכשניטס-אנגאבען, ווי ס'איז צו זעהן פון דער פאלגענדער צונויפשטעלונג:

אויף 100 בעשעפטטיגע פערזאנען זענען			פראדוקציע-קלאסען
אייגענטומער	מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער	לוי-ארבייטער	
18,0	13,5	68,5	שטיין, ליימ, גלאז
55,0	16,5	28,5	מעטאל
46,2	9,6	44,2	מאשינען-אפארעטען
21,1	6,0	72,9	האלץ
16,8	8,5	74,7	לעדער
9,0	3,4	87,6	טעקסטיל
48,9	12,1	39,0	בעקליידונג
35,1	14,1	50,8	פאפיר
21,3	20,3	58,4	ערנעהרונג
18,0	13,1	68,9	כעמישע
68,2	12,9	18,9	בוי
30,5	16,7	52,8	גראפישע אינד.
43,2	22,4	34,4	ריינגונג
5,5	—	94,5	פערוויילונגס-אנשטאלטען
—	—	100,0	צענטראלעס פאר קראפט

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Garbarstwo	78,9	83,8	84,6
Wałkowanie skór	10,5	11,7	12,1

TRZCIANY

Ludność ogólna 7.608 *). Liczba zbadanych zakładów 76, z tego czynnych 74. Liczba zatrudnionych osób 222, z tego właścicieli 30,6%, członków rodziny 22,5%, robotników najemnych 46,9%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 100,0% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	10,5	7,2	3,8
" maszyn i aparatów	2,6	0,9	—
" drzewny	2,6	2,2	—
" skórzany	10,5	27,5	57,7
" włókienniczy	2,6	1,8	—
" odzieżowy	48,7	45,9	37,5
" spożywczy	13,2	10,4	1,0
" chemiczny	4,0	1,4	—
" budowlany	4,0	1,4	—
" czyszczenia	1,3	1,4	—

WASYLKÓW

Ludność ogólna 3.908 *). Zbadano zakładów 66, z tego czynnych 47. Liczba zatrudnionych osób 250, z tego właścicieli 15,6%, członków rodziny 9,2%, robotników najemnych 75,2%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 26,6% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł metalowy	7,6	3,6	—
" drzewny	6,1	8,8	10,1
" skórzany	1,5	0,8	—
" włókienniczy	39,4	64,8	84,0
" odzieżowy	19,7	8,8	3,7
" papierniczy	1,5	0,4	—
" spożywczy	13,6	8,4	2,1
" budowlany	9,1	4,0	—
" czyszczenia	1,5	0,4	—

W przemyśle włókienniczym: zakładów 26 (8 czynnych), osób 162 (właściciele 1,2%, członków rodziny 1,2%, robotników najemnych 97,5%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 15,8%.

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
1. Szarpiarnie	3,8	3,1	3,2
2.1. Przędzalnie	3,8	19,1	19,0
5. Tkalnie	76,9	13,0	11,4
8. Apreturnie	11,6	61,7	63,3
9. Farbiarnie	3,8	3,1	3,2

WOŁKOWYSK

Ludność ogólna 11.152 *). Zbadano zakładów 398 (wszystkie czynne). Liczba zatrudnionych osób 1.133, z tego właścicieli 34,8%, członków rodziny 24,0%, robotników najemnych 41,2%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 76,9% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	1,8	5,5	10,5
" metalowy	10,0	7,3	5,8
" maszyn i aparatów	1,8	1,4	1,3
" drzewny	1,2	1,6	2,4
" skórzany	5,3	10,6	16,5
" włókienniczy	0,5	0,5	—
" odzieżowy	44,2	41,6	39,6
" papierniczy	1,2	1,1	0,2
" spożywczy	10,3	13,0	12,6
" budowlany	15,1	10,3	5,8
" graficzny	0,8	0,7	0,4
" czyszczenia	7,8	6,4	4,9

ZABŁUDOWO

Ludność ogólna 2.743 *). Zbadano zakładów 98, z tego czynnych 97. Liczba zatrudnionych osób 257, z tego właścicieli 38,9%, członków rodziny 17,5%, robotników najemnych 43,6%. Robotnicy najemni żydzi stanowią 71,4% ogólnej liczby robotników najemnych.

Z powyższych liczb ogólnych przypada na poszczególne klasy wytwórczości:

	% zbadanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł kamienny	1,0	0,8	—
" metalowy	13,3	9,3	3,6
" maszyn i aparatów	1,0	0,4	—
" drzewny	2,0	3,1	6,3
" skórzany	11,2	38,9	71,4
" włókienniczy	1,0	0,8	—
" odzieżowy	38,8	22,9	7,1
" papierniczy	2,0	0,8	—

		% zbandanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Przemysł spożywczy		12,3	12,1	8,0
" chemiczny		3,0	1,9	1,8
" budowlany		10,2	5,8	—
" czyszczenia		4,1	3,1	1,8

W przemyśle skórzanym: zakładów 11 (wszystkie czynne), osób 100 (właściciele 15,0%, członków rodziny 5,0%, robotników najemnych 80,0%). Robotnicy najemni żydzi stanowią 65,0%.

Na główne rodzaje wytwórczości przypada:

	% zbandanych zakładów	% zatrudnionych osób	% robotników najemnych
Garbarstwo	81,8	97,0	100,0
Wałkowanie skór	9,1	1,0	—

TABELA T. 1

Tabela T. 1 (z 1931 roku)

Przeгляд analityczny tabel

Przemysł Włókienniczy Okręgu Białostockiego.

Serja tabel T. 1—T. 6 zawiera dane o wszystkich przedsiębiorstwach włókienniczych—zarówno tych, w których żydzi przyjmują udział w procesie wytwórczości jak i tych, w których żydzi udziału nie biorą — okręgu włókienniczego białostockiego (Białystok, Gródek, Michałowo, Wasilków z ich najbliższą okolicą).

W powyższych tabelach podane są liczby dla przedsiębiorstw następujących rodzajów wytwórczości przemysłu włókienniczego: szarpiarnie, worsowanie wełny, fabryki waty, przędzalnie, nawijalnie, snowalnie, tkalnie, apretownie, farbiarnie, fabryki kapeluszy wełnianych i filcowych, fabryki pluszu i aksamitu, fabryki sukna i kołder, fabryki wstążek jedwabnych.

TABELA T—1.

Tabela T—1 (str. 162) podaje:

a) ogólną liczbę zakładów włókienniczych, czynnych i nieczynnych, rejonu białostockiego (Białystok, Gródek, Michałowo, Supraśl wraz z ich okolicą),

b) liczbę robotników najemnych (żydów i nieżydów), zatrudnionych w tych przedsiębiorstwach podczas spisu 1921,

c) liczbę zakładów, w których żydzi nie przyjmują udziału w procesie wytwórczości i liczbę zatrudnionych w tychże zakładach robotników najemnych.

Ogólna liczba zakładów.

Ankieta roku 1921 stwierdziła w białostockim rejonie włókienniczym 591 zakładów włókienniczych.

Zakłady czynne.

Z 591 zakładów włókienniczych podczas przeprowadzenia ankiety było czynnych 511 t. j. 86,5%.

Należą one do następujących rodzajów wytwórczości:

Tkalnie wełny i półwełny	351	zakł.	t. j.	68,7%	ogólnej liczby czyn. zakł.	tego rodz. wytw.
Przędzalnie	76	"	"	14,9	"	"
Szarpiarnie	36	"	"	7,0	"	"
Apretownie	27	"	"	5,3	"	"
Farbiarnie	9	"	"	1,8	"	"
Snowalnie	8	"	"	1,5	"	"
Fabryki waty	2	"	"	0,4	"	"
Nawijalnie	2	"	"	0,4	"	"

Zakłady nieczynne.

Zakładów włókienniczych nieczynnych ankieta wykazała 80, t. j. 13,5%.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości zakłady nieczynne stanowią:

Worsowanie wełny	1	zakład	t. j.	100,0%
Kapelusze wełniane i filcowe	1	"	"	100,0
Fabryki pluszu	1	"	"	100,0
Fabryki sukna	1	"	"	100,0
Fabryki waty	1	"	"	33,3
Farbiarnie	4	"	"	30,8
Szarpiarnie	11	"	"	23,4
Apretownie	7	"	"	20,6
Przędzalnie	12	"	"	13,6
Snowalnie	1	"	"	11,1
Tkalnie	40	"	"	10,2
Nawijalnie	—	—	—	—

Zakłady czynne bez robotników najemnych.

Z 591 czynnych zakładów włókienniczych robotników najemnych zatrudniało 417 t. j. 81,6%.

Pozostałe 94 zakłady, t. j. 18,4% pracy najemnej nie stosowały, pracowali w nich wyłącznie właściciele i członkowie ich rodzin.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości było zakładów bez robotników najemnych:

w snowalniach	4 t. j.	50,0%
„ fabrykach waty	1 „	50,0 „
„ tkalniach	89 „	25,3 „

Pozostałe rodzaje wytwórczości zakładów bez robotników najemnych nie wykazały.

Zakłady czynne nie zatrudniające żydów bezpośrednio w procesie wytwórczości.

Z 517 zakładów, czynnych w rejonie Białostockim, żydzi nie przyjmowali bezpośredniego udziału w procesie wytwórczości w 62 t. j. 12,1% zakładów.

Z tego przypadku:

na farbiarnie	6 t. j.	66,7%	ogólnej liczby zakładów tego rodzaju wytwórczości
„ szarpiarnie	20 „	55,6 „	„
„ nawijalnie	1 „	50,0 „	„
„ apretownie	12 „	44,4 „	„
„ przędzalnie	15 „	19,7 „	„
„ tkalnie	8 „	2,3 „	„

Robotnicy najemni podczas spisu.

W powyższych 417 czynnych zakładach włókienniczych z robotnikami najemnymi, podczas przeprowadzenia ankiety, było zatrudnionych 5.941 robotników najemnych (żydów i nieżydów).

Z tej liczby ogólnej przypada:

na przędzalnie	2.646 robotników najemnych	t. j.	44,5%
„ tkalnie	1.980 „	„	33,3 „
„ apretownie	914 „	„	15,4 „
„ szarpiarnie	320 „	„	5,4 „
„ farbiarnie	45 „	„	0,8 „
„ fabryki waty	22 „	„	0,4 „
„ snowalnie	11 „	„	0,2 „
„ nawijalnie	3 „	„	—

Robotnicy najemni żydzi podczas spisu.

Wszystkie czynne zakłady zatrudniały podczas spisu 1.569 robotników najemnych żydów, t. j. 26,4% liczby ogólnej robotników najemnych przemysłu włókienniczego.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości było żydów:

w snowalniach	11 robotników najemnych żydów	t. j.	100,0%
„ tkalniach	1.185 „	„	59,8 „
„ nawijalniach	1 „	„	33,3 „
„ fabrykach waty	4 „	„	18,2 „
„ szarpiarniach	57 „	„	17,8 „

Robotnicy najemni w zakładach nie zatrudniających żydów bezpośrednio w procesie wytwórczości.

Wszystkie 62 zakłady włókiennicze, w których żydzi nie przyjmowali udziału w procesie wytwórczości, zatrudniały 1.106 robotników najemnych. Z tej liczby przypada:

na nawijalnie	2 t. j.	66,7%
„ farbiarnie	27 „	60,0 „
„ szarpiarnie	118 „	36,9 „
„ apretownie	293 „	32,1 „
„ przędzalnie	482 „	18,2 „
„ tkalnie	184 „	9,3 „

Liczba przeciętna robotników najemnych na jeden zakład

Na jeden zakład kategorii z robotnikami najemnymi w przemyśle włókienniczym średnio przypada 14,2 robotników najemnych.

Dla poszczególnych rodzajów otrzymujemy następujące liczby przeciętne na jeden zakład:

przędzalnie	34,8%
apretownie	33,9 „
fabryki waty	22,0 „
szarpiarnie	8,9 „
tkalnie	7,6 „
farbiarnie	5,0 „
snowalnie	2,8 „
nawijalnie	1,5 „

Liczba przeciętna na jeden zakład kategorii, w której żydzi nie przyjmują udziału w procesie wytwórczości.

Na jeden zakład kategorii, w której żydzi nie przyjmują bezpośredniego udziału w procesie wytwórczości, średnio przypada 17,8% robotników najemnych.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości mamy następujące liczby przeciętne:

przędzalnie	32,1%
apretownie	24,4 „
tkalnie	23,0 „
szarpiarnie	5,9 „
farbiarnie	4,5 „
nawijalnie	2,0 „

TABELA T-2.

Tabela T-2 (str. 162) podaje ogólną liczbę zakładów i robotników najemnych (żydów i nieżydów) zatrudnionych w przemyśle włókienniczym okręgu białostockiego w r. 1914 (przed wojną).

Zakłady „przed wojną” (w roku 1914)

Ogółem stwierdzono w rejonie białostockim 522 „przedwojenne” zakłady włókiennicze, należące do następujących rodzajów wytwórczości:

Rodzaj wytwórczości	Liczba zakładów	Procent ogółu
Tkalnie	328	62,8 %
Przędzalnie	76	14,6 „
Apretownie	41	7,8 „
Szarpiarnie	41	7,8 „
Farbiarnie	17	3,3 „
Snowalnie	7	1,3 „
Fabryki sukna *)	4	0,8 „
„ waty	3	0,6 „
Kapelusze wełniane i filcowe	2	0,4 „
Fabryki pluszu	1	0,2 „
Nawijalnie	1	0,2 „
Worsowanie wełny	1	0,2 „

Robotnicy najemni przemysłu włókienniczego w r. 1914

Wszystkie zakłady przemysłu włókienniczego zatrudniały w 1914 roku (przed wojną) 11.889 robotników najemnych, z których przypadało:

Rodzaj wytwórczości	Liczba robotników	Procent ogółu
na tkalnie	3.014	25,4 %
„ przędzalnie	2.770	23,3 „
„ fabryki sukna	1.824	15,3 „
„ apretownie	1.806	15,2 „
„ kapelusze wełniane i filcowe	1.207	10,2 „
„ fabryki pluszu	400	3,4 „
„ farbiarnie	353	3,0 „
„ szarpiarnie	351	3,0 „
„ fabryki waty	112	0,9 „
„ snowalnie	49	0,4 „
„ nawijalnie	2	—
„ worsowanie wełny	1	—

Rob. najem. w przemyśle włókienniczym w r. 1914 i 1921

W 1914 roku przemysł włókienniczy zatrudniał 11.889 robotników najemnych, w 1921 roku 5.941, czyli 50,0 % liczby przedwojennej.

*) Do rodzaju wytwórczości „fabryki sukna i kołder” weszły 4 wieloodziałowe przedsiębiorstwa włókiennicze, co do których nie udało się otrzymać szczegółowych informacji

W poszczególnych rodzajach wytwórczości tego przemysłu stwierdzamy znaczne odchylenia od powyższego odsetka, jak wykazuje następujące zestawienie:

Rodzaj wytwórczości	Robotnicy najemni w roku 1921	
	1914	Liczba (stopień zatrudnienia)
Kapelusze wełniane i filcowe	1.207	—
Fabryki sukna	1.824	—
Fabryki pluszu	400	—
Worsowanie wełny	1	—
Farbiarnie	353	45 12,7
Fabryki waty	112	22 19,6
Snowalnie	49	11 22,4
Apretownie	1.806	914 50,6
Tkalnie	3.014	1.980 65,7
Szarpiarnie	351	320 91,2
Przędzalnie	2.770	2.646 95,5
Nawijalnie	2	3 150,0

Robotnicy najemni żydzi w przemyśle włókienniczym w roku 1914

W 1914 roku przemysł włókienniczy okręgu białostockiego zatrudniał 2.640 robotników najemnych żydów, t. j. 22,2 % ogólnej liczby robotników najemnych tego przemysłu.

Na poszczególne rodzaje wytwórczości przypada:

Rodzaj wytwórczości	Liczba robotników żydów	Procent ogółu
Snowalnie	43	87,8 %
Tkalnie	1.862	61,8 „
Fabryki waty	20	17,9 „
Szarpiarnie	62	17,7 „
Kapelusze wełniane i filcowe	205	17,0 „
Przędzalnie	329	11,9 „
Apretownie	73	4,0 „
Farbiarnie	11	3,1 „
Fabryki sukna	35	1,9 „
Fabryki pluszu	—	—
Nawijalnie	—	—
Worsowanie wełny	—	—

Robotnicy najemni żydzi w przemyśle włókienniczym w r. 1914 i 1921

W roku 1914 przemysł włókienniczy zatrudniał 2.640 robotników najemnych żydów, w 1921 roku 1.569, t. j. 59,4 % liczby przedwojennej (1914).

Dla poszczególnych rodzajów wytwórczości porównanie roku 1914 z rokiem

1921 pod względem ilości zatrudnionych robotników najemnych żydów odtwarza następujące zestawienie:

Rodzaj wytwórczości	Rob. najemni żydzi w roku		
	1914	1921	
		liczba	% (stopień zatrudnienia)
Kapelusze wełniane i filcowe	205	—	—
Fabryki sukna	35	—	—
Fabryki pluszu	—	—	—
Worsowanie wełny	—	—	—
Farbiarnie	11	2	18,2
Fabryki waty	20	4	20,0
Snowalnie	43	11	25,6
Tkalnie	1.862	1.185	63,6
Apreturnie	73	56	76,7
Przędzalnie	329	253	76,9
Szarpiarnie	62	57	91,9
Nawijalnie	—	1	—

TABELA T—3.

Tabela T—3 (str. 163) podaje liczby zakładów włókienniczych, zlikwidowanych w okresie 1/VIII 1914—1921 w okręgu białostockim.

Ankieta stwierdziła w okręgu białostockim istnienie 36 zakładów zlikwidowanych, t. j. 6,9% ogólnej liczby przedwojennej (z r. 1914).

Na poszczególne rodzaje wytwórczości przypada zlikwidowanych przedsiębiorstw:

na fabryki sukna	3 zakłady t. j.	75,0%
„ fabryki pluszu	1 „ „	50,0 „
„ farbiarnie	4 „ „	23,5 „
„ apreturnie	9 „ „	22,0 „
„ przędzalnie	7 „ „	9,2 „
„ szarpiarnie	3 „ „	7,3 „
„ tkalnie	9 „ „	2,8 „

Robotnicy najemni w roku 1914 (przed wojną) w zakładach zlikwidowanych.

W powyższych 36 zakładach zlikwidowanych było zatrudnionych w roku 1914 przed wojną 3.152 robotników najemnych t. j. 26,5% ogólnej liczby przedwojennej (1914) przemysłu włókienniczego.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości zakłady zlikwidowane zatrudniały w roku 1914:

fabryki sukna	1.454 robotników najemnych t. j.	79,7%
kapelusze wełniane i filcowe	407 „ „	33,7 „
apreturnie	473 „ „	26,2 „
farbiarnie	61 „ „	17,3 „
przędzalnie	414 „ „	14,9 „
szarpiarnie	51 „ „	14,5 „
tkalnie	292 „ „	9,7 „

Powyższe dane świadczą, że nieznaczna ilość (6,9%) przedsiębiorstw zlikwidowanych zatrudniała pokaźną część (26,5%) ogólnej liczby przedwojennej robotników najemnych, czyli, że zlikwidowane zostały przeważnie większe zakłady. Znajduje to wyraz również w liczbie przeciętnej robotników najemnych, przypadającej na jedno przedsiębiorstwo zlikwidowane, a wynoszącej 87,5.

Robotnicy najemni żydzi przed wojną w zakładach zlikwidowanych.

Z 3.152 robotników najemnych, zatrudnionych w roku 1914 w zakładach zlikwidowanych przemysłu włókienniczego, było żydów 167, t. j. 5,3%.

W zakładach zlikwidowanych poszczególnych rodzajów wytwórczości żydzi stanowili:

W tkalniach	27,1 ^o
„ szarpiarniach	15,7 „
„ przędzalniach	8,5 „
„ farbiarniach	3,3 „
„ fabrykach sukna	2,4 „
„ fabr. kapeluszy wełnian. i filcow.	1,2 „
„ apreturiach	0,6 „

Nieduży odsetek żydów w zakładach zlikwidowanych uwarunkowany jest tem, że zlikwidowane (przeważnie zniszczone) zostały zakłady zamiejskie, w których udział robotników najemnych żydów był nieznaczny.

TABELA T—4.

Tabela T—4 (str. 163) podaje liczbę zakładów włókienniczych, nowozałożonych w okresie 1/VIII 1914—1921, oraz liczbę robotników najemnych zatrudnionych w tychże zakładach w czasie spisu.

W czasie między 1/VIII 1914 a rokiem 1921 powstało w białostockim rejonie włókienniczym 105 zakładów, t. j. 17,8% ogólnej liczby (591) zakładów z r. 1921.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości zakłady „wojenne” stanowią:

w nawijalniach	1 t. j. 50,0 ^o
„ snowalniach	2 „ 22,2 „
„ przędzalniach	19 „ 21,6 „
„ szarpiarniach	9 „ 19,1 „
„ tkalniach	72 „ 18,4 „
„ apreturiach	2 „ 5,9 „

UWAGA: Do zakładów nowozałożonych w rejonie białostockim zaliczono również takie zakłady, które podczas wojny zostały przeniesione do Białegostoku z prowincji.

Powyższe 105 zakładów włókienniczych, założonych w okresie „wojennym”, zatrudniały podczas spisu 575 robotników najemnych, t. j. 9,7% ogólnej liczby robotników najemnych przemysłu włókienniczego z roku 1921.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości zakłady „wojenne” zatrudniały:

nawijalnie	1 rob. naj. t. j. 33,3 ^o
szarpiarnie	48 „ „ 15,0 „
tkalnie	235 „ „ 11,9 „
przędzalnie	269 „ „ 10,2 „
apreturnie	22 „ „ 2,4 „
snowalnie	— —

Z 575 robotników najemnych, zatrudnionych w zakładach „wojennych” przemysłu włókienniczego, podczas spisu było żydów 202, t. j. 35,1^o.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości zakłady „wojenne” zatrudniały robotników najemnych żydów:

nawijalnie	100,0 ^o
tkalnie	67,2 „
apreturnie	13,6 „
przędzalnie	12,6 „
szarpiarnie	12,5 „

Liczba przeciętna robotników najemnych na jeden zakład „wojenny”.

Na jeden zakład „wojenny” średnio przypadało 5,5 robotników najemnych.

Liczby przeciętne dla poszczególnych rodzajów znacznie się różnią od powyższej, a mianowicie:

przędzalnie	14,2%
apretownie	11,0 „
szarpiarnie	5,3 „
tkalnie	3,3 „
nawijalnie	1,0 „
snowalnie	—

Zestawiając powyższe dane z odnośnymi danymi dla wszystkich zakładów („wojennych” i „przedwojennych”) tychże rodzajów wytwórczości, widzimy, że w okresie „wojennym” przeważnie powstawały mniejsze przedsiębiorstwa.

TABELA T—5.

Tabela T—5 (str. 164—165) podaje:

a) liczbę przedsiębiorstw włókienniczych, przyjmując za jedno przedsiębiorstwo również wielooddziałowe, które w tym wypadku wchodzi wraz ze swoimi oddziałami dodatkowymi i ich robotnikami najemnymi do rodzaju wytwórczości, do którego należy główny oddział,

b) ugrupowanie zakładów czynnych, podług liczby robotników najemnych, zatrudnionych w tychże zakładach podczas spisu w 1921 r.

c) ogólną ilość koni parowych (silników parowych i elektrycznych) w przemyśle włókienniczym okręgu białostockiego, oraz podział tychże między poszczególnymi grupami przedsiębiorstw.

Przedsiębiorstwa podczas spisu.

Ankieta 1921 roku wykazała w przemyśle włókienniczym okręgu białostockiego 425 jedno i wielooddziałowych przedsiębiorstw. Z tej liczby przypada:

na tkalnie wełny i półwełny	337 zakładów t. j.	79,3%
„ przędzalnie	50	11,8 „
„ apretownie	18	4,2 „
„ szarpiarnie	9	2,1 „
„ snowalnie	8	1,9 „
„ fabryki waty	1	0,2 „
„ nawijalnie	2	0,5 „

Robotnicy najemni podczas spisu.

Wszystkie zakłady przemysłu włókienniczego rejonu białostockiego zatrudniały podczas przeprowadzenia ankiety 5.955 robotników najemnych.

Z tej liczby przypada:

na tkalnie wełny i półwełny	3.430 robotników najemnych t. j.	57,6%
„ przędzalnie	1.669	28,0 „
„ apretownie	735	12,3 „
„ szarpiarnie	79	1,3 „
„ fabryki waty	28	0,5 „
„ snowalnie	11	0,1 „
„ nawijalnie	3	0,1 „

Robotnicy najemni żydzi podczas spisu

Z ogólnej liczby 5.955 robotników najemnych było żydów 1.569, czyli 26,3%.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości robotnicy najemni żydzi stanowią:

w snowalniach	100,0%
„ tkalniach wełny i półwełny	37,0 „
„ nawijalniach	33,3 „

w szarpiarniach	19,0 ^o
„ fabrykach waty	14,3 „
„ przędzalniach	11,7 „
„ apreturniach	9,9 „

Warto przypomnieć, że w rodzaju wytwórczości „tkactwo” przeciętny odsetek robotników najemnych żydów został obniżony dzięki temu, że do tego rodzaju weszły jako oddziały dodatkowe przędzalnie, szarpiarnie i apreturnie. Z drugiej strony na zwiększenie odsetka robotników najemnych żydów w przędzalniach i apreturniach wpłynęły tkalnie i szarpiarnie, których część weszła jako oddziały dodatkowe do przędzalni i apreturni. We właściwych przędzalniach, szczególnie w apreturniach, udział robotników najemnych żydów jest mniejszy (p. tabela T—1), niż w tego samego rodzaju zakładach, posiadających tkalnie i szarpiarnie jako oddziały dodatkowe.

Ugrupowania zakładów przemysłu włókienniczego podług liczby robotników najemnych.

425 zakładów czynnych przemysłu włókienniczego są podzielone między poszczególne grupy, charakteryzującymi rozmiar zakładów podług liczby robotników najemnych w nich zatrudnionych, w sposób następujący:

grupa bez robotników najemnych	100 zakładów t. j.	23,5 ^o
„ 1	55	12,9 „
„ 2—3	80	18,8 „
„ 4—5	40	9,4 „
„ 6—10	34	8,0 „
„ 11—15	18	4,2 „
„ 16—20	10	4,5 „
„ 21—30	20	4,7 „
„ 31—50	26	6,1 „
„ 51—100	24	5,7 „
„ 101 i więcej	9	2,1 „

Z poszczególnych rodzajów wytwórczości tylko tkalnie wełny i półwełny posiadają wszystkie grupy. Przędzalni z liczbą robotników najemnych mniejszą niż 11—15, apreturni z liczbą mniejszą niż 16—20 wcale nie stwierdzono. Zakłady grupy z 51—100 robotnikami najemnymi wykazały tylko wspomniane 3 rodzaje wytwórczości, natomiast zakłady grupy najwyższej (ze 101 robotników najemnych i więcej) spotykamy tylko wśród tkalni i przędzalni.

Ze 100 zakładów bez robotników najemnych przypada na tkalnie 96, snownalnie 4.

Pozostałe rodzaje wytwórczości zupełnie nie wykazały zakładów grupy bez robotników najemnych.

Robotnicy najemni w poszczególnych grupach.

Z ogólnej liczby 5.955 robotników najemnych zatrudnionych podczas spisu w przemyśle włókienniczym, przypada na poszczególne grupy zakładów:

w przędzalniach	253 robotników najemnych żydów t. j.	9,6 ^o
„ apreturniach	56	6,1 „
„ farbiarniach	2	4,4 „

z 1 rob. najemn.	55 t. j.	0,9 ^o	robotników najemnych
„ 2—3	187	3,1 „	„
„ 4—5	180	3,0 „	„
„ 6—10	247	4,1 „	„
„ 11—15	231	3,9 „	„
„ 16—20	333	5,6 „	„
„ 21—30	517	8,7 „	„
„ 31—50	1.063	17,9 „	„
„ 51—100	1.529	25,7 „	„
„ 101 i więcej	1.613	27,1 „	„

Z powyższego zestawienia widzimy, że na pierwsze 5 grup zakładów z liczbą robotników najemnych do 15, przypada wszystkiego 15,0^o ogólnej liczby robotników najemnych przemysłu włókienniczego, na grupy zakładów z 16 robotnikami najemnymi i więcej przypada 85,0^o, przyczem sama tylko grupa z 51—100 robotnikami najemn. zatrudniała 25,7^o, najwyższa zaś grupa (101 robotników najemnych i więcej) 27,1^o.

Także w rodzaju wytwórczości tkalnie, który posiada znaczną ilość małych przedsiębiorstw, przeważająca większość (78,2^o) robotników najemnych skupioną jest w zakładach grupy ponad 15 robotników najemnych, przyczem na same tylko dwie najwyższe grupy (51—100, 101 i więcej robotników najemnych) przypada 62,4^o, na wyższą z nich 43,8^o.

Robotnicy najemni żydzi w poszczególnych grupach.

Robotnicy najemni żydzi w przemyśle włókienniczym stanowią:

w zakładach z 1 rob. najemn.	98,2 ^o
„ 2—3	89,3 „
„ 4—5	73,9 „
„ 6—10	70,0 „
„ 11—15	39,0 „
„ 16—20	19,5 „
„ 21—30	23,4 „
„ 31—50	20,2 „
„ 51—100	16,0 „
„ 101 i więcej	19,0 „

Z powyższego zestawienia wynika, że odsetek robotników najemnych żydów jest znacznie mniejszy w grupach wyższych. Na zmniejszenie odsetka robotników najemnych żydów we wspomnianych grupach wpłynęły przeważnie przędzalnie i apreturnie. We właściwych tkalniach odsetek robotników najemnych żydów również w grupach wyższych jest większy od przeciętnego odsetka dla tych samych grup całego przemysłu włókienniczego.

Podział ogólnej liczby robotników najemnych żydów przemysłu włókienniczego pomiędzy poszczególnymi grupami również uwidocznia względnie duży udział robotników najemnych żydów w zakładach włókienniczych grup wyższych.

Z 1.569 robotników najemnych żydów było w zakładach:

z 1 rob. najemn.	54	t. j.	3,4%
" 2-3 "	167	"	10,6 "
" 4-5 "	133	"	8,5 "
" 6-10 "	173	"	11,0 "
" 11-15 "	90	"	5,7 "
" 16-20 "	65	"	4,1 "
" 21-30 "	121	"	7,7 "
" 31-50 "	215	"	13,7 "
" 51-100 "	244	"	15,6 "
" 101 i więcej "	307	"	19,6 "

Z powyższego wynika, że zakłady pierwszych 5-ciu grup (1—15 robotników najemnych) zatrudniają tylko 39,2% ogólnej liczby robotników najemnych żydów przemysłu włókienniczego, przedsiębiorstwa zaś 5-ciu grup wyższych (z 16 robotnikami najemnymi i więcej) 60,7%, przyczem na zakłady grupy z 51—100 robotnikami najemnymi przypada 15,6%, a na zakłady grupy z 101 robotnikami najemnymi i więcej 19,6%

Zakłady a silniki

Ogólna ilość H. P. w przemyśle włókienniczym okręgu białostockiego wynosiła 7.741.

Z tego przypadło:

na tkalnie wełny i półwełny	3.467	H. P.	t. j.	44,8%
" przędzalnie	2.071	"	"	26,8 "
" apretownie	1.707	"	"	22,0 "
" szarpiarnie	425	"	"	5,5 "
" fabryki waty	70	"	"	0,9 "
" snowalnie	1	"	"	—

Silniki parowe i elektryczne.

Z ogólnej liczby 7.741 H. P. przypada na silniki parowe 6.213 t. j. 80,3%, elektryczne 1.528 t. j. 19,7%.

Dla poszczególnych rodzajów wytwórczości mamy następujące dane:

Ze 100 H. P. przypada na:

	silniki parowe	silniki elektryczne
szarpiarnie	74,1	25,9
fabryki waty	100,0	—
przędzalnie	72,2	27,8
nawijalnie	—	—
snowalnie	—	100,0
tkalnie	75,7	24,3
apretownie	100,0	—

Silniki w poszczeg. grupach przedsiębiorstw.

Powyższe 7.741 koni parowych podzielone są pomiędzy poszczególnymi grupami przedsiębiorstw w sposób następujący:

zakłady bez robotn. najemn. 97 H. P. t. j. 1,3 "

" z 1 "	88	"	"	1,2 "
" 2-3 "	201	"	"	2,6 "
" 4-5 "	211	"	"	2,7 "
" 6-10 "	203	"	"	2,6 "
" 11-15 "	246	"	"	3,2 "
" 16-20 "	767	"	"	9,9 "
" 21-30 "	939	"	"	12,1 "
" 31-50 "	1.285	"	"	16,6 "
" 51-100 "	2.054	"	"	26,5 "
" 101 i więcej "	1.650	"	"	21,3 "

Przeciętna liczba H.P. na jednego robotnika najemnego.

Na jednego robotnika najemnego, zatrudnionego w przemyśle włókienniczym, średnio przypada 1,3 H. P.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości średnio przypada na jednego robotnika najemnego:

w szarpiarniach	5,4	H. P.
" fabrykach waty	2,5	"
" apretorniach	2,3	"
" przędzalniach	1,2	"
" tkalniach	1,0	"

TABELA T-6.

Tabela T-6 (str. 165) zawiera dane o podziale przemysłu włókienniczego w okręgu białostockim na przedsiębiorstwa jedno- i wielooddziałowe oraz o strukturze przedsiębiorstw wielooddziałowych.

Jedno i wielooddziałowe zakłady.

Z 415 przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego (10 zakładów rodzajów wytwórczości „snowalnie” i „nawijalnie” nie brano w rachubę) było zakładów:

jednooddziałowych 358 t. j. 86,3 %
wielooddziałowych 57 „ 13,7 „

W poszczególnych rodzajach wytwórczości dane te przedstawiają się jak następuje:

	zakłady	
	jednooddziałowe	wielooddziałowe*)
szarpiarnie	88,9 %	11,1 %
fabryki waty	—	100,0 „
przędzalnie	64,0 „	36,0 „
tkalnie	92,0 „	8,0 „
apretownie	44,4 „	55,6 „

Robotnicy najemni w zakładach wielooddziałowych.

Wszystkie 57 (stanowiące 13,7%) zakładów wielooddziałowych zatrudniało 3.886 robotników najemnych t. j. 65,4% ogólnej liczby robotników najemnych przemysłu włókienniczego.

Ze 100 robotników najemnych przypada na zakłady wielooddziałowe:

fabryki waty	100,0
tkalnie	73,3
apretownie	71,6
przędzalnie	47,8
szarpiarnie	25,3

Oddziały w zakładach wielooddziałowych.

Jak widać z powyższego, w zakładach wielooddziałowych, których liczba jest względnie mała, zatrudniona jest większość robotników najemnych.

Wspomniane 57 przedsiębiorstw wielooddziałowych posiadało razem 148 oddziałów, a mianowicie.

27 wielooddziałowych tkalni	z 76 oddziałów	t. j. 51,4 %
18 „ przędzalni	„ 42 „	„ 28,4 „
10 „ apretorni	„ 26 „	„ 17,6 „
1 „ szarpiarni	„ 2 „	„ 1,3 „
1 „ fabryki waty	„ 2 „	„ 1,3 „

*) Przedsiębiorstwa wielooddziałowe zaliczone są do tych rodzajów wytwórczości do których należą ich główne oddziały.

Z powyższych 148 oddziałów było:

przędzalni	44 t. j. 29,7 %
tkalni	41 „ 27,7 „
szarpiarni	28 „ 18,9 „
apretorni	20 „ 13,5 „
farbiarni	8 „ 5,4 „
oddziałów pomocniczych*)	6 „ 4,1 „
fabryki waty	1 „ 0,6 „

Robotnicy najemni w poszczególnych oddziałach

Z 3.886 robotników najemnych, zatrudnionych w 57 zakładach wielooddziałowych przypada na poszczególne oddziały:

przędzalnie	1.774 robotników najemnych t. j. 45,6 %
tkalnie	1.065 „ „ 27,4 „
apretownie	711 „ „ 18,3 „
szarpiarnie	261 „ „ 6,7 „
farbiarnie	39 „ „ 1,0 „
fabryki waty	22 „ „ 0,6 „
oddziały pomocnicze	14 „ „ 0,4 „

Robotnicy najemni żydzi w zakładach wielooddziałowych.

Wszystkie 57 przedsiębiorstw wielooddziałowych zatrudniało 726 robotników najemnych żydów t. j. 18,7% ogólnej liczby robotników najemnych, zatrudnionych w tych przedsiębiorstwach.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości robotnicy najemni żydzi stanowią:

we wielooddziałowych tkalniach	23,5 %
„ przędzalniach	10,7 „
„ apretorniach	8,9 „
„ fabrykach waty	14,3 „

Robotnicy najemni żydzi w poszczególnych oddziałach.

W poszczególnych oddziałach robotnicy najemni żydzi stanowią:

w tkalniach	47,5 %
„ szarpiarniach	16,1 „
„ przędzalniach	8,0 „
„ apretorniach	4,2 „
„ farbiarniach	5,1 „
„ fabrykach waty	18,2 „
„ oddziałach pomocniczych	—

Jak widać z powyższego, robotnicy najemni żydzi stanowią znaczny odsetek w tkalniach wielkich przedsiębiorstwach wielooddziałowych.

Na jedno przedsiębiorstwo wielooddziałowe przemysłu włókienniczego przypada średnio 68,2 robotników najemnych.

Dla zakładów wielooddziałowych poszczególnych rodzajów wytwórczości otrzymujemy następujące średnie liczby robotników najemnych:

(* Stolarnie, ślusarnie przy zakładach włókienniczych.)

tkalnie	93,1 %
apretownie	52,6 „
przędzalnie	44,3 „
fabryki waty	28,0 „
szarpiarnie	20,0 „

Przeciętna liczba robotników najemnych na jeden oddział

Na jeden oddział przedsiębiorstwa wielooddziałowego przypada średnio 26,3 robotników najemnych.

W poszczególnych rodzajach wytwórczości na jeden oddział przypada średnio robotników najemnych:

przędzalnie	40,3
apretownie	35,6
tkalnie	26,0
fabryki waty	22,0
szarpiarnie	9,3
farbiarnie	4,9
oddziały pomocnicze	2,3

JEWISH INDUSTRIAL ESTABLISHMENTS IN POLAND

SURVEYED IN 1921

COMPILED UNDER THE SUPERVISION OF
ELIEZER HELLER

VOLUME III
BIALYSTOK CITY AND DISTRICT

WARSAW 1922

ESTABLISHMENTS IN POLAND JEWISH INDUSTRIAL

REPORT BY THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE

COMPILED UNDER THE SUPERVISION OF
R. L. F. R. B. B. I.

VOLUME III
BIALYSTOK CITY AND DISTRICT

WARSAW 1922

CONTENTS

Jewish Industrial Establishments.

Introduction	1-10
1. Textile Industry	11-20
2. Paper Industry	21-30
3. Printing Industry	31-40
4. Bookbinding Industry	41-50
5. Leather Industry	51-60
6. Metal Industry	61-70
7. Wood Industry	71-80
8. Glass Industry	81-90
9. Chemical Industry	91-100
10. Food Industry	101-110
11. Miscellaneous	111-120
Index	121-130

CONTENTS.

PRELIMINARY SURVEY:		page
Foreword		XII
Analytical texts: a) Bialystok-City		
b) " District		
c) Textile industry in Bialystok-City and District		XIII—LXXII
STATISTICAL TABLES:		page
a) Bialystok-City:		
Tab. № I Workshops and hired workmen (in season and not in season)		6 — 17
" " II a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation		
b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed		18 — 39
" " III Persons (proprietors, members of proprietors' families, hired workmen) employed in active workshops		40 — 45
" " IV Workshops established: a) before the war, b) during the war		46 — 53
" " IVa Classification of the "pre-war" workshops according to the number of hired workmen employed before the war (1914)		54 — 77
" " V Workshops established from 1/VIII 1914 till the date of investigation 1921 according to single years		78 — 89
" " VI Interruption of production in the years between 1/VIII 1914 and the date of investigation 1921		90 — 101
" " VII Workshops according to technical means of production and number of employees		102 — 113
" " VIII Persons employed: a) on motor power machinery, b) on hand-power machinery, c) without machinery		114 — 125
" " IX Extent of activity of workshops		126 — 127
" " X Workshops active and inactive on Saturday and Sunday		128 — 129
" " XI Jewish hired employees working or not working on Saturday and Sunday		130 — 131
" " XII Workshops producing out of own or customers' raw material		132 — 133
" " XIII Sources of purchase of raw material		134 — 135
" " XIV Contractors of finished products		136 — 137
" " XV Market for finished products		138 — 139
" " XVI Salary system in the workshops		140 — 141
" " XVII Workshops with living quarters in same room		142 — 143
" " XVIII Workshops and Labor Inspection		
" " XIX Workshops and trade organization of owners		144 — 145

	page
Tab. No. XX Credit relations	146 — 147
„ „ XXI Proprietors' reasons for shutdown or reduction in production	148 — 149
„ „ IVb Hired workmen in the "pre-war" workshops in 1914 and 1921 according to groups of 1914	150 — 152
b) Bialystok-District:	
Tab. No. I Workshops and hired workmen (in season and not in season)	4 — 17
„ „ II a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation	
„ „ b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed	18 — 43
„ „ III Persons (proprietors, members of proprietors' families, hired workmen) employed in active workshops	44 — 51
„ „ IV Workshops established: a) before the war, b) during the war	52 — 61
„ „ IVa Classification of the "pre-war" workshops according to the number of hired workmen employed before the war (1914)	62 — 89
„ „ V Workshops established from I/VIII 1914 till the date of investigation 1921 according to single years	90 — 91
„ „ VI Interruption of production in the years between I/VIII 1914 and the date of investigation 1921	92 — 93
„ „ VII Workshops according to technical means of production and number of employees	
„ „ VIII Persons employed: a) on motor power machinery, b) on hand-power machinery, c) without machinery	108 — 121
„ „ IX Extent of activity of workshops	122 — 123
„ „ X Workshops active and inactive on Saturday and Sunday	124 — 125
„ „ XI Jewish hired employees working or not working on Saturday and Sunday	126 — 127
„ „ XII Workshops producing out of own or customer's raw material	128 — 129
„ „ XIV Contractors of finished products	130 — 131
„ „ XVI Salary system in the workshops	132 — 133
„ „ XVII Workshops with living quarters in same room	134 — 135
„ „ XVIII Workshops and Labor Inspection	136 — 137
„ „ XIX Credit relation	138 — 139
„ „ XXI Proprietors' reasons for shutdown or reduction in production	138 — 139
„ „ IVb Hired workmen in the "pre-war" workshops 1914 and 1921 according to groups of 1914	140 — 142
„ „ A. Workshops and persons employed according to towns	144 — 145
„ „ A. 1. Workshops and persons employed according to towns by industries	146 — 159
„ „ C Textile industry in Bialystok-City and District	162 — 165
Errata	
Diagrams	
Active workshops and hired workmen in Bialystok-City and District at time of investigation 1921.	
Hired workmen in textile industry in Bialystok-City and District.	
Classification of active workshops in textile industry in Bialystok-City and District according to the number of hired workmen.	
Textile industry in Bialystok-City and District.	

INTRODUCTION.

Volume III of "Jewish Industrial Establishments in Poland", issued by the Economic-Statistical Department of the American Joint Distribution Committee, contains the results of the investigation of 1921 for Bialystok and the following towns of the District of Bialystok.

1) Augustow, 2) Bielsk, 3) Ciechanowiec, 4) Goniadz, 5) Grajewo, 6) Grodek, 7) Grodno, 8) Jasionowka, 9) Kryнки, 10) Lomza, 11) Michalowa, 12) Ostrów, 13) Siemiatycze, 14) Skidel, 15) Soklka, 16) Suprasl, 17) Suwalki, 18) Swislocz, 19) Trzciany, 20) Wasilkow, 21) Wolkowysk, 22) Zabłudowo.

The existence of certain characteristic branches in this territory gives to this district its attribute of industrial activity. These branches are centered in a few more or less definite sections.

First in magnitude is the textile industry, which, in the district of Bialystok ranks second in Poland only to that of the Lodz district. Besides Bialystok itself, this industry is to be found mainly in the towns of Grodek, Michalowo, Suprasl, Wasilkow and environs.

Second in importance is the leather industry, which attains its highest degree of activity in Bialystok, Kryнки, Swislocz, Sokolka, Skidel, Zabłudowo, Jasionowka, and also in Wolkowysk and Grodno.

A well-developed wood industry (sawing mills, panel and slat establishments, wooden pin factories, etc.) is to be found in a number of towns.

The tobacco industry is also a significant enterprise in this district (Grodno and Bialystok).

All of these industries before the war enjoyed a period of intensive development. Many industrial establishments, however, succumbed as a result of the war, and the entire productivity of the district suffered severely from the same cause.

The year 1919 showed a gradual rehabilitation, noticeable particularly in the textile industry as a result of large orders for textiles for the Polish army, as well as the extension of inland markets. Recovery having been made from the disruption of industry and devastation of property occasioned by the Russian invasion of 1920, a new period of constructive activity in the textile industry was ushered into being at about the time of our investigation in 1921.

On the other hand, the leather industry was still affected by restrictions imposed upon the purchase of raw materials, on production, and on the sale of finished products, these measures almost paralyzing its restoration.

It will be apparent, therefore, that the beginning of 1921 was not propitious for the carrying out of the registration undertaken in the Bialystok district, but in as much as the opportunity of performing the task in the future was doubtful, the registration was practically compulsory on our part.

Two special branch offices of the Central Statistical Office at Warsaw were formed in Bialystok and Grodno respectively. These branch offices were entrusted with the gathering of statistical data concerning the industrial and artisan establishments in which Jews directly participated in the process of production, as outlined in the general instructions for the entire territory of Poland.

The individuals engaged as branch directors were persons active in social circles, and thoroughly acquainted with the conditions of industry in the section. This was of advantage in that their personal influence instilled confidence and interest in the work on the part of proprietors and others, from whom information was requested.

The organization of the branches was as follows:

BIALYSTOK BRANCH: Director, Mr. Jacob Waks, Asst. Director, Miss S. Blankstein.

Council Members: Miss S. Blankstein, Messrs. M. Freund, J. Waks, Wider and Zeligman.

GRODNO BRANCH: Director, Mr. Joseph Jaszunski.

Council Members: Messrs. M. Gozanski, J. Jaszunski and Ostrynski.

The registration was directly conducted by special instructors and enumerators familiar with local conditions and fully instructed by the local directors and representatives of the Central Office.

The location of establishments to be recorded was ascertained by through house to house inquiry the enumerators (under the direction of instructors).

The completed questionnaires were subjected to the triple control of 1) the local instructors 2) the branch directors; and 3) the Central Office at Warsaw. (see Volume I—Introduction). The analysis of the entire material gathered was made solely in the Central Office.

The success of the enumeration in the district of Bialystok is in great measure attributable to the cooperation of local manufacturers' and artisans' associations, which, recognizing the fruitfulness of the work, willingly supplied all available information desired. The proprietors of establishments were requested by these associations to furnish precise and correct information to the enumerators, and this good will and encouragement considerably facilitated the task.

The sympathetic attitude displayed toward the registration in the Bialystok district enabled the enumerators to gather data relating to non-Jewish textile establishments, active, inactive and liquidated during the war. The statistics compiled for this industry are therefore of unusual importance as affording enlightening and interesting comparative analyses. These combined data appear in special supplementary tables (T. I. T. 6).

The contents of the questionnaire and instructions to enumerators will be found in the General Introduction (vol. 1 pp. X—XVII).

The instructions preconceived certain specific conditions in the Bialystok district not to be found in other districts, namely, with regard to establishments composed of many branches, of which a number exist in this district. Branches possessing their own technical management were viewed as separate units in all tables (except Tables II and IVa and IVb) in order to expose the internal structure of such establishments, and thus of the entire industry by trades. Only in Tables II, IVa and IVb, in which the size of establishments is considered, were these multipartite*) establishments regarded as units. In this latter case,

*) Of German "Vielabteilig".

the main establishment together with the branches was classified as a unit of the particular industry which the main establishment represented.

It was necessary, on the other hand, to modify some of the general rules of instruction in their application to the Bialystok district, viz:

a) Aside from establishments founded during the war, those which removed from the province to the city of Bialystok during the war were also included in the category of "war establishments".

b) Under "consumers" were considered not only the immediate consumers of finished products, but also producers in other industries using the products purchased as raw material, for example, the relation of a tailor to a textile establishment, or a boot sewer to a leather tannery.

No information could be obtained as to four multipartite establishments of the textile industry in this district, three of which were liquidated during the war and one being inactive at the time of registration. These establishments have, however, been included in the supplementary tables (T. 1—T. 6) under the caption "cloth and blanket manufacture".

Butcher and silk ribbon weaving establishments (the latter being inactive at the time of investigation) were by oversight not registered.

In the greater portion of the Bialystok district (the regions of Grodno and Wolkowysk, then under the jurisdiction of the Eastern Border Territories Administration) the offices of the Department of Labor Inspection were either totally inoperative or their activities were negligible. The figures relating to this phase of the investigation in the Bialystok district (Table XVIII) are therefore not precise.

It is a duty and a pleasure to record our sincere thanks to all collaborators in the branch-offices at Bialystok and Grodno, as well as to all others, who, by their efforts and good will, contributed to the success of the undertaking.

While accepting full responsibility for the contents of this work, the author desires to express his deep appreciation to the American Joint Distribution Committee, and in particular to the members of the European Executive Council of the Committee, whose assistance and cooperation have rendered possible the publication of this volume.

Eliezer Heller.

TABLE I

Table I (continued)

The number of enterprises established in Bialystok City in the year 1951, when the industrial production was 100% of the 1947 level, is shown in Table I.

The number of enterprises established in Bialystok City in the year 1951, when the industrial production was 100% of the 1947 level, is shown in Table I.

The number of enterprises established in Bialystok City in the year 1951, when the industrial production was 100% of the 1947 level, is shown in Table I.

Analytic Interpretation of the Tables

BIALYSTOK CITY.

Industry	1951	1947
Food	100	100
Textile	80	80
Chemical	60	60
Metals	40	40
Machine Building	30	30
Electricity	20	20
Other	10	10

TABLE I.

Table I (p. 6—17) contains:

a) The number of active and inactive industrial and artisan establishments in Bialystok City in the year 1921, where Jews (hired workmen, proprietors and members of their families) participated in the production.

b) The number of hired workmen, Jews and non-Jews (men, women and children under 15 years of age) employed in active establishments during the busy season and in slack time.

As it was already shown in the introduction (p. VII—X) branches of establishments that have an independent organization with a separate technical management are regarded as separate units in table I.

Through the census of 1921 it was ascertained that Bialystok had 1,840 industrial and artisan establishments (active and inactive) in which Jews participated in the production.

Of the 1,840 establishments investigated, 1,716 (i. e. 93.3%) were active during the registration. These represent the following industries:

Industry	Number of establishments	Percentage of active establishments
Wearing Apparel	684	39.9%
Textile	423	24.6%
Foodstuffs	136	7.9%
Building	109	6.3%
Metal	106	6.2%
Leather	52	3.0%
Wood	52	3.0%
Machines and Apparatus	46	2.7%
Cleaning	46	2.7%
Chemical	20	1.2%
Graphic Arts and Trades	19	1.1%
Paper	15	0.9%
Stone	5	0.3%
Recreation	2	0.1%
Rubber	1	0.1%

During the census it was found that Bialystok had 124 (6.7%) inactive establishments, which normally employ Jewish labor.

The percentage of inactive establishments for individual industries is as follows:

Leather	industry	11	or	17.5%	of this industry
Chemical	"	4	"	16.7	"
Paper	"	3	"	16.7	"
Stone	"	1	"	16.7	"
Building	"	13	"	10.7	"
Metal	"	9	"	7.8	"
Textile	"	34	"	7.4	"
Foodstuffs	"	8	"	5.6	"
Wood	"	3	"	5.5	"
Wearing Apparel	"	36	"	5.0	"
Cleaning	"	2	"	4.2	"
Machines and Apparatus	"	—	"	—	"
Rubber	"	—	"	—	"
Graphic Arts and Trades	"	—	"	—	"
Recreation	"	—	"	—	"

Active establishments without hired workmen. Of the 1,716 active establishments 1,184 or 69.0% employed hired workmen, no workmen were employed in the remaining 532 (31.0%) establishments. In the latter the work was done exclusively by the proprietors and members of their families.

The individual industries show the following percentages of establishments without hired workmen.

Stone	industry	60.0%
Machines and Apparatus	"	47.8
Building	"	46.8
Paper	"	40.0
Wearing Apparel	"	36.3
Wood	"	30.8
Metal	"	29.2
Cleaning	"	26.1
Foodstuffs	"	24.3
Textile	"	21.5
Leather	"	21.2
Graphic Arts and Trades	"	21.1
Chemical	"	20.0
Rubber	"	—
Recreation	"	—

It should be noted that the relatively high percentage (21.5%) of establishments without hired workmen in the textile industry is due to the largest number, according to the number of establishments, in the „weaving trade“, in which there are 26.8% of establishments without hired workmen. In the „spinning“, „cutting“ and „dressing“ trades there are no establishments whatsoever without hired workmen.

Hired workmen during busy season.

The above 1,184 establishments with hired workmen employ during the season 6,886 hired workmen, Jews and non—Jews. The corresponding numbers for individual industries run as follows:

Textile	industry	4,421	hired workmen	or	64.2%
Wearing Apparel	"	893	"	"	13.0
Foodstuffs	"	468	"	"	6.8
Leather	"	245	"	"	3.6
Metal	"	184	"	"	2.7
Building	"	181	"	"	2.6
Wood	"	116	"	"	1.7
Machines and Apparatus	"	101	"	"	1.5
Chemical	"	79	"	"	1.1
Cleaning	"	76	"	"	1.1
Paper	"	37	"	"	0.5
Graphic Arts and Trades	"	37	"	"	0.5
Recreation	"	36	"	"	0.5
Rubber	"	7	"	"	0.1
Stone	"	5	"	"	0.1

The total number of 4,421 hired workmen in the textile industry is distributed in the trades as follows:

in spinning trade	2,082	hired workmen	or	47.1%
weaving	1,647	"	"	37.3
dressing	330	"	"	7.5
cutting	243	"	"	5.5

The remaining 9 trades of the textile industry employed at the time of the inquiry only 119 i. e. 2.6% hired workmen.

Hired workmen in off season.

During the slack time the number of hired workmen employed in the same 1,184 establishments amounts to 6,225 or 90.4% of the total number employed in the busy season, the decrease after the busy season is 9.6%.

In the individual industries the number of hired workmen decrease in the off season as follows:

Building	industry	54.7%
Stone	"	40.0
Wood	"	25.9
Wearing Apparel	"	24.5
Metal	"	23.9
Foodstuffs	"	21.4
Paper	"	16.2
Chemical	"	12.7
Leather	"	11.5
Cleaning	"	9.2

Machines and Apparatus	„	3.0%
Graphic Arts and Trades	„	2.7 „
Textile	„	2.5 „
Rubber	„	—
Recreation	„	—

Jewish hired workmen in the season.

In all active establishments the number of Jewish hired workmen is 3,409 or 49.5% of the total number of hired workmen. The individual industries show the following percentages of Jewish hired workmen:

Stone	industry	100.0%
Rubber	„	100.0 „
Paper	„	100.0 „
Wearing Apparel	„	94.1 „
Graphic Arts and Trades	„	91.9 „
Chemical	„	86.1 „
Wood	„	81.0 „
Recreation	„	80.6 „
Building	„	79.6 „
Metal	„	73.9 „
Leather	„	73.1 „
Cleaning	„	67.1 „
Foodstuffs	„	62.4 „
Machines and Apparatus	„	41.6 „
Textile	„	32.8 „

The percentage of Jewish hired workmen in several trades of the „textile“ industry differs considerably from the average percentage for the entire industry thus in the most important trades they form:

In weaving	65.9%
„ cutting	23.5 „
„ spinning	10.2 „
„ dressing	3.0 „

Jewish hired workmen in the off season.

The number of Jewish hired workers during the slack period is 2,844 or 83.4% of the number in the season. The decrease of the number of Jewish hired workmen after the busy season is 16.6%. We thus see a distinct difference between the after season decrease of the total number of workmen (Jews and non-Jews) which is 9.6%, and especially with the after season decrease of non Jewish hired workers, which is only 2.8%.

The considerable decrease during the slack season of Jewish hired workers in the total number of establishments is explained by the fact that in a number of industries such as „metal“, „woodworking“, „clothing“, „food“ and „building“ with a preponderous number of Jewish hired workers, the after season decrease of hired workers in general is quite notable, and is especially large for Jews. The decrease of the number of Jewish hired workers is:

		Jews	Non-Jews
In metal	industry	30.9%	4.2%
„ wood	„	30.9 „	4.5 „
„ wearing apparel	„	25.2 „	13.2 „
„ foodstuffs	„	28.4 „	9.7 „
„ building	„	61.8 „	27.0 „

Average number of hired workmen per establishment.

The average number of hired workmen per establishment is:

- a) for all active establishments (with and without hired workmen) 4.0%
- b) for establishments employing hired workmen 5.8%

In individual industries the average number of hired workmen per establishment are as follows:

	All active establishments	Establishments empl. hired workmen
Stone	industry 1.0	2.5
Metal	„ 1.7	2.5
Machinery and Apparatus	„ 2.2	4.2
Wood	„ 2.2	3.2
Rubber	„ 7.0	7.0
Lether	„ 4.7	6.0
Textile*)	„ 10.4	13.3
Wearing Apparel	„ 1.3	2.0
Paper	„ 2.5	4.1
Foodstuffs	„ 3.4	4.5
Chemical	„ 4.0	4.9
Building	„ 1.7	3.1
Graphic Arts and Trades	„ 1.9	2.5
Cleaning and Disinfection	„ 1.7	2.2
Recreation	„ 18.0	18.0

In a large number of trades, the average numbers are far greater than those for the entire corresponding industries. For example: agricultural machines 18.0%, leather tanneries—7.4%, leather forming—7.4%, spinning—35.3%, dressing—33.0%, tobacco and tobacco products—125.0%.

Hired workmen according to sex and age.

Out of the total number of 6,886 hired workmen employed in the season there are 4,052 men or 58.8%, 2,734 women or 39.7%, 100 children or 1.5%.

*) Counting an establishment containing several branches, as one unit, the corresponding average numbers for textile industry are 11.8 and 15.8.

In individual industries these 3 groups are represented by percentage as follows:

	Men	Women	Children
Stone industry	100.0	—	—
Metal "	98.4	—	1.6
Machinery and Apparatus "	94.0	4.0	2.0
Wood "	100.0	—	—
Rubber "	100.0	—	—
Leather "	99.2	0.8	—
Textile "	49.9	50.1	—
Wearing Apparel "	60.7	31.4	7.9
Paper "	35.1	64.9	—
Foodstuffs "	63.5	35.0	1.5
Chemical "	77.2	22.8	—
Building "	98.9	—	1.1
Graphic Arts and Trades "	81.1	10.8	8.1
Cleaning and Disinfection "	65.8	18.4	15.8
Recreation "	80.6	19.4	—

It may be seen from the foregoing tabulation that the percentage of women in the most important branches of the textile industry is 50.1%. This large average percentage is influenced by the huge percentage of women employed in the two branches of the textile industry; "spinning" where women form 75.3% and also "cutting" with 59.7%. In the other two main branches of the textile industry women form: in weaving 23.3% and dressing 16.7%.

It should be noted that in the textile industry the division according to sex shows a considerable difference between Jewish and non Jewish workers. The percentage of women being for:

	Jews	Non-Jews
In textile industry	31.7 %	59.2 %
" cutting trade "	59.6 "	59.7 "
" spinning "	47.2 "	78.4 "
" weaving "	24.9 "	20.1 "
" dressing "	—	17.2 "

In eight industries (including textile and leather industries) children under 15 were not employed at all, the number of children employed in other industries is rather small.

TABLE II.

Table II (p. 18—39) contains:

a) The number of establishments and the number of hired workmen at the time of investigation (table I shows the corresponding figures for the busy season and the slack season).

b) Classification of active establishments according to the number of hired workers during the investigation.

As it was already pointed out in the introduction (p. 7—10) the minor divisions of an establishment were included in the main division and enter with the entire number of hired workers as one indivisible establishment into the industry, to which the main division belongs. Table II consequently indicates a smaller number of establishments than Table I, in which branches with an independent technical management were regarded as separate establishments.

The number of indivisible active establishments is 1,654 i. e. 62 less than in the Table I (1,716).

The decreased number of establishments is less in Table II than in Table I in the following industries:

Industry	Table II	Table I	Difference
Textile industry	371 establishments	423 establishments	52 less
Metal	101	106	5 less
Leather	51	52	1 less
Wood	49	52	3 less
Paper	14	15	1 less

NOTE: The minor branches of the "metal", "wood" and "paper" industries were included in other industries (textile, food, and machinery) to which the corresponding main divisions belong.

The above 1,654 active establishments employed at the time of the inquiry 6,363 hired workers i. e. 7.6% less than in the season (6,886) and 2.2% more than in slack time (6,225).

The above 6,363 hired workers may be divided according to individual industries as follows:

Industry	Hired workmen	Percentage
Textile	4,375	68.8 %
Wearing Apparel	723	11.4 "
Foodstuffs	391	6.1 "
Leather	224	3.5 "
Machinery and Apparatus	142	2.2 "
Metal	99	1.6 "

Hired workmen at time of registration.

Wood	86	hired workmen	or 1,3%
Building	82	"	" 1,3 "
Chemical	79	"	" 1,2 "
Cleaning and Disinfection	69	"	" 1,1 "
Graphic Arts and Trades	36	"	" 0,6 "
Recreation	36	"	" 0,6 "
Paper	11	"	" 0,2 "
Rubber	7	"	" 0,1 "
Stone	3	"	" —

Jewish hired workmen at time of registration.

In all active establishments at the time of registration were employed 2,930 Jewish hired workers or 46.0% of the total number of hired workers.

The following figures indicate the number of Jewish hired workers in individual industries:

Stone	3	Jewish hired workmen	or 100.0%
Rubber	7	"	" 100.0 "
Paper	11	"	" 100.0 "
Wearing Apparel	675	"	" 93.4 "
Graphic Arts and Trades	33	"	" 91.7 "
Metal	89	"	" 89,9 "
Chemical	68	"	" 86,1 "
Wood	74	"	" 86.0 "
Recreation	29	"	" 80,6 "
Leather	166	"	" 74,1 "
Building	55	"	" 67,1 "
Cleaning and Disinfection	44	"	" 63,8 "
Foodstuffs	230	"	" 58.8 "
Textile	1,401	"	" 32,0 "
Machinery and Apparatus	45	"	" 31.7 "

Establishments employing no hired workmen at the time of inquiry.

Of the total number 1,654 of active establishments at the time of inquiry 645 or 39% employed no hired workers. This number also includes 113 (6.8%) establishments in which no hired workers were employed because the period of the inquiry coincided with the slack period in these establishments.

Classification of establishments according to number of hired workmen.

The active establishments may be divided in the following manner into distinct groups which characterize the extent of the establishments according to the number of hired workers employed during the investigation.

Group without hired workmen embraces	645	establ.	or 39,0%
" employed 1 hired workmen per establ. embraces	404	"	" 24.4 "

Group employed 2—3 hired workmen per establ. embraces	337	establ.	or 20.4%
" " 3—5 " " " "	87	"	" 5.3 "
" " 6—10 " " " "	77	"	" 4.6 "
" " 11—15 " " " "	26	"	" 1.6 "
" " 16—20 " " " "	17	"	" 1.0 "
" " 21—30 " " " "	20	"	" 1.2 "
" " 31—50 " " " "	15	"	" 0.9 "
" " 51 or more " " " "	26	"	" 1,6 "

There is a lack of different groups higher or intermediate, in all industries except in the „textile“. Establishments of the highest group (51 or more) are to be found in 3 industries only („textile“, „machinery“, „foodstuffs“), the textile merely showing a larger percentage (6.5%).

Hired workmen according to groups of establishments.

The total number of hired workmen (6,363) employed at the time of investigation may be divided according to the following groups:

Group of establishments with 1 hired workm. employed	404	hired workm.	or 6.4%
" " 2—3 " " "	773	"	" 12.1 "
" " 4—5 " " "	389	"	" 6.1 "
" " 6—10 " " "	573	"	" 9.0 "
" " 11—15 " " "	331	"	" 5.2 "
" " 16—20 " " "	304	"	" 4.8 "
" " 21—30 " " "	521	"	" 8.2 "
" " 31—50 " " "	592	"	" 9.3 "
" " 51 or more " " "	2,476	"	" 38.9 "

It follows from the above classification that in the first five groups of establishments (with no more than 15 hired workers) there were concentrated 38.8% of the total number of hired workers. In the four higher groups with 16 hired workers and more—61.2%, in the highest group (51 and more hired workers) 38.9%.

The above division of hired workers among different groups of establishments in Bialystok was influenced by the textile industry, which had the largest number (68.8%) of hired workers. Only 18.8% of the hired workers in the textile industry were employed in the first five groups (from 1 to 15 hired workers), whereas the upper four groups (16 hired workers and over) had 81.2%, and in the 24 establishments of the highest groups (with 51 hired workers and over) 51.9% of all the hired workers in the entire textile industry.

It should be noted that each one of six of the 24 establishments mentioned above employs more than 100 hired workers; these 6 establishments employ 25.1% (1,098 hired workers) of the total number of hired workers in the textile industry. The largest number of hired workers in one establishment was 329.

Of the 4 establishments in the agricultural machine trades (machinery and apparatus) 2 employed less than 15 hired workers each one, 1—31 and 1—58.

The foodstuffs industry shows one establishment only of the highest group (tobacco and tobacco products) with 148 hired workers.

Jewish hired workmen in different groups.

The percentage of Jewish hired workers is:

In group of establishments employing	1 hired workmen	95.8%
"	2-3	93.5 "
"	4-5	83.8 "
"	6-10	74.7 "
"	11-15	50.0 "
"	16-20	21.1 "
"	21-30	24.2 "
"	31-50	21.1 "
"	51 or more	23.7 "

The above figures show that in the higher groups the percentage of Jewish workers is considerably smaller. In groups of establishments employing no more than 15 hired workers the percentage of Jews varies from 95.8% (in group with 1 hired worker) to 50.0% (in group with 11-15 hired workers). In other groups the highest percentage (24.2%) of Jews may be noted in the group with 21-30 hired workers per establishment, in the group with 51 or more hired workers—23.7%. The remaining two groups (16-20 and 31-50 hired workers) show only 21.1% of Jewish hired workers.

The percentage of Jewish hired workmen according to groups of establishments in the textile industry is as follows:

In group of establishments employing	1 hired workmen	98.0%
"	2-3	96.1 "
"	4-5	79.8 "
"	6-10	71.7 "
"	11-15	43.3 "
"	16-20	19.5 "
"	21-30	20.9 "
"	31-50	21.9 "
"	51 or more	23.5 "

The two largest trades (spinning and weaving) of the textile industry considerably differ from each other as to the number of Jewish hired workers partaking therein. The weaving trade shows a larger percentage of Jews in almost all groups than the average for the same groups of the whole textile industry: the group with 21-30 hired workers—47.0%, with 31-50 hired workers—43.5% and with 51 or more hired workers—27.7%.

The situation is quite different in the "spinning trade", where the percentage of Jewish hired workers is less than the average for the whole textile industry.

It shall be noted that in the "spinning" and "cutting" trades the Jewish hired workers form a larger percentage in the higher groups, than in the lower. This condition can be explained by the fact that a large portion of the spinning and weaving trades were transferred as auxiliary division of the wool and half wool trades. On the other hand, certain parts of the spinning industry gained the weaving trades as auxiliary divisions. In these the employment of Jewish hired workers is considerably

greater than in the spinning trades. For the same reasons the percentage of Jewish hired workers in the local weaving establishments does not refer exclusively to the weaving trade, but to the entire industry, i. e. the spinning, dressing and cutting sections were also included.

The percentage of Jewish hired workmen in the weaving trade exclusively is 65.9% of the total number of hired workmen (see Table I). And even in the proper weaving trades the percentage of Jewish hired workers is not much smaller than in the higher groups. Thus, for example: out of 1,661 hired workers employed in 14 establishments of wool and woolsey weaving trade, 619 workers were employed directly in the weaving section and of these 619 hired workers 354 i. e. 57.2% were Jews.

The relatively important participation of Jewish hired workers in the establishments of the upper groups of the textile industry is also to be seen from the division of the total number of Jewish hired workers employed in that industry among the various groups.

The 1,401 Jewish hired workers employed in textile industry may be divided as follows:

Group with	1 hired workmen employed	48	hired workmen or	3.4%
"	2-3	147	"	10.5 "
"	4-5	134	"	9.6 "
"	6-10	180	"	12.8 "
"	11-15	88	"	6.3 "
"	16-20	48	"	3.4 "
"	21-30	99	"	7.1 "
"	31-50	123	"	8.8 "
"	51 or more	534	"	38.1 "

It will be noted from the above figures that the establishments of the first five groups (with 1-15 hired workers) employed 42.6% of the total number of Jewish hired workers in the textile industry. The remaining 4 higher groups (with 16 hired workers or more) employed 57.4%, the highest group alone (with 51 or more hired workers) employing 38.1% of Jewish hired workers.

TABLE III.

Table III (p. 40 to 45) contains information about persons i. e. proprietors, assisting members of their families and hired workers who participate in the process of production in the investigated establishments.

In active establishments.

In all active establishments investigated in Bialystok city 1,445 proprietors and 419 assisting members of their families together with 6,886 hired workers were employed during the season.

The total number of persons employed is therefore 8,750, of whom proprietors form 16.5%, assisting members of their families 4.8%, and hired workers (Jews and non-Jews) 78.7%.

The extent of each of the above groups is quite different in the separate trades and deviates considerably from the above average figures as can be seen from the tabulation below.

Industry	Percentage of		
	proprietors	members of their families	hired workmen
Stone	41.7	16.7	41.7
Metal	32.0	7.8	60.2
Machinery and Apparatus	27.3	5.3	67.3
Wood	28.0	5.7	66.3
Rubber	8.3	33.3	58.4
Leather	15.5	5.5	79.0
Textile	4.3	1.6	94.1
Wearing Apparel	39.7	7.2	53.1
Paper	24.1	12.1	63.8
Foodstuffs	18.6	14.8	66.6
Chemical	18.1	6.7	75.2
Building	35.6	4.3	60.1
Graphic Arts and Trades	29.5	9.8	60.7
Cleaning and Disinfection	31.3	10.7	58.0
Recreation	4.8	9.5	85.7

It can be seen from the tabulation that in the majority of trades the proprietors form a considerably higher percentage (from 18.1 up to 41.7%), than the average for all trades. The participation of proprietors is strongest (except the stone industry, with its 5 establishments employing 12 persons) in the wearing apparel industry 39.7%.

The assisting members of proprietors families form a larger percentage (5.3%—

33.3%) almost in all industries than the average. An exception is only found in the case of the textile and building industries with: 1.6% and 4.3% assisting members of proprietors' families.

In textile industry the weaving trade only shows a considerable percentage of employed proprietors and members of their families (12.5% together). In the other main trades (spinning, dressing and cutting trades) there are either none or an insignificant number.

Average number of persons employed per establishment.

The average number of persons employed in one establishment is 5.1.

In the individual industries we note significant deviations from the above average as will be seen from the following classification:

Recreation	21.0%
Rubber	12.0 "
Textile	11.1 "
Leather	6.0 "
Foodstuffs	5.2 "
Chemical	5.2 "
Paper	3.9 "
Wood	3.4 "
Machinery and Apparatus	3.3 "
Graphic Arts and Trades	3.2 "
Metal	2.9 "
Building	2.8 "
Cleaning and Disinfection	2.8 "
Wearing Apparel	2.5 "
Stone	2.4 "

TABLE IV and V.

Tables IV (p. 46—53) and V (p. 78—89) contain:

a) Data as to the establishments registered in 1921 which existed in Bialystok City before the war and the number of hired workmen (Jews non-Jews) employed therein August 1, 1914.

b) The number of establishments founded in Bialystok City during the time since August 1-st 1914 up to time of the investigation and the number of hired workmen employed therein in 1921.

c) The number of establishments founded in each year of the period August 1, 1914 to March 1, 1921.

"Pre-war" and "war" establishments.

The investigation of establishments liquidated during the war being impossible, no report could be made as to the number of establishments*) (in which Jews participated in the process of production) which actually existed in Bialystok before the war and as to the number of hired workmen employed therein. The only informations that could be obtained refer to this part of 1,840 establishments embraced by the present inquiry which existed in Bialystok City at the outbreak of the war; the number of hired workmen then employed in these establishments and the number of establishments founded since August 1, 1914 up to the time of investigation could be determined too. The name "Pre-war establishments" therefore denotes these establishments which already existed before August 1, 1914—all other establishments founded since this moment are named "War establishments".

"Pre-war" establishments.

Of 1,840 establishments investigated 1,439 or 78.2% existed before the war, the remaining 401 establishments or 21.8% were founded after August 1, 1914.

In the individual industries the percentage of "Pre-war establishments" is as follows.

Stone	100.0 %
Metal	92.2 "
Wood	90.9 "
Building	89.3 "
Paper	83.3 "
Cleaning and Disinfection	81.3 "
Machinery and Apparatus	80.4 "
Leather	79.4 "
Graphic Arts and Trades	78.9 "
Foodstuffs	78.5 "

*) See introduction (p. VII—X).

Textile	77.7 "
Wearing Apparel	73.8 "
Recreation	50.0 "
Chemical	45.8 "
Rubber	—

Hired workmen in "pre-war" establishments before the war and at the time of registration.

The above 1,439 "pre-war" establishments employed in 1914 (before the outbreak of the war) 10,208 hired workmen. In 1921 at the time of inquiry the same establishments employed only 5,303 hired workmen or 51.9% of the pre-war number.

In the individual industries the corresponding numbers considerably differ from the average, viz:

Industry	"Pre-war" establishments	Number of hired workmen		
		before the war	in 1921	percentage
Rubber	—	—	—	—
Paper	15	179	11	6.1
Building	109	668	78	11.7
Stone	6	19	3	15.8
Graphic Arts and Trades	15	161	34	21.1
Metal	106	391	105	26.9
Leather	50	716	202	28.2
Wearing Apparel	532	1,573	536	34.1
Wood	50	242	87	36.0
Cleaning and Disinfection	39	122	61	50.0
Foodstuffs	113	617	313	50.7
Chemical	11	106	55	51.9
Machinery and Apparatus	37	114	76	66.7
Textile	355	5,285	3,727	70.5
Recreation	1	15	15	100.0

It should be noted that the relation of the number of hired workmen employed in "pre-war" establishments of the textile industry in 1921 to the number of hired workpeople in the same establishments in 1914 varies according to trades. For example: in the spinning trade the number of hired workmen in 1921 amounts to 105.8% of their number in 1914, in weaving trade to 73.8%, in hat manufactures to 0.0% (the only factory of this trade which employed 800 hired workmen was inactive in 1921).

Jewish hired workmen in "pre-war" establishments before the war (1914) and at the time of investigation

The 1,439 "pre-war" establishments employed 5,874 Jewish hired workmen in 1914, at the time of registration the number of Jewish hired workmen employed by the same establishments was only 2,362 or 40.2%.

In the individual industries the corresponding numbers show considerable variations when compared with the average percentage given above, viz:

Industry	"Pre war" establishments	Number of Jewish hired workmen		
		before the war	in 1921	percentage
Rubber	—	—	—	—
Paper	15	133	11	8.3
Building	109	570	51	8.9
Stone	6	16	3	18.7
Graphic Arts and Trades	15	148	31	20.9
Metal	106	301	85	28.2
Leather	50	494	145	29.4
Wood	50	209	65	31.1
Wearing Apparel	532	1,486	500	33.6
Foodstuffs	113	401	168	41.9
Cleaning and Disinfection	39	74	36	48.6
Textile	355	1,926	1,179	61.2
Chemical	11	67	44	65.7
Machinery and Apparatus	37	43	32	74.4
Recreation	1	6	12	200.0

In following trades: "boot making (seconds)", "canvass boots and shoes", "custom boot and shoe making", "nailed boot manufactures", "mechanical boot making" in 1921 the "pre-war" establishments employed 31.3% of the "pre-war" number of Jewish hired workmen, the corresponding percentage for non-Jews is 47.8.

A noticeable difference is to be found when comparing the corresponding data for Jewish hired workmen and for the total number of hired workmen. In 1921 "pre-war" establishments employed 51.9% of the total number of hired workmen in 1914, the corresponding percentage for Jews is but 40.2% of their total number. The same difference may be observed in several other industries. This may be explained by the fact that the period of the investigation coincided with the slack period for a number of industries (building, wearing apparel and metal) in which Jewish hired workers are employed in preponderous numbers; several trades of textile industry with a little participation of Jews show a very large percentage of employment in 1921 (spinning trade—105.8%, dressing—96.2%, wearing trade—73.8% only). The percentage of employment for Jews is smaller (68.7%) than for all hired workmen (73.8%).

On the contrary, the "pre-war" establishments of the spinning trade show an increase from 149 in 1914 to 164 in 1921.

The average number of hired workmen per "pre-war" establishment is 7.1 in 1914 and 3.7 in 1921.

The individual industries show following corresponding figures:

	in 1914	in 1921
Stone	3.2 %	0.5 %
Metal	3.7 "	1.0 "

Average number of hired workmen per "pre-war" establishment before the war (1914) and at the time of registration (1921).

	in 1914	in 1921
Machinery and Apparatus	3.1 %	2.1 %
Wood	4.8 "	1.7 "
Rubber	—	—
Leather	14.3 "	4.0 "
Textile	14.9 "	10.5 "
Wearing Apparel	3.0 "	1.0 "
Paper	11.9 "	0.7 "
Foodstuffs	5.5 "	2.8 "
Chemical	9.6 "	5.0 "
Building	6.1 "	0.7 "
Graphic Arts and Trades	10.7 "	2.3 "
Cleaning and Disinfection	3.1 "	1.6 "
Recreation	15.0 "	15.0 "

"War" establishments.

Of 1,840 establishments registered in Bialystok 401 or 21.8% were founded after August 1, 1914.

In the individual industries the percentage of "war" establishments is as follows:

Rubber	100.0 %
Chemical	54.2 "
Recreation	50.0 "
Wearing Apparel	26.2 "
Textile	22.3 "
Foodstuffs	21.5 "
Graphic Arts and Trades	21.1 "
Leather	20.6 "
Machinery and Apparatus	19.6 "
Cleaning and Disinfection	18.7 "
Paper	16.7 "
Building	10.7 "
Wood	9.1 "
Metal	7.8 "
Stone	—

NOTE. As shown in the introduction (see page 7—10), a number of establishments which existed before the war and which were later transferred from the provinces to the city of Bialystok were also registered as war establishments.

Hired workmen in establishments founded during the war.

The above 401 "war" establishments employed at the time of registration 1,060 hired workmen or 16.7% of the total number of hired workmen employed in 1921.

The establishments of the individual industries employed:

Building	4	hired workmen	or	4.9 %
Graphic Arts and Trades	2	"	"	5.6 "
Wood	9	"	"	9.4 "

Leather	22	hired workmen	or	9.8%
Cleaning and Disinfection	8	"	"	11.6 "
Textile	642	"	"	14.7 "
Foodstuffs	55	"	"	14.9 "
Machinery and Apparatus	22	"	"	22.4 "
Wearing Apparel	187	"	"	25.9 "
Metal	37	"	"	26.1 "
Chemical	24	"	"	30.4 "
Recreation	21	"	"	58.3 "
Paper	20	"	"	64.5 "
Rubber	7	"	"	100.0 "

Jewish hired workmen in "war" establishments.

The "war" establishments employed at the time of registration 568 Jewish hired workmen or 53.6% of the total number of hired workmen (Jews and non-Jews) employed in these establishments.

The percentage of Jewish hired workmen employed in the "war" establishments according to industries is as follows:

Wood	100.0%
Rubber	100.0 "
Paper	100.0 "
Chemical	100.0 "
Building	100.0 "
Graphic Arts and Trades	100.0 "
Cleaning and Disinfection	100.0 "
Leather	95.5 "
Wearing Apparel	93.6 "
Recreation	81.0 "
Foodstuffs	74.5 "
Textile	34.6 "
Machinery and Apparatus	31.8 "
Metal	29.7 "
Stone	—

The above figures show that the percentage of Jewish hired workmen in "war" establishments is larger (53.6%) than in "pre-war" establishments (44.5).

The same is to be noted in the textile industry and in its main trades.

Average number of hired workmen per "war" establishment.

The average number of hired workmen per "war" establishment is 2.6. The following figures show the corresponding average numbers for individual industries.

Recreation	21.0 "
Rubber	7.0 "
Paper	6.7 "
Textile	6.3 "
Metal	4.1 "
Machinery and Apparatus	2.4 "

Wood	1.8%
Foodstuffs	1.8 "
Chemical	1.8 "
Leather	1.7 "
Wearing Apparel	1.0 "
Cleaning and Disinfection	0.9 "
Graphic Arts and Trades	0.5 "
Building	0.3 "
Stone	0.3 "

The spinning and weaving trades greatly differ from each other as to the average number of hired workmen employed in one establishment (the corresponding number for spinning trade is 20.6, for weaving—3.3).

Establishments founded during the war according to years.

Of 401 establishments founded between August 1, 1914 and March 1, 1921 were founded:

in 1914 (after August 1)	6 establishments	or	1.5%
" 1915	53	"	13.2 "
" 1916	36	"	9.0 "
" 1917	45	"	11.2 "
" 1918	74	"	18.5 "
" 1919	96	"	23.9 "
" 1920	91	"	22.7 "

TABLE IV^a and IV^b.

Tables IV^a (54—75) and IV^b (p. 150—152) show:

a) A classification of "pre-war" establishments according to the number of hired workmen per establishment on August 1, 1914 (before the war).

b) A comparison of the number of hired workmen employed in the individual groups of "pre-war" establishments in 1921 with the number of hired workmen employed in the same establishments in 1914. The relation between those two numbers of hired workmen is taken as the standard of employment in 1921.

NOTE: As it was already mentioned in the introduction (p. VII—X) in tables IV^a and IV^b as well as in table II branches are not regarded as separate establishments.

The 1,376 "pre-war" establishments may be divided in 1914 (before the war) as follows:

Group without hired workmen:	269 establishments	or	19.5%
" with 1 "	170	"	12.4 "
" " 2—3 "	394	"	28.6 "
" " 4—5 "	195	"	14.2 "
" " 6—10 "	177	"	12.9 "
" " 11—15 "	53	"	3.8 "
" " 16—20 "	35	"	2.5 "
" " 21—30 "	29	"	2.1 "
" " 31—50 "	23	"	1.7 "
" " 51 or more "	31	"	2.3 "

The following table compares the classification of the "pre-war" establishments in 1914 with the classification of all establishments active in 1921.

	"Pre-war" establishments in 1914	Establishments active in 1921
Without hired workmen	19.5%	39.0%
with 1 "	12.4 "	24.4 "
" 2—3 "	28.6 "	20.4 "
" 4—5 "	14.2 "	5.3 "
" 6—10 "	12.9 "	4.6 "
" 11—15 "	3.8 "	1.6 "
" 16—20 "	2.5 "	1.0 "
" 21—30 "	2.1 "	1.2 "
" 31—50 "	1.7 "	0.9 "
" 51 or more "	2.3 "	1.6 "

Classification of "pre-war" establishments according to the number of hired workmen in 1914.

The above figures indicate that in 1921 the first two groups (without hired workmen and with 1 h. w.) embraced a considerably larger percentage of the total number of establishments than in 1914, viz: the group with no hired workmen consisted of 39.0% of establishments in 1921, in 1914 of 19.5% only, the group with 1 hired workman—24.4% in 1921 and—12.4% in 1914.

In all other groups the corresponding percentage is lower in 1921 than in 1914.

Of the 10,208 hired workmen in all "pre-war" establishments were employed in 1914:

Hired workmen employed before the war in different groups.

In establishments with	1 hired workmen	170 or	1.7%
" 2—3 "	947	"	9.3 "
" 4—5 "	856	"	8.4 "
" 6—10 "	1,320	"	12.9 "
" 11—15 "	710	"	6.9 "
" 16—20 "	640	"	6.3 "
" 21—30 "	763	"	7.5 "
" 31—50 "	915	"	8.9 "
" 51 or more "	3,887	"	38.1 "

In the table which follows the figures concerning the division of hired workmen according to groups of "pre-war" establishments in 1914 are compared with corresponding figures for all establishments active in 1921.

The percentage of hired workmen employed in groups:

	In "pre-war" establishments in 1914	In establishments active in 1921
With 1 hired workmen	1.7	6.4
" 2—3 "	9.3	12.1
" 4—5 "	8.4	6.1
" 6—10 "	12.9	9.0
" 11—15 "	6.9	5.2
" 16—20 "	6.3	4.8
" 21—30 "	7.5	8.2
" 31—50 "	8.9	9.3
" 51 or more "	38.1	38.9

It can be seen that the first two groups of all establishments active in 1921 employed a greater percentage of hired workmen than the same groups of "pre-war" establishments in 1914. The most considerable increase is to be noted for the group with 1 hired workman (6.4% in 1921, 1.7% in 1914). The next is the group with 2—3 hired workmen (12.1% in 1921 as against 9.3% in 1914).

The further 4 groups with 4—20 hired workmen employed a smaller percentage of the total number of hired workmen than in 1914.

In the three other groups (with 21—30, 31—50, 51 or more hired workmen) the percentage of hired workmen is a little larger than in 1914.

In several industries the establishments of higher groups employed a considerable number of hired workmen in 1914, on the contrary, in 1921 the establishments of these groups either were not found at all or in a very small number. For example: in 1914 in leather industry 68.0% of hired workmen were employed in groups of establishments with 16—20 or more hired workmen, in the same industry no establishments of this kind were registered in 1921.

The general classification of all industries taken together shows a considerably larger percentage of hired workmen for the higher groups in 1921. It must be ascribed to the structure of the most important textile industry which in 1921 employed the greater part of hired workmen in the establishments of higher groups (the 51 or more hired workmen group alone employed 51.9% of all hired workmen of the textile industry).

The following table shows the distribution of the total number of hired workmen employed in the textile industry among the groups of „pre-war“ establishments in 1914 and—of establishments active in 1921.

The percentage of hired workmen employed in textile industry:

	In „pre-war“ establishments in 1914	In establishments active in 1921
With 1 hired workmen	0.5%	1.1%
„ 2—3	2.5 „	3.5 „
„ 4—5	2.9 „	3.9 „
„ 6—10	5.3 „	5.7 „
„ 11—15	6.0 „	4.7 „
„ 16—20	4.2 „	5.6 „
„ 21—30	4.8 „	10.8 „
„ 31—50	10.9 „	12.8 „
„ 51 or more	62.9 „	51.9 „

In 1914 (before the war) the percentage of Jewish hired workmen employed in „pre-war“ establishments was 57.5% of the total number of hired workmen, the same percentage amounts only to 46.0% at the time of registration.

In the following table the percentage of Jewish hired workmen in individual groups of „pre-war“ establishments in 1914 is compared with corresponding figures for all establishments active in 1921.

The percentage of Jewish hired workmen is:

	In „pre-war“ establishments in 1914	In establishments active in 1921
With 1 hired workmen	96.5%	95.8%
„ 2—3	94.7 „	93.5 „
„ 4—5	91.0 „	83.8 „

Jewish hired workmen in various groups in 1914 and 1921.

	In „pre-war“ establishments in 1914	In establishments active in 1921
With 6—10 hired workmen	88.3%	74.7%
„ 11—15	67.7 „	50.0 „
„ 16—20	53.9 „	21.1 „
„ 21—30	62.4 „	24.2 „
„ 31—50	39.2 „	21.1 „
„ 51 or more	31.1 „	23.7 „

It appears from the above that the percentage of Jewish hired workmen is smaller in 1921 than in 1914, this decrease is greater in higher groups.

The number of Jewish hired workmen employed in the textile industry in 1921 also greatly differs from the corresponding number in 1914.

The percentage of Jewish hired workmen is:

	In „pre-war“ establishments in 1914	In all establishments active in 1921
With 1 hired workmen	91.7%	98.0%
„ 2—3	93.1 „	96.1 „
„ 4—5	83.9 „	79.8 „
„ 6—10	79.6 „	71.7 „
„ 11—15	53.6 „	43.3 „
„ 16—20	33.3 „	19.5 „
„ 21—30	51.8 „	20.9 „
„ 31—50	20.6 „	21.9 „
„ 51 or more	27.7 „	23.5 „

It should be noted that the three groups of establishments (with 11—15, 16—20, 21—30 hired workmen), in which the difference between the percentage of Jews in 1914 and in 1921 is the most considerable, employed a small percentage only of hired workmen of the textile industry (15.1% in 1914, 21.1% in 1921). On the contrary, the percentage of the total number of hired workmen employed in the textile industry was in the highest group 62.9% in 1914 and 51.9% in 1921.

The 1,376 „pre-war“ establishments employed 10,208 hired workmen in 1914 (before the war). In 1921, at the time of registration, the same establishments employed 5,303 hired workmen, the level of employment is therefore in those establishments 51.9% in 1921. In the different groups of „pre-war“ establishments the level of employment greatly differs from the above, viz:

Employment in „pre-war“ establishments according to different groups in 1914.

Groups of establishments	Number of hired workmen		
	in 1914	in 1921	the level of employment
With 0 hired workmen	—	92	—
" 1 "	170	120	70.6
" 2-3 "	947	429	45.3
" 4-5 "	856	353	41.2
" 6-10 "	1,320	476	36.1
" 11-15 "	710	371	52.3
" 16-20 "	640	309	48.3
" 21-30 "	763	308	40.4
" 31-50 "	915	571	62.4
" 51 or more "	3,887	2,274	58.5

This table indicates that in 1921 the percentage of employment is greater in two highest groups than in all other groups except the group "with 1 hired workman"

The following figures show the level of employment in 1922 according to individual industries:

	Number of hired workmen in 1914	The same in 1921	%
Recreation	15	15	100.0
Textile	5,324	3,733	70.1
Machinery and Apparatus	118	82	69.5
Chemical	106	55	51.9
Foodstuffs	620	316	51.0
Cleaning and Disinfection	122	61	50.0
Wood	234	83	35.5
Wearing Apparel	1,573	536	34.1
Leather	716	202	28.2
Metal	378	94	24.9
Graphic Arts and Trades	161	34	21.1
Stone	19	3	15.8
Building	668	78	11.7
Paper	154	11	7.1
Rubber	—	—	—

TABLE VI.

Table VI (p. 90-101) contains the number of establishments which were partly or entirely inactive in the individual years of the period between August 1, 1914-1921 owing to changed conditions caused by the war.

Inactive establishments during the war.

The following figures show the number of establishments partly or entirely inactive in:

Year	Number of establishments	Percentage of all establishments registered
1914	87	4.7
1915	214	11.6
1916	456	24.8
1917	346	18.8
1918	250	13.6
1919	121	6.6
1920	131	7.1

In the individual industries the percentage of partly or entirely inactive establishments is as follows:

Industry	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Stone	—	16.7	16.7	16.7	16.7	16.7	16.7
Metal	7.8	13.0	16.5	14.8	9.6	3.5	7.8
Machinery and Apparatus	—	13.0	15.2	13.0	8.7	4.3	—
Wood	3.6	18.2	20.0	14.5	9.1	1.8	5.6
Rubber	—	—	—	—	—	—	—
Leather	6.3	25.4	46.0	42.9	36.5	17.5	17.4
Textile	3.9	10.7	51.0	30.4	19.9	10.5	8.1
Wearing Apparel	5.5	11.5	13.9	13.0	9.4	4.4	5.3
Paper	5.6	27.8	33.3	27.8	11.1	11.1	16.7
Foodstuffs	4.2	6.3	9.7	9.0	9.0	4.9	5.6
Chemical	4.2	8.3	20.8	29.2	25.0	8.3	16.7
Building	4.1	13.1	22.1	20.5	19.7	9.0	11.5
Graphic Arts and Trades	—	—	10.5	10.5	10.5	—	—
Cleaning and Disinfection	2.1	4.2	4.2	4.2	—	—	4.2
Recreation	—	—	—	—	—	—	—

As can be seen from the above figures the number of partly or entirely inactive establishments is constantly increasing during the first three war years; it attained the maximum (24.8%) in 1916.

Since 1917 the percentage of establishments belonging to this category is gradually diminishing; it came to the minimum (6.6%) in 1919.

A certain increase of the number of inactive establishments is to be observed in 1920.

In almost all industries we note the same periods of increased and decreased activity in establishments.

Industry	1917	1918	1919	1920
Stone	1	1	1	1
Metal	21	21	21	21
Machinery and Apparatus	6	6	6	6
Wood	17	17	17	17
Rubber	1	1	1	1
Leather	21	21	21	21
Textile	391	391	391	391
Wearing Apparel	—	—	—	—
Paper	4	4	4	4
Foodstuffs	28	28	28	28
Chemical	8	8	8	8
Building	2	2	2	2
Graphic Arts and Trades	6	6	6	6
Cleaning and Disinfection	1	1	1	1
Recreation	2	2	2	2

TABLE VII.

Table VII (p. 102—113) indicates the division of establishments into three groups according to the technical means of the production: 1) mechanical (motor-driven) machinery, 2) hand-or foot-driven machinery, and 3) without machinery.

1,716 active establishments are divided as follows:

Establishments with motor-driven machinery:	509	or	29.7%
" hand-or foot-driven "	631	"	36.8 "
" no "	576	"	33.5 "

The individual industries show the following figures:

Industry	Establishments					
	With motor-driven machinery		With hand-driven machinery		Without machinery	
	No.	%	No.	%	No.	%
Stone	1	20.0	—	—	4	80.0
Metal	21	19.8	50	47.2	35	33.0
Machinery and Apparatus	6	13.0	12	26.1	28	60.9
Wood	17	32.7	7	13.5	28	53.8
Rubber	1	100.0	—	—	—	—
Leather	21	40.4	14	26.9	17	32.7
Textile	391	92.4	30	7.1	2	0.5
Wearing Apparel	—	—	468	68.4	216	31.6
Paper	4	26.7	8	53.3	3	20.0
Foodstuffs	28	20.6	21	15.4	87	64.0
Chemical	8	40.0	9	45.0	3	15.0
Building	2	1.8	—	—	107	98.2
Graphic Arts and Trades	6	31.6	11	57.9	2	10.5
Cleaning and Disinfection	1	2.2	1	2.2	44	95.6
Recreation	2	100.0	—	—	—	—

Hired workmen in various categories.

Out of the total number (6,886) of hired workmen employed in the busy season there were:

in 509 establishments with motor-driven machines	5,121	hired workmen	or	74.5%
" 631 "	hand-or foot-driven "	1,112	"	16.1 "
" 576 "	no	653	"	9.4 "

The corresponding percentages of hired workmen in the individual industries show considerable deviations from the above average figures, to wit:

Industry	Hired workmen in establishments					
	with motor-driven machinery		with hand-or foot-driven machinery		without machinery	
	No.	%	No.	%	No.	%
Stone	2	40.0	—	—	3	60.0
Metal	89	48.4	71	38.6	24	13.0
Machinery and Apparatus	74	73.3	7	6.9	20	19.8
Wood	69	59.5	10	8.6	37	31.9
Rubber	7	100.0	—	—	—	—
Leather	143	58.4	40	16.3	62	25.3
Textile	4,326	97.9	95	2.1	—	—
Wearing Apparel	—	—	715	80.1	178	19.9
Paper	30	81.1	7	18.9	—	—
Foodstuffs	269	57.5	102	21.8	97	20.7
Chemical	34	43.0	45	57.0	—	—
Building	9	5.0	—	—	172	95.0
Graphic Arts and Trades	22	59.5	15	40.5	—	—
Cleaning and Disinfection	11	14.5	5	6.6	60	78.9
Recreation	36	100.0	—	—	—	—

It appears from the above that in the most industries the large majority of hired workmen are employed in the establishments with motor-driven machinery (from 97.9% in textile to 57.5% in foodstuffs industry).

In metal and chemical industries the percentage of hired workmen employed by establishments with motor driven machinery is rather considerable (48.4%—43.0%).

In establishments of the same category belonging to the cleaning and stone industries were employed only 14.5% and 45.5% resp.

No establishments with motor driven machinery were registered in the wearing apparel industry.

The largest average number of hired workmen per establishment is shown by the establishments with mechanical machinery (10.1), the same average per establishment with hand driven machinery is 1.8, the least corresponding number is to be found in the category of establishments without machinery (1).

In the individual industries the largest average figures are also indicated by the establishments with mechanical machinery:

Average number of hired workmen per establishment of each category.

Industry	Average number of hired workmen per establishment		
	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery
Stone	2.0	—	0.7
Metal	4.2	1.4	0.7
Machinery and Apparatus	12.3	0.6	0.7
Wood	4.1	1.4	1.3
Rubber	7.0	—	—
Leather	6.8	2.9	3.6
Textile	11.1	3.2	—
Wearing Apparel	—	1.5	0.8
Paper	7.5	0.9	—
Foodstuffs	9.6	4.9	1.1
Chemical	4.2	5.0	—
Building	4.5	—	1.6
Graphic Arts and Trades	3.7	1.4	—
Cleaning and Disinfection	11.0	5.0	1.4
Recreation	18.0	—	—

Jewish hired workmen in various categories.

The percentage of Jewish hired workmen is not the same in various categories, viz:

In establishments with motor-driven machinery	34.9%
" " hand-or-foot " "	96.1%
" " no machinery " "	83.9%

The corresponding figures according to individual industries are as follows:

Industry	Percentage of Jewish hired workmen		
	in establishments with motor-driven machinery	in establishments with hand-driven machinery	in establishments without machinery
Stone	100.0	—	100.0
Metal	48.3	97.2	100.0
Machinery and Apparatus	21.6	100.0	95.0
Wood	69.6	100.0	97.3
Rubber	100.0	—	—
Leather	62.9	92.5	83.9
Textile	31.6	90.5	—
Wearing Apparel	—	97.9	78.7
Paper	100.0	100.0	—
Foodstuffs	36.8	98.0	95.9
Chemical	94.1	80.0	—
Building	44.4	—	81.4
Graphic Arts and Trades	90.9	93.3	—
Cleaning and Disinfection	36.4	60.0	68.3
Recreation	80.6	—	—

It should be noted that in the textile industry, which employs 97.9% of hired workmen in establishments with motor-driven machinery, the percentage of Jewish hired workmen in this category of establishments is very approximate to that (32.0%) which indicates the relation of the number of Jews to the total number of hired workmen employed in the whole textile industry.

In the chief trades of the textile industry ("cutting", "spinning" and "weaving") the general percentage of Jewish hired workmen equals the percentage of them in the category of establishments with mechanical machinery, no establishments of other categories being represented in the above trades. For example: Jewish hired workmen form in the above mentioned categories of the cutting trade establishments 23.5%, of the spinning trade—10.2%, of weaving—65.8%.

The 3,406 Jewish hired workmen are distributed as follows:

In establishments with motor driven machinery	1,789	or	52.5%
" " hand " "	1,069	"	31.4 "
" " no " "	548	"	16.1 "

A characteristic difference between the figures of Jewish and non-Jewish hired workmen in these categories may be noted, the division of non-Jews being as follows:

Of the 3,480 non-Jewish hired workmen:

Establishments with motor-driven machinery employ	3,332	or	95.8%
" " hand " "	43	"	1.2 "
" " no machinery	105	"	3.0 "

The difference between Jewish and non-Jewish hired workmen is chiefly due to the fact that the textile industry, in which almost all establishments belong to the category "with motor driven machines", employs 85.4% of the total number of non-Jewish hired workmen, on the other hand, the percentage of Jewish hired workmen employed here is only 42.6% of the total number of Jewish hired workmen.

The classification of Jewish and non-Jewish hired workmen employed in the above categories according to the individual industries is as follows:

Industry	Percentage of Jewish hired workmen employed in establishments			Percentage of non-Jewish hired workmen employed in establishments		
	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery
Stone	40.0	—	60.0	—	—	—
Metal	31.6	50.7	17.7	95.8	4.2	—
Machinery and Apparatus	38.1	16.7	45.2	98.3	—	1.7
Wood	51.1	10.6	38.3	95.5	—	4.5
Rubber	100.0	—	—	—	—	—
Leather	50.3	20.7	29.0	80.3	4.5	15.2
Textile	94.1	5.9	—	99.7	0.3	—
Wearing Apparel	—	83.3	16.7	—	28.3	71.7
Paper	81.1	18.9	—	—	—	—

The classification of the total number of Jewish hired workmen.

Industry	Percentage of Jewish hired workmen employed in establishments			Percentage of non-Jewish hired workmen employed in establishments		
	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery
Foodstuffs	33.9	34.2	31.9	96.6	1.1	2.3
Chemical	47.1	52.9	—	18.2	81.8	—
Building	2.8	—	97.2	13.5	—	86.5
Graphic Arts and Trades	58.8	41.2	—	66.7	33.3	—
Cleaning and Disinfection	8.3	6.3	85.4	25.0	7.1	67.9
Recreation	100.0	—	—	100.0	—	—

It is to be seen from the above that in all industries the relation of the number of Jewish hired workmen employed in establishments with mechanical machinery to the total number of them is smaller than the same relation between non-Jewish hired workmen employed in the same category of establishments and the total number of them.

The difference between the percentages showing the participation of Jewish and non-Jewish hired workmen is unimportant in textile, graphic arts and trades and in recreation industry.

In the chemical industry the percentage of Jews greatly surpasses the percentage of non-Jews.

No difference is to be found between percentages of Jewish and non-Jewish hired workmen in the chief trades of the textile industry, viz:

Trades	Percentage of Jewish hired workmen in establishments			Percentage of non-Jews hired workmen in establishments		
	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery	with motor-driven machines	with hand-driven machines	without machinery
Cutting	100.0	—	—	100.0	—	—
Spinning	100.0	—	—	100.0	—	—
Weaving	98.9	1.1	—	99.3	0.7	—
Dressing	100.0	—	—	100.0	—	—

In establishments with hand driven machinery in all industries, except the chemical, the percentage of Jewish hired workmen is larger than the corresponding percentage of non-Jewish hired workmen.

TABLE VIII.

Table VIII (p. 114 - 125) shows the classification of persons employed in establishments active during the busy season according to the technical means of production.

Persons (Jews and non-Jews) employed on power-driven machinery, hand-driven machinery, and without machinery.

Of 8,750 persons employed (proprietors, members of their families and hired workmen, Jews and non-Jews).

4,622 or 52.8% were engaged on power-driven machinery

1,576 " 18.0 " " " hand " "

2,552 " 29.2 " " without " "

The individual industries show following corresponding figures:

Industry	Persons employed					
	On motor-driven machinery		On hand-driven machinery		Without machinery	
	No.	%	No.	%	No.	%
Stone	1	8.3	—	—	11	91.7
Metal	106	34.6	109	35.6	91	29.8
Machinery and Apparatus	70	46.7	19	12.7	61	40.6
Wood	75	42.9	13	7.4	87	49.7
Rubber	12	100.0	—	—	—	—
Leather	99	31.9	51	16.5	160	51.6
Textile	3,971	84.5	164	3.5	556	12.0
Wearing Apparel	—	—	1,057	62.8	626	37.2
Paper	9	15.5	33	56.9	16	27.6
Foodstuffs	204	29.0	64	9.1	435	66.6
Chemical	40	38.1	34	32.4	31	29.5
Building	10	3.3	—	—	291	96.7
Graphic Arts and Trades	18	29.5	28	45.9	15	24.6
Cleaning and Disinfection	2	1.5	4	3.1	125	95.4
Recreation	5	11.9	—	—	37	88.1

The persons employed in the chief trades of the textile industry may be divided under the three groups of establishments as follows:

Trade	Persons employed					
	On motor-driven machinery		On hand-driven machinery		Without machinery	
	No.	%	No.	%	No.	%
Cutting	158	65.0	—	—	85	35.0
Spinning	2,056	98.5	—	—	31	1.5
Weaving	1,411	75.0	97	5.2	374	19.8
Dressing	317	96.1	—	—	13	3.9

Jews employed on motor-driven machinery, hand-driven machinery and without machinery.

Of 4,622 persons engaged on motor-driven machinery 33.6% were Jews

" 1,576 " " hand " " 97.3 " "

" 2,552 " " without machinery 85.6 " "

The percentage of Jews in the individual industries according to the three categories is shown in the following table:

Industry	Percentage of Jews employed		
	On motor-driven machinery	On hand-driven machinery	Without machinery
Stone	100.0	—	100.0
Metal	57.5	99.1	97.8
Machinery and Apparatus	20.0	100.0	95.1
Wood	72.0	100.0	98.9
Rubber	100.0	—	—
Leather	72.7	94.1	77.5
Textile	29.8	90.2	70.5
Wearing Apparel	—	99.2	92.8
Paper	100.0	100.0	100.0
Foodstuffs	40.7	84.4	89.7
Chemical	95.0	94.1	77.4
Building	50.0	—	89.0
Graphic Arts and Trades	88.9	96.4	100.0
Cleaning and Disinfection	50.0	75.0	81.6
Recreation	100.0	—	81.1

In the chief trades of the textile industry, the establishments with motor driven machinery show the following percentage of Jews:

In cutting trade 13.9%

" spinning " 9.3 "

" weaving " 68.1 "

" dressing " 1.9 "

Of 5,273 working Jews:

1,555 or 29.5% were employed on motor-driven machinery

1,534 " 29.1 " " " hand " "

2,184 " 41.4 " " without machinery

A characteristic difference can be noted between Jews and non-Jews as to the division according to the three categories mentioned above, viz:

Of 3,477 non-Jews:

3,067 or 88.2% were employed on motor-driven machinery

42 " 1.2 " " " hand " "

368 " 10.6 " " without machinery

The corresponding percentages of Jews and non-Jews employed in the individual industries are given below:

Industry	Of 100 Jews are employed			Of 100 non-Jews are employed		
	on motor-driven machinery	on hand-driven machinery	without machinery	on motor-driven machinery	on hand-driven machinery	without machinery
Stone	8.3	—	91.7	—	•—	—
Metal	23.7	41.8	34.5	93.7	2.1	4.2
Machinery and Apparatus	15.4	20.9	63.7	94.9	—	5.1
Wood	35.3	8.5	56.2	95.5	—	4.5
Rubber	100.0	—	—	—	—	—
Leather	29.5	19.7	50.8	40.9	4.6	54.5
Textile	68.4	8.5	23.1	93.8	0.6	5.6
Wearing Apparel	—	64.4	35.6	—	15.1	84.9
Paper	15.5	56.9	27.6	—	—	—
Foodstuffs	15.8	10.2	74.0	68.7	5.7	25.6
Chemical	40.4	34.0	25.6	18.2	18.2	63.6
Building	1.9	—	98.1	13.5	—	86.5
Graphic Arts and Trades	27.6	46.5	25.9	66.7	33.3	—
Cleaning and Disinfection	1.0	2.8	96.2	4.0	4.0	92.0
Recreation	14.3	—	85.7	—	—	100.0

The above figures show that Jews engaged on motor-driven machinery form a smaller percentage of all Jews employed than non-Jews employed in the same category of establishments in comparison with the total number of non-Jews. The only exception is represented by chemical and recreation industries.

Attention must be called to the large percentage (68.4%) of Jews who are employed in that category of the textile industry in which power-driven machinery is used. This percentage would be still greater for the main trades of this industry, and is only lowered for the entire industry because some trades (sweater and underwear knitting, manufacture of stockings and other knitted articles), where Jews are employed exclusively, use no power-driven machinery. Thus we see in the following trades:

In spinning trade of 217 Jews 192 or 88.5% are employed on motor-driven machinery
 „ weaving „ „ 1,320 „ 961 „ 72.8 „ „ „ „

In the group of persons engaged on hand-driven machinery or without machinery Jews form a larger percentage of the total number of them than it is for non-Jews.

TABLE IX.

Table IX (p. 126—127) contains information concerning the degree of activity of industrial establishments as based on the number of working days in the week.

Of 1,716 establishments:

Classification of establishments according to number of working days in the week.

1,356 or 79.0% were active 6 days per week
 268 „ 15.6 „ „ 3—5 „
 92 „ 5.4 „ „ 1—2 „

The percentages for the individual industries according to the above three groups of establishments are as follows:

Industry	Percentage of establishments active weekly		
	6 days	3—5 days	1—2 days
Stone	40.0	—	60.0
Metal	83.0	10.4	6.6
Machinery and Apparatus	84.8	15.2	—
Wood	76.9	13.5	9.6
Rubber	100.0	—	—
Leather	76.9	15.4	7.7
Textile	87.2	12.5	0.5
Wearing Apparel	77.3	18.0	4.5
Paper	66.7	26.7	6.7
Foodstuffs	84.6	9.5	5.9
Chemical	65.0	15.0	20.0
Building	50.5	29.3	20.0
Graphic Arts and Trades	89.5	10.5	—
Cleaning and Disinfection	78.3	13.0	8.7
Recreation	100.0	—	—

It should be noted that out of the 52 textile industry establishments active 3—5 days per week, 45 belong to the “weaving trade”; “spinning” and “dressing trades” establishments were active 6 days per week.

Activity of hired workmen.

Of 6,363 hired workmen:

5,897 hired workmen or 92.7% were employed in establ. active 6 day per week
 431 „ „ 6.6 „ „ 3—5 „ „
 45 „ „ 0.7 „ „ 1—2 „ „

The following figures are shown for individual industries:

Industry	Percentage of hired workmen active weekly		
	6 days	3-5 days	1-2 days
Stone	100.0	—	—
Metal	99.0	0.7	—
Machinery and Apparatus	98.0	2.0	—
Wood	100.0	—	—
Rubber	100.0	—	—
Leather	89.3	8.9	1.8
Textile	92.8	7.2	—
Wearing Apparel	93.2	6.7	0.1
Paper	87.1	9.7	3.2
Foodstuffs	91.6	5.4	3.0
Chemical	76.0	6.3	17.7
Building	89.0	2.5	8.5
Graphic Arts and Trades	94.4	5.6	—
Cleaning and Disinfection	85.5	5.8	8.7
Recreation	100.0	—	—

Comparing the percentage of hired workmen with the percentage of establishments in the same groups it will be noticed that the percentage of establishments active 1-2 and 3-5 days per week is much higher than the corresponding percentage of hired workmen.

The group of establishments active 1-2 days per week contains 5.4% establishments and 0.7% of hired workmen, for the second group the corresponding percentages are 15.6% and 6.6%.

An inverse relation is to be seen in the group of establishments active 6 days per week. The percentage of establishments is much less here than the percentage of hired workmen (79.0% for establishments and 92.7% for hired workmen). It appears from this fact that the 1-2 or 3-5 days groups consist chiefly of establishments with a small number of hired workmen. The six days group embraces establishments employing a considerable number of hired workmen. The only exception is the weaving trade employing 19.1% of hired workmen in establishments active 3-5 days per week which represent 15.1% of the total number of establishments in the above trade.

TABLES X and XI.

Tables X and XI (p. 128-131) contain information as to activity on Saturdays and Sundays:

- in establishments active in Bialystok at the time of inquiry in 1921,
- of Jewish hired workmen employed in these establishments.

Of the 1.716 active establishments:

Establishments active on Saturdays or Sundays.

165 or 9.6% were active on Saturdays
 1.387 " 80.8 " " " Sundays
 132 " 7.7 " " " Saturdays and Sundays
 32 " 1.9 " " inactive " " " "

The following figures illustrate the situation in the individual industries:

Industry	Establishments active						Establ. inactive	
	On Saturdays		On Sundays		On Saturdays and Sundays		On Saturdays and Sundays	
	No.	%	No.	%	No.	%	No.	%
Stone	—	—	5	100.0	—	—	—	—
Metal	2	1.9	69	65.1	35	33.0	—	—
Machinery and Apparatus	1	2.2	34	73.9	7	15.2	4	8.7
Wood	3	5.8	46	88.4	3	5.8	—	—
Rubber	—	—	1	100.0	—	—	—	—
Leather	2	3.9	40	76.9	9	17.3	1	1.9
Textile	130	30.7	238	56.3	44	10.4	11	2.6
Wearing Apparel	7	1.0	666	97.4	1	0.1	10	1.5
Paper	—	—	14	93.3	—	—	1	6.7
Foodstuffs	3	2.2	124	91.2	9	6.6	—	—
Chemical	1	5.0	14	70.0	4	20.0	1	5.0
Building	1	0.9	105	96.3	3	2.8	—	—
Graphic Arts and Trades	—	—	18	94.7	—	—	1	5.3
Cleaning and Disinfection	15	32.6	13	28.3	15	32.6	3	6.5
Recreation	—	—	—	—	—	100.0	—	—

It appears from the above that only the textile (30.7%) and cleaning (32.6%) industries show a rather considerable percentage of establishments active on Saturdays.

A considerable percentage of establishments active on Saturdays and Sundays is to be found in the following industries: metal—33.0%, machinery and apparatus—15.2%, leather—17.3%, textile—10.4%, chemical—20.0% and cleaning—32.6%.

The number of establishments belonging to the different industries not working both on Saturdays and Sundays is small.

The establishments active on Sundays are the most numerous in all industries.

A considerable difference is to be noticed between several trades of the textile industry. For instance: in spinning and dressing trades all establishments are active on Saturdays, in cutting trade—88.5% only. On the contrary, in weaving trade the percentage of establishments active on Saturdays is only 11.7%, of establishments active on Saturdays and on Sundays—14.1%.

Of 2,930 Jewish hired workmen employed in 1,184 establishments:

579	or 19.8%	in 103 establishments worked on Saturdays
1,991	" 67.9 "	" " " Sundays
122	" 4.2 "	" " " Saturdays and Sundays
238	" 8.1 "	" " " neither day

The Saturday and Sunday work of Jewish hired workmen in the individual industries is shown in the following table:

Industry	Jewish hired workmen							
	active				inactive			
	On Saturdays		On Sundays		On Saturdays and Sundays		On Saturdays and Sundays	
	No	%	No	%	No	%	No	%
Stone	—	—	3	100.0	—	—	—	—
Metal	1	1.0	95	99.0	—	—	—	—
Machinery and apparatus	2	5.1	30	76.9	6	15.4	1	2.6
Wood	—	—	74	100.0	—	—	—	—
Rubber	—	—	7	100.0	—	—	—	—
Leather	6	3.6	155	93.4	2	1.2	3	1.8
Textile	538	38.4	609	43.5	40	2.9	214	15.2
Wearing apparel	—	—	674	99.9	—	—	1	0.1
Paper	—	—	29	90.3	—	—	3	9.7
Foodstuffs	20	9.6	177	84.7	2	0.9	10	4.8
Chemical	—	—	40	58.8	23	33.8	5	7.4
Building	—	—	55	100.0	—	—	—	—
Graphic Arts and Trades	—	—	33	100.0	—	—	—	—
Cleaning and Disinfection	—	27.3	11	25.0	20	45.5	1	2.2
Recreation	—	—	—	—	29	100.0	—	—

A considerable percentage of Jewish hired workmen working on Saturdays is to be found in the textile (38.4%) and in the cleaning (27.3%) industry.

The percentage of Jewish hired workmen busy on Sundays is large in the following industries: machinery and apparatus (15.4%), chemical (33.6%), cleaning and disinfection (45.5%) and recreation (100.0%).

The percentage of Jewish hired workmen working neither on Saturdays nor on Sundays is considerable (15.2%) in the textile industry.

A very high percentage of Jewish hired workmen working on Sundays is to be observed in almost all industries.

Comparing the different trades of the textile industry it will be noticed that in the spinning trade all Jewish hired workmen work on Saturdays, in cutting—63.2% in weaving—26.3%. The percentage of Jewish hired workmen working on Saturdays and Sundays is in the weaving trade 3.2%.

The percentage of Jewish hired workmen idle on Saturdays and Sundays is 19.1%. (It should be noticed that the same percentage is shown by the establishments active 3—5 days per week only, see table IX).

TABLE IX

Percentage of Jewish hired workmen working on Saturdays and Sundays in the industrial establishments in the textile industry

Trade	On Saturdays	On Sundays	On Saturdays and Sundays	Neither day
Spinning	100.0	100.0	100.0	0.0
Cutting	63.2	26.3	89.5	10.5
Weaving	11.7	26.3	38.0	62.0

TABLES XII and XIII.

Tables XII and XIII (p. 132—135) contain:

- a) The division of establishments in groups producing from their own raw material or from that of the customers.
- b) The informations as to the origin of raw material.

Establishments according to ownership of raw material.

Of 1,716 establishments active at the time of registration:

409 or 23.8% used their own raw material
 9.3 " 55.6 " " " and customers' raw material
 354 " 20.6 " " exclusively " " "

The percentages in the individual industries under these three headings are:

Industry	Percentage of establishments producing from:		
	Own raw material	Own and customers' raw material	Customers' raw material only
Stone	40.0	60.0	—
Metal	23.6	76.4	—
Machinery and Apparatus	26.1	73.9	—
Wood	55.8	42.3	1.9
Rubber	100.0	—	—
Leather	51.9	46.2	1.9
Textile	16.1	19.6	64.3
Wearing Apparel	5.0	85.5	9.5
Paper	46.7	40.0	13.3
Foodstuffs	80.9	15.4	3.7
Chemical	70.0	25.0	5.0
Building	25.7	67.9	6.4
Graphic Arts and Trades	73.7	26.3	—
Cleaning and Disinfection	78.3	21.7	—
Recreation	100.0	—	—

The preceding table shows that the percentage of establishments producing from their own raw material in the textile industry is relatively small (16.1%), but the percentage of establishments which produce from customers' raw material exclusively amounts to 64.3%. This large percentage is due to the weaving trade having the largest number of establishments. The following figures show the division of weaving trade establishments according to ownership of raw material:

11.4% of establishments producing from own raw material exclusively
 10.7 " " " " and customers' raw material
 77.9 " " " " customers' raw material exclusively.

The percentage of establishments producing from customers' raw material exclusively is in spinning trade—28.8% and in cutting trade—26.9%.

Of the 409 establishments producing from own raw material 79 or 19.3% employ no hired workmen.

Of 953 establishments producing from own and customers' raw material 337 or 35.4% employ no hired workmen.

Of 354 establishments producing from customers' raw material exclusively 116 or 32.8% employ no hired workmen.

The individual industries show following percentages of establishments with no hired workmen according to the three categories mentioned above:

Industry	Percentage of establ. without hired workmen producing:		
	from own raw material	from own and customers' raw material	from customers' raw material
Stone	—	100.0	—
Metal	16.0	33.3	—
Machinery and Apparatus	41.7	50.0	—
Wood	17.2	45.5	100.0
Rubber	—	—	—
Leather	3.7	41.7	—
Textile	1.5	7.2	30.9
Wearing Apparel	26.5	36.6	38.5
Paper	14.3	66.7	50.0
Foodstuffs	20.9	42.9	20.0
Chemical	28.6	—	—
Building	46.4	46.2	57.1
Graphic Arts and Trades	21.4	20.0	—
Cleaning and Disinfection	27.8	20.0	—
Recreation	—	—	—

As it is to be seen from the above table the percentage of establishments without hired workmen in most of the industries is smaller in the category of establishments producing from own raw material exclusively than in the remaining two groups producing partly or entirely from customers' raw material.

In the chief trades of the textile industry no establishments without hired workmen and belonging to the category of establishments producing from own raw material exclusively were registered at all.

Hired workmen in each of the three groups.

Of the 6,363 hired workmen were employed:

in establishments producing exclusively from own raw material	2,770 or 43.5%
" " from own and customers' "	2,163 " 34.0 "
" " exclusively from " "	1,430 " 22.5 "

If the figures concerning establishments are compared with corresponding percentages of hired workmen it is to be seen that establishments producing from own raw material exclusively employ 43.5% of the total number of hired workmen, although they form only 23.8% of the total number of establishments. The remaining 76.2% of establishments producing partly or entirely from customers' raw material employ 56.5% of the total number of hired workmen.

From the following table it will be noticed that the same prevails in all industries with the exception of foodstuffs, chemical, graphic arts and trades and cleaning and disinfection industries:

I n d u s t r y	Establishments producing from:					
	own raw material		own and customers' raw material		customers' raw material	
	% of estab- lishments	% of hired workmen	% of estab- lishments	% of hired workmen	% of estab- lishments	% of hired workmen
Stone	40.0	100.0	60.0	—	—	—
Metal	23.6	32.4	76.4	67.6	—	—
Machinery and Apparatus	26.1	28.6	73.9	71.4	—	—
Wood	55.8	63.5	42.3	36.5	1.9	—
Rubber	100.0	100.0	—	—	—	—
Leather	51.9	66.1	46.2	31.7	1.9	2.2
Textile	16.1	43.3	19.6	26.4	64.3	30.3
Wearing Apparel	5.0	7.9	85.5	83.9	9.5	8.2
Paper	46.7	93.6	40.0	3.2	13.3	3.2
Foodstuffs	80.9	79.9	15.4	11.7	3.7	8.4
Chemical	70.0	68.4	25.0	29.1	5.0	2.5
Building	25.7	56.1	67.9	35.4	6.4	8.5
Graphic Arts and Trades	73.7	58.3	26.3	41.7	—	—
Cleaning and Disinfection	78.3	72.5	21.7	27.5	—	—
Recreation	100.0	100.0	—	—	—	—

Origin of raw material.

The 1,362 active establishments buying own raw material (409 entirely, 953 partly) may be divided into the following groups according to the market of purchase.

1,310 establishments or 96.2%	purchased the raw material locally (inland)
4 " " 0.3 "	" " " abroad
48 " " 3.5 "	" " " abroad and inland

The corresponding figures for the individual industries are contained in the following table:

I n d u s t r y	Establishments purchasing the raw material					
	from local firms		abroad		from local firms and abroad	
	No.	%	No.	%	No.	%
Stone	3	60.0	—	—	2	40.0
Metal	104	98.1	—	—	2	1.9
Machinery and Apparatus	39	84.8	2	4.3	5	10.9
Wood	51	100.0	—	—	—	—
Rubber	1	100.0	—	—	—	—
Leather	49	96.1	—	—	2	3.9
Textile	117	77.5	—	—	34	22.5
Wearing Apparel	619	100.0	—	—	—	—
Paper	12	92.3	1	7.7	—	—
Foodstuffs	129	98.4	1	0.8	1	0.8
Chemical	18	94.7	—	—	1	5.3
Building	102	100.0	—	—	—	—
Graphic Arts and Trades	18	94.7	—	—	1	5.3
Cleaning and Disinfection	46	100.0	—	—	—	—
Recreation	2	100.0	—	—	—	—

Hired workmen grouped according to purchase market.

Of the 4,933 hired workmen employed in establishments producing exclusively or partly from own raw material:

3,297 hired workm. i.e. 66.8%	are employed in establ. purchasing raw material locally
147 " " 3.0 "	" " " " " " " abroad
1,489 " " 30.2 "	" " " " " " " locally and abroad

The following data are found for individual industries:

I n d u s t r y	Raw material purchased					
	locally		abroad		locally and abroad	
	% of estab- lishments	% of hired workmen	% of estab- lishments	% of hired workmen	% of estab- lishments	% of hired workmen
Stone	60.0	—	—	—	41.1	111.1
Metal	98.1	95.8	—	—	1.9	4.2
Machinery and Apparatus	84.8	54.1	4.3	2.1	11.9	43.9
Wood	100.0	100.0	—	—	—	—
Rubber	100.0	100.0	—	—	—	—
Leather	96.1	93.2	—	—	3.9	6.8
Textile	77.5	53.6	—	—	22.5	46.4
Wearing Apparel	100.0	100.0	—	—	—	—
Paper	92.3	33.3	7.7	66.7	—	—
Foodstuffs	98.4	60.8	0.8	37.1	1.8	2.1

Industry	Raw material purchased					
	locally		abroad		locally and abroad	
	% of establishments	% of hired workmen	% of establishments	% of hired workmen	% of establishments	% of hired workmen
Chemical	94.7	97.4	—	—	5.3	2.6
Building	100.0	100.0	—	—	—	—
Graphic Arts and Trades	94.7	97.2	—	—	5.3	2.8
Cleaning and Disinfection	100.0	100.0	—	—	—	—
Recreation	100.0	100.0	—	—	—	—

Comparing the percentage of hired workmen with the percentage of establishments in each group we see that the group of establishments purchasing the raw material in local firms shows a smaller percentage of hired workmen (66.8%) than—of establishments (96.2%).

The reverse is to be noticed in the group of establishments purchasing the raw material entirely or partly abroad. So, the group of establishments purchasing the raw material abroad and in local firms embraces only 3.5% of all establishments and 30.3% of the total number of hired workmen.

The same is valid (with a few exceptions only) also for the individual industries

TABLE XIV.

Table XIV (p. 136—137) contains information concerning the direct contractors of finished products.

Contractors of finished products

A considerable proportion of establishments registered in Bialystok city are engaged simultaneously on work for two or more types of contractors. Table XIV therefore does not divide establishments according to the exclusive contractors, but according to the number of establishments which are engaged on work for each type of contractors independently of other types. It is therefore evident, that the same establishment may be included in two or more groups of contractors. This explains why table XIV does not contain the total number of establishments or of hired workmen for all groups.

Of all active establishments:

1,280 or 74.6% deliver finished products to the (retail) consumer. *)

284	16.6	"	"	retailer
160	9.3	"	"	wholesale firms
431	25.1	"	"	manufacturer
233	13.6	"	"	jobber
158	9.2	"	"	army directly
32	1.9	"	"	" indirectly
82	4.8	"	"	governmental, municipal and social institution

In the individual industries the percentage of establishments in each of the above groups is as follows:

Industry	Percentage of establishments producing entirely or partly for:							
	Retail consumer	Retailer	Wholesale dealer	Manufacturer	Jobber	Army directly	Army indirectly	Govt, municipal and social institutions
Stone	100.0	—	—	—	—	—	—	—
Metal	85.8	14.2	4.7	23.6	4.7	17.0	—	9.4
Machinery and Apparatus	97.8	30.4	6.5	8.7	4.3	6.5	—	10.9
Wood	98.1	36.5	11.5	21.2	1.9	3.8	1.9	7.7
Rubber	—	100.0	100.0	—	—	—	—	—
Leather	48.1	26.9	50.0	25.0	7.7	13.5	5.0	3.8

*) As it was already mentioned in the introduction (p. VII—X), the Bialystok producers using the products of other industries as raw material were regarded as belonging to the category of consumers too. So, for instance, tailors were considered as consumers of textile establishments, or shoemakers of a leather factory in which they purchase the material necessary for their work.

Industry	Percentage of establishments producing entirely or partly for:							
	Retail consumer	Retailer	Wholesale dealer	Manufacturer	Jobber	Army directly	Army indirectly	Govt municipal and social institutions
Textile	16.3	9.7	17.5	76.8	48.7	17.5	5.0	0.2
Wearing Apparel	97.4	17.0	1.3	2.0	1.0	1.2	0.1	0.3
Paper	66.7	53.3	33.3	13.3	—	—	—	13.3
Foodstuffs	93.4	28.7	12.5	1.5	2.9	8.1	—	11.0
Chemical	75.0	60.0	55.0	5.0	10.0	—	—	—
Building	100.0	4.6	1.8	30.3	1.8	28.4	7.3	28.4
Graphic Arts and Trades	100.0	—	5.3	—	—	21.1	—	52.6
Cleaning and Disinfection	100.0	—	—	2.2	—	—	—	—
Recreation	100.0	—	—	—	—	—	—	—

The preceding figures show that in the most part of the industries the consumer is the chief purchaser, the only exceptions being the following industries: textile, leather, rubber. In textile industry the percentage of establishments producing also directly for the consumer is 16.3% only, the chief contractors (in small establishments) are the manufacturers engaging 76.8% of the establishments. The next as to the importance are the jobbers, the corresponding percentage being 48.7%, this is followed by 17.5% of wholesale dealers (in larger establishments), the same percentage shows the group: army directly.

Average number of hired workmen per establishment in each group.

The average number of hired workmen per establishment is:

2.3	hired workmen in establishments producing for retail consumers			
4.5	"	"	"	retailers
14.6	"	"	"	wholesale dealers
8.4	"	"	"	manufacturers
7.0	"	"	"	jobbers
16.0	"	"	"	army directly
11.7	"	"	"	" indirectly
4.1	"	"	"	government, municipal or social institutions

This analysis indicates the smallest average number of hired workmen in those establishments producing for consumers.

TABLE XV.

Table XV (p. 138—139) groups the investigated establishments according to markets of disposal of finished products.

Selling Markets.

The finished products of the active establishments are disposed of as follows:

1,449	establishments or 84.4% in local markets
74	" " 4.3% locally and in provinces
166	" " 9.7% " " " and border sections
27	" " 1.6% " " " " and abroad

The following is the percentage for all industries according to the above four groups:

Industry	Percentage of establishments selling the finished products:			
	Locally	Locally and in provinces	Locally, in provinces and border sections	Locally, in provinces, border sections and abroad
Stone	60.0	—	40.0	—
Metal	84.9	5.7	9.4	—
Machinery and Apparatus	82.6	8.7	8.7	—
Wood	82.7	13.5	3.8	—
Rubber	—	—	100.0	—
Leather	46.2	15.4	36.5	1.9
Textile	60.5	5.0	28.4	6.1
Wearing Apparel	98.0	2.0	—	—
Paper	73.3	—	26.7	—
Foodstuffs	94.6	2.2	2.9	—
Chemical	50.0	50.0	—	—
Building	100.0	—	—	—
Graphic Arts and Trades	94.7	5.3	—	—
Cleaning and Disinfection	100.0	—	—	—
Recreation	100.0	—	—	—

As it will be noticed from the above the establishments selling their products in local markets are predominant in all industries, with the exception of rubber industry. A considerable percentage (25.0) is shown by the establishments producing for provinces and border sections which belong to the stone, rubber, leather, textile, paper and chemical industries.

The establishments selling their finished products to the foreign customers are represented in textile and leather industries only.

Of 6,363 hired workmen:

Hired workmen in establishments	3,288	or 51.7%	were employed in establ. selling the finished prod.-locally
grouped according to selling markets.	423	" 6.6 "	" " " locally and in prov.
	1,864	" 29.3 "	" " " locally, in prov. and border section
	788	" 12.4 "	" " " locally, in prov., border sections and abroad

The following is the division of hired workmen according to the above groups of establishments in the individual industries:

Industry	Hired workmen in establishments disposing of products:			
	Locally	Locally and in provinces	Locally, provinces, border sections	Locally, provinces border sections and abroad
Stone	—	—	100.0	—
Metal	59.9	1.4	38.7	—
Machinery and Apparatus	21.4	24.5	54.1	—
Wood	86.5	7.3	6.2	—
Rubber	—	—	100.0	—
Leather	29.0	13.4	53.6	4.0
Textile	42.8	6.2	33.2	17.8
Wearing Apparel	97.2	2.8	—	—
Paper	12.9	—	87.1	—
Foodstuffs	55.7	5.7	38.6	—
Chemical	43.0	57.0	—	—
Building	100.0	—	—	—
Graphic Arts and Trades	94.4	5.6	—	—
Cleaning and Disinfection	100.0	—	—	—
Recreation	100.0	—	—	—

Comparing the above figures with the corresponding percentage of establishments it will be noticed that the category of establishments which sell the finished products locally embraces a much larger percentage of the total number of establishments than is the case with the percentage of hired workmen (84.4% of establishments, 51.7% of hired workmen). In other groups on the contrary the reverse is true to wit selling in the local markets and in provinces 4.3% of establish. with 6.6% of hired workmen

" " " border sections 9.7 " " " 29.3 "

" " " border section and abroad 1.6% " " 12.4 "

Thus, establishments producing for the local markets exclusively employ the smallest average number of hired workmen.

TABLE XVI.

Table XVI (p. 140—141) explains the methods of salary payment in the active establishments employing hired workmen.

Of 1,184 active establishments:

in 704 establishments, or 59.5% the hired workmen were on time wages (weekly, monthly etc.)

" 336 " " 28.4 " " " " piece work

" 94 " " 7.9 " " " " piece work basis time-wages

No information was available from 50 or 4.2% establishments.

The following are the data for the individual industries according to the above categories:

Industry	In 100 establishments		
	Time-wages	Piece-work	Mixed
	are paid to:		
Stone	100.0	—	—
Metal	94.7	1.3	4.0
Machinery and Apparatus	87.5	4.2	8.3
Wood	86.1	8.3	5.6
Rubber	100.0	—	—
Leather	51.2	36.6	12.2
Textile	21.4	59.6	19.0
Wearing Apparel	76.4	9.4	2.8
Paper	100.0	—	—
Foodstuffs	41.8	55.3	2.9
Chemical	100.0	—	—
Building	91.4	5.2	3.4
Graphic Arts and Trades	86.6	6.7	6.7
Cleaning and Disinfection	50.0	47.1	2.9
Recreation	100.0	—	—

It should be noticed that in the weaving trade the system of piecework payment prevails, being practiced in 66.2% of all establishments in this trade. In 33.7% of establishments belonging to this trade a number of workers is engaged on piecework wages, another part (of other category) on time-wages.

Only in four small establishments (0.1%) the hired workmen are engaged on time-wages exclusively, because in these establishments there is in general no such category that is usually employed on piecework payment.

Average number of hired workmen per establishment in different groups.

The average number of hired workmen per establishment is:

in group of establishments with time-wages system	4.2%
" " " piecework	4.3 "
" " " mixed	20.9 "

The following are the average numbers of hired workmen per establishment of each category:

	Time-work	Piecework	Mixed
Stone	1.5	—	—
Metal	1.5	1.0	12.7
Machinery and Apparatus	2.2	2.0	24.5
Wood	2.5	3.0	4.0
Rubber	7.0	—	—
Leather	4.8	5.6	8.0
Textile	20.6	5.7	28.1
Wearing Apparel	1.8	2.0	2.8
Paper	3.4	—	—
Foodstuffs	5.9	1.7	5.0
Chemical	4.9	—	—
Building	1.4	2.3	1.5
Graphic Arts and Trades	2.2	2.0	5.0
Cleaning and Disinfection	2.1	1.9	2.0
Recreation	18.0	—	—

It appears from the above that the largest average number of hired workmen is shown by the group of establishments with mixed system of payment.

TABLE XVII.

Table XVII (p. 142—143) contains the number of establishments in which premises are used both as workshops and as lodgings and the number of persons (proprietors, members of their families and hired workmen) employed in these establishments.

As stated by the inquiry in 349 or 20.3% of all active of establishments the premises were used both as workshop and dwelling.

In individual industries the corresponding figures are as follows:

Wearing Apparel	293 or 42.8%
Machinery and Apparatus	10 " 21.7 "
Paper	3 " 20.0 "
Building	20 " 18.3 "
Wood	6 " 11.5 "
Cleaning and Disinfection	3 " 6.5 "
Chemical	1 " 5.0 "
Leather	2 " 3.8 "
Foodstuffs	4 " 2.9 "
Metal	3 " 2.8 "
Textile	4 " 0.9 "
Stone	— —
Rubber	— —
Graphic Arts and Trades	— —
Recreation	— —

It will be seen from the foregoing that in most of the industries either no industrial establishments in which premises are used both as workshops and as dwellings were registered or it was done in a very small percentage (from 0.0% to 6.5%).

A considerable percentage of establishments of the category is shown in the textile (42.8%), machinery and apparatus (21.7%), paper (20.0%) and building (18.3%) industries.

The above 349 establishments using the workshops as dwellings employ 666 or 7.6% of the total number of hired workmen.

The following are the data concerning the persons employed in establishments with premises used both as workshops and as dwellings according to the individual industries:

Wearing Apparel	592 persons or 35.2%
Machinery and Apparatus	14 " 9.3 "

Workshops used as dwellings.

Persons employed in establishments using workshops as dwellings.

Building	27 persons or 9.0 "
Cleaning and Disinfection	9 " 6.9 "
Wood	7 " 4.0 "
Metal	7 " 2.3 "
Paper	1 " 1.7 "
Leather	2 " 0.6 "
Foodstuffs	2 " 0.3 "
Textile	5 " 0.1 "
Stone	— —
Rubber	— —
Chemical	— —
Graphic Arts and Trades	— —
Recreation	— —

It appears from the above that only a small part of all employed persons (7.6%) was engaged in establishments using the premises both as workshops and as dwellings which represent 20.3% of the total number of establishments.

Of the individual industries the corresponding percentage is considerable in clothing industry only (35.2%).

The average number of persons per establishment in which the premises are used both as workshops and as dwellings is 1.9, for the remaining groups 5.9%.

In the individual industries the following average numbers of persons employed in each of the above two groups of establishments are to be found:

	Dwellings in workshops	Workshops without dwellings
Stone	—	2.4 %
Metal	2.3 %	2.9 "
Machinery and Apparatus	1.4 "	3.8 "
Wood	1.2 "	3.7 "
Rubber	—	12.0 "
Leather	1.0 "	6.2 "
Textile	1.2 "	11.2 "
Wearing Apparel	2.0 "	2.8 "
Paper	0.3 "	4.7 "
Foodstuffs	0.5 "	5.3 "
Chemical	—	5.5 "
Building	1.3 "	3.1 "
Graphic Arts and Trades	—	3.2 "
Cleaning and Disinfection	3.0 "	2.8 "
Recreation	—	21.0 "

It will be seen from this table that in all industries the establishments using the premises for production exclusively employ a larger average number of hired workmen than the establishments in which the workshops are also used as lodgings.

TABLE XVIII.

Table XVIII (p. 142—143) contains data concerning establishments registered in the Labor Inspection Department and hired workmen employed in these establishments.

Of 1,184 establishments employing hired workmen 295 or 24.9% are subject to the supervision of the Labor Inspection Department in 1921.

In individual industries the corresponding data are as follows:

Textile	238 establishments or 71.7 %
Leather	23 " 56.1 "
Wood	6 " 16.7 "
Machinery and Apparatus	4 " 16.7 "
Chemical	2 " 12.5 "
Metal	9 " 12.0 "
Paper	1 " 11.1 "
Foodstuffs	11 " 10.7 "
Graphic Arts and Trades	1 " 6.7 "
Stone	— —
Rubber	— —
Wearing Apparel	— —
Building	— —
Cleaning and Disinfection	— —
Recreation	— —

It will be seen from the above classification that the highest percentage of establishments submitted to the Labor Inspection Department is shown by the textile and leather industries.

All establishments of spinning and dressing trades are supervised by the Labor Inspection Department, the percentage of establishments subject to the control of Labor Inspection is 88.5% in the cutting trade, and 65.6% in the weaving trade.

In the leather industry the leather tanneries and leather forming trade only show a considerable percentage (78.3%—50.0%) of establishments supervised by the Labor Inspection Department. No establishments of this category were registered in the remaining trades of this industry.

Machinery and apparatus industry shows only 4 establishments of agricultural machines trade which were submitted to the control of Labor Inspection Department.

Although the establishments registered by the Labor Inspection Department represent 24.9% of the total number of establishments with hired workmen, they employ the large majority of hired workmen i. e. 4,653 or 73.1%.

Hired workmen in supervised establishments.

The following figures show the number of hired workmen employed in establishments subject to the supervision of Labor Inspection Department according to the individual industries:

Textile	4,062	hired workmen or	93.0 %
Machinery and Apparatus	72	"	73.5 "
Leather	157	"	70.1 "
Paper	20	"	64.5 "
Foodstuffs	219	"	59.5 "
Metal	67	"	47.2 "
Wood	34	"	35.4 "
Chemical	16	"	20.3 "
Graphic Arts and Trades	6	"	16.7 "
Stone	—		—
Rubber	—		—
Wearing Apparel	—		—
Building	—		—
Cleaning and Disinfection	—		—
Recreation	—		—

Average number of hired workmen per establishment registered by the Labor Inspection Department.

The high percentage of hired workmen employed in establishments supervised by the Labor Inspection Department is a consequence of a high average number (15.8%) of hired workmen per establishment belonging to this category. The corresponding average for establishments not submitted to the supervision of Labor Inspection Department is 1.9%.

The following table shows the corresponding average numbers of hired workmen per establishment according to the individual industries:

Industry	Average number of hired workmen in establishments	
	registered by the Labor Inspection Department	not registered
Stone	—	1.5
Metal	7.4	1.1
Machinery and Apparatus	18.0	1.3
Wood	5.7	2.1
Rubber	—	7.0
Leather	6.8	3.7
Textile	17.1	3.3
Wearing Apparel	—	1.7
Paper	20.0	1.4
Foodstuffs	19.9	1.6
Chemical	8.0	4.5
Building	—	1.4
Graphic Arts and Trades	6.0	2.1
Cleaning and Disinfection	—	2.0
Recreation	—	18.0

TABLE XIX.

Table XIX (p. 144—145) contains information as to the number of proprietors of industrial establishments who belong to trade associations.

Proprietors as members of trade association.

Of the 1,716 active establishments 1,296 or 75.5% belong to the proprietors who are members of trade associations.

In the individual industries the figures are as follows:

Rubber	1	establishments or	100.0 %
Metal	97	"	91.5 "
Wood	46	"	88.5 "
Textile	356	"	84.1 "
Building	86	"	78.9 "
Machinery and Apparatus	36	"	78.3 "
Foodstuffs	106	"	77.9 "
Wearing Apparel	480	"	70.2 "
Chemical	14	"	70.0 "
Cleaning and Disinfection	29	"	63.0 "
Leather	30	"	57.7 "
Paper	7	"	46.7 "
Graphic Arts and Trades	7	"	36.8 "
Stone	1	"	20.0 "
Recreation	—	"	—

It will be therefore seen that in almost all industries the large majority of proprietors belongs to the trade associations.

Hired workmen in establishments owned by members of trade associations.

The above 75.5% of establishments employed 5,177 hired workmen i. e. 81.4% of the total number.

These figures indicate that the average number of hired workmen per establishment is larger in the group of establishments belonging to associated proprietors than in the remaining group.

In most of the individual industries the group of establishments belonging to the proprietors—members of trade associations—embraces a smaller percentage of establishments than of hired workmen. This is shown by the following table:

Industry	Establishments owned by members of trade associations	
	% of establishments	% of hired workmen
Stone	20.0	66.7
Metal	91.5	97.2
Machinery and Apparatus	78.3	82.7
Wood	88.5	82.3
Rubber	100.0	100.0
Leather	57.7	71.9
Textile	84.1	84.7
Wearing Apparel	70.2	66.8
Paper	46.7	93.5
Foodstuffs	77.9	80.2
Chemical	70.0	74.7
Building	78.9	90.2
Graphic Arts and Trades	36.8	52.8
Cleaning and Disinfection	63.0	69.6
Recreation	—	—

The reverse is to be noted in two industries only (wood and wearing apparel) in which the percentage of establishments owned by proprietors—members of trade associations is larger than the percentage of hired workmen employed therein.

TABLE XX.

Table XX (p. 146—147) contains information as to the credit condition of establishments investigated in Bialystok City 1921.

Credit in relation to establishments.

Of 1,840 establishments investigated only 147 (8.0%) enjoy credit in any form. To 54 establishments (2.9%) credit was granted by loan and saving societies, the remaining 93 establishments (5.1%) received credit from various sources.

In individual industries we find the following conditions:

Industry	Establishments receiving credit			
	from loan and saving societies		from other sources	
	No.	%	No.	%
Stone	—	—	—	—
Metal	11	9.6	5	4.3
Machinery and Apparatus	1	2.2	2	4.3
Wood	1	1.8	4	7.3
Rubber	—	—	—	—
Leather	1	1.6	3	4.8
Textile	13	2.8	55	12.0
Wearing Apparel	13	1.8	6	0.8
Paper	—	—	1	5.6
Foodstuffs	7	4.9	12	8.3
Chemical	1	4.2	1	4.2
Building	6	4.9	3	2.5
Graphic Arts and Trades	—	—	—	—
Cleaning and Disinfection	—	—	1	2.1
Recreation	—	—	—	—

Establishments and the lack of credit.

Of 1,840 establishments 735 (39.9%) complained of lack of credit.

The individual industries furnish the following percentages:

Rubber	100.0%
Stone	66.7 "
Textile	57.1 "
Paper	55.6 "
Wood	47.3 "
Cleaning and Disinfection	41.7 "
Metal	39.1 "
Leather	38.1 "
Foodstuffs	36.8 "

Chemical	33.3%
Wearing Apparel	32.7 "
Graphic Arts and Trades	31.6 "
Machinery and Apparatus	28.3 "
Building	23.0 "
Recreation	—

TABLE XXI.

Table XXI (p. 148—149) contains information given by proprietors as to the reasons for stopping or reducing production in their establishments.

The proprietors mostly specified more than one cause for stopping production. Table XXI, therefore, does not contain the division of establishments according to exclusive causes of stopping or reducing production, but it shows a classification of establishments according to one cause only, regardless of other reasons. As one establishment may be included in two or more different groups, table XXI does not show the total number of establishments, because this would be larger than the real number of establishments which stopped or reduced production.

Of the 1,840 establishments active and inactive in Bialystok in 1921 the production was stopped or reduced:

in 291 establishments i.e. 15.8%	because of lack of machines
191	10.4% " " " of raw material
21	1.1% " " " qualif. workmen
840	45.7% " " " of capital
364	19.8% " " " of customers
82	4.5% " " military service
70	3.8% " " evacuation etc.
101	5.5% " " other reasons

The above indicates that the most important causes of stopping or reducing production were: lack of capital (in 45.7% of establishments), lack of customers (19.8%), lack of machines (15.8%) and lack of raw material (10.4%).

Only 1.1% of establishments suffered from lack of skilled workmen.

The following table contains the corresponding figures for the individual industries:

Industry	Percentage of establishments with stopped or reduced production on account of:							
	lack of machines	lack of raw-material	lack of qualified workmen	lack of capital	lack of customers	military service	evacuation etc.	other causes
Stone	16.7	16.7	—	66.7	50.0	16.7	—	—
Metal	18.3	18.3	1.7	41.7	27.8	8.7	—	2.6
Machinery and Apparatus	19.6	15.2	—	39.1	13.0	2.2	6.5	8.7
Wood	14.5	10.9	3.6	54.5	27.3	5.5	—	10.9
Rubber	—	—	—	—	—	—	—	—
Leather	17.5	28.6	—	58.7	33.3	3.2	6.3	4.8

Industry	Percentage of establishments with stopped or reduced production on account of:							
	lack of machines	lack of raw-material	lack of qualified workmen	lack of capital	lack of customers	military service	evacuation etc.	other causes
Textile	24.9	11.4	0.7	49.5	6.1	2.0	6.6	3.9
Wearing Apparel	12.8	5.7	1.8	44.9	22.9	5.8	3.3	5.6
Paper	16.7	16.7	—	61.1	27.8	—	—	11.1
Foodstuffs	10.4	9.0	—	36.8	26.4	2.1	2.1	4.2
Chemical	8.3	25.0	—	29.2	20.8	—	4.2	—
Building	3.3	10.7	—	45.9	27.9	5.7	1.6	9.0
Graphic Arts and Trade	31.6	26.3	—	31.6	15.8	—	10.5	—
Cleaning and Disinfection	8.3	10.4	—	41.7	18.7	8.3	2.1	14.6
Recreation	50.0	—	50.0	50.0	—	—	—	50.0

In a number of industries beside the four chief causes mentioned above (lack of machines, lack of raw material, lack of capital and lack of customers) military service, evacuation and other causes (for inst: damage of premises) had a strong influence on stopping or reducing production influence.

Analitic Interpretation of the Tables.

BIALYSTOK—DISTRICT.

TABLE I.

Table I (p. 4—17) contains:

a) The number of active and inactive industrial and artisan establishments in 22 towns of Bialystok District in the year 1921, where Jews (hired workmen, proprietors and members of their families) participated in the production.

b) The number of hired workmen, Jews and non-Jews (men, women and children under 15 years of age) employed in active establishments during the busy season and in slack time.

As it was already shown in the introduction (p. VII—X) branches of establishments that have an independent organization with a separate technical management are regarded as separate units in Table I.

Through the census of 1921 it was ascertained that Bialystok District had 5,155 industrial and artisan establishments (active and inactive) in which Jews participated in the production.

Of the 5,155 establishments investigated 4,839 (i. e. 93.9%) were active during the registration. These represent the following industries:

Wearing Apparel	industry	2,327	establishments	i. e.	48.1%
Foodstuffs	"	582	"	"	12.0 "
Building	"	559	"	"	11.6 "
Metal	"	337	"	"	7.8 "
Leather	"	246	"	"	5.1 "
Cleaning and Disinfection	"	151	"	"	3.1 "
Wood	"	146	"	"	3.0 "
Textile	"	125	"	"	2.6 "
Machinery and Apparatus	"	117	"	"	2.4 "
Chemical	"	84	"	"	1.7 "
Graphic Arts and Trades	"	25	"	"	1.1 "
Paper	"	47	"	"	1.0 "
Stone	"	19	"	"	0.4 ¹ "
Recreation	"	5	"	"	0,1 "
Water and Power Stations	"	2	"	"	—

During the census it was found that Bialystok District had 316 (6.1%) inactive establishments, which normally employ Jewish labor.

The percentage of inactive establishments for individual industries is as follows:

Water and Power Stations industry	1	i. e.	33.3%
Textile	50	"	28.6 "

Number of establishments.

Active establishments.

Inactive establishments.

Stone	Industry	4	i. e.	17.4 %
Paper	"	7	"	13.0 "
Leather	"	29	"	10.5 "
Building	"	55	"	9.0 "
Foodstuffs	"	49	"	7.8 "
Wood	"	12	"	7.6 "
Chemical	"	5	"	5.6 "
Metal	"	16	"	4.1 "
Wearing Apparel	"	82	"	3.4 "
Machinery and Apparatus	"	3	"	2.5 "
Graphic Arts and Trades	"	1	"	1.9 "
Cleaning and Disinfection	"	2	"	1.3 "
Recreation	"	—	"	—

The percentage of inactive establishments is much larger for the principal trades of the textile industry (cutting, spinning, weaving and dressing) than the average percentage for the textile industry taken as a whole, i. e.:

In cutting	2	establishments	or	50.0 %
" spinning	5	"	"	38.5 "
" weaving	32	"	"	44.4 "
" dressing	7	"	"	41.2 "

Of the 4,839 active establishments 1,962 or 40.5% employed hired workmen. No workmen were employed in the remaining 2,877 (59.5%) establishments. In the latter the work was done exclusively by the proprietors and members of their families.

The individual industries show the following percentages of establishments without hired workmen:

Building	83.9 %
Paper	80.9 "
Metal	70.0 "
Wood	63.0 "
Machinery and Apparatus	59.0 "
Wearing Apparel	57.1 "
Foodstuffs	55.3 "
Chemical	48.8 "
Stone	47.4 "
Cleaning and Disinfection	45.7 "
Leather	42.7 "
Textile	41.6 "
Graphic Arts and Trades	36.5 "
Recreation	—
Water and Power Stations	—

It should be noted that the relatively high percentage (41.6%) of establishments without hired workmen in the textile industry is due to many small textile trades

(for example: stocking manufacture, wool combing, rope making etc.) in which none of the establishments or at least most of them did not employ hired workmen. In weaving trade there are 20.0% of establishments without hired workmen. In spinning, cutting, dressing, sweater and under var knitting trades there are no establishments whatsoever without hired workmen.

In the wood industry hired workmen are employed in all establishments belonging to the more important trades (sawing mills, panel and slate manufacture, wooden pin manufacture).

In the leather industry an unconsiderable percentage of establishments without hired workmen is to be seen only in leather tanneries (25.4%) and in leather dressing trade (11.1%).

The above 1,962 establishments with hired workmen employ during the season 6,966 hired workmen, Jews and non-Jews.

The corresponding numbers for individual industries run as follows:

Wearing Apparel	1,857	hired workmen	i. e.	26.6 %
Foodstuffs	1,524	"	"	21.9 "
Leather	1,092	"	"	15.7 "
Textile	852	"	"	12.2 "
Wood	474	"	"	6.8 "
Chemical	306	"	"	4.4 "
Metal	194	"	"	2.8 "
Building	156	"	"	2.2 "
Cleaning and Disinfection	117	"	"	1.7 "
Machinery and Apparatus	111	"	"	1.6 "
Graphic Arts and Trades	76	"	"	1.1 "
Paper	65	"	"	0.9 "
Stone	61	"	"	0.9 "
Water and Power Stations	47	"	"	0.7 "
Recreation	34	"	"	0.5 "

It will be seen that in a number of industries more of the hired workmen are employed in a few trades only.

The 474 hired workmen employed in the wood industry may be divided according to trades as follows:

Panel and Slate manufacture	154	hired workmen	or	32.6 %
Sawing mills	140	"	"	29.5 "
Wooden pin	91	"	"	19.2 "
Carpentry (cabinet making)	58	"	"	12.2 "

In the remaining 7 trades only 6.5% of hired workmen are employed.

Of 1,092 hired workmen in the leather industry are employed:

In leather tanneries	881	hired workmen	or	80.7 %
" " forming	66	"	"	6.0 "

Hired workmen during the busy season.

Active establishments without hired workmen

In leather dressing	44 hired workmen or 4.0%
" brush binding and cleaning	63 " " 5.8 "

Only 38 or 3.5% of hired workmen are employed in the remaining 5 trades of the leather industry.

The 852 hired workmen of the textile industry may be divided in following groups according to the most important trades:

Dressing trade	374 hired workmen or 43.9%
Weaving "	200 " " 23.5 "
Spinning "	193 " " 22.7 "
Cutting "	25 " " 2.9 "

60 hired workmen (7.0%) were employed in the remaining 10 trades of the textile industry.

The 1,524 hired workmen of the foodstuffs industry may be classified according to the chief trades as follows:

Tobacco products	657 hired workmen or 43.1%
Flour and grits mills	228 " " 15.0 "
Bread and rolls baker	195 " " 12.8 "

Only 444 or 29.1% of hired workmen are employed in the remaining 17 trades of the foodstuffs industry.

Of the 306 hired workmen in the chemical industry the following numbers are employed:

In sulphur manufacture	172 hired workmen or 56.2%
" oil "	90 " " 29.4 "
" druge stores "	29 " " 9.5 "

15 or 4.9% of hired workmen are employed in the remaining trades of the same industry.

During the slack time the number of hired workmen employed in the same 1,962 establishments amounts to 6,420 or 92.2% of the total number employed in the busy season, the decrease after the busy season is 7.8%.

In the individual industries the number of hired workmen decreases in the of season as follows:

Building industry	25.0%
Foodstuffs "	14.8 "
Leather "	12.7 "
Wood "	9.1 "
Chemical "	7.9 "
Stone "	6.6 "
Metal "	3.1 "
Wearing Apparel "	2.9 "
Graphic Arts and Trades "	1.3 "
Textile "	1.2 "

Hired workmen in off season.

Machinery and Apparatus industry	0.9%
Cleaning and Disinfection "	0.9 "
Paper "	—
Recreation "	—
Water and Power Stations "	—

Jewish hired workmen in the season. In all active establishments the number of Jewish hired workmen is 5,243 or 75.3% of the total number of hired workmen.

The individual industries show the following percentages of Jewish hired workmen:

Paper industry	100.0%
Wearing Apparel "	95.2 "
Graphic Arts and Trades "	94.7 "
Building "	90.4 "
Foodstuffs "	88.5 "
Cleaning and Disinfection "	88.0 "
Metal "	78.9 "
Leather "	75.7 "
Machinery and Apparatus "	68.5 "
Recreation "	55.9 "
Wood "	53.6 "
Chemical "	53.3 "
Textile "	27.2 "
Stone "	23.0 "
Water and Power Stations "	17.0 "

The following table shows the percentage of Jewish hired workmen in the chief trades of the different industries:

Carpentry (cabinet making) (Wood industry)	98.3%
Panel and slate manufacture "	56.5 "
Wooden pin "	41.8 "
Sawing mills "	33.6 "
Brush binding and cleaning (Leather industry)	100.0 "
Leather dressing "	89.6 "
" forming "	77.3 "
" tanneries "	72.4 "
Weaving trade (Textile industry)	54.0 "
Spinning "	20.7 "
Dressing "	12.3 "
Tobacco and tobacco products (Foodstuffs industry)	100.0 "
Bread and rolls bakeries "	89.2 "
Flour and grits mills "	59.6 "
Oil manufacture (chemical industry)	93.3 "
Drug stores "	79.3 "
Sulphur manufacture "	24.4 "

Tile making (Stone industry)	16.7%
Brick " " "	9.7 "

The number of Jewish hired workmen is 4,767 during the slack period or 90.9% of the number in the season. The decrease of the number of Jewish hired workmen after busy season is 9.1%. We thus see that the latter figure differ distinctly from the after season decrease of the total number of workmen (Jews and non-Jews) which is 7.8%, and especially from the after season decrease of non-Jewish hired workers which is only 4.1%.

The considerable decrease during the slack season of Jewish hired workers in all of the establishments is explained by the fact that in a number of industries such as building and foodstuffs with a preponderant number of Jewish hired workmen the after season decrease of hired workers in general is quite notable, and is specially large for Jews.

The average number of hired workmen per establishment is:

- a) For all active establishments (with and without hired workmen)—1.4,
- b) For establishments employing hired workmen—3.6.

In individual industries the average numbers of hired workmen per establishment are as follows:

	All active establishments	Establishments employing hired workmen
Stone industry	3.2	6.1
Metal "	0.5	1.7
Machinery and Apparatus "	0.9	2.3
Wood "	3.2	8.7
Leather*) "	4.4	7.7
Textile "	6.8	11.7
Wearing Apparel "	0.8	1.9
Paper "	1.4	7.2
Foodstuffs "	2.6	5.9
Chemical "	3.6	7.1
Building "	0.3	1.7
Graphic Arts and Trades "	1.5	2.3
Cleaning and Disinfection "	0.8	1.4
Recreation "	6.8	6.8
Water and Power Stations "	23.5	23.5

In a large number of trades, the average numbers are far greater than those for the entire corresponding industries. For example: brick manufacture—15.5%, tile making 18.0%, agricultural machines—46.0%, saving mills—23.3%, panel and slate

*) Taking also establishments comprising several branches as one unit, the corresponding average numbers for them would be in the textile industry 7.6% and 14.2%.

Average number of hired workmen per establishment.

manufacture—77.0%, wooden pin manufacture—45.5%, spinning—24.1%, dressing—37.4%, brandy bottling and packing—39.5%, tobacco and tobacco products—164.2%, sulphur manufacture—172.0%.

Hired workmen according to sex and age.

Out of the total number of hired workmen employed in the season there are:

men	5,001	i. e.	71.8%
women	1,720	"	24.7 "
children	245	"	3.5 "

In individual industries these 3 groups are represented by percentages as follows:

	Men	Women	Children
Stone industry	91.8	8.2	—
Metal "	91.2	0.5	8.3
Machinery and Apparatus "	89.2	—	10.8
Wood "	78.9	19.6	1.5
Leather "	99.7	—	0.3
Textile "	66.7	33.1	0.2
Wearing Apparel "	68.4	22.3	9.3
Paper "	21.5	78.5	—
Foodstuffs "	52.1	46.9	1.0
Chemical "	56.9	42.5	0.6
Building "	98.1	—	1.9
Graphic Arts and Trades "	96.1	2.6	1.3
Cleaning and Disinfection "	76.1	14.5	9.4
Recreation "	71.6	29.4	—
Water and Power stations "	111.0	—	—

It may be seen from the foregoing tabulation that the largest percentage of women is in the foodstuffs (46.9%), chemical (42.5%) and textile (33.1%) industries.

This high percentage of women is chiefly due:

- In foodstuffs industry to the tobacco and tobacco products trade where the percentage of women is 55.9%
- " chemical " " sulphur manufacture trade where the percentage of women is 66.3%
- " textile " " spinning trade where the percentage " " 55.9 "

The percentage of children is only 3.5% of the total number of hired workmen.

TABLE II.

Table II (p. 18—43) contains:

a) The number of establishments and the number of hired workmen at the time of the investigation in 22 towns of Bialystok District (Table 1 shows the corresponding figures for the busy season and the slack time).

b) Classification of active establishments according to the number of hired workers during the investigation.

Establishments.

As it was already pointed out in the introduction (p. VII—X) the subsidiary divisions of an establishment were included in the main division and enter with the entire number of hired workers as one indivisible establishment into the industry, to which the main division belongs. Consequently Table II indicates a smaller number (4,821) of establishments than Table I, (4,839) in which branches with an independent technical management were regarded as separate establishments.

The number of establishments is smaller in Table II than in Table I in the following industries:

Metal industry	375 establishments or	2 less than in Table I
Wood	144	" " 2 " "
Textile	112	" " 13 " "
Paper	46	" " 3 " "

NOTE: The minor branches of the metal and paper industries were included in other industries (Machinery and Apparatus, Foodstuffs) to which the corresponding main divisions belong.

The above 4,821 active establishments employed at the time of inquiry 6,770 hired workers i. e. 2.8% less than in the season (6,966) and 5.3% more than in slack time (6,420).

Hired workmen at the time of registration.

The above 6,770 hired workers may be divided according to individual industries as follows:

Wearing Apparel	1,837 hired workmen or	27.1 %
Foodstuffs	1,584	" " 23.4 "
Leather	953	" " 14.1 "
Textile	852	" " 12.6 "
Wood	455	" " 6.7 "
Chemical	306	" " 4.5 "
Metal	168	" " 2.5 "

Building	141 hired workmen or	2.1 %
Machinery and Apparatus	126	" " 1.9 "
Cleaning and Disinfection	116	" " 1.7 "
Graphic Arts and Trade	76	" " 1.1 "
Stone	60	" " 0.9 "
Water and Power Stations	47	" " 0.7 "
Recreation	34	" " 0.5 "
Paper	15	" " 0.2 "

Jewish hired workmen at the time of registration.

In all active establishments 5,084 Jewish hired workmen were employed at the time of registration or 75.1% of the total number of hired workmen.

The following figures indicate the number of Jewish hired workers in individual industries:

Paper	15 hired workmen i. e.	100.0 %
Wearing Apparel	1,748	" " 95.2 "
Graphic Arts and Trades	72	" " 94.7 "
Building	127	" " 90.1 "
Foodstuffs	1,414	" " 89.3 "
Cleaning and Disinfection	102	" " 87.9 "
Metal	138	" " 82.1 "
Leather	713	" " 74.8 "
Machinery and Apparatus	80	" " 63.5 "
Recreation	19	" " 55.9 "
Chemical	163	" " 55.3 "
Wood	240	" " 52.7 "
Textile	232	" " 27.2 "
Stone	13	" " 21.7 "
Water and Power Stations	8	" " 17.0 "

Establishments not employing hired workmen at the time of inquiry.

Of the total number of all active establishments at the time of inquiry 4,821 (60.0%) employed no hired workers. This number also includes 17 (0.4%) establishments in which no hired workers were employed because the period of the inquiry coincided with the slack period in these establishments.

Classification of establishments according to number of hired workmen.

The active establishments may be divided in the following manner into distinct groups which characterize the extent of the establishments according to the number of hired workers employed at the time of the investigation:

group without	hired workmen	2,894 establishments i. e.	60.0 %
" with 1	"	935	" " 19.4 "
" " 2—3	"	693	" " 14.4 "
" " 4—5	"	131	" " 2.8 "
" " 6—10	"	91	" " 1.9 "
" " 11—15	"	20	" " 0.4 "
" " 16—20	"	20	" " 0.4 "

group with 21—30 hired workmen	11 establishments	i. e. 0.2%
" " 31—50	15 "	" 0.3 "
" " 51 or more	11 "	" 0.2 "

There is a lack of different groups, higher or intermediate, in all industries except in the "textile," and "foodstuffs." Establishments of the highest group (51 or more) are to be found in 5 industries only (Machinery and Apparatus, Wood, Foodstuffs and Chemical).

Hired workmen according to group of establishments.

The total number of hired workmen employed at the time of investigation may be divided into following groups:

Group of establishments with	1	hired workmen	2359	i. e. 13.8%
" " "	2—3	"	1552	" 22.9 "
" " "	4—5	"	573	" 8.5 "
" " "	6—10	"	685	" 10.1 "
" " "	11—15	"	252	" 3.7 "
" " "	16—20	"	363	" 5.4 "
" " "	21—30	"	295	" 4.3 "
" " "	31—50	"	635	" 9.4 "
" " "	51 or more	"	1480	" 21.9 "

It appears from the above classification that in the first five groups of establishments (with no more than 15 hired workers) there were concentrated 59.0% of the total number of hired workers, in four higher groups with 16 hired workers and more—41.0%, in the highest group (51 and more hired workers) 21.9%.

The above division of hired workers among different groups of establishments in 22 towns of Bialystok District is due to the textile, wood, foodstuffs, chemical, machinery and apparatus and leather industries, which had in the higher groups (with 16 hired workers and more) from 85.6% (in textile industry) to 37.4% (in leather industry) of the total number of hired workers employed in those industries.

It should be noticed that the highest group alone (with 51 or more hired workmen) employed:

In wood	industry	63.4%
" chemical	"	56.2 "
" machinery and apparatus	"	48.4 "
" foodstuffs	"	43.7 "
" textile	"	31.1 "

In the leather industry the highest group is formed by establishments with 31—50 hired workmen (leather tanneries), the percentage of hired workmen employed herein is 21.0% of the total number of hired workmen in this class of industry.

Only 3 establishments employing more than 100 hired workmen were found at the time of registration, viz: a tobacco products factory with 575 hired workmen a wool weaving establishment with 205 hired workmen and a sulphur manufactory with 170 hired workmen.

Jewish hired workmen according to groups of establishments.

The percentage of Jewish hired workmen is:

in group of establishments with	1	hired workmen	95.2%
" " "	2—3	"	92.3 "
" " "	4—5	"	79.1 "
" " "	5—10	"	76.5 "
" " "	11—15	"	71.0 "
" " "	16—20	"	70.5 "
" " "	21—30	"	48.8 "
" " "	31—50	"	48.3 "
" " "	51 or more	"	60.7 "

The above figures show that the percentage of Jewish hired workmen is considerable also in the higher groups although it is smaller than in the lower ones. The percentage of Jewish hired workmen amounts to 95.2% in the group with 1 hired workman per establishment, this percentage is 71.5% in the group with 16—20 hired workmen.

In the further two groups this percentage is smaller i. e. 48.8% in the group with 21—30 hired workmen and 48.3% in the group employing 31—50 hired workmen

21.9% of all hired workmen are employed in the highest group (51 or more) the percentage of Jewish hired workmen amounts in this group to 60.7%. This large percentage of Jews in the higher groups is chiefly due to the influence of leather and foodstuffs industries where the percentage of Jewish hired workmen in said groups is larger than the average percentage of Jews employed in those industries. For example: the Jewish hired workmen of the foodstuffs industry represent 99.4% of the total number of hired workmen employed in the highest group (51 or more hired workmen) of establishments which employ 43.7% of all hired workmen working in this industry. The establishments with 31—50 hired workmen employ 100.0% of Jewish hired workmen.

In the leather industry the leather tanneries and in foodstuffs industry the tobacco and tobacco products trade are particularly noticeable on account of a high percentage of Jews employed therein.

The percentage of Jewish hired workmen is also rather considerable (46.4%) in the highest group (51 or more hired workmen) of the wood industry. The establishments of this category are to be found in following trades: sawing mills, panel and slate manufacture and wooden pin manufacture. This percentage is much smaller than the average percentage (52.7%) of Jewish hired workmen in the whole wood industry.

In the textile industry, on the contrary, the percentage of Jewish hired workmen is 19.3% in the groups of establishments with 31—50 hired workmen, and only 6.4% in the highest group (with 51 or more hired workmen).

All remaining groups indicate (with the exception of one establishment of the textile industry with 15 hired workmen) percentages varying from 100.0% (in the groups with 1 hired workmen) to 54.2% (in the group with 21—30 hired workmen).

The far smaller percentage of Jewish hired workmen employed in establishments belonging to the higher groups of the textile industry is chiefly due to the small percentage (12.3%) of Jewish hired workmen in the dressing trade, which employed the greatest part of all hired workmen of the textile industry in Bialystok District is employed in this trade. The percentage of Jewish hired workmen employed in the spinning and especially in weaving trade is far larger than the given above i. e. 20.7% and 54.0% respectively.

The high percentage of Jewish hired workmen is shown by the division of the total number of Jewish hired workmen among the different groups of establishments.

The 5,084 hired workmen employed in 22 above mentioned towns are divided as follows:

in group with	1	hired workmen	890	i. e.	17.5%
"	2-3	"	1,433	"	28.2 "
"	4-5	"	453	"	8.0 "
"	6-10	"	524	"	10.3 "
"	11-15	"	179	"	3.5 "
"	16-20	"	256	"	5.0 "
"	21-30	"	144	"	2.8 "
"	31-50	"	307	"	6.1 "
"	51 or more	"	898	"	17.7 "

It will be seen from the above that the establishments with 16 or more hired workmen employed 31.6% of the total number of Jewish hired workmen, the corresponding percentage for the highest group alone (with 51 or more hired workmen) is 17.7%.

The corresponding percentage of Jewish hired workmen in establishments with 16 or more hired workmen is larger than the average given above in four important industries (foodstuffs, textile, leather and wood).

In foodstuffs industry 68.9% of the total number of Jewish hired workmen working therein are employed in establishments with 16 or more hired workmen, this percentage is 62.9% in textile industry, 62.5% in wood industry and 36.9% in leather industry.

The general low percentage of Jewish hired workmen in all investigated establishments in Bialystok District is due to a number of industries (wearing apparel, metal, building, cleaning, graphic arts and trades, paper and recreation industries) in which no establishments of the 4 high categories (16 hired workmen or more) were registered.

TABLE III.

Table III (p. 44-51) contains information about persons i. e. proprietors, assisting members of their families and hired workmen, who participated in the process of production in the investigated establishments.

In all active establishments investigated in the District of Bialystok 4,736 proprietors and 1,731 assisting members of their families together with 6,966 hired workers were employed during the season.

The total number of persons employed is therefore 13,433, of whom proprietors form 35.3%, assisting members of their families 12.9%, and hired workers (Jews and non-Jews) 51.8%.

The extent of each of the above groups is quite different in the separate trades and deviates considerably from the above average figures as can be seen from the tabulation below:

I n d u s t r y	P e r c e n t a g e o f		
	proprietors	members of their families	hired workmen
Stone	18.0	13.5	68.5
Metal	55.0	16.5	28.5
Machinery and Apparatus	46.2	9.6	44.2
Wood	21.1	6.0	72.9
Leather	16.8	8.5	74.7
Textile	9.0	3.4	87.6
Wearing Apparel	48.9	12.1	39.0
Paper	35.1	14.1	50.8
Foodstuffs	21.3	20.3	58.4
Chemical	18.0	13.1	68.9
Building	68.2	12.9	18.9
Graphic Arts and Trades	30.5	16.7	52.8
Cleaning and Disinfection	43.2	22.4	34.4
Recreation	5.5	—	94.5
Water and Power Stations	—	—	100.0

It appears from the tabulation that in five industries (cleaning and disinfection, machinery and apparatus, wearing apparel, metal and building) the proprietors form a considerably higher percentage (from 43.2% up to 68.2%), than the average for all industries.

The lowest percentage of proprietors we found in the textile industry (9.0%),

Persons in the active establishments.

and in the following two industries: recreation and water and power stations. The highest percentage (68.2%) of proprietors is in the building industry.

The assisting members of proprietors' families form a larger percentage (from 13.1% up to 22.4%) than the average almost in all industries. The highest percentage (22.4%) of assisting members of proprietors' families is found in the cleaning and disinfection industry, they form the lowest percentage (3.4%) in the textile industry.

Average number of persons employed per establishment.

The average number of persons employed per establishment is 2.8.

In the individual industries we note strong deviations from the above average as seen from the following classification:

Water and Power Stations	23.5
Textile	7.8
Recreation	7.2
Leather	5.9
Chemical	5.3
Stone	4.7
Wood	4.5
Foodstuffs	4.5
Graphic Arts and Trades	2.8
Paper	2.7
Cleaning and Disinfection	2.2
Wearing Apparel	2.0
Machinery and Apparatus	2.1
Metal	1.8
Building	1.5

TABLES IV and V.

Tables IV (p. 52—61) and V (p. 90—91) contain information concerning:

a) Establishments registered in 1921 which existed in 22 towns of Bialystok District before the war, and the number of hired workmen (Jews and non-Jews) employed in those establishments before the 1-st of August 1914.

b) Establishments founded in the Bialystok District (with the exception of Bialystok City) in the time since August 1 1914 to the moment of registration and the number of hired workmen employed therein in 1921.

c) Establishments founded in each year of the period since August 1 1914 to March 1 1921.

The number of establishments in which Jews participated in the production and which existed in 22 towns of Bialystok District before the war as well as the number of hired workmen employed therein could not be stated as the investigation of establishments liquidated during the war was impossible.

Only the number of establishments investigated in Bialystok District which existed at the moment of the war outbreak could be obtained as well as the number of hired workmen employed in these establishments at this time and the number of establishments founded in the period between the 1-st of August 1914 and the time of inquiry in 1921.

The name "pre-war" establishments denotes therefore these registered establishments which already existed before August 1, 1914; all other establishments founded after August 1, 1914 belong to the "war" establishments category.

Of the 5,155 investigated establishments 4,478 or 86.9% existed before the war, the remaining 677 or 13.1% were founded after August 1, 1914.

In the different industries the percentage of "pre-war" establishments is as follows:

Building	96.1%
Stone	95.7 "
Metal	95.2 "
Wood	93.0 "
Machinery and Apparatus	92.5 "
Textile	92.0 "
Paper	90.7 "
Graphic Arts and Trades	88.7 "
Leather	87.3 "
Foodstuffs	85.4 "

"Pre-war" and "war" establishments.

"Pre-war" establishments.

Wearing Apparel	83.7 %
Cleaning and Disinfection	82.4 „
Water and Power Stations	66.7 „
Recreation	60.0 „
Chemical	56.2 „

Hired workmen in "pre-war" establishments before the war and at the time of registration.

In the above 4,478 "pre-war" establishments 14,973 hired workmen were employed in 1914. At the time of registration in 1921 there were only 5,626 hired workmen in the same establishments or 37.6% of the preceding number.

The corresponding figures for the individual industries greatly differ from the above average percentage. This is shown in the table below:

Industry	Number of "Pre-war" establishments	Number of hired workmen		
		before the war	in 1921	percentage
Paper	49	599	11	1.8
Graphic Arts and Trades	47	504	72	14.3
Building	590	683	140	20.5
Leather	240	3,895	849	21.8
Stone	22	201	60	29.9
Metal	374	435	181	41.6
Textile	161	1,708	780	45.7
Machinery and Apparatus	111	232	108	46.6
Wearing Apparel	2,017	3,375	1,587	47.0
Foodstuffs	539	2,289	1,164	50.9
Wood	147	795	439	55.2
Cleaning and Disinfection	126	124	101	81.5
Chemical	50	68	66	97.1
Water and Power Stations	2	46	47	102.2
Recreation	3	19	21	110.5

As it will be seen the percentage of persons working in the "pre-war" establishments in 1921 is larger than the average (from 41.6 to 110.5) in most of the industries.

The diminution of the average percentage is due to the paper, graphic arts and trades, building, leather and stone industries in which the corresponding percentage is much smaller (1.8%—29.9%) than the average.

The percentage showing the relation of the number of hired workmen in 1921 to the corresponding number of 1914 is particularly small in different trades of a number of industries: bookbinding—1.1%, printing shops—11.0%, brush binding and cleaning 10.2% and leather tanneries—22.1%.

In the textile industry the lowest corresponding percentage (33.8%) in 1921 is shown by the weaving trade, this percentage is much higher in spinning and dressing trades 54.5%—50.5%.

It should be noticed that in the panel and slate trade (wood industry) the "pre-war" establishments employed a larger number of hired workmen in 1921 than in 1914 (154 as against 129 i. e. 119.4%).

Jewish hired workmen in the "pre-war" establishments in 1914 and 1921.

The number of Jewish hired workmen employed in 4,478 "pre-war" establishments is 11,097 in 1914. At the time of investigation the same establishments employed only 4,218 Jewish hired workmen or 38.0% of the "pre-war" number,

In the different industries the corresponding figures show considerable deviations from the above percentage:

Industry	Number of "pre war" establishments	Number of Jewish hired workmen		
		in 1914	in 1921	Percentage
Paper	49	546	11	2.0
Graphic Arts and Trades	47	377	68	18.0
Building	590	594	126	21.2
Leather	240	2,847	628	22.1
Stone	22	49	13	26.5
Textile	161	704	214	30.4
Metal	374	330	146	44.2
Wearing Apparel	2,017	3,036	1,506	49.6
Foodstuffs	539	1,942	1,031	53.1
Machinery and Apparatus	111	130	73	56.2
Wood	147	370	237	64.1
Cleaning and Disinfection	126	97	88	90.7
Chemical	50	61	57	93.4
Recreation	3	10	12	120.0
Water and Power Station	2	4	8	200.0

Comparing the percentage of Jewish hired workmen with corresponding figures for all hired workmen, it will be seen that in most of the "pre-war" establishments the percentage indicating the relation of the number of Jewish hired workmen in 1921 to the corresponding number in 1914 is higher than the same percentage for non-Jews.

In stone and chemical industries the corresponding percentage of Jewish hired workmen employed in the "pre-war" establishments is a little smaller than the percentage of all hired workmen.

A considerable decrease of the number of Jewish hired workmen in 1921 is to be seen, when compared with 1914, in the "pre-war" establishments of the textile industry: in 1921 only 30.4% of hired workmen employed before the war worked in the above mentioned establishments. The corresponding percentage for all hired workmen amounts to 45.7%, and for non-Jewish hired workmen to 56.4%.

This considerable decrease of the number of Jewish hired workmen employed in the textile industry in 1921 is chiefly due to the situation in weaving trade establishments in which 77.0% of all Jewish hired workmen of the textile industry were employed in 1914

and in which the total number of hired workmen was diminished to 33.8% of the „pre-war“ number; the number of Jews — even to 24.0%.

The reverse is to be seen in the dressing trade. In „pre-war“ establishments 69.4% of Jewish hired workmen working before the war were employed in 1921, the corresponding figure for non-Jews is but 48.7%.

In following trades: nailed boot manufacture, mechanical boot making, boot and shoe factories, boot making (seconds), military contract boot making and canvas boots and shoes trade — the „pre-war“ establishments employed in 1921 59.6% of the total number of Jewish hired workmen employed before the war. The corresponding percentage for non-Jewish hired workmen is 59.2%.

The average number of hired workmen per „pre-war“ establishment was 3.3⁰ in 1914, in 1921 1.4⁰ only.

In individual industries the average figures are as follows:

	in 1914	in 1921
Stone	19.1%	2.7%
Metal	1.2 „	0.5 „
Machinery and Apparatus	2.1 „	1.0 „
Wood	5.4 „	3.0 „
Leather	16.2 „	3.5 „
Textile	10.6 „	4.8 „
Wearing Apparel	1.7 „	0.8 „
Paper	12.2 „	0.2 „
Foodstuffs	4.2 „	2.2 „
Chemical	1.4 „	1.3 „
Building	1.2 „	0.3 „
Graphic Arts and Trades	10.7 „	1.5 „
Cleaning and Disinfection	1.0 „	0.8 „
Recreation	6.3 „	7.0 „
Water and Power Stations	23.0 „	23.5 „

Of 5,155 establishments investigated in 22 towns of Bialystok District 677 (13.1%) were founded during the war i. e. since the 1-st of August 1914.

In the individual industries the percentage of „war“ establishments is as follows:

Chemical	43.8%
Recreation	40.8 „
Water and Power Stations	33.3 „
Cleaning and Disinfection	17.6 „
Wearing Apparel	16.3 „
Foodstuffs	14.6 „
Leather	12.7 „
Graphic Arts and Trades	11.3%

Paper	9.3%
Textile	8.0 „
Machinery and Apparatus	7.5 „
Wood	7.0 „
Metal	4.8 „
Stone	4.3 „
Building	3.9 „

Hired workmen in „war“ establishments.

In the above 677 establishments founded during the war 1,144 hired workmen were employed at the time of investigation i. e. 16.9% of the total number of hired workmen.

The corresponding figures for the different industries are shown below:

	— hired workmen or —	—%
Chemical	—	—
Water and Power Stations	—	—
Building	1 „	0.7 „
Machinery and Apparatus	3 „	2.7 „
Metal	8 „	4.2 „
Graphic Arts and Trades	4 „	5.3 „
Wood	31 „	6.6 „
Textile	72 „	8.5 „
Leather	104 „	10.9 „
Cleaning and Disinfection	15 „	12.9 „
Wearing Apparel	250 „	13.6 „
Foodstuffs	349 „	23.1 „
Recreation	13 „	38.2 „
Chemical	240 „	78.4 „
Paper	54 „	83.1 „

Jewish hired workmen in „war“ establishments.

At the time of registration 866 Jewish hired workmen were employed in „war“ establishments, this being 75.7% of the total number of hired workmen employed therein.

The variations of the percentage for the individual industries are shown by the following figures:

Machinery and Apparatus	100.0%
Paper	100.0 „
Building	100.0 „
Graphic Arts and Trades	100.0 „
Wearing Apparel	96.8 „
Cleaning and Disinfection	93.3 „
Foodstuffs	89.7 „
Leather	81.7 „
Wood	54.8 „
Recreation	53.8 „
Chemical	44.2 „

Metal	25.0 %
Textile	25.0 "
Stone	—
Water and Power Stations	—

Average number of hired workmen per "war" establishment.

The average number of hired workmen per "war" establishment is 1.7. The corresponding figures for different industries run as follows:

Paper	10.8 %
Recreation	6.5 "
Chemical	6.2 "
Textile	5.1 "
Foodstuffs	3.8 "
Leather	3.0 "
Wood	2.8 "
Graphic Arts and Trades	0.7 "
Wearing Apparel	0.6 "
Cleaning and Disinfection	0.6 "
Metal	0.4 "
Textile	0.3 "
Building	—
Stone	—
Water and Power Stations	—

Establishments founded during the war by years.

Of the total number of 677 establishments founded in the period between August 1 1914 and 1921:

14 establishments or 2.1 %	were founded in 1914 (after August 1)
87 "	" 12.8 "
96 "	" 14.2 "
88 "	" 13.0 "
136 "	" 20.1 "
137 "	" 20.2 "
119 "	" 17.6 "

TABLES IV^a and IV^b.

Tables IV-a (p. 62—89) and IV-b (p. 140—142) contain:

a) a classification of "pre-war" establishments according to the number of hired workmen in each establishment in 1914 (before the war).

b) a comparison of the number of hired workmen employed in the "pre-war" establishments at the time of inquiry with the number of hired workmen employed in the same establishments in 1914. The relation between these two numbers is considered as the level of employment in 1921.

NOTE: As it was already mentioned in the introduction (p. VII—X) the establishments with several branches are taken in tables IV-a and IV-b (as well as in table II) as units.

Classification of "pre-war" establishments according to the number of hired workmen in 1914.

The 4,458 "pre-war" establishments investigated in 22 towns of Bialystok District may be divided according to the number of hired workmen employed therein in 1914 as follows:

Without hired workmen 2,397 establishments or 53.8 %			
with	1	"	564 " 12.7 "
"	2—3	"	813 " 18.2 "
"	4—5	"	241 " 5.4 "
"	6—10	"	208 " 4.7 "
"	11—15	"	72 " 1.6 "
"	16—20	"	49 " 1.1 "
"	21—30	"	41 " 0.9 "
"	31—50	"	37 " 0.8 "
"	51 or more	"	36 " 0.8 "

In the following table the above percentages are compared with corresponding figures for all establishments active in 1921.

		Pre-war establishments in 1914	Active establishments in 1921
Without hired workmen		53.8 %	60.0 %
with	1	" 12.7 "	19.4 "
"	2—3	" 18.2 "	14.4 "
"	4—5	" 5.4 "	2.8 "
"	6—10	" 4.7 "	1.9 "
"	11—15	" 1.6 "	0.4 "
"	16—20	" 1.1 "	0.4 "
"	21—30	" 0.9 "	0.2 "

	"Pre-war" establishments in 1914	Active establishments in 1921
with 31—50 hired workmen	0.8%	0.3%
" 50 or more "	0.8 "	0.2 "

As it will be seen from the above figures in 1921 the greatest part of all establishments is to be found in the first two groups of establishments (without hired workmen and with 1 hired workmen), the group without hired workmen embraces 60.0% of establishments in 1921 and 53.8% in 1914, the group with 1 hired workmen 19.4% in 1921 and 12.7% in 1914. Each of the remaining groups shows a smaller percentage of the total number of establishments in 1921 than in 1914.

The division of 14,973 hired workmen employed in all "pre-war" establishments in 1914 according to groups of establishments is as follows:

Hired workmen employed before the war in different groups.

In establishments with	1 hired workmen	564 i. e.	3.8%
" 2—3 "	1,907 "	12.7 "	
" 4—5 "	1,064 "	7.1 "	
" 6—10 "	1,575 "	10.5 "	
" 11—15 "	975 "	6.5 "	
" 16—20 "	914 "	6.1 "	
" 21—30 "	1,074 "	7.2 "	
" 31—50 "	1,588 "	10.6 "	
" 51 or more "	5,312 "	35.5 "	

In the following table the figures concerning the division of hired workmen according to the different groups of "pre-war" establishments in 1914 are compared with the corresponding figures for all establishments active in 1921.

Percentage of hired workmen employed		
In group	In "pre-war" establishments in 1914	In all establishments active in 1921
With 1 hired workmen	3.8	13.8
" 2—3 "	12.7	22.9
" 4—5 "	7.1	8.5
" 6—10 "	10.5	10.1
" 11—15 "	6.5	3.7
" 16—20 "	6.1	5.4
" 21—30 "	7.2	4.3
" 31—50 "	10.6	9.4
" 51 or more "	35.5	21.9

It will therefore be seen that in 1921 the first three groups contain a larger percentage of hired workmen than the same three groups of "pre-war" establishments in 1914.

The most considerable increasment is to be noticed for the groups with 1 hired workmen (13.8% in 1921—3.8% in 1914) and for that with 2—3 hired workmen

(22.9% in 1921—12.7% in 1914). A relatively small increasment is shown by the group with 4—5 hired workmen (8.5% in 1921 7.1% in 1914).

In all remaining groups a diminution of the percentage of hired workmen is to be stated in 1921 in comparison with 1914, the most considerable decrease is found in the highest group with 51 or more hired workmen (21.9% in 1921—35.5% in 1914).

The same is to be observed in the different industries. For example: 80.4% of all hired workmen working in the leather industry in 1914 were employed in establishments with more than 16 hired workmen (the group with 51 or more hired workmen employed 33.4%), in 1921 the establishments belonging to the same groups employed but 37.1% of all hired workmen, and it must be noticed that in the same time no establishments with more than 51 hired workmen were registered at all.

In 1914 in "paper" and "graphic arts and trades" industries the large majority of hired workmen (78.4% and 91.8% resp.) was employed in establishments with 16 or more hired workmen. In 1921 no establishments belonging to the above mentioned industries were registered.

In 1914 the Jewish hired workmen represented 74.1% of the total number of hired workmen employed in "pre-war" establishments. At the time of investigation the corresponding percentage amounts to 75.1%.

In the following table the percentages of Jewish hired workmen employed in different groups of "pre-war" establishments in 1914 are compared with the corresponding figures for Jewish hired workmen employed in all establishments at the time of investigation in 1921:

Percentage of Jewish hired workmen employed:		
In group	In "pre-war" establishments in 1914	In establishments active in 1921
With 1 hired workmen	97.9	95.2
" 2—3 "	94.1	92.3
" 4—5 "	90.1	79.1
" 6—10 "	81.8	76.5
" 11—15 "	69.6	71.0
" 16—21 "	79.2	70.5
" 21—31 "	61.4	48.8
" 31—51 "	57.2	48.3
" 51 or more "	66.5	60.7

The foregoing figures show that the percentage of Jewish hired workmen in all groups of establishments (with the exception of the group with 11—15 hired workmen) is smaller in 1921 than in 1914.

This decrease is a consequence of the fact that in a number of industries those establishments belonging to the upper groups with prevailing percentage of Jewish hired workmen in 1914 did not exist at all or in a very small number in 1921.

Jewish hired workmen in various groups in 1914 and 1921.

The percentage (75.1%) of Jewish hired workmen is a little higher in 1921 than in 1914 (74.1%), as in 1921 the two lower groups of establishments (with 1-3 hired workmen), in which the percentage of Jews was in this year 95.2% and 92.3% respectively, employed a by far higher percentage (36.7%) of all hired workmen than in 1914 (16.5%).

The contrary is to be seen in the upper groups in which the percentage of Jews is at general smaller: the establishments belonging to these groups employed a smaller percentage of the total number of Jewish workmen in 1921 than in 1914.

Employment in "pre-war" establishments according to different groups in 1914.

In the 4,458 "pre-war" establishments 14,973 hired workmen were employed in 1914. In 1921 the same establishments employed 5,626 hired workmen, the level of employment is therefore 37.6% in 1921.

This percentage is not equal for each industry:

Groups of establishments	Number of hired workmen		The percentage of workmen employed in 1921 in relation to the "pre-war" workmen.
	in 1914	in 1921	
With 0 hired workmen	—	391	
" 1 "	564	403	71.5
" 2-3 "	1,907	1,015	53.2
" 4-5 "	1,064	442	41.5
" 6-10 "	1,575	452	28.7
" 11-15 "	975	298	30.6
" 16-20 "	914	265	29.0
" 21-30 "	1,074	233	21.7
" 31-50 "	1,588	511	32.2
" 51 or more "	5,312	1,616	30.4

The above tabulation clearly indicates that a percentage higher than the average (37.6%) is to be found in these establishments only, in which either no hired workmen were employed in 1914 or no more than 5 per establishment.

In all remaining groups of "pre-war" establishments in 1921 the percentage of employment is far smaller than the average.

This percentage for the different industries is to be seen in the following table

Industry	Number of hired workmen		
	in 1914	in 1921	
		Number	%
Recreation	19	21	110.5
Water and Power Stations	46	47	102.2
Chemical	68	66	97.1
Cleaning and Disinfection	124	101	81.5
Wood	783	435	55.6

Industry	Number of hired workmen		
	in 1914	in 1921	
		Number	%
Foodstuffs	2,299	1,174	51.1
Machinery and Apparatus	257	123	47.9
Wearing Apparel	3,375	1,587	47.0
Textile	1,708	780	45.7
Metal	412	160	38.8
Stone	201	60	29.9
Leather	3,895	849	21.8
Building	683	140	20.5
Graphic Arts and Trades	504	72	14.3
Paper	599	11	1.8

In the individual industries the percentage of employment is smaller in the upper than in the lower groups in accordance with the general average percentage for all industries.

In textile, wood, foodstuffs, machinery and apparatus industries the highest group of "pre-war" establishments is noticeable on account of the relatively large percentage of employment (56.9%, 55.1%, 41.8% and 40.7% resp.).

Industry	1914	1921	%
Foodstuffs	2,299	1,174	51.1
Machinery and Apparatus	257	123	47.9
Wearing Apparel	3,375	1,587	47.0
Textile	1,708	780	45.7
Metal	412	160	38.8
Stone	201	60	29.9
Leather	3,895	849	21.8
Building	683	140	20.5
Graphic Arts and Trades	504	72	14.3
Paper	599	11	1.8

TABLE VI.

Table VI (p. 92—93) contains the number of establishments in the Bialystok District partly or entirely inactive in the individual years from August 1, 1914 to the time of inquiry in 1921 owing to changed conditions being the effect of the war.

Inactive establishments during the war.

The following figures show the number of establishments partly or entirely inoperative:

In 1914	328 establishments	i. e.	6.4%
" 1915	631	"	12.2 "
" 1916	865	"	16.8 "
" 1917	813	"	15.8 "
" 1918	650	"	12.6 "
" 1919	357	"	6.9 "
" 1920	376	"	7.3 "

In the individual industries the percentage of partly or entirely inoperative establishments was:

Industry	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Stone	13.0	21.7	26.1	21.7	17.4	21.7	17.4
Metal	9.7	14.0	14.5	14.0	9.4	5.1	6.9
Machinery and Apparatus	2.5	1.7	5.8	5.0	3.3	1.7	2.5
Wood	10.1	17.1	20.9	20.9	14.6	8.2	9.5
Leather	6.5	17.5	53.1	52.4	45.1	12.7	11.3
Textile	2.3	50.9	58.3	43.4	48.0	33.1	29.7
Wearing Apparel	5.7	9.3	11.2	10.4	7.6	4.2	4.2
Paper	1.9	9.3	24.1	25.9	22.2	14.8	16.7
Foodstuffs	5.7	8.2	13.2	12.4	9.0	6.5	8.2
Chemical	3.3	7.9	10.1	10.1	7.9	3.3	5.6
Building	9.6	15.3	18.4	19.1	16.1	10.3	11.2
Graphic Arts and Trades	11.3	28.3	28.3	28.3	17.0	11.3	9.4
Cleaning and Disinfection	2.6	5.2	6.5	7.2	3.9	2.0	2.0
Recreation	—	—	20.0	—	—	—	—
Water and Power Stations	—	—	—	—	—	—	33.3

It appears from the above that the number of partly or entirely inactive establishments was constantly increasing during the first 3 war-years, attaining the maximum (16.8%) in 1916.

Since 1917 this percentage is gradually diminishing, it came to the minimum (6.9%) in 1919.

A certain increase of inactivity is to be observed in 1920.

The periods of increased resp. decreased activity were more or less simultaneous for the different industries.

TABLE VII.

Table VII (p. 94—107) indicates the division of establishments according to technical means of production: 1) mechanical (motor-driven) machinery, 2) hand or foot-driven machinery, 3) without machinery.

Establishments according to means of production.

The 4,839 active establishments are divided as follows:

201 establishments	i. e.	4.2%	with motor-driven machinery
2,086	"	43.1	" hand "
2,552	"	52.7	" no "

The corresponding figures for the different industries are shown below:

Industry	With motor-driven machinery		With hand-driven machinery		With no machinery	
	No.	%	No.	%	No.	%
Stone	—	—	1	5.3	18	94.7
Metal	11	2.9	233	61.8	133	35.3
Machinery and Apparatus	1	0.9	13	11.1	103	88.0
Wood	14	9.6	46	31.5	86	58.9
Leather	14	5.7	68	27.6	164	66.7
Textile	62	49.6	54	43.2	9	7.2
Wearing Apparel	—	—	1,467	63.0	860	37.0
Paper	3	6.4	24	51.1	20	42.5
Foodstuffs	79	13.6	73	12.5	430	73.9
Chemical	2	2.4	47	55.9	35	41.7
Building	—	—	4	0.7	555	99.3
Graphic Arts and Trades	7	13.5	41	78.8	4	7.7
Cleaning and Disinfection	2	1.3	15	9.9	134	88.8
Recreation	4	80.0	—	—	1	20.0
Water and Power Stations	2	100.0	—	—	—	—

Hired workmen in various categories.

The 6,966 hired workmen employed during the season are divided as follows:

In 201 establishments with motor-driven machinery	2,882 hired workmen	i. e.	41.4%
" 2,086 " " hand-driven machinery	2,228	"	32.0
" 2,552 " " no machinery	1,856	"	26.6

Considerable deviations from the above average percentages are to be found in the different industries, as it appears from the following tabulation:

Industry	Hired workmen in establishments					
	with motor-driven machinery		with hand-driven machinery		without machinery	
	No.	%	No.	%	No.	%
Stone	—	—	18	29.5	43	70.5
Metal	47	24.2	119	61.4	28	14.4
Machinery and Apparatus	46	41.4	6	5.4	59	53.2
Wood	409	86.3	15	3.2	50	10.5
Leather	269	24.6	427	39.1	396	36.3
Textile	792	93.0	55	6.4	5	0.6
Wearing Apparel	—	—	1,291	69.5	566	30.5
Paper	50	76.9	13	20.0	2	3.1
Foodstuffs	975	64.0	133	8.7	416	27.3
Chemical	179	58.5	86	28.1	41	13.4
Building	—	—	1	0.6	155	99.4
Graphic Arts and Trades	34	44.7	42	55.3	—	—
Cleaning and Disinfection	5	4.3	22	18.8	90	76.9
Recreation	29	85.3	—	—	5	14.7
Water and Power Stations	47	100.0	—	—	—	—

It will be seen from the above that the establishments with motor-driven machinery representing only 4.2% of the total number of all active establishments employ a very important part (41.4%) of the total number of hired workmen.

If the individual industries are taken into consideration, it can be noticed that in 7 industries the establishments with motor-driven machinery engage the greatest part (from 100.0% to 58.5%) of hired workmen. For example: in the textile industry such establishments employ 93.0% of hired workmen, in wood industry — 86.3%, in paper industry—76.9% and in foodstuffs industry — 64.0%.

The percentage of hired workmen employed in establishments with motor-driven machinery is also rather important in "graphic arts and trades" as well as in "machinery and apparatus" industries (44.7% and 41.4% resp.).

In the leather and metal industries the corresponding percentage of hired workmen is considerably smaller (24.6% and 24.2%), it is by far lower in cleaning and disinfection industry (4.3%).

No establishments with motor-driven machinery were registered in stone, wearing apparel and building industries.

The largest average number of hired workmen in one establishment is shown by the category of establishments with motor-driven machinery i. e. 14.3%.

The average number of hired workers per establishment with hand- or foot-driven machinery is 1.1%.

The lowest average number is shown by the establishments without machinery i. e. 0.7%.

Average number of hired workers per establishment according to means of production.

In the individual industries the largest average numbers of hired workers are also found in the establishments with motor-driven machinery.

Industry	Average number of hired workmen per establishment		
	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery
Stone	—	18.0	2.4
Metal	4.3	0.5	0.2
Machinery and Apparatus	46.0	0.5	0.6
Wood	29.2	0.3	0.6
Leather	19.2	6.3	2.4
Textile	12.8	1.0	0.6
Wearing Apparel	—	0.9	0.7
Paper	16.7	0.5	0.1
Foodstuffs	12.3	1.8	1.0
Chemical	89.5	1.8	1.2
Building	—	0.2	0.3
Graphic Arts and Trades	4.9	1.0	—
Cleaning and Disinfection	2.5	1.5	0.7
Recreation	7.2	—	5.0
Water and Power Stations	23.5	—	—

Jewish hired workmen in various categories.

The percentage of Jewish hired workmen is not the same in various categories.

It is in the category of establishments with motor-driven machinery 55.2%
 " " " " hand " 91.1 "
 " " " " no machinery 87.4 "

The corresponding figures for the different ind. are given in the following tabulation:

Industry	Percentage of Jewish hired workmen		
	in establishments with motor-driven machinery	in establishments with hand-driven machinery	in establishments without machinery
Stone	—	16.7	25.6
Metal	59.6	81.5	100.0
Machinery and Apparatus	26.1	100.0	98.3
Wood	46.5	100.0	98.0
Leather	68.0	76.6	80.1
Textile	23.1	80.0	100.0
Wearing Apparel	—	97.8	89.0
Paper	100.0	100.0	100.0
Foodstuffs	85.6	89.5	95.0
Chemical	27.4	93.0	82.9
Building	—	100.0	90.3
Graphic Arts and Trades	94.1	95.2	—
Cleaning and Disinfection	80.0	95.5	86.7
Recreation	58.6	—	40.0
Water and Power Stations	17.0	—	—

It will be seen from the above that Jews form 55.2% of the total number of hired workmen in establishments with motor-driven machinery.

The considerable preponderance of Jewish hired workmen in establishments with motor-driven machinery is also stated in the greatest part of industries: the corresponding percentage varies from 100.0% to 58.6%.

In the textile industry employing 93.0% of hired workmen in establishments with motor-driven machinery, Jewish hired workers form a little smaller percentage in the above category of establishments 23.1% (8) than in the entire textile industry (27.2%).

The same is true for the chief trades of the textile industry: the percentage of Jewish hired workers in establishments with motor-driven machinery differs very little from the percentage which Jews form in the entire textile industry, because those trades show but a quite unconsiderable number of establishments without motor-driven machinery. For example: the percentage of Jewish hired workmen in the above mentioned category of establishments is:

In spinning trade 20.7%
 " weaving " 52.2 "
 " dressing " 12.3 "

(The corresponding percentage for Jewish hired workmen in relation to the total number of hired workmen is: in spinning trade—20.7%, in weaving—54.0%, in dressing—12.3%).

Division of the total number of Jewish hired workmen

The 5,243 Jewish hired workmen may be divided as follows:

In establishments with motor-driven machinery 1,591 i. e. 30.3%
 " hand " " 2,029 " 38.7 "
 " no machinery " 1,623 " 31.0 "

A characteristic difference is noticeable between the Jewish and non-Jewish hired workmen, the division of the 1,723 non-Jewish hired workmen being as follows:

1,291 i. e. 74.9% were employed in establishments with motor-driven machinery
 199 " 11.6 " " hand " "
 233 " 13.5 " " no machinery

In the individual industries the division of Jewish and non-Jewish hired workmen according to the above mentioned categories is as follows:

Industry	Percentage of Jewish hired workmen employed in establishments			Percentage of non Jewish hired workmen employed in establishments		
	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery
Stone	—	21.4	78.6	—	31.9	68.1
Metal	18.3	63.4	18.3	46.3	53.7	—
Machinery and Apparatus	15.8	7.9	76.3	97.1	—	2.9
Wood	74.8	5.9	19.3	99.5	—	0.5

Industry	Percentage of Jewish hired workmen employed in establishments			Percentage of non-Jewish hired workmen employed in establishments		
	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery	with motor-driven machinery	with hand-driven machinery	without machinery
Leather	22.1	39.6	38.3	32.5	37.7	29.8
Textile	78.9	19.0	2.1	98.2	1.8	—
Wearing Apparel	—	71.5	28.5	—	31.1	68.9
Paper	76.9	20.0	3.1	—	—	—
Foodstuffs	61.9	8.8	29.3	80.0	8.0	12.0
Chemical	30.1	49.1	20.8	90.9	4.2	4.9
Building	—	0.7	99.3	—	—	100.0
Graphic Arts and Trades	44.4	55.6	—	50.0	50.0	—
Cleaning and Disinfection	3.9	20.4	75.7	7.1	7.1	85.7
Recreation	89.5	—	10.5	80.8	—	20.0
Water and Power Stations	100.0	—	—	100.0	—	—

It appears from the above that in almost all industries the percentage of Jews in category of establishments with motor-driven machinery is smaller in relation to the total number of them than the corresponding percentage for non-Jews.

It must be mentioned that in a number of industries (wood, textile, foodstuffs, machinery and apparatus and chemical) the above fact is due to the industries with a preponderous number of Jewish hired workmen, in which no establishments with motor-driven machinery were found or in a very unconsiderable number.

The difference between the percentages of Jewish and non-Jewish hired workmen is unimportant in the chief trades of the above mentioned industries. For example: in sawing mills, panel and slate manufacture Jewish as well as non-Jewish hired workmen were employed in establishments with motor-driven machinery. In weaving trade establishments with motor-driven machinery the percentage of Jewish hired workmen is 86.1%, the corresponding figure for non-Jews — 92.4%.

Establishments with hand or foot-driven machinery show in all industries (with the exception of stone industry) a larger percentage of Jewish hired workmen than of non-Jewish h. w.

TABLE VIII.

Table VIII (p. 108—121) shows the division of persons employed in establishments active in the busy season according to the technical means of production.

The division of persons employed according to means of production.

Of 13,433 persons (proprietors, assisting members of their families, hired workmen, Jews and non-Jews) employed:

1,834 i. e. 13.7% were engaged on power-driven machinery
 4,486 " 33.4 " " " hand or foot "
 7,113 " 52.9 " " " no machinery

The corresponding figures for the individual industries are indicated below:

Industry	Persons employed					
	On motor-driven machinery		On hand-driven machinery		Without machinery	
	No.	%	No.	%	No.	%
Stone	1	1.1	—	—	88	98.9
Metal	53	7.8	523	77.0	103	15.2
Machinery and Apparatus	16	6.4	45	17.9	190	75.7
Wood	192	29.6	84	12.9	374	57.5
Leather	185	12.7	205	14.0	1,071	73.3
Textile	761	78.3	125	12.9	86	8.8
Wearing Apparel	—	—	2,995	62.9	1,763	37.1
Paper	14	10.9	48	37.5	66	51.6
Foodstuffs	475	18.2	177	6.8	1,956	75.0
Chemical	67	15.1	165	37.2	212	47.7
Building	—	—	6	0.7	820	99.3
Graphic Arts and Trades	26	18.1	84	58.3	34	23.6
Cleaning and Disinfection	3	0.9	27	7.9	310	91.2
Recreation	6	16.7	2	5.5	28	77.8
Water and Power Stations	35	74.5	—	—	12	25.5

It will be seen from the above that in the important industries considerable percentages of persons engaged on motor-driven machinery are shown only by the textile industry (78.3%), wood industry (29.6%) and foodstuffs industry (18.2%).

In the latter as well as in some other industries the low percentage of persons engaged on motor-driven machinery is due to the situation in a number of trades which do not use the mechanical power at all. For example: in sawing mills 42.1% of hired workmen were engaged on motor-driven machinery, this percentage is 48.4% in slate and panel manufacture and 38.3% in wooden pin manufacture. The above mentioned trades are the most important in the wood industry.

The corresponding figures for the chief trades of the textile industry are as follows:

In spinning trade 98.5% of hired workmen are employed on motor-driven machinery
 „ dressing „ 92.3 „ „ „ „ „
 „ weaving „ 79.4 „ „ „ „ „

The same is to be seen in the foodstuffs industry (the average percentage is 18.2%), in flour and grits mills this category of hired workmen amounts to 61.9%, in tobacco and tobacco products trade—to 33.9%.

Number of Jews employed according to means of production.

Of the 1,834 persons working on motor-driven machinery Jews form 49.2%
 „ 4,486 „ „ hand „ „ 97.3 „
 „ 7,113 „ without „ „ 90.6 „

In the following tabulation the percentages of Jews in the various categories are shown for the individual industries:

Industry	Percentage of Jews (of 100 persons employed)		
	On motor-driven machinery	On hand-driven machinery	Without machinery
Stone	—	—	47.7
Metal	64.2	95.8	100.0
Machinery and Apparatus	25.0	51.1	99.5
Wood	52.1	96.4	66.6
Leather	65.9	82.0	84.6
Textile	24.6	87.2	65.2
Wearing Apparel	—	99.7	95.5
Paper	100.0	100.0	100.0
Foodstuffs	82.3	96.6	95.7
Chemical	25.4	98.2	57.5
Building	—	100.0	93.2
Graphic Arts and Trades	92.3	100.0	94.1
Cleaning and Disinfection	66.7	96.3	96.1
Recreation	16.7	50.0	67.9
Water and Power Stations	17.1	—	16.7

Division of Jews among the different categories.

Of the 11,710 Jews:
 902 i. e. 7.7% work on motor-driven machinery
 4,365 „ 37.3 „ „ „ hand „ „
 6,443 „ 55.0 „ „ without „ „

There is a characteristic difference between the corresponding figures for Jews and non-Jews, the division of the latter being as follows:

Of the 1,723 non Jews:
 932 i. e. 54.1% work on motor-driven machinery

121 i. e. 7.0% work on hand-driven machinery
 670 „ 38.9 „ „ without machinery

The corresponding division of Jews and non-Jews according to individual industries is given below:

Industry	Percentage of Jews working			Percent. of non-Jews working		
	on motor-driven machinery	on hand-driven machinery	without machinery	on motor-driven machinery	on hand-driven machinery	without machinery
Stone	—	—	100.0	2.1	—	97.9
Metal	5.3	78.5	16.2	46.3	53.7	—
Machinery and Apparatus	1.9	10.6	87.5	34.3	62.9	2.8
Wood	23.3	18.8	57.9	41.8	1.4	56.8
Leather	10.2	14.0	75.8	23.8	13.9	62.3
Textile	53.1	31.0	15.9	92.6	2.6	4.8
Wearing Apparel	—	63.9	36.1	—	11.1	88.9
Paper	10.9	37.5	51.6	—	—	—
Foodstuffs	16.1	7.0	76.9	48.0	3.4	48.6
Chemical	5.7	53.8	40.5	35.0	2.1	62.9
Building	—	0.7	99.3	—	—	100.0
Graphic Arts and Trades	17.1	60.0	22.9	50.0	—	50.0
Cleaning and Disinfection	0.6	8.0	91.4	7.1	7.1	85.7
Recreation	4.8	4.8	90.4	33.3	6.7	60.0
Water and Power Stations	75.0	—	25.0	74.4	—	25.6

As it will be seen from the preceding figures Jews engaged on motor-driven machinery form a smaller percentage of the total number of Jews than non-Jews of the same category in relation to the total number of them. The only exception is represented by the water and power stations.

It should be noticed that in a number of industries the decrease of the average percentage of Jews working on motor-driven machinery is due to the situation in some trades with prevailing number of Jews, in which no motors were used. In the textile industry the percentage of Jews (53.1%) working on motor-driven machinery is by far larger than the average. This percentage would be still larger but there are certain trades which employ Jews exclusively and which use no power-driven machinery (cotton winding, stocking manufacture, rope making etc.).

In other textile industry trades the percentage of Jews working on motor-driven machinery is by far larger, for example:

in spinning trade of 46 Jews 43 i. e. 93.5% work on motor-driven machinery
 „ weaving „ „ 126 „ 95 „ 75.4 „ „ „ „ „
 „ dressing „ „ 49 „ 36 „ 73.5 „ „ „ „ „

The same is to be seen in the two most important trades of the wood industry: in slate and panel manufacture of 92 Jews employed 66 i. e. 71.7% were engaged on

motor-driven machinery, the corresponding percentage for non-Jews is but 16.4%. In sawing mills those percentages are 36.2% for Jews and 45.2% for non-Jews.

In all industries in the groups of persons working on motor-driven machinery the percentage of the total number of Jews is larger than the corresponding figures for non-Jews.

Industry	Jews	Non-Jews
Stone	84.2	10.5
Metal	87.8	11.4
Machinery and Apparatus	92.3	7.7
Wood	80.1	13.7
Leather	88.6	8.5
Textile	61.6	36.0
Wearing Apparel	89.9	8.7
Paper	68.1	21.3
Foodstuffs	87.6	11.2
Chemical	76.2	17.9
Building	68.5	25.2
Graphic Arts and Trades	88.5	11.5
Cleaning and Disinfection	76.8	14.6
Recreation	80.0	—
Water and Power Stations	100.0	—

TABLE IX.

Table IX (p. 122—123) gives information concerning the degree of activity of industrial establishments as based on the number of working days in the week.

Working days in establishments.

The investigation stated that in 1921 of 4,839 active establishments registered in 22 towns of the Bialystok District:

4,116 i. e. 85.1% of establishments were active 6 days per week

601 " 12.4 " " " 3—5 " "

122 " 2.5 " " " 1—2 " "

The following tabulation indicates the percentage of establishments according to the above three groups of the individual industries:

Industry	Percentage of establishments active		
	6 days	3—5 days	1—2 days
Stone	84.2	10.5	5.3
Metal	87.8	11.4	0.8
Machinery and Apparatus	92.3	7.7	—
Wood	80.1	13.7	6.2
Leather	88.6	8.5	2.9
Textile	61.6	36.0	2.4
Wearing Apparel	89.9	8.7	1.4
Paper	68.1	21.3	10.6
Foodstuffs	87.6	11.2	1.2
Chemical	76.2	17.9	5.9
Building	68.5	25.2	6.3
Graphic Arts and Trades	88.5	11.5	—
Cleaning and Disinfection	76.8	14.6	8.6
Recreation	80.0	—	20.0
Water and Power Stations	100.0	—	—

It will be seen from the preceding figures that the percentage of establishments active less than 6 days per week is rather considerable (14.9%).

This percentage is especially high in the textile industry in which 38.4% of establishments were not active the whole week.

It should be noticed that of the 45 textile industry establishments active 3—5 days per week 29 belong to the weaving trade (the total number of weaving establishments is 40).

In spinning and dressing trades all establishments were active 6 days per week.

Activity of hired workmen.

Of the 6,770 hired workmen.

6,357 i. e. 93.9% were employed in establishments active 6 days
 3/8 " 5.6 " " " " 3-5 "
 35 " 0.5 " " " " 1-2 "

The corresponding percentages for the individual industries are given below:

Industry	Percentage of hired workmen active weekly		
	6 days	3-5 days	1-2 days
Stone	68.3	31.7	—
Metal	97.4	2.6	—
Machinery and Apparatus	99.1	0.9	—
Wood	96.0	4.0	—
Leather	93.0	7.0	—
Textile	90.4	9.6	—
Wearing Apparel	98.2	1.5	0.3
Paper	95.4	4.6	—
Foodstuffs	93.8	5.9	0.3
Chemical	86.9	12.4	0.7
Building	92.2	5.7	2.1
Graphic Arts and Trades	97.4	2.6	—
Cleaning and Disinfection	71.5	14.7	13.8
Recreation	85.3	—	14.7
Water and Power Stations	100.0	—	—

Comparing the figures of hired workmen and of establishments in the same categories we see that the groups of establishments active 1-2, 3-5 days weekly embrace a considerably larger percentage of establishments than of hired workmen: in 2.5% of establishments active 1-2 days per week only 0.5% of all hired workmen are employed, the establishments active 3-5 days per week which form 12.4% of all establishments employ only 5.6% of all hired workmen.

The reverse is to be seen in the group of establishments active 6 days in the week, the percentage of establishments being here smaller than the percentage of hired workmen (85.1% of establishments, 93.9% of hired workmen). This proves that this group embraces establishments with a larger number of hired workmen than the groups with the lower degree of activity.

TABLES X and XI.

Tables X and XI (p. 124-127) contain information as to activity on Saturdays and Sundays:

a) in establishments active in Bialystok District at the time of the investigation in 1921.

b) of Jewish hired workmen employed in those establishments.

Of the 4,839 active establishments:

59 i. e. 1.2% were in operation on Saturdays
 4,523 " 93.5 " " " " " Sundays
 159 " 3.3 " " " " " Saturdays and Sundays
 98 " 2.0 " " " " " " " " " " " " " "

Establishments active on Saturdays and Sundays.

In the individual industries the corresponding figures are as follows:

Industry	Establishments active						Establishments inactive	
	On Saturdays		On Sundays		On Saturdays and Sundays		On Saturdays and Sundays	
	No.	%	No.	%	No.	%	No.	%
Stone	3	15.8	14	73.7	1	5.3	1	5.3
Metal	7	1.9	368	97.6	2	0.5	—	—
Machinery and Apparatus	—	—	116	99.1	1	0.9	—	—
Wood	5	3.4	135	92.5	4	2.7	2	1.4
Leather	—	—	169	68.7	75	30.5	2	0.8
Textile	33	26.4	61	48.8	3	2.4	28	22.4
Wearing Apparel	2	0.1	2,298	98.7	9	0.4	18	0.8
Paper	—	—	47	100.0	—	—	—	—
Foodstuffs	7	1.2	529	90.9	19	3.3	27	4.6
Chemical	1	1.2	72	85.7	9	10.7	2	2.4
Building	—	—	552	98.7	5	0.9	2	0.4
Graphic Arts and Trades	—	—	37	71.2	15	28.8	—	—
Cleaning and Disinfection	1	0.7	121	80.1	13	8.6	16	10.6
Recreation	—	—	4	80.0	1	20.0	—	—
Water and Power Stations	—	—	—	—	2	100.0	—	—

It appears from the above that considerable percentages of establishments active on Saturdays are shown only by the stone (15.8%) and textile (26.4%) industry.

The percentage of establishments belonging to the leather (30.5%) and graphic arts and trades industries which are in operation on Saturdays and Sundays is rather considerable (30.5% and 28.8% resp.); the only industry that shows larger corresponding percentage

is the "water and power stations" industry with two establishments representing 100.0% of this kind of industry.

The percentage of establishments inactive on Saturdays and Sundays is considerable in textile (22.4%) and in cleaning and disinfection (10.6%) industries only.

In all industries the establishments active on Sundays are the most numerous.

Important differences are to be seen between the various trades. For example: all brick and tile making establishments (stone industry) are active on Saturdays, the corresponding percentage for sawing mills is 50.0%, 33.3% of the latter are active both on Saturdays and Sundays.

The percentage of spinning establishments active on Saturdays is 87.5%, of dressing establishments—100.0%, it is but 27.5% for the weaving trade.

Of the 5,084 Jewish hired workmen employed in 1,962 establishments:

89 i. e. 1.8% in 21 establishments work on Saturdays
 4,676 " 92.0 " " 1,777 " " Sundays
 58 " 1.1 " " 25 " " Saturdays and Sundays
 261 " 5.1 " " 76 " are idle on " " "

The division of Jewish hired workmen according to Saturday and Sunday activity in the different industries is shown in the following tabulation:

Industry	Jewish hired workmen							
	active						inactive	
	On Saturday		On Sunday		On Saturday and Sunday		On Saturday and Sunday	
	No	%	No	%	No	%	No	%
Stone	—	—	7	53.8	—	—	6	46.2
Metal	—	—	148	100.0	—	—	—	—
Machinery and Apparatus	—	—	76	100.0	—	—	—	—
Wood	21	8.2	226	89.0	—	—	7	2.8
Leather	—	—	707	99.1	2	0.3	4	0.6
Textile	66	28.4	51	22.0	—	—	115	49.6
Wearing Apparel	—	—	1,743	99.7	—	—	5	0.3
Paper	—	—	65	100.0	—	—	—	—
Foodstuffs	1	0.1	1,275	94.9	15	1.1	53	3.9
Chemical	—	—	94	57.7	23	14.1	46	28.2
Building	—	—	125	98.4	—	—	2	1.6
Graphic Arts and Trades	—	—	69	95.8	3	4.2	—	—
Cleaning and Disinfection	1	1.0	73	71.6	10	9.8	18	17.6
Recreation	—	—	17	89.5	2	10.5	—	—
Water and Power Stations	—	—	—	—	3	37.5	5	62.5

It appears from the preceding that a considerable percentage of Jewish hired workmen active on Saturdays is to be found in the textile industry only (28.4%).

Jewish hired workmen working on Saturday and Sunday form a rather considerable percentage in chemical (14.1%) and in water and power stations (37.5%) industries.

The percentages of Jewish hired workmen who work neither on Saturdays nor on Sundays are important in following industries: stone—46.2%, textile—49.6%, chemical—28.2%, cleaning and disinfection—17.6% and water and power stations—62.5%.

In almost all industries the percentage of Jewish hired workmen working on Sundays is very high. The only exception is represented by the textile industry in which only 22.0% of Jews work on Sundays.

The different trades show the following data:

In wood industry the sawing mills employ 31.9% of Jewish hired workmen on Saturdays, wooden pin manufacture—15.8%, in the textile industry in spinning establishments 32.5% of Jewish hired workmen work on Saturday, in weaving trade—18.5%, in dressing trade—69.6%.

Industry	Active on Saturday	Active on Sunday	Active on Saturday and Sunday	Inactive on Saturday and Sunday
Stone	—	7	—	6
Metal	—	148	—	—
Machinery and Apparatus	—	76	—	—
Wood	21	226	—	7
Leather	—	707	2	4
Textile	66	51	—	115
Wearing Apparel	—	1,743	—	5
Paper	—	65	—	—
Foodstuffs	1	1,275	15	53
Chemical	—	94	23	46
Building	—	125	—	2
Graphic Arts and Trades	—	69	3	—
Cleaning and Disinfection	1	73	10	18
Recreation	—	17	2	—
Water and Power Stations	—	—	3	5

TABLE XII.

Table XII (p. 128—129) gives information concerning the division of establishments according to the ownership of raw material.

Establishments according to ownership of raw material.

The 4,839 establishments active in 22 towns of the Bialystok District may be divided according to the ownership of raw material as follows:

- 1,131 i. e. 23.4% produce from own raw material exclusively
- 3,215 " 66.4 " " and customers raw material
- 493 " 10.2 " " " " " " exclusively

The percentages in the individual industries under these three headings are:

Industry	Percentage of establishments producing from:		
	Own raw material	Own and customers' raw material	Customers' raw material
Stone	100.0	—	—
Metal	7.7	90.2	2.1
Machinery and Apparatus	44.4	55.6	—
Wood	26.7	70.6	2.7
Rubber	36.6	57.3	6.1
Leather	19.2	42.4	38.4
Textile	5.5	80.6	13.9
Wearing Apparel	25.5	66.0	8.5
Paper	80.2	17.9	1.9
Foodstuffs	61.9	35.7	2.4
Chemical	7.9	78.2	13.9
Building	80.8	19.2	—
Graphic Arts and Trades	84.1	15.9	—
Cleaning and Disinfection	100.0	—	—
Recreation	100.0	—	—

It appears from the preceding figures that the percentage of establishments producing from customers' raw material exclusively is particularly high (38.4%) in the textile industry. The percentage of weaving establishments producing from customers' raw material only is 80.0%, it is 37.5% for the spinning trade and 40.0% for dressing trades.

Of 1,131 establ. producing from own raw material exclusively in 594 i. e. 52.5% there were no hired workmen
of 3,215 " " own and customers' raw mater. in 1941 i. e. 60.4% there were no hired workmen

Percentage of establishment without hired workmen in each category.

Of 493 establishments producing from customers' raw material in 342 i. e. 69.4% there were no hired workmen.

The corresponding figures for the individual industries according to the three above groups are as follows:

Industry	Percentage of establ. without hired workmen producing:		
	from own raw material	from own and customers' raw material	from customers' raw material
Stone	47.4	—	—
Metal	55.2	70.6	100.0
Machinery and Apparatus	76.9	44.6	—
Wood	51.3	67.0	75.0
Leather	17.8	56.0	66.7
Textile	20.8	56.6	35.4
Wearing Apparel	52.8	55.6	67.5
Paper	75.0	80.6	100.0
Foodstuffs	60.4	33.7	45.5
Chemical	48.1	46.7	100.0
Building	84.1	81.7	96.2
Graphic Arts and Trades	38.1	30.0	—
Cleaning and Disinfection	40.9	70.8	—
Recreation	—	—	—
Water and Power Stations	—	—	—

Hired workmen in each of the three groups.

The 6,770 hired workmen are divided among the three groups of establishments as follows:

3,374 hired workmen i. e. 49.8% work in establishments producing from own raw material
2,904 " " 42.9 " " " " " " " " own and customers'
492 " " 7.3 " " " " " " " " custom. raw material

If the percentages of establishments are compared with the corresponding percentages of hired workmen, it will be seen that the establishments producing from own raw material exclusively form only 23.4% of all establishments, although they employ 49.8% of the total number of hired workmen. The remaining 76.6% of establishments producing partly or entirely from customers' raw material employ 50.2% of all hired workmen.

The same is to be found in all industries with the exception of foodstuffs and graphic arts and trades industries. This is shown below:

Industry	Establishments producing from:					
	own raw material		own and customers' raw material		customers' raw material	
	% of establishments	% of hired workmen	% of establishments	% of hired workmen	% of establishments	% of hired workmen
Stone	100.0	100.0	—	—	—	—
Metal	7.7	19.6	90.2	80.4	2.1	—
Machinery and Apparatus	54.1	87.0	45.9	13.0	—	—
Wood	26.7	83.0	70.6	16.6	2.7	0.4
Leather	36.6	67.7	57.3	30.6	6.1	1.7
Textile	19.2	44.0	42.4	27.0	38.4	29.0
Wearing Apparel	5.5	8.9	80.6	81.0	13.9	10.1
Paper	25.5	81.5	66.0	18.5	8.5	—
Foodstuffs	80.2	71.4	17.9	26.5	1.9	2.1
Chemical	61.9	87.6	35.7	12.4	2.4	—
Building	7.9	9.2	78.2	84.4	13.9	6.4
Graphic Arts and Trades	80.8	57.9	19.2	42.1	—	—
Cleaning and Disinfection	84.1	90.5	15.9	9.5	—	—
Recreation	100.0	100.0	—	—	—	—
Water and Power Stations	100.0	100.0	—	—	—	—

TABLE XIV.

Table XIV (p. 130—131) contains information concerning the direct contractors of finished products.

A considerable part of establishments are engaged on work simultaneously for two or more types of contractors. Table XIV therefore does not divide establishments according to the exclusively contractors, but according to the number of establishments which are engaged on work for each type of contractors. As the same establishments may be included in two or more groups according to several types of contractors, table XIV does not contain the total number of establishments or of hired workmen in all groups.

Of all establishments active at the time of registration

4,325 establishments i. e. 89.4% work for the (retail) consumer

1,231	"	25.4	"	"	retailer
204	"	4.2	"	"	wholesale firms
435	"	9.0	"	"	manufacturer
85	"	1.8	"	"	jobber
86	"	1.8	"	"	army directly
48	"	1.0	"	"	army indirectly
132	"	2.7	"	"	governmental, municipal or social institutions.

NOTE: As it was mentioned in the introduction producers using the finished products of other industries as raw material were considered by the investigation in the Bialystok District as belonging to the category of consumers. For example: the tailor is a consumer in relation to the textile manufactory, or the shoe-maker—to a leather tannery where he purchases material necessary for his work.

In the individual industries the percentage of establishments in each of the above categories is as follows:

Industry	Establishments producing exclusively or partly for the:							
	Retail consumer	Retailer	Wholesale firms	Manufacturer	Jobber	Army directly	Army indirectly	Govt, municipal and social institutions
Stone	68.4	68.4	15.8	—	—	10.5	5.3	5.3
Metal	99.7	8.5	1.3	8.5	0.8	2.1	1.9	2.4
Machinery and Apparatus	97.4	49.6	0.9	3.4	0.9	—	0.9	—
Wood	91.8	45.2	4.8	12.3	4.1	2.1	2.1	3.4
Leather	45.5	73.2	43.5	34.1	1.6	2.8	0.8	0.4
Textile	44.8	28.0	4.0	48.0	41.6	8.0	4.8	—

Industry	Establishments producing exclusively or partly for the:							
	Retail consumer	Retailer	Wholesale firms	Manufacturer	Jobber	Army directly	Army indirectly	Govt municipal and social institutions
Wearing Apparel	95.6	15.0	0.4	7.3	0.2	0.3	0.1	0.1
Paper	78.7	57.4	6.4	2.1	2.1	2.1	—	23.4
Foodstuffs	72.2	63.1	7.9	7.0	0.9	4.3	1.7	7.6
Chemical	90.5	72.6	17.9	—	—	1.2	—	7.1
Building	100.0	5.7	—	4.7	1.6	2.1	2.3	4.7
Graphic Arts and Trades	98.1	15.4	—	—	—	21.2	5.8	50.0
Cleaning and Disinfection	96.7	2.6	0.7	—	—	—	—	—
Recreation	100.0	—	—	—	—	—	—	—
Water and Power Stations	100.0	—	—	—	—	—	—	—

It will be noticed from the above that in almost all industries the consumer is the chief contractor. The only exceptions are represented by leather and textile industries.

In the leather industry 73.2% of establishments are engaged on work chiefly for the retailer, the next is the wholesale dealer (43.5% of establishments) and the manufacturer (34.1%).

The chief contractors in the textile industry (small establishments) are the manufacturers for whom 48.0% of establishments are engaged on work, 41.6% of textile establishments work on behalf of the jobber and 28.0%—of the retailer.

It is in general stated that in the main trades of almost all industries the direct consumer is not the chief contractor.

Average number of hired workmen per establishment in each group.

The average number of hired workmen per establishment of each of the above categories is:

0.8	hired workmen in establishments producing for retail consumer
2.3	" " " retailer
7.4	" " " wholesale dealers
3.6	" " " manufacturers
7.7	" " " jobbers
8.5	" " " army directly
5.7	" " " " indirectly
7.5	" " " government, municipal or social institutions

The preceding figures indicate the smallest average number of hired workmen in those establishments which work also for the retail consumer.

TABLE XVI.

Table XVI (p. 132—133) contains information as to the system of salary payment in establishments employing hired workmen and active at the time of investigation in 22 towns of the Bialystok District.

Salary system in active establishments.

The 1,962 active establishments may be divided according to the system of salary payment in following groups:

- In 1,711 i. e. 87.2%—time wages (daily, weekly etc.)
- " 154 " 7.9%—piece-work
- " 95 " 4.8%—piece work and time-wages.

No information was available as to 2 i. e. 0.1% of establishments.

In the following tabulation the corresponding figures for each industry are indicated:

Industry	Percentage of establishments with:		
	Time-wages	Piece-work	Mixed
Stone	70.0	20.0	10.0
Metal	94.7	2.6	0.9
Machinery and Apparatus	95.8	2.1	2.1
Wood	94.4	—	5.6
Leather	51.8	9.9	38.3
Textile	39.7	48.0	12.3
Wearing Apparel	93.7	4.5	1.8
Paper	66.7	33.3	—
Foodstuffs	91.9	6.2	1.9
Chemical	88.4	11.6	—
Building	94.5	4.4	1.1
Graphic Arts and Trades	90.9	9.1	—
Cleaning and Disinfection	69.5	28.1	2.4
Recreation	100.0	—	—
Water and Power Stations	100.0	—	—

It should be noticed that the greatest part (87.5%) of establishments belonging to the weaving trade use the piece-work system. In the remaining 12.5% of weaving establishments a part of workmen are engaged on piece-work another (of a different category) on time-wages. No establishments with an exclusive piece-work system were registered in that trade.

Average number of hired workmen in different groups.

The average number of hired workmen per establishment is:

2.8% in the group on time-wages
 2.3 " " " piece-work
 16.8 " " " time-wages and piece-work

The average number of hired workmen under each group in the individual industries is shown in the following tabulation:

Industry	Time-wages	Piece-work	Mixed
Stone	3.9	2.5	28.0
Metal	1.6	1.0	11.0
Machinery and Apparatus	1.4	2.0	46.0
Wood	8.5	—	11.7
Leather	4.4	4.2	10.6
Textile	17.2	2.7	28.6
Wearing Apparel	1.8	2.0	4.0
Paper	10.3	1.0	—
Foodstuffs	3.8	1.9	113.2
Chemical	7.5	4.4	—
Building	1.5	1.2	6.0
Graphic Arts and Trades	2.4	1.0	—
Cleaning and Disinfection	1.4	1.5	2.0
Recreation	6.8	—	—
Water and Power Stations	23.5	—	—

The largest average numbers of hired workmen are to be found in establishments with mixed system of salary payment.

TABLE XVII.

Table XVII (p. 134—135) indicates the number of establishments of which the premises are used both as workshop and dwelling, and the number of persons (proprietors, assisting members of their families and hired workmen) employed in these establishments.

It was stated by the investigation of 1921, that in 902 i. e. 18.6% of all establishments the premises were used both as workshop and dwelling.

The corresponding figures for the individual industries are as follows:

Paper	14 establishments i. e. 29.8%
Wearing Apparel	683 " " 29.4 "
Cleaning and Disinfection	18 " " 11.9 "
Foodstuffs	63 " " 10.8 "
Leather	24 " " 9.8 "
Wood	13 " " 8.9 "
Building	46 " " 8.2 "
Textile	10 " " 8.0 "
Graphic Arts and Trades	4 " " 7.7 "
Chemical	5 " " 6.0 "
Metal	18 " " 4.8 "
Machinery and Apparatus	4 " " 3.4 "
Stone	— " " —
Recreation	— " " —
Water and Power Stations	— " " —

It appears from the above that the percentage of establishments using the premises both as workshop and dwelling is large only in paper (29.8%) and wearing apparel (29.4%) industries.

The corresponding figures for all remaining industries vary from 0.0% to 11.9%.

In the above 902 establishments with premises used both as workshop and dwelling 1,501 or 11.2% of all working persons are employed.

The individual industries show the following corresponding figures of persons employed in establishments with dwellings in workshops:

Wearing Apparel	1,061 i. e. 22.3%
Paper	21 " 16.4 "
Cleaning and Disinfection	49 " 14.4 "
Building	76 " 9.2 "

Workshops used as dwellings.

Persons employed in establishments using workshops as dwellings.

Foodstuffs	156 i. e.	6.0%
Chemical	18 "	4.1 "
Leather	55 "	3.8 "
Metal	23 "	3.4 "
Graphic Arts and Trades	4 "	2.8 "
Wood	17 "	2.6 "
Machinery and Apparatus	5 "	2.0 "
Textile	16 "	1.6 "
Stone	—	—
Recreation	—	—
Water and Power Stations	—	—

It will therefore be seen that in establishments using the premises both as workshop and dwelling, which form 18.6% of all establishments, 11.2% of the total number of working persons are employed.

Of all remaining industries the following only show a considerable percentage of persons employed in such establishments: wearing apparel (22.3%), paper (16.4%) and cleaning and disinfection (14.4%).

The figures indicating the percentage of persons employed in this kind of establishments in other industries are contained between 0.0% and 9.2%.

The average number of persons employed in establishments using workshop as dwelling is 1.7 per establishment, the corresponding average for all other establishments amounts to 3.0.

For the individual industries the following average numbers of persons employed in each of the above two groups of establishments are indicated:

	Dwellings in workshops	Workshops without dwellings
Stone	—	4.7
Metal	1.3	1.8
Machinery and Apparatus	1.2	2.2
Wood	1.3	4.8
Leather	2.3	6.3
Textile	1.6	8.3
Wearing Apparel	1.6	2.2
Paper	1.5	3.2
Foodstuffs	2.5	4.7
Chemical	3.6	5.4
Building	1.7	1.5
Graphic Arts and Trades	1.0	2.9
Cleaning and Disinfection	2.7	2.2
Recreation	—	7.2
Water and Power Stations	—	23.5

Average number of persons employed in establishments using workshops as living quarters.

The preceding figures clearly indicate the fact that in almost all industries, those establishments which use workshops as dwellings employ smaller average numbers of persons than the establishments in which workshops are not used as lodgings.

TABLE XIX

TABLE XIX (continued from page 184) showing the average number of persons employed in establishments using workshops as dwellings and as living quarters, by industry.

Industry	Average number of persons employed in establishments using workshops as dwellings	Average number of persons employed in establishments using workshops as living quarters
Foodstuffs	2.5	4.7
Chemical	3.6	5.4
Leather	2.3	6.3
Metal	1.3	1.8
Machinery and Apparatus	1.2	2.2
Wood	1.3	4.8
Textile	1.6	8.3
Wearing Apparel	1.6	2.2
Paper	1.5	3.2
Graphic Arts and Trades	1.0	2.9
Cleaning and Disinfection	2.7	2.2
Recreation	—	7.2
Water and Power Stations	—	23.5

The above figures show that the average number of persons employed in establishments using workshops as dwellings is 1.7 per establishment, while the average number of persons employed in establishments using workshops as living quarters is 3.0 per establishment. This difference is due to the fact that establishments using workshops as dwellings are generally smaller in size and employ fewer persons than those using workshops as living quarters.

Industry	Average number of persons employed in establishments using workshops as dwellings	Average number of persons employed in establishments using workshops as living quarters
Foodstuffs	2.5	4.7
Chemical	3.6	5.4
Leather	2.3	6.3
Metal	1.3	1.8
Machinery and Apparatus	1.2	2.2
Wood	1.3	4.8
Textile	1.6	8.3
Wearing Apparel	1.6	2.2
Paper	1.5	3.2
Graphic Arts and Trades	1.0	2.9
Cleaning and Disinfection	2.7	2.2
Recreation	—	7.2
Water and Power Stations	—	23.5

TABLE XIX.

Table XIX (p. 136—137) gives information concerning the proprietors' of industrial and artisan establishments who are members of trade associations.

Proprietors as members of trade associations.

Of the 4,839 active establishments 1,934 i. e. 40.0% are owned by proprietors who are members of trade associations.

In the individual industries the corresponding figures are:

Paper	21 establishments	i. e.	44.7%
Metal	164	"	43.5 "
Building	240	"	42.9 "
Stone	8	"	42.1 "
Machinery and Apparatus	49	"	41.9 "
Leather	103	"	41.9 "
Wearing Apparel	966	"	41.5 "
Wood	60	"	41.1 "
Foodstuffs	206	"	35.4 "
Cleaning and Disinfection	53	"	35.1 "
Textile	37	"	29.6 "
Graphic Arts and Trades	11	"	21.2 "
Chemical	16	"	19.0 "
Recreation	—		—
Water and Power Stations	—		—

It appears from the above that the percentage of establishments belonging to proprietors who are members of trade associations is considerable in approximately all industries.

Hired workmen in establishments owned by members of trade associations

The above 40.0% of establishments owned by members of trade associations employ 2,903 hired workmen i. e. 42.9%. This proves that such establishments group in general large numbers of hired workmen.

The same will be seen in the most part of industries: the percentage of such establishments is smaller than the percentage of hired workmen employed therein:

Industry	Establishments owned by members of trade associations	
	% of establishments	% of hired workmen
Stone	42.1	36.7
Metal	43.5	48.1
Machinery and Apparatus	41.9	70.3

Industry	Establishments owned by members of trade associations	
	% of establishments	% of hired workmen
Wood	41.1	25.7
Leather	41.9	46.2
Textile	29.6	82.0
Wearing Apparel	41.5	52.6
Paper	44.7	6.2
Foodstuffs	35.4	11.2
Chemical	19.0	63.1
Building	42.9	41.1
Graphic Arts and Trades	21.2	25.0
Cleaning and Disinfection	35.1	36.2
Recreation	—	—
Water and Power Stations	—	—

This table indicates that in 5 industries viz: stone, wood, paper, foodstuffs and building—an inverse relation is stated: the percentage of establishments owned by the proprietors who are members of trade associations is larger than the percentage of hired workmen employed therein.

TABLE XXI.

Table XXI (p. 138—139) contains information given by proprietors as to the reasons for stopping or reducing production in their establishments.

The proprietors mostly specified more than one cause for reducing or stopping production in their establishments. Table XXI, therefore, does not divide establishments according to exclusive causes of stopping or reducing production but it shows the division of establishments according to such causes that cooperated in stopping or reducing production. As each cause is considered separately, the same establishment may be included in two or more different groups. Table XXI does not indicate the total number of establishments, because such figure would be far greater than the real number of establishments in which production was stopped or reduced.

Causes of stopping or reducing production.

Of the 5,155 establishments active and inactive in the Bialystok District in 1921 in 225 i. e. 4.4% stoppage or reduced production occurred through lack of machines

" 244 "	4.7 "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	of raw material
" 61 "	1.2 "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	of qualified workmen
" 707 "	13.7 "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	of capital
" 997 "	19.3 "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	of customers
" 183 "	3.5 "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	military service
" 128 "	2.5 "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	evacuation etc.
" 442 "	8.6 "	" "	" "	" "	" "	" "	" "	other causes

As it will be seen from the above, stoppage or reduced production resulted chiefly from lack of capital (13.7%) and lack of customers (19.3%). The influence of other causes was stated in few establishments only.

The corresponding data for the individual industries are as follows:

Industry	Percentage of establishments with stopped or reduced production because of:							
	lack of machines	lack of raw-material	lack of qualified workmen	lack of capital	lack of customers	military service	evacuation etc.	other causes
Stone	4.3	4.3	13.0	17.4	30.4	—	—	—
Metal	6.1	9.4	2.5	14.5	11.7	5.3	2.3	7.1
Machinery and Apparatus	3.3	6.7	0.8	10.8	11.7	0.8	0.8	4.2
Wood	3.2	7.0	0.6	13.3	27.8	4.4	3.2	3.8
Leather	3.3	25.8	25.4	46.9	26.9	1.1	4.7	38.9
Textile	24.6	5.7	0.6	29.7	20.6	1.1	13.7	30.3
Wearing Apparel	3.9	2.1	1.1	11.2	18.6	4.1	2.0	5.5
Paper	3.7	11.1	1.9	14.8	44.4	—	9.3	13.0

Industry	Percentage of establishments with stopped or reduced production because of:							
	lack of machines	lack of raw-material	lack of qualified workmen	lack of capital	lack of customers	military service	evacuation etc.	other causes
Foodstuffs	2.7	3.3	0.6	12.7	12.5	1.3	1.1	7.8
Chemical	—	6.7	—	10.1	10.1	—	2.2	4.5
Building	2.0	2.4	0.5	7.0	29.3	5.9	1.3	6.0
Graphic Arts and Trades	15.1	13.2	3.8	13.2	34.0	5.7	5.7	7.5
Cleaning and Disinfection	4.6	—	0.7	9.8	12.4	2.0	2.0	5.9
Recreation	—	—	—	—	—	—	—	—
Water and Power Stations	—	—	—	—	—	—	—	—

It appears therefore that in textile and leather industries beside the above mentioned causes (lack of capital and lack of customers), "other causes" were also factors towards stopping or reducing production in a large number of establishments (30.3% and 38.9% resp.). Under the last heading are understood—as what concerns the textile industry—the destruction or damage of premises and similar causes; for the leather industry the chief "other causes" are: sequestration of raw-material and of leather as well as special restrictions applied to the leather tanneries in 1920—1921.

TABLES A and A. I.

As distinguished from the previous statistical tables, table A and A. I. (p. 144-159) contain data as to the individual towns of the Bialystok District covered by the registration of 1921 with a total number of establishments registered of 5155.

AUGUSTOW

Total population 8,788*). Establishments investigated 152, of which 146 were active. Persons employed 368, to wit: proprietors 40.5%, members of proprietors' families 10.3%, hired workmen 49.2%. Jewish workmen comprise 83.9% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	0.7	1.4	1.7
Metal	8.5	6.0	3.9
Machinery and Apparatus	3.3	2.4	1.7
Leather	2.6	5.4	6.6
Textile	2.6	1.6	0.5
Wearing Apparel	39.5	34.0	29.3
Paper	0.7	0.3	—
Foodstuffs	26.3	36.4	45.8
Chemical	2.0	2.7	2.8
Building	8.5	4.6	1.7
Graphic Arts and Trades	2.0	1.6	1.7
Cleaning and Disinfection	3.3	3.5	4.4

BIELSK

Total population 4,778*). Establishments investigated 147, of which 145 were active. Persons employed 251, to wit: proprietors 57.8%, members of proprietors' families 12.3%, hired workmen 29.9%. Jewish workmen comprise 93.3% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	5.4	4.0	1.3
Machinery and Apparatus	2.7	2.4	2.7

*) Data concerning the populations of the towns of the Bialystok District were taken from "Miesięcznik statystyczny" (Statistical Monthly) edited by the Head Statistical office of Poland, vol V, part 5—1922. This publication contains the preliminary results of the general population census of 1921, but separate figures for the Jewish population in these towns have not yet been published.

Industry

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Wood	4.1	3.2	—
Leather	1.4	1.2	—
Textile	0.7	0.4	—
Wearing Apparel	51.7	53.8	66.7
Paper	0.7	0.4	—
Foodstuffs	10.9	13.5	12.0
Chemical	3.4	6.4	5.3
Building	15.6	9.2	—
Graphic Arts and Trades	0.7	2.0	5.3
Cleaning and Disinfection	2.7	3.6	6.7

CIECHANOWIEC.

Total population 3,279*). Establishments investigated 225, of which 215 were active. Persons employed 435, to wit: proprietors 49.7%, members of proprietors' families 14.0%, hired workmen 36.3%. Jewish workmen comprise 94.9% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	6.7	7.1	8.9
Machinery and Apparatus	4.9	5.1	7.0
Wood	1.3	1.1	—
Textile	1.8	0.2	—
Wearing Apparel	47.1	49.7	57.0
Paper	1.8	0.7	—
Foodstuffs	18.7	19.5	10.1
Chemical	1.8	2.8	5.0
Building	13.3	11.5	11.4
Cleaning and Disinfection	2.7	2.3	0.6

GONIĄDZ.

Total population 2,644*). Establishments investigated 127, of which 117 were active. Persons employed 204, to wit: proprietors 57.4%, members of proprietors' families 22.1%, hired workmen 20.5%. Jewish workmen comprise 88.1% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	8.6	9.8	9.5
Machinery and Apparatus	1.6	1.5	—
Wood	1.6	1.5	—
Leather	1.6	—	—
Textile	3.9	3.4	—

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Wearing Apparel	52.0	46.6	54.8
Foodstuffs	15.7	22.1	31.0
Chemical	2.4	4.3	4.7
Building	5.5	3.4	—
Graphic Arts and Trades	1.6	2.5	—
Cleaning and Disinfection	5.5	4.9	—

GRAJEWÓ.

Total population 7,361*). Establishments investigated 174, of which 168 were active. Persons employed 367, to wit: proprietors 45.8%, members of proprietors' families 12.8%, hired workmen 41.4%. Jewish workmen comprise 94.7% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	7.5	7.4	6.6
Machinery and Apparatus	1.2	0.8	0.7
Wood	2.3	2.5	2.6
Leather	3.4	2.7	—
Textile	1.7	1.6	2.0
Wearing Apparel	39.7	45.2	57.2
Paper	1.1	1.4	—
Foodstuffs	22.4	21.0	15.8
Chemical	2.3	2.7	3.9
Building	15.0	10.4	6.6
Graphic Arts and Trades	1.1	1.9	2.0
Cleaning and Disinfection	2.3	2.5	2.6

GRÓDEK.

Total population 4,422*). Establishments investigated 101, of which 78 were active. Persons employed 335, to wit: proprietors 23.3%, members of proprietors' families 4.8%, hired workmen 71.9%. Jewish workmen comprise 67.6% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	1.0	0.3	—
Metal	8.9	3.6	—
Machinery and Apparatus	1.0	0.3	—
Wood	2.0	26.0	33.2
Leather	1.0	0.3	—
Textile	43.6	48.9	59.3
Wearing Apparel	28.7	13.1	5.0

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Foodstuffs	5.0	3.9	1.7
Chemical	1.0	0.3	—
Building	6.9	3.0	0.8
Cleaning and Disinfection	1.0	0.3	—

In the textile industry: establishments investigated 44, of which 27 were active. Persons employed 164, to wit: proprietors 12.8%, members of proprietors' families 10.0, hired workmen 87.2%. Jewish workmen comprise 56.6% of total number of hired workmen.

The total number here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trade	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Cutting	2.3	—	—
Wool combing	2.3	—	—
Spinning	15.9	27.4	28.0
Weaving	65.9	28.7	23.8
Dressing	11.4	31.1	35.7

GRODNO

Total population 34,916*). Establishments investigated 1,273, of which 1,144 were active. Persons employed 3,719, to wit: proprietors 29.6%, members of proprietors' families 7.4%, hired workmen 63.0%. Jewish workmen comprise 83.2% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	0.5	0.3	0.3
Metal	6.6	3.6	2.0
Machinery and Apparatus	2.6	2.5	2.5
Wood	4.4	4.5	5.2
Leather	2.2	2.6	2.4
Textile	1.2	0.9	0.8
Wearing Apparel	47.7	29.0	18.7
Paper	1.6	2.2	2.6
Foodstuffs	11.2	34.6	45.8
Chemical	2.0	7.2	10.3
Building	13.9	5.5	1.8
Graphic Arts and Trades	2.1	1.9	1.9
Cleaning and Disinfection	3.5	2.9	2.2
Recreation	0.4	1.0	1.5
Power Stations	0.2	1.3	2.0

In the wood industry: establishments investigated 56, of which 46 were active. Persons employed 169, to wit: proprietors 24.8%, members of proprietors' families 3.0%, hired workmen 72.2%. Jewish workmen comprise 43.4% of total number of hired workmen.

In the sawing mills trade the total figures here given may be divided in the following manner:

% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
3.6	55.0	76.2

In the foodstuffs industry: establishments investigated 143, of which 121 were active. Persons employed 1,288, to wit: proprietors 8.2%, members of proprietors' families 8.5%, hired workmen 83.3%. Jewish workmen comprise 94.9% of total number of hired workmen.

In the tobacco and tobacco products trade the total figures here given may be divided in the following manner:

% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
2.8	51.2	61.2

JASIONÓWKA.

Total population (not realized). Establishments investigated 94; of which all were active. Persons employed 214, to wit: proprietors 44.4%, members of proprietors' families 24.3%, hired workmen 31.3%. Jewish workmen comprise 85.1% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	8.5	4.2	1.5
Leather	24.5	49.1	79.1
Textile	1.1	0.9	—
Wearing Apparel	43.6	29.9	16.4
Paper	1.1	0.5	—
Foodstuffs	9.6	8.9	3.0
Building	7.4	3.3	—
Cleaning and Disinfection	4.2	3.3	—

In the leather industry: establishments investigated 23, of which all were active. Persons employed 105, to wit: proprietors 22.8%, members of proprietors' families 26.7%, hired workmen 50.5%. Jewish workmen comprise 83.0% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trade	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Tanneries	91.3	95.2	98.1
Leather forming	4.3	3.8	1.9

KRYNKI.

Total population 4,080*). Establishments investigated 212, of which 206 were active. Persons employed 739, to wit: proprietors 28.2%, members of proprietors' families 11.5%, hired workmen 60.3%. Jewish workmen comprise 77.3% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	9.9	3.9	1.6
Machinery and Apparatus	0.9	0.3	—
Wood	3.3	1.1	0.2
Leather	24.1	60.5	86.7
Textile	1.9	1.4	—
Wearing Apparel	31.6	17.8	6.7
Paper	0.9	0.3	—
Foodstuffs	8.5	6.9	2.7
Chemical	3.3	2.7	1.6
Building	13.7	3.8	—
Cleaning and Disinfection	1.9	1.4	0.5

In the leather industry: establishments investigated 51, of which 46 were active. Persons employed 447, to wit: proprietors 11.4%, members of proprietors' families 2.2%, hired workmen 86.4%. Jewish workmen comprise 74.1% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trade	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Tanneries	78.4	84.8	85.8
Preparing of leather	11.8	9.6	9.1
Leather forming	5.9	5.1	4.9

ŁOMŻA.

Total population 21,982. Establishments investigated 498, of which 494 were active. Persons employed 1,221, to wit: proprietors 40.6%, members of proprietors' families—13.2%, hired workmen 46.2%. Jewish workmen comprise 95.2% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	0.2	—	—
Metal	6.8	5.7	4.6
Machinery and Apparatus	2.8	2.9	2.7
Wood	6.2	5.7	5.1

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Leather	2.6	2.5	2.3
Textile	0.8	0.7	0.7
Wearing Apparel	55.6	56.7	63.1
Paper	0.8	0.7	0.2
Foodstuffs	7.7	13.7	14.0
Chemical	1.4	2.2	1.6
Building	12.9	6.5	2.5
Graphic Arts and Trades	0.8	1.5	1.8
Cleaning and Disinfection	1.4	1.3	1.4

MICHAŁOWO. Total population 3,594*). Establishments investigated 64, of which 54 were active. Persons employed 262, to wit: proprietors 13.7%, members of proprietors' families 7.6%, hired workmen 78.7%. Jewish workmen comprise 51.0% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	4.7	3.1	1.0
Leather	3.1	1.1	—
Textile	42.2	66.8	82.5
Wearing Apparel	29.7	19.5	14.1
Foodstuffs	10.9	6.4	2.4
Building	7.8	2.7	—
Cleaning and Disinfection	1.6	0.4	—

In the textile industry: establishments investigated 27, of which 19 were active. Persons employed 175, to wit: proprietors 1.7%, members of proprietors' families 1.1%, hired workmen 97.2%. Jewish workmen comprise 41.2%.

The total figures here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trade	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Cutting	3.7	—	—
Spinning	11.1	31.4	32.4
Weaving	70.4	51.4	51.2
Dressing	3.7	15.4	15.3

OSTRÓW. Total population 13,437. Establishments investigated 343, of which 334 were active. Persons employed 644, to wit: proprietors 51.4%, members of proprietors' families 13.7%, hired workmen 34.9%. Jewish workmen comprise 91.1% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	0.3	0.2	—
Metal	7.3	5.1	1.8
Machinery and Apparatus	2.9	2.8	2.2
Wood	2.3	2.3	2.2
Leather	3.2	3.6	4.0
Textile	0.9	0.8	0.9
Wearing Apparel	53.9	57.9	74.7
Paper	0.6	0.3	—
Foodstuffs	17.2	18.0	10.2
Chemical	0.6	0.8	—
Building	9.9	6.8	2.7
Graphic Arts and Trades	0.3	0.6	0.4
Cleaning and Disinfection	0.6	0.8	0.9

SIEMIATYCZE. Total population 5,681*). Establishments investigated 294, of which 277 were active. Persons employed 553, to wit: proprietors 49.7%, members of proprietors' families 14.3%, hired workmen 36.0%. Jewish workmen comprise 51.3% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	1.0	0.2	—
Metal	5.8	5.1	2.0
Machinery and Apparatus	4.1	3.3	3.0
Wood	3.4	28.8	73.4
Leather	4.1	3.6	2.0
Textile	2.4	1.6	1.0
Wearing Apparel	54.8	38.9	13.6
Paper	0.7	0.5	0.5
Foodstuffs	9.5	7.8	2.0
Chemical	2.4	2.5	2.0
Building	10.2	6.1	—
Cleaning and Disinfection	1.7	1.6	0.5

In the wood industry: establishments investigated 10, of which all were active. Persons employed 159, to wit: proprietors 5.0%, members of proprietors' families 3.1%, hired workmen 91.9%. Jewish workmen comprise 37.0% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trade	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Panel and slate manufacture	10.0	46.5	50.7
Wooden pin manufacture	10.0	47.2	49.3

SKIDEL.

Total population 2,901*). Establishments investigated 163, of which 155 were active. Persons employed 422, to wit: proprietors 35.3%, members of proprietors' families 17.8%, hired workmen 46.9%. Jewish workmen comprise 83.3% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	7.4	4.5	2.0
Machinery and Apparatus	1.2	0.7	—
Wood	0.6	0.5	—
Leather	11.0	37.7	71.2
Textile	1.8	1.2	1.0
Wearing Apparel	52.2	32.2	16.2
Paper	0.6	—	—
Foodstuffs	6.2	7.1	1.0
Chemical	3.1	3.8	2.5
Building	14.1	10.7	6.1
Cleaning and Disinfection	1.8	1.7	—

SOKOLKA.

Total population 6,095*). Establishments investigated 198, of which 175 were active. Persons employed 452, to wit: proprietors 38.0%, members of proprietors' families 23.9%, hired workmen 38.1%. Jewish workmen comprise 90.1% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	0.5	0.2	—
Metal	8.6	7.1	4.1
Machinery and Apparatus	1.5	1.3	0.6
Wood	1.0	0.7	1.2
Leather	9.1	19.7	39.5
Textile	2.0	2.2	—
Wearing Apparel	45.0	42.5	41.9
Paper	1.0	0.4	—
Foodstuffs	13.1	12.4	5.2

Industry

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Chemical	3.6	2.9	2.3
Building	11.1	7.5	2.9
Graphic Arts and Trades	1.5	1.3	1.2
Cleaning and Disinfection	1.5	1.8	1.2
Water and Power Stations	0.5	—	—

In the leather industry: establishments investigated 18, of which 11 were active. Persons employed 89, to wit: proprietors 14.6%, members of proprietors' families 9.0%, hired workmen 76.4%. Jewish workmen comprise 98.5% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trades	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Tanneries	55.6	86.5	92.6
Leather forming	11.1	—	—

SUPRASL

Total population 2,323*). Establishments investigated 34, of which 33 were active. Persons employed 420, to wit: proprietors 4.3%, members of proprietors' families 3.6%, hired workmen 92.1%. Jewish workmen comprise 10.1% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	2.9	0.5	0.3
Wood	8.8	11.2	12.1
Textile	29.4	79.5	86.3
Wearing Apparel	32.4	4.8	0.8
Foodstuffs	17.7	2.4	0.5
Building	5.9	0.9	—
Cleaning and Disinfection	2.9	0.7	—

In the textile industry: establishments investigated 10, of which all were active. Persons employed 334, to wit: proprietors, members of proprietors' families, hired workmen 100.0%. Jewish workmen comprise 6.3% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trades	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Cutting	10.0	6.0	6.0
Spinning	20.0	20.4	20.4
Weaving	10.0	18.0	18.0
Dressing	40.0	53.6	53.6
Dyeing	20.0	2.1	2.1

SUWALKI

Total population 16,754*). Establishments investigated 312, of which 286 were active. Persons employed 679, to wit: proprietors 41.7%, members of proprietors' families 15.0%, hired workmen 43.3%. Jewish workmen comprise 58.8% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	0.3	0.6	0.7
Metal	8.7	7.1	5.4
Machinery and Apparatus	2.9	1.8	1.0
Wood	2.9	1.8	0.3
Leather	7.7	8.8	14.0
Textile	1.6	3.1	5.1
Wearing Apparel	48.7	42.0	38.8
Paper	1.0	0.4	—
Foodstuffs	14.4	26.2	28.6
Chemical	0.3	1.2	2.4
Building	6.7	2.9	0.7
Graphic Arts and Trades	2.2	2.1	2.0
Cleaning and Disinfection	2.6	2.1	1.0

SWISLOCZ

Total population 7,870*). Establishments investigated 106, of which 102 were active. Persons employed 286, to wit: proprietors 34.3%, members of proprietors' families 14.0%, hired workmen 51.7%. Jewish workmen comprise 70.9% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	8.5	5.2	3.4
Wood	0.9	0.4	—
Leather	17.9	38.8	61.5
Wearing Apparel	42.5	29.4	16.2
Foodstuffs	7.5	8.0	4.7
Chemical	1.9	2.1	1.4
Building	14.2	10.8	9.5
Cleaning and Disinfection	6.6	5.2	3.4

In the leather industry: establishments investigated 19, of which 17 were active. Persons employed 111, to wit: proprietors 13.5%, members of proprietors' families 4.5%, hired workmen 82.0%. Jewish workmen comprise 69.5% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trade	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Tanneries	78.9	83.8	84.6
Leather forming	10.5	11.7	12.1

TRZCIANY

Total population 7,608*). Establishments investigated 76, of which 74 were active. Persons employed 222, to wit: proprietors 30.6%, members of proprietors' families 22.5%, hired workmen 46.9%. Jewish workmen comprise 100.0% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	10.5	7.2	3.8
Machinery and Apparatus	2.6	0.9	—
Wood	2.6	2.2	—
Leather	10.5	27.5	57.7
Textile	2.6	1.8	—
Wearing Apparel	48.7	45.9	37.5
Foodstuffs	13.2	10.4	1.0
Chemical	4.0	1.4	—
Building	4.0	1.4	—
Cleaning and Disinfection	1.3	1.4	—

WASILKOW

Total population 3,908*). Establishments investigated 66, of which 47 were active. Persons employed 250, to wit: proprietors 15.6%, members of proprietors' families 9.2%, hired workmen 75.2%. Jewish workmen comprise 26.6% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Metal	7.6	3.6	—
Wood	6.1	8.8	10.1
Leather	1.5	0.8	—
Textile	39.4	64.8	84.0
Wearing Apparel	19.7	8.8	3.7
Paper	1.5	0.4	—

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Foodstuffs	13.6	8.4	2.1
Building	9.1	4.0	—
Cleaning and Disinfection	1.5	0.4	—

In the textile industry: establishments investigated 26, of which 8 were active. Persons employed 162, to wit: proprietors 1.2%, members of proprietors' families 1.2%, hired workmen 97.5%. Jewish workmen comprise 15.8% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trades	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
1 Cutting	3.8	3.1	3.2
2.1 Spinning	3.8	19.1	19.0
5 Weaving	76.9	13.0	11.4
8 Dressing	11.6	61.7	63.3
9 Dyeing	3.8	3.1	3.2

WOLKOWYSK

Total population 11,152*). Establishments investigated 398, of which all were active. Persons employed 1,133, to wit: proprietors 34.8%, members of proprietors' families 24.0%, hired workmen 41.2%. Jewish workmen comprise 76.9% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	1.8	5.5	10.5
Metal	10.0	7.3	5.8
Machinery and Apparatus	1.8	1.4	1.3
Wood	1.2	1.6	2.4
Leather	5.3	10.6	16.5
Textile	0.5	0.5	—
Wearing Apparel	44.2	41.6	39.6
Paper	1.2	1.1	0.2
Foodstuffs	10.3	13.0	12.6
Building	15.1	10.3	5.8
Graphic Arts and Trades	0.8	0.7	0.4
Cleaning and Disinfection	7.8	6.4	4.9

ZABŁUDOWO

Total population 2,743*). Establishments investigated 98, of which 97 were active. Persons employed 257, to wit: proprietors 38.9%, members of proprietors' families 17.5%, hired workmen 43.6%. Jewish workmen comprise 71.4% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the individual industries in the following manner:

Industry	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Stone	1.0	0.8	—
Metal	13.3	9.3	3.6
Machinery and Apparatus	1.0	0.4	—
Wood	2.0	3.1	6.3
Leather	11.2	38.9	71.4
Textile	1.0	0.8	—
Wearing Apparel	38.8	22.9	7.1
Paper	2.0	0.8	—
Foodstuffs	12.3	12.1	8.0
Chemical	3.0	1.9	1.8
Building	10.2	5.8	—
Cleaning and Disinfection	4.1	3.1	1.8

In the leather industry: establishments investigated 11, of which all were active. Persons employed 100, to wit: proprietors 15.0%, members of proprietors' families 5.0%, hired workmen 80.0%. Jewish workmen comprise 65.0% of total number of hired workmen.

The total figures here given may be divided among the chief trades in the following manner:

Trade	% of establishments investigated	% of persons employed	% of hired workmen
Tanneries	81.8	97.0	100.0
Leather forming	9.1	1.0	—

The total figures have been divided among the industrial industries in the following manner:

Industry	% of total	% of population
Stone	1.0	0.8
Metal	12.3	0.3
Machinery and Apparatus	1.0	0.4
Wood	0.5	0.4
Leather	12.3	0.4
Textile	28.8	0.8
Working Paper	2.0	0.8
Foodstuffs	12.1	0.8
Chemical	1.9	1.8
Building	2.8	1.8
Classics and Discretion	2.1	1.8

In the leather industry establishments employing 11 of which all were active persons employed 100 in the province 1201 members of registered families 201 total workers 800. Total workers employed 62.0% of total number of population.

The total figures have been divided among the chief tasks in the following manner:

Task	% of total	% of population
Leather Dressing	100	100
Other	0	0

The figures for the leather industry are as follows:

TABLE T. 1

The total figures have been divided among the industrial industries in the following manner:

Industry	% of total	% of population
Wool combing	1	1000
Woolen and felt hat making	1	1000
Flax weaving	1	1000
Cloth manufacture	1	1000
Knitting	1	1000
Dyeing	1	1000
Cutting	1	1000
Pressing	1	1000
Spinning	1	1000
Clothing and Shoring	1	1000
Washing	1	1000
Carpet weaving	1	1000

Analysis of tables.

Textile industry in Bialystok District.

The series of tables T. 1—T. 6 contain information relating to all textile establishments, those in which Jews participate in the process of production as well as those in which they do not in the Bialystok District (Bialystok, Grodek, Michalowo, Wasilkow and surrounding territory).

In the above mentioned tables, the following trades are listed: cutting, wool combing, wadding, spinning, cotton winding, chasing and shearing, weaving, dressing, dyeing, woolen and felt hat manufacture, plush and velvet weaving, cloth and blanket manufacture, silk ribbon weaving.

TABLE T. 1.

Table T. I (p. 162) contains:

- a) The total number of establishments of the textile industry, active and inactive in Bialystok District (Bialystok, Michalowo, Suprasl with their environs),
- b) The number of hired workers (Jews and non-Jews) employed in those establishments during the census of 1921.
- c) The number of establishments in which no Jews partake in the process of production and the number of hired workers employed therein.

Number of establishments.

591 establishments of the textile industry were registered in the region of the Bialystok textile industry by the investigation of 1921.

Active establishments.

Of these 591 establishments 511 or 86.5% were active at the time of registration. This number is divided among the following trades:

Trade	Number of establishments	Percentage of total active establishments
Wool and half wool weaving trade	351	68.7%
Spinning	76	14.9%
Cutting	36	7.0%
Dressing	27	5.3%
Dyeing	9	1.8%
Chasing and Shearing	8	1.5%
Wadding	2	0.4%
Cotton winding	2	0.4%

Inactive establishments.

80 inactive establishments (13.5%) were recorded by the registration.

The percentage of inactive establishments in the individual trades is as follows:

Trade	Number of establishments	Percentage of total inactive establishments
Wool combing	1	100.0%
Woolen and felt hat manuf.	1	100.0%
Plush weaving	1	100.0%
Cloth manufacture	1	100.0%
Wadding	1	33.3%
Dyeing	4	30.8%
Cutting	11	23.4%
Dressing	7	20.6%
Spinning	12	13.6%
Chasing and Shearing	1	11.1%
Weaving	40	10.2%
Cotton winding	—	—

Active establishments without hired workmen

Of the 511 active establishments belonging to the textile industry 417 i. e. 81.6% employed hired workmen.

The remaining 94 establishments i. e. 18.4% did not apply the hired labor; in the latter the work was done exclusively by the proprietors and assisting members of their families.

The individual trades show the following percentages of establishments without hired workmen:

In chasing and shearing trade	4 establishments i. e.	50.0%
" wadding	1	50.0 "
" weaving	89	25.3 "

Active establishments where no Jews directly participated in the production.

Of the 511 establishments active in the region of Bialystok in 62 or 12.1% no Jews directly participated in the process of the production.

The last number may be divided as follows:

Dyeing	trade 6 establ. or 66.7%	of the total number of
Cutting	" 20 " " 55.6 "	establ. of this trade
Cotton winding	" 1 " " 50.0 "	
Dressing	" 12 " " 44.4 "	
Spinning	" 15 " " 19.7 "	
Weaving	" 8 " " 2.3 "	

Hired workmen during the registration

The above 417 active establishments of the textile industry employed 5,941 hired workers (Jews and non-Jews) at the time of investigation.

The following figures show the number of hired workers employed in the different trades:

In spinning	trade 2,646 hired workmen or 44.5%
" weaving	" 1,980 " " 33.3 "
" dressing	" 914 " " 15.4 "
" cutting	" 320 " " 5.4 "
" dyeing	" 45 " " 0.8 "
" wadding	" 22 " " 0.4 "
" chasing and shearing	" 11 " " 0.2 "
" cotton winding	" 3 " " —

Jewish hired workmen during the registration.

All active establishments employed 1,569 Jewish hired workers at the time of inquiry or 26.4% of the total number of hired workmen in the textile industry.

The numbers of Jews in the different trades are shown below:

In chasing and shearing	11 Jewish hired workmen i. e.	100.0%
" weaving	1,185 " " "	59.8 "
" cotton winding	1 " " "	33.3 "
" wadding	4 " " "	18.2 "
" cutting	57 " " "	17.8 "

In spinning	253 Jewish hired workmen i. e.	96%
" dressing	56 " " "	6.1 "
" dyeing	2 " " "	4.4 "

Hired workers in establishments in which no Jews directly participate in the production.

The 62 textile establishments in which Jews did not participate in the process of the production employed 1,106 hired workers, viz:

In cotton winding	2 or 66.7%
" dyeing	27 " 60.0 "
" cutting	118 " 36.9 "
" dressing	293 " 32.1 "
" spinning	482 " 18.2 "
" weaving	184 " 9.3 "

Average number of hired workmen per establishment.

The average number of hired workers per establishment belonging to the category of establishments which apply hired labor is 14.2% in the textile industry. The corresponding average numbers for the individual trades are as follows:

Spinning	trade 34.8
Dressing	" 33.9
Wadding	" 22.0
Cutting	" 8.9
Weaving	" 7.6
Dyeing	" 5.0
Chasing and Shearing	" 2.8
Cotton winding	" 1.5

Average number of hired workers per establishment belonging to the category of establishments where no Jews directly participate in the process of the production.

17.8% is the average number of hired workers per establishment in the category of establishments in which the Jews do not participate in the production.

The different trades show the following average numbers:

Spinning	trade 32.1
Dressing	" 24.4
Weaving	" 23.0
Cutting	" 5.9
Dyeing	" 4.5
Cotton winding	" 2.0

TABLE T. 2.

Table T. 2 (p. 162) indicates the total number of establishments and hired workers (Jews and non-Jews) employed in the textile industry in the region of Bialystok before the outbreak of the war in 1914.

Establishments active before the war in 1914.

522 "pre-war" establishments belonging to the textile industry were recorded. They are divided among the different trades as follows:

Trade	Number of establishments	Percentage of total establishments
Weaving	328	62.8%
Spinning	76	14.6%
Dressing	41	7.8%
Cutting	41	7.8%
Dyeing	17	3.3%
Chasing and Shearing	7	1.3%
Cloth manufacturing	4	0.8%
Wadding	3	0.6%
Woolen and felt hat manufacturing	2	0.4%
Plush weaving	1	0.2%
Cotton winding	1	0.2%
Wool combing	1	0.2%

NOTE: The cloth and blanket manufacture includes 4 establishments with some divisions as to which no information was available.

Hired workers employed in the textile industry in 1914.

All establishments belonging to the textile industry employed 11,889 hired workmen. This number may be divided among the individual trades as follows:

Trade	Number of hired workmen	Percentage of total hired workmen
Weaving	3,014	25.4%
Spinning	2,770	23.3%
Cloth manufacturing	1,824	15.3%
Dressing	1,806	15.2%
Woolen and felt hat manufacturing	1,207	10.2%
Plush weaving	400	3.4%
Dyeing	353	3.0%
Cutting	351	3.0%
Wadding	112	0.9%
Chasing and Shearing	49	0.4%
Cotton winding	2	—
Wool combing	1	—

In 1914 11,889 hired workmen were employed in the textile industry, in 1921—5,941 or 50.0% of the "pre-war" number.

Considerable deviations from the above average percentage are to be found in the different trades, as it is shown by the following tabulation:

Trade	Number of hired workmen		Percentage of employment
	in 1914	in 1921	
Woolen and felt hat manufacturing	1,207	—	—
Cloth	1,824	—	—
Plush weaving	400	—	—
Wool combing	1	—	—
Dyeing	353	45	12.7
Wadding	112	22	19.6
Chasing and Shearing	49	11	22.4
Dressing	1,806	914	50.6
Weaving	3,014	1,980	65.7
Cutting	351	320	91.2
Spinning	2,770	2,646	95.5
Cotton winding	2	3	150.0

Jewish hired workmen in the textile industry in 1914.

In 1914 2,640 Jewish hired workmen were employed in the textile industry i. e. 22.2% of the total number of hired workmen employed therein.

The percentage of participation of Jews in the individual trades is shown below

Trade	Number of Jewish hired workmen	Percentage of total Jewish hired workmen
In chasing and shearing	43	87.8%
" weaving	1,862	61.8%
" wadding	20	17.9%
" cutting	62	17.7%
" woolen and felt hat manufacturing	205	17.0%
" spinning	329	11.9%
" dressing	73	4.0%
" dyeing	11	3.1%
" cloth manufacturing	35	1.9%
" plush weaving	—	—
" cotton winding	—	—
" wool combing	—	—

In 1914 2,640 Jewish hired workmen were employed in the textile industry, in 1921—1,569 i. e. 59.4% of the "pre-war" number.

The numbers of Jewish hired workers employed in 1914 and in 1921 are compared in the following tabulation:

Trade	Number of Jewish hired workmen		Percentage of employment
	in 1914	in 1921	
Woolen and felt hat manufacturing	205	—	—
Cloth	35	—	—
Plush weaving	—	—	—

Jewish hired workmen in the textile industry in 1914 and in 1921.

Trade	Number of Jewish hired workmen		Percentage of employment
	in 1914	in 1921	
Wool combing	—	—	—
Dyeing	11	2	18.2
Wadding	20	4	20.0
Chasing and Shearing	43	11	25.6
Weaving	1,862	1,185	63.6
Dressing	73	56	76.7
Spinning	329	253	76.9
Cutting	62	57	91.9
Cotton winding	—	—	—

TABLE T. 3.

Table T. 3 (p. 163) shows the number of establishments belonging to the textile industry, which were liquidated during the period between August 1, 1914 and March 1, 1921 in the Bialystok District.

As it was shown by the investigation, there were 36 establishments liquidated in the District of Bialystok i. e. 6.9% of the total number of establishments existing before the outbreak of the war (in 1914).

In the different trades the number of liquidated establishments is as follows:

Cloth manufacturing	3 establishments	i. e. 75.0%
Plush weaving	1 "	50.0 "
Dyeing	4 "	23.5 "
Dressing	9 "	22.0 "
Spinning	7 "	9.2 "
Cutting	3 "	7.3 "
Weaving	9 "	2.8 "

In the above 36 liquidated establishments 3,152 hired workers were employed in 1914 before the outbreak of the war i. e. 26.5% of the total "pre-war" number.

The following figures indicate the number of hired workmen employed in the liquidated establishments of the different trades in 1914:

Cloth manufacturing	1,454 hired workmen	i. e. 79.7%
Woolen and felt hat manufacturing	407 "	33.7 "
Dressing	473 "	26.2 "
Dyeing	61 "	17.3 "
Spinning	414 "	14.9 "
Cutting	51 "	14.5 "
Weaving	292 "	9.7 "

It appears from the above figures that a considerable part of the "pre-war" number of hired workmen was employed in a rather small percentage of liquidated establishments; this signifies that chiefly the large establishments were closed. The same is proved by the average number of hired workers employed in liquidated establishments, it amounts to 87.5%.

Of the 3,152 hired workers employed in 1914 in establishments now liquidated Jews represent 5.3%, the number of them being 167.

In the different trades the corresponding percentage of Jews is as follows:

Weaving	27.1%
Cutting	15.7%

Hired workers employed in 1914 (before the outbreak of the war) in liquidated establishments.

Jewish hired workmen employed before the war in liquidated establishments.

Spinning	8.5 "
Dyeing	3.3 "
Cloth manufacturing	2.4 "
Woolen and felt hat manufacturing	1.2 "
Dressing	0.6 "

The small percentage of Jews in liquidated establishments is due to the fact that liquidated (chiefly on account of destruction) establishments are situated in the country, the Jews participated in such establishments in a very unconsiderable number.

New founded establishments.

TABLE T. 4.

Table T. 4 (p. 163) indicates the number of establishments of the textile industry, which were founded in the period from August 1, 1914 to 1921 and the number of persons employed therein at the time of the registration.

In the time between August 1, 1914 and 1921, 105 establishments were founded in the Bialystok textile region i. e. 17.8% of the total number (591) of establishments existing in 1921.

The percentage of "war" establishments in the individual trades is as follows:

Cotton winding	trade 1 i. e.	50.0 %
Chasing and Shearing	" 2 "	22.2 "
Spinning	" 19 "	21.6 "
Cutting	" 9 "	19.1 "
Weaving	" 72 "	18.4 "
Dressing	" 2 "	5.9 "

NOTE: The number of "war" establishments in the Bialystok region contains also such establishments that were removed from the province to Bialystok City.

Hired workers in "war" establishments during the registration in 1921.

The above 105 textile establishments founded during the war period employed 575 hired workmen at the time of registration i. e. 9.7% of the total number of hired workers of the textile industry in 1921.

In the different trades the "war" establishments employed the following number of hired workers:

Cotton winding	trade 1	hired workmen i. e.	33.3 %
Cutting	" 48 "	" "	15.0 "
Weaving	" 235 "	" "	11.9 "
Spinning	" 269 "	" "	10.2 "
Dressing	" 22 "	" "	2.4 "
Chasing and Shearing	" — "	" "	—

Jewish hired workers in "war" establishments.

Out of the 575 hired workers employed in the "war" establishments of the textile industry there were 202 Jews or 35.1% at the time of registration.

The following figures show the percentage of Jews in different trades:

Cotton winding	trade	100.0 %
Weaving	"	67.2 "
Dressing	"	13.6 "
Spinning	"	12.6 "
Cutting	"	12.5 "

Average number of hired workers per "war" establishment.

The average number of hired workers per "war" establishment is 5.5.

The corresponding average numbers for different trades considerably differ from the above, viz:

Spinning	trade	14.2 %
Dressing	"	11.0 "
Cutting	"	5.3 "
Weaving	"	3.3 "
Cotton winding	"	1.0 "
Chasing and Shearing	"	—

If the above data are compared with the corresponding number for all establishments ("war" and "pre-war") of the same trades, it is to be seen that principally small establishments were founded during the "war" period.

TABLE T. 5.

Table T. 5 (p. 164—165) contains:

a) The number of textile establishments. Establishments with many divisions are here regarded as separate units and auxiliary divisions with their hired workers were registered as belonging to that trade to which their main division belong.

b) The classification of active establishments according to the number of hired workmen employed therein at the time of the investigation in 1921.

c) The total number of H. P. (steam and electrical motors) in the textile industry of the region of Bialystok and the distribution of them among the different groups of establishments.

The 1921 investigation embraced 425 establishments with one or more divisions belonging to the textile industry of the District of Bialystok.

This number may be divided according to the various trades as follows:

Wool and Woolsey weaving	337 establishments	or 79.3 %
Spinning	50	" " 11.8 "
Dressing	18	" " 4.2 "
Cutting	9	" " 2.1 "
Chasing and Shearing	8	" " 1.9 "
Wadding	1	" " 0.2 "
Cotton winding	2	" " 0.5 "

Establishments during the registration.

Hired workmen at the time of registration.

In all establishments of the Bialystok region textile industry 5,955 hired workmen were employed.

The different trades employed:

Wool and Woolsey weaving	3,430 hired workmen	i. e. 57.6 %
Spinning	1,669	" " 28.0 "
Dressing	735	" " 12.3 "
Cutting	79	" " 1.3 "
Wadding	28	" " 0.5 "
Chasing and Shearing	11	" " 0.2 "
Cotton winding	3	" " 0.1 "

Jewish hired workmen at the time of registration.

Of the total number of 5,955 hired workers the Jews represent 26.3 % i. e. 1,569.

The number of Jewish hired workers in the different trades is as follows:

Chasing and Shearing	100.0 %
Wool and Woolsey weaving	37.0 „
Cotton winding	33.3 %
Cutting	19.0 „
Wadding	14.3 „
Spinning	11.7 „
Dressing	9.9 „

It should be noted that in the weaving trade the average percentage of Jewish hired workers is decreased owing to the transfer of auxiliary divisions as spinning, cutting, dressing to the above trade. On the other hand the increase of the corresponding percentage in spinning and dressing trades is due to weaving and cutting branches in these case when the latter were regarded as subsidiary divisions of establishments belonging to the spinning and dressing trades.

Classification of establishments belonging to the textile industry according to the number of hired workers.

The 425 active establishments of the textile industry are divided among the different groups according to the number of hired workers as follows:

Group without hired workmen embraces	100 establishments	i. e.	23.5 %
„ with 1 „	55 „	„	12.9 „
„ „ 2—3 „	80 „	„	18.8 „
„ „ 4—5 „	40 „	„	9.4 „
„ „ 6—10 „	34 „	„	8.0 „
„ „ 11—15 „	18 „	„	4.2 „
„ „ 16—20 „	19 „	„	4.5 „
„ „ 21—30 „	20 „	„	4.7 „
„ „ 31—50 „	26 „	„	6.1 „
„ „ 51—100 „	24 „	„	5.6 „
„ „ 101 or more „	9 „	„	2.1 „

In the various trades all groups are to be found in wool and walsey weaving trade only. No spinning establishments employing less than 11—15 hired workmen and no establishments belonging to the dressing trade with a smaller number of hired workmen than 16 were reported. The establishments with 51—100 hired workers were registered only in the three above trades, on the contrary, the establishments of the highest groups (101 hired workmen or more) are to be found only in weaving and spinning trades.

The 100 establishments without hired workers belong to the following trades:

Weaving trades	96 %
Chasing and Shearing	4 „

No establishments of this kind were recorded in all other trades.

Number of hired workers in different groups.

Of the total number of 5,955 hired workers employed in the textile industry during the registration the following numbers were employed in the various groups of establishments:

In the group with 1 hired workmen	55	i. e.	0.9 „
„ 2—3 „	187 „	„	3.1 „
„ 4—5 „	180 „	„	3.0 „
„ 6—10 „	247 „	„	4.1 „
„ 11—15 „	231 „	„	3.9 „
„ 16—20 „	333 „	„	5.6 „
„ 21—30 „	517 „	„	8.7 „
„ 31—50 „	1,063 „	„	17.9 „
„ 51—100 „	1,529 „	„	25.7 „
„ 101 or more „	1,613 „	„	27.1 „

It will be seen from the above tabulation that the first 5 groups of establishments employing no more than 15 hired workers embrace only 15.0% of the total number of hired workers of the textile industry, the groups with 16 hired workmen or more—85.0%, the group with 51—100 hired workmen alone employed 25.7%, the highest group (101 hired workmen or more) 27.1%.

The same situation is in the weaving trade embracing a considerable number of small establishments: the large majority (78.2%) of hired workmen are concentrated in the establishments belonging to the "more than 15 hired workmen" group. In the two highest groups alone (51—100, 101 or more hired workmen) 62.4% of hired workmen are employed, the group "101 or more hired workmen" embraces 43.8% of hired workers.

Jewish hired workmen in various groups.

The Jewish hired workmen in the textile industry are divided according to different groups as follows:

In establishments with 1 hired workmen	98.2 %
„ „ 2—3 „	89.3 „
„ „ 4—5 „	73.9 „
„ „ 6—10 „	70.0 „
„ „ 11—15 „	39.0 „
„ „ 16—20 „	19.5 „
„ „ 21—30 „	23.4 „

In establishments with 31—50 hired workmen	20.2 %
" " 51—100 "	16.0 "
" " 101 or more "	19.0 "

It appears from the above figures that the percentage of Jewish hired workers is much smaller in the upper groups. The diminution of the percentage of Jewish hired workers in the groups mentioned above is chiefly due to the conditions of spinning and dressing trades. The percentage of Jewish hired workers in the upper groups of the proper weaving establishments is higher than the average for the same groups of the entire textile industry.

The relatively considerable percentage of Jewish hired workers in the establishments of the upper groups is to be seen from the following division of the total number of Jewish hired workers employed in the textile industry among the different groups. The 1,569 Jewish hired workers are divided as follows:

group with 1 hired workmen	54	i. e.	3.4 %
" " 2—3 "	167	"	10.6 "
" " 4—5 "	133	"	8.5 "
" " 6—10 "	173	"	11.0 "
" " 11—15 "	90	"	5.7 "
" " 16—20 "	65	"	4.1 "
" " 21—30 "	121	"	7.7 "
" " 31—50 "	215	"	13.7 "
" " 51—100 "	244	"	15.6 "
" " 101 or more "	307	"	19.6 "

It appears from the above that only 39.2% of the total number of Jewish hired workers working in the textile industry are employed in the establishments belonging to the first 5 groups (1—15 hired workmen), and 60.7%—in the establishment of the 5 upper groups (16 or more hired workmen), the establishments of the "51—100 hired workmen" group employ 15.6%, those of the "101 or more hired workmen" group—19.6%.

Establishments with motor-driven machinery.

It was stated by the inquiry that the mechanical power being in possession of the entire textile industry of the Bialystok region amounts to 7,741 H. P. that are distributed among the different trades as follows:

Wool and Woolsey weaving	3,467 H. P.	i. e.	44.8 %
Spinning	2,071	"	26.8 "

Dressing	1,707	"	22.0 "
Cutting	425	"	5.5 "
Wadding	70	"	0.9 "
Chasing and Shearing	1	"	—

Classification of H. P. according to the kind of motor.

The 7,741 H. P. are divided according to the kind of motor as follows:

Steam motors	6,213 H. P.	i. e.	80.3 %
Electrical "	1,528	"	19.7 "

The corresponding percentages for the different trades are given below:

	Steam motors	Electric motors
Cutting	74.1 %	25.9 %
Wadding	100.0 "	—
Spinning	72.2 "	27.8 "
Cotton winding	—	—
Chasing and Shearing	—	100.0 "
Weaving	75.7 "	24.3 "
Dressing	100.0 "	—

Motor—driven machinery in the different groups of establishments

The 7,741 H. P. are distributed among the various groups of establishments as follows:

Establishments without hired workmen	97 H. P.	i. e.	1.3 %
" " with 1 "	88	"	1.2 "
" " 2—3 "	201	"	2.6 "
" " 4—5 "	211	"	2.7 "
" " 6—10 "	203	"	2.6 "
" " 11—15 "	246	"	3.2 "
" " 16—20 "	767	"	9.9 "
" " 21—30 "	939	"	12.1 "
" " 31—50 "	1,285	"	16.6 "
" " 51—100 "	2,054	"	26.5 "
" " 101 or more "	1,650	"	21.3 "

Average number of H. P. per one hired worker.

The average number of H. P. per one hired worker employed in the textile industry is 1.3%.

The following figures show the corresponding data according to the different trades:

Cutting trade	5.4	H. P.
Wadding	2.5	"
Dressing	2.3	"
Spinning	1.2	"
Weaving	1.0	"

Establishments with one or more branches.

Hired workers in establishments with several branches.

The number of branches in the establishments with several branches.

TABLE T. 6.

Table T. 6 (p. 165) contains information as to the division of establishments belonging to the textile industry in the Bialystok District in two groups according to the different trades: 1) establishments with one branch and 2) establishments with several branches; tables T. 6 gives also data concerning the structure of the second groups of establishments.

The 415 establishments of the textile industry (10 establishments belonging to the thread twisting and cotton winding trades, and employ no hired workers were not taken into consideration) are divided in following two groups:

Establishments with one branch	358	i. e.	86.3%
" " several branches	57	"	13.7%

The corresponding percentages for the various trades are given below:

	Establishments with one branch	Establishments with several branches
Cutting	88.9%	11.1%
Wadding	—	100.0%
Spinning	64.0%	36.0%
Weaving	92.0%	8.0%
Dressing	44.4%	55.6%

In the 57 establishments which form 13.7% of establishments with several branches 3,886 hired workmen were employed i. e. 65.4% of the total number of hired workers employed in the textile industry.

The corresponding percentages of hired workmen in the different trades are as follows:

Wadding trade	100.0%
Weaving	73.3%
Dressing	71.6%
Spinning	47.8%
Cutting	25.3%

As it appears from the above figures the greatest part of hired workmen is employed in the relatively small number of establishments with several branches,

The 57 above mentioned establishments of this kind embrace 148 branches viz:

27	establ. belonging to the weaving trade	embrace	76	branches	i. e.	51.4%
18	" " " " spinning	"	42	"	"	28.4%
10	" " " " dressing	"	26	"	"	17.6%
1	" " " " cutting	"	2	"	"	1.3%
1	" " " " wadding	"	2	"	"	1.3%

Distribution of branches among the different trades.

The above 148 branches are divided according to trades as follows:

Spinning	44	i. e.	29.7%
Weaving	41	"	27.7 "
Cutting	28	"	18.9 "
Dressing	20	"	13.5 "
Dyeing	8	"	5.4 "
Auxiliary sections*)	6	"	4.1 "
Wadding	1	"	0.6 "

Hired workmen in the different branches.

The following figures show the number and the percentage of hired workers (the total number of whom is 3,886) in various branches:

Spinning	1,774	hired workmen	i. e.	45.6%
Weaving	1,065	"	"	27.4 "
Dressing	711	"	"	18.3 "
Cutting	261	"	"	6.7 "
Dyeing	39	"	"	1.0 "
Wadding	22	"	"	0.6 "
Auxiliary sections	14	"	"	0.4 "

Jewish hired workers in establishments with several branches.

In the 57 establishments with several branches 726 Jewish hired workers were employed i. e. 18.7% of the total number of hired workers employed therein.

The percentage of Jewish hired workers in the various trades is as follows.

In weaving establishments with several branches	23.5%
" spinning	10.7 "
" dressing	8.9 "
" wadding	14.3 "

Jewish hired workers in the different branches.

The Jewish hired workers form following percentages in the different branches:

In weaving	trade	47.5%
" cutting	"	16.1 "
" spinning	"	8.0 "
" dressing	"	4.2 "
" dyeing	"	5.1 "
" wadding	"	18.2 "
" auxiliary sections	"	—

As it will be seen from the above the Jewish hired workers form a considerable percentage in weaving branches of large establishments with several divisions.

Average number of hired workers per establishment with several branches.

The average number of hired workers per establishment consisting of several divisions is 68.2%.

The corresponding figures for the various trades are given below:

In establishments with main weaving division	93.1%
" " " " dressing	52.6 "

*) Locksmiths' and joiners' workshops belonging to the establishments of the textile industry.

In establishments with main spinning division	44.3 "
" " " " wadding	28.0 "
" " " " cutting	20.0 "

Average number of hired workers per one branch.

The average number of hired workers per one branch is 26.3%

The corresponding figures for the different trades are as follows:

Spinning	trade	40.3%
Dressing	"	35.6 "
Weaving	"	26.0 "
Wadding	"	22.0 "
Cutting	"	9.3 "
Dyeing	"	4.9 "
Auxiliary sections	"	2.3 "

Klasy wytwórczości Industry	Liczba robotniców Number of workers	Liczba biur Number of offices	Liczba robotniców w biurach Number of workers in offices		Liczba robotniców w zakładach Number of workers in factories	Liczba biur w zakładach Number of offices in factories
			W 1931 In 1931	W 1930 In 1930		
Grand Total	1840	1184	832	124	688	402
I. Przemysł włókienniczy i odzieżowy Textile and clothing industry	118	31	184	181	140	131
II. Przemysł metalurgiczny i maszynowy Metallurgical and machine industry	98	2	98	93	98	93
III. Przemysł chemiczny i rafinacyjny Chemical and refining industry	88	1	88	88	88	88
IV. Przemysł drzewny i meblowy Wood and furniture industry	7	1	7	7	7	7
V. Przemysł spożywczy i napojowy Food and beverage industry	217	217	217	217	217	217
VI. Przemysł włókienniczy i odzieżowy Textile and clothing industry	487	31	487	487	487	487
VII. Przemysł metalurgiczny i maszynowy Metallurgical and machine industry	750	36	750	750	750	750
VIII. Przemysł chemiczny i rafinacyjny Chemical and refining industry	18	3	18	18	18	18
IX. Przemysł drzewny i meblowy Wood and furniture industry	144	33	144	144	144	144
X. Przemysł spożywczy i napojowy Food and beverage industry	28	16	28	28	28	28
XI. Przemysł włókienniczy i odzieżowy Textile and clothing industry	132	31	132	132	132	132
XII. Przemysł metalurgiczny i maszynowy Metallurgical and machine industry	18	4	18	18	18	18
XIII. Przemysł chemiczny i rafinacyjny Chemical and refining industry	48	13	48	48	48	48
XIV. Przemysł drzewny i meblowy Wood and furniture industry	2	2	2	2	2	2
XV. Przemysł spożywczy i napojowy Food and beverage industry	38	38	38	38	38	38

Część tabelaryczna.

Tables.

טאבעלארישער טייל.

Białystok-miasto.

Białystok-City.

ביאליסטאק שטאט.

The following table shows the number of workers and offices in the different industries in 1931.

The following table shows the number of workers and offices in the different industries in 1931.

Przemysł włókienniczy i odzieżowy	118
Przemysł metalurgiczny i maszynowy	98
Przemysł chemiczny i rafinacyjny	88
Przemysł drzewny i meblowy	7
Przemysł spożywczy i napojowy	217
Przemysł włókienniczy i odzieżowy	487
Przemysł metalurgiczny i maszynowy	750
Przemysł chemiczny i rafinacyjny	18
Przemysł drzewny i meblowy	144
Przemysł spożywczy i napojowy	28
Przemysł włókienniczy i odzieżowy	132
Przemysł metalurgiczny i maszynowy	18
Przemysł chemiczny i rafinacyjny	48
Przemysł drzewny i meblowy	2
Przemysł spożywczy i napojowy	38

Tabela
Table
טאבעלע

1.

Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921

Workshops and hired workmen in 1921

(אין סעזאן און נישט אין סעזאן) לויט פראדוקציאנס-קלאסען.

Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציאנס-קלאסען	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades גאטן פראדוקציאנס-קלאסען	Klasy wytwórczości Industry פראדוקציאנס-קלאסען	Liczba zakł.—No. of work-shops צאהל אינטערנעהמונגען				Liczba robot אין סעזאן און נישט אין סעזאן											
			Ogółem czynnych i nieczynnych Total active and inactive אין סעזאן און נישט אין סעזאן	Czynnych Active מעטיגע		Nieczynnych—Inactive נישט-מעטיגע	Ogółem Żydów i nie-Żydów Total Jews and non-Jews סך-הכל יודען און נישט-יודען				W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sez.—Not in season נישט אין סעזאן			
				Z rob.n. With workm. מ.ל.א.	Bez r.n. Without workm. מ.ל.א.		Ogółem Total סך-הכל	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Ogółem Total סך-הכל	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.				
															W sezonie—In season אין סעזאן	Nie w sez.—Not in season נישט אין סעזאן		
	108	Liczba ogólna — Grand Total אלגעמיינער סך-הכל.	1840	1184	532	124	6886	4052	2734	100	6225	3590	2542	93				
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז	6	2	3	1	5	5	—	—	3	3	—	—				
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	115	75	31	9	184	181	—	3	140	137	—	3				
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.	46	24	22	—	101	95	4	2	98	93	4	1				
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Products אינדוסטריע פון האלץ, מלעכט, דריי און אנד.	55	36	16	3	116	116	—	—	86	86	—	—				
VII	1	Wyrób z gumy, karcz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אינד. פון גומי, קאאוטשוק, גוטאפערשטע און אנד.	1	1	—	—	7	7	—	—	7	7	—	—				
VIII	8	Przem. skórzany, przerab. szczeni i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Products אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האר א. א.	63	41	11	11	245	243	2	—	217	217	—	—				
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	457	332	91	34	4421	2204	2217	—	4309	2164	2145	—				
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלידונג-און פון-אינדוסטריע	720	436	248	36	893	542	280	71	674	393	213	68				
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	18	9	6	3	37	13	24	—	31	9	22	—				
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנעהרונג אין גענוס-מיטלען	144	103	33	8	468	297	164	7	368	249	115	4				
XIII	6	Przemysł chemiczny—Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	24	16	4	4	79	61	18	—	69	51	18	—				
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	122	58	51	13	181	179	—	2	82	80	—	2				
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק	19	15	4	—	37	30	4	3	36	29	4	3				
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונג-אינדוסטריע	48	34	12	2	76	50	14	12	69	43	14	12				
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פערזיילונגס-אנשטאלטען	2	2	—	—	36	29	7	—	36	29	7	—				

*) Procent oblicza się: a) w rubryce „w sezonie”—w stosunku do ogólnej liczby robotników zatrudnionych w sezonie
*) The percentages are calculated as follows: a) % employed „in season” by comparing with total number of workmen employed in season
b) w rubryce „nie w sezonie”—w stosunku do ogólnej liczby robotników zatrudnionych nie w sezonie.
b) % employed „not in season” by comparing with total number of workmen employed not in season.
(*) אין דער רובריק „נישט אין סעזאן” פון דער אלגעמיינער צאהל בעשעפטיגטע ארבייטער נישט אין סעזאן.
(*) אין דער רובריק „נישט אין סעזאן” פון דער אלגעמיינער צאהל בעשעפטיגטע ארבייטער אין סעזאן.

(w sezonie i nie w sezonie) podług klas wytwórczości.

(in season and not in season) according to industries.

אונטערנעהמונגען און לויט-ארבייטער אין יאָר 1921

Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציאנס-קלאסען	ników najemnych		Number of hired workmen												צאהל לויט-ארבייטער						
	Żydów Jews יודען	Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען	W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן				W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן						
			Razem Total צוזאמען	% %	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאמען	% %	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאמען	% %	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.				
																		W sezonie—In season אין סעזאן	Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן		
	3409	49,5	2462	852	95	2844	45,7	2058	698	88	3477	50,5	1590	1882	5	3381	54,3	1532	1844	5	
III	5	100,0	5	—	—	3	100,0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	III
IV	136	73,9	133	—	3	94	67,1	91	—	3	48	26,1	48	—	—	46	32,9	46	—	—	IV
V	42	41,6	36	4	2	39	39,8	34	4	1	59	58,4	59	—	—	59	60,2	59	—	—	V
VI	94	81,0	94	—	—	65	75,6	65	—	—	22	19,0	22	—	—	21	24,4	21	—	—	VI
VII	7	100,0	7	—	—	7	100,0	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII
VIII	179	73,1	177	2	—	163	75,1	163	—	—	66	26,9	66	—	—	54	24,9	54	—	—	VIII
IX	1451	32,8	991	460	—	1386	32,2	962	424	—	2970	67,2	1213	1757	—	2923	67,8	1202	1721	—	IX
X	840	94,1	497	274	69	628	93,2	353	209	66	53	5,9	45	6	2	46	6,8	40	4	2	X
XI	37	100,0	13	24	—	31	100,0	9	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XI
XII	292	62,4	222	63	7	209	56,8	191	14	4	176	37,6	75	101	—	159	43,2	58	101	—	XII
XIII	68	86,1	57	11	—	58	84,1	47	11	—	11	13,9	4	7	—	11	15,9	4	7	—	XIII
XIV	144	79,6	142	—	2	55	67,1	53	—	2	37	20,4	37	—	—	27	32,9	27	—	—	XIV
XV	34	91,9	27	4	3	33	91,7	26	4	3	3	8,1	3	—	—	3	8,3	3	—	—	XV
XVI	51	67,1	37	5	9	44	63,8	30	5	9	25	32,9	13	9	3	25	36,2	13	9	3	XVI
XVII	29	80,6	24	5	—	29	80,6	24	5	—	7	19,4	5	2	—	7	19,4	5	2	—	XVII

b) w rubryce „nie w sezonie”—w stosunku do ogólnej liczby robotników zatrudnionych nie w sezonie.
b) % employed „not in season” by comparing with total number of workmen employed not in season.
(*) אין דער רובריק „נישט אין סעזאן” פון דער אלגעמיינער צאהל בעשעפטיגטע ארבייטער אין סעזאן.
(*) אין דער רובריק „נישט אין סעזאן” פון דער אלגעמיינער צאהל בעשעפטיגטע ארבייטער אין סעזאן.

Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921

Workshops and hired workmen in 1921

(אין סעזאן און נישט אין סעזאן) לויט פראדוקציע-פאכען.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען	Liczba zakł.—No. of work-shops—צאָהל אונטערנעמונגען					Liczba robot							
		Czynnych Active טעטיגע		Nieczynnych—Inactive נישט-טעטיגע			Ogółem Żydów i nie-Żydów Total Jews and non-Jews סך-הכל יודען און נישט-יודען							
		Z rob.n. Bezr.n. With workm. Without workm. מ.ל.א. מ.ל.א.					W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sez.—Not in season נישט אין סעזאן			
		Ogółem Total סך-הכל	Żydów Jews יודען	nie-Żydów non-Jews נישט-יודען	Ogółem Total סך-הכל	Żydów Jews יודען	nie-Żydów non-Jews נישט-יודען	Ogółem Total סך-הכל	Żydów Jews יודען	nie-Żydów non-Jews נישט-יודען	Ogółem Total סך-הכל	Żydów Jews יודען	nie-Żydów non-Jews נישט-יודען	
III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay														
1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving מצבה-מאכער אין קריצער	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing גלאז-שליפערין און פאלירערין	3	2	—	1	5	5	—	—	3	3	—	—	—
IV. Przemysł metalowy — Metal														
3	Kuźnie—Smitheries—סמירערין	19	18	1	—	31	31	—	—	28	28	—	—	—
3,1	Odlewnie—Foundries—גיסערין	1	1	—	—	24	24	—	—	24	24	—	—	—
6	Blacharstwo—Tin-plate work—בלעכערין	27	17	10	—	27	25	—	2	17	15	—	2	—
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops מעכאנישע אונטערנעמונגען	17	15	1	1	48	47	—	1	42	41	—	1	—
8	Ślusarstwo—Locksmith work—שלאסערין	38	23	10	5	48	48	—	—	29	29	—	—	—
14	Mosiężnictwo—Braziers—מאשאנסניקעס	4	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work קופער-סמירערין	3	1	2	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—
19	Łózka metalowe—Metal bed manuf.—מעטאל-בעטען	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work יובילערין (גאלד-סמירערין)	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Wyrób maszyn, aparatów i t. p. — Machines, Apparati														
1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery לאנדווירטשאפטליכע מאשינען	4	4	—	—	72	72	—	—	72	72	—	—	—
9	Stelmachostwo—Cartwrighting—סטעלמאכערין	3	2	1	—	2	2	—	—	2	2	—	—	—
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf. אפטטישע אויטאראטינגען	3	3	—	—	3	3	—	—	3	3	—	—	—
16	Technicy dentystyczni—Mechanical dentistry צאהן-טעכניקער	4	3	1	—	8	6	2	—	8	6	2	—	—
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making זייגער-מאכער	28	10	18	—	13	11	—	2	10	9	—	1	—
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואגן און בערויכטען	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments [and tools] אנדערע אינסטרומענטען און אפאראטען	3	1	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	—
VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and														
3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture קאסטען-מאכערין	1	1	—	—	5	5	—	—	5	5	—	—	—
5	Wyr. podeszew drewnianych—Wooden sole [manuf.] זולען-מאכערין	1	1	—	—	10	10	—	—	6	6	—	—	—
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (Cabinet making) מעבל-טיסלערין	31	19	9	3	71	71	—	—	51	51	—	—	—

*) p. tab. I—1 uwaga. — s. tab. I—1

(w sezonie i nie w sezonie) podług rodzajów wytwórczości.

(in season and not in season) according to trades.

אונטערנעמונגען און לויט פראדוקציע-פאכען אין יאָר 1921

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען	צאָהל לויט-ארבייטער															
		Żydów Jews יודען								Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען							
		W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן				W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן			
		Ogółem Total סך-הכל	Żydów Jews יודען	nie-Żydów non-Jews נישט-יודען	Ogółem Total סך-הכל	Żydów Jews יודען	nie-Żydów non-Jews נישט-יודען	Ogółem Total סך-הכל	Żydów Jews יודען	nie-Żydów non-Jews נישט-יודען	Ogółem Total סך-הכל	Żydów Jews יודען	nie-Żydów non-Jews נישט-יודען	Ogółem Total סך-הכל	Żydów Jews יודען	nie-Żydów non-Jews נישט-יודען	
and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייט און גלאז																	
5	100,0	5	—	—	—	3	100,0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Products — מעטאל-אינדוסטריע																	
21	67,7	21	—	—	—	18	64,3	18	—	—	—	10	32,3	10	—	—	3
4	16,7	4	—	—	—	4	16,7	4	—	—	—	20	83,3	20	—	—	3,1
27	100,0	25	—	2	—	17	100,0	15	—	2	—	—	—	—	—	—	6
39	81,3	38	—	1	—	34	81,0	33	—	1	—	9	18,7	9	—	—	7
39	81,3	39	—	—	—	21	72,4	21	—	—	—	9	18,7	9	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
6	100,0	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
Instruments etc. — אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.																	
14	19,4	14	—	—	—	14	19,4	14	—	—	—	58	80,6	58	—	—	1,1
2	100,0	2	—	—	—	2	100,0	2	—	—	—	—	—	—	—	—	9
3	100,0	3	—	—	—	3	100,0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	13
8	100,0	6	2	—	—	8	100,0	6	2	—	—	—	—	—	—	—	16
13	100,0	11	—	2	—	10	100,0	9	—	1	—	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	1	—	—	18
2	100,0	—	2	—	—	2	100,0	—	2	—	—	—	—	—	—	—	19
Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.																	
5	100,0	5	—	—	—	5	100,0	5	—	—	—	—	—	—	—	—	3
10	100,0	10	—	—	—	6	100,0	6	—	—	—	—	—	—	—	—	5
60	84,5	60	—	—	—	41	80,4	41	—	—	—	11	15,5	11	—	—	8

remark. — זעה טאָב. I—1 בעמערקונג.

Tabela
Table
טאבלע
I. 2.

Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921

Workshops and hired workmen in 1921

(אין סעזאן און נישט אין סעזאן) לויט פראדוקציע-פאקטאן.

Table with 15 columns: Trades, Liczba zakł. (No. of work-shops), Liczba robot (Total Jews and non-Jews), and breakdown by season and gender/age.

XI. Przemysł papierniczy—Paper

Table for Paper industry with 15 columns: Trade, Liczba zakł., Liczba robot, and seasonal breakdown.

XII. Przemysł spożywczy—Foodstuffs—

Table for Foodstuffs industry with 15 columns: Trade, Liczba zakł., Liczba robot, and seasonal breakdown.

XIII. Przemysł chemiczny—Chemical

Table for Chemical industry with 15 columns: Trade, Liczba zakł., Liczba robot, and seasonal breakdown.

(w sezonie i nie w sezonie) podług rodzajów wytwórczości.
(in season and not in season) according to trades.

אונטערנעהמונגען אין לויין-ארבייטער אין יאהר 1921

Table with 22 columns: Trades, Number of hired workmen (Jews and Non-Jews), and breakdown by season and gender/age.

Products—פאפיר-אינדוסטריע

Table for Paper Products with 22 columns: Trade, Number of hired workmen, and seasonal breakdown.

אינדוסטריע פון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען

Table for Foodstuffs Products with 22 columns: Trade, Number of hired workmen, and seasonal breakdown.

Products—כעמישע-אינדוסטריע

Table for Chemical Products with 22 columns: Trade, Number of hired workmen, and seasonal breakdown.

Tabela I. 2.
Table I. 2.
טאבעלע I. 2.

Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921

Workshops and hired workmen in 1921

(אין סעזאן און נישט אין סעזאן) לויט פראדוקציאנס-פאכען.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Liczba zakł.—No. of work- shops—צאָל אונטערנעמונגען				Liczba robot Total Jews and non-Jews סך-הכל יודען און נישט-יודען								Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציאנס-פאכען
		Czynnych Active טעטיגע		Nieczynnych—Inactive נישט-טעטיגע		W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sez.—Not in season נישט אין סעזאן				
		Ogółem Total צוזאמען	Z rob.n. With workm. מ.א.נ.	Bezr.n. Without workm. מ.א.נ.	Niezabn. — א.נ.ז.	Ogółem Total סך-הכל	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Ogółem Total סך-הכל	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	
3	Olejarstwo—Oil manufacture—איל-מאבריקען	12	9	—	3	39	36	3	—	29	26	3	—	
4	Fabryki farby—Paint manufacture פאַרבע-פאַבריקען	2	1	—	1	1	1	—	—	1	1	—	—	
6	Wyrób atramentu—Ink manufacture טינט-פאַבריקען	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manufact. פאַסטע-פאַבריקען	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	Apteki—Drug stores—אַפטיקען	5	5	—	—	34	19	15	—	34	19	15	—	
XIV. Przemysł budowlany— בוי-אינדוסטריע														
1	Stolarstwo budowlane—Joining בוי-טישלעריי	40	18	18	4	35	34	—	1	20	19	—	1	
3	Malarstwo—House painting בוי-מאַלער	20	6	10	4	13	12	—	1	7	6	—	1	
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאַך-דעקער	8	4	3	1	6	6	—	—	2	2	—	—	
6	Zduni—Stove making אויזען-מאַכען (זדונעס)	33	20	10	3	96	96	—	—	41	41	—	—	
7	Szklarstwo—Glazing—גלעזער	11	4	7	—	11	11	—	—	1	1	—	—	
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס	3	2	—	1	9	9	—	—	9	9	—	—	
10	Malowanie sztyldów—Sign painting שילדען-מאַלעריי	7	4	3	—	11	11	—	—	2	2	—	—	
XV. Przemysł graficzny—Graphic גראפיק														
1	Drukarnie—Printing shops דרוקעריי	6	6	—	—	23	21	—	2	22	20	—	2	
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamping גראַוירער און סטעמפל-מאַכעריי	4	1	3	—	2	1	—	1	2	1	—	1	
6	Zakłady fotograficzne—Photography פאָטאָגראַפֿיע	9	8	1	—	12	8	4	—	12	8	4	—	
XVI. Przemysł czyszczenia—Cleaning רייניגונגס-אינדוסטריע														
1	Łaznie—Bath houses—באַד-אַנסטאַלען	1	1	—	—	11	5	6	—	11	5	6	—	
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פאַריזער-אַנסטאַלען	33	26	7	—	52	40	—	12	50	38	—	12	
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמישע דעסעריי און פאַרבעריי	14	7	5	2	13	5	8	—	8	—	8	—	
XVII. Widowiska i zabawy— פערוויילונגס-אַנסטאַלען														
2	Kinematografy—Cinematographs קינאַמאַטאָגראַפֿען	2	2	—	—	36	29	7	—	36	29	7	—	

(w sezonie i nie w sezonie) podług rodzajów wytwórczości.

(in season and not in season) according to trades.

אינטערנעמאָנגען און לוינ-אַרבייטער אין יאָהר 1921

№№	Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציאנס-פאכען	Number of hired workmen צאהל לוינ-אַרבייטער												Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציאנס-פאכען				
		Żydów Jews יודען						Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען										
		W sezonie—In season אין סעזאן			Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן			W sezonie—In season אין סעזאן			Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן							
		Razem Total צוזאמען	0/0 %	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאמען	0/0 %	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאמען	0/0 %		Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	
3	Olejarstwo—Oil manufacture—איל-מאבריקען	39	100,0	36	3	—	29	100,0	26	3	—	—	—	—	—	—	3	
4	Fabryki farby—Paint manufacture פאַרבע-פאַבריקען	1	100,0	1	—	—	1	100,0	1	—	—	—	—	—	—	—	4	
6	Wyrób atramentu—Ink manufacture טינט-פאַבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manufact. פאַסטע-פאַבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
8	Apteki—Drug stores—אַפטיקען	23	67,6	15	8	—	23	67,6	15	8	—	11	32,4	4	7	—	8	
Building Trades—בוי-אינדוסטריע																		
1	Stolarstwo budowlane—Joining בוי-טישלעריי	35	100,0	34	—	1	20	100,0	19	—	1	—	—	—	—	—	—	1
3	Malarstwo—House painting בוי-מאַלער	13	100,0	12	—	1	7	100,0	6	—	1	—	—	—	—	—	—	3
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאַך-דעקער	6	100,0	6	—	—	2	100,0	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4
6	Zduni—Stove making אויזען-מאַכען (זדונעס)	66	68,8	66	—	—	19	46,3	19	—	—	30	31,2	30	—	—	22	53,7
7	Szklarstwo—Glazing—גלעזער	11	100,0	11	—	—	1	100,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	7
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס	4	44,4	4	—	—	4	44,4	4	—	—	5	55,6	5	—	—	5	55,6
10	Malowanie sztyldów—Sign painting שילדען-מאַלעריי	9	81,8	9	—	—	2	100,0	2	—	—	2	18,2	2	—	—	—	—
Arts and Trades—גראפיק																		
1	Drukarnie—Printing shops דרוקעריי	20	87,0	18	—	2	19	86,4	17	—	2	3	13,0	3	—	—	3	13,6
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamping גראַוירער און סטעמפל-מאַכעריי	2	100,0	1	—	1	2	100,0	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
6	Zakłady fotograficzne—Photography פאָטאָגראַפֿיע	12	100,0	8	4	—	12	100,0	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—
and Disinfection—רייניגונגס-אינדוסטריע																		
1	Łaznie—Bath houses—באַד-אַנסטאַלען	7	63,6	3	4	—	7	63,6	3	4	—	4	36,4	2	2	—	4	36,4
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פאַריזער-אַנסטאַלען	38	73,1	29	—	9	36	72,0	27	—	9	14	26,9	11	—	3	14	28,0
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמישע דעסעריי און פאַרבעריי	6	46,2	5	1	—	1	12,5	—	1	—	7	53,8	—	7	—	7	87,5
Recreation—פערוויילונגס-אַנסטאַלען																		
2	Kinematografy—Cinematographs קינאַמאַטאָגראַפֿען	29	80,6	24	5	—	29	80,6	24	5	—	7	19,4	5	2	—	7	19,4

Tabela II. 1. a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg. a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation by (ב) גרופורונג פֿון די טעטיגע אינטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויין-אַרבייטער.

klas wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czyn. podług liczby rob. najemnych. industries. b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed (א) צאָהל אינטערנעהמונגען און לויין-אַרבייטער בעת דער צעהלונג לויט פראָדוקצאַנס-קלאַסען.

1	2	3	Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety																
			Klasy wytwórczości Industry										Ogółem — Total — סך-הכל			Z robotnikami			
			Zakładów No. of workshops	Robotników najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen איןזענענע זאָלן פֿאַר אַרבייטער.	Zakł. chwilowo bez rob. n. Temp. without h. workmen איןזענענע זאָלן פֿאַר אַרבייטער.	Liczba rob.naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews יודען					
				Razem Total צוזאַמען	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען			Liczba No. צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען	Liczba No. צאָהל	%			
108	Liczba ogólna — Grand Total אַלגעמיינער סך-הכל.		1654	6363	2930	46,0	3433	54,0	532	113	404	404	387	95,8					
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פֿון שטיין, ערד, ליים אין גלאַז	5	3	3	100,0	—	—	3	—	1	1	1	100,0					
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	101	99	89	89,9	10	10,1	31	13	36	36	35	97,2					
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פֿון מאַשינען, אַפּאַראַטען אין אַנז.	46	142	45	31,7	97	68,3	22	1	14	14	13	92,9					
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פֿון האַלץ, סלעכט, דריי אין אַנז.	49	86	74	86,0	12	14,0	16	3	9	9	8	88,9					
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אינד. פֿון גומי, קאַאָטשק, גוטאַפּערשע א. א.	1	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—					
VIII	8	Przem. skór., przerab. szczeciny i t.p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פֿון לעדער, פּעל, בערשט, האַר א. א.	51	224	166	74,1	58	25,9	11	1	7	7	5	71,4					
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	371	4375	1401	32,0	2974	68,0	91	8	49	49	48	98,0					
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקליידונג-און פּוּץ-אינדוסטריע	684	723	675	93,4	48	6,6	248	50	198	198	192	97,0					
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פּאַפּיר-אינדוסטריע	14	11	11	100,0	—	—	6	1	4	4	4	100,0					
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פֿון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען	136	391	230	58,8	161	41,2	33	6	47	47	47	100,0					
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	20	79	68	86,1	11	13,9	4	—	2	2	2	100,0					
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	109	82	55	67,1	27	32,9	51	29	17	17	17	100,0					
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראַפיק	19	36	33	91,7	3	8,3	4	—	5	5	5	100,0					
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	46	69	44	63,8	25	36,2	12	1	15	15	10	66,7					
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פּערזונלעך-לייבנס-אַנשטאַלען	2	36	29	80,6	7	19,4	—	—	—	—	—	—					

Active workshops at date of investigation—Active workshops at date of investigation—אונטערנעהמונגען געווען אונטערנעהמונגען																																		
najemnymi With hired workmen															מיט לויין-אַרבייטער																			
2 — 3					4 — 5					6 — 10					2 — 3					4 — 5					6 — 10									
hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Zakładów No. of workshops צאָהל אונטערנעהמונגען		Liczba rob.naj.—No. of hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Zakładów No. of workshops צאָהל אונטערנעהמונגען		Liczba rob.naj.—No. of hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Zakładów No. of workshops צאָהל אונטערנעהמונגען		Liczba rob.naj.—No. of hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען				
Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%		
17	4,2	337	773	723	93,5	50	6,5	87	389	326	83,8	63	16,2	77	573	428	74,7	145	25,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1	2,8	18	42	40	95,2	2	4,8	—	—	—	—	—	—	3	21	14	66,7	7	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1	7,1	5	12	12	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1	11,1	16	37	36	97,3	1	2,7	2	9	9	100,0	—	—	2	12	12	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	28,6	6	17	16	94,1	1	5,9	10	47	41	87,2	6	12,8	11	89	62	69,7	27	30,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1	2,0	66	153	147	96,1	6	3,9	37	168	134	79,8	34	20,2	34	251	180	71,7	71	28,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	3,0	153	349	333	95,4	16	4,6	24	100	84	84,0	16	16,0	11	76	66	86,8	10	13,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	3	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	35	74	67	90,5	7	9,5	5	21	16	76,2	5	23,8	7	56	42	75,0	14	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	5	11	9	81,8	2	18,2	4	20	20	100,0	—	—	4	35	28	80,0	7	20,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	6	15	15	100,0	—	—	2	10	10	100,0	—	—	3	20	13	65,0	7	35,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	7	16	15	93,8	1	6,2	2	9	9	100,0	—	—	1	6	4	66,7	2	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	33,3	16	38	24	63,2	14	36,8	1	5	3	60,0	2	40,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Klasa wytwórczości / Industry		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety / Active workshops at date of investigation																	
		Z robotnikami najemnymi / With hired workmen																	
		11 - 15					16 - 20												
Liczba zakładów / No. of workshops	Liczba rob. naj. / No. of hired workmen	Żydów - Jews / יודען				Nie-Ż. - Non-J.				Liczba zakładów / No. of workshops	Liczba rob. naj. / No. of hired workmen	Żydów - Jews / יודען				Nie-Ż. - Non-J.			
		Liczba / Number		% / %		Liczba / Number		% / %				Liczba / Number		% / %		Liczba / Number		% / %	
		צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0			צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0
108	Liczba ogólna — Grand Total / אדלגעמיינער סך-הכלל	26	331	165	50,0	166	50,0	17	304	64	21,1	240	78,9						
III	2 Przemysł kamienny, ziemny i t. p. / Stone, Earth, Clay and Glass Wares																		
IV	9 Przemysł metalowy — Metal Products																		
V	7 Wyrób maszyn, aparatów i t. p. / Machines, Apparati, Instruments etc.	2	27	7	25,9	20	74,1												
VI	6 Przemysł drzewny, snycerski i t. p. / Wood, Wicker-work and Carved Prod.							1	19	9	47,4	10	52,6						
VII	1 Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. / Rubber, Gutta-Percha etc. Products																		
VIII	8 Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. / Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	5	64	42	65,6	22	34,4												
IX	13 Przemysł włókienniczy — Textiles	16	203	88	43,3	115	56,7	14	246	48	19,5	198	80,5						
X	25 Przemysł odzieżowy i modniarski / Wearing Apparel																		
XI	6 Przemysł papierniczy — Paper Products																		
XII	11 Przemysł spożywczy — Foodstuffs							1	19	7	36,8	12	63,2						
XIII	6 Przemysł chemiczny / Chemical Products	1	11	9	81,8	2	18,2												
XIV	7 Przemysł budowlany — Building Trades							1	20			20	100,0						
XV	3 Przemysł graficzny / Graphic Arts and Trades																		
XVI	3 Przemysł czyszczenia / Cleaning and Disinfection	1	11	7	63,6	4	36,4												
XVII	1 Widowiska i zabawy — Recreation	1	15	12	80,0	3	20,0												

Klasa wytwórczości / Industry		Active workshops at date of investigation — Active workshops at date of investigation																											
		21 - 30										31 - 50					51 i wyżej — and over												
Liczba zakładów / No. of workshops	Liczba rob. naj. / No. of hired workmen	Żydów - Jews / יודען				Nie-Ż. - Non-J.				Liczba zakładów / No. of workshops	Liczba rob. naj. / No. of hired workmen	Żydów - Jews / יודען				Nie-Ż. - Non-J.				Liczba zakładów / No. of workshops	Liczba rob. naj. / No. of hired workmen	Żydów - Jews / יודען				Nie-Ż. - Non-J.			
		Liczba / Number		% / %		Liczba / Number		% / %				Liczba / Number		% / %		Liczba / Number		% / %				Liczba / Number		% / %		Liczba / Number		% / %	
		צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0			צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0			צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0	צאהל / Zahl	0/0
20	521	126	24,2	395	75,8	15	592	125	21,1	467	78,9	26	2476	586	23,7	1890	76,3												
III																													
IV																													
V								1	31	2	6,5	29	93,5	1	58	11	19,0	47	81,0										
VI																													
VII																													
VIII																													
IX								18	474	99	20,9	375	79,1	14	561	123	21,9	438	78,1	24	2270	534	23,5	1736	76,5				
X																													
XI																													
XII								1	26	10	38,5	16	61,5							1	148	41	27,7	107	72,3				
XIII																													
XIV																													
XV																													
XVI																													
XVII								1	21	17	81,0	4	19,0																

Tabela
Table
טאבעלע

II. 2. a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg.
a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation by
(ג) גרופירונג פון די טעטיגע אונטערנעמונגען לויט דער צאהל לויין-ארבייטער.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאלען	Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety													
	Ogółem — Total — סך-הכל										Z robotnikami			
	Robotników najemn.—Hired workmen לויין-ארבייטער										I			
	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Zakłady bez rob. najemn.— Without hired workmen אונטערנעמונגען פון ז.א.ר.		Zakł. chwilowo bez rob. n. Temp. without h. workmen אונט. צימלינג פון ז.א.ר.		Zakładów No. of workshops		Żydów—Jews יידען	
No.	Razem Total זאממען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	Razem Total זאממען	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay														
1	3							3						
3	2	3	100,0							1	1	100,0		
IV. Przemysł metalowy — Metal														
3	17	16	100,0					1	2	12	12	100,0		
3,1														
6	27	20	100,0					10	3	10	10	100,0		
7	16	41	80,5	8	19,5	1	1	4	4	4	100,0			
8	31	22	90,9	2	9,1	10	6	10	10	9	90,0			
14	2							2						
16	3							2	1					
19														
37	5							5						
V. Wyrób maszyn, aparatów i t. p. — Machines, Apparati,														
1,1	4	116	17,2	96	82,8									
9	3	2	100,0			1		2	2	2	100,0			
13	3	3	100,0					3	3	3	100,0			
16	4	8	100,0			1								
17	28	10	100,0			18	1	8	8	8	100,0			
18	1	1		1	100,0			1	1					
19	3	2	100,0			2								
VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and														
3	1	5	100,0											
5	1	6	100,0											
8	26	59	81,4	11	18,6	9	1	4	4	4	100,0			

*) Z powodu czasu niesezonoego. — On account of

rodzajów wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czyn. podług liczby rob. najemnych.
trades. b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.
(א) צאהל טעטיגע אונטערנעמונגען און לויין-ארבייטער בעת דער צעהלונג לויט פראדוקציאנס-פאלען.

Active workshops at date of investigation — אונטערנעמונגען געווען בעת דער צעהלונג טעטיג															
najemnymi With hired workmen מיט לויין-ארבייטער															
2 — 3					4 — 5					6 — 10					
hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער	
Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Żydów—Jews יידען	
Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז															
		1	2	2	100,0										
Products — מעטאל-אינדוסטריע															
		2	4	4	100,0										
		4	10	10	100,0										
		7	16	15	93,7	1	6,3			3	21	14	66,7	7	33,3
1	10,0	5	12	11	91,7	1	8,3								
Instruments etc. — אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.															
		3	8	8	100,0										
		1	2	2	100,0										
1	100,0														
		1	2	2	100,0										
Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.															
								1	5	5	100,0				
												1	6	6	100,0
		11	26	25	96,2	1	3,8	1	4	4	100,0			1	6

dead season. — צוליב נישט-סעזאן.

Tabela II. 2. Dalszy ciąg
Table II. 2. Continuation
טאבעלע פארמאטעוונג

b) Ugrupowania zakładów czynnych
b) Classification of active workshops according
לויט דער צאהל לויין-ארבייטער.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען		Z robotnikami najemnymi With hired workmen												Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען
		11 - 15						16 - 20						
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		
		Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%			
III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay														
1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving מזבה-מאכער אין קריצער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing גלאז-שליפערין אין פאלירערין	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Przemysł metalowy — Metal														
3	Kuźnie—Smitheries— שמירערין	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3,1	Odlewnie—Foundries— גיסערין	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Blacharstwo—Tin-plate work— בלעכערין	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops מעכאנישע אנטאלמען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Ślusarstwo—Locksmith work— שלאסערין	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Mosięźnictwo—Braziers— מאשאונשניקעס	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work (קופער-שמירערין)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Łózka metalowe—Metal bed manufacture מעטאל-בעטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work (גאלד-שמירערין)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Wyrób maszyn, aparatów i t. p. — Machines, Apparati,														
1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery לאנדווירטשאפטליכע מאשינען	2	27	7	25,9	20	74,1	—	—	—	—	—	—	—
9	Stelmachostwo—Cartwrighting— סטעלמאכערין	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf. אפטישע אויטארייטינגען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Technicy dentystryczni—Mechanical dentistry צאהן-טעכניקער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making זיבער-מאלער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואגן און געוויכטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments [and apparatus] אנדערע אינסטרומענטען און אפאראטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and														
3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture קאסטען-מאכער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Wyr. podeszew drewnianych—Wooden sole [manuf.] זילען-מאכער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (Cabinet making) מעבעל-מישלערין	—	—	—	—	—	—	1	19	9	47,4	10	52,6	—

podług liczby robotników najemnych.
to the number of hired workmen employed.
גרויסרונג פון די מעטיגע אינטערנעמאנטען

Active workshops at date of investigation — בעת דער צעהלונג טעטיג געווען אנטערנעהמונגען																			
hired workmen מיט לויין-ארבייטער																			
Liczba zakładów No. of workshops צאהל אנטערנעהמונגען	21 - 30					31 - 50				51 i wyżej — and over — 51 אין מער — and over									
	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		
	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	
	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	2
and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייט און גלאז																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Products — מעטאל-אינדוסטריע																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
Instruments etc. — אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8

Tabela II. 2. Dalszy ciąg Continuation of Statistical Survey

b) Ugrupowania zakładów czynnych b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen.

Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety													
Rodzaje wytwórczości Trades			Z robotnikami najemnymi With										
№ 2	№ 3	Liczba zakładów No. of workshops	11 — 15						16 — 20				
			Razem Total	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען		Razem Total	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען		
				Liczba Number	%	Liczba Number	%		Liczba Number	%	Liczba Number	%	
				36	37	38	39		40	41	42	43	44
9	Tapicerstwo—Upholstery טאפעצירער												
11	Zakłady snycerskie—Wood carving שניצער												
12	Zakłady tokarskie—Wood turning טאקער												
VII. Wyr. z gumy, kauczuku, gutaperki, celluloidu i t. p. — Rubber, Gutta-Percha Celluloid etc. Products													
1	Grzebień celluloidowy—Celluloid comb [manuf.] צעלולאיד-קאמב												
VIII. Przem. skórzan, przerab. szczeciny i t. p. — Leather, Hide, Brush													
1	Garbarstwo—Leather tanneries גארבערי	4	51	33	64,7	18	35,3						
2	Przyrządzanie skór—Leather dressing לעדער-צורייכטונג												
6	Walcowanie skór—Leather forming לפדער-האלקער	1	13	9	69,2	4	30,8						
8	Rymarstwo—Harness making רימער												
11	Rękawiczki skórzane—Leather glove making לעדער-הענטשקעס												
12	Wyrób pasków skórzaných—Belt making פאסקעס-מאלערי												
15	Sortow. i wjżanie szczeciny—Brush binding and sorting בערשט-בינדער און סארטירער												
16	Wyroby perukarskie—Wig making פארוקען-מאלערי												
IX. Przemysł włókienniczy — Textiles													
1	Sortowanie szmat i szarpiań—Rag sorting [and cutting] שמאטעס-סארטירער און רייסער	1	11	2	18,2	9	81,8	1	18	10	55,6	8	44,4
2	Wyrób waty—Wadding האטעס-אויסגארבייטונג												
2,1	Przędzalnie—Spinning שפינער	5	68	7	10,3	61	89,7	10	180	20	11,1	160	88,9
4	Nawijalnię—Cotton winding שפולער												
4,1	Snowalnię—Chasing and shearing טרייבערי און שערער												
5	Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and woolsey weaving האל-און האלב-האל העבערי	10	124	79	63,7	45	36,3	3	48	18	37,5	30	62,5
8	Apretura i bielarnie—Dressing and bleaching אפרעטור און בליכער												
9	Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping פארבערי און רוקער												
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear טריקאטאזש-אויסגארבייטונג [knitting]												
14	Pończosnictwo—Stocking manufacture זאקען-מאלערי												

podług liczby robotników najemnych. to the number of hired workmen employed.

Active workshops at date of investigation — בעת דער צעהלונג טעטיג געווען אונטערנעהמונגען																			
hired workmen			מיט לויג-ארבייטער																
Liczba zakładów No. of workshops	Razem Total	Liczba rob. naj. — No. of hired workmen	21 — 30					31 — 50					51 i wyżej — and over						
			Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען						
			Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%					
			48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64
9	Tapicerstwo—Upholstery טאפעצירער																		
11	Zakłady snycerskie—Wood carving שניצער																		
12	Zakłady tokarskie—Wood turning טאקער																		
Percha Celluloid etc. Products — אינדוסטריע פון גומי, קאאוטשוק, גוטאפערטשע, צעלולאיד א. אנד.																			
1	Grzebień celluloidowy—Celluloid comb [manuf.] צעלולאיד-קאמב																		
Hair etc. Products — אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האַר א. אנד.																			
1	Garbarstwo—Leather tanneries גארבערי																		
2	Przyrządzanie skór—Leather dressing לעדער-צורייכטונג																		
6	Walcowanie skór—Leather forming לפדער-האלקער																		
8	Rymarstwo—Harness making רימער																		
11	Rękawiczki skórzane—Leather glove making לעדער-הענטשקעס																		
12	Wyrób pasków skórzaných—Belt making פאסקעס-מאלערי																		
15	Sortow. i wjżanie szczeciny—Brush binding and sorting בערשט-בינדער און סארטירער																		
16	Wyroby perukarskie—Wig making פארוקען-מאלערי																		
Textiles — טעקסטיל-אינדוסטריע																			
1	Sortowanie szmat i szarpiań—Rag sorting [and cutting] שמאטעס-סארטירער און רייסער	1	28	4	14,3	24	85,7												
2	Wyrób waty—Wadding האטעס-אויסגארבייטונג																		
2,1	Przędzalnie—Spinning שפינער	11	271	37	13,7	234	86,3	9	375	42	11,2	333	88,8	7	417	60	14,4	357	85,6
4	Nawijalnię—Cotton winding שפולער																		
4,1	Snowalnię—Chasing and shearing טרייבערי און שערער																		
5	Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and woolsey weaving האל-און האלב-האל העבערי	4	115	54	47,0	61	53,0	5	186	81	43,5	105	56,5	14	1661	460	27,7	1201	72,3
8	Apretura i bielarnie—Dressing and bleaching אפרעטור און בליכער	2	60	4	6,7	56	93,3							3	192	14	7,3	178	92,7
9	Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping פארבערי און רוקער																		
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear טריקאטאזש-אויסגארבייטונג [knitting]																		
14	Pończosnictwo—Stocking manufacture זאקען-מאלערי																		

II. 2. a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg.
a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation by
(ב) גרופירונג פון די טעטיגע אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויין-אַרבייטער.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע אָנס פאַכען		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety													
		Ogółem — Total — סך-הכל												Z robotnikami	
		Robotników najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער						Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen					
		Zakładów Workshops		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen	
		Razem Total	Liczba No. of workshops	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%
16	Inne wyr. dziane—Other knitted articles אנדערע שטריקעריי אויסארבייטונגען	4	12	9	75,0	3	25,0	2	—	—	—	—	—		
20,1	Kapelusze wełniane i filcowe—Woolen and felt hat manuf.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
21	Powróźnictwo—Rope making שטיק-דריייעריי	2	5	5	100,0	—	—	—	—	1	1	1	100,0		

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing

№	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.)—Ladies' custom tailoring	Razem Total	Żydów—Jews יידען	Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען	Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen	Zakłady z robotnikami With hired workmen		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen	
						Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%
1	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.)—Ladies' custom tailoring	133	167	162	97,0	5	3,0	30	11
2	Prac. ubiorów damsk. (na sklep)—Ladies' ready-to-wear tailoring	10	28	28	100,0	—	—	1	—
3	Wyr. okryć wyl. na sklep—Ladies' cloak and dress tailoring	6	14	14	100,0	—	—	1	—
5	Gorseciarstwo—Corset making	3	—	—	—	—	—	3	—
6	Pracownie ubiorów męskich (na obstalunek)—Men's custom tailoring	125	157	156	99,4	1	0,6	44	3
7	Prac. ubior. męsk. (na sklep)—Men's ready-to-wear tailoring	34	51	51	100,0	—	—	7	3
8	Pracownie ubiorów na obstal. dla wojsk. Military custom tailoring	9	14	14	100,0	—	—	1	1
10	Spodniarstwo—Pants making	1	1	1	100,0	—	—	1	1
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.)—Ready-to-wear tailoring on seconds	4	—	—	—	—	—	4	—
14	Prac. ubiorów dziecięcych—Children's tailoring	3	9	9	100,0	—	—	1	—
17	Kuśnierstwo—Furring	4	3	3	100,0	—	—	1	—
18	Czapnictwo—Capmaking	18	14	14	100,0	—	—	4	2
20	Szwaczki (obstal.)—Custom dress making	32	14	14	100,0	—	—	16	3
24	Dziurkowanie bielizny—Underwear cutting	2	1	1	100,0	—	—	1	1
25	Kamasznictwo—Boot sewing	54	68	68	100,0	—	—	16	3
27	Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and shoe making	186	112	91	81,3	21	18,7	92	22
28	Szewctwo szpilek dla kupców—Nailed boot manufacture	28	42	23	54,8	19	45,2	9	7
29	Szewctwo tekstowe—Mechanical bootmaking	3	5	4	80,0	1	20,0	—	1
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.)—Boot making (seconds)	4	—	—	—	—	—	4	—
33	Obuwie płóc. i suk. mag.—Canvas boots and shoes	6	6	5	83,3	1	16,7	3	—
41	Różne wyr. do obuwia—Other shoe supplies	3	—	—	—	—	—	3	—

rodzajów wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czyn. podług liczby rob. najemnych,
trades. b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.
(א) צאָהל טעטיגע אונטערנעהמונגען און לויין-אַרבייטער בעת דער צעהלונג לויט פראָדוקציע אָנס פאַכען.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע אָנס פאַכען		Active workshops at date of investigation—געווען אונטערנעהמונגען													
		Ogółem — Total — סך-הכל												Z robotnikami	
		Robotników najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער						Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen					
		Zakładów Workshops		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen	
		Razem Total	Liczba No. of workshops	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%
16	Inne wyr. dziane—Other knitted articles	4	12	9	75,0	3	25,0	2	—	—	—	—	—		
20,1	Kapelusze wełniane i filcowe—Woolen and felt hat manuf.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
21	Powróźnictwo—Rope making	2	5	5	100,0	—	—	—	—	1	1	1	100,0		

Apparel — בעקליידונג און פויג-אינדוסטריע

№	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.)—Ladies' custom tailoring	Razem Total	Żydów—Jews יידען	Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען	Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen	Zakłady z robotnikami With hired workmen		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen	
						Liczba No. of workshops	%	Liczba No. of workshops	%
1	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.)—Ladies' custom tailoring	39	91	90	98,9	1	1,1	6	24
2	Prac. ubiorów damsk. (na sklep)—Ladies' ready-to-wear tailoring	4	11	11	100,0	—	—	1	4
3	Wyr. okryć wyl. na sklep—Ladies' cloak and dress tailoring	1	2	2	100,0	—	—	1	4
5	Gorseciarstwo—Corset making	3	—	—	—	—	—	3	—
6	Pracownie ubiorów męskich (na obstalunek)—Men's custom tailoring	35	78	77	98,7	1	1,3	6	25
7	Prac. ubior. męsk. (na sklep)—Men's ready-to-wear tailoring	9	19	19	100,0	—	—	2	9
8	Pracownie ubiorów na obstal. dla wojsk. Military custom tailoring	5	12	12	100,0	—	—	2	9
10	Spodniarstwo—Pants making	1	1	1	100,0	—	—	1	1
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.)—Ready-to-wear tailoring on seconds	4	—	—	—	—	—	4	—
14	Prac. ubiorów dziecięcych—Children's tailoring	3	9	9	100,0	—	—	1	—
17	Kuśnierstwo—Furring	4	3	3	100,0	—	—	1	—
18	Czapnictwo—Capmaking	18	14	14	100,0	—	—	4	2
20	Szwaczki (obstal.)—Custom dress making	32	14	14	100,0	—	—	16	3
24	Dziurkowanie bielizny—Underwear cutting	2	1	1	100,0	—	—	1	1
25	Kamasznictwo—Boot sewing	54	68	68	100,0	—	—	16	3
27	Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and shoe making	186	112	91	81,3	21	18,7	92	22
28	Szewctwo szpilek dla kupców—Nailed boot manufacture	28	42	23	54,8	19	45,2	9	7
29	Szewctwo tekstowe—Mechanical bootmaking	3	5	4	80,0	1	20,0	—	1
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.)—Boot making (seconds)	4	—	—	—	—	—	4	—
33	Obuwie płóc. i suk. mag.—Canvas boots and shoes	6	6	5	83,3	1	16,7	3	—
41	Różne wyr. do obuwia—Other shoe supplies	3	—	—	—	—	—	3	—

Tabela II. 2. a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg. b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.

a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg.
 b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.
 (א) צאָהל טעטיגע אונטערנעמונגען אין לויין-אַרבייטער בעת דער צעהלונג לויט פראַדוקציאָנס-פאַען.
 (ב) גרופירונג פֿון די טעטיגע אונטערנעמונגען לויט דער צאָהל לויין-אַרבייטער.

Rodzaje wytwórczości Trades פראַדוקציאָנס-פאַען		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety													
		Ogółem — Total — סך-הכל								Z robotnikami					
		Robotników najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער								I					
		Żydów—Jews יודען				Nie-Ż.—Non-J. גויסט-יודען				Żydów—Jews יודען			Nie-Ż.—Non-J. גויסט-יודען		
Liczba No. צאָהל	% 0/0	Razem Total צוזאַמען		Liczba No. צאָהל		% 0/0		Razem Total צוזאַמען		Liczba No. צאָהל		% 0/0		Liczba zakładow No. of workshops אָנטייערנעמונגען	Razem Total צוזאַמען
		Liczba No. צאָהל	% 0/0	Liczba No. צאָהל	% 0/0	Liczba No. צאָהל	% 0/0	Liczba No. צאָהל	% 0/0	Liczba No. צאָהל	% 0/0				
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11*	12	13	14	15		
42	Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats	7	11	11	100,0	—	—	1	1	1	1	1	100,0		
43	Kapelusznictwo męskie—Men's hats	3	2	2	100,0	—	—	2	—	—	—	—	—		
44	Ubieranie kapeluszy—Hat trimming	5	4	4	100,0	—	—	3	—	—	—	—	—		
47	Różne wyr. modniarskie Other fancy goods	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		
XI. Przemysł papierniczy—Paper															
1	Wyr. tapet, papieru kolor. i t. p.—Wall and	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Introligatorstwo—Bookbinding	6	3	3	100,0	—	—	2	1	3	3	3	100,0	—	—
9	Wyrób zeszytów—Exercise-book manufacture	1	1	1	100,0	—	—	—	—	1	1	1	100,0	—	—
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
12	Pudełkarstwo—Cardboard box manufacture	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
13	Wyrób gilz do papierosów—Cigarette tube	4	7	7	100,0	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
XII. Przemysł spożywczy—Foodstuffs															
1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and	17	53	35	66,0	18	34,0	2	1	5	5	5	100,0	—	—
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries	98	108	104	96,3	4	3,7	26	5	38	38	38	100,0	—	—
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries	1	5	4	80,0	1	20,0	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Fabr. cukierków, czekol. i t. p.—Candy and	3	16	16	100,0	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
8	Wyrób siewki.—Chaff cutting	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses	1	26	10	38,5	16	61,5	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Wędliniarnie—Sausage factories	1	1	1	100,0	—	—	—	—	1	1	1	100,0	—	—
22	Wyrob wody sodowej—Soda-water manufact.	8	14	11	78,6	3	21,4	—	—	2	2	2	100,0	—	—
26	Piwowarstwo—Beer breweries	1	19	7	36,8	12	63,2	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling	2	1	1	100,0	—	—	1	—	1	1	1	100,0	—	—
30	Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco	1	148	41	27,7	107	72,3	—	—	—	—	—	—	—	—
XIII. Przemysł chemiczny—Chemical															
1	Fabryki mydła—Soap manufacture	2	5	5	100,0	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—

rodzajów wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czyn. podług liczby rob. najemnych.
 a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation by
 b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.
 (א) צאָהל טעטיגע אונטערנעמונגען אין לויין-אַרבייטער בעת דער צעהלונג לויט פראַדוקציאָנס-פאַען.
 (ב) גרופירונג פֿון די טעטיגע אונטערנעמונגען לויט דער צאָהל לויין-אַרבייטער.

Rodzaje wytwórczości Trades פראַדוקציאָנס-פאַען		Active workshops at date of investigation—																	
		Active workshops at date of investigation—																	
		2-3				4-5				6-10									
Liczba No. צאָהל	% 0/0	Razem Total צוזאַמען		Liczba No. צאָהל		% 0/0		Razem Total צוזאַמען		Liczba No. צאָהל		% 0/0		Liczba zakładow No. of workshops אָנטייערנעמונגען	Razem Total צוזאַמען				
		Liczba No. צאָהל	% 0/0	Liczba No. צאָהל	% 0/0	Liczba No. צאָהל	% 0/0	Liczba No. צאָהל	% 0/0	Liczba No. צאָהל	% 0/0								
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
—	—	4	10	10	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Products — פאַפיר-אַנדוסטריע																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
אינדוסטריע פֿון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען																			
—	—	2	4	4	100,0	—	—	3	12	8	66,7	4	33,3	4	32	18	56,3	14	43,7
—	—	27	58	54	93,1	4	6,9	1	4	4	100,0	—	—	1	8	8	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	4	80,0	1	20,0	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16	16	100,0	—	—
Products — כעמישע-אַנדוסטריע																			
—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—

Tabela II. 2. Dalszy ciąg Continuation

b) Ugrupowania zakładów czynnych
b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.

Rodzaje wytwórczości Trades		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety														
Trades		Z robotnikami najemnymi With														
פראדוקציאנס-פאכען		II - 15			16 - 20											
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen			Liczba rob. naj.—No. of hired workmen											
		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען								
		Liczba Number צאהל	% 0/0	Liczba Number צאהל	% 0/0	Liczba Number צאהל	% 0/0	Liczba Number צאהל	% 0/0							
		צאהל	%	צאהל	%	צאהל	%	צאהל	%							
2	3	36				42		43		44		45		46		47
42	Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats דאמען-היט															
43	Kapelusznictwo męskie—Men's hats מענער-היט															
44	Ubieranie kapeluszy—Hat trimming מאָדלסטונג															
47	Różne wyr. modniarskie - Other fancy goods פערשדענע מאָדע-אויסאַרבייטונגען															
XI. Przemysł papierniczy—Paper																
1	Wyr. tapet, papieru kolor. i t. p.—Wall and wrapping paper manuf. פאַפּיר-טאַפּעטען און קאַליר-פאַפּיר															
6	Introligatorstwo—Bookbinding אַינבונדעריי															
9	Wyrób zeszytów—Exercise-book manufacture קאַיעטען															
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture פאַפּיר-בייטלען															
12	Pudełkarstwo—Cardboard box manufacture שאַלסטעל-מאַכער															
13	Wyrób gilz do papierosów—Cigarette tube manufacture גילזען צו פאַפּיראַסען															
XII. Przemysł spożywczy—Foodstuffs																
1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and grits mills מעהל-און קאַשע-מיהלען															
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries ברויט-און זעמעל-בעקעריי															
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries צוקער-בעקעריי															
5	Fabr. cukierków, czekol. i t. p.—Candy and chocol. manuf. פאַבר. צוקערלעך, שאַקאָלאַד א. א.															
8	Wyrób szezki.—Chaff cutting שעטשקע-שניידעריי															
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses שעלט-הילדער															
13	Wędliniarstwo—Sausage factories האַרשט-פאַבריקען															
22	Wyrob wody sodowej—Soda-water manufact. סאָדע-וואַסער פאַבריקען															
26	Piwarstwo—Beer breweries ביער-ברויעריי					I	19	7	36,8	12	63,2					
29	Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling and packing עסיג-גוסעריי און פאַקעריי															
30	Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco products טאַבאַק און טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען															
XIII. Przemysł chemiczny—Chemical																
1	Fabryki mydła—Soap manufacture זיפ-פאַבריקען															

podług liczby robotników najemnych.
to the number of hired workmen employed.

(ב) גרופירונג פֿון די מעטונע אויסערנעהמונגען

Active workshops at date of investigation — בעת דער צעהלונג טעטיג געווען אויסערנעהמונגען																			
hired workmen מיט לויין-אַרבייטער																			
21 — 30					31 — 50					51 i wyżej — and over — 51 און מער — און אַרבייטער									
Liczba rob. naj.—No. of hired workmen					Liczba rob. naj.—No. of hired workmen					Liczba rob. naj.—No. of hired workmen									
צאהל לויין-אַרבייטער					צאהל לויין-אַרבייטער					צאהל לויין-אַרבייטער									
Żydów—Jews יודען					Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען					Żydów—Jews יודען							Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		
Liczba Number צאהל					Liczba Number צאהל					Liczba Number צאהל							Liczba Number צאהל		
% 0/0					% 0/0					% 0/0							% 0/0		
צאהל					צאהל					צאהל							צאהל		
%					%					%							%		
48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	2	
																			42
																			43
																			44
																			47
Products — פאַפּיר-אַנדוסטריע																			
																			1
																			6
																			9
																			11
																			12
																			13
אינדוסטריע פֿון ערנעהרונג און גענוס-מילען																			
																			1
																			3
																			4
																			5
																			8
						I	26	10	38,5	16	61,5								10
																			13
																			22
																			26
																			29
												I	148	41	27,7	107	72,3		30
Products—כעמישע-אַנדוסטריע																			
																			1

II. 2. a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg.
a) Number of active workshops und number of hired workmen at date of investigation by
(ב) גרופירונג פֿון די טעטיגע אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לוי־אַרבייטער.

Rodzaje wytwórczości Trades פּראָדוקצאַנס-פּאַלען		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety													
		Ogółem — Total — סך-הכל													
		Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען		Robotników najemn.—Hired workmen לוי־אַרבייטער						Z robotnikami					
				Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen		Zakł. chwilowo bez rob. n. Temp. without h. workmen		Zakł. z robotnikami		Zakł. z robotnikami	
Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
3	Olejarnie—Oil manufacture—איי־ל-מאַבריקען	9	39	39	100,0	—	—	—	—	1	1	1	100,0		
4	Fabryki farby—Paint manufacture פאַרב-פאַבריקען	1	1	1	100,0	—	—	—	—	1	1	1	100,0		
6	Wyrób atramentu—Ink manufacture טינט-פאַבריקען	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—		
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manufact. פאַסטע-פאַבריקען	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		
8	Apteki — Drug stores—אַפטיקען	5	34	23	67,6	11	32,4	—	—	—	—	—	—		
XIV. Przemysł budowlany—															
1	Stolarstwo budowlane — Joining בוי-טישלעריי	35	20	20	100,0	—	—	18	6	7	7	7	100,0		
3	Malarstwo — House painting בוי-מאַלער	16	7	7	100,0	—	—	10	4	1	1	1	100,0		
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאַך-דעקער	7	2	2	100,0	—	—	3	2	2	2	2	100,0		
6	Zduni—Stove making אויזען-מאַכער (ורונעס)	30	41	19	46,3	22	53,7	10	12	3	3	3	100,0		
7	Szklarstwo — Glazing — גלעזער	11	1	1	100,0	—	—	7	3	1	1	1	100,0		
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס	2	9	4	44,4	5	55,6	—	—	1	1	1	100,0		
10	Malowanie szyldów—Sign painting שילדען-מאַלעריי	7	2	2	100,0	—	—	3	2	2	2	2	100,0		
XV. Przemysł graficzny—Graphic															
1	Drukarnie — Printing shops דרוקעריי	6	22	19	86,4	3	13,6	—	—	—	—	—	—		
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and [stamp making]	4	2	2	100,0	—	—	3	—	—	—	—	—		
6	Zakłady fotograficzne — Photography פאָטאָגראַפיע	9	12	12	100,0	—	—	1	—	5	5	5	100,0		
XVI. Przemysł czyszczenia—Cleaning															
1	Łaznie — Bath houses — באַד-אָנסטאַלען	1	11	7	63,6	4	36,4	—	—	—	—	—	—		
2	Zakłady fryzierskie—Barber shops פאַריזיר-אָנסטאַלען	33	50	36	72,0	14	28,0	7	—	11	11	9	81,8		
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering]	12	8	1	12,5	7	87,5	5	1	4	4	1	25,0		
XVII. Widowiska i zabawy—															
2	Kinematografy — Cinematographs קינאַמאַטאָגראַפיען	2	36	29	80,6	7	19,4	—	—	—	—	—	—		

rodzajów wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czynnych pg. liczby rob. najemnych.
trades. b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.
(א) צאָהל טעטיגע אונטערנעהמונגען און לוי־אַרבייטער בעת דער צעהלונג לויט פּראָדוקצאַנס-פּאַלען.

Active workshops at date of investigation—אונטערנעהמונגען געווען																			
Rodzaje wytwórczości Trades פּראָדוקצאַנס-פּאַלען		najemnymi										מיט לוי־אַרבייטער							
		With hired workmen										6 — 10							
		hired workmen צאָהל לוי־אַרבייטער		2 — 3				4 — 5				6 — 10							
				Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען					
Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%	Liczba No. צאָהל	%		
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
—	—	3	7	7	100,0	—	—	3	15	15	100,0	—	—	2	16	16	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	4	2	50,0	2	50,0	—	—	—	—	—	—	2	19	12	63,2	7	36,8
Building Trades—בוי-אינדוסטריע																			
—	—	5	13	13	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	6	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	2	2	100,0	—	—	2	10	10	100,0	—	—	1	6	4	66,7	2	33,3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	3	37,5	5	62,5
Arts and Trades—גראַפיק																			
—	—	3	7	6	85,7	1	14,3	2	9	9	100,0	—	—	1	6	4	66,7	2	33,3
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
and Disinfection—דייניגונגס-אינדוסטריע																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	18,2	14	34	24	70,6	10	29,4	1	5	3	60,0	2	40,0	—	—	—	—	—	—
3	75,0	2	4	—	—	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Recreation—פערוויילונגס-אָנסטאַלען																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tabela II. 2. Dalszy ciąg Continuation

b) Ugrupowania zakładów czynnych b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.

Rodzaje wytwórczości Trades		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety With													
		Z robotnikami najemnymi							With						
		11 - 15							16 - 20						
		Liczba zakładów No. of workshops	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen		Zydów - Jews		Nie-Z. - Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen		Zydów - Jews		Nie-Z. - Non-J.	
Razem Total	Liczba Number		%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%		Liczba Number	%	Liczba Number	%		
No. 2														No. 2	
3	Rodzaje wytwórczości Trades													2	
3	Olejarnie - Oil manufacture													3	
4	Fabryki farby - Paint manufacture													4	
6	Wyrób atramentu - Ink manufacture													6	
7	Fabr. pasty - Boot and metal polish manufact.													7	
8	Apteki - Drug stores													8	
XIV. Przemysł budowlany - Building Trades															
1	Stolarstwo budowlane - Joining													1	
3	Malarstwo - House painting													3	
4	Blacharstwo bud. - Tin smithing and roofing													4	
6	Zduni - Stove making													6	
7	Szkłarstwo - Glazing													7	
9	Instalacje elektryczne - Electrical wiring													9	
10	Malowanie szyldów - Sign painting													10	
XV. Przemysł graficzny - Graphic															
1	Drukarnie - Printing shops													1	
5	Rytownictwo i wyr. stempli - Engraving and stamp making													5	
6	Zakłady fotograficzne - Photography													6	
XVI. Przemysł czyszczenia - Cleaning and Disinfection															
1	Łazienki - Bath houses													1	
2	Zakłady fryzjerskie - Barber shops													2	
3	Pralnie chem. i farbiarnie - Chemical dyeing and laundering													3	
XVII. Widowiska i zabawy - Recreation															
2	Kinematografy - Cinematographs													2	

podług liczby robotników najemnych. to the number of hired workmen employed.

Rodzaje wytwórczości Trades		Active workshops at date of investigation																				
		21 - 30							31 - 50							51 i wyżej - and over						
		Liczba zakładów No. of workshops	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen		Zydów - Jews		Nie-Z. - Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen		Zydów - Jews		Nie-Z. - Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen		Zydów - Jews		Nie-Z. - Non-J.	
			Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total		Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number		%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%
No. 2														No. 2								
3	Rodzaje wytwórczości Trades													2								
3	Olejarnie - Oil manufacture													3								
4	Fabryki farby - Paint manufacture													4								
6	Wyrób atramentu - Ink manufacture													6								
7	Fabr. pasty - Boot and metal polish manufact.													7								
8	Apteki - Drug stores													8								
Building Trades - Building Trades																						
1	Stolarstwo budowlane - Joining													1								
3	Malarstwo - House painting													3								
4	Blacharstwo bud. - Tin smithing and roofing													4								
6	Zduni - Stove making													6								
7	Szkłarstwo - Glazing													7								
9	Instalacje elektryczne - Electrical wiring													9								
10	Malowanie szyldów - Sign painting													10								
Arts and Trades - Arts and Trades																						
1	Drukarnie - Printing shops													1								
5	Rytownictwo i wyr. stempli - Engraving and stamp making													5								
6	Zakłady fotograficzne - Photography													6								
Recreation - Recreation																						
2	Kinematografy - Cinematographs													2								

Tabela III. 1. Podług klas wytwórczości. According to industries. לויט פראדוקציאָנס-קלאַסען.

Osoby (właściciele, członkowie rodziny, Persons (proprietors, members of family, ל-אַרבייטער) בעשעפטיגט אין די מעטיגע אונטערנעמונגען.

Klasa wytwórczości — Industry	Liczba rodzajów wytwórczości — Number of Trades	Klasy wytwórczości — Industry	Liczba czynnych zakładów — Number of active workshops	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season)									
				Ogółem — Total	Właściciele — Proprietors		Członkowie rodziny — Members of family		Rob. najemnych — Hired workmen				
					Liczba — Number	%	Liczba — Number	%	Żydów — Jews		Nie-Żydów — Non-Jews		
									Liczba — Number	%	Liczba — Number	%	
108		Liczba ogólna — Grand Total	1716	8750	1445	16,5	419	4,8	3409	39,0	3477	39,7	
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay and Glass Wares	5	12	5	41,7	2	16,7	5	41,7	—	—	
IV	9	Przemysł metalowy — Metal Products	106	306	98	32,0	24	7,8	136	44,5	48	15,7	
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. — Machines, Apparati, Instruments etc.	46	150	41	27,3	8	5,3	42	28,0	59	39,3	
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and Carved Prod.	52	175	49	28,0	10	5,7	94	53,7	22	12,6	
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. — Rubber, Gutta-Percha etc. Products	1	12	1	8,3	4	33,3	7	58,4	—	—	
VIII	8	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. — Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	52	310	48	15,5	17	5,5	179	57,7	66	21,3	
IX	13	Przemysł włókienniczy — Textiles	423	4701	203	4,3	77	1,6	1451	30,9	2970	63,2	
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing Apparel	684	1683	668	39,7	122	7,2	840	49,9	53	3,2	
XI	6	Przemysł papierniczy — Paper Products	15	58	14	24,1	7	12,1	37	63,8	—	—	
XII	11	Przemysł spożywczy — Foodstuffs	136	703	131	18,6	104	14,8	292	41,6	176	25,0	
XIII	6	Przemysł chemiczny — Chemical Products	20	105	19	18,1	7	6,7	68	64,7	11	10,5	
XIV	7	Przemysł budowlany — Building Trades	109	301	107	35,6	13	4,3	144	47,8	37	12,3	
XV	3	Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades	19	61	18	29,5	6	9,8	34	55,8	3	4,9	
XVI	3	Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection	46	131	41	31,3	14	10,7	51	38,9	25	19,1	
XVII	1	Widowiska i zabawy — Recreation	2	42	2	4,8	4	9,5	29	69,0	7	16,7	

rob. naj.) zatrudnione w zakł. czynnych. Podług rodzajów wytwórczości. According to trades. לויט פראדוקציאָנס-פאַכען.

Rodzaje wytwórczości — Trades	Liczba czynnych zakładów — Number of active workshops	Rodzaje wytwórczości — Trades	Liczba — Number	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season)									
				Ogółem — Total	Właściciele — Proprietors		Członkowie rodziny — Members of family		Rob. najemnych — Hired workmen				
					Liczba — Number	%	Liczba — Number	%	Żydów — Jews		Nie-Żydów — Non-Jews		
									Liczba — Number	%	Liczba — Number	%	
III		Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay etc. Prod.	3	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	
3	2	Szlifierstwo szkła — Glass grinding and polishing	2	9	2	22,2	2	22,2	5	55,6	—	—	
IV		Przemysł metalowy — Metal Products	3	48	17	35,4	—	—	21	43,8	10	20,8	
3,1	1	Odlewnie — Foundries	1	24	—	—	—	—	4	16,7	20	83,3	
6	27	Blacharstwo — Tin-plate work	27	59	27	45,8	5	8,4	27	45,8	—	—	
7	16	Zakłady mechaniczne — Machine shops	16	69	14	20,3	7	10,2	39	56,5	9	13,0	
8	33	Ślusarstwo — Locksmith work	33	89	30	33,7	11	12,4	39	43,8	9	10,1	
14	2	Mosiężnictwo — Braziers	2	3	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—	
16	3	Kotlarstwo z miedzi — Copper work	3	9	3	33,3	—	—	6	66,7	—	—	
19	—	Łózka metalowe — Metal bed manufacture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
37	5	Jubilerstwo — Jewelry and goldsmith work	5	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	
V		Wyrób maszyn, aparatów i t. p. — Machines, Apparati etc.	1,1	73	—	—	1	1,4	14	19,2	58	79,4	
9	3	Stelmachostwo — Cartwrighting	3	5	2	40,0	1	20,0	2	40,0	—	—	
13	3	Wyroby optyczne — Optical instrument manuf.	3	7	3	42,9	1	14,2	3	42,9	—	—	
16	4	Technicy dentystyczni — Mechanical dentistry	4	12	4	33,3	—	—	8	66,7	—	—	
17	28	Zakłady zegarmistrzowskie — Watch making	28	45	28	62,2	4	8,9	13	28,9	—	—	
18	1	Wagi i ciężarki — Scales and weights	1	2	1	50,0	—	—	—	—	1	50,0	
19	3	Inne instrumenty i aparaty — Other instruments and apparati	3	6	3	50,0	1	16,7	2	33,3	—	—	
VI		Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work etc. Products	3	5	—	—	—	—	5	100,0	—	—	
5	1	Wyr. podeszew drewnianych — Wooden sole	1	11	1	9,1	—	—	10	90,9	—	—	
8	28	Stolarstwo mebl. — Carpentry (Cabinet making)	28	108	28	25,9	9	8,3	60	55,6	11	10,2	

Tabela
Table
טאבלע

III. 2.

Osoby (właściciele, członkowie rodziny, rob. naj.)

Persons (proprietors, members of family, hired

בעשעפטיגט אין די מעסיגע אונטערנעמונגען לויט פראדוקציע-פאקטן.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאקטן	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאל פון פעטיגע אונטערנעמונגען	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפטיגט פערזאנען (אין סעזאן)									
		Ogółem Total סך-הכל	Właściciele Proprietors אייגענטומער		Członkowie rodziny Members of family פאמיליע-מטגלעך		Rob. najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער				
			Liczba Number צאהל	0/0	Liczba Number צאהל	0/0	Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען		
							Liczba Number צאהל	0/0	Liczba Number צאהל	0/0	
9 Tapicerstwo—Upholstery טאפעצורערי	5	10	5	50,0	—	—	5	50,0	—	—	
11 Zakłady snycerskie—Wood carving שיצער	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	
12 Zakłady tokarskie—Wood turning טאקער	16	40	14	35,0	1	2,5	14	35,0	11	27,5	
VII. Wyr. z gumy, celluloidu i t. p.—Rubber, Gutta-Percha etc. Prod.—איינר פון גומי, קאאוטשוק און עהנל. אויסארב.											
1 Grzebienie celluloidowe—Celluloid comb צעלולואיד-קאמב [manuf.]	1	12	1	8,3	4	33,3	7	58,4	—	—	
VIII. Przem. skórzaný, i t. p. — Leather, Hide, Brush, etc. Prod. — אינר פון לעדער און עהנליכע אויסארב.											
1 Garbarstwo—Leather tanneries—גארבערי	24	199	21	10,6	8	4,0	117	58,8	53	26,6	
2 Przyrządzanie skór—Leather dressing לעדער-צורייכטונג	2	8	2	25,0	2	25,0	3	37,5	1	12,5	
6 Wałkowanie skór—Leather forming לעדער-האלקער	8	67	8	12,0	—	—	49	73,1	10	14,9	
8 Rymarstwo—Harness making רימער	6	13	6	46,1	2	15,4	4	30,8	1	7,7	
11 Rękawiczki skórzane—Leather glove making לעדער-הענטשקעס	1	2	1	50,0	—	—	1	50,0	—	—	
12 Wyrób pasekóv skórzanych—Belt making פאסקעס-מאלערי	2	4	1	25,0	1	25,0	1	25,0	1	25,0	
15 Sortow. i wiązanie szczytów—Brush binding בערשט-בינדער און סארטירער	3	7	3	42,8	2	28,6	2	28,6	—	—	
16 Wyroby perukarskie—Wig making פארוקען-מאלערי	6	10	6	60,0	2	20,0	2	20,0	—	—	
IX. Przemysł włókienniczy — Textiles — טעקסטיל-אינדוסטריע											
1 Sortowanie szmat i szarpianie—Rag sorting [and cutting] שמאטעס-סארטירער און רייסער	26	243	—	—	—	—	57	23,5	186	76,5	
2 Wyrób waty—Wadding האטע-אויסארבייטונג	1	22	—	—	—	—	4	18,2	18	81,8	
2,1 Przędzalnie—Spinning—שפינער	59	2087	1	—	4	0,2	212	10,2	1870	89,6	
4 Nawijalnie—Cotton winding—שפילערי	1	12	1	8,3	1	8,3	10	83,4	—	—	
4,1 Snowalnie—Chasing and shearing טרייבערי אין שערער	8	25	6	24,0	6	24,0	13	52,0	—	—	
5 Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and [woolsey weaving] האל-און האלב-האל העבערי	298	1882	179	9,5	56	3,0	1085	57,6	562	29,9	
8 Apretura i bielarnie—Dressing and bleaching אפרעטור אין בלייכער	10	330	—	—	—	—	10	3,0	320	97,0	
9 Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping פארבערי און דרוקער	2	9	—	—	—	—	—	—	9	100,0	
11 Wyrób trykotaży—Sweater and underwear טריקאטאז-אויסארבייטונג [knitting]	3	20	2	10,0	2	10,0	16	80,0	—	—	
14 Pończosznictwo—Stocking manufacture זאקען-פאבריקען	9	20	8	40,0	3	15,0	9	45,0	—	—	

zatrudnione w zakł. czynnych podług rodzajów wytwórczości.

workmen) employed in active workshops according to trades.

פערזאנען (אייגענטומער, מיטגעלפערענע פאמ. מיטגלידער, לויין-ארבייטער)

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאקטן	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאל פעטיגע אונטערנעמונגען	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפטיגט פערזאנען (אין סעזאן)										
		Ogółem Total סך-הכל	Właściciele Proprietors אייגענטומער		Członkowie rodziny Members of family פאמיליע-מטגלעך		Rob. najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער					
			Liczba Number צאהל	0/0	Liczba Number צאהל	0/0	Żydów—Jews יידען		Nie Żydów Non-Jews נישט-יידען			
							Liczba Number צאהל	0/0	Liczba Number צאהל	0/0		
16 Inne wyr. dziane—Other knitted articles אנדערע שטיקערי אויסארבייטונג	4	43	4	9,3	4	9,3	30	69,8	5	11,6		
20,1 Kapelusze wełniane i filcowe—Woolen and [felt hat manuf.] האל-און פילץ-האט פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
21 Powroźnictwo—Rope making שטיק-דרייערי	2	8	2	25,0	1	12,5	5	62,5	—	—		
X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing Apparel — בעקלידונג און פויג-אינדוסטריע												
1 Prac. ubiorów damsk. (na obstal.)—Ladies' [custom tailoring] שניידער דאמען-פריהאט	133	360	132	36,7	25	6,9	198	55,0	5	1,4		
2 Prac. ubiorów damsk. (na sklep)—Ladies' [ready-to-wear tailoring] שניידער דאמען-מאנאין	10	42	9	21,4	1	2,4	32	76,2	—	—		
3 Wyr. okryć wyl. na sklep—Ladies' cloak and [dress tailoring] דאמען-מאנטלען	6	28	5	17,9	2	7,1	21	75,0	—	—		
5 Gorseciarstwo—Corset making גארסעטען	3	5	3	60,0	2	40,0	—	—	—	—		
6 Pracownie ubiorów męskich (na obstalunek) [men's custom tailoring] מענער-פריהאט	125	348	125	35,9	30	8,6	192	55,2	1	0,3		
7 Prac. ubior. męsk. (na sklep)—Men's ready- [to-wear tailoring] מענער-מאנאין	34	105	34	32,4	8	7,6	61	58,1	2	1,9		
8 Pracownie ubiorów na obstal. dla wojsk. [military custom tailoring] מיליטער-פריהאט	9	26	9	34,6	2	7,7	15	57,7	—	—		
10 Spodniarstwo—Pants making הויזען-שניידער	1	3	1	33,3	1	33,3	1	33,3	—	—		
11 Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.)—Ready- [to-wear tailoring on seconds] טאנדעט-שניידער	4	5	4	80,0	1	20,0	—	—	—	—		
14 Prac. ubiorów dziecięcych—Children's [tailoring] קינדער-שניידער	3	12	2	16,7	1	8,3	9	75,0	—	—		
17 Kuśnierstwo—Furring קירושערי	4	9	4	44,5	2	22,2	3	33,3	—	—		
18 Czapnictwo—Capmaking היטעל-מאכערי	18	38	16	42,1	5	13,2	17	44,7	—	—		
20 Szwaczki (obstal.)—Custom dress making נייטארינס	32	67	32	47,8	13	19,4	21	31,3	1	1,5		
24 Dziurkowanie bielizny—Underwear cutting העש-שליפערי	2	3	2	66,7	—	—	1	33,3	—	—		
25 Kamasznictwo—Boot sewing קאמאשען-מאלערי (שטעפער)	54	136	54	39,7	7	5,1	75	55,2	—	—		
27 Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and [shoe making] שוסטער-פריהאט	186	344	182	52,9	7	2,0	133	38,7	22	6,4		
28 Szewctwo szpilek dla kupców—Nailed boot [manufacture] שוסטער סחרישע (שפילקאז)	28	73	25	34,2	1	1,4	27	37,0	20	27,4		
29 Szewctwo tekstowe—Mechanical bootmaking שוסטער מעכאנישע	3	12	3	25,0	—	—	8	66,7	1	8,3		
30 Szewctwo tand. (t. zw. III kat.)—Boot making [seconds] שוסטער-טאנדעט	4	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—		
33 Obuwie płóc. i suk. mag.—Canvas boots and [shoes] שוסטער ליחענע און סוך-מאנאין	6	18	5	27,8	4	22,2	8	44,4	1	5,6		
41 Różne wyr. do obuwia—Other shoe supplies פערשידענע אויסארבייטונגען צו שיך	3	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—		

Osoby (właściciele, członkowie rodziny, rob. naj.)

Persons (proprietors, members of family, hired

בעשעפטיגט אין די מעטיגע אינטערנעהמונגען לויט פראדוקציע-פאקטן.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאקטן	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפטיגט פערזאנען (אין סעזאן)									
			Ogółem Total סך-הכל	Właściciele Proprietors אייגענטומער		Członkowie rodziny Members of family פאמיליע-מייטגלידער		Rob. najemnych—Hired workmen לויט-ארייטער				
				Liczba Number צאהל	‰	Liczba Number צאהל	‰	Żydów—Jews יודען		Nie Żydów Non-Jews נישט-יודען		
								Liczba Number צאהל	‰	Liczba Number צאהל	‰	
42	Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats דאמעס-האטס	7	21	6	28,6	3	14,3	12	57,1	—	—	
43	Kapelusznictwo męskie—Men's hats מענער-האטס	3	6	2	33,3	2	33,3	2	33,3	—	—	
44	Ubieranie kapeluszy—Hat trimming מאדוסטירען	5	13	5	38,4	4	30,8	4	30,8	—	—	
47	Różne wyr. modniarskie Other fancy goods פערשדענע מאדע-אויסארבייטונגען	1	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	
XI. Przemysł papierniczy—Paper Products — פאפיר-אינדוסטריע												
1	Wyr. tapet, papieru kolor. i t. p.—Wall and wrapping paper manuf. פאפיר-פאפער פאבריק	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Introligatorstwo—Bookbinding אינברודערען	6	13	6	46,1	2	15,4	5	38,5	—	—	
9	Wyrób zeszytów—Exercise-book manufacture קאיעטען	1	3	1	33,3	—	—	2	66,7	—	—	
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture פאפיר-בויטלען	2	4	2	50,0	2	50,0	—	—	—	—	
12	Pudełkarstwo—Cardboard box manufacture שטאטעל-מאכער	2	21	1	4,8	—	—	20	95,2	—	—	
13	Wyrób gіль do papierosów—Cigarette tube גילדען צו פאפירעסען [manufacture]	4	17	4	23,5	3	17,7	10	58,8	—	—	
XII. Przemysł spożywczy—Foodstuffs—אינדוסטריע פון ערנערונג און גענוס-מיטלען												
1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and [grits mills] מעהל-און קאשע-מיהלען	17	87	18	20,7	9	10,4	41	47,1	19	21,8	
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries ברויט-און זעמעל-בעקערען	98	304	96	31,6	84	27,6	119	39,2	5	1,6	
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries צוקער-בעקערען	1	7	1	14,3	1	14,3	4	57,1	1	14,3	
5	Fabr. cukierków, czekol. i t. p.—Candy and [chocol. manuf.] שאקאלאר א. א. ש. פאבריק	3	66	1	1,5	1	1,5	64	97,0	—	—	
8	Wyrób sieczki—Chaff cutting שעטשקע-שניידערען	3	4	3	75,0	1	25,0	—	—	—	—	
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses שעט-הייזער	1	26	—	—	—	—	10	38,5	16	61,5	
13	Wędliniarnie—Sausage factories הארסט-פאבריקען	1	3	1	33,3	—	—	2	66,7	—	—	
22	Wyrób wody sodowej—Soda-water manufact. סאדע-וואסער פאבריקען	8	42	9	21,4	6	14,3	24	57,2	3	7,1	
26	Piwowarstwo—Beer breweries ביער-ברוייערען	1	34	—	—	—	—	7	20,6	27	79,4	
29	Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling [and packing] עסטיג-בויטערען און פאקערען	2	5	2	40,0	2	40,0	1	20,0	—	—	
30	Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco [products] טאבאק און טאבאק-אויסארבייטונגען	1	125	—	—	—	—	20	16,0	105	84,0	
XIII. Przemysł chemiczny—Chemical Products—כעמישע אינדוסטריע												
1	Fabryki mydła—Soap manufacture וויף-פאבריקען	2	7	2	28,6	—	—	5	71,4	—	—	

zatrudnione w zakł. czynnych podług rodzajów wytwórczości.

workmen) employed in active workshops according to trades.

פערזאנען (אייגענטומער, מיטגלידער, לויט-ארייטער)

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאקטן	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפטיגט פערזאנען (אין סעזאן)									
			Ogółem Total סך-הכל	Właściciele Proprietors אייגענטומער		Członkowie rodziny Members of family פאמיליע-מייטגלידער		Rob. najemnych—Hired workmen לויט-ארייטער				
				Liczba Number צאהל	‰	Liczba Number צאהל	‰	Żydów—Jews יודען		Nie Żydów Non-Jews נישט-יודען		
								Liczba Number צאהל	‰	Liczba Number צאהל	‰	
3	Olejarnie—Oil manufacture—אייל-פאבריקען	9	52	8	15,4	5	9,6	39	75,0	—	—	
4	Fabryki farby—Paint manufacture פארב-פאבריקען	1	2	1	50,0	—	—	1	50,0	—	—	
6	Wyrób atramentu—Ink manufacture טינט-פאבריקען	2	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manufact. פאסטע-פאבריקען	1	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	
8	Apteki—Drug stores—אפטיקען	5	40	5	12,5	1	2,5	23	57,5	11	27,5	
XIV. Przemysł budowlany—Building Trades—בוי-אינדוסטריע												
1	Stolarstwo budowlane—Joining בוי-טישלערען	36	76	36	47,4	5	6,6	35	46,0	—	—	
3	Malarstwo—House painting בוי-מאלער	16	32	16	50,0	3	9,4	13	40,6	—	—	
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאך-דעקער	7	13	7	53,8	—	—	6	46,2	—	—	
6	Zduni—Stove making אויזען-מאכער (זירנעס)	30	125	28	22,4	1	0,8	66	52,8	30	24,0	
7	Szklarstwo—Glazing—גלעזער	11	22	11	50,0	—	—	11	50,0	—	—	
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאלאציעס	2	11	2	18,2	—	—	4	36,4	5	45,4	
10	Malowanie sztyldów—Sign painting שילדען-מאלערען	7	22	7	31,8	4	18,2	9	40,9	2	9,1	
XV. Przemysł graficzny—Graphic Arts and Trades—גראפיק												
1	Drukarnie—Printing shops דריקערען	6	31	5	16,1	3	9,7	20	64,5	3	9,7	
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and [stamp making] גראווערען און שטעמפל-מאכער	4	7	4	57,1	1	14,3	2	28,6	—	—	
6	Zakłady fotograficzne—Photography פאטאגראפיע	9	23	9	39,1	2	8,7	12	52,2	—	—	
XVI. Przemysł czyszczenia—Cleaning and Disinfection—רייניגונגס-אינדוסטריע												
1	Łaznie—Bath houses—באד-אנשטאלטען	1	11	—	—	—	—	7	63,6	4	36,4	
2	Zakłady fryzierskie—Barber shops פריזיר-אנשטאלטען	33	85	30	35,3	3	3,5	38	44,7	14	16,5	
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמישע דיעסערען און פארבייערען	12	35	11	31,4	11	31,4	6	17,2	7	20,0	
XVII. Widowiska i zabawy—Recreation—פערוויילונגס-אנשטאלטען												
2	Kinematografy—Cinematographs קינעמאטאגראפן	2	42	2	4,8	4	9,5	29	69,0	7	16,7	

Tabela IV. 1.
Table
טעבלע

Zakłady założone: a) przed wojną b) w czasie wojny podług klas wytwórczości.
Workshops established: a) before the war b) during the war according to Industries.
אונטערנעמטונגען געגרינדעט: א) פֿאַר דער מלחמה ב) בעת דער מלחמה לויט פֿאַרזאָרענדיקונגס-קלאַסען.

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodząj wytwórczości מאָס פֿאַרזאָרענדיקונגס-קלאַסען	Zakłady założone przed 1/VIII 1914 געגרינדעט פֿאַר 1/VIII 1914				Zakłady założone 1/VIII 1914—1921 געגרינדעט 1/VIII 1914—1921											
		Zakładów אונטערנעמטונגען		Zatrudniono przed wojną געצענטע פֿאַר דער מלחמה		Zakładów אונטערנעמטונגען		Zatrudniono podczas spisu 1921 געצענטע בעת דער צענזוס 1921									
		Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Liczba ogólna. — Grand Total. אָנזאַמעלער סך-הַיְכֵל.		1840	1439	78,2	10.208	5874	57,5	4334	42,5	401	21,8	1060	53,6	492	46,4		
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stonem, Earth, Clay and Glass Wares איינזעצער פֿון שטיין, ערד, קלעם און גלאז	6	100,0	19	16	84,2	3	15,8	—	—	—	—	—	—	—	—
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאַל - אונזעצער	115	106	92,2	391	301	77,0	90	23,0	9	7,8	37	11	29,7	26	70,3
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. איינזעצער פֿון מאַשינען, אַפּאַראַטן און א. א.	46	37	80,4	114	43	37,7	71	62,3	9	19,6	22	7	31,8	15	68,2
VI	6	Przemysł drzewny, sycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. איינזעצער פֿון האַלץ, פֿלעכט, רייז און א. א.	55	50	90,9	242	209	86,4	33	13,6	5	9,1	9	9	100,0	—	—
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אינז. פֿון גומי, קאַאָטשק, גוטאַפּערק א. א.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	7	7	100,0	—	—
VIII	8	Przem. skór., przerab. szczyeliny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. איינזעצער פֿון לעדער, שפּיל, בריש, האַר א. א.	63	50	79,4	716	494	69,0	222	31,0	13	20,6	22	21	95,5	1	4,5
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל - אינזעצער	457	355	77,7	5285	1926	36,4	3359	63,6	102	22,3	642	222	34,6	420	65,4
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלדינג-אַון פֿאַר-איינזעצער	720	532	73,8	1573	1486	94,5	87	5,5	188	26,2	187	175	93,6	12	6,4
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פאַפּיר-איינזעצער	18	15	83,3	179	133	74,3	46	25,7	3	16,7	20	20	100,0	—	—

XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs איינזעצער פֿון עסנזעצער און געטראַנק-פֿאַב-פֿאַב-פֿאַב	144	113	78,5	617	401	65,0	216	35,0	31	21,5	55	41	74,5	14	25,5
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמיקאַל-איינזעצער	24	11	45,8	106	67	63,2	39	36,8	13	54,2	24	24	100,0	—	—
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades באַ-איינזעצער	122	109	89,3	668	570	85,3	98	14,7	13	10,7	4	4	100,0	—	—
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראַפיק	19	15	78,9	161	148	91,9	13	8,1	4	21,1	2	2	100,0	—	—
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רײַניגונג-און-איינזעצער	48	39	81,3	122	74	60,7	48	39,3	9	18,7	8	8	100,0	—	—
XVII	1	Widowska i zabawy—Recreation פֿרייהײַט-און-אַנאַמטען	2	1	50,0	15	6	40,0	9	60,0	1	50,0	21	17	81,0	4	19,0

Klasa wytwórczości—Industry		Zakłady założone przed 1/VIII 1914 געגרינדעט פֿאַר 1/VIII 1914				Zakłady założone 1/VIII 1914—1921 געגרינדעט 1/VIII 1914—1921			
		Zakładów אונטערנעמטונגען		Zatrudniono przed wojną געצענטע פֿאַר דער מלחמה		Zakładów אונטערנעמטונגען		Zatrudniono podczas spisu 1921 געצענטע בעת דער צענזוס 1921	
		Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט
Liczba ogólna. — Grand Total.		1840	1439	78,2	10.208	5874	57,5	4334	42,5

Σύνολος βιομηχανικών επιχειρήσεων 1851—1921
Σύνολος βιομηχανικών επιχειρήσεων 1851—1921
Σύνολος βιομηχανικών επιχειρήσεων 1851—1921
Σύνολος βιομηχανικών επιχειρήσεων 1851—1921

Tabela
Table

IV. 2.
Zakłady założone: a) przed wojną b) w czasie wojny podług rodzajów wytwórczości.
Workshops established: a) before the war b) during the war according to trades.
אונטערזעכונגען געגרינדעט: א) פאר דער מלחמה לייט פראדוקציע-פאסען. אונטערזעכונגען בעת דער צעלונג 1921.

Zakłady podczas spisu 1921.—Workshops at date of investigation 1921. אונטערזעכונגען בעת דער צעלונג 1921.																
Rodzaje wytwórczości Trades		Założono przed 1/VIII 1914 Established before 1/VIII 1914			Założono 1/VIII 1914—1921 Established 1/VIII 1914—1921			Założono pod czas spisu 1921 rob. naj. At date of investigation employed h. workmen			Założono pod czas spisu 1921 rob. naj. At date of investigation employed h. workmen					
Liczba wytwórczości Number of trades	Liczba zakładów Number of workshops	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba zakładów Number of workshops	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba robotników naj. Number of hired workmen	Liczba robotników naj. Number of hired workmen			
														%	%	%
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay etc. Prod.																
1	3	—	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	3	19	16	84,2	3	15,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Przemysł metalowy — Metal Products																
3	18	19	18	94,7	31	29	93,5	2	6,5	1	5,3	8	2	25,0	6	75,0
3,1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	26	27	26	96,3	94	93	98,9	1	1,1	1	3,7	—	—	—	—	—
7	16	17	16	94,1	89	66	74,2	23	25,8	1	5,9	1	1	100,0	—	—
8	34	38	34	89,5	147	88	59,9	59	40,1	4	10,5	4	4	100,0	—	—
14	3	4	3	75,0	4	4	100,0	—	—	1	25,0	—	—	—	—	—
16	3	3	3	100,0	14	14	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	1	1	1	100,0	10	5	50,0	5	50,0	—	—	—	—	—	—	—
37	5	5	5	100,0	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Wyrób maszyn, aparatów i t. p. — Machines, Apparati etc.																
1,1	3	4	3	75,0	70	4	5,7	66	94,3	1	25,0	20	5	25,0	15	75,0
9	2	3	2	66,7	2	2	100,0	—	—	1	33,3	1	1	100,0	—	—
13	3	3	3	100,0	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	4	4	4	100,0	13	11	84,6	2	15,4	—	—	—	—	—	—	—
VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work etc. Products																
17	28	21	21	75,0	14	14	100,0	—	—	7	25,0	1	1	100,0	—	—
18	1	1	1	100,0	6	4	66,7	2	33,3	—	—	—	—	—	—	—
19	3	3	3	100,0	5	4	80,0	1	20,0	—	—	—	—	—	—	—
VII. Wyr. z gumy, kauczuku, celluloidu i t. p. — Rubber, Gutta-Percha, Cellul. etc.																
1	1	1	1	100,0	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	1	1	1	100,0	10	10	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	1	1	1	100,0	160	138	86,3	22	13,7	3	9,7	3	3	100,0	—	—
8	31	28	28	90,3	11	11	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	5	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	1	100,0	—	—	—	—	—
12	16	15	15	93,8	56	45	80,4	11	19,6	1	6,2	6	6	100,0	—	—
VIII. Przem. skórzaný, i t. p. — Leather, Hide, Brush, etc. Prod.																
1	26	21	21	80,8	506	307	60,7	199	39,3	5	19,2	16	16	100,0	—	—
2	2	2	2	100,0	55	52	94,5	3	5,5	—	—	—	—	—	—	—
6	12	11	11	91,7	122	105	86,1	17	13,9	1	8,3	—	—	—	—	—
8	7	2	2	28,6	—	—	—	—	—	5	71,4	5	4	80,0	1	20,0
11	3	3	3	100,0	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	2	1	1	50,0	4	1	25,0	3	75,0	1	50,0	1	1	100,0	—	—
15	3	3	3	100,0	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	8	7	7	87,5	21	21	100,0	—	—	1	12,5	—	—	—	—	—
IX. Przemysł włókienniczy — Textiles																
1	31	24	24	77,4	267	60	22,5	207	77,5	7	22,6	38	6	15,8	32	84,2
2	2	2	2	100,0	106	14	13,2	92	86,8	—	—	—	—	—	—	—
2,1	64	46	46	71,9	1618	149	9,2	1469	90,8	18	28,1	370	48	13,0	322	87,0
4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	—	1	100,0	—	—

Tabela
Table
טבעות

IV. 2.

a) Zakłady założone przed wojną b) w czasie wojny podług rodzajów wytwórczości.
Workshops established a) before the war b) during the war according to trades.
אומטערעמפונגען געגרינדעט א) פאר דער מלחמה ב) בעת דער שראדוקציע-פאָרעם.

Rodzaje wytwórczości		Zakłady podczas spisu 1921. — Workshops at date of investigation 1921.														
Trades		Założono przed 1/VIII 1914						Założono 1/VIII 1914—1921								
№№	Ogółem Total	Zakładów Workshops		Zydów—Jews		Nie-Z. Non-J.		Zakładów Workshops		Zydów—Jews		Nie-Z. Non-J.				
		Liczbę Number	%	Liczbę Number	%	Liczbę Number	%	Liczbę Number	%	Liczbę Number	%					
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
4,1	9	7	77,8	55	49	89,1	6	10,9	2	22,2	—	—	—	—	—	—
5	313	248	79,2	1924	1343	69,8	581	30,2	65	20,8	150	69,4	66	30,6	—	—
8	12	11	91,7	343	8	2,3	335	97,7	1	8,3	—	—	—	—	—	—
9	4	4	100,0	64	7	10,9	57	89,1	—	—	—	—	—	—	—	—
11	4	1	25,0	30	20	66,7	10	33,3	3	75,0	11	100,0	—	—	—	—
14	9	6	66,7	10	10	100,0	—	—	3	33,3	5	100,0	—	—	—	—
16	4	3	75,0	64	62	96,9	2	3,1	1	25,0	—	—	—	—	—	—
20,1	1	1	100,0	800	200	25,0	600	75,0	—	—	—	—	—	—	—	—
21	3	2	66,7	4	4	100,0	—	—	1	33,3	—	—	—	—	—	—

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing Apparel — בעקל-יידיגע און פון-אינדוסטריע

№	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.)—Ladies' ready-to-wear (on ready-to-wear)	Prac. ubiorów męsk. (na obstal.)—Men's ready-to-wear (on ready-to-wear)	Prac. ubiorów dziecięcych—Children's ready-to-wear	Gorsciarstwo—Corset making	Pracownie ubiorów męskich (na obstalunek)—Men's custom tailoring	Prac. ubior. męsk. (na sklep)—Men's ready-to-wear (shop)	Pracownie ubiorów na obstal. dla wojsk. Military custom tailoring								
1	142	91	64,1	245	241	98,4	4	1,6	51	35,9	65	62	95,4	3	4,6
2	10	10	100,0	57	57	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	6	6	100,0	27	27	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	3	3	100,0	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	129	102	79,1	426	414	97,2	12	2,8	27	20,9	27	27	100,0	—	—
7	34	22	64,7	114	114	100,0	—	—	12	35,3	10	10	100,0	—	—
8	10	6	60,0	37	36	97,3	1	2,7	4	40,0	6	6	100,0	—	—

№	Spodniarstwo—Pants making	Kraw. landeciarskie (t. zw. III kat.)—Ready-to-wear tailoring (3rd category)	Prac. ubiorów dziecięcych—Children's ready-to-wear	Kuśnierstwo—Furring	Czapnictwo—Capmaking	Szawczki (obstal.)—Custom dress making	Dziurkowanie bielizny—Underwear cutting	Kamasznictwo—Boot sewing	Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and shoe making	Szewctwo szpilk. dla kupców—Nailed boot manufacture	Szewctwo tekstowe—Mechanical bootmaking	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.)—Boot making (seconds)	Obuwie płóc. i suk. mag.—Canvas boots and shoes	Różne wyr. do obuwia—Other shoe supplies	Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats	Kapelusznictwo męskie—Men's hats	Ubieranie kapeluszy—Hat trimming	Różne wyr. modniarskie—Other fancy goods
10	1	1	100,0	15	15	100,0	15	100,0	15	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
11	4	3	75,0	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	4	4	100,0	8	8	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	6	4	66,7	8	7	87,5	1	12,5	2	33,3	2	100,0	—	—	—	—	—	—
18	18	15	83,3	28	28	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	33	26	78,8	79	79	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	2	2	100,0	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	58	45	77,6	120	120	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	194	148	76,3	303	245	80,9	58	19,1	46	23,7	26	23	88,5	3	11,5	—	—	—
28	30	22	73,3	55	46	83,6	9	16,4	8	26,7	9	3	33,3	6	66,7	—	—	—
29	3	2	66,7	9	9	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	4	4	100,0	3	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	9	3	33,3	6	5	83,3	1	16,7	6	65,7	1	100,0	—	—	—	—	—	—
41	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	7	4	57,1	10	10	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	3	2	66,7	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	5	2	40,0	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	2	2	100,0	8	8	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

XI. Przemysł papierniczy—Paper Products — פאפיר-אינדוסטריע

№	Wyr. tapet, papieru kolor. i t. p.—Wall and paper manufacture	Introligatorstwo—Bookbinding	Wyrób zeszytów—Exercise-book manufacture	Torebki papierowe—Paper bag manufacture	Pudełkarstwo—Cardboard box manufacture	Wyrób gilz do papierosów—Cigarette tube manufacture										
1	1	1	100,0	24	4	16,7	20	83,3	—	—	—	—	—	—	—	—
6	6	5	83,3	23	22	95,7	1	4,3	1	16,7	—	—	—	—	—	—
9	1	1	100,0	12	12	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	2	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	4	3	75,0	100	75	75,0	25	25,0	1	25,0	20	100,0	—	—	—	—
13	4	4	100,0	20	20	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

XII. Przemysł spożywczy—Foodstuffs — נענטס-ליטלען און נענההונג פון ערנדוסטריע

№	Przemiat ziół na makę i kaszę—Flour and bran														
1	17	4	23,5	14	8	57,1	6	42,9	13	76,5	40	28	70,0	12	30,0

Tabela IV. 2.
Table

Zakłady założone: a) przed wojną b) w czasie wojny podług rodzajów wytwórczości.
Workshops established: a) before the war b) during the war according to trades.
אונטערזעכטונגען געגרינדעט: א) פאר דער מלחמה ב) בעת דער פראדוקציע-פאזשן.

No.	Rodzaje wytwórczości Trades	Zakłady założone przed 1/VIII 1914			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921							
		Liczba Number	%	Zatrudniono Before the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war					
2	3	100	85,0	221	213	96,4	8	3,6	15	15,0	9	8	88,9	1	11,1
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries	3	100,0	90	84	93,3	6	6,7	—	—	—	—	—	—	—
5	Fabr. cukierków, czekol i t. p.—Candy and	3	100,0	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Wyrob steczeki—Chaff cutting	1	100,0	26	10	38,5	16	61,5	—	—	—	—	—	—	—
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Wędliniarnie—Sausage factories	14	92,9	42	38	90,5	4	9,5	1	100,0	1	1	100,0	—	—
22	Wyrob wody sodowej—Soda-water manufact.	1	100,0	19	3	15,8	16	84,2	—	—	—	—	—	—	—
26	Piwarstwo—Beer breweries	2	100,0	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling	2	100,0	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco	1	100,0	200	40	20,0	160	80,0	—	—	—	—	—	—	—

XIII. Przemysł chemiczny — Chemical Products

No.	Rodzaje wytwórczości Trades	Zakłady założone przed 1/VIII 1914			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921							
		Liczba Number	%	Zatrudniono Before the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war					
1	Fabryki mydła—Soap manufacture	2	100,0	9	9	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Olejarnie—Oil manufacture	12	16,7	16	16	100,0	—	—	10	83,3	23	23	100,0	—	—
4	Fabryki farby—Paint manufacture	2	50,0	20	7	35,0	13	65,0	1	50,0	1	1	100,0	—	—
6	Wyrob atramentu—Ink manufacture	2	—	—	—	—	—	—	2	100,0	3	3	100,0	—	—
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manufact.	1	100,0	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Apteki — Drug stores	5	100,0	58	32	55,2	26	44,8	—	—	—	—	—	—	—

XIV. Przemysł budowlany — Building Trades

No.	Rodzaje wytwórczości Trades	Zakłady założone przed 1/VIII 1914			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921							
		Liczba Number	%	Zatrudniono Before the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war					
1	Stolarstwo budowlane — Joining	40	97,5	206	191	92,7	15	7,3	1	2,5	2	2	100,0	—	—
3	Malarstwo — House painting	20	100,0	50	50	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Blacharstwo bud. — Tin smithing and roofing	8	75,0	8	8	100,0	—	—	2	25,0	—	—	—	—	—
6	Zduni—Stove making	33	90,9	332	252	75,9	80	24,1	3	9,1	—	—	—	—	—
7	Szklarstwo — Glazing	11	81,8	13	13	100,0	—	—	2	18,2	—	—	—	—	—
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring	3	33,3	20	20	100,0	—	—	2	66,7	1	1	100,0	—	—
10	Malowanie sztyftów—Sign painting	7	57,1	39	36	92,3	3	7,7	3	42,9	1	1	100,0	—	—

XV. Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades

No.	Rodzaje wytwórczości Trades	Zakłady założone przed 1/VIII 1914			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921							
		Liczba Number	%	Zatrudniono Before the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war					
1	Drukarnie — Printing shops	6	100,0	109	98	89,9	11	10,1	—	—	—	—	—	—	—
5	Rytownictwo i wyr. stempli — Engraving and stamp making	4	75,0	14	14	100,0	—	—	1	25,0	—	—	—	—	—
6	Zakłady fotograficzne — Photography	9	66,7	38	36	94,7	2	5,3	3	33,3	2	2	100,0	—	—

XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection

No.	Rodzaje wytwórczości Trades	Zakłady założone przed 1/VIII 1914			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921							
		Liczba Number	%	Zatrudniono Before the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war					
1	Łaźnie — Bath houses	1	100,0	11	7	63,6	4	36,4	—	—	—	—	—	—	—
2	Zakłady fryzjerskie — Barber shops	33	78,8	72	57	79,2	15	20,8	7	21,2	8	8	100,0	—	—
3	Pralnie chem. i farbiarnie — Chemical dyeing and laundering	14	85,7	39	10	25,6	29	74,4	2	14,3	—	—	—	—	—

XVII. Widowiska i zabawy — Recreation

No.	Rodzaje wytwórczości Trades	Zakłady założone przed 1/VIII 1914			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921			Zakłady założone w czasie wojny 1/VIII 1914—1921							
		Liczba Number	%	Zatrudniono Before the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war	Liczba Number	%	Zatrudniono During the war					
2	Kinematografy — Cinematographs	2	50,0	15	6	40,0	9	60,0	1	50,0	21	17	81,0	4	19,0

Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914:															
Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציאנס-קלאסען	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-קלאסען	Klasy wytwórczości Industry פראדוקציאנס-קלאסען	Ogółem — Total — סך-הכל							Z robotnikami					
			Robotników najemn.—Hired workmen לויט-ארבייטער							I					
			Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen אונטערנעמען און ל.א.ב.			Liczba rob. naj.—No. of ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען	
			Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Zakłady No. of workshops צאהל אונטערנעמען	Razem Total צואמען	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%	
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
108	Liczba ogólna. — Grand Total. אלגעמינער סך-הכל.		1376	10208	5874	57,5	4334	42,5	269	170	170	164	96,5		
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייט און גלאז	6	19	16	84,2	3	15,8	3	—	—	—	—		
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	103	378	300	79,4	78	20,6	16	12	12	12	100,0		
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, פארראטען אין אנד.	37	118	43	36,4	75	63,6	13	11	11	10	90,9		
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, סלעכט, דריי און אנד.	48	234	209	89,3	25	10,7	5	2	2	2	100,0		
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אינד. פון גומי, קאאוטשוק, גוטאפערטשע א. א.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
VIII	8	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האר א. א.	49	716	494	69,0	222	31,0	6	2	2	2	100,0		
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	299	5324	1926	36,2	3398	63,8	60	24	24	22	91,7		
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלידונג-און פון-אינדוסטריע	532	1573	1486	94,5	87	5,5	115	78	78	76	97,4		
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	14	154	133	86,4	21	13,6	4	—	—	—	—		
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנערונג אין בענוס-מיטלען	113	620	402	64,8	218	35,2	15	21	21	21	100,0		
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	11	106	67	63,2	39	36,8	—	—	—	—	—		
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	109	668	570	85,3	98	14,7	27	14	14	14	100,0		
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק	15	161	148	91,9	13	8,1	1	1	1	1	100,0		
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונג-אינדוסטריע	39	122	74	60,7	48	39,3	4	5	5	4	80,0		
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פערהילונג-אנשטאלטען	1	15	6	40,0	9	60,0	—	—	—	—	—		

„Pre war“ workshops in 1914: — „פאר-מלחמה“ אונטערנעמען אין 1914:																					
najemnymi		With hired workmen												מיט לויט-ארבייטער							
hired workmen צאהל לויט- נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויט-ארבייטער						Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויט-ארבייטער						Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויט-ארבייטער							
Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען	
Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
6	3,5	394	94,7	897	94,7	50	5,3	195	85,6	779	91,0	77	9,0	177	1320	1166	88,3	154	11,7	—	—
—	—	1	3	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—	—	—	2	16	14	87,5	2	12,5	—	—
—	—	36	89	83	93,3	6	6,7	18	78	70	89,7	8	10,3	16	119	103	86,6	16	13,4	—	—
1	9,1	6	13	13	100,0	—	—	3	14	12	85,7	2	14,3	2	14	4	28,6	10	71,4	—	—
—	—	17	42	42	100,0	—	—	13	58	53	91,4	5	8,6	6	48	48	100,0	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	5	11	11	100,0	—	—	6	27	22	81,5	5	18,5	6	53	40	75,5	13	24,5	—	—
2	8,3	55	131	122	93,1	9	6,9	35	155	130	83,9	25	16,1	37	284	226	79,6	58	20,4	—	—
2	2,6	178	425	412	96,9	13	3,1	79	345	331	95,9	14	4,1	71	514	489	95,1	25	4,9	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	4	18	17	94,4	1	5,6	3	25	25	100,0	—	—	—	—
—	—	44	104	101	97,1	3	2,9	16	70	67	95,7	3	4,3	11	72	65	90,3	7	9,7	—	—
—	—	3	9	8	88,9	1	11,1	—	—	—	—	—	—	4	32	29	90,6	3	9,4	—	—
—	—	28	66	66	100,0	—	—	11	48	43	89,6	5	10,4	14	103	100	97,1	3	2,9	—	—
—	—	3	7	7	100,0	—	—	3	14	14	100,0	—	—	1	10	10	100,0	—	—	—	—
1	20,0	18	47	30	63,8	17	36,2	7	29	20	69,0	9	31,0	4	30	13	43,3	17	56,7	—	—

Tabela IV a. 1. Dalszy ciąg Continuation

Ugrupowania zakładów „przedwojen” Classification of the „pre war” workshops according to the number of hired workmen employed before the war (1914).

Klasa wytwórczości—Industry		Zakłady „przedwojenne” w r. 1914:													
Rodzaje wytwórczości Trades		Klasy wytwórczości Industry													
№№		Z robotnikami najemnymi With													
		II — 15						16 — 20							
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen						Liczba rob. naj.—No. of hired workmen							
		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.	
		Liczba Number	%	Liczba Number	%		Liczba Number	%	Liczba Number	%		Liczba Number	%	Liczba Number	%
1	2	3	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	
108	Liczba ogólna. — Grand Total.	53	710	481	67,7	229	32,3	35	640	345	53,9	295	46,1		
III	2 Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
IV	9 Przemysł metalowy—Metal Products	2	24	10	41,7	14	58,3	3	56	22	39,3	34	60,7		
V	7 Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
VI	6 Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod.	3	44	38	86,4	6	13,6	2	40	26	65,0	14	35,0		
VII	1 Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
VIII	8 Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	10	136	118	86,8	18	13,2	5	96	62	64,6	34	35,4		
IX	13 Przemysł włókienniczy—Textiles	24	321	172	53,6	149	46,4	13	225	75	33,3	150	66,7		
X	25 Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel	5	70	50	71,4	20	28,6	2	32	24	75,0	8	25,0		
XI	6 Przemysł papierniczy—Paper Products	1	12	12	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—		
XII	11 Przemysł spożywczy—Foodstuffs	1	15	10	66,7	5	33,3	1	19	3	15,8	16	84,2		
XIII	6 Przemysł chemiczny Chemical Products	1	11	7	63,6	4	36,4	3	54	23	42,6	31	57,4		
XIV	7 Przemysł budowlany—Building Trades	2	27	27	100,0	—	—	4	80	80	100,0	—	—		
XV	3 Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades	2	24	24	100,0	—	—	2	38	30	78,9	8	21,1		
XVI	3 Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection	1	11	7	63,6	4	36,4	—	—	—	—	—	—		
XVII	1 Widowiska i zabawy—Recreation	1	15	6	40,0	9	60,0	—	—	—	—	—	—		

nych” podług liczby rob. naj. przed wojną (1914). According to the number of hired workmen employed before the war (1914).

„פאר-מלחמה” אונטערנעהמונגען אין 1914: „Pre war” workshops in 1914:

Klasa wytwórczości—Industry		מייט לויין-ארבייטער hired workmen																		
		21 — 30						31 — 50						51 i wyżej — and over — 51 אין מער						
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen						Liczba rob. naj.—No. of hired workmen						Liczba rob. naj.—No. of hired workmen						
		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.	
		Liczba Number	%	Liczba Number	%		Liczba Number	%	Liczba Number	%		Liczba Number	%	Liczba Number	%		Liczba Number	%	Liczba Number	%
47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64			
29	763	476	62,4	287	37,6	23	915	359	39,2	556	60,8	31	3887	1207	31,1	2680	68,9			
III	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
IV	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
V	1	22	2	9,1	20	90,9	1	44	2	4,5	42	95,5	—	—	—	—	—			
VI	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
VII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
VIII	4	105	66	62,9	39	37,1	4	166	113	68,0	53	32,0	1	120	60	50,0	60	50,0		
IX	10	257	133	51,8	124	48,2	15	578	119	20,6	459	79,4	26	3349	927	27,7	2422	72,3		
X	3	69	64	92,8	5	7,2	1	40	40	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—		
XI	1	24	4	16,7	20	83,3	—	—	—	—	—	—	1	75	75	100,0	—	—		
XII	2	56	40	71,4	16	28,6	—	—	—	—	—	—	2	263	95	36,1	168	63,9		
XIII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XIV	7	200	140	70,0	60	30,0	1	50	50	100,0	—	—	1	80	50	62,5	30	37,5		
XV	1	30	27	90,0	3	10,0	1	37	35	94,6	2	5,4	—	—	—	—	—	—		
XVI	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XVII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

IV^a. 2.

Podług rodzajów wytwórczości.

According to trades.

לויט פראדוקצאנס-פאכען.

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“

Classification of the „pre-war“ workshops according to

לויט-ארבייטער פאר דער מלחמה (1914).

Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914:

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקצאנס-פאכען	Ogółem — Total — סך-הכל		Z robotnikami											
	Robotników najemn. — Hired workmen		Liczba rob. naj. — No. of hired workmen											
	Liczba zakładow. — No. of workshops		Liczba zakładow. — No. of workshops											
	Zakłady bez rob. najemn. — Without hired workmen		Zakłady bez rob. najemn. — Without hired workmen											
	Razem Total		Żydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.		Żydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.		Żydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.	
			Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%
			צאהל	0/0	צאהל	0/0	צאהל	0/0	צאהל	0/0	צאהל	0/0	צאהל	0/0
			צאהל	0/0	צאהל	0/0	צאהל	0/0	צאהל	0/0	צאהל	0/0	צאהל	0/0

III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay

1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving	3						3					
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing	3	19	16	84,2	3	15,8						

IV. Przemysł metalowy — Metal

3	Kuźnie—Smitheries	17	29	29	100,0			1	9	9	100,0		
3,1	Odlownie—Foundries												
6	Blacharstwo—Tin-plate work	26	94	93	98,9	1	1,1	2	1	1	100,0		
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops	16	89	66	74,2	23	25,8						
8	Ślusarstwo—Locksmith work	32	136	87	64,0	49	36,0	7	1	1	100,0		
14	Mosiężnictwo—Braziers	3	4	4	100,0			1	1	1	100,0		
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work	3	14	14	100,0			1					
19	Łóżka metalowe—Metal bed manufacture	1	10	5	50,0	5	50,0						
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work	5	2	2	100,0			4					

V. Wyrób maszyn, aparatów, instrumentów i środków przewozowych — Machines, Apparati, Instruments

1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery	3	74	4	5,4	70	94,6						
9	Stelmachostwo—Cartwrighting	2	2	2	100,0			1					
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf.	3	4	4	100,0			2	2	2	100,0		
16	Technicy dentyści—Mechanical dentistry	4	13	11	84,6	2	15,4	1					
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making	21	14	14	100,0			10	8	8	100,0		
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights	1	6	4	66,7	2	33,3						
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments	3	5	4	80,0	1	20,0	1	1	1			

VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and

3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture	1	5	5	100,0								
5	Wyr. podeszew drewnianych—Wooden sole	1	10	10	100,0								
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (cabinet making)	28	160	138	86,3	22	13,7	3					

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).

the number of hired workmen employed before the war (1914).

לויט-ארבייטער פון די „פאר מלחמה“ אונטערנעמונגען לויט דער צאהל

„Pre war“ workshops in 1914:

פאר מלחמה אונטערנעמונגען אין 1914:

najemnymi	With hired workmen											מיט לויט-ארבייטער			
	2 — 3		4 — 5		6 — 10		11 — 20		21 — 50		51 — 100		101 — 200		
	Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		
	Zydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.		Zydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.		Zydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.		Zydów—Jews		
	Razem Total			Razem Total			Razem Total			Razem Total			Razem Total		

and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז

Products — מעטאל-אינדוסטריע

and Transportation Vehicles — אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען, אינסטרומענטען און טראנספארט-מיטלען

Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.

Tabela IV a. 2. Dalszy ciąg Continuation of the Classification of the "pre war" workshops according to the number of hired workmen employed before the war (1914).

Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914:

Rodzaje wytwórczości Trades	Z robotnikami najemnymi												With	
	II — 15						16 — 20							
	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.			
	Liczba zakładow	Razem	Liczba	%	Liczba	%	Liczba zakładow	Razem	Liczba	%	Liczba	%		
III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay														
1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving													
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing													
IV. Przemysł metalowy — Metal														
3	Kuźnie—Smitheries													
3,1	Odlewnie—Foundries													
6	Błacharstwo—Tin-plate work													
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops	1	12	4	33,3	8	66,7	1	16	10	62,5	6	37,5	
8	Ślusarstwo—Locksmith work	1	12	6	50,0	6	50,0	2	40	12	30,0	28	70,0	
14	Mosiężnictwo—Braziers													
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work													
19	Lóżka metalowe—Metal bed manufacture													
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work													
V. Wyrób maszyn, aparatów, instrumentów i środków przewozowych i t. p. — Machines, Apparati Instruments														
1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery													
9	Stelmachostwo—Cartwrighting													
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf.													
16	Technicy dentyści—Mechanical dentistry													
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making													
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights													
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments													
VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and														
3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture													
5	Wyr. podeszew drewnianych—Wooden sole													
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (cabinet making)	2	29	23	79,3	6	20,7	2	40	26	65,0	14	35,0	

„Pre war“ workshops in 1914: — „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914: גרויסרונג פון די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט דער צאהל לויין-ארבייטער

„Pre war“ workshops in 1914: — „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914:

Rodzaje wytwórczości Trades	מיט לויין-ארבייטער												Rodzaje wytwórczości Trades						
	21 — 30				31 — 50				51 i wyżej — and over — 51 און מער										
	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.			Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.	
	Liczba zakładow	Razem	Liczba	%	Liczba	%	Liczba zakładow	Razem	Liczba	%	Liczba	%		Liczba zakładow	Razem	Liczba	%	Liczba	%
and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז																			
																			1
																			3
Products — מעטאל-אינדוסטריע																			
																			3
																			3,1
																			6
																			7
																			8
																			14
																			16
																			19
																			37
and Transportation Vehicles — אינד. פון מאשינען, אפארטען, אינסטרומענטען און טראנספארט-מיטלען																			
	1	22	2	9,1	20	90,9		1	44	2	4,5	42	95,5						1,1
																			9
																			13
																			16
																			17
																			18
																			19
Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.																			
																			3
																			5
																			8

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“
Classification of the "pre-war" workshops according to
לויין-ארבייטער פאר דער מלחמה (1914).

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען		Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914:												
		Ogółem — Total — סך-הכל								Z robotnikami				
		Robotników najemn.—Hired workmen לויין-ארבייטער								Z robotnikami				
		Zakładów Workshops אונטערנעמען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen אונטערנעמען און ל. ארבייטער		Zakładów Workshops אונטערנעמען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען
№	№	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
9	Tapicerstwo—Upholstery טאפעצורערי	5	11	11	100,0	—	—	—	1	—	—	—	—	—
11	Zakłady snycerskie—Wood carving שניצערי	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Zakłady tokarskie—Wood turning טאקערי	13	48	45	93,8	3	6,2	—	1	2	2	100,0	—	—
VII. Wyr. z gumy, kauczuku, celluloidu i t. p.—Rubber, Gutta-														
1	Grzebienie celluloidowe—Celluloid comb צעלולואיד-קאמבן [manuf.]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII. Przem. skórzaný, przerabianie szczeciny, włosia, piór i t. p. — Leather, Hide, Brush,														
1	Garbarstwo—Leather tanneries— נארבערי	21	541	339	62,7	202	37,3	—	—	—	—	—	—	—
2	Przyrządzanie skór—Leather dressing לעדער-צורייכטונג	1	20	20	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Wałkowanie skór—Leather forming לעדער-האלקערי	11	122	105	86,1	17	13,9	—	—	—	—	—	—	—
8	Rymarstwo—Harness making רימערי	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
11	Rękawiczki skórzané—Leather glove making לעדער-הענטשקעס	3	3	3	100,0	—	—	—	1	1	1	100,0	—	—
12	Wyrób pasków skórzaných—Belt making פאסקעס-מאלערי	1	4	1	25,0	3	75,0	—	—	—	—	—	—	—
15	Sortow. i wiązanie szczeciny—Brush binding and sorting	3	5	5	100,0	—	—	—	1	1	1	100,0	—	—
16	Wyroby perukarskie—Wig making פארקען-מאלערי	7	21	21	100,0	—	—	—	2	—	—	—	—	—
IX. Przemysł włókienniczy —														
1	Sortowanie szmat i szarpiarnie—Rag sorting [and cutting] שמאטעס-סארטירערי און רייסערי	6	88	25	28,4	63	71,6	—	—	—	—	—	—	—
2	Wyrób waty—Wadding האטע-אויסארבייטונג	2	117	14	12,0	103	88,0	—	—	—	—	—	—	—
2,1	Przędzalnie—Spinning— שפינערי	32	1075	136	12,7	939	87,3	—	—	—	—	—	—	—
4	Nawijalnie—Cotton winding— שפילערי	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4,1	Snowalnie—Chasing and shearing טריבערי און שערערי	7	55	49	89,1	6	10,9	—	1	—	—	—	—	—
5	Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and woolsey weaving—האל-וואל-האל-העבערי	234	2742	1369	49,9	1373	50,1	52	24	24	22	91,7	—	—
8	Apertura i bielarnie—Dressing and bleaching אפרעטור און בליכערי	5	314	37	11,8	277	88,2	—	1	—	—	—	—	—
9	Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping פארבערי און דרוקערי	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear [knitting] טריקאטז-אויסארבייטונג	1	30	20	66,7	10	33,3	—	—	—	—	—	—	—
14	Pończosznictwo—Stocking manufacture זאקען-פאבריקען	6	10	10	100,0	—	—	—	4	—	—	—	—	—

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
the number of hired workmen employed before the war (1914).
גרופירונג פון די „פאר מלחמה“ אונטערנעמען לויט דער צאהל

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען		„Pre war“ workshops in 1914: — פאר-מלחמה אונטערנעמען אין 1914:																		
		najemnymi								With hired workmen										
		najemnymi								With hired workmen										
		Zakładów Workshops אונטערנעמען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen אונטערנעמען און ל. ארבייטער		Zakładów Workshops אונטערנעמען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען						
№	№	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%							
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
—	—	3	6	6	100,0	—	—	—	1	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	5	13	13	100,0	—	—	—	4	18	15	83,3	3	16,7	—	—	—	—	—	
Percha, Celluloid etc. Products— אינדוסטריע פון גומי, קאאטשוק, גוטאפערטשע, צעלולאיד א. א. א.																				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hair etc. Products— אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האָר א. א. א.																				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	5	100,0	—	—	3	25	16	64,0	9	36,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	14	12	85,7	2	14,3	3	28	24	85,7	4	14,3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	1	25,0	3	75,0	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	4	9	9	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Textiles— טעקסטיל-אינדוסטריע																				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10	2	20,0	8	80,0	1	9	1	11,1	8	88,9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	4	66,7	2	33,3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	4	66,7	2	33,3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	3	3	100,0	—	—	—	1	5	5	100,0	—	—	2	16	13	81,3	3	18,7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	53	53	126	117	92,9	9	7,1	—	30	132	115	87,1	17	12,9	31	239	196	82,0	43	18,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	8	100,0	—	—

Tabela IV a. 2. Dalszy ciąg Continuation

Zakłady „przedwojenne” w r. 1914:

Z robotnikami najemnymi With

Rodzaje wytwórczości Trades	Liczba zakładowość No. of workshops												Rodzaje wytwórczości Trades
	II — 15						16 — 20						
	Liczba zakładowość No. of workshops	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען		Liczba zakładowość No. of workshops	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען				
		Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number		%	Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	
zakał צאהל			%	zakał צאהל	%		zakał צאהל		%	zakał צאהל	%		
2	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	2
16													16
20,1													20,1
21													21

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing

1	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.)—Ladies' custom tailoring													1
2	Prac. ubiorów damsk. (na sklep) — Ladies' ready-to-wear tailoring													2
3	Wyr. okryć wyl. na sklep — Ladies' cloak and dress tailoring													3
5	Gorsciarstwo—Corset making													5
6	Pracownie ubiorów męskich (na obstalunek) Men's custom tailoring	2	28	24	85,7	4	14,3	1	16	16	100,0			6
7	Prac. ubior. męsk. (na sklep) — Men's ready-to-wear tailoring													7
8	Pracownie ubiorów na obstal. dla wojsk. Military custom tailoring													8
10	Spodniarstwo — Pants making	1	15	15	100,0									10
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.)—Ready-to-wear tailoring on seconds													11
14	Prac. ubiorów dziecięcych — Children's tailoring													14
17	Kuśnierstwo—Furring													17
18	Czapnictwo—Capmaking													18
20	Szwaczki (obstal.) — Custom dress making													20
24	Dziurkowanie bielizny—Underwear cutting													24
25	Kamasznictwo—Boot sewing													25
27	Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and shoe making	2	27	11	40,7	16	59,3	1	16	8	50,0	8	50,0	27
28	Szewctwo szpilek dla kopców—Nailed boot manufacture													28
29	Szewctwo tekstowe—Mechanical bootmaking													29
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.)—Boot making (seconds)													30
33	Obuwie płóc. i suk. mag.—Canvas boots and shoes													33
41	Różne wyr. do obuwia—Other shoe supplies													41

nych" podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
ding to the number of hired workmen employed before the war (1914).

גרוסירונג פון די „פאר-מלחמה” אונטערנעמונגען לויט דער צאהל לויט-ארבייטער

“Pre war” workshops in 1914: — פאר-מלחמה אונטערנעמונגען אין 1914:

hired workmen מיט לויט-ארבייטער

Liczba zakładowość No. of workshops	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen												Rodzaje wytwórczości Trades						
	21 — 30				31 — 50				51 i wyżej — and over										
	Razem Total	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען		Razem Total	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען		Razem Total	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. ניסט-יודען					
		Liczba Number	%	Liczba Number	%		Liczba Number	%	Liczba Number	%		Liczba Number		%	Liczba Number	%			
zakał צאהל			%	zakał צאהל	%			zakał צאהל	%	zakał צאהל			%	zakał צאהל	%	zakał צאהל	%		
47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	2	
																			16
																			20,1
																			21

Apparel — און פוץ-אנדוסטריע בעקליידונג

1																			1
2																			2
3																			3
5																			5
6	1	22	17	77,3	5	22,7													6
7						1	40	40	100,0										7
8																			8
10																			10
11																			11
14																			14
17																			17
18																			18
20	1	25	25	100,0															20
24																			24
25	1	22	22	100,0															25
27																			27
28																			28
29																			29
30																			30
33																			33
41																			41

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“

Classification of the "pre war" workshops according to

לויין-ארבייטער פאר דער מלחמה (1914).

Main table on the left page, titled 'Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914:'. It contains three sections: 'Rodzaje wytwórczości' (Trades), 'XI. Przemysł papierniczy — Paper', and 'XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs'. Each section lists various trades and products with columns for total count, Jewish and non-Jewish counts, and percentages.

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).

the number of hired workmen employed before the war (1914).

גרופירונג פון די „פאר מלחמה“ אונטערנעמונגען לויט דער צאהל

Main table on the right page, titled '„Pre war“ workshops in 1914:'. It contains three sections: 'Pre war workshops in 1914', 'IX. Przemysł włókienniczy — Textile', and 'XIII. Przemysł chemiczny — Chemical'. Each section lists various trades and products with columns for hired workmen, Jewish and non-Jewish counts, and percentages.

Tabela IV a. 2. Dalszy ciąg Continuation פארטע צוונג פארטע צוונג

Ugrupowania zakładów „przedwojen”
Classification of the “pre war” workshops according to the number of hired workmen employed before the war (1914).

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע פאמען		Zakłady „przedwojenne” w r. 1914: With											
		11 — 15						16 — 20					
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען	
		Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%
№	№	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46
XI. Przemysł papierniczy — Paper													
1	Wyr. tapet, papieru kolor. i t. p.—Wall and paper manuf.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Introligatorstwo—Bookbinding	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Wyrób zeszytów—Exercise-book manufacture	1	12	12	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Pudelkarstwo—Cardboard box manufacture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Wyrób gilz do papierosów—Cigarette tube manufacture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs													
1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and [grits mills]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries	1	15	10	66,7	5	33,3	—	—	—	—	—	—
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Fabr. cukierków, czekol i t. p.—Candy and [chocol. manuf.]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Wyrób szezki—Chaff cutting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Wędliniarnie—Sausage factories	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Wyrób wody sodowej—Soda-water manufact.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Piwowarstwo—Beer breweries	—	—	—	—	—	—	1	19	3	15,8	16	84,2
29	Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling [and packing]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco products	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIII. Przemysł chemiczny — Chemical													
1	Fabryki mydła—Soap manufacture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

„Pre war” workshops in 1914: — :1914 און אונטערנעהמונגען אין 1914:
hired workmen מיט לויין ארבייטער

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע פאמען		“Pre war” workshops in 1914: — :1914 און אונטערנעהמונגען אין 1914: hired workmen מיט לויין ארבייטער																	
		21 — 30				31 — 50				51 i wyżej — and over — מער און מער									
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען	
		Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%
№	№	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64
Products — פאפיר-אינדוסטריע																			
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	75	75	100,0	—	—
13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
אינדוסטריע פון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען																			
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	54	90,0	6	10,0
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	203	41	20,2	162	79,8
Products — כעמישע-אינדוסטריע																			
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tabela
Table
טאבעלע } **IV^a. 2.**

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“
Classification of the "pre-war" workshops according to
לויז-ארבייטער פאר דער מלחמה (1914).

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע־אָנס-פאכען		Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914:													
		Ogółem — Total — סך-הכל													
		Z robotnikami													
		Robotników najemn. — Hired workmen לויז-ארבייטער							Zakłady bez rob. najemn. — Without hired workmen אונטערנימען און ל.א.ב.						
Liczba zakładow. No. of workshops צאָהל אונטערנימען	Razem Total זאָממען		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Liczba zakładow. No. of workshops צאָהל אונטערנימען	Razem Total זאָממען		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען			
	Number צאָהל	%	Number צאָהל	%	Number צאָהל	%		Number צאָהל	%	Number צאָהל	%	Number צאָהל	%		
№№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
XIV. Przemysł budowlany —															
3	Olejarnie—Oil manufacture— איי-ל-סאָביריקען	2	16	16	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Fabryki farby—Paint manufacture סארב-סאָביריקען	1	20	7	35,0	13	65,0	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Wyrób atramentu—Ink manufacture טינט-סאָביריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf. סאָסטע-סאָביריקען	1	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Apteki — Drug stores — אַפטיקען	5	58	32	55,2	26	44,8	—	—	—	—	—	—	—	—
XV. Przemysł graficzny—Graphic															
1	Drukarnie — Printing shops דריקעריי	6	109	98	89,9	11	10,1	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamp making גראַוירער און סטעמפל-מאַכער	3	14	14	100,0	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
6	Zakłady fotograficzne — Photography פאָטאָגראַפיע	6	38	36	94,7	2	5,3	—	—	1	1	100,0	—	—	—
XVI. Przemysł czyszczenia—Cleaning															
1	Łaznie — Bath houses — באָד-אַנסטאלטען	1	11	7	63,6	4	36,4	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Zakłady fryzierskie—Barber shops פּאַרזינג-אַנסטאלטען	26	72	57	79,2	15	20,8	2	4	4	3	75,0	—	—	—
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing (and laundering) כעמישע העשעריי און פאַרבעריי	12	39	10	25,6	29	74,4	2	1	1	1	100,0	—	—	—
XVII. Widowiska i zabawy—															
2	Kinematografy — Cinematographs קינעמאַטאָגראַפיען	1	15	6	40,0	9	60,0	—	—	—	—	—	—	—	—

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
the number of hired workmen employed before the war (1914).
גרופירונג פון די „פאר מלחמה“ אונטערנימען לויט דער צאָהל

najemnymi hired workmen צאָהל לויז-ארבייטער		„Pre war“ workshops in 1914: — פאר-מלחמה אונטערנימען אין 1914:																	
		With hired workmen							מיט לויז-ארבייטער										
		2 — 3			4 — 5				6 — 10			11 — 20			21 — 50				
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאָהל לויז-ארבייטער		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאָהל לויז-ארבייטער		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאָהל לויז-ארבייטער		Żydów—Jews יידען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יידען	
Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%		
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16	16	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	3	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—	—	—	1	10	7	70,0	3	30,0
Building Trades—בוי-אינדוסטריע																			
—	—	9	21	21	100,0	—	—	5	23	23	100,0	—	—	8	58	58	100,0	—	—
—	—	7	17	17	100,0	—	—	3	12	12	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	10	23	23	100,0	—	—	2	9	4	44,4	5	55,6	3	23	23	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	4	100,0	—	—	1	8	8	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14	11	78,6	3	21,4
Arts and Trades—גראַפיק																			
—	—	—	—	—	—	—	—	2	10	10	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	4	100,0	—	—	1	10	10	100,0	—	—
—	—	3	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
and Disinfection—רייניגונגס-אינדוסטריע																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	25,0	14	38	29	76,3	9	23,7	5	20	15	75,0	5	25,0	1	10	10	100,0	—	—
—	—	4	9	1	11,1	8	88,9	2	9	5	55,6	4	44,4	3	20	3	15,0	17	85,0
Recreation—פערוויליגונגס-אַנסטאלטען																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ugrupowania zakładów „przedwojen”
Classification of the "pre war" workshops according to the number of hired workmen employed before the war (1914).

Rodzaje wytwórczości Trades פּראָדוקצאַנס-פּאַנען		Z robotnikami najemnymi With													
		11 — 15							16 — 20						
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.			
		Razem Total	Liczba Number	0/0	Liczba Number	0/0	Razem Total	Liczba Number	0/0	Liczba Number	0/0				
Zakłady „przedwojenne” w r. 1914:		35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46		
3	Olejarnie—Oil manufacture—אייִל-פאַבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Fabryki farby—Paint manufacture—פאַרב-פאַבריקען	—	—	—	—	—	—	1	20	7	35,0	13	65,0	—	—
6	Wyrób atramentu—Ink manufacture—טינט-פאַבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf.—פאַסטע-פאַבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Apteki—Drug stores—אַפטיקען	1	11	7	63,6	4	36,4	2	34	16	47,1	18	52,9	—	—
XIV. Przemysł budowlany—															
1	Stolarstwo budowlane — Joining—בוי-טייטלערע	1	12	12	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Malarstwo — House painting—בוי-מאַלערע	—	—	—	—	—	—	1	20	20	100,0	—	—	—	—
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing—בוי-בלנכער און דאַך-דעקער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Zduni—Stove making—אויזען-מאַלער (זדונעס)	1	15	15	100,0	—	—	2	40	40	100,0	—	—	—	—
7	Szklarstwo — Glazing — גלעזער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring—עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס	—	—	—	—	—	—	1	20	20	100,0	—	—	—	—
10	Malowanie szyldów—Sign painting—שיילדען-מאַלערע	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XV. Przemysł graficzny—Graphic															
1	Drukarnie — Printing shops—דרוקערע	1	12	12	100,0	—	—	1	20	14	70,0	6	30,0	—	—
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamp making—גראַווירער און סטעמפל-מאַלער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Zakłady fotograficzne — Photography—פּאָטאָגראַפיע	1	12	12	100,0	—	—	1	18	16	88,9	2	11,1	—	—
XVI. Przemysł czyszczenia—Cleaning															
1	Łaźnie — Bath houses — באַד-אַנסטאַלעטען	1	11	7	63,6	4	36,4	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops—פּרייזער-אַנסטאַלעטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing and laundering—כעמישע רעסערע אין פאַרבערע	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII. Widowiska i zabawy—															
2	Kinematografy — Cinematographs—קינעמאַטאָגראַפיען	1	15	6	40,0	9	60,0	—	—	—	—	—	—	—	—

nych” podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
According to the number of hired workmen employed before the war (1914).

גרויפֿירונג פֿון די „פֿאַר-מלחמה” אונטערנעמונגען לויט דער צאָהל לוי-אַרבייטער

Rodzaje wytwórczości Trades פּראָדוקצאַנס-פּאַנען		„Pre war” workshops in 1914: פֿאַר-מלחמה אונטערנעמונגען אין 1914:																		
		hired workmen							מיט לוי-אַרבייטער											
		21 — 30		31 — 50		51 i wyżej — and over — 51 אין מער		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		
		Razem Total	Liczba Number	0/0	Liczba Number	0/0	Razem Total	Liczba Number	0/0	Liczba Number	0/0	Razem Total	Liczba Number	0/0	Liczba Number	0/0				
No. of workshops		47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	No. of workshops
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Building Trades—בוי-אינדוסטריע																				
3	—	85	70	82,4	15	17,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
3	—	90	45	50,0	45	50,0	1	50	50	100,0	—	—	—	1	80	50	62,5	30	37,5	6
7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
1	—	25	25	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Arts and Trades—גראַפיק																				
1	—	30	27	90,0	3	10,0	1	37	35	94,6	2	5,4	—	—	—	—	—	—	—	1
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
and Disinfection—רייניגונגס-אינדוסטריע																				
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Recreation—פּערזענלעך-אַנשטאַלעטען																				
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2

Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציע־קלאסען		Założono zakładów											Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציע־קלאסען
		I/VIII 1914—I/III-21			1914			1915					
		Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. לויט דער צעהלונג אונטערנעמונגען	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. לויט דער צעהלונג אונטערנעמונגען	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. לויט דער צעהלונג אונטערנעמונגען			
		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%				
108	Liczba ogólna. — Grand Total. אלגעמיינער סך-הכל.	1841	401	21,8	1060	6	0,3	5	53	2,9	147		
III	2 Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייס און גלאז	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	III	
IV	9 Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	115	9	7,8	37	—	—	—	—	—	—	IV	
V	7 Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.	46	9	19,6	22	—	—	—	3	6,5	1	V	
VI	6 Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.	55	5	9,1	9	1	1,8	—	—	—	—	VI	
VII	1 Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אנד. פון גומי, קאוטשוק, גוטאפערטשע א. א.	1	1	100,0	7	—	—	—	—	—	—	VII	
VIII	8 Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האר א. א.	63	13	20,6	22	—	—	—	—	—	—	VIII	
IX	13 Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	457	102	22,3	642	1	0,2	2	8	1,8	66	IX	
X	25 Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלידונג-און פון-אינדוסטריע	721	188	26,1	187	4	0,6	3	29	4,0	32	X	
XI	6 Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	18	3	16,7	20	—	—	—	—	—	—	XI	
XII	11 Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערבעהרינג און בענוט-מוטלען	144	31	21,5	55	—	—	—	3	2,1	16	XII	
XIII	6 Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	24	13	54,2	24	—	—	—	4	16,7	7	XIII	
XIV	7 Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	122	13	10,7	4	—	—	—	2	1,6	1	XIV	
XV	3 Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק	19	4	21,1	2	—	—	—	—	—	—	XV	
XVI	3 Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	48	9	18,7	8	—	—	—	3	6,2	3	XVI	
XVII	1 Widowiska i zabawy—Recreation פערווייליגונגס-אנשטאלטען	2	1	50,0	21	—	—	—	1	50,0	21	XVII	

*) Procent oblicza się w stosunku do ogólnej
*) The percentages are calculated by comparing
גערא צאהל אונטערנעמונגען בעת דער צעהלונג.

Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציע־קלאסען		Established workshops in the years:											Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציע־קלאסען				
		1916			1917			1918			1919			1920—I/III 1921			
		Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. לויט דער צעהלונג אונטערנעמונגען	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. לויט דער צעהלונג אונטערנעמונגען	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. לויט דער צעהלונג אונטערנעמונגען	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען			R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. לויט דער צעהלונג אונטערנעמונגען	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. לויט דער צעהלונג אונטערנעמונגען
		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%			Liczba Number צאהל	%	
36	2,0	49	45	2,4	201	74	4,0	231	96	5,2	219	91	4,9	208			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	III		
—	—	—	—	—	—	3	2,6	33	3	2,6	2	3	2,6	2	IV		
2	4,3	—	2	4,3	—	2	4,3	21	—	—	—	—	—	—	V		
—	—	—	—	—	—	3	5,5	7	1	1,8	2	—	—	—	VI		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	7	—	—	—	VII		
2	3,2	2	1	1,6	—	1	1,6	1	6	9,5	12	3	4,8	7	VIII		
4	0,9	7	11	2,4	141	17	3,7	124	27	5,9	139	34	7,4	163	IX		
18	2,5	19	25	3,5	34	35	4,9	31	41	5,7	46	36	5,0	22	X		
—	—	—	1	5,6	20	—	—	—	2	11,1	—	—	—	—	XI		
5	3,5	16	2	1,4	1	6	4,2	10	8	5,6	5	7	4,9	7	XII		
2	8,3	4	1	4,2	5	3	12,5	1	—	—	—	3	12,5	7	XIII		
3	2,5	1	2	1,6	—	1	0,8	—	2	1,6	2	3	2,5	—	XIV		
—	—	—	—	—	—	1	5,3	—	2	10,5	2	1	5,3	—	XV		
—	—	—	—	—	—	2	4,2	3	3	6,2	2	1	2,1	—	XVI		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XVII		

liczby zakładów w czasie przeprowadzenia ankiety.
With total number of workshops at date of investigation.
לויט דער צעהלונג אונטערנעמונגען לויט דער צעהלונג.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Liczba zakładów podczas spisu No. of workshops at date of invest. צאָהל אונטערזעהמונג צעהלונג	Założono zakładów									№№
			1/VIII 1914—1/III 21			1914			1915			
			Liczba Number צאָהל	%	R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהלונג	Liczba Number צאָהל	%	R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהלונג	Liczba Number צאָהל	%	R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהלונג	
III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay												
1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving מזכה-מאכער און קריצער	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing גלאז-שליפער און פאלישער	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Przemysł metalowy — Metal												
3	Kuźnie—Smitheries— שמידעריי	19	1	5,3	8	—	—	—	—	—	—	—
3,1	Odlewnie—Foundries— גיסעריי	1	1	100,0	24	—	—	—	—	—	—	—
6	Blacharstwo—Tin-plate work— בלעכעריי	27	1	3,7	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops מעכאנישע אנטאלטען	17	1	5,9	1	—	—	—	—	—	—	—
8	Ślusarstwo—Locksmith work— שלאסעריי	38	4	10,5	4	—	—	—	—	—	—	—
14	Mosiężnictwo—Braziers— מאשאנסניקעס	4	1	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work (קופער-שמידען)	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Łózka metalowe—Metal bed manufacture מעטאל-בעטען	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work (גאלדשמידען)	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Wyrób maszyn, aparatów, instrumentów i środków przewozowych — Machines, Apparati, Instruments and Transportation Vehicles												
1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery לאנדווירטשאפטליכע מאשינען	4	1	25,0	20	—	—	—	—	—	—	—
9	Stelmachostwo—Cartwrighting— סטעלמאכעריי	3	1	33,3	1	—	—	—	—	—	—	—
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf. אפטשישע אויטראבייטינגען	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Technicy dentystyczni—Mechanical dentistry צאהן-טעכניקער	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making זייגער-מאכער	28	7	25,0	1	—	—	—	3	10,7	1	—
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואגן און געוויכטען	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments [and apparati] אנדערע אינסטרומענטען און אפאראטען	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and Carved Products												
3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture קאסטען-מאכער	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Wyr. podeszew drewnianych—Wooden sole [manuf.] ווילען-מאכער	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (cabinet making) מעבעל-מישלעריי	31	3	9,7	3	1	3,2	—	—	—	—	—

w latach: Established workshops in the years: געגרינדעט אונטערזעהמונגען אין די יאהרען:													
1916		1917		1918		1919		1920		1/III 1921		№№	
Zakładów Workshops אונטערזעהמונגען		Zakładów Workshops אונטערזעהמונגען		Zakładów Workshops אונטערזעהמונגען		Zakładów Workshops אונטערזעהמונגען		Zakładów Workshops אונטערזעהמונגען		Zakładów Workshops אונטערזעהמונגען		№№	
Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%
and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייס און גלאז													
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Products — מעטאל-אינדוסטריע													
—	—	—	—	1	5,3	8	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	1	100,0	24	—	—	—	—	—	—	3,1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3,7	—	6
—	—	—	—	—	—	—	1	5,9	1	—	—	—	7
—	—	—	—	1	2,6	1	2	5,3	1	1	2,6	2	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25,0	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
and Transportation Vehicles — אינד. פון מאשינען, אפאראטען, אינסטרומענטען און טראנספארט-מיטלען													
—	—	—	—	1	25,0	20	—	—	—	—	—	—	1,1
—	—	—	—	1	33,3	1	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
2	7,1	—	—	2	7,1	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.													
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	1	3,2	1	1	3,2	2	—	—	—	8

Zakłady założone od 1/VIII 1914 do czasu przeprowadzenia

Established workshops from 1/VIII 1914 till the date of

צעלהונג 1921 לויט די פעונדערע יאהרען.

Table with 13 columns: Trades, Liczba pod czas spisu, Liczba zakładów, and years 1914-1915. Rows include Tapicerstwo-Upholstery, Zakłady snycerskie-Wood carving, Zakłady tokarskie-Wood turning, VII. Wyr. z gumy, kauczuku, celluloidu i t. p., VIII. Przem. skórzaný, przerabianie szczeciny, włosa, piór i t. p., IX. Przemysł włókienniczy.

ankiety 1921 podług poszczególnych lat

the date of investigation 1921 according to single years.

געגרינדעט אינטערנעהמונגען פון 1/VIII 1914 ביז דער

Table with 28 columns: Established workshops in the years (1916-1921) and Trades. Rows include Percha, Celluloid etc. Products, Hair etc. Products, and Textiles.

Zakłady założone od 1/VIII 1914 do czasu przeprowadzenia

Established workshops from 1/VIII 1914 till

צעהלונג 1921 לוימ די בעזונדערע יאהרען.

№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פלאנען	Liczba zakładów pod czas spisu No. of workshops at date of invest. צאהל פון פראדוקציע-פלאנען	Założono zakładów w Established workshops in the years:									
			I/VIII 1914 - I/III-21			1914			1915			
			Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהל	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהל	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהל	
			Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		
16	Inne wyr. dziane - Other knitted articles אנדערע שטיקערע אויסארבייטונגען	4	1	25,0								
20,1	Kapelusze wełniane i filcowe - Woolen and felt hat manuf. האט פילץ-האט סאגריקען	1										
21	Powróznictwo - Rope making שטרוק-דרייעריע	3	1	33,3	1							

X. Przemysł odzieżowy i modniarski - Wearing

№	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.) - Ladies' custom tailoring [custom tailoring פרייהאט שניידער דאמען-פרייהאט]	Liczba	%	R. n. pod czas spisu	1914		1915	
					Liczba	%	Liczba	%
1	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.) - Ladies' custom tailoring [custom tailoring פרייהאט שניידער דאמען-פרייהאט]	142	51	35,9	65	2	1,4	3
2	Prac. ubiorów damsk. (na sklep) - Ladies' ready-to-wear tailoring [ready-to-wear tailoring שניידער דאמען-מאגאזין]	10						
3	Wyr. okryć wyl. na sklep - Ladies' cloak and dress tailoring [dress tailoring דאמען-מאנטלען]	6						
5	Gorsciarstwo - Corset making גארסעטען	3						
6	Pracownie ubiorów męskich (na obstalunek) - Men's custom tailoring [מענער-פרייהאט מענער פרייהאט]	129	27	20,9	27	1	0,8	
7	Prac. ubior. męsk. (na sklep) - Men's ready-to-wear tailoring [to-wear tailoring מענער-מאגאזין]	34	12	35,3	10	1	2,9	
8	Pracownie ubiorów na obstal. dla wojsk. Military custom tailoring - מיליטער-פרייהאט	10	4	40,0	6			
10	Spodniarstwo - Pants making הויזען-שניידערען	1						
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.) - Ready-to-wear tailoring on seconds [טאנדעט-שניידערען]	4	1	25,0				
14	Prac. ubiorów dziecięcych - Children's tailoring [קינדער-שניידערען]	4						
17	Kuśnierstwo - Furring קירושנעריע	6	2	33,3	2			
18	Czapnictwo - Capmaking היטעל-מאכעריע	18	3	16,7	3			
20	Szwaczki (obstal.) - Custom dress making נייטארינס	33	7	21,2	3			
24	Dziurkowanie bielizny - Underwear cutting וועש-שלימערען	2						
25	Kamasznictwo - Boot sewing קאמאשען-מאכעריע (שטעפערען)	58	13	22,4	25			
27	Szewctwo obstalunkowe - Custom boot and shoe making [שוסטער-פרייהאט]	194	46	23,7	26			
28	Szewctwo szpilek dla kupców - Nailed boot manufacture [שוסטער טורוישע (שפילקאוע)]	30	8	26,7	9			
29	Szewctwo tekstowe - Mechanical bootmaking שיסטער מעכאנישע	3	1	33,3				
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.) - Boot making (seconds) [שוסטער-טאנדעט]	4						
33	Obuwie płóc. i suk. mag. - Canvas boots and shoes [שוסטער לייחענס מאגאזין]	9	6	66,7	1			
41	Różne wyr. do obuwia - Other shoe supplies פערשידענע אויסארבייטונגען צו שיך	3						

ankiety 1921 podług poszczególnych lat.

the date of investigation 1921 according to single years.

געגרינדעט אונטערנעמונגען פון 1/VIII 1914 ביו דער

№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פלאנען	Liczba zakładów pod czas spisu No. of workshops at date of invest. צאהל פון פראדוקציע-פלאנען	w latach: Established workshops in the years: געגרינדעט אונטערנעמונגען אין די יאהרען:															
			1916			1917			1918			1919			1920 - I/III 1921			
			Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהל	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהל	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהל	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהל	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל.א. בעת דער צעהל	
			Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		
16	Inne wyr. dziane - Other knitted articles אנדערע שטיקערע אויסארבייטונגען	4	1	25,0														
20,1	Kapelusze wełniane i filcowe - Woolen and felt hat manuf. האט פילץ-האט סאגריקען	1																
21	Powróznictwo - Rope making שטרוק-דרייעריע	3	1	33,3	1													

Apparel - בעקליידונג-און פון-אינדוסטריע

№	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.) - Ladies' custom tailoring [custom tailoring פרייהאט שניידער דאמען-פרייהאט]	Liczba	%	R. n. pod czas spisu	1916		1917		1918		1919		1920 - I/III 1921	
					Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%		
8	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.) - Ladies' custom tailoring [custom tailoring פרייהאט שניידער דאמען-פרייהאט]	142	51	35,9	65	2	1,4	3	7	4,9	9			
2	Prac. ubiorów damsk. (na sklep) - Ladies' ready-to-wear tailoring [ready-to-wear tailoring שניידער דאמען-מאגאזין]	10												
3	Wyr. okryć wyl. na sklep - Ladies' cloak and dress tailoring [dress tailoring דאמען-מאנטלען]	6												
5	Gorsciarstwo - Corset making גארסעטען	3												
6	Pracownie ubiorów męskich (na obstalunek) - Men's custom tailoring [מענער-פרייהאט מענער פרייהאט]	129	27	20,9	27	1	0,8		5	3,9	2			
7	Prac. ubior. męsk. (na sklep) - Men's ready-to-wear tailoring [to-wear tailoring מענער-מאגאזין]	34	12	35,3	10	1	2,9		2	5,9	3			
8	Pracownie ubiorów na obstal. dla wojsk. Military custom tailoring - מיליטער-פרייהאט	10	4	40,0	6				2	20,0	4			
10	Spodniarstwo - Pants making הויזען-שניידערען	1												
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.) - Ready-to-wear tailoring on seconds [טאנדעט-שניידערען]	4	1	25,0										
14	Prac. ubiorów dziecięcych - Children's tailoring [קינדער-שניידערען]	4												
17	Kuśnierstwo - Furring קירושנעריע	6	2	33,3	2				1	16,7	1			
18	Czapnictwo - Capmaking היטעל-מאכעריע	18	3	16,7	3				1	5,6				
20	Szwaczki (obstal.) - Custom dress making נייטארינס	33	7	21,2	3				2	6,1				
24	Dziurkowanie bielizny - Underwear cutting וועש-שלימערען	2												
25	Kamasznictwo - Boot sewing קאמאשען-מאכעריע (שטעפערען)	58	13	22,4	25				2	3,4	6			
27	Szewctwo obstalunkowe - Custom boot and shoe making [שוסטער-פרייהאט]	194	46	23,7	26				5	2,6	4			
28	Szewctwo szpilek dla kupców - Nailed boot manufacture [שוסטער טורוישע (שפילקאוע)]	30	8	26,7	9				1	3,3	3			
29	Szewctwo tekstowe - Mechanical bootmaking שיסטער מעכאנישע	3	1	33,3										
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.) - Boot making (seconds) [שוסטער-טאנדעט]	4												
33	Obuwie płóc. i suk. mag. - Canvas boots and shoes [שוסטער לייחענס מאגאזין]	9	6	66,7	1				1	11,1				
41	Różne wyr. do obuwia - Other shoe supplies פערשידענע אויסארבייטונגען צו שיך	3												

Zakłady założone od 1/VIII 1914 do czasu

Established workshops from 1/VIII 1914 till

צעהלונג 1921 לויט די בעזונדערע יאהרען.

Rodzaje wytwórczości		Założono zakładów											
Trades		I-VIII 1914-1/III-21			1914			1915					
פראדוקציאָנס-פאַכען		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops	
		Liczba	%	R. n. pod czas spisu	Liczba	%	R. n. pod czas spisu	Liczba	%	R. n. pod czas spisu	Liczba	%	R. n. pod czas spisu
		צאהל	פּראָ	אָנצערנעמונגען	צאהל	פּראָ	אָנצערנעמונגען	צאהל	פּראָ	אָנצערנעמונגען	צאהל	פּראָ	אָנצערנעמונגען
		5	6	7	8	9	10	11	12	13			2
42	Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats דאַמען-האַטס	7	3	42,9	8	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Kapelusznictwo męskie—Men's hats מענער-האַטס	4	1	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Uwieranie kapeluszy—Hat trimming מאַדנעריי	5	3	60,0	2	—	—	—	—	—	—	—	—
47	Różne wyr. modniarskie—Other fancy goods פּערשדענע מאָדע-אויסאַרבייטונגען	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI. Przemysł papierniczy — Paper													
1	Wyr. tapet, papieru kolor. i t. p.—Wall and פאַפּיר-טאַפּעטען און קאָליר-פאַפּיר	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Introligatorstwo—Bookbinding אַינבונדעריי	6	1	16,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Wyrób zeszytów—Exercise-book manufacture קאַעטען	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture פאַפּיר-בייסלען	2	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Pudelkarstwo—Cardboard box manufacture שאַכטעל-מאַכער	4	1	25,0	20	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Wyrób gilz do papierosów—Cigarette tube גילדען צו פאַפּירעסען	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs													
1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and מעהל-און קאַשט-מעהלען [grits mills]	17	13	76,5	40	—	—	—	—	—	1	5,9	9
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries ברויט-און זעמעל-בעקעריי	100	15	15,0	9	—	—	—	—	—	1	1,0	2
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries צוקער-בעקעריי	1	1	100,0	5	—	—	—	—	—	1	100,0	5
5	Fabr. cukierków, czekol i t. p.—Candy and פאַקאַלאַד א. א. [chocol. manuf.]	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Wyrób siewki—Chaff cutting שעטשקע-שניידעריי	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses שעכט-הייזער	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Wędliniarnie—Sausage factories וואַרשט-פאַבריקען	1	1	100,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Wyrób wody sodowej—Soda-water manufact. פּאָדע-וואַסער פאַבריקען	14	1	7,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Piwarstwo—Beer breweries ביער-ברויזעריי	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling עסיג-גיסעריי און פאַקעריי [and packing]	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco טאַבאַק און טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען [products]	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIII. Przemysł chemiczny — Chemical													
1	Fabryki mydła—Soap manufacture זייף-פאַבריקען	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

przeprowadzenia ankiety 1921 podług poszczególnych lat.

the date of investigation 1921 according to single years.

געגרינדעט אונטערנעמונגען פֿון 1/VIII 1914 ביז דער

w latach: Established workshops in the years:		געגרינדעט אונטערנעמונגען אין די יאהרען:													
		1916			1917			1918			1919		1920-1/III 1921		
Trades		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops		Zakładów Workshops	
פראדוקציאָנס-פאַכען		Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	R. n. pod czas spisu	
		צאהל	פּראָ	צאהל	פּראָ	צאהל	פּראָ	צאהל	פּראָ	צאהל	פּראָ	צאהל	פּראָ	אָנצערנעמונגען	
		14	15	17	18	20	21	23	24	25	26	27	28	2	
42	—	—	—	1	14,3	3	—	2	28,6	5	—	—	—	42	
43	—	—	—	—	—	—	—	1	25,0	—	—	—	—	43	
44	—	—	—	1	20,0	2	—	2	40,0	—	—	—	—	44	
47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	
Products — אינדוסטריע															
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
6	—	—	—	—	—	—	—	1	16,7	—	—	—	—	6	
9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	
11	—	—	—	—	—	—	—	1	50,0	—	—	—	—	11	
12	—	—	—	1	25,0	20	—	—	—	—	—	—	—	12	
13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	
אינדוסטריע פֿון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען															
4	23,5	15	—	—	—	2	11,8	9	2	11,8	2	4	23,5	5	
—	—	—	2	2,0	1	4	4,0	1	5	5,0	3	3	3,0	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	
1	100,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7,1	—	—	—	26	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	
Products — כעמישע-אינדוסטריע															
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	

Tabela V. 2.
Table V. 2.
טאבעלע V. 2.

Zakłady założone od 1/VIII 1914 do czasu

Established workshops from 1/VIII 1914 till the date

צעהלונג 1921 לויט די בעזונדערע יאהרען.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען	Liczba zakładów podczas spisu No. of workshops at date of invest. צאָל אינטערנעהמונגען	Założono zakładów Established workshops in the years:									Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציע-פאכען
			1/VIII 1914—1/III 21			1914			1915			
			Zakładów Workshops אינטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צאָל בעת דער צעהל.	Zakładów Workshops אינטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צאָל בעת דער צעהל.	Zakładów Workshops אינטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צאָל בעת דער צעהל.	
			Liczba Number צאָל	%		Liczba Number צאָל	%		Liczba Number צאָל	%		
3	Olejarnie—Oil manufacture—איל-פאבריקען	12	10	83,3	23	—	—	—	4	33,3	7	
4	Fabryki farby—Paint manufacture פארב-פאבריקען	2	1	50,0	1	—	—	—	—	—	—	
6	Wyrób atramentu—Ink manufacture טינט-פאבריקען	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf. פאסטע-פאבריקען	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	Apteki — Drug stores — אפטיקען	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

XIV. Przemysł budowlany —

№	Przemysł budowlany — Building Trades בוי-אינדוסטריע	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.
1	Stolarstwo budowlane — Joining בוי-טיסלעריי	40	1	2,5	2	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Malarstwo — House painting בוי-מאלעריי	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאך-דעקער	8	2	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Zduni—Stove making אויחען-מאכער (זדונעס)	33	3	9,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Szklarstwo — Glazing — גלעזער	11	2	18,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאלאציעס	3	2	66,7	1	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Malowanie sztyldów—Sign painting שילדען-מאלעריי	7	3	42,9	1	—	—	—	—	2	28,6	1	—

XV. Przemysł graficzny — Graphic

№	Przemysł graficzny — Graphic גראפיק	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.			
1	Drukarnie — Printing shops דרוקעריי	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamping [stamp making] גראווער און סטעמפל-מאכער	4	1	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Zakłady fotograficzne — Photography פאטאגראפיע	9	3	33,3	2	—	—	—	—	—	—	—

XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning

№	Przemysł czyszczenia — Cleaning באד-אנשטאלטען	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.			
1	Łaznie — Bath houses — באד-אנשטאלטען	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזיער-אנשטאלטען	33	7	21,2	8	—	—	—	—	2	6,1	3
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמישע העסעריי און פארבעריי	14	2	14,3	—	—	—	—	—	1	7,1	—

XVII. Widowiska i zabawy —

№	Widowiska i zabawy — קינעמאטאגראפיען	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.			
2	Kinematografy — Cinematographs	2	1	50,0	21	—	—	—	—	1	50,0	21

przeprowadzenia ankiety 1921 podług poszczególnych lat.

of investigation 1921 according to single years.

געגרינדעט אונטערנעהמונגען פון 1/VIII 1914 פון דער

w latach: Established workshops in the years: געגרינדעט אונטערנעהמונגען אין די יאהרען:

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען	Liczba zakładów podczas spisu No. of workshops at date of invest. צאָל אינטערנעהמונגען	Established workshops in the years:															Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציע-פאכען
			1916			1917			1918			1919			1920—1/III 1921			
			Zakładów Workshops אינטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צאָל בעת דער צעהל.	Zakładów Workshops אינטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צאָל בעת דער צעהל.	Zakładów Workshops אינטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צאָל בעת דער צעהל.	Zakładów Workshops אינטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צאָל בעת דער צעהל.	Zakładów Workshops אינטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צאָל בעת דער צעהל.	
			Liczba Number צאָל	%		Liczba Number צאָל	%		Liczba Number צאָל	%		Liczba Number צאָל	%		Liczba Number צאָל	%		
3	Olejarnie—Oil manufacture—איל-פאבריקען	2	16,7	4	1	8,3	5	1	8,3	—	—	—	—	2	16,7	7	3	
4	Fabryki farby—Paint manufacture פארב-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	1	50,0	1	—	—	—	—	—	—	4	
6	Wyrób atramentu—Ink manufacture טינט-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	1	50,0	—	—	—	—	1	50,0	—	6	
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf. פאסטע-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
8	Apteki — Drug stores — אפטיקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	

Building Trades — בוי-אינדוסטריע

№	Przemysł budowlany — Building Trades בוי-אינדוסטריע	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.
1	Stolarstwo budowlane — Joining בוי-טיסלעריי	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2,5	2	—
3	Malarstwo — House painting בוי-מאלעריי	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאך-דעקער	—	—	—	—	—	—	—	—	2	25,0	—	—
6	Zduni—Stove making אויחען-מאכער (זדונעס)	—	—	—	—	2	6,1	—	—	1	3,0	—	—
7	Szklarstwo — Glazing — גלעזער	1	9,1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9,1
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאלאציעס	2	66,7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Malowanie sztyldów—Sign painting שילדען-מאלעריי	—	—	—	—	—	—	—	—	1	14,3	—	—

Arts and Trades — גראפיק

№	Arts and Trades — Graphic גראפיק	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.			
1	Drukarnie — Printing shops דרוקעריי	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamping [stamp making] גראווער און סטעמפל-מאכער	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25,0	—
6	Zakłady fotograficzne — Photography פאטאגראפיע	—	—	—	—	1	11,1	—	—	2	22,2	2

and Disinfection — רייניגונגס-אינדוסטריע

№	Przemysł czyszczenia — Cleaning באד-אנשטאלטען	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.			
1	Łaznie — Bath houses — באד-אנשטאלטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזיער-אנשטאלטען	—	—	—	—	2	6,1	3	—	3	9,1	2
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמישע העסעריי און פארבעריי	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7,1	—

Recreation — פערוויילונגס-אנשטאלטען

№	Widowiska i zabawy — קינעמאטאגראפיען	Liczba	%	R. n.	H. w.	Liczba	%	R. n.	H. w.			
2	Kinematografy — Cinematographs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Klasa wytwórczości — Industry		Całkowicie lub częściowo nieczynne — Wholly or partially inactive												
1	2	3	4											
			1914			1915			—19					
			Zakładów—Workshops			Zakładów—Workshops			Zakładów					
Liczba ogólna. — Grand Total.			Liczba ogólna. — Grand Total.			Liczba ogólna. — Grand Total.			Liczba ogólna. — Grand Total.					
אָלגעמיינער סך-הכפֿל.			אָלגעמיינער סך-הכפֿל.			אָלגעמיינער סך-הכפֿל.			אָלגעמיינער סך-הכפֿל.					
108		Liczba ogólna. — Grand Total.	1840	87	4,7	36	314	214	11,6	72	669	456	24,8	
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p.	6	—	—	—	1	16,7	—	—	1	16,7		
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products	115	9	7,8	6	3	15	13,0	7	8	19	16,5	
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p.	46	—	—	—	6	13,0	2	47	7	15,2		
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p.	55	2	3,6	2	—	10	18,2	3	21	11	20,0	
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VIII	8	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p.	63	4	6,3	—	15	16	25,4	—	72	29	46,0	
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles	457	18	3,9	2	241	49	10,7	6	455	233	51,0	
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski	720	40	5,5	18	33	83	11,5	34	62	100	13,9	
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products	18	1	5,6	1	—	5	27,8	2	—	6	33,3	
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs	144	6	4,2	2	21	9	6,3	4	2	14	9,7	
XIII	6	Przemysł chemiczny	24	1	4,2	1	—	2	8,3	2	—	5	20,8	
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades	122	5	4,1	3	1	16	13,1	10	2	27	22,1	
XV	3	Przemysł graficzny	19	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10,5	
XVI	3	Przemysł czyszczenia	48	1	2,1	1	—	2	4,2	2	—	2	4,2	
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Klasa wytwórczości — Industry		Całkowicie lub częściowo nieczynne — Wholly or partially inactive																			
1	2	3	4																		
			1916			1917			1918			1919			1920						
			Zakładów—Workshops			Zakładów—Workshops			Zakładów—Workshops			Zakładów—Workshops			Zakładów—Workshops						
Liczba ogólna. — Grand Total.			Liczba ogólna. — Grand Total.			Liczba ogólna. — Grand Total.			Liczba ogólna. — Grand Total.			Liczba ogólna. — Grand Total.									
אָלגעמיינער סך-הכפֿל.			אָלגעמיינער סך-הכפֿל.			אָלגעמיינער סך-הכפֿל.			אָלגעמיינער סך-הכפֿל.			אָלגעמיינער סך-הכפֿל.									
129	2429	346	18,8	95	1675	250	13,6	74	1027	121	6,6	35	384	130	7,1	3	12				
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p.	—	—	1	16,7	—	—	1	16,7	—	—	1	16,7	—	—	—	III			
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products	9	17	17	14,8	9	15	11	9,6	6	10	4	3,5	4	—	—	IV			
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p.	3	46	6	13,0	3	44	4	8,7	1	44	2	4,3	1	1	—	V			
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p.	4	21	8	14,5	3	14	5	9,1	2	10	1	1,8	—	—	3	5,6	VI		
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII		
VIII	8	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p.	—	146	27	42,9	—	121	23	36,5	—	96	11	17,5	—	21	11	17,4	VIII		
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles	44	2080	139	30,4	16	1377	91	19,9	12	802	48	10,5	2	349	37	8,1	1	10	IX
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski	39	88	94	13,0	37	75	68	9,4	26	48	32	4,4	14	10	38	5,3	1	2	X
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products	3	5	5	27,8	2	5	2	11,1	1	—	2	11,1	1	—	3	6,7	—	—	XI
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs	5	9	13	9,0	4	7	13	9,0	5	4	7	4,9	2	2	8	5,6	—	—	XII
XIII	6	Przemysł chemiczny	2	9	7	29,2	3	10	6	25,0	3	8	2	8,3	1	1	4	16,7	—	—	XIII
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades	18	5	25	20,5	16	4	24	19,7	18	2	11	9,0	10	—	14	11,5	1	—	XIV
XV	3	Przemysł graficzny	—	3	2	10,5	—	3	2	10,5	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	XV
XVI	3	Przemysł czyszczenia	2	—	2	4,2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4,2	—	—	XVI
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XVII

Table header for the left page, including 'Rodzaje wytwórczości Trades' and 'Całkowicie lub częściowo nieczynne. — Wholly or partial inactive'. Columns include 1914, 1915, and 1919 data.

III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay

Table content for Section III, listing 'Wyrób pomników' and 'Szlifierstwo szkła'.

IV. Przemysł metalowy — Metal

Table content for Section IV, listing various metal trades such as 'Kuznie', 'Odlewnie', 'Blacharstwo', etc.

V. Wyrób maszyn, aparatów, instrumentów i środków przewozowych — Machines, Apparati, Instruments

Table content for Section V, listing machinery and instrument trades like 'Maszyny rolnicze', 'Stelmachostwo', etc.

VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and

Table content for Section VI, listing wood and wicker trades like 'Wyrób skrzyń', 'Wyr. podeszew', etc.

Table header for the right page, including 'Rodzaje wytwórczości Trades' and 'Całkowicie lub częściowo nieczynne. — Wholly or partial inactive'. Columns include 1916, 1917, 1918, 1919, and 1920 data.

and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז

Table content for the first section on the right page, including 'and Glass Wares'.

Products — מעטאל-אינדוסטריע

Table content for the second section on the right page, including 'Products'.

and Transportation Vehicles — אינד. פון מאשינען, אפאראטען, אינסטרומענטען און טראנספארט-מיטלען

Table content for the third section on the right page, including 'and Transportation Vehicles'.

Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.

Table content for the fourth section on the right page, including 'Carved Products'.

Zawieszenie czynności zakładów w latach
Interruption of production in the years
פון 1914-1.VIII ביז דער צעהלונג 1921.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פלאנען	Całkowicie lub częściowo nieczynne. — Wholly												
		1914			1915			1916			1917			
		Zakładów—Workshops אונטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest און פון דער צעהלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest און פון דער צעהלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest און פון דער צעהלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest און פון דער צעהלונג	
		Liczba Number צאהל	0/0		Liczba Number צאהל	0/0		Liczba Number צאהל	0/0		Liczba Number צאהל	0/0		
9	Tapicerstwo—Upholstery טאפעצורעריי	5	—	—	—	1	20,0	—	2	2	40,0			
11	Zakłady snycerskie—Wood carving שניצעריי	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
12	Zakłady tokarskie—Wood turning טאקעריי	16	1	6,3	1	—	—	3	18,8	1	4	3	18,8	
VII. Wyr. z gumy, kauczuku, celluloidu i t. p.—Rubber, Gutta-														
1	Grzebienie celluloidowe—Celluloid comb צעלולאיד-קאמבען [manuf.]	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
VIII. Przem. skórzaný, przerabianie szczeciny, włosia, piór i t. p. — Leather, Hide, Brush,														
1	Garbarstwo—Leather tanneries— גארבעריי	26	1	3,8	—	4	9	34,6	—	42	15	57,7		
2	Przyrządzanie skór—Leather dressing לעדער-צורייכטונג	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50,0		
6	Wałkowanie skór—Leather forming לעדער-האלקעריי	12	3	25,0	—	11	7	58,3	—	30	10	83,3		
8	Rymarstwo—Harness making רימעריי	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
11	Rękawiczki skórzané—Leather glove making לעדער-הענטשקעס	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2	66,7		
12	Wyrób pasków skórzaných—Belt making פאסקעס-מאלעריי	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50,0		
15	Sortow. i wiązanie szczeciny—Brush binding בערשט-בינדעריי און סארטירעריי	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
16	Wyroby perukarskie—Wig making פארוקען-מאלעריי	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
IX. Przemysł włókienniczy —														
1	Sortowanie szmat i szarpianie—Rag sorting [and cutting] שמאטעס-סארטירעריי און רייסעריי	31	3	9,7	—	13	4	12,9	—	13	17	54,8		
2	Wyrób waty—Wadding האטע-אויסארבייטונג	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50,0		
2,1	Przędzalnie—Spinning— ספינעריי	64	1	1,6	—	104	4	6,2	—	181	31	48,4		
4	Nawijalnie—Cotton winding— שפולעריי	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
4,1	Snowalnie—Chasing and shearing טרייבעריי און שערעריי	9	—	—	—	—	1	11,1	—	2	4	44,4		
5	Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and woolsey weaving האל-און האלב-האל העבעריי	313	14	4,5	2	124	34	10,9	5	185	167	53,4		
8	Apretura i bielarnie—Dressing and bleaching אפרעטור און בלייכעריי	12	—	—	—	—	2	16,7	—	60	6	50,0		
9	Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping פארבעריי און דרוקעריי	4	—	—	—	—	1	25,0	—	4	2	50,0		
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear [knitting] טריקאטאזש-אויסארבייטונג	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25,0		
14	Pończosznictwo—Stocking manufacture זאקען-פאבריקען	9	—	—	—	—	1	11,1	1	—	1	11,1		

od 1/VIII 1914 do chwili przeprowadzenia ankiety 1921.
1/VIII 1914 up to the date of investigation 1921.

אינטערברעכונגען אין דער פראדוקציע אין די יאָהרען

or partial inactive															אינגאנצען אָדער טיילווייז נישט טעטיג											
16			1917			1918			1919			1920														
Workshops אונטער		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest און פון דער צעהלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest און פון דער צעהלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest און פון דער צעהלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest און פון דער צעהלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעהמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest און פון דער צעהלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעהמונגען											
Bez rob. n. Without h. w. און פון דער צעהלונג	0/0		Liczba Number צאהל	0/0		Liczba Number צאהל	0/0		Liczba Number צאהל	0/0		Liczba Number צאהל	0/0		Liczba Number צאהל	0/0	Liczba Number צאהל	0/0	Liczba Number צאהל	0/0						
1	2	1	20,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9										
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10										
1	4	2	12,5	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12										
Percha, Celluloid etc. Products— אינדוסטריע פון גומי, קאאטשוק, גוטאפערטשע, צעלולאיד א. א. א. א.																										
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1										
Hair etc. Products— אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האָר א. א. א. א.																										
—	92	14	53,8	—	80	12	46,2	—	72	4	15,4	—	18	2	7,7	1										
—	3	1	50,0	—	3	1	50,0	—	3	—	—	—	—	—	—	2										
—	50	9	75,0	—	37	7	58,3	—	21	4	33,3	—	3	4	33,3	6										
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	14,3	8										
—	—	2	66,7	—	—	2	66,7	—	—	2	66,7	—	—	2	66,7	11										
—	1	1	50,0	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12										
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15										
—	—	—	—	—	—	1	12,5	—	—	1	12,5	—	—	2	25,0	16										
Textiles— טעקסטיל-אינדוסטריע																										
—	117	14	45,2	—	83	6	19,4	—	25	4	12,9	—	12	5	16,1	1										
—	22	2	100,0	—	22	1	50,0	—	22	1	50,0	—	22	1	50,0	2										
1	892	21	32,8	1	638	14	21,9	2	376	4	6,2	—	125	5	7,8	2,1										
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4										
1	4	3	33,3	1	2	1	11,1	—	—	1	11,1	—	—	1	11,1	4,1										
41	844	87	27,8	12	453	59	18,8	9	273	29	9,3	2	84	18	5,8	5										
—	183	6	50,0	—	175	4	33,3	—	96	4	33,3	—	96	2	16,7	8										
—	4	2	50,0	—	4	1	25,0	—	—	1	25,0	—	—	2	50,0	9										
—	—	1	25,0	—	—	1	25,0	—	—	1	25,0	—	—	1	25,0	11										
1	—	2	22,2	2	—	1	11,1	1	—	—	—	—	—	—	—	14										

Zawieszenie czynności zakładów w latach

Interruption of production in the years

פון 1914-1/VIII ביז דער צעהלונג 1921.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פלאכען	Liczba zakładów podczas spisu No. of workshops at date of invest. צאהל פונדעם זענען דער צעהלונג	Całkowicie lub częściowo nieczynne — Wholly or partial inactive					
			1914		1915		19	
			Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		Zakładów נעהמונגען	
			Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %
16	Inne wyr. dziane—Other knitted articles אנדערע שטריקעריי אויסארבייטונגען	4	—	1	25,0	10	1	25,0
20,1	Kapelusze wełniane i filcowe—Woolen and felt hat manuf. האָל- און פילץ-האט פאבריקען	1	—	1	100,0	—	1	100,0
21	Powróźnictwo—Rope making שטריק-דרייעריי	3	—	—	—	—	1	33,3

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פלאכען	Liczba zakładów podczas spisu No. of workshops at date of invest. צאהל פונדעם זענען דער צעהלונג	1914		1915		19			
			Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %		
1	Prac. ubiorów damsk. (na obstal.)—Ladies' custom tailoring שניידער דאמען-פרייוואט	142	—	4	2,8	1	6	11	7,7	
2	Prac. ubiorów damsk. (na sklep)—Ladies' ready-to-wear tailoring שניידער דאמען-מאנאין	10	1	2	30,0	—	4	6	60,0	
3	Wyr. okryć wył. na sklep—Ladies' cloak and dress tailoring דאמען-מאנטלען	6	2	2	50,0	—	6	3	50,0	
5	Gorseciarstwo—Corset making גארסעטען	3	—	1	33,3	1	—	1	33,3	
6	Pracownie ubiorów męskich (na obstalunek)—Men's custom tailoring מענער-פרייוואט	129	9	6	16	12,4	9	11	21	16,3
7	Prac. ubior. męsk. (na sklep)—Men's ready-to-wear tailoring מענער-מאנאין	34	1	2	3	8,8	1	5	4	11,8
8	Pracownie ubiorów na obstal. dla wojsk. Military custom tailoring מיליטער-פרייוואט	10	—	—	—	—	—	—	—	
10	Spodniarstwo—Pants making הויזען-שניידעריי	1	—	—	—	—	—	—	—	
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.)—Ready-to-wear tailoring on seconds טאנדעט-שניידעריי	4	—	1	25,0	—	—	1	25,0	
14	Prac. ubiorów dziecięcych—Children's tailoring קינדער-שניידעריי	4	—	—	—	—	—	—	—	
17	Kuśnierstwo—Furring קירושנעריי	6	1	2	33,3	—	1	1	16,7	
18	Czapnictwo—Capmaking היטעל-מאכעריי	18	3	1	3	16,7	2	1	2	11,1
20	Szwaczki (obstal.)—Custom dress making נייטארינס	33	—	5	15,2	2	3	8	24,2	
24	Dziurkowanie bielizny—Underwear cutting הצע-שליפעריי	2	—	—	—	—	—	—	—	
25	Kamasznictwo—Boot sewing קאמאשען-מאכעריי (שטעפעריי)	58	11	15	16	27,6	5	15	16	27,6
27	Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and shoe making שוסטער-פרייוואט	194	8	3	17	8,8	10	7	17	8,8
28	Szewctwo szpilek dla kupców—Nailed boot manufacture שוסטער טוהרישע (שפילקאווע)	30	2	2	4	13,3	—	3	4	13,3
29	Szewctwo tekstowe—Mechanical bootmaking שוסטער מעכאנישע	3	—	—	—	—	—	—	—	
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.)—Boot making (seconds)	4	—	2	50,0	2	—	2	50,0	
33	Obuwie płóc. i suk. mag.—Canvas boots and shoes שוסטער לייווענט-און טויך-מאנאין	9	—	1	11,1	—	—	1	11,1	
41	Różne wyr. do obuwia—Other shoe supplies פערטווענע אויסארבייטונגען צו שוין	3	—	—	—	—	—	—	—	

od 1/VIII 1914 do chwili przeprowadzenia ankiety 1921.

1/VIII 1914 up to the date of investigation 1921.

אונטערברעכונגען אין דער פראדוקציע אין דעם יאר 1921.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פלאכען	Liczba zakładów podczas spisu No. of workshops at date of invest. צאהל פונדעם זענען דער צעהלונג	Całkowicie lub częściowo nieczynne — Wholly or partial inactive																	
			1916		1917		1918		1919		1920									
			Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען									
			Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %								
—	—	10	—	—	—	1	25,0	—	10	1	25,0	—	10	—	—	—	—	16		
—	—	—	—	1	100,0	—	—	1	100,0	—	—	1	100,0	—	—	1	100,0	—	20,1	
—	—	4	—	—	—	1	33,3	—	—	1	33,3	—	—	1	33,3	—	—	1	33,3	21

Apparel — בעקליידונג- און פויך-אינדוסטריע

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פלאכען	Liczba zakładów podczas spisu No. of workshops at date of invest. צאהל פונדעם זענען דער צעהלונג	1916		1917		1918		1919		1920									
			Liczba Number צאהל	% %																
4	—	13	12	8,5	6	8	8	5,6	3	7	5	3,5	2	3	10	7,0	—	2	1	
—	—	11	4	40,0	—	9	3	30,0	—	6	1	10,0	—	1	—	—	—	—	—	2
—	—	6	4	66,7	—	7	3	50,0	—	3	1	16,7	—	2	—	—	—	—	—	3
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
9	—	23	20	15,5	9	21	12	9,3	7	12	3	2,3	3	—	4	3,1	—	—	—	6
1	—	6	4	11,8	1	6	3	8,8	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10,0	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	1	25,0	—	—	1	25,0	—	—	1	25,0	—	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25,0	—	—	—	14
—	—	—	1	16,7	—	—	1	16,7	—	—	1	16,7	—	—	2	33,3	—	—	—	17
2	—	—	1	5,6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
4	—	4	4	12,1	2	2	3	9,1	2	1	1	3,0	1	—	1	3,0	—	—	—	20
5	—	15	15	25,9	5	9	11	19,0	4	5	5	8,6	—	2	4	6,9	—	—	—	25
10	—	7	18	9,3	10	7	13	6,7	6	5	8	4,1	6	1	8	4,1	—	—	—	27
—	—	3	5	16,7	—	6	5	16,7	—	6	2	6,7	—	1	2	6,7	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
2	—	—	2	50,0	2	—	2	50,0	2	—	1	25,0	1	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	1	11,1	—	—	1	11,1	—	—	1	11,1	—	—	3	33,3	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41

Zawieszenie czynności zakładów w latach

Interruption of production in the years

פֿין 1914-1/VIII ביז דער צעהלונג 1921.

Rodzaje wytwórczości Trades פראָדוקצאַנס-פאַכען	Całkowicie lub częściowo nieczynne — Wholly or partial inactive												
	1914			1915				19					
	Zakładów—Workshops אינטערנעהמונגען			Zakładów—Workshops אינטערנעהמונגען				Zakładów בצעחמונגען					
	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג	Liczba Number צאָהל	%				
42 Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats דאַמען-האַט	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43 Kapelusznictwo męskie—Men's hats מענער-האַט	3	1	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44 Ubieranie kapeluszy—Hat trimming מאַדיסטינג	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47 Różne wyr. modniarskie - Other fancy goods סערטירענע מאַדע-אויסאַרבייטונגען	2	1	50,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

XI. Przemysł papierniczy — Paper

	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג
1 Wyr. tapet, papieru kolor. i t. p.—Wall and wrapping paper manuf. פאַפּיר-פאַפּיר און קאַליר-פאַפּיר	1	—	—	—	1	100,0	—	—
6 Introligatorstwo—Bookbinding אַיינבונדעריי	6	—	—	—	1	16,7	1	16,7
9 Wyrób zeszytów—Exercise-book manufacture קאַיעטען	1	—	—	—	—	—	—	—
11 Torebki papierowe—Paper bag manufacture פאַפּיר-באַג פאַבריק	2	—	—	—	—	—	—	—
12 Pudelkarstwo—Cardboard box manufacture שאַפּטעל-מאַכער	4	—	—	—	2	50,0	—	—
13 Wyrób gilz do papierosów—Cigarette tube manufacture גילזען צו פאַפּיראַסען	4	1	25,0	1	1	25,0	1	75,0

XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs

	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג
1 Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and grits mills מעהל-און קאַשע-מיהלען	17	—	—	—	—	—	—	—
3 Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries ברויט-און זעמעל-בעקעריי	100	2	2,0	1	7	7,0	3	2
4 Wyroby cukiernicze—Cake bakeries צוקער-בעקעריי	1	—	—	—	—	—	—	—
5 Fabr. cukierków, czekol i t. p.—Candy and chocol. manuf. פאַב. פּון צוקערלעך, שאַקאָלאד א. א.	3	—	—	—	—	—	—	—
8 Wyrób szezki—Chaff cutting שעטשקע-שניידעריי	3	1	33,3	1	1	33,3	1	33,3
10 Rzeźnictwo—Slaughter-houses שעכט-הייזער	1	—	—	—	—	—	—	—
13 Wędliniarnie—Sausage factories וואַרשט-פאַבריקען	1	—	—	—	—	—	—	—
22 Wyrób wody sodowej—Soda-water manufact. סאָדע-וואַסער פאַבריקען	14	2	14,3	2	1	7,1	—	—
26 Piwowarstwo—Beer breweries ביער-ברויעריי	1	1	100,0	—	—	—	—	—
29 Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling עטינג-גיסעריי און פאַקעריי	2	—	—	—	—	—	—	—
30 Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco products טאַבאַק און טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען	1	—	—	—	—	—	—	—

XIII. Przemysł chemiczny — Chemical

1 Fabryki mydła—Soap manufacture זיף-פאַבריקען	2	—	—	—	—	—	—	—	1	50,0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	------

od 1/VIII 1914 do chwili przeprowadzenia ankiety 1921.
1/VIII 1914 up to the date of investigation 1921.

אינטערברעכונגען אין דער פראָדוקציע אין די יאָרען

Rodzaje wytwórczości Trades פראָדוקצאַנס-פאַכען	אינגאַנצען אָדער טיילווייז נישט טעטיג													
	1916			1917				1918		1919			1920	
	Zakładów—Workshops אינטערנעהמונגען			Zakładów—Workshops אינטערנעהמונגען				Zakładów—Workshops אינטערנעהמונגען		Zakładów—Workshops אינטערנעהמונגען			Zakładów—Workshops אינטערנעהמונגען	
	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג	Liczba Number צאָהל	%	
42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
43	—	—	—	1	33,3	—	—	1	33,3	—	—	1	33,3	1
44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	1	—	—	1	50,0	1	—	1	50,0	1	—	1	50,0	—

Products — פאַפּיר-אינדוסטריע

	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג
1	—	—	—	—	1	100,0	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—
9	—	—	—	—	—	—	—	—
11	—	—	—	—	—	—	—	—
12	1	—	—	—	2	50,0	—	—
13	1	5	3	75,0	1	5	1	25,0

אינדוסטריע פון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען

	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג	Liczba Number צאָהל	%	Bez rob. n. Without h. w. אָהן אַ. א.	R. n. pod czas H. w. at date of invest. פּען דער צעהלונג
1	—	—	—	—	—	—	—	—
3	3	4	9	9,0	3	6	7	7,0
4	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—
8	1	—	1	33,3	1	—	1	33,3
10	—	—	—	—	—	—	—	—
13	—	—	—	—	—	—	—	—
22	—	—	—	—	1	4	28,6	1
26	—	—	—	—	—	—	—	—
29	—	—	—	—	—	—	—	—
30	1	—	—	—	1	50,0	1	50,0

Products—כעמישע-אינדוסטריע

1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Tabela VI. 2.
Table VI. 2.
טאבעלע VI. 2.

Zawieszenie czynności zakładów w latach 1914-1/VIII 1921
Interruption of production in the years 1914-1/VIII 1921
פין 1914-1/VIII 1921 ביו דער צעהלונג 1921

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Liczba zakładów pod czas spisu No. of workshops at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג	Całkowicie lub częściowo nieczynne — Wholly or partially inactive													
		1914			1915			1919							
		Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג			R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג		
		Liczba צאהל	% פראצענט		Liczba צאהל	% פראצענט		Liczba צאהל	% פראצענט		Liczba צאהל	% פראצענט		Liczba צאהל	% פראצענט
3 Olejarnie—Oil manufacture—איל-פאבריקען	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8,3		
4 Fabryki farby—Paint manufacture פארב-פאבריקען	2	—	—	1	50,0	1	—	1	50,0	—	—	1	50,0		
6 Wyrób atramentu—Ink manufacture טונט-פאבריקען	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
7 Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf. פאסטע-פאבריקען	1	1	100,0	1	—	1	100,0	1	—	—	—	1	100,0		
8 Apteki — Drug stores — אפטיקען	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20,0		
XIV. Przemysł budowlany — Building Trades															
1 Stolarstwo budowlane — Joining בוי-טורלעך	40	1	2,5	—	1	3	7,5	2	—	1	7	17,5	—		
3 Malarstwo — House painting בוי-מאלען	20	—	—	—	—	6	30,0	4	—	—	7	35,0	—		
4 Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאך-דעקער	8	2	25,0	1	—	2	25,0	1	—	—	3	37,5	—		
6 Zduni—Stove making אויזען-מאכער (זדונעס)	33	1	3,0	1	—	4	12,1	2	—	1	8	24,2	—		
7 Szklarstwo — Glazing — גלעזער	11	1	9,1	1	—	1	9,1	1	—	—	2	18,2	—		
9 Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאלאציעס	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
10 Malowanie szyldów—Sign painting שילדען-מאלען	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XV. Przemysł graficzny — Graphic															
1 Drukarnie — Printing shops דריקער	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16,7		
5 Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and [stamp making] גראווער און סטעמפל-מאכער	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
6 Zakłady fotograficzne — Photography פאטאגראפיע	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11,1		
XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning															
1 Łaznie — Bath houses — באד-אנשטאלטען	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2 Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזיר-אנשטאלטען	33	1	3,0	1	—	2	6,1	2	—	—	2	6,1	—		
3 Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמישע דיעסערע און פארבערען	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XVII. Widowiska i zabawy — Recreation															
2 Kinematografy — Cinematographs קינעמאטאגראפן	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

od 1/VIII 1914 do chwili przeprowadzenia ankiety 1921.
1/VIII 1914 up to the date of investigation 1921.
אונטערברעכונגען אין דער פראדוקציע אין די יארען

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Liczba zakładów pod czas spisu No. of workshops at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג	or partially inactive																	
		1916			1917			1918			1919			1920					
		Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג	Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען		R. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. צעהלונג פון זעקלונג			
		Liczba צאהל	% פראצענט		Liczba צאהל	% פראצענט		Liczba צאהל	% פראצענט		Liczba צאהל	% פראצענט		Liczba צאהל	% פראצענט		Liczba צאהל	% פראצענט	
—	2	2	16,7	—	3	1	8,3	—	1	1	8,3	1	—	3	25,0	—	—	3	
1	—	1	50,0	1	—	1	50,0	1	—	1	50,0	—	1	1	50,0	—	—	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
1	—	1	100,0	1	—	1	100,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
—	2	1	20,0	—	2	1	20,0	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	8	
Building Trades — בוי-אינדוסטריע																			
5	2	7	17,5	5	2	6	15,0	6	—	3	7,5	3	—	4	10,0	—	—	1	
5	—	6	30,0	4	—	6	30,0	4	—	3	15,0	3	—	4	20,0	—	—	3	
2	—	2	25,0	1	—	3	37,5	2	—	2	25,0	1	—	2	25,0	1	—	4	
4	3	8	24,2	4	2	7	21,2	4	2	2	6,1	2	—	3	9,1	—	—	6	
2	—	1	9,1	1	—	1	9,1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
—	—	1	33,3	1	—	1	33,3	1	—	1	33,3	1	—	1	33,3	—	—	9	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
Arts and Trades — גראפיק																			
—	2	1	16,7	—	2	1	16,7	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
—	1	1	11,1	—	1	1	11,1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
and Disinfection — ריינינגונגס-אינדוסטריע																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	—	2	6,1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14,3	—	—	3	
Recreation — פערוויילונגס-אנשטאלטען																			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2

Tabela
Table
טאבלע

VII 1.

Podług klas wytwórczości.
According to Industries.
לויט פראדוקציע-קלאסען.

Zakłady podług posiadanych technicznych
Workshops according to technical means
פראדוקציע-מטלען און לויט-ארבייטער אין זיי.

Klasa wytwórczości — Industry מירקוריע-קלאסען	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades מירקוריע-קלאסען	Klasy wytwórczości Industry פראדוקציע-קלאסען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאהל פון אונטערנעמונגען	Liczba rob. naj. w sezonie No. of hired workmen in season צאהל פון ארבייטער אין סעזאן	Zakłady z maszynami mechanicznymi Workshops with motor power machinery אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען.							
					Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לויט-ארבייטער					
					Liczba Number צאהל	% %	Razem Total ציוואמען	%	Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען	
									Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
108		Liczba ogólna. — Grand Total. אלגעמייער סך-הכל.	1716	6886	509	29,7	5121	74,5	1789	34,9	3332	65,1
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייט און גלאז	5	5	1	20,0	2	40,0	2	100,0	—	—
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	106	184	21	19,8	89	48,4	43	48,3	46	51,7
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען אין א.נ.ד.	46	101	6	13,0	74	73,3	16	21,6	58	78,4
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און א.נ.ד.	52	116	17	32,7	69	59,5	48	69,6	21	30,4
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אי.נ.ד. פון גומי, קאאוטשוק, גוטאפערשע א. א.	1	7	1	100,0	7	100,0	7	100,0	—	—
VIII	8	Przem. skórz., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, פלע, בערשט, האר א. א.	52	245	21	40,4	143	58,4	90	62,9	53	37,1
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	423	4421	391	92,4	4326	97,9	1365	31,6	2961	68,4
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel. בעקלידונג-אין פון-אינדוסטריע	684	893	—	—	—	—	—	—	—	—
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	15	37	4	26,7	30	81,1	30	100,0	—	—
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנבעהרונג און גענוס-מטלען	136	468	28	20,6	269	57,5	99	36,8	170	63,2
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	20	79	8	40,0	34	43,0	32	94,1	2	5,9
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	109	181	2	1,8	9	5,0	4	44,4	5	55,6
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק	19	37	6	31,6	32	59,5	20	90,9	2	9,1
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	46	76	1	2,2	11	14,5	4	36,4	7	63,6
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פערהיי-ליונגס-אנשטאלטען	2	36	2	100,0	36	100,0	29	80,6	7	19,4

Środków produkcji i zatrudnionych rob. naj.
of production and number of employees.
אינדוסטריע-מטלען לויט מעכאנישע

Zakłady z maszynami niemechanicznymi Workshops with hand power machinery אונטערנעמונגען מיט ניסט-מעכאנישע מאשינען								Zakłady bez maszyn Workshops without machinery אינדוסטריע-מטלען און מאשינען								Klasa wytwórczości—Industry מירקוריע-קלאסען
Zakładów Workshops אונטערנעמונגען				Robotników najemnych—Hired workmen לויט-ארבייטער				Zakładów Workshops אונטערנעמונגען				Robotników najemnych—Hired workmen לויט-ארבייטער				
Liczba Number צאהל	% %	Razem Total ציוואמען	% %	Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען		Liczba Number צאהל	% %	Razem Total ציוואמען	%	Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען		
				Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %					Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %	
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
631	36,8	1112	16,1	1069	96,1	43	3,9	576	33,5	653	9,4	548	83,9	105	16,1	
—	—	—	—	—	—	—	—	4	80,0	3	60,0	3	100,0	—	—	III
50	47,2	71	38,6	69	97,2	2	2,8	35	33,0	24	13,0	24	100,0	—	—	IV
12	26,1	7	6,9	7	100,0	—	—	28	60,9	20	19,8	19	95,0	1	5,0	V
7	13,5	10	8,6	10	100,0	—	—	28	53,8	37	31,9	36	97,3	1	2,7	VI
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII
14	26,9	40	16,3	37	92,5	3	7,5	17	32,7	62	25,3	52	83,9	10	16,1	VIII
30	7,1	95	2,1	86	90,5	9	9,5	2	0,5	—	—	—	—	—	—	IX
468	68,4	715	80,1	700	97,9	15	2,1	216	31,6	178	19,9	140	78,7	38	21,3	X
8	53,3	7	18,9	7	100,0	—	—	3	20,0	—	—	—	—	—	—	XI
21	15,4	102	21,8	100	98,0	2	2,0	87	64,0	97	20,7	93	95,9	4	4,1	XII
9	45,0	45	57,0	36	80,0	9	20,0	3	15,0	—	—	—	—	—	—	XIII
—	—	—	—	—	—	—	—	107	98,2	172	95,0	140	81,4	32	18,6	XIV
11	57,9	15	40,5	14	93,3	1	6,7	2	10,5	—	—	—	—	—	—	XV
1	2,2	5	6,6	3	60,0	2	40,0	44	95,6	60	78,9	41	68,3	19	31,7	XVI
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XVII

Tabela
Table
טבעלע

VII. 2.

Podług rodzajów wytwórczości.
According to trades.
לויט פראדוקציאנס-פאכען.

Zakłady podług posiadanych technicznych
Workshops according to technical means
פראדוקציאנס-מוטלען אין לויין-ארבייטער אין זיי.

Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades צאָהל פראדוקציאנס-פאכען	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאָהל טעטיגע אונטערנעמונגען	Liczba rob. naj. w sezonie No. of hired workmen in season צאָהל לויין-ארבייטער אין סעזאן	Zakłady z maszynami mechanicznymi Workshops with motor power machinery אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאטרינען.								2
				Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער						
				Liczba Number צאָהל	% %	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען		
								Liczba Number צאָהל	% %	Liczba Number צאָהל	% %	
III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay												
1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving מצבה-מאכער און קריצער [engraving]	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing גלאז-שליפערע און פאלירערע [shing]	2	5	1	50,0	2	40,0	2	100,0	—	—	
IV. Przemysł metalowy — Metal												
3	Kuźnie—Smitheries— סמידערע	19	31	2	10,5	12	38,7	2	16,7	10	83,3	
3,1	Odlownie—Foundries— גיסערע	1	24	1	100,0	24	100,0	4	16,7	20	83,3	
6	Blacharstwo—Tin-plate work— בלעכערע	27	27	—	—	—	—	—	—	—	—	
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops מעכאנישע אנטשאלטען	16	48	12	75,0	39	81,3	30	76,9	9	23,1	
8	Ślusarstwo—Locksmith work— שלאסערע	33	48	6	18,2	14	29,2	7	50,0	7	50,0	
14	Mosiężnictwo—Braziers— מאשאונשניקעס	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work קעסלער (קיטער-שמידען)	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	Lóżka metalowe—Metal bed manufacture מעטאל-בעטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work יובלערען (גאָלדשמידען)	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
V. Wyrób maszyn, aparatów, instrumentów i środków przewozowych — Machines, Apparati, Instruments												
1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery לאנדווירטשאפטליכע מאשינען	4	72	4	100,0	72	100,0	14	19,4	58	80,6	
9	Stelmachostwo—Cartwrighting— סטעלמאכערע	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf. אפטשע אויטארבייטונגען	3	3	2	66,7	2	66,7	2	100,0	—	—	
16	Technicy dentyści—Mechanical dentistry צאָהל-טעכניקער	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making זיגער-מאכער	28	13	—	—	—	—	—	—	—	—	
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואגען און געוויכטען	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments [and apparati] אנדערע אינסטרומענטען און אפאראטען	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and												
3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture קאסטען-מאכער	1	5	1	100,0	5	100,0	5	100,0	—	—	
5	Wyr. podeszew drewnianych—Wooden sole זוילען-מאכער [manuf.]	1	10	1	100,0	10	100,0	10	100,0	—	—	
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (cabinet making) מעבל-טיילערע	28	71	5	17,9	37	52,1	27	73,0	10	27,0	

Środków produkcji i zatrudnionych rob. naj.
of production and number of employees.

אונטערנעמונגען לויט טעכנישע

Zakłady z maszynami niemechanicznymi Workshops with hand power machinery אונטערנעמונגען מיט נישט-מעכאנישע מאטרינען				Zakłady bez maszyn Workshops without machinery אונטערנעמונגען אָהן מאַשינען								Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציאנס-פאכען				
Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער				Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער								
Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען		Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאמען	%		Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען	
				Liczba Number צאָהל	% %	Liczba Number צאָהל	% %						Liczba Number צאָהל	% %	Liczba Number צאָהל	% %
and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייט און גלאז																
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Products — מעטאל-אינדוסטריע																
14	73,7	17	54,8	17	100,0	—	—	3	15,8	2	6,5	2	100,0	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,1
9	33,3	9	33,3	9	100,0	—	—	18	66,7	18	66,7	18	100,0	—	—	6
4	25,0	9	18,7	9	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
19	57,6	30	62,5	28	93,3	2	6,7	8	24,2	4	8,3	4	100,0	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	2	100,0	—	—	—	—	—	—	14
3	100,0	6	100,0	6	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
1	20,0	—	—	—	—	—	—	4	80,0	—	—	—	—	—	—	37
and Transportation Vehicles — אינד. פון מאשינען, אפאראטען, אינסטרומענטען און טראנספארט-מיטלען																
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,1
—	—	—	—	—	—	—	—	3	100,0	2	100,0	2	100,0	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	1	33,3	1	33,3	1	100,0	—	—	13
2	50,0	2	25,0	2	100,0	—	—	2	50,0	6	75,0	6	100,0	—	—	16
8	28,6	3	23,1	3	100,0	—	—	20	71,4	10	76,9	10	100,0	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	1	100,0	—	—	1	100,0	18
2	66,7	2	100,0	2	100,0	—	—	1	33,3	—	—	—	—	—	—	19
Carved Products — אינדוסטריע פון האַלץ, פלעכט, דריי און אנד.																
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	23	82,1	34	47,9	33	97,1	1	2,9	8

Zakłady podług posiadanych technicznych

Workshops according to technical means

פראדוקציע-מאטעריאל אין לויין-ארבייטער אין זיי.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-מאטעריאל	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאָהל פעקטורע אונטערנעמונגען	Liczba rob. naj. w sezonie No. of hired workmen in season צאָהל פּוילדארבייטער אין סעזאן	Zakłady z maszynami mechanicznymi Workshops with motor power machinery אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאַשינען								Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציע-מאטעריאל
				Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער						
				Liczba Number צאָהל	0/0	Razem Total צוזאַמען	0/0	Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען		
								Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	
9	Tapicerstwo—Upholstery טאַפּעצירער	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	
11	Zakłady snycerskie—Wood carving שניצער	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	Zakłady tokarskie—Wood turning טאַקער	16	25	10	62,5	17	68,0	6	35,3	11	64,7	

VII. Wyr. z gumy, kauczuku, celluloid i t. p.—Rubber, Gutta-

1	Grzebienie celluloidowe—Celluloid comb צעלולואיד-קאמבן [manuf.]	1	7	1	100,0	7	100,0	7	100,0	—	—
---	--	---	---	---	-------	---	-------	---	-------	---	---

VIII. Przem. skórzaný, przerabianie szczeciny, wlosia, piór i t. p. — Leather, Hide, Brush,

1	Garbarstwo—Leather tanneries—גאַרבעריי	24	170	19	79,2	141	82,9	89	63,1	52	36,9
2	Przyrządzanie skór—Leather dressing לעדער-צורייכטונג	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Walkowanie skór—Leather forming לעדער-האַלקער	8	59	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Rymarstwo—Harness making רימער	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Rękawiczki skórzane—Leather glove making לעדער-הענטשקעס	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Wyrób pasków skórzanych—Belt making פאַסקעס-מאַכער	2	2	1	50,0	1	50,0	—	—	1	100,0
15	Sortow. i wiązanie szczeciny—Brush binding (and sorting) בערשט-בינדערען און סארטירער	3	2	1	33,3	1	50,0	1	100,0	—	—
16	Wyroby perukarskie—Wig making פאַרקען-מאַכער	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—

IX. Przemysł włókienniczy —

1	Sortowanie szmat i szarpiarnie—Rag sorting [and cutting] שמאַטעס-סארטירער און רייסער	26	243	26	100,0	243	100,0	57	23,5	186	76,5
2	Wyrób waty—Wadding וואַטע-אויסאַרבייטונג	1	22	1	100,0	22	100,0	4	18,2	18	81,8
2,1	Przędzalnie—Spinning—ספּינער	59	2082	59	100,0	2082	100,0	212	10,2	1870	89,8
4	Nawijalnie—Cotton winding—שפּולער	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—
4,1	Snowalnie—Chasing and shearing טרייבערי און שערער	8	13	1	12,5	5	38,5	5	100,0	—	—
5	Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and woolsey weaving—וואָל-און האַלב-וואָל העבערי	298	1647	291	97,7	1631	99,0	1073	65,8	558	34,2
8	Apretura i bielarnie—Dressing and bleaching אַפּרעטור און בליכער	10	330	10	100,0	330	100,0	10	3,0	320	97,0
9	Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping פאַרבער און דרוקער	2	9	2	100,0	9	100,0	—	—	9	100,0
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear [knitting] טריקאטאָש-אויסאַרבייטונג	3	16	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Pończosnictwo—Stocking manufacture זאַקען-מאַכער	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—

środków produkcji i zatrudnionych rob. naj.

of production and number of employees.

אונטערנעמונגען לויט מעכאנישע

№№	Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציע-מאטעריאל	Zakłady z maszynami niemechanicznymi Workshops with hand power machinery אונטערנעמונגען מיט גישט-מעכאנישע מאַשינען						Zakłady bez maszyn Workshops without machinery אונטערנעמונגען אָהן מאַשינען						Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציע-מאטעריאל					
		Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער				Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער									
		Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען		Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען	%		Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען		
						Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0						Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	
14																			
1		20,0	2	40,0	2	100,0	—	—	4	80,0	3	60,0	3	100,0	—	—	—	—	9
1		100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
5		31,3	8	32,0	8	100,0	—	—	1	6,2	—	—	—	—	—	—	—	—	12

Percha, Celluloid etc. Products—אינדוסטריע פון גומע, קאאטשוק, גוטאַפערטשע, צעלולואיד א. אַנד.

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Hair etc. Products—אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האָר א. אַנד.

5	20,8	29	17,1	28	96,6	1	3,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	100,0	4	100,0	3	75,0	1	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	100,0	59	100,0	49	83,1	10	16,9	—	6
3	50,0	5	100,0	4	80,0	1	20,0	—	—	3	50,0	—	—	—	—	—	—	—	8
1	100,0	1	100,0	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
1	50,0	1	50,0	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
1	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	33,3	1	50,0	1	100,0	—	—	—	15
1	16,7	—	—	—	—	—	—	—	—	5	83,3	2	100,0	2	100,0	—	—	—	16

Textiles—טעקסטיל-אינדוסטריע

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,1
1	100,0	10	100,0	10	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
7	87,5	8	61,5	8	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,1
7	2,3	16	1,0	12	75,0	4	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
3	100,0	16	100,0	16	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
9	100,0	9	100,0	9	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14

Zakłady podług posiadanych technicznych
Workshops according to technical means
פראדוקציע-מאטלען אין לוי-ארבייטער אין זיי

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-מאטלען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאָל פון אַקטיוועם פאַבריקען	Liczba rob. naj. w sezonie No. of hired workmen in season צאָל פון אַרבייטער אין סעזאָן	Zakłady z maszynami mechanicznymi Workshops with motor power machinery אונטערנעמונגען מיט מעכאַנישע מאַשינען											
			Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לוי-ארבייטער									
			Liczba Number צאָל	0/0	Razem Total צוזאַמען	0/0	Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען		Liczba Number צאָל	0/0	Liczba Number צאָל	0/0
							Liczba Number צאָל	%	Liczba Number צאָל	%				
№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№		
42 Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats דאַמען-האַט	7	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
43 Kapelusznictwo męskie—Men's hats מענער-האַט	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
44 Ubieranie kapeluszy—Hat trimming מאַדנעריי	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
47 Różne wyr. modniarskie - Other fancy goods פערשדענע מאַדע-אויסאַרבייטונגען	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

XI. Przemysł papierniczy — Paper

№№	Wyr. tapet, papieru kolor. i t. p.—Wall and wrapping paper manuf. וואַל-אַון-וויקלונגס-פאַפיר-פאַבריקען	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	6	5	—	—	—	—	—	—	—
9	1	2	—	—	—	—	—	—	—
11	2	—	—	—	—	—	—	—	—
12	2	20	1	50,0	10	100,0	20	100,0	—
13	4	10	3	75,0	20	100,0	10	100,0	—

XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs

№№	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and [grits mills] מעהל-אַון-קאַסע-מעהלען	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	
1	17	60	17	100,0	60	100,0	41	68,3	19	31,7
3	98	124	—	—	—	—	—	—	—	—
4	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—
5	3	64	—	—	—	—	—	—	—	—
8	3	—	1	33,3	—	—	—	—	—	—
10	1	26	1	100,0	26	100,0	10	38,5	16	61,5
13	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
22	8	27	7	87,5	24	88,9	21	87,5	3	12,5
26	1	34	1	100,0	34	100,0	7	20,6	27	79,4
29	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
30	1	125	1	100,0	125	100,0	20	16,0	105	84,0

XIII. Przemysł chemiczny — Chemical

1	Fabryki mydła—Soap manufacture וויף-פאַבריקען	2	5	—	—	—	—	—	—	—
---	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---

środków produkcji i zatrudnionych rob. naj.
of production and number of employees.
אונטערנעמונגען לויט מעכאַנישע

Zakłady z maszynami niemechanicznymi Workshops with hand power machinery אונטערנעמונגען מיט גיט-מעכאַנישע מאַשינען	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען	Liczba Number צאָל	0/0	Robotników najemnych—Hired workmen לוי-ארבייטער											
				Razem Total צוזאַמען		Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען		Razem Total צוזאַמען		Żydów—Jews יידען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יידען	
				Liczba Number צאָל	0/0	Liczba Number צאָל	0/0	Liczba Number צאָל	0/0	Liczba Number צאָל	0/0	Liczba Number צאָל	0/0	Liczba Number צאָל	0/0
№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№		
3	42,9	7	58,3	7	100,0	—	—	4	57,1	5	41,7	5	100,0	—	—
2	66,7	2	100,0	2	100,0	—	—	1	33,3	—	—	—	—	—	—
1	20,0	2	50,0	2	100,0	—	—	4	80,0	2	50,0	2	100,0	—	—
1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Products — פאַפיר-אינדוסטריע

№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	100,0	5	100,0	5	100,0	—	—	—	—
1	100,0	2	100,0	2	100,0	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	100,0
—	—	—	—	—	—	—	—	1	50,0
1	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—

אינדוסטריע פון ערנערונג און גענוס-מיטלען

№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№	№№		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
14	14,3	28	22,6	27	96,4	1	3,6	84	85,7	96	77,4	92	95,8	4	4,2
1	100,0	5	100,0	4	80,0	1	20,0	—	—	—	—	—	—	—	—
2	66,7	64	100,0	64	100,0	—	—	1	33,3	—	—	—	—	—	—
2	66,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	100,0	2	100,0	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	12,5	3	11,1	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	100,0	1	100,0	1	100,0

Products — כעמישע-אינדוסטריע

1	50,0	5	100,0	5	100,0	—	—	1	50,0	—	—	—	—	—	—
---	------	---	-------	---	-------	---	---	---	------	---	---	---	---	---	---

Podług klas wytwórczości.
According to industries.
פֿון פֿאַרדוקציאָנס-קלאַסען.

Osoby zatrudnione: a) przy maszynach
Persons employed: a) on motor machinery,
(ב) אויף נישט-מעכאַנישע מאַשינען (ג) אָדן מאַשינען.

Klasa wytwórczości - Industry	Liczba rodzajów wytwórczości - Number of Trades	Klasy wytwórczości - Industry	Osoby zatrudnione: Persons									
			Ogółem - Total					Przy maszynach mecha - On motor power machinery				
			Razem Total	Żydów - Jews		N.-Żydów - N.-Jews		Razem Total	%	Żydów - Jews		
צוזאַמען	Liczba Number	%	Liczba Number	%	צוזאַמען	%	Liczba Number	%				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
108		Liczba ogólna. — Grand Total. אַלגעמיינער סך-הכל.	8750	5273	60,3	3477	39,7	4622	52,8	1555	33,6	
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פֿון שטיין, ערד, ליים און גלאז	12	12	100,0	—	—	1	8,3	1	100,0	
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאַל = אינדוסטריע	306	258	84,3	48	15,7	106	34,6	61	57,5	
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פֿון מאַשינען, אַפאַראַטן און אַנד.	150	91	60,7	59	39,3	70	46,7	14	20,0	
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פֿון האַלץ, פֿלעכט, דריי און אַנד.	175	153	87,4	22	12,6	75	42,9	54	72,0	
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אינד. פֿון גומי, קאַוטשוק, גוטאַפּערשע א. א.	12	12	100,0	—	—	12	100,0	12	100,0	
VIII	8	Przem. skór., przrab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פֿון לעדער, פֿעל, בערשט, האַר א. א.	310	244	78,7	66	21,3	99	31,9	72	72,7	
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	4701	1731	36,8	2970	63,2	3971	84,5	1184	29,8	
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלעידונג-און פֿון-אינדוסטריע	1683	1630	96,9	53	3,1	—	—	—	—	
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פאַפּיר-אינדוסטריע	58	58	100,0	—	—	9	15,5	9	100,0	
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פֿון ערנעהרונג אין בענסט-מילען	703	527	75,0	176	25,0	204	29,0	83	40,7	
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	105	94	89,5	11	10,5	40	38,1	38	95,0	
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	301	264	87,7	37	12,3	10	3,3	5	50,0	
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראַפֿיק	61	58	95,1	3	4,9	18	29,5	16	88,9	
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	131	106	80,9	25	19,1	2	1,5	1	50,0	
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פֿערזיילונגס-אַנטשאַלטן	42	35	83,3	7	16,7	5	11,9	5	100,0	

mechanicznych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.

b) on hand power machinery, b) without machinery.

פֿערוואָנען בעשעפֿטיגט: א) אויף מעכאַנישע מאַשינען.

nicznych nery		Przy maszynach niemechanicznych						Bez maszyn						Klasa wytwórczości - Industry
אויף		On hand power machinery						Without machinery						
N.-Żydów - N.-Jews		Razem Total		Żydów - Jews		N.-Żydów - N.-Jews		Razem Total		Żydów - Jews		N.-Żydów - N.-Jews		
Liczba Number	%	צוזאַמען	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	צוזאַמען	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	1
3067	66,4	1576	18,0	1534	97,3	42	2,7	2552	29,2	2184	85,6	368	14,4	
—	—	—	—	—	—	—	—	11	91,7	11	100,0	—	—	III
45	42,5	109	35,6	108	99,1	1	0,9	91	29,8	89	97,8	2	2,2	IV
56	80,0	19	12,7	19	100,0	—	—	61	40,6	58	95,1	3	4,9	V
21	28,0	13	7,4	13	100,0	—	—	87	49,7	86	98,9	1	1,1	VI
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VII
27	27,3	51	16,5	48	94,1	3	5,9	160	51,6	124	77,5	36	22,5	VIII
2787	70,2	164	3,5	148	90,2	16	9,8	566	12,0	399	70,5	167	29,5	IX
—	—	1057	62,8	1049	99,2	8	0,8	626	37,2	581	92,8	45	7,2	X
—	—	33	56,9	33	100,0	—	—	16	27,6	16	100,0	—	—	XI
121	59,3	64	9,1	54	84,4	10	15,6	435	61,9	390	89,7	45	10,3	XII
2	5,0	34	32,4	32	94,1	2	5,9	31	29,5	24	77,4	7	22,6	XIII
5	50,0	—	—	—	—	—	—	291	96,7	259	89,0	32	11,0	XIV
2	11,1	28	45,9	27	96,4	1	3,6	15	24,6	15	100,0	—	—	XV
1	50,0	4	3,1	3	75,0	1	25,0	125	95,4	102	81,6	23	18,4	XVI
—	—	—	—	—	—	—	—	37	88,1	30	81,1	7	18,9	XVII

Podług rodzajów wytwórczości.
According to trades.
לויט פראדוקציאָנס-פאַכען.

Osoby zatrudnione: a) przy maszynach
Persons employed: a) on motor power machinery,
(ב) אויף נישט-מעכאנישע מאשינען (א) און מאשינען.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאָנס-פאַכען		Osoby zatrudnione: Persons										
		Ogółem — Total סך-הכל						Przy maszynach mecha On motor power machi מעכאנישע מאשינען				
		Razem Total צוזאַמען	Żydów—Jews יודען		N.-Żydów-N.-Jews נישט-יודען		Razem Total צוזאַמען	% %	Żydów—Jews יודען		Razem Total צוזאַמען	% %
			Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %			Liczba Number צאהל	% %		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay												
1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving מזבה-מאכער און קריבער	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing גלאז-שליפער און פאלירער	9	9	100,0	—	—	1	11,1	1	100,0	—	
IV. Przemysł metalowy — Metal												
3	Kuźnie—Smitheries— סמידערי	48	38	79,2	10	20,8	12	25,0	2	16,7	—	
3,1	Odlewnie—Foundries— גיסערי	24	4	16,7	20	83,3	24	100,0	4	16,7	—	
6	Blacharstwo—Tin-plate work— בלעכערי	59	59	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops מעכאנישע אנטשאלטען	69	60	87,0	9	13,0	49	71,0	41	83,7	—	
8	Ślusarstwo—Locksmith work— שלאסערי	89	80	89,9	9	10,1	21	23,6	14	66,7	—	
14	Mosiężnictwo—Braziers— מאשאנזשיקעס	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work קעסלער (קופער-שמירען)	9	9	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
19	Łóżka metalowe—Metal bed manufacture מעטאל-בעטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work יובילעריען (גאלד-שמירען)	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
V. Wyrób maszyn, aparatów, instrumentów i środków przewozowych — Machines, Apparati, Instruments												
1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery לאנדווירטשאפטליכע מאשינען	73	15	20,6	58	79,4	67	91,8	11	16,4	—	
9	Stelmachostwo—Cartwrighting— סטעלמאכערי	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf. אפטישע אויטראביטינגען	7	7	100,0	—	—	3	42,9	3	100,0	—	
16	Technicy dentystyczni—Mechanical dentistry צאהן-טעכניקער	12	12	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making זייגער-מאכער	45	45	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואגן און געוויכטען	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	—	
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments [and apparati] אנדערע אינסטרומענטען און אפאראטען	6	6	100,0	—	—	—	—	—	—	—	
VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and												
3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture קאסטען-מאכער	5	5	100,0	—	—	5	100,0	5	100,0	—	
5	Wyr. podeszew drewnianych—Wooden sole זוילען-מאכער [manuf.]	11	11	100,0	—	—	7	63,6	7	100,0	—	
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (cabinet making) מעבעל-טישלערי	108	97	89,8	11	10,2	42	38,9	32	76,2	—	

mechanicznych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.
b) on hand power machinery, c) without machinery.
פערזאָנען בעשעפטיגט פערזאָנען:

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאָנס-פאַכען		employed: בעשעפטיגט פערזאָנען:													
		Przy maszynach niemechanicznych On hand power machinery אויף נישט-מעכאנישע מאשינען						Bez maszyn Without machinery און מאשינען							
		N.-Żydów-N.-Jews נישט-יודען	Razem Total צוזאַמען	% %	Żydów—Jews יודען		N.-Żydów-N.-Jews נישט-יודען		Razem Total צוזאַמען	% %	Żydów—Jews יודען		N.-Żydów-N.-Jews נישט-יודען		
					Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %			Liczba Number צאהל	% %	Liczba Number צאהל	% %	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	25	2	
and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייט און גלאז															
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	100,0	3	100,0	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	88,9	8	100,0	—	—	3
Products — מעטאל-אינדוסטריע															
10	83,3	28	58,3	28	100,0	—	—	8	16,7	8	100,0	—	—	3	
20	83,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,1	
—	—	20	33,9	20	100,0	—	—	39	66,1	39	100,0	—	—	6	
8	16,3	9	13,0	9	100,0	—	—	11	16,0	10	90,9	1	9,1	7	
7	33,3	46	51,7	45	97,8	1	2,2	22	24,7	21	95,5	1	4,5	8	
—	—	2	66,7	2	100,0	—	—	1	33,3	1	100,0	—	—	14	
—	—	3	33,3	3	100,0	—	—	6	66,7	6	100,0	—	—	16	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	
—	—	1	20,0	1	100,0	—	—	4	80,0	4	100,0	—	—	37	
and Transportation Vehicles — אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען, אינסטרומענטען און טראנספארט-מיטלען															
56	83,6	2	2,7	2	100,0	—	—	4	5,5	2	50,0	2	50,0	1,1	
—	—	—	—	—	—	—	—	5	100,0	5	100,0	—	—	9	
—	—	—	—	—	—	—	—	4	57,1	4	100,0	—	—	13	
—	—	3	25,0	3	100,0	—	—	9	75,0	9	100,0	—	—	16	
—	—	12	26,7	12	100,0	—	—	33	73,3	33	100,0	—	—	17	
—	—	—	—	—	—	—	—	2	100,0	1	50,0	1	50,0	18	
—	—	2	33,3	2	100,0	—	—	4	66,7	4	100,0	—	—	19	
Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.															
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
—	—	—	—	—	—	—	—	4	36,4	4	100,0	—	—	5	
10	23,8	—	—	—	—	—	—	66	61,1	65	98,5	1	1,5	8	

Osoby zatrudnione: a) przy maszynach
Persons employed: a) on motor power machinery,
(b) on hand power machinery, (c) on power machinery.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פלאַכען		Osoby zatrudnione: Persons									
		Ogółem — Total סך-הכלל					Przy maszynach mecha On motor power machi מקבאנישע מאַשינען				
		Razem Total ציוואמען	Żydów — Jews יודען		N.-Żydów - N.-Jews נישט-יודען		Razem Total ציוואמען	%	Żydów—Jews יודען		%
			Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%			Liczba Number צאהל	%	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
9	Tapicerstwo—Upholstery טאפעצירעריי	10	10	100,0	—	—	—	—	—	—	—
11	Zakłady snycerskie—Wood carving סניצעריי	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—
12	Zakłady tokarskie—Wood turning טאקעריי	40	29	72,5	11	27,5	21	52,5	10	47,6	
VII. Wyr. z gumy, kauczuku, celluloidu i t. p.—Rubber, Gutta-											
1	Grzebienie celluloidowe—Celluloid comb צעלולאיד-קאמען [manuf.]	12	12	100,0	—	—	12	100,0	12	100,0	
VIII. Przem. skórzany, przerabianie szczeciny, włosia, piór i t. p. — Leather, Hide, Brush,											
1	Garbarstwo—Leather tanneries—גארבעריי	199	146	73,4	53	26,6	94	47,2	68	72,3	
2	Przyrządzanie skór—Leather dressing לעדער-צוריקטונג	8	7	87,5	1	12,5	—	—	—	—	
6	Walkowanie skór—Leather forming לעדער-האלקעריי	67	57	85,1	10	14,9	—	—	—	—	
8	Rymarstwo—Harness making רימעריי	13	12	92,3	1	7,7	—	—	—	—	
11	Rękawiczki skórzane—Leather glove making לעדער-הענטשקעס	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	
12	Wyrób pasek skórzanych—Belt making פאסקעס-מאכעריי	4	3	75,0	1	25,0	2	50,0	1	50,0	
15	Sortow. i wiązanie szczeciny—Brush binding בערשט-בינדעריי און סארטירעריי	7	7	100,0	—	—	3	42,8	3	100,0	
16	Wyroby perukarskie—Wig making פארוקען-מאכעריי	10	10	100,0	—	—	—	—	—	—	
IX. Przemysł włókienniczy —											
1	Sortowanie szmat i szarpianie—Rag sorting [and cutting] שמאטעס-סארטירעריי און רייסעריי	243	57	23,5	186	76,5	158	65,0	22	13,9	
2	Wyrób waty—Wadding וואטע-אויסארבייטונג	22	4	18,2	18	81,8	18	81,8	—	—	
2,1	Przędzalnie—Spinning—ספינעריי	2087	217	10,4	1870	89,6	2056	98,5	192	9,3	
4	Nawijalnie—Cotton winding—ספילעריי	12	12	100,0	—	—	—	—	—	—	
4,1	Snowalnie—Chasing and shearing טריבעריי און סערעריי	25	25	100,0	—	—	3	12,0	3	100,0	
5	Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and וואלסע-ווינגעריי האל-וואלסע-ווינגעריי	1882	1320	70,1	562	29,9	1411	75,0	961	68,1	
8	Apertura i bielarnie—Dressing and bleaching אפרעטור און בליכעריי	330	10	3,0	320	97,0	317	96,1	6	1,9	
9	Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping פארבעריי און דרוקעריי	9	—	—	9	100,0	8	88,9	—	—	
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear טריקאטאזש-אויסארבייטונג [knitting]	20	20	100,0	—	—	—	—	—	—	
14	Pończosznictwo—Stocking manufacture זאקען-פאבריקען	20	20	100,0	—	—	—	—	—	—	

mechanicznych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.

b) on hand power machinery, b) without machinery.

פערוואָנען בעשעפטיגט: (א) אויף מקבאנישע מאַשינען,

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פלאַכען		בעשעפטיגט פערואָנען: employed:												
		Przy maszynach niemechanicznych On hand power machinery אויף נישט-מעכאנישע מאַשינען					Bez maszyn Without machinery אָן מאַשינען							
		N.-Żydów - N.-Jews נישט-יודען	Razem Total ציוואמען		%		Żydów—Jews יודען	Razem Total ציוואמען		%		N.-Żydów - N.-Jews נישט-יודען		
			Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%			
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	2
—	—	3	30,0	3	100,0	—	—	7	70,0	7	100,0	—	—	9
—	—	1	100,0	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	11
11	52,4	9	22,5	9	100,0	—	—	10	25,0	10	100,0	—	—	12
Percha, Celluloid etc. Products—אינדוסטריע פון גומי, קאאוסטוק, גוטאפערטשע, צעלולאָיד א. אַנד.														
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hair etc. Products—אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האָר א. אַנד.														
26	27,7	30	15,1	27	90,0	3	10,0	75	37,7	51	68,0	24	32,0	1
—	—	6	75,0	6	100,0	—	—	2	25,0	1	50,0	1	50,0	2
—	—	—	—	—	—	—	—	67	100,0	57	85,1	10	14,9	6
—	—	7	53,8	7	100,0	—	—	6	46,2	5	83,3	1	16,7	8
—	—	2	100,0	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	11
1	50,0	2	50,0	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	2	28,6	2	100,0	—	—	2	28,6	2	100,0	—	—	15
—	—	2	20,0	2	100,0	—	—	8	80,0	8	100,0	—	—	16
Textiles—טעקסטיל-אינדוסטריע														
136	86,1	—	—	—	—	—	—	85	35,0	35	41,2	50	58,8	1
18	100,0	—	—	—	—	—	—	4	18,2	4	100,0	—	—	2
1864	90,7	—	—	—	—	—	—	31	1,5	25	80,6	6	19,4	2,1
—	—	1	8,3	1	100,0	—	—	11	91,7	11	100,0	—	—	4
—	—	18	72,0	18	100,0	—	—	4	16,0	4	100,0	—	—	4,1
450	31,9	97	5,2	84	86,6	13	13,4	374	19,8	275	73,5	99	26,5	5
311	98,1	—	—	—	—	—	—	13	3,9	4	30,8	9	69,2	8
8	100,0	—	—	—	—	—	—	1	11,1	—	—	1	100,0	9
—	—	13	65,0	13	100,0	—	—	7	35,0	7	100,0	—	—	11
—	—	19	95,0	19	100,0	—	—	1	5,0	1	100,0	—	—	14

Tabela VIII. 2.
Table VIII. 2.
טעבלע VIII. 2.

Osoby zatrudnione: a) przy maszynach mechanicznych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.
Persons employed: a) on motor power machinery, b) on hand power machinery, c) without machinery.
(א) אויף נישט-מעכאנישע מאשינען, (ב) אויף מעכאנישע מאשינען, (ג) אהן מאשינען.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Osoby zatrudnione: Persons									
	Ogółem — Total סך-הכל					Przy maszynach mecha On motor power machi מעכאנישע מאשינען				
	Razem Total ציוואמען	Żydów—Jews יודען		N.—Żydów—N.—Jews נישט-יודען		Razem Total ציוואמען	%	Żydów—Jews יודען		%
		Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%			Liczba Number צאהל	%	
№№	№	5	6	7	8	9	10	11	12	
3 Olejarnie—Oil manufacture—איייל-פאבריקען	52	52	100,0	—	—	37	71,2	37	100,0	
4 Fabryki farby—Paint manufacture פארב-פאבריקען	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	
6 Wyrób atramentu—Ink manufacture טינט-פאבריקען	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	
7 Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf. פאסטע-פאבריקען	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	
8 Apteki — Drug stores — אפטייקען	40	29	72,5	11	27,5	3	7,5	1	33,3	
XIV. Przemysł budowlany — Building Trades										
1 Stolarstwo budowlane — Joining בוי-טישלעריי	76	76	100,0	—	—	—	—	—	—	
3 Malarstwo — House painting בוי-מאלער	32	32	100,0	—	—	—	—	—	—	
4 Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאך-דעקער	13	13	100,0	—	—	—	—	—	—	
6 Zduni—Stove making אזינען-מאכער (וורונט)	125	95	76,0	30	24,0	—	—	—	—	
7 Szklarstwo — Glazing — גלעזער	22	22	100,0	—	—	—	—	—	—	
9 Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאלאציעס	11	6	54,5	5	45,5	10	90,9	5	50,0	
10 Malowanie sztyldów—Sign painting שילדען-מאלעריי	22	20	90,9	2	9,1	—	—	—	—	
XV. Przemysł graficzny — Graphic										
1 Drukarnie — Printing shops דרוקעריי	31	28	90,3	3	9,7	17	54,8	15	88,2	
5 Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and [stamp making] גראווער און שטעמפעל-מאכער	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	
6 Zakłady fotograficzne — Photography פאטאגראפיע	23	23	100,0	—	—	1	4,3	1	100,0	
XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning										
1 Łaznie — Bath houses — באד-אנסטאלטען	11	7	63,6	4	36,4	2	18,2	1	50,0	
2 Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזיר-אנסטאלטען	85	71	83,5	14	16,5	—	—	—	—	
3 Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמישע דיעעריי און פארבעריי	35	28	80,0	7	20,0	—	—	—	—	
XVII. Widowiska i zabawy — Recreation										
2 Kinematografy — Cinematographs קינעמאטאגראפיען	42	35	83,3	7	16,7	5	11,9	5	100,0	

nych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.
b) on hand power machinery, c) without machinery.

employed: בעשעמטיגט פערזאנען:													
Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Przy maszynach niemechanicznych On hand power machinery אויף נישט-מעכאנישע מאשינען						Bez maszyn Without machinery אהן מאשינען						
	N.—Żydów—N.—Jews נישט-יודען		Razem Total ציוואמען		Żydów—Jews יודען		N.—Żydów—N.—Jews נישט-יודען		Razem Total ציוואמען		Żydów—Jews יודען		
	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
3	—	—	11	21,1	11	100,0	—	—	4	7,7	4	100,0	3
4	—	—	2	100,0	2	100,0	—	—	—	—	—	—	4
6	—	—	—	—	—	—	—	2	100,0	2	100,0	—	6
7	—	—	2	100,0	2	100,0	—	—	—	—	—	—	7
8	2	66,7	15	37,5	13	86,7	2	13,3	22	55,0	15	68,2	8
Building Trades — בוי-אינדוסטריע													
1	—	—	—	—	—	—	—	—	76	100,0	76	100,0	1
3	—	—	—	—	—	—	—	—	32	100,0	32	100,0	3
4	—	—	—	—	—	—	—	—	13	100,0	13	100,0	4
6	—	—	—	—	—	—	—	—	125	100,0	95	76,0	6
7	—	—	—	—	—	—	—	—	22	100,0	22	100,0	7
9	5	50,0	—	—	—	—	—	—	1	9,1	1	100,0	9
10	—	—	—	—	—	—	—	—	22	100,0	20	90,9	10
Arts and Trades — גראפיק													
1	—	—	8	25,8	7	87,5	—	—	6	19,4	6	100,0	1
5	—	—	6	85,7	6	100,0	—	—	1	14,3	1	100,0	5
6	—	—	14	60,9	14	100,0	—	—	8	34,8	8	100,0	6
and Disinfection — רייניגונגס-אינדוסטריע													
1	1	50,0	—	—	—	—	—	—	9	81,8	6	66,7	3
2	—	—	4	4,7	3	75,0	—	—	81	95,3	68	84,0	2
3	—	—	—	—	—	—	—	—	35	100,0	28	80,0	3
Recreation — פערוויילונגס-אנסטאלטען													
2	—	—	—	—	—	—	—	—	37	88,1	30	81,1	7

Tabela
Table

X. 1.

Podług klas wytwórczości. Zakłady czynne i nieczynne w sobotę i niedzielę.
According to industries. Workshops active and inactive on Saturday and Sunday.

לפיט פראדוקצאנס-קלאסען.
אינטערעסירענדע פאקטן זענען אויך צען זונטאג.

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba podziałów wytwórczości מאנאפאקטורעס	Klasy wytwórczości Industry	Liczba czynnych zakładów מאנאפאקטורעס	Zakłady				Workshops				אינטערעסירענדע פאקטן
				Czynne w sobotę Active on Saturday	Czynne w niedzielę Active on Sunday	Czynne w sobotę i niedzielę Active on Saturday and Sunday	% פראצענט	Liczba מאנאפאקטורעס	% פראצענט	Liczba מאנאפאקטורעס	% פראצענט	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
108	108	Liczba ogólna. — Grand Total. אָלגעמיינער סך-הכלל.	1716	165	9,6	1387	80,8	132	7,7	32	1,9	
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares איינזעצערע פון סטאין, ערד, קלעם און גלאז	5	—	—	5	100,0	—	—	—	—	
IV	11	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל-איינזעצערע	106	2	1,9	69	65,1	35	33,0	—	—	
V	9	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. איינזעצערע פון מאשינען, אפאראטן און זעך	46	1	2,2	34	73,9	7	15,2	4	8,7	
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. איינזעצערע פון האלץ, פערק, צעכט, זעך און אגער	52	3	5,8	46	88,4	3	5,8	—	—	
VII	2	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products איינזעצערע פון גומי, קאוצער, גוטאפערק און זעך	1	—	—	1	100,0	—	—	—	—	
VIII	8	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. איינזעצערע פון לעדער, זעך, ברשט, האר און זעך	52	2	3,9	40	76,9	9	17,3	1	1,9	
IX	10	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל-איינזעצערע	423	130	30,7	238	56,3	44	10,4	13	2,6	
X	27	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלירענדע פון קלעידער און פאנעלעס	684	7	1,0	666	97,4	1	0,1	10	1,5	
XI	7	Przemysł papirniczy—Paper-Products פאפיר-איינזעצערע	15	—	—	14	93,3	1	—	1	6,7	

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba podziałów wytwórczości מאנאפאקטורעס	Klasy wytwórczości Industry	Liczba czynnych zakładów מאנאפאקטורעס	Zakłady				Workshops				אינטערעסירענדע פאקטן
				Czynne w sobotę Active on Saturday	Czynne w niedzielę Active on Sunday	Czynne w sobotę i niedzielę Active on Saturday and Sunday	% פראצענט	Liczba מאנאפאקטורעס	% פראצענט	Liczba מאנאפאקטורעס	% פראצענט	
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs איינזעצערע פון עסנזשעס און טראנקעס	136	3	2,2	124	91,2	9	6,6	—	—	
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמיקל-איינזעצערע	20	1	5,0	14	70,0	4	20,0	1	5,0	
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades באו-איינזעצערע	109	238	0,9	105	96,3	3	2,8	—	—	
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק און זעך	19	—	—	18	94,7	—	—	1	5,3	
XVI	3	Przemysł czyszczenia, Cleansing and Disinfection רייניגונג-איינזעצערע	46	15	32,6	13	28,3	15	32,6	3	6,5	
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פערזענליכע-איינזעצערע	2	—	—	—	—	2	100,0	—	—	
XVIII	3	Widowiska i zabawy—Recreation פערזענליכע-איינזעצערע	38	5	13,2	30	78,9	3	7,9	—	—	
XIX	3	Widowiska i zabawy—Recreation פערזענליכע-איינזעצערע	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
108	108	Liczba ogólna. — Grand Total. אָלגעמיינער סך-הכלל.	3830	218	5,7	1881	49,1	31	0,8	135	3,5	

אינטערעסירענדע פאקטן זענען אויך צען זונטאג.
אינטערעסירענדע פאקטן זענען אויך צען זונטאג.
אינטערעסירענדע פאקטן זענען אויך צען זונטאג.
אינטערעסירענדע פאקטן זענען אויך צען זונטאג.

Tabela }
Table }
טבעות }

XI. 1.

Podług klas wytwórczości.
According to Industries.
קיום פראדוקצאנס-קלאסען.

Robotnicy najemni żydzi a praca sobotnia-niedzielna.
Jewish hired employees working or not working on Saturday and Sunday.
לוי-אויבטיטער יודען אין שבת-זונטאג ארבייט.

Klasa wytwórczości - Industry	Liczba rodzących wytwórczości - Industry	Liczba czynnych zakładów z rob. w. - No. of active workshops with h. w.	Rob. najemni żydzi - Jewish workmen													
			Pracują w sobotę - Active on Saturday		Pracują w niedzielę - Active on Sunday		Pracują w sob. i niedzielę - Active on Sat. and Sunday		Nie pracują w sob. i niedzielę - Inactive on Sat. and Sunday							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
				Ogółem - Total	Zakłady - Workshops	Rob. najemnych - Hired workmen	Liczba - Number	%	Zakłady - Workshops	Rob. najemnych - Hired workmen	Liczba - Number	%	Zakłady - Workshops	Rob. najemnych - Hired workmen	Liczba - Number	%
	108	1184	2930	103	579	19,8	966	1991	67,9	31	122	4,2	28	238	8,1	
III	2		3				2	3	100,0							
IV	9		75		1	1,0	71	95	99,0							
V	7		24		1	5,1	19	30	76,9		2	6	15,4	1	1	2,6
VI	6		36				36	74	100,0							
VII	1		1				1	7	100,0							
VIII	8		41		1	3,6	36	155	93,4		1	2	1,2	1	3	1,8
IX	13		332		93	38,4	186	609	43,5		8	40	2,9	21	214	15,2
X	25		436				427	674	99,9					1	1	0,1
XI	6		9				8	28	90,3					1	3	9,7

Klasa wytwórczości - Industry	Liczba rodzących wytwórczości - Industry	Liczba czynnych zakładów z rob. w. - No. of active workshops with h. w.	Pracownicy najemni żydzi - Jewish employees													
			Pracują w sobotę - Active on Saturday		Pracują w niedzielę - Active on Sunday		Pracują w sob. i niedzielę - Active on Sat. and Sunday		Nie pracują w sob. i niedzielę - Inactive on Sat. and Sunday							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
				Ogółem - Total	Zakłady - Workshops	Rob. najemnych - Hired workmen	Liczba - Number	%	Zakłady - Workshops	Rob. najemnych - Hired workmen	Liczba - Number	%	Zakłady - Workshops	Rob. najemnych - Hired workmen	Liczba - Number	%
XII	11		103		1	20	9,6	93	177	84,7	2	2	0,9	1	10	4,8
XIII	6		16					10	40	58,8	4	23	33,8	1	5	7,4
XIV	7		58					57	55	100,0						
XV	3		15					15	33	100,0						
XVI	3		34		6	12	27,3	5	11	25,0	12	20	45,5	1	1	2,2
XVII	1		2						91	100,0	2	29	100,0			
			108		55	15	30,7	2	58		2			34	13	3,0
IV	6		108		21	105	33,0	4	40					81	53	38
III	5		2		3	5	40,0		3					3	3	3
	108		1116		235	408	33,8	38	3110	324	30,8	116	1430	22,8	331	51,3

*) 56 zakładów rob. naj. Żydów nie zatrudniają.
*) 56 establishments employ no Jewish labour.
*) 56 factories employing no Jewish labour.

Zakładów produkujące z własnych i powierzonych surowców.
Workshops producing out of own customer's raw material.
 אינטערנעציעלע העלע פראדוקציע פון אייגענע און בעשעלעס רוי-מאטעריאלען.

Tabela XII. 1
Table According to industries.
 לויט פראדוקציע-קלאסען.

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodzajów wytwórczości—Number of Trades	Klasy wytwórczości—Industries			Zakłady produkująca z surowców:— Workshops producing of raw material:												
		Liczba czyn. zakładów—No. of active workshops			Własnych—Own		Powierzonych—Customer's		Własnych i powierzonych—Own and customer's								
		Ogółem—Total	z tego bez rob. naj. — Of these without h. w.	z tego z rob. naj. — Of these with h. w.	Liczba Zakładów—Number of Workshops	Bez r.n. — Bez r.n.	Liczba Zakładów—Number of Workshops	Bez r.n. — Bez r.n.	Liczba Zakładów—Number of Workshops	Bez r.n. — Bez r.n.							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	108		1716	532	6363	409	23,8	79	2770	354	20,6	116	1430	953	55,6	337	2163
III	2		5	3	3	2	40,0	—	3	—	—	—	—	3	60,0	3	—
IV	9		106	31	142	25	23,6	4	46	—	—	—	—	81	76,4	27	96
V	7		46	22	98	12	26,1	5	28	—	—	—	—	34	73,9	17	70
VI	6		52	16	96	29	55,8	5	61	1	1,9	1	—	22	42,3	10	35
VII	1		1	—	7	1	100,0	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	8		52	11	224	27	51,9	12	148	1	1,9	—	5	24	46,2	10	71
IX	13		423	91	4369	68	16,1	1	1890	272	64,3	84	1325	83	19,6	6	1154
X	25		684	248	723	34	5,0	9	57	65	9,5	25	59	585	85,5	214	607
XI	6		15	6	31	7	46,7	3	29	2	13,3	1	—	6	40,0	4	1

XII	11		136	33	368	110	80,9	23	294	5	3,7	1	31	21	15,4	9	43
XIII	6		20	4	79	14	70,0	4	54	1	5,0	—	2	5	25,0	—	23
XIV	7		109	51	82	28	25,7	13	46	7	6,4	4	7	74	67,9	34	29
XV	3		19	4	36	14	73,7	3	21	—	—	—	—	5	26,3	1	15
XVI	3		46	12	69	36	78,3	10	50	—	—	—	—	10	21,7	2	19
XVII	1		2	—	36	2	100,0	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—

Przemysł spożywczy—Foodstuffs	Przemysł chemiczny—Chemical Products	Przemysł budowlany—Building Trades	Przemysł graficzny—Graphic Arts and Trades	Przemysł czyszczenia—Cleaning and Disinfection	Widowiska i zabawy—Recreation
136	20	109	19	46	2
33	4	51	4	12	—
368	79	82	36	69	36
110	14	28	14	36	2
80,9	70,0	25,7	73,7	78,3	100,0
23	4	13	3	10	—
294	54	46	21	50	36
5	1	7	—	—	—
3,7	5,0	6,4	—	—	—
1	—	4	—	—	—
31	2	7	—	—	—
21	5	74	5	10	—
15,4	25,0	67,9	26,3	21,7	—
9	—	34	1	2	—
43	23	29	15	19	—

Przemysł spożywczy—Foodstuffs
 Przemysł chemiczny—Chemical Products
 Przemysł budowlany—Building Trades
 Przemysł graficzny—Graphic Arts and Trades
 Przemysł czyszczenia—Cleaning and Disinfection
 Widowiska i zabawy—Recreation

Tabela } XIII. 1.
Table }
טבעות }

Źródło nabycia surowców.
Sources of purchase of raw material.
איינקויפֿקוועלטן פֿון רוימאטעריאלען.

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodzajów wytwórczości—Number of Trades	Zakł. czynne nabywające surowce—Fact. workshops purchas. raw-material	Liczba robotników najemnych—Number of hired workmen	Zakłady nabywają surowców:—Raw material is purchased:									
				W firmach miejscowych—From local firms	Zagranicą—Abroad	W firm. mieśc. i zagran.—From loc. firms and abr.	W firm. mieśc. i zagran.—From loc. firms and abr.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
					Liczba przedsiębiorstw—Number of firms	%	Liczba robotników—Number of workmen	Liczba przedsiębiorstw—Number of firms	%	Liczba robotników—Number of workmen	Liczba przedsiębiorstw—Number of firms	%	Liczba robotników—Number of workmen
108	Liczba ogólna. — Grand Total.	1362	4933	1310	96,2	3297	4	0,3	147	48	3,5	1489	
III	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares	5	3	3	60,0	—	—	—	—	2	40,0	3	
IV	Przemysł metalowy—Metal Products	106	142	104	98,1	136	—	—	—	2	1,9	6	
V	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparal, lustraments etc.	46	98	39	84,8	53	2	4,3	2	5	10,9	43	
VI	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod.	51	96	51	100,0	96	—	—	—	—	—	—	
VII	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products	1	7	1	100,0	7	—	—	—	—	—	—	
VIII	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	51	219	49	96,1	204	—	—	—	2	3,9	15	
IX	Przemysł włókienniczy—Textiles	151	3044	117	77,5	1632	—	—	—	34	22,5	1412	
X	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel	619	664	619	100,0	664	—	—	—	—	—	—	
XI	Przemysł papierniczy—Paper Products	13	30	12	92,3	10	1	7,7	20	—	—	—	

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodzajów wytwórczości—Number of Trades	Zakł. czynne nabywające surowce—Fact. workshops purchas. raw-material	Liczba robotników najemnych—Number of hired workmen	Zakłady nabywają surowców:—Raw material is purchased:									
				W firmach miejscowych—From local firms	Zagranicą—Abroad	W firm. mieśc. i zagran.—From loc. firms and abr.	W firm. mieśc. i zagran.—From loc. firms and abr.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
					Liczba przedsiębiorstw—Number of firms	%	Liczba robotników—Number of workmen	Liczba przedsiębiorstw—Number of firms	%	Liczba robotników—Number of workmen	Liczba przedsiębiorstw—Number of firms	%	Liczba robotników—Number of workmen
XII	Przemysł spożywczy—Foodstuffs	131	337	129	98,4	205	1	0,8	125	1	0,8	7	
XIII	Przemysł chemiczny Chemical Products	19	77	18	94,7	75	—	—	—	1	5,3	2	
XIV	Przemysł budowlany—Building Trades	102	75	102	100,0	75	—	—	—	—	—	—	
XV	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades	19	36	18	94,7	35	—	—	—	1	5,3	1	
XVI	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection	46	69	46	100,0	69	—	—	—	—	—	—	
XVII	Widowiska i zabawy—Recreation	2	36	2	100,0	36	—	—	—	—	—	—	

Tabela XIV. 1.
Table According to industries.
טאבלע פון פראדוקציע-קלאסען.

Odbiorcy wyrobów gotowych.
Contractors of finished products.
אונטערנעמער פון די אויספארעברישע פראדוקציען.

Klasa wytwórczości—Industry		Zakłady produkujące dla: — Establishments work for:																	
Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades		די אונטערנעמער פראדוקציען פאר:																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
			Spółczyzny Consumer Zakłady Workshops	Magazynu Retailer Zakłady Workshops	Hurtownika Wholesale dealer Zakłady Workshops	Fabrykanta Manufacturer Zakłady Workshops	Posrednika Intermediary Zakłady Workshops	Armji bezposr. Army directly Zakłady Workshops	Armji przez posr. Army indirectly Zakłady Workshops	I. p. m. i spol. G. m. s. inst. (*). A. G. A. (*). Zakłady Workshops	Hired workmen. Zakłady Workshops								
III	2		5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV	9		91	136	15	9	5	35	25	72	5	6	18	53	—	—	10	59	73
V	7		45	98	14	33	3	61	4	51	2	13	3	50	—	—	5	73	44
VI	6		51	94	19	36	6	19	11	22	1	19	2	4	1	19	4	44	—
VII	1		—	—	1	7	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	8		25	79	14	60	26	148	13	59	4	18	7	62	1	8	2	2	2
IX	13		69	1142	41	693	74	1781	325	3347	206	1515	74	2108	21	346	1	29	—
X	25		666	703	116	185	9	23	14	25	7	6	8	13	1	2	2	4	—
XI	6		10	25	8	8	5	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	108	Liczba ogólna. — Grand Total. אָלגעמינער סך-הכל.	1280	2878	284	1288	160	2332	431	3614	233	1642	158	2534	32	375	82	336	—

XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנענדיגע און גוטס-פראדוקציע	127	305	39	218	17	217	2	16	4	60	11	190	—	—	15	50	—
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products קעמיקל-אינדוסטריע	15	70	12	38	11	34	1	2	2	5	—	—	—	—	—	—	—
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	109	82	5	1	2	1	33	19	2	—	31	46	8	—	31	51	24
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק	19	36	—	—	1	—	—	—	—	—	4	8	—	—	10	—	—
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונג-אינדוסטריע	46	69	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation ערטריילונג-ענטערטעלען	2	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Instytucji państwowych, miejskich i społecznych.
*) Governmental, municipal, Social institutions.
*) רעגירונג, סטאטיסע און געזעלשאפטלעכע אינסטיטוציעס.

Tabela } Podług klas wytwórczości.
Table } According to industries.
טאבעלע } פארוואקסונגס-קלאסען.

XV. 1.

Miejsce zbytu gotowych wyrobów.
Market for finished products.
אונטער-געבויט פון די אויסגעארבעיטע פראדוקטען.

Klasa wytwórczości — Industry	Liczba rodzajów wytwórczości — Number of Trades	Liczba czynnych zakładów — Number of active workshops	Liczba robotników najemnych — Number of hired workmen	Na miejscu — Locally		Na miejscu i w prowincjach — Locally and in the provinces		Na miejscu, prow. i kres. — Loc. prov. border sections		Na m. prow. kres. i zagran. — Loc. prov. bord. s. abroad						
				Zakładów — Workshops	Robotników — Workmen	Zakładów — Workshops	Robotników — Workmen	Zakładów — Workshops	Robotników — Workmen	Zakładów — Workshops	Robotników — Workmen	Liczba — Number	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	108	1716	6363	1449	84,4	3288	74	4,3	423	166	9,7	1864	27	1,6	788	
III	2	5	3	3	60,0	—	—	—	—	—	2	40,0	3	—	—	—
IV	9	106	142	90	84,9	85	6	5,7	2	10	9,4	55	—	—	—	—
V	7	46	98	38	82,6	21	4	8,7	24	4	8,7	53	—	—	—	—
VI	6	52	96	43	82,7	83	7	13,5	7	2	3,8	6	—	—	—	—
VII	1	1	7	—	—	—	—	—	—	1	100,0	7	—	—	—	—
VIII	8	52	224	24	46,2	65	8	15,4	30	19	36,5	120	1	1,9	9	—
IX	13	423	4369	256	60,5	1867	21	5,0	272	120	28,4	1451	26	6,1	779	—
X	25	684	723	670	98,0	703	14	2,0	20	—	—	—	—	—	—	—
XI	6	15	31	11	73,3	4	—	—	—	4	26,7	27	—	—	—	—

Gotowe wyroby znajdujące odbiorcą: — Finished products are disposed of:
די אונטערצייטע פראדוקטען געהן אויסן:

XII	11	136	368	129	94,9	205	3	2,2	21	4	2,9	142	—	—	—	—
XIII	6	20	79	10	50,0	34	10	50,0	45	—	—	—	—	—	—	—
XIV	7	109	82	109	100,0	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XV	3	19	36	18	94,7	34	1	5,3	2	—	—	—	—	—	—	—
XVI	3	46	69	46	100,0	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII	1	2	36	2	100,0	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Przemysł spożywczy — Foodstuffs
אונטערצייטע פון ערנערונג און געזונט-הילפן
Przemysł chemiczny — Chemical Products
געמקטע אונטערצייטע
Przemysł budowlany — Building Trades
באוי-אונטערצייטע
Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades
גראפיק
Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection
רייניגונגס-אונטערצייטע
Widowiska i zabawy — Recreation
פערטור-אונטערצייטע

Tabela } **XVI. 1.**
 Table } **According to industries.**
 טבעות } **לפי פרודוקציה-קלאסען.**

System płacy w przedsiębiorstwach.
Salary system in the workshops.
לוי-סיסטעם אין די אונטערנעמונגען.

1	2	3	4	5	Robotnicy pracujacy — Type of payment:											
					Na lon straight salary		Od sztuki Piecework		Na lon i od sztuki Sal. and piecework							
					Worsk. Shops	Hired w. na. 7	% 8	Worsk. Shops	Hired w. na. 9	% 10	Worsk. Shops	Hired w. na. 12	% 11	Worsk. Shops	Hired w. na. 13	% 14
	108	Liczba ogólna. — Grand Total.	1184	6363	887	4030	63.3	153	370	5.8	94	1963	30.9			
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares	2	3	2	3	100.0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינווסטריע	75	142	71	103	72.5	1	1	0.7	3	38	26.8			
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc.	24	98	21	47	48.0	1	2	2.0	2	49	50.0			
VI	6	Przemysł drzewny, snyeerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod.	36	96	31	79	82.3	3	9	9.4	2	8	8.3			
VII	1	Wyroby z gummy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products	1	7	1	7	100.0	—	—	—	—	—	—			
VIII	8	Przem. skór, przerab. szeszczyny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	41	224	21	100	44.6	15	84	37.5	5	40	17.9			
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינווסטריע	332	4369	254	2546	58.3	15	53	1.2	63	1770	40.5			
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearihz Apparel	436	723	333	607	83.9	41	83	11.5	12	33	4.6			
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינווסטריע	9	31	9	31	100.0	—	—	—	—	—	—			

XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינווסטריע פון ערנערייג און גענוס-פראדוקטן	103	368	43	255	69.3	57	98	26.6	3	15	4.1			
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products	16	79	16	79	100.0	—	—	—	—	—	—			
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינווסטריע	58	82	53	72	87.8	3	7	8.5	2	3	3.7			
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades	15	36	13	29	80.5	1	2	5.6	1	5	13.9			
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection	34	69	17	36	52.2	16	31	44.9	1	2	2.9			
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פערקייט-אונטערטעלען	2	36	2	36	100.0	—	—	—	—	—	—			

*) O 50 zakł. chwilowo bez rob. naj. brak informacji.
 *) No information about 50 establ. temp. without hired workmen.
 *) העצמאייגער און אונטערנעמונגען זענען און לוי-סיסטעם פארעם געווען.

XVII. 1. Zakłady z mieszk. przyw. w lokalu pracy.
Workshops with living quarters in same room.
 אומערקערמאנען מיט שוויצ-וואונג אין ארייט-לאקאל.

Liczba czynnych zakładów No. of active workshops	Liczba zatrudnionych osób No. of persons employed	Mieszkanie w lokalu pracy Living quarters in workshop						Klasa wytwórczości—Industry		Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades	Klasa wytwórczości—Industry	Liczba czynn. zakładów z rob. najm. No. of active workshops with h. w.	Liczba rob. najm. w sezonie No. of hired workmen in season	Podlegają inspekcji pracy Under labor inspection			
		Zakładów Workshops		Osoby zatrudn. Persons empl.		Liczba Number	%	Liczba Number	%					Liczba Number	%	Liczba Number	%
		Liczba Number	%	Liczba Number	%												
1716	8750	349	20,3	666	7,6	108				1184	6363	295	24,9	4653	73,1		
5	12	—	—	—	—	2	III	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares	III	2	3	—	—	—	—		
106	306	3	2,8	7	2,3	9	IV	Przemysł metalowy—Metal Products	IV	75	142	9	12,0	67	47,2		
46	150	10	21,7	14	9,3	7	V	Wyrob maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Iustruments etc.	V	24	98	4	16,7	72	73,5		
52	175	6	11,5	7	4,0	6	VI	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod.	VI	36	96	6	16,7	34	35,4		
1	12	—	—	—	—	1	VII	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products	VII	1	7	—	—	—	—		
52	310	2	3,8	2	0,6	8	VIII	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	VIII	41	224	23	56,1	157	70,1		
423	4701	4	0,9	5	0,1	13	IX	Przemysł włókienniczy—Textiles	IX	332	4369	238	71,7	4062	93,0		
684	1683	293	42,8	592	35,2	25	X	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel	X	436	723	—	—	—	—		
15	58	3	20,0	1	1,7	6	XI	Przemysł papierniczy—Paper Products	XI	9	31	1	11,1	20	64,5		

XVIII. 1. Zakłady a inspekcja pracy.
Workshops and labor inspection.
 אומערקערמאנען אין ארייט-אינספקציע.

Liczba czynnych zakładów No. of active workshops	Liczba zatrudnionych osób No. of persons employed	Mieszkanie w lokalu pracy Living quarters in workshop						Klasa wytwórczości—Industry		Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades	Klasa wytwórczości—Industry	Liczba czynn. zakładów z rob. najm. No. of active workshops with h. w.	Liczba rob. najm. w sezonie No. of hired workmen in season	Podlegają inspekcji pracy Under labor inspection			
		Zakładów Workshops		Osoby zatrudn. Persons empl.		Liczba Number	%	Liczba Number	%					Liczba Number	%	Liczba Number	%
		Liczba Number	%	Liczba Number	%												
136	703	4	2,9	2	0,3	11	XII	Przemysł spożywczy—Foodstuffs	XII	103	368	11	10,7	219	59,5		
20	105	1	5,0	—	—	6	XIII	Przemysł chemiczny Chemical Products	XIII	16	79	2	12,5	16	20,3		
109	301	20	18,3	27	9,0	7	XIV	Przemysł budowlany—Building Trades	XIV	58	82	—	—	—	—		
19	61	—	—	—	—	3	XV	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades	XV	15	36	1	6,7	6	16,7		
46	131	3	6,5	9	6,9	3	XVI	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection	XVI	34	69	—	—	—	—		
2	42	—	—	—	—	1	XVII	Widowiska i zabawy—Recreation	XVII	2	36	—	—	—	—		

Liczba czynnych zakładów No. of active workshops	Liczba zatrudnionych osób No. of persons employed	Mieszkanie w lokalu pracy Living quarters in workshop						Klasa wytwórczości—Industry		Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades	Klasa wytwórczości—Industry	Liczba czynn. zakładów z rob. najm. No. of active workshops with h. w.	Liczba rob. najm. w sezonie No. of hired workmen in season	Podlegają inspekcji pracy Under labor inspection			
		Zakładów Workshops		Osoby zatrudn. Persons empl.		Liczba Number	%	Liczba Number	%					Liczba Number	%	Liczba Number	%
		Liczba Number	%	Liczba Number	%												
136	703	4	2,9	2	0,3	11	XII	Przemysł spożywczy—Foodstuffs	XII	103	368	11	10,7	219	59,5		
20	105	1	5,0	—	—	6	XIII	Przemysł chemiczny Chemical Products	XIII	16	79	2	12,5	16	20,3		
109	301	20	18,3	27	9,0	7	XIV	Przemysł budowlany—Building Trades	XIV	58	82	—	—	—	—		
19	61	—	—	—	—	3	XV	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades	XV	15	36	1	6,7	6	16,7		
46	131	3	6,5	9	6,9	3	XVI	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection	XVI	34	69	—	—	—	—		
2	42	—	—	—	—	1	XVII	Widowiska i zabawy—Recreation	XVII	2	36	—	—	—	—		

XIX
 Kłasy wytwórczości—Industry
 Przemysł spożywczy—Foodstuffs
 Przemysł chemiczny—Chemical Products
 Przemysł budowlany—Building Trades
 Przemysł graficzny—Graphic Arts and Trades
 Przemysł czyszczenia—Cleaning and Disinfection
 Widowiska i zabawy—Recreation

XIX. 1. Zakłady a przynależność ich właścicieli do zrzeszeń zawodowych.
Workshops and trade organizations of owners.

די אינטערקאמיונען און די פאך-ארגאניזאציעס פון די אייגענער.

1	2	3	4	5	Właściciele należący do zrzeszeń Proprietors' organized according to trades			
					6	7	8	
Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades	Industry	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops	Liczba robotników najemnych Number of hired workmen	Liczba Zakładów Workshops	Liczba Number	%	
108		Liczba ogólna. — Grand Total. אָלגעמייער סך-הכל.	1716	6363	1296	75,5	5177	81,4
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares איינזעצער פון שטיין, ערד, לייט און גלאז	5	3	1	20,0	2	66,7
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל-איינזעצער	106	142	97	91,5	138	97,2
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. איינזעצער פון מאשינס, אפאראטן און זעך	46	98	36	78,3	81	82,7
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. איינזעצער פון האלץ, פלעק, וויי און זעך	52	96	46	88,5	79	82,3
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products איינזעצער פון גומי, קאטשקא, גוטאפערעט א. א.	1	7	1	100,0	7	100,0
VIII	8	Przem. skór., przerab. szczełiny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. איינזעצער פון לעדער, פער, בריש, האר א. א.	52	224	30	57,7	161	71,9
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל-איינזעצער	423	4369	356	84,1	3702	84,7
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקליידונג און פאך-איינזעצער	684	723	480	70,2	483	66,8
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפער-איינזעצער	15	31	7	46,7	29	93,5

XII	11	XIII	6	XIV	7	XV	3	XVI	3	XVII	1	Właściciele należący do zrzeszeń Proprietors' organized according to trades		
												6	7	8
												Liczba Number	%	
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs איינזעצער פון ערנערונג און געזונט-מייטלעך	136	368	106	77,9	295	80,2						
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמיקע איינזעצער	20	79	14	70,0	59	74,7						
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-איינזעצער	109	82	86	78,9	74	90,2						
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק	19	36	7	36,8	19	52,8						
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונג-איינזעצער	46	69	29	63,0	48	69,6						
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פערזינדונג-איינזעצער	2	36	—	—	—	—						
108			1840	832	1221	66,4	132	33,6						

XX
XX
XX

מספרים
1916
1920

מספרים
1916
1920

מספרים
1916
1920

Tabela
Table

XX. 1.

Podług klas wytwórczości.
According to industries.

Stosunki kredytowe.
Credit relations.

לפיט פראדוקציע-קלאסען.
קרידיט-פערקערעמענטען.

1 Klasa wytwórczości - Industry	2 Number of Trades	3 Industry	4 Liczba czynnych i nieczynn. zakł. workshops	5 Liczba robotników najemnych No. of hired workmen	Korzystają z kredytu: Credit secured:						Odczuwają brak kredytu Credit required		
					6 Zakładów Workshops	7 % Hired w.	8 Rob. naj. Hired w.	9 Zakładów Workshops	10 % Hired w.	11 Rob. naj. Hired w.	12 Zakładów Workshops	13 % Hired w.	14 Rob. naj. Hired w.
	108	Liczba ogólna. — Grand Total. אונגעמייענער סך-הכלל.	1840	6363	93	5,1	1551	54	0,3	77	735	39,9	3290
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז	6	3	—	—	—	—	—	—	4	66,7	3
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	115	142	5	4,3	32	11	9,6	18	45	39,1	40
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנז.	46	98	2	4,3	49	1	2,2	—	13	28,3	19
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנז.	55	96	4	7,3	13	1	1,8	3	26	47,3	26
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אינדוסטריע פון גומי, קאאטשעק, גוטאפערעסע א. א.	1	7	—	—	—	—	—	—	1	100,0	7
VIII	8	Przem. skórz., przerab. szczeniiny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, בערש, האר א. א.	63	224	3	4,8	21	1	1,6	—	24	38,1	109
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	457	4369	55	12,0	1268	13	2,8	27	261	57,1	2542
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלעדיגע און פול-אינדוסטריע	720	723	6	0,8	12	13	1,8	19	236	32,7	225
XI	6	Przemysł papirniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	18	31	1	5,6	—	—	—	—	10	55,6	27

XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנעריע און גענעס-פרודען	144	368	12	8,3	155	7	4,9	7	53	36,8	197
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products עמירש אינדוסטריע	24	79	1	4,2	1	1	4,2	—	8	33,3	25
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	122	82	3	2,5	—	6	4,9	3	28	23,0	21
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק	19	36	—	—	—	—	—	—	6	31,6	16
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונג-אינדוסטריע	48	69	1	2,1	—	—	—	—	20	41,7	33
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פערטעינגט-אונטערטען	2	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1 Klasa wytwórczości - Industry	2 Number of Trades	3 Industry	4 Liczba czynnych i nieczynn. zakł. workshops	5 Liczba robotników najemnych No. of hired workmen	Korzystają z kredytu: Credit secured:						Odczuwają brak kredytu Credit required		
					6 Zakładów Workshops	7 % Hired w.	8 Rob. naj. Hired w.	9 Zakładów Workshops	10 % Hired w.	11 Rob. naj. Hired w.	12 Zakładów Workshops	13 % Hired w.	14 Rob. naj. Hired w.
	108	Liczba ogólna. — Grand Total. אונגעמייענער סך-הכלל.	1840	6363	93	5,1	1551	54	0,3	77	735	39,9	3290

אין ארבעט צו באהאלטן און צו באשוצן די ארבעט-פלאצן און צו באשוצן די ארבעט-פלאצן און צו באשוצן די ארבעט-פלאצן.

אין ארבעט צו באהאלטן און צו באשוצן די ארבעט-פלאצן און צו באשוצן די ארבעט-פלאצן און צו באשוצן די ארבעט-פלאצן.

Tabela }
Table }
טאבלע }

XXI. 1

Właściciele zakł. o przyczynach zawieszenia lub zmniejszenia produkcji.
Proprietors' reasons for shutdown or reduction in production.
די אייגענטימער חזענן די סיבות פון אַזשעטלען אָדער פראָדוקציע.

1	2	3	Przyczyny zawieszenia lub zmniejszenia produkcji: — Cause of shutdown or reduction: סיבות פון אַזשעטלען אָדער פראָדוקציע:															
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Klasa wytwórczości — Industry	Liczba rodzajów wytwórczości — Number of Trades	Liczba wytwórczości — Industry	Brak maszyn, Lack of machin. — מאנגל אין מאַשין.	Brak surowców, Lack of raw mat. — מאַטריאל-שטעלע.	Brak rob. kwalif., Lack of qual. workmen — און קוואַליפיקאַציע.	Brak kap. obrót., Lack of capital — אומקאָנאָסאָיע.	Brak odbiorców, L. of customers — מיטן און אַנגנומענער.	Sluzba wojsk., Military service — צווישן-דינסט.	Ewak. i bezdom., Evacuation etc. — עוואַק. א. הומלע.	Inne przyczyny, Other causes — אנדערע סיבות.	Brak maszyn, Lack of machin. — מאנגל אין מאַשין.	Brak surowców, Lack of raw mat. — מאַטריאל-שטעלע.	Brak rob. kwalif., Lack of qual. workmen — און קוואַליפיקאַציע.	Brak kap. obrót., Lack of capital — אומקאָנאָסאָיע.	Brak odbiorców, L. of customers — מיטן און אַנגנומענער.	Sluzba wojsk., Military service — צווישן-דינסט.	Ewak. i bezdom., Evacuation etc. — עוואַק. א. הומלע.	Inne przyczyny, Other causes — אנדערע סיבות.
	108		291	1074	191	1300	21	99	840	2387	364	642	82	64	70	580	101	322
III	2		1	—	1	—	—	—	4	3	3	—	1	—	—	—	—	—
IV	9		21	28	21	16	2	6	48	35	32	19	10	6	—	—	3	2
V	7		9	17	7	44	—	—	18	19	6	34	1	3	1	—	4	4
VI	6		8	33	6	4	2	4	30	28	15	4	3	—	—	—	6	8
VII	1		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	8		11	50	18	109	—	—	37	157	21	59	2	—	4	26	3	6
IX	13		114	725	52	867	3	38	226	1541	28	301	9	20	30	520	18	226
X	25		92	132	41	44	13	30	323	307	165	124	42	28	24	16	40	14
XI	6		3	2	3	1	—	—	11	10	5	1	—	—	—	—	2	—

XII	11		15	32	13	163	—	—	53	191	38	47	3	3	3	2	6	28
XIII	6		2	2	6	30	—	—	7	4	5	20	—	—	1	1	—	—
XIV	7		4	8	13	11	—	—	56	32	34	15	7	2	2	6	11	2
XV	3		6	19	5	8	—	—	6	15	3	9	—	—	2	5	—	—
XVI	3		4	5	5	3	—	—	20	24	9	9	4	4	1	3	7	11
XVII	1		1	21	—	—	1	21	1	21	—	—	—	—	—	—	1	21

(Annex) Tabela IV^b. 1.
Table According to industries.
טאבעלע פון פראדוקציע-קלאסען

Podług klas wytwórczości.
According to industries.
לויט פראדוקציע-קלאסען

Robotnicy najemni w latach 1914
Hired workmen in the "pre war" workshops
אונטערנעממונגען לויט גרופירונגען פון 1914.

Klasa wytwórczości—Industry		Zakłady „przedwojenne” w r. 1914:											
Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades		Z robotnikami najemnymi przed wojną											
צאָהל פראָדוקציע-קלאַסען		אונטערנעממונגען מיט אַרבייטער											
Industry		Ogółem — Total — סך-הכל			0			I					
פראָדוקציע-קלאַסען		אונטערנעממונגען			אונטערנעממונגען			אונטערנעממונגען					
		Rob. najemn.—Hired workmen			1921			Rob. naj.—H. workmen					
		לויט-אַרבייטער			לויט-אַרבייטער			לויט-אַרבייטער					
		1914			1921			1914					1921
		Liczba	Liczba	%	Liczba	Liczba	%	Liczba	Liczba	%	Liczba	Liczba	%
		Number	Number		Number	Number		Number	Number		Number	Number	
		צאָהל	צאָהל		צאָהל	צאָהל		צאָהל	צאָהל		צאָהל	צאָהל	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	108	Liczba ogólna — Grand Total אַלגעמיינער סך-הכל	1376	10208	5303	51,9	269	92	170	170	120	70,6	
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, לייט אין גלאז	6	19	3	15,8	3	—	—	—	—	—	
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל-אינדוסטריע	103	378	94	24,9	16	2	12	12	9	75,0	
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines. Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאַשענען, אפאראטען און אָנז.	37	118	82	69,5	13	1	11	11	7	63,6	
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האַלץ, פלעכט, דריי און אָנז.	48	234	83	35,5	5	—	2	2	1	50,0	
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אינד. פון גומי, קאוטשוק, גוטאפערטשע א. א.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VIII	8	Przem. skór., przeraq. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, פּעל, בערשט, האַר א. א.	49	716	202	28,2	6	—	2	2	1	50,0	
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל-אינדוסטריע	299	5324	3733	70,1	60	79	24	24	22	91,7	
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלידונגס-און פּאָן-אינדוסטריע	532	1573	536	34,1	115	10	78	78	57	73,1	
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פאַפּיר-אינדוסטריע	14	154	11	7,1	4	—	—	—	—	—	
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנעהרונג און בענז-מיטלען	113	620	316	51,0	15	—	21	21	14	66,7	
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע אינדוסטריע	11	106	55	51,9	—	—	—	—	—	—	
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	109	668	78	11,7	27	—	14	14	4	28,6	
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק	15	161	34	21,1	1	—	1	1	1	100,0	
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	39	122	61	50,0	4	—	5	5	4	80,0	
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פּערהיילונגס-אונטערנעממונגען	1	15	15	100,0	—	—	—	—	—	—	

i 1921 w zakł. „przedwojennych” pg. ugrupowań z r. 1914.
in 1914 and 1921 according to groups of 1914.
לויט-אַרבייטער אין די יאָרען 1914 אין 1921 אין די „פּאַר מלחמה”

„Pre-war” workshops in 1914:																				
With hired workmen before the war.																				
		2 — 3			4 — 5				6 — 10			11 — 15			16 — 20					
		Rob. naj.—H. workmen			Rob. naj.—H. workmen				Rob. naj.—H. workmen			Rob. naj.—H. workmen			Rob. naj.—H. workmen					
		לויט-אַרבייטער			לויט-אַרבייטער				לויט-אַרבייטער			לויט-אַרבייטער			לויט-אַרבייטער					
		1914			1914				1914			1914			1914					
		Liczba	Liczba	%	Liczba	Liczba	%	Liczba	Liczba	%	Liczba	Liczba	%	Liczba	Liczba	%				
		Number	Number		Number	Number		Number	Number		Number	Number		Number	Number					
		צאָהל	צאָהל		צאָהל	צאָהל		צאָהל	צאָהל		צאָהל	צאָהל		צאָהל	צאָהל					
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31			
	394	947	429	45,3	195	856	353	41,2	177	1320	476	36,1	53	710	371	52,3	35	640	309	48,3
1	3	—	—	—	—	—	—	—	2	16	3	18,7	—	—	—	—	—	—	—	—
36	89	26	29,2	18	78	18	23,1	16	119	33	27,7	2	24	6	25,0	3	56	—	—	—
6	13	8	61,5	3	14	7	50,0	2	14	16	114,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	42	14	33,3	13	58	19	32,8	6	48	18	37,5	3	44	9	20,5	2	40	22	55,0	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	11	1	9,1	6	27	7	25,9	6	53	34	64,2	10	136	49	36,0	5	96	19	19,8	—
55	131	114	87,0	35	155	119	76,8	37	284	163	57,2	24	321	248	77,3	13	225	197	87,6	—
178	425	169	39,8	79	345	130	37,7	71	514	134	26,1	5	70	11	15,7	2	32	13	40,6	—
—	—	—	—	—	4	18	4	22,2	3	25	6	24,0	1	12	1	8,3	—	—	—	—
44	104	53	51,0	16	70	27	38,6	11	72	25	34,7	1	15	8	53,3	1	19	19	100,0	—
3	9	2	22,2	—	—	—	—	4	32	31	96,9	1	11	9	81,8	3	54	13	24,1	—
28	66	5	7,6	11	48	4	8,3	14	103	9	8,7	2	27	—	—	4	80	19	23,8	—
3	7	7	100,0	3	14	6	42,9	1	10	—	—	2	24	4	16,7	2	38	7	18,4	—
18	47	30	63,8	7	29	12	41,4	4	30	4	13,3	1	11	11	100,0	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	15	100,0	—	—	—	—

„פאר מלחמה” אונטערנעהמונגען אין 1914:														
מיט לויין-ארבייטער פאר דער מלחמה.														
Klasy wytwórczości														
Industry														
פראדוקציעאנס-קלאסען														
Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציעאנס-קלאסען	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציעאנס-קלאסען	№№	21 — 30				31 — 50				51			
			1914		1921		1914		1921		1914		1921	
			Liczba Number צאהל	Liczba Number צאהל	0/0		Liczba Number צאהל	Liczba Number צאהל	0/0		Liczba Number צאהל	Liczba Number צאהל	0/0	
1	2	3	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
	108	Liczba ogólna. — Grand Total. אלגעמיינער סך-הכלל.	29	763	308	40,4	23	915	571	62,4	31	3887	2274	58,5
III	2	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV	9	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.	1	22	12	54,5	1	44	31	70,5	—	—	—	—
VI	6	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, סלעכט, דריי און אנד.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII	1	Wyroby z gumy, kaucz. gutaperki i t. p. Rubber, Gutta-Percha etc. Products אינד. פון גומי, קאוטשוק, גוטאפערשע א. א.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	8	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האר א. א.	4	105	50	47,6	4	166	33	19,9	1	120	8	6,7
IX	13	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	10	257	171	66,5	15	578	497	86,0	26	3349	2123	63,4
X	25	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלידונג-און פויג-אינדוסטריע	3	69	8	11,6	1	40	4	10,0	—	—	—	—
XI	6	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	1	24	—	—	—	—	—	—	1	75	—	—
XII	11	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען	2	56	32	57,1	—	—	—	—	2	263	138	52,5
XIII	6	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV	7	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	7	200	31	15,5	1	50	1	2,0	1	80	5	6,3
XV	3	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק	1	30	4	13,3	1	37	5	13,5	—	—	—	—
XVI	3	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII	1	Widowiska i zabawy—Recreation פערהילונגס-אנשטאלטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Część tabelaryczna.

Tables.

טאבעלארישער טייל.

Białystok-województwo.

Białystok-District.

ביאליסטאק-וואיעוואדסטווע.

Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921
Workshops and hired workmen in 1921
(אין סעזאן אין נישט אין סעזאן) לויט פראדוקציע־קלאסען.

Klasa wytwórczości — Industry	Liczba rodzajów wytwórczości — Number of Trades	Klasy wytwórczości — Industry	Liczba zakł. — No. of workshops				Liczba robot								
			Czynnych — Active			Nieczynnych — Inactive	Ogółem Żydów i nie-Żydów — Total Jews and non-Jews								
			Zrob. n. With workm.	Bez r. n. Without workm.	Ogółem — Total		W sezonie — In season				Nie w sez. — Not in season				
							Ogółem — Total	Męż. — Men.	Kobiet — Women.	Dzieci — Childr.	Ogółem — Total	Męż. — Men.	Kobiet — Women.	Dzieci — Childr.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	132	Liczba ogólna. — Grand Total.	5155	1962	2877	316	6968	5001	1720	245	6420	4656	1522	242	
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p.	23	10	9	4	61	56	5	—	57	52	5	—	
IV	10	Przemysł metalowy — Metal Products	393	113	264	16	194	177	1	16	188	171	1	16	
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p.	120	48	69	3	111	99	—	12	110	98	—	12	
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p.	158	54	92	12	474	374	93	7	431	341	83	7	
VIII	9	Przem. skór., przerab. szpecyciny i t. p.	275	141	105	29	1092	1089	—	3	953	950	—	3	
IX	14	Przemysł włókienniczy — Textiles	175	73	52	50	852	568	282	2	842	568	272	2	
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski	2409	999	1328	82	1857	1270	414	173	1804	1236	395	173	
XI	4	Przemysł papierniczy — Paper Products	54	9	38	7	65	14	51	—	65	14	51	—	
XII	20	Przemysł spożywczy — Foodstuffs	631	260	322	49	1524	794	715	15	1299	728	558	13	
XIII	7	Przemysł chemiczny — Chemical Products	89	43	41	5	306	174	130	2	282	153	128	1	
XIV	9	Przemysł budowlany — Building Trades	614	90	469	55	156	153	—	3	117	114	—	3	
XV	5	Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades	53	33	19	1	76	73	2	1	75	72	2	1	
XVI	4	Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection	153	82	69	2	117	89	17	11	116	88	17	11	
XVII	2	Widowiska i zabawy — Recreation	5	5	—	—	34	24	10	—	34	24	10	—	
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody	3	2	—	1	47	47	—	—	47	47	—	—	

a) Procent oblicza się: a) w rubryce „w sezonie” w stosunku do ogólnej liczby robotników zatrudnionych w sezonie. b) The percentages are calculated as follows: a) employed “in season” by comparing with total number of workmen employed in season. b) employed “not in season” by comparing with total number of workmen employed not in season.

(w sezonie i nie w sezonie) podług klas wytwórczości.
(in season and not in season) according to industries.
אונטערנעמאנגען אין לוי־ארבייטער אין יאָהר 1921

Klasa wytwórczości — Industry	ników najemnych — Number of hired workmen										צאָהל לוי־ארבייטער									
	Żydów — Jews					יודען					Nie-Żydów — Non-Jews					נישט-יודען				
	W sezonie — In season					Nie w sezonie — Not in season					W sezonie — In season					Nie w sezonie — Not in season				
	Razem Total	0/0 %	Męż. Men.	Kobiet Women.	Dzieci Childr.	Razem Total	0/0 %	Męż. Men.	Kobiet Women.	Dzieci Childr.	Razem Total	0/0 %	Męż. Men.	Kobiet Women.	Dzieci Childr.	Razem Total	0/0 %	Męż. Men.	Kobiet Women.	Dzieci Childr.
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
	5243	75,3	3677	1328	238	4767	74,3	3386	1147	234	1723	24,7	1324	392	7	1653	25,7	1270	375	8
III	14	23,0	14	—	—	13	22,8	13	—	—	47	77,0	42	5	—	44	77,2	39	5	—
IV	153	78,9	140	—	13	147	78,2	134	—	13	41	21,1	37	1	3	41	21,8	37	1	3
V	76	68,5	64	—	12	75	68,2	63	—	12	35	31,5	35	—	—	35	31,8	35	—	—
VI	254	53,6	198	49	7	222	51,5	175	41	6	220	46,4	176	44	—	209	48,5	166	42	1
VIII	827	75,7	824	—	3	713	74,8	710	—	3	265	24,3	265	—	—	240	25,2	240	—	—
IX	232	27,2	161	69	2	230	27,3	161	67	2	620	72,8	407	213	—	612	72,7	407	205	—
X	1767	95,2	1186	409	172	1718	95,2	1155	391	172	90	4,8	84	5	1	86	4,8	81	4	1
XI	65	100,0	14	51	—	65	100,0	14	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII	1349	88,5	638	697	14	1134	87,3	576	546	12	175	11,5	156	18	1	165	12,7	152	12	1
XIII	163	53,3	125	37	1	143	50,7	108	35	—	143	46,7	49	93	1	139	49,3	45	93	1
XIV	141	90,4	138	—	3	107	91,5	104	—	3	15	9,6	15	—	—	10	8,5	10	—	—
XV	72	94,7	69	2	1	71	94,7	68	2	1	4	5,3	4	—	—	4	5,3	4	—	—
XVI	103	88,0	85	8	10	102	87,9	84	8	10	14	12,0	4	9	1	14	12,1	4	9	1
XVII	19	55,9	13	6	—	19	55,9	13	6	—	15	44,1	11	4	—	15	44,1	11	4	—
XVIII	8	17,0	8	—	—	8	17,0	8	—	—	39	83,0	39	—	—	39	83,0	39	—	—

b) w rubryce „nie w sezonie” — w stosunku do ogólnej liczby robotników zatrudnionych nie w sezonie. employed in season. b) employed “not in season” by comparing with total number of workmen employed not in season.

Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921
Workshops and hired workmen in 1921
(אין סעזאן און נישט אין סעזאן) לויט פראדוקצאנס-פאכען.

Table with columns for trades, number of workshops, and number of workers (active/inactive, total). Includes a small table for 'Liczba robot' (Number of workers) subdivided by 'Ogółem Żydów i nie-Żydów' (Total Jews and Non-Jews) and 'W sezonie - Nie w sez.' (In season / Not in season).

VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and

Main table for industry VI, listing various trades like sawing mills, cabinet making, and wood carving with their respective workshop counts and worker numbers.

VIII. Przem. skórzany, przerabianie szczeciny, włosia, piór i t. p. — Leather, Hide, Brush,

Main table for industry VIII, listing trades like leather tanning, leather dressing, and brush making.

IX. Przemysł włókienniczy —

Main table for industry IX, listing trades like rag sorting and wool combing.

(w sezonie i nie w sezonie) podług rodzajów wytwórczości.
(in season and not in season) according to trades.
אינטערנעמונגען אין לוינ-ארבייטער אין יאָר 1921

Table with columns for hired workers (Number of hired workmen) categorized by 'Żydów' (Jews) and 'Nie-Żydów' (Non-Jews), and further by 'W sezonie' (In season) and 'Nie w sezonie' (Not in season).

Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.

Main table for Carved Products, listing various items like wood carvings, wicker work, etc., with their counts and percentages of workers.

etc. Products — אינדוסטריע פון לעדער, פּעל, בערשט, האָר א. אַנד.

Main table for other products, listing items like leather goods, brushes, etc., with their counts and percentages of workers.

Textiles — טעקסטיל-אינדוסטריע

Main table for Textiles, listing various textile products and their worker counts.

Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921 Workshops and hired workmen in 1921 (אין סעזאן און נישט אין סעזאן) לויט פראדוקציעס-פאכען.

Table with 15 columns: Industry, Liczba zakł., Czynnych, Nieczynnych, Ogółem Żydów i nie-Żydów, W sezonie, Nie w sez., etc.

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing

Table with 12 columns: Industry, Liczba zakł., Czynnych, Nieczynnych, Ogółem Żydów i nie-Żydów, W sezonie, Nie w sez., etc.

(w sezonie i nie w sezonie) podług rodzajów wytwórczości. (in season and not in season) according to trades. אינטערנעהמונגען אין לויט-ארבייטער אין יאהר 1921

Table with 25 columns: Industry, Żydów, Jews, יודען, Nie-Żydów, Nou-Jews, נישט-יודען, W sezonie, Nie w sezonie, etc.

Apparel — בעקלידונג- און פון-אינדוסטריע

Table with 25 columns: Industry, Żydów, Jews, יודען, Nie-Żydów, Nou-Jews, נישט-יודען, W sezonie, Nie w sezonie, etc.

Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921
Workshops and hired workmen in 1921
(אין סעזאן און נישט אין סעזאן) לויט פראדוקציעאָנס-פאַכען.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציעאָנס-פאַכען	Liczba zakł.—No. of workshops צאָהל אונטערנעמונגען	Liczba robot צאָהל אונטערנעמונגען											
		Czynnych Active טעטיגע				Ogółem Żydów i nie-Żydów Total Jews and non-Jews סך-הכל יודען און נישט-יודען							
		Z rob.n. With workm. מ.א. מ.א.		Bez r.n. Without workm. א.א. א.א.		W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sez.—Not in season נישט אין סעזאן			
		Ogółem Total סך-הכל	Żrob.n. מ.א.	Bez r.n. א.א.	Nieczynnych—Inactive נישט-טעטיגע	Ogółem Total סך-הכל	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פראיען	Dzieci Childr. קינד.	Ogółem Total סך-הכל	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פראיען	Dzieci Childr. קינד.
11 Rzeźnicy — Butcher shops — פליישער	91	5	84	2	5	5	—	—	5	5	—	—	
13 Wędliniarnie—Sausage factories ווארשט-פאַבריקען	4	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
14 Wędzarnie śledzi — Smoking of herrings הערנינג-רויכערן	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16 Wyrób masła i margaryny—Butter and marg. מאַרגאַרין-פאַבריקען (garine factories)	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
21 Wyrób syropu — Surup manufacture סיראַפ-פאַבריקען	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
22 Wyrób wody sodowej—Soda-water manufact. סאָדע-וואַסער פאַבריקען	34	16	13	5	33	32	1	—	28	27	1	—	
24 Wyrób lemoniady—Lemonade manufacture לימאָנאַד-פאַבריקען	10	9	—	1	19	16	3	—	9	9	—	—	
25 Wyród miodu — Mead manufacturs מעד-פאַבריקען	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
26 Piwowarstwo—Beer breweries ביער-ברויעריי	7	5	—	2	51	37	14	—	45	34	11	—	
27 Rozlewanie i pakow. wina — Vine bottling [and packing] ויין-גיסעריי און פאַקעריי	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
28 Rozlewanie i pakowanie wina—Brandy bott. [ing and packing] בראַנדינג און פאַקעריי	2	2	—	—	79	49	30	—	79	49	30	—	
29 Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling [and packing] עסיג-גיסעריי און פאַקעריי	3	1	2	—	2	2	—	—	2	2	—	—	
30 Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco [products] טאַבאַק און טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען	4	4	—	—	657	167	485	5	657	167	485	5	
XIII. Przemysł chemiczny — Chemical													
1 Fabryki mydła—Soap manufacture זיפ-פאַבריקען	19	5	13	1	12	12	—	—	12	12	—	—	
2 Fabryki świec — Candle manufacture ליכט-פאַבריקען	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
3 Olejarnie—Oil manufacture—איייל-פאַבריקען	48	29	18	1	90	89	—	1	68	68	—	—	
3,1 Fabryki zapatek — Sulphur manufacture שוועבלעך-פאַבריקען	1	1	—	—	172	57	114	1	172	57	114	1	
4 Fabryki farby—Paint manufacture פאַרב-פאַבריקען	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf. פאַסטע-פאַבריקען	6	2	3	1	3	1	2	—	1	1	—	—	
8 Apteki — Drug stores — אַפטיקען	10	6	4	—	29	15	14	—	29	15	14	—	
XIV. Przemysł budowlany —													
1 Stolarstwo budowlane — Joining בוי-טיישלעריי	299	58	221	20	103	102	—	1	83	82	—	1	
2 Ślusarstwo budowlane — Structural iron work בוי-טיישלעריי	4	1	3	—	1	1	—	—	1	1	—	—	
3 Malarstwo — House painting בוי-מאַלעריי	79	15	57	7	22	22	—	—	13	13	—	—	

(w sezonie i nie w sezonie) podług rodzajów wytwórczości.
(in season and not in season) according to trades.
אונטערנעמונגען און לויט-אַרבייטער אין יאָהר 1921

Rodzaje wytwórczości—Trades		צאָהל לויט-אַרבייטער												Rodzaje wytwórczości—Trades					
Trades		Żydów Jews יודען						Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען						Trades					
W sezonie—In season אין סעזאן		Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן						W sezonie—In season אין סעזאן						Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן					
Razem Total צוזאַמען	0/0 %	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פראיען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאַמען	0/0 %	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פראיען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאַמען	0/0 %	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פראיען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאַמען	0/0 %	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פראיען	Dzieci Childr. קינד.
5	100,0	5	—	—	5	100,0	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	87,9	28	1	—	24	85,7	23	1	—	4	12,1	4	—	—	4	14,3	4	—	—
15	78,9	15	—	—	9	100,0	9	—	—	4	21,1	1	3	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	27,5	14	—	—	14	31,1	14	—	—	37	72,5	23	14	—	31	68,9	20	11	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
67	84,8	37	30	—	67	84,8	37	30	—	12	15,2	12	—	—	12	15,2	12	—	—
2	100,0	2	—	—	2	100,0	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
657	100,0	167	485	5	657	100,0	167	485	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Products—כעמישע-אינדוסטריע																			
11	91,7	11	—	—	11	91,7	11	—	—	1	8,3	1	—	—	1	8,3	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
84	93,3	83	—	1	66	97,0	66	—	—	6	6,7	6	—	—	2	3,0	2	—	—
42	24,4	18	24	—	42	24,4	18	24	—	130	75,6	39	90	1	130	75,6	39	90	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	100,0	1	2	—	1	100,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	79,3	12	11	—	23	79,3	12	11	—	6	20,7	3	3	—	6	20,7	3	3	—
Building Trades — בוי-אינדוסטריע																			
91	88,3	90	—	1	73	88,0	72	—	1	12	11,7	12	—	—	10	12,0	10	—	—
1	100,0	1	—	—	1	100,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	100,0	22	—	—	13	100,0	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Zakłady i robotnicy najemni w r. 1921

Workshops and hired workmen in 1921

(אין סעזאן און נישט אין סעזאן) לויט פראדוקציע-פאכען.

№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען	Liczba zakł.—No. of workshops צאהל אינטערנעהמונגען				Liczba robot Ogółem Żydów i nie-Żydów Total-Jews and Non-Jews סך-הכל יודען און נישט-יודען								№	
		Ogółem czynnych i nieczynnych Total active and inactive סך-הכל פעטיגע און נישט-פעטיגע	Czynnych Active פעטיגע		Nieczynnych Inactive נישט פעטיגע	W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sez.—Not in season נישט אין סעזאן					
			Zrob.n. With workm. א.פ.א.	Bezr.n. Without workm. א.פ.א.		Ogółem Total סך-הכל	Meż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Ogółem Total סך-הכל	Meż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.		
															W sezonie—In season אין סעזאן
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאך-דעקער	18	8	8	2	12	10	—	2	12	10	—	2		
5	Gońciarstwo — Roofing — שינדלער	22	2	19	1	2	2	—	—	1	1	—	—		
6	Zduni—Stove making אויוען-מאכער (זדונעס)	111	5	84	22	15	15	—	—	6	6	—	—		
7	Szklarstwo — Glazing — גלעזער	73	—	70	3	—	—	—	—	—	—	—	—		
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאלאציעס	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
10	Malowanie sztyldów—Sign painting שילדען-מאלעריי	6	1	5	—	1	1	—	—	1	1	—	—		
XV. Przemysł graficzny — Graphic															
1	Drukarnie — Printing shops דרוקעריי	17	15	2	—	49	47	1	1	48	46	1	1		
2	Litografie — Litography — ליטאגראפיע	1	1	—	—	8	8	—	—	8	8	—	—		
3,1	Przepisywacze tory—Scribes — ספיריס	4	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamping גרעווער און שטעמפל-מאכער	6	4	2	—	5	5	—	—	5	5	—	—		
6	Zakłady fotograficzne — Photography פאטאגראפיע	25	13	12	—	14	13	1	—	14	13	1	—		
XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning															
1	Łaznie — Bath houses — באד-אנשטאלטען	5	4	1	—	13	10	3	—	13	10	3	—		
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזער-אנשטאלטען	102	61	40	1	81	70	—	11	80	69	—	11		
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing and laundering כעמישע העשעריי און פארבעריי	43	14	28	1	20	6	14	—	20	6	14	—		
4	Magle — Mangling — מאנגלען	3	3	—	—	3	3	—	—	3	3	—	—		
XVII. Widowiska i zabawy —															
1	Teatry — Theatres — טעאטערן	1	1	—	—	5	4	1	—	5	4	1	—		
2	Kinematografy — Cinematographs קינעמאטאגראפיען	4	4	—	—	29	20	9	—	29	20	9	—		
Centrale dla dostarczania energii i wody — Water and															
1	Centrale dla dostarczania energii i wody Water and power stations צענטראלעס פאר קראפט-און וואסער-לייטונג	3	2	—	1	47	47	—	—	47	47	—	—		

(w sezonie i nie w sezonie) podług rodzajów wytwórczości.

(in season and not in season) according to trades.

אונטערנעהמונגען און לויט-ארבייטער אין יאָהר 1921

№	Rodzaje wytwórczości—Trades פראדוקציע-פאכען	צאהל לויט-ארבייטער Number of hired workmen																№		
		Żydów Jews יודען								Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען										
		W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן				W sezonie—In season אין סעזאן				Nie w sezonie—Not in season נישט אין סעזאן						
		Razem Total צוזאמען	Meż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאמען	Meż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאמען	Meż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.	Razem Total צוזאמען	Meż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינד.			
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	2
12	100,0	10	—	2	12	100,0	10	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
2	100,0	2	—	—	1	100,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
12	80,0	12	—	—	6	100,0	6	—	—	3	20,0	3	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
1	100,0	1	—	—	1	100,0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Arts and Trades — גראפישע אינדוסטריע																				
46	93,9	44	1	1	45	93,8	43	1	1	3	6,1	3	—	—	3	6,2	3	—	—	1
8	100,0	8	—	—	8	100,0	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,1
4	80,0	4	—	—	4	80,0	4	—	—	1	20,0	1	—	—	1	20,0	1	—	—	5
14	100,0	13	1	—	14	100,0	13	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
and Disinfection — רייניגונגס-אינדוסטריע																				
11	84,6	8	3	—	11	84,6	8	3	—	2	15,4	2	—	—	2	15,4	2	—	1	1
78	96,3	68	—	10	77	96,3	67	—	10	3	3,7	2	—	1	3	3,7	2	—	1	2
11	55,0	6	5	—	11	55,0	6	5	—	9	45,0	—	9	—	9	45,0	—	9	—	3
3	100,0	3	—	—	3	100,0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Recreation — פערוויילונגס-אנשטאלטען																				
2	40,0	1	1	—	2	40,0	1	1	—	3	60,0	3	—	—	3	60,0	3	—	—	1
17	58,6	12	5	—	17	58,6	12	5	—	12	41,4	8	4	—	12	41,4	8	4	—	2
power stations — צענטראלעס פאר קראפט און וואסער-לייטונג																				
8	17,0	8	—	—	8	17,0	8	—	—	39	83,0	39	—	—	39	83,0	39	—	—	1

a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg. a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation by klasa wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czynn. podług liczby rob. najemnych.

Main table on the left page showing industrial data. Columns include industry name, total number of workshops, and number of hired workers, broken down by ethnicity (Jews and non-Jews).

klas wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czynn. podług liczby rob. najemnych. industries b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.

Main table on the right page showing industrial data. Columns include industry name, total number of workshops, and number of hired workers, broken down by ethnicity (Jews and non-Jews).

b) Ugrupowania zakładów czynnych
b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen.

Klasa wytwórczości - Industry		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety													
Industry		Z robotnikami najemnymi With													
Prądokציאנס-קלאסען		11 - 15							16 - 20						
Liczba zakładów No. of workshops		Liczba rob. naj. - No. of hired workmen							Liczba rob. naj. - No. of hired workmen						
Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades		Zydów - Jews			Nie-Z. - Non-J.				Zydów - Jews			Nie-Z. - Non-J.			
Liczba zakładow No. of workshops		Razem Total		Liczba Number		%		Liczba Number		%		Liczba Number		%	
1	2	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
132	Liczba ogólna. — Grand Total.	20	252	179	71,0	73	29,0	20	363	256	70,5	107	29,5		
III	Przemysł kamienny, ziemny i t. p.	—	—	—	—	—	—	1	18	3	16,7	15	83,3		
IV	Przemysł metalowy — Metal Products	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
V	Wyrób maszyn, aparatów i t. p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
VI	Przemysł drzewny, snycerski i t. p.	2	24	8	33,3	16	66,7	1	19	6	31,6	13	68,4		
VIII	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p.	9	113	84	74,3	29	25,7	5	96	71	74,0	25	26,0		
IX	Przemysł włókienniczy — Textiles	1	15	2	13,3	13	86,7	2	34	17	50,0	17	50,0		
X	Przemysł odzieżowy i modniarski	1	15	15	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—		
XI	Przemysł papierniczy — Paper Products	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XII	Przemysł spożywczy — Foodstuffs	7	85	70	82,4	15	17,6	11	196	159	81,1	37	18,9		
XIII	Przemysł chemiczny — Chemical Products	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XIV	Przemysł budowlany — Building Trades	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XV	Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XVI	Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XVII	Widowiska i zabawy — Recreation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
XVIII	Centrale dla dostarcz. energii i wody	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

podług liczby robotników najemnych.
to the number of hired workmen employed.

Klasa wytwórczości - Industry		Active workshops at date of investigation — hired workmen																														
Industry		מט לזין-ארבייטער																														
Prądוקציאנס-קלאסען		21 - 30							31 - 50							51 i wyżej — and over																
Liczba zakładów No. of workshops		Liczba rob. naj. - No. of hired workmen							Liczba rob. naj. - No. of hired workmen							Liczba rob. naj. - No. of hired workmen																
Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades		Zydów - Jews			Nie-Z. - Non-J.				Zydów - Jews			Nie-Z. - Non-J.				Zydów - Jews			Nie-Z. - Non-J.													
Liczba zakładow No. of workshops		Razem Total		Liczba Number		%		Liczba Number		%		Liczba Number		%		Liczba Number		%														
1	2	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	2
11	295	144	48,8	151	51,2	15	635	307	48,3	328	51,7	11	1480	898	60,7	582	39,3															
I	28	3	10,7	25	89,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	III	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	IV	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	V	
1	30	10	33,3	20	66,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VI	
2	60	40	66,7	20	33,3	5	200	152	76,0	48	24,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	VIII	
3	83	45	54,2	38	45,8	8	347	67	19,3	280	80,7	2	265	17	6,4	248	93,6														IX	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	X
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XI
2	47	38	80,9	9	19,1	2	88	88	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XII	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XIII
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XIV
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XV
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XVI
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XVII
2	47	8	17,0	39	83,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XVIII	

a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg.
a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation by
גרופורונג פון די טעמונגע אונטערנעמונגען לויט דער צאהל לויט-ארבייטער.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety															
	Ogółem — Total — סך-הכל										Z robotnikami					
	Robotników najemn.—Hired workmen לויט-ארבייטער										Liczba rob. naj.—No. of ארבייטער					
	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen אונטערנעמונגען און ל. א. ז.		Zakł. chwłowo bez rob. n. Temp. without h. workmen אונט. צעווייליג און ל. א. ז.		Liczba zakładów No. of workshops אונטערנעמונגען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען	
Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay

1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving מזבה-מאכער און קריצער	5	5	1	20,0	4	80,0	3	—	1	1	—	—
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing גלאז-שלייפער און פאלירער	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
5	Cegielnie—Brick making ציגעל-מאכער (ציגעלנישט)	2	31	3	9,7	28	90,3	—	—	—	—	—	—
6	Fabryki kaflí—Tile making קאכעל-פאבריקען	1	18	3	16,7	15	83,3	—	—	—	—	—	—
7	Garncarstwo—Pottery טעפעריי	10	6	6	100,0	—	—	5	—	4	4	4	100,0

IV. Przemysł metalowy — Metal

3	Kuźnie—Smitheries שמידעריי	168	82	66	80,5	16	19,5	104	—	49	49	41	83,7
3,1	Odlewnie—Foundries גיסעריי	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Blacharstwo—Tin-plate work בלעכעריי	74	15	15	100,0	—	—	61	2	8	8	8	100,0
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops מעכאנישע אונטערנעמונגען	15	6	2	33,3	4	66,7	12	—	2	2	2	100,0
8	Ślusarstwo—Locksmith work שלאסעריי	76	58	48	82,8	10	17,2	51	1	7	7	7	100,0
14	Mosiężnictwo—Braziers בראזערנישע	6	3	3	100,0	—	—	3	—	3	3	3	100,0
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work קופער-שמידען	17	3	3	100,0	—	—	15	—	1	1	1	100,0
33	Zabawki metalowe—Metal toy manufacture מעטאל-שפילצייג	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work יובעלירען (גאלדשמידען)	15	1	1	100,0	—	—	14	—	1	1	1	100,0
41	Inne wyroby metalowe—Other metal produ. אנדערע מעטאל-אויסערבייטונגען	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—

V. Wyrób maszyn, aparatów, instrumentów i środków przewozowych — Machines, Apparati, Instruments

1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery לאנדווירטשאפטליכע מאשינען	1	61	16	26,2	45	73,8	—	—	—	—	—	—
9	Stelmachostwo—Cartwrighting סטעלמאכעריי	35	28	27	96,4	1	3,6	18	—	9	9	9	100,0
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf. אפטוישע אויטארבייטונגען	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
16	Technicy dentystyczni—Mechanical dentistry צאהן-טעכניקער	6	5	5	100,0	—	—	3	—	2	2	2	100,0
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making זייגערי-מאכער	73	32	32	100,0	—	—	46	—	23	23	23	100,0
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואגען און געוויכטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments [and aparat	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—

rodzajów wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czyn. podług liczby rob. najemnych.
trades. b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.
(א) צאהל אונטערנעמונגען און לויט-ארבייטער בעת דער צעהלונג לויט פראדוקציאנס-פאכען.

Active workshops at date of investigation — אונטערנעמונגען בעת דער צעהלונג טעטיג געווען

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Active workshops at date of investigation — אונטערנעמונגען בעת דער צעהלונג טעטיג געווען															
	Ogółem — Total — סך-הכל										Z robotnikami					
	Robotników najemn.—Hired workmen לויט-ארבייטער										Liczba rob. naj.—No. of ארבייטער					
	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen אונטערנעמונגען און ל. א. ז.		Zakł. chwłowo bez rob. n. Temp. without h. workmen אונט. צעווייליג און ל. א. ז.		Liczba zakładów No. of workshops אונטערנעמונגען		Żydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען	
Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32

and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז

1	100,0	—	—	—	—	—	—	1	4	1	25,0	3	75,0	—	—	—
—	—	1	3	—	—	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Products — מעטאל-אינדוסטריע

8	16,3	15	33	25	75,8	8	24,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	3	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	14	29	27	93,1	2	6,9	1	4	4	100,0	—	—	2	18	10	55,6	8	44,4
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

and Transportation Vehicles — אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען, אינטרומענטען און טראנספארט-מיטלען

—	—	7	15	14	93,3	1	6,7	1	4	4	100,0	—	—	—	—	—
—	—	1	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	4	9	9	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

b) Ugrupowania zakładów czynnych
b) Classification of active workshops according
לויט דער צאהל לויין-ארבייטער.

podług liczby robotników najemnych.
to the number of hired workmen employed.
ב) גרופירונג פון די טעטיגע אינטערנעהמונגען

№.№.	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פלאכען	Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety											
		Z robotnikami najemnymi With											
		11 - 15						16 - 20					
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען	
Liczba zakładow No. of workshops צאהל אינטערנעהמונגען	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	0/0 %	Liczba Number צאהל	0/0 %	Liczba zakładow No. of workshops צאהל אינטערנעהמונגען	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	0/0 %	Liczba Number צאהל	0/0 %		
36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47		

III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay

1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving מזבה-מאכער אין קריצער											
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing גלאז-שלייפער אין פאלירער											
5	Cegielnie—Brick making— ציגעלנישע (ציגעלנישע)											
6	Fabryki kafli—Tile making— קאכעל-פאבריקען					1	18	3	16,7	15	83,3	
7	Garncarstwo—Pottery— טעפעריי											

IV. Przemysł metalowy — Metal

3	Kuźnie—Smitheries— שמידעריי											
3,1	Odlewnie—Foundries— גיסעריי											
6	Blacharstwo—Tin-plate work— בלעכעריי											
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops מעכאנישע אנטשאלטען											
8	Ślusarstwo—Locksmith work— שלאסעריי											
14	Mosiężnictwo—Braziers— מאשאונשיקעס											
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work קעסלעריי (קופער-שמידען)											
33	Zabawki metalowe—Metal toy manufacture מעטאל-שפילצייג											
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work יובעלירען (גאלד-שמידען)											
41	Inne wyroby metalowe—Other metal prod. אנדערע מעטאל-אויסארבייטונגען											

V. Wyrób maszyn, aparatów, instrumentów i środków przewozowych — Machines, Apparati, Instruments and Transportation Vehicles

1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery לאנדווירטשאפטליכע מאשינען											
9	Stelmachostwo—Cartwrighting— סטעלמאכעריי											
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf. אפטשישע אויטארבייטונגען											
16	Technicy dentystyczni—Mechanical dentistry צאהן-טעכניקער											
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making זיגערי-מאכער											
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואגען אין געוויכטען											
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments [and apparat]											

Active workshops at date of investigation — בעת דער צעהלונג טעטיג געווען אינטערנעהמונגען

№.№.	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פלאכען	Active workshops at date of investigation															
		hired workmen מיט לויין-ארבייטער															
		21 - 30				31 - 50				51 i wyżej — and over — 51 און מעהר							
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		Żydów—Jews יודען	
Liczba zakładow No. of workshops צאהל אינטערנעהמונגען	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	0/0 %	Liczba Number צאהל	0/0 %	Liczba zakładow No. of workshops צאהל אינטערנעהמונגען	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	0/0 %	Liczba Number צאהל	0/0 %	Liczba zakładow No. of workshops צאהל אינטערנעהמונגען	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	0/0 %	Liczba Number צאהל	0/0 %
48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65

and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז

1		28	3	10,7	25	89,3											

Products — מעטאל-אינדוסטריע

and Transportation Vehicles — אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען, אינסטרומענטען און טראנספארט-מיטלען

1,1		61	16	26,2	45	73,8											

Rodzaje wytwórczości Trades	Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety													
	Z robotnikami najemnymi With											No. 2		
	11 — 15						16 — 20							
	Liczba zakładów No. of workshops	Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Żydów — Jews		Nie-Ż. — Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Żydów — Jews		Nie-Ż. — Non-J.	
Razem Total		Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number		%	Liczba Number	%		Liczba Number	%
3	35	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47		

VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and

1	Fartaki—Sawing mills—סאראקען	2	24	8	33,3	16	66,7	—	—	—	—	—	—
1,1	Fabryki dykty i fornierów—Panel and slat manufacture—דיקט-אין פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2,1	Mielenie kory—Bark mills—קארע-מיהלען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture—קאסטען-מאכער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5,1	Sztyfty drewniane—Wooden pin manuf.—האלץ-שטופטען	1	19	6	31,6	13	68,4	—	—	—	—	—	—
6	Bednarstwo—Cooperage—באנדערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (cabinet making)—מעבל-טיסלערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Tapicerstwo—Upholstery—טאפעצירערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Zakłady snycerskie—Wood carving—שניצערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Zakłady tokarskie—Wood turning—טאקערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Inne wyroby drewniane—Other wood articles—פערשידענע האלץ-צויסארבייטונגען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

VIII. Przem. skórzaný, przerabianie szczeciny, wlosia, piór i t. p. — Leather, Hide, Brush

1	Garbarstwo—Leather tanneries—גארבערען	6	78	52	66,7	26	33,3	5	96	71	74,0	25	26,0
2	Przyrządzanie skór—Leather dressing—לעדער-צורייכטונג	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Wálkowanie skór—Leather forming—לעדער-האלקערען	1	11	8	72,7	3	27,3	—	—	—	—	—	—
7	Falcownictwo skór—Leather scraping—לעדער-פאלצערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Rymarstwo—Harness making—רימערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Woreczki i puglarsy—Bag, purse and pocket-book making—פאקעט-בוק-מייסלען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Rękawiczki skórzane—Leather glove making—לעדער-הענטשקעס	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Sortow. i wiązanie szczeciny—Brush binding and sorting—בנדערען און סארטירערען	2	24	24	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Wyroby perukarskie—Wig making—פארוקען-מאכערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

IX. Przemysł włókienniczy —

1	Sortowanie szmat i szarpianie—Rag sorting [and cutting]—שמאסעס-סארטירערען און רייסערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,1	Worsowanie wełny—Wool combing—האלץ-בארסטערען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Rodzaje wytwórczości Trades	Active workshops at date of investigation —																
	hired workmen											No. 2					
	21 — 30						31 — 50				51 i wyżej — and over — 51 אין מעהר						
	Liczba zakładów No. of workshops	Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Żydów — Jews		Nie-Ż. — Non-J.		Liczba zakładów No. of workshops	Liczba rob. naj. — No. of hired workmen		Żydów — Jews		Nie-Ż. — Non-J.				
Razem Total		Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number		%	Liczba Number	%		Liczba Number	%			
48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65

Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.

1	30	10	33,3	20	66,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	154	87	56,5	67	43,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	72	32	44,4	40	55,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	63	15	23,8	48	76,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

etc. Products — אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האָר א. אַנד.

2	60	40	66,7	20	33,3	5	200	152	76,0	48	24,0	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Textiles — טעקסטיל-אינדוסטריע

1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg. II. 2. a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation by trades. (b) גרופירונג פון די מעטיגע אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויט אַרבייטער.

Table with 15 columns: Rodzaje wytwórczości (Trades), Ogółem (Total), Z robotnikami (With hired workmen), and sub-columns for Jews and Non-Jews.

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing

Table with 15 columns: Description of wearing industry trades, Ogółem (Total), and Z robotnikami (With hired workmen).

*) Z powodu czasu niesezonowego — On account of dead season

rodzajów wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czyn. podług liczby rob. najemnych. b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.

Table with 17 columns: Active workshops at date of investigation, With hired workmen, and sub-columns for 2-3, 4-5, and 6-10 hired workers.

Apparel — בעקליידונג און פּוּץ-אינדוסטריע

Table with 17 columns: Description of apparel trades, With hired workmen, and sub-columns for 2-3, 4-5, and 6-10 hired workers.

*) זײַנדיג נישט-סעזאָן — On account of dead season

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety With hired workmen											
		11 - 15						16 - 20					
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.	
		Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%		
2	3	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47
2	Wyrób waty—Wadding	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.1	Przędzalnie—Spinning	1	15	2	13,3	13	86,7	—	—	—	—	—	—
4	Nawijalnie—Cotton winding	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and woolsey weaving	—	—	—	—	—	—	1	16	14	87,5	2	12,5
8	Apertura i bielarnie—Dressing and bleaching	—	—	—	—	—	—	1	18	3	16,7	15	83,3
9	Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear [knitting]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Pończosznictwo—Stocking manufacture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Hafciarstwo—Stitching and embroidery	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Szmuklerstwo—Braid work	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Powróznictwo—Rope making	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Inne wyroby włókiennicze—Other textile articles	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing

1	Prac. ubiorów damsk. na obstal.—Ladies' custom tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Prac. ubiorów damsk. na sklep—Ladies' ready-to-wear tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Wyr. okryć wł. na sklep—Ladies' cloak and dress tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Gorseciarstwo—Corset making	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Pracownie ubiorów męskich na obstalunek Men's custom tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Prac. ubior. męsk. na sklep—Men's ready-to-wear tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Pracownie ubiorów wojsk. na obstal. Military custom tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Spodniarstwo—Pants making	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.)—Ready-to-wear tailoring on seconds	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Prac. ubiorów dziecięcych—Children's tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Kuśnierstwo—Furring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Czapnictwo—Capmaking	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען		Active workshops at date of investigation — hired workmen																	
		21 - 30						31 - 50						51 i wyżej — and over					
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.	
		Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%			
2	3	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47						
2	Wyrób waty—Wadding	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
2.1	Przędzalnie—Spinning	1	30	27	90,0	3	10,0	—	—	—	—	—	—						
4	Nawijalnie—Cotton winding	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
5	Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and woolsey weaving	—	—	—	—	—	—	3	129	37	28,7	92	71,3						
8	Apertura i bielarnie—Dressing and bleaching	—	—	—	—	—	—	5	218	30	13,8	188	86,2						
9	Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear [knitting]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
14	Pończosznictwo—Stocking manufacture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
17	Hafciarstwo—Stitching and embroidery	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
19	Szmuklerstwo—Braid work	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
21	Powróznictwo—Rope making	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						
22	Inne wyroby włókiennicze—Other textile articles	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—						

Apparel — בעקליידונג און פון-אינדוסטריע

1	Prac. ubiorów damsk. na obstal.—Ladies' custom tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Prac. ubiorów damsk. na sklep—Ladies' ready-to-wear tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Wyr. okryć wł. na sklep—Ladies' cloak and dress tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Gorseciarstwo—Corset making	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Pracownie ubiorów męskich na obstalunek Men's custom tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Prac. ubior. męsk. na sklep—Men's ready-to-wear tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Pracownie ubiorów wojsk. na obstal. Military custom tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Spodniarstwo—Pants making	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.)—Ready-to-wear tailoring on seconds	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Prac. ubiorów dziecięcych—Children's tailoring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Kuśnierstwo—Furring	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Czapnictwo—Capmaking	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

b) Ugrupowania zakładów czynnych b) Classification of active workshops according לוויס דער צאהל לויף-ארבייטער.

Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקצאַנס-פּאַכען

Z robotnikami najemnymi With hired workmen

11 - 15 16 - 20

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקצאַנס-פּאַכען	Liczba zakładow No. of workshops		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen				Liczba zakładow No. of workshops		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen				№№
		Razem Total	Liczba Number	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Razem Total	Liczba Number	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		
				%	Liczba Number	%	Liczba Number			%	Liczba Number	%		
													Liczba Number	
36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47			
20	Szwaczki (obstal.) — Custom dress making	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
25	Kamasznictwo—Boot sewing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
27	Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and shoe making	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
28	Szewctwo szpilek dla kupców—Nailed boot manufacture	1	15	15	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	28
29	Szewctwo lektowe—Mechanical bootmaking	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.)—Boot making (seconds)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
31	Szewctwo dla dostaw wojskowych—Military bootmaking	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
33	Obuwie płóc. i suk. mag.—Canvas boots and shoes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
42	Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
43	Kapelusznictwo męskie—Men's hats	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
44	Uwieranie kapeluszy—Hat trimming	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
47	Różne wyr. modniarskie—Other fancy goods	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47

XI. Przemysł papierniczy — Paper

№№	Rodzaje wytwórczości Trades	Liczba zakładow No. of workshops	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen	№№
6	Introligatorstwo—Bookbinding	—	—	6
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture	—	—	11
12	Pudełkarstwo—Cardboard box manufacture	—	—	12
13	Wyrób gilz do papierosów—Cigarette tube manufacture	—	—	13

XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs

№№	Rodzaje wytwórczości Trades	Liczba zakładow No. of workshops	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen	№№									
1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę [grits mills]	3	35	20	57,1	15	42,9	2	38	20	52,6	18	47,4
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3,1	Piekarnie macy—Maca-bakeries	3	39	39	100,0	—	—	7	124	124	100,0	—	—
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Fabr. cukierków, czekol i t. p.—Candy and chocol. manuf.	1	11	11	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Wyrób siczki—Chaff cutting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses	—	—	—	—	—	—	1	18	14	77,8	4	22,2

podług liczby robotników najemnych. to the number of hired workmen employed.

Active workshops at date of investigation —

hired workmen

21 - 30 31 - 50 51 i wyżej — and over 51

Liczba zakładów No. of workshops	Razem Total	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen				Liczba zakładów No. of workshops	Razem Total	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen				Liczba zakładów No. of workshops	Razem Total	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen				№№
		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען				Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען				Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		
		Liczba Number	%	Liczba Number	%			Liczba Number	%	Liczba Number	%			Liczba Number	%	Liczba Number	%	
48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47

Products —

№№	Rodzaje wytwórczości Trades	Liczba zakładow No. of workshops	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen	№№
6	Introligatorstwo—Bookbinding	—	—	6
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture	—	—	11
12	Pudełkarstwo—Cardboard box manufacture	—	—	12
13	Wyrób gilz do papierosów—Cigarette tube manufacture	—	—	13

—

№№	Rodzaje wytwórczości Trades	Liczba zakładow No. of workshops	Liczba rob. naj.—No. of hired workmen	№№
1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę [grits mills]	—	—	1
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries	—	—	3
3,1	Piekarnie macy—Maca-bakeries	1	21	3,1
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries	—	—	4
5	Fabr. cukierków, czekol i t. p.—Candy and chocol. manuf.	—	—	5
8	Wyrób siczki—Chaff cutting	—	—	8
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses	—	—	10

b) Ugrupowania zakładów czynnych to the number of hired workmen employed. Classification of active workshops according to the number of hired workmen.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety												Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען
		Z robotnikami najemnymi With												
		11 — 15					16 — 20							
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		
Liczba zakładów No. of workshops פאקל אינטערנעטאן	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba zakładow No. of workshops פאקל אינטערנעטאן	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%			
2	3	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	
11	Rzeźnicy — Butcher shops — פלייסער													
13	Wędliniarnie — Sausage factories האורשט-פאבריקען													
14	Wędzarnie śledzi — Smoking of herrings הערזינג-רויכערן													
16	Wyrób masła i margaryny — Butter and margarine factories (garine factories) פויטער-און מארגארין-פאבריקען													
21	Wyrób syropu — Syrup manufacture סיראפ-פאבריקען													
22	Wyrób wody sodowej — Soda-water manufact. סאדע-וואסער פאבריקען													
24	Wyrób lemoniady — Lemonade manufacture לימאנאד-פאבריקען													
25	Wyrób miodu — Mead manufacture מעד-פאבריקען													
26	Piwarstwo — Beer breweries בייער-ברוייעריע					1	16	1	6,2	15	93,8			
27	Rozlewanie i pakow. wina — Vine bottling [and packing] היינ-גוסעריע און פאקערע													
28	Rozlewanie i pakowanie wina — Brandy bottling and packing בראנדיקען גוסעריע און פאקערע													
29	Rozlewanie i pakow. octu — Vinegar bottling and packing עסיג-גוסעריע און פאקערע													
30	Tytuń i wyr. tytoniowe — Tobacco and tobacco products טאבאק-און טאבאק-אויסארבייטונגען													

XIII. Przemysł chemiczny — Chemical

1	Fabryki mydła — Soap manufacture זייף-פאבריקען													
2	Fabryki świec — Candle manufacture ליכט-פאבריקען													
3	Olejarstwo — Oil manufacture איל-פאבריקען													
3,1	Fabryki zapalek — Sulphur manufacture שוועפעל-פאבריקען													
4	Fabryki farby — Paint manufacture פארב-פאבריקען													
7	Fabr. pasty — Boot and metal polish manuf. פאסטע-פאבריקען													
8	Apteki — Drug stores אפטיקען													

XIV. Przemysł budowlany —

1	Stolarstwo budowlane — Joining בוי-טישלעריע													
2	Ślusarstwo budowlane — Structural iron work בוי-שלאסעריע													
3	Malarstwo — House painting בוי-מאלער													

podług liczby robotników najemnych. to the number of hired workmen employed. (ב) גרופירונג פון די טעטיגע אונטערנעהמונגען

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען		Active workshops at date of investigation — בעת דער צעהלונג טעטיג געווען אונטערנעהמונגען												Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען				
		hired workmen מיט לוי-ארבייטער																
		21 — 30				31 — 50				51 i wyżej — anb over — 51 אין מעהר								
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען						
Liczba zakładów No. of workshops פאקל אינטערנעטאן	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba zakładow No. of workshops פאקל אינטערנעטאן	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba zakładow No. of workshops פאקל אינטערנעטאן	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	
48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	2
																		11
																		13
																		14
																		16
																		21
																		22
																		24
																		25
																		26
																		27
1	26	17	65,4	9	34,6							1	53	50	94,3	3	5,7	28
																		29
						2	88	88	100,0			2	640	639	99,8	1	0,2	30

Products — כעמישע-אינדוסטריע

																		1
																		2
																		3
												1	172	42	24,4	130	75,6	3,1
																		4
																		7
																		8

Building Trades — בוי-אינדוסטריע

																		1
																		2
																		3

Tabela II. 2. a) Zakł. czynne i rob. najemni w czasie przeprowadzenia ankiety pg. a) Number of active workshops and number of hired workmen at date of investigation by trades. b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען		Zakłady czynne w czasie przeprowadzenia ankiety													
		Ogółem — Total — סך-הכל										Z robotnikami			
		Robotników najemn.—Hired workmen לויין-ארבייטער										Liczba rob. naj.—No. of hired workmen			
		Zakładów Workshops אונטערנעמטער		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen אונטערנעמטער און ל. אר.		Zakł. chwilkowo bez rob. n. Temp. without h. workmen אונט. ציטלינג און ל. אר.		Liczba zakładów No. of workshops אונטערנעמטער		Zydów—Jews יודען	
№	№	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%
XV. Przemysł graficzny — Graphic															
1	Drukarnie — Printing shops דרוקעריי	17	49	46	93,9	3	6,1	2	—	3	3	3	100,0	—	—
2	Litografje — Litography -- ליטאגראפיע	1	8	8	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3,1	Przepisywacze tory—Scribes — סופרים	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and grawirung — גראוירער און שטעמפל-מאכער	6	5	4	80,0	1	20,0	2	—	3	3	3	100,0	—	—
6	Zakłady fotograficzne — Photography פאטאגראפיע	25	14	14	100,0	—	—	12	—	12	12	12	100,0	—	—
XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning															
1	Łaźnie — Bath houses — באד-אנסטאלטען	5	13	11	84,6	2	15,4	1	—	—	—	—	—	—	—
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזיור-אנסטאלטען	101	80	77	96,3	3	3,7	40	—	47	47	47	100,0	—	—
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמישע העשעריי און פארבעריי	42	20	11	55,0	9	45,0	28	—	9	9	4	44,4	—	—
4	Magle — Mangling — מאנגלען	3	3	3	100,0	—	—	—	—	3	3	3	100,0	—	—
XVII. Widowiska i zabawy —															
1	Teatry — Theatres — טעאטערן	1	5	2	40,0	3	60,0	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Kinematografy — Cinematographs קינעמאטאגראפיען	4	29	17	58,6	12	41,4	—	—	—	—	—	—	—	—
XVIII. Centrale dla dostarczania energii i wody — Water and															
1	Centrale dla dostarczania energii i wody Water and power stations צענטראלעס פאר קראפט-און וואסער-לייטונג	2	47	8	17,0	39	83,0	—	—	—	—	—	—	—	—

rodzajów wytwórczości. b) Ugrupowania zakł. czyn. podług liczby rob. najemnych. trades. b) Classification of active workshops according to the number of hired workmen employed.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען		Active workshops at date of investigation — געזען אונטערנעמטער																			
		najemnymi										With hired workmen				מיט לויין-ארבייטער					
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen										Liczba rob. naj.—No. of hired workmen				Liczba rob. naj.—No. of hired workmen					
		Zakładów Workshops אונטערנעמטער		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen אונטערנעמטער און ל. אר.		Zakł. chwilkowo bez rob. n. Temp. without h. workmen אונט. ציטלינג און ל. אר.		Liczba zakładów No. of workshops אונטערנעמטער		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Liczba zakładów No. of workshops אונטערנעמטער		Zydów—Jews יודען	
№	№	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאמען	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	
Arts and Trades — גראפישע אינדוסטריע																					
—	—	8	20	20	100,0	—	—	2	8	7	87,5	1	12,5	2	18	16	88,9	2	11,1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	8	100,0	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
and Disinfection — ריינינגונג-אינדוסטריע																					
—	—	2	4	4	100,0	—	—	2	9	7	77,8	2	22,2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	14	33	30	90,9	3	9,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	55,6	5	11	7	63,6	4	36,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Recreation — פערוויילונג-אנשטאלטען																					
—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	2	40,0	3	60,0	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	3	60,0	2	40,0	3	24	14	58,3	10	41,7	—	—
Power Stations — צענטראלעס פאר קראפט און וואסער-לייטונג																					
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) Wyższe grupy wykazują 2 zakłady z 47 rob. naj. (8 żydów i 39 nie-żydów).
*) The higher groups contain 2 est. with 47 h. w. (8 Jews and 39 non-Jews).
(*) די העכערע גרופען צען 2 אונטערנעמטער מיט 47 אר. (8 יודען און 39 נ-יודען).

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodzajów wytwórczości—Number of trades	Klasy wytwórczości—Industry	Liczba czynnych zakładów—Number of active workshops	Osoby zatrudnione (w sezonie)—Persons employed (in season)									
				Ogółem—Total	Właściciele—Proprietors		Członkowie rodziny—Members of family		Rob. najemnych—Hired workmen				
					Liczba—Number	%—%	Liczba—Number	%—%	Żydów—Jews		Nie-Żydów—Non-Jews		
									Liczba—Number	%—%	Liczba—Number	%—%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	132	Liczba ogólna. — Grand Total.	4839	13433	4736	35,3	1731	12,9	5243	39,0	1723	12,8	
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares	19	89	16	18,0	12	13,5	14	15,7	47	52,8	
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products	377	679	373	55,0	112	16,5	153	22,5	41	6,0	
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc.	117	251	116	46,2	24	9,6	76	30,3	35	13,9	
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod.	146	650	137	21,1	39	6,0	254	39,1	220	33,8	
VIII	9	Przem. skór., przerab. szczeni i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	246	1461	245	16,8	124	8,5	827	56,6	265	18,1	
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles	125	972	87	9,0	33	3,4	232	23,9	620	63,7	
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel	2327	4758	2327	48,9	574	12,1	1767	37,1	90	1,9	
XI	4	Przemysł papierniczy—Paper Products	47	128	45	35,1	18	14,1	65	50,8	—	—	
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs	582	2608	554	21,3	530	20,3	1349	51,7	175	6,7	
XIII	7	Przemysł chemiczny Chemical Products	84	444	80	18,0	58	13,1	163	36,7	143	32,2	
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades	559	826	563	68,2	107	12,9	141	17,1	15	1,8	
XV	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades	52	144	44	30,5	24	16,7	72	50,0	4	2,8	
XVI	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection	151	340	147	43,2	76	22,4	103	30,3	14	4,1	
XVII	2	Widowiska i zabawy—Recreation	5	36	2	5,5	—	—	19	52,8	15	41,7	
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody Water and power stations	2	47	—	—	—	—	8	17,0	39	83,0	

rob. naj.) zatrudnione w zakł. czynnych. hired workmen) employed in active workshops. פּעֲרוֹאָנען (אײגענטימער, מיטעלפֿענרע פֿאַב. מיטגלידער,

Rodzaje wytwórczości—Trades	Liczba czynnych zakładów—Number of active workshops	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season)										
		Ogółem—Total	Właściciele—Proprietors		Członkowie rodziny—Members of family		Rob. najemnych—Hired workmen					
			Liczba—Number	%—%	Liczba—Number	%—%	Żydów—Jews		Nie-Żydów—Non-Jews			
							Liczba—Number	%—%	Liczba—Number	%—%		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p.—Stone, Earth, Clay and Glass Wares—												
1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving	5	12	5	41,7	1	8,3	2	16,7	4	33,3	—
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—
5	Cegielnie—Brick making—	2	33	1	3,0	1	3,0	3	9,1	28	84,9	—
6	Fabryki kaflí—Tile making—	1	18	—	—	—	—	3	16,7	15	83,3	—
7	Garncarstwo—Pottery—	10	25	9	36,0	10	40,0	6	24,0	—	—	—
IV. Przemysł metalowy — Metal Products —												
3	Kuźnie—Smitheries—	168	315	171	54,3	62	19,7	66	20,9	16	5,1	—
3,1	Odlewnie—Foundries—	1	11	—	—	—	—	—	—	11	100,0	—
6	Blacharstwo—Tin-plate work—	74	114	74	64,9	22	19,3	18	15,8	—	—	—
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops	16	31	14	45,2	1	3,2	12	38,7	4	12,9	—
8	Ślusarstwo—Locksmith work—	76	153	73	47,7	20	13,1	50	32,7	10	6,5	—
14	Mieścinnicwo—Braziers—	6	10	6	60,0	1	10,0	3	30,0	—	—	—
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work	17	23	17	74,0	3	13,0	3	13,0	—	—	—
33	Zabawki metalowe—Metal toy manufacture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work	15	17	14	82,3	2	11,8	1	5,9	—	—	—
41	Inne wyroby metalowe—Other metal prod.	4	5	4	80,0	1	20,0	—	—	—	—	—
V. Wyrób maszyn, aparatów i t. p.—Machines, Apparati etc.—												
1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery	1	46	—	—	—	—	12	26,1	34	73,9	—
9	Stelmachostwo—Cartwrighting—	35	73	38	52,0	7	9,6	27	37,0	1	1,4	—
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf.	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—

Osoby (właściciele, członkowie rodziny, rob. naj.)

Persons (proprietors, members of family, hired workmen)

בעשעפטיגט אין די מעסוגע אונטערעומונגען לויט פראדוקציע-פאכען.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאלע טעטיגע אונטערעומונגען	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפטיגט פערזאנען (אין סעזאן)									
			Ogółem Total סך-הכל	Właściciele Proprietors אייגענטימער		Członkowie rodziny Members of family פאמיליען-מטגלידער		Rob. najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער				
				Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען		
								Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	
16	Technicy dentyści—Mechanical dentistry צאָהן-טעכניקער	6	13	5	38,5	3	23,0	5	38,5	—	—	
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making זייגער-מאַכער	73	117	71	60,7	14	12,0	32	27,3	—	—	
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואגן און געוויכטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments [and aparaty] אונדערע אינסטרומענטען און אפאראטען	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	
VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p.—Wood, Wicker-work etc. Products—אויגד. פון האַלץ, פלעכט, דריי און אַנד.												
1	Tartaki—Sawing mills—סאַראַקען	6	140	—	—	—	—	47	33,6	93	66,4	
1,1	Fabryki dykty i fornierów—Panel and slat [manufacture] דיכט-און פאַרניר-פאַבריקען	2	159	5	3,2	—	—	87	54,7	67	42,1	
2,1	Mielenie kory—Bark mills—קאַרע-מילען	2	9	—	—	—	—	4	44,4	5	55,6	
3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture קאַסטען-מאַכער	4	14	3	21,4	—	—	10	71,5	1	7,1	
5,1	Sztyfty drewniane—Wooden pin manuf. האַלץ-שטויפֿטען	2	94	—	—	3	3,2	38	40,4	53	56,4	
6	Bednarstwo—Cooperage—(באַנדערע) בעדנערע	14	27	14	51,9	11	40,7	2	7,4	—	—	
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (cabinet making) מעבל-טישליכערע	64	132	63	47,7	11	8,3	57	43,2	1	0,8	
9	Tapicerstwo—Upholstery טאַפּעצירערע	9	14	9	64,3	1	7,1	4	28,6	—	—	
11	Zakłady snycerskie—Wood carving שניצערע	3	5	3	60,0	2	40,0	—	—	—	—	
12	Zakłady tokarskie—Wood turning טאַקערע	35	50	35	70,0	11	22,0	4	8,0	—	—	
17	Inne wyroby drewniane—Other wood articles פערשידענע האַלץ-אויסאַרבייטונגען	5	6	5	83,3	—	—	1	16,7	—	—	
VIII. Przem. skórzaný i t. p. — Leather, Hide, Brush etc. Prod. — אויגד. פון לעדער און עהנליכע אויסאַרב.												
1	Garbarstwo—Leather tanneries—גאַרבערע	114	1061	119	11,2	61	5,8	638	60,1	243	22,9	
2	Przyrządzanie skór—Leather dressing לעדער-צוריסטונג	9	55	8	14,5	3	5,5	39	70,9	5	9,1	
6	Wątkowanie skór—Leather forming לעדער-וואַלקערע	32	131	34	25,9	31	23,7	51	38,9	15	11,5	
7	Falcownictwo skór—Leather scraping לעדער-פאַלצערע	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	

zatrudnione w zakł. czynnych podług rodzajów wytwórczości.

workmen) employed in active workshops according to trades.

פערזאָנען (אייגענטימער, מיטגלידערע-פאַמ. מיטגלידער, לויין-ארבייטער)

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאלע טעטיגע אונטערעומונגען	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפטיגט פערזאנען (אין סעזאן)									
			Ogółem Total סך-הכל	Właściciele Proprietors אייגענטימער		Członkowie rodziny Members of family פאמיליען-מטגלידער		Rob. najemnych—Hired workmen לויין-ארבייטער				
				Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען		
								Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	
8	Rymarstwo—Harness making רימערע	58	112	57	50,9	20	17,8	33	29,5	2	1,8	
9	Woreczki i pugilaresy—Bag, purse and [pocket-book making] פאַרשטעלען און פאַרשטעלען	1	2	1	50,0	—	—	1	50,0	—	—	
11	Rękawiczki skórzane—Leather glove making לעדער-הענטשקעס	2	3	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—	
15	Sortow. i wiązanie szczeciny—Brush binding [and sorting] בערשט-בונדערע און סארטירערע	16	80	10	12,5	7	8,8	63	78,7	—	—	
16	Wyroby perukarskie—Wig making פאַרוקען-מאַכערע	13	16	13	81,3	1	6,2	2	12,5	—	—	
IX. Przemysł włókienniczy — Textiles — טעקסטיל-אינדוסטריע												
1	Sortowanie szmat i szarpianie—Rag sorting [and cutting] שטאַטעס-סארטירערע און רייסערע	2	25	—	—	—	—	—	—	25	100,0	
1,1	Worsowanie wełny—Wool combing וואָל-באַרסטערע	10	23	10	43,5	11	47,8	2	8,7	—	—	
2	Wyrób waty—Wadding וואַטע-אויסאַרבייטונג	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	
2,1	Przędzalnica—Spinning—שפּינערע	8	199	6	3,0	—	—	40	20,1	153	76,9	
4	Nawijalnica—Cotton winding—שפּוילערע	2	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	
5	Tkalnie mater. wełnian. i półwełn.—Wool and [woolsey weaving] וואָל-און האַלב-וואָל העבערע	40	218	16	7,3	2	0,9	108	49,6	92	42,2	
8	Apertura i bielarnia—Dressing and bleaching אַפּערטור און בלייכערע	10	377	3	0,8	—	—	46	12,2	328	87,0	
9	Farbiarnia i drukarnia—Dyeing and stamping פאַרבערע און דרוקערע	5	14	2	14,3	—	—	2	14,3	10	71,4	
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear [knitting] טריקאטאָז-אויסאַרבייטונג	2	18	4	22,2	—	—	2	11,1	12	66,7	
14	Pończosznictwo—Stocking manufacture זאָקען-פאַבריקען	17	30	16	53,3	5	16,7	9	30,0	—	—	
17	Hafciarstwo—Stitching and embroidery העפּטערע און שטיקערע	5	11	5	45,4	2	18,2	4	36,4	—	—	
19	Sz muklerstwo—Braid work—שמוקלערע	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	
21	Powróznictwo—Rope making סטיק-דרייערע	20	49	19	38,8	11	22,4	19	38,8	—	—	
22	Inne wyroby włókiennicze—Other textile [articles] אַנד. טעקסטיל-אויסאַרבייטונגען	2	4	2	50,0	2	50,0	—	—	—	—	
X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing Apparel — און פּוּז-אינדוסטריע												
1	Prac. ubiorów damsk. na obstal. — Ladies' [custom tailoring] שניידער דאַמען-פּריזאָאָס	377	879	378	43,0	108	12,3	389	44,3	4	0,4	

Osoby (właściciele, członkowie rodziny, rob. naj.)

Persons (proprietors, members of family, hired

בעשעפאטנט אין די טעטיגע אונטערנעמאנגען לויט פֿאַרדוקציאָנס־פֿאַכען.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פֿאַרדוקציאָנס־פֿאַכען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאָל טעטיגע אונטערנעמאנגען	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפאטנט פֿערזאָגען (אין סעזאָן)									
			Ogółem Total סך־הכל	Właściciele Proprietors אייגענטימער		Członkowie rodziny Members of family פֿאַמיליען־מייטגלידער		Rob. najemnych—Hired workmen לוי־אַרבייטער				
				Liczba Number צאָל	‰	Liczba Number צאָל	‰	Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט־יודען		
								Liczba Number צאָל	‰	Liczba Number צאָל	‰	
2	Prac. ubiorów damsk. na sklep — Ladies' ready-to-wear tailoring	8	35	8	22,9	6	17,1	21	60,0	—	—	
3	Wyr. okryć wyl. na sklep — Ladies' cloak and dress tailoring	11	26	11	42,3	2	7,7	12	46,2	1	3,8	
5	Gorseciarstwo—Corset making	1	2	1	50,0	—	—	1	50,0	—	—	
6	Pracowni ubiorów męskich na obstalunek — Men's custom tailoring	547	1099	547	49,8	184	16,7	367	33,4	1	0,1	
7	Prac. ubior. męsk. na sklep — Men's ready-to-wear tailoring	38	108	38	35,2	11	10,2	59	54,6	—	—	
8	Pracowni ubiorów wojsk. na obstal. — Military custom tailoring	58	133	58	43,6	14	10,5	58	43,6	3	2,3	
10	Spodniarstwo—Pants making	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.) — Ready-to-wear tailoring on seconds	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	
14	Prac. ubiorów dziecięcych — Children's tailoring	2	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	
17	Kuśnierstwo—Furring	35	69	35	50,7	23	33,3	11	16,0	—	—	
18	Czapnictwo—Capmaking	79	144	79	54,8	23	16,0	42	29,2	—	—	
20	Szwaczki (obstal.) — Custom dress making	93	158	94	59,5	24	15,2	40	25,3	—	—	
25	Kamasznictwo—Boot sewing	169	391	170	43,5	28	7,2	191	48,8	2	0,5	
27	Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and shoe making	696	1143	694	60,7	115	10,1	289	25,3	45	3,9	
28	Szewctwo szpilek dla kupców—Nailed boot manufacture	178	489	175	35,8	27	5,5	253	51,7	34	7,0	
29	Szewctwo tekstowe—Mechanical bootmaking	1	2	1	50,0	—	—	1	50,0	—	—	
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.) — Boot making (seconds)	3	6	2	33,3	2	33,3	2	33,3	—	—	
31	Szewctwo dla dostaw wojskowych — Military contract bootmaking	1	4	1	25,0	—	—	3	75,0	—	—	
33	Obuwie płóc. i suk. mag. — Canvas boots and shoes	3	6	4	66,7	—	—	2	33,3	—	—	
42	Kapelusznictwo damskie — Ladies' hats	3	7	3	42,9	—	—	4	57,1	—	—	
43	Kapelusznictwo męskie — Men's hats	1	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	

zatrudnione w zakł. czynnych podług rodzajów wytwórczości.

workmen) employed in active workshops according to trades.

פֿערזאָגען (אייגענטימער, מיטגלידער פֿאַמיליען־מייטגלידער, לוי־אַרבייטער)

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פֿאַרדוקציאָנס־פֿאַכען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאָל טעטיגע אונטערנעמאנגען	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפאטנט פֿערזאָגען (אין סעזאָן)									
			Ogółem Total סך־הכל	Właściciele Proprietors אייגענטימער		Członkowie rodziny Members of family פֿאַמיליען־מייטגלידער		Rob. najemnych—Hired workmen לוי־אַרבייטער				
				Liczba Number צאָל	‰	Liczba Number צאָל	‰	Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט־יודען		
								Liczba Number צאָל	‰	Liczba Number צאָל	‰	
44	Ubieranie kapeluszy—Hat trimming	19	49	21	42,9	6	12,2	22	44,9	—	—	
47	Różne wyr. modniarskie - Other fancy goods	2	3	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—	
XI. Przemysł papierniczy — Paper Products — פאַפּיער־אינדוסטריע												
6	Introligatorstwo—Bookbinding	35	53	34	64,1	9	17,0	10	18,9	—	—	
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture	4	7	4	57,1	—	—	3	42,9	—	—	
12	Pudelkarstwo—Cardboard box manufacture	1	50	—	—	—	—	50	100,0	—	—	
13	Wyrób gilz do papierosów—Cigarette tube manufacture	7	18	7	38,9	9	50,0	2	11,1	—	—	
XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs — אינדוסטריע פֿון ערנעהרוג און נענט־מיטלען												
1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and grits mills	80	344	65	18,9	51	14,8	136	39,5	92	26,8	
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries	320	853	315	36,9	343	40,2	174	20,4	21	2,5	
3,1	Piekarnie macy—Maca-bakeries	13	225	13	5,8	10	4,4	202	89,8	—	—	
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries	8	28	7	25,0	11	39,3	10	35,7	—	—	
5	Fabr. cukierków, czekol i t. p.—Candy and chocol. manuf.	9	40	9	22,5	8	20,0	23	57,5	—	—	
8	Wyrób siczki—Chaff cutting	2	3	1	33,3	—	—	1	33,3	1	33,3	
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses	1	18	—	—	—	—	14	77,8	4	22,2	
11	Rzeźnicy — Butcher shops — פליישער	89	148	89	60,1	54	36,5	5	3,4	—	—	
13	Wędliniarnie—Sausage factories	3	6	3	50,0	3	50,0	—	—	—	—	
14	Wędzarnie śledzi — Smoking of herrings	3	9	3	33,3	6	66,7	—	—	—	—	
16	Wyrób masła i margaryny—Butter and margarine factories	1	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	
21	Wyrób syropu — Syrup manufacture	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
22	Wyrób wody sodowej—Soda-water manufact.	29	93	31	33,3	29	31,2	29	31,2	4	4,3	
24	Wyrób lemoniady—Lemonade manufacture	9	33	9	27,3	5	15,1	15	45,5	4	12,1	

Osoby (właściciele, członkowie rodziny, rob. naj.)

Persons (proprietors, members of family, hired)

בעשפט מיגט אין די מעמוגע אינערנעהמינגען לויט פראדוקציאנס-פאכען.

№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאלה פעניגע אינטערנעמינגען	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשפטמיגט פערזאנען (אין סעזאן)									
			Ogółem Total סך-הכל	Właściciele Proprietors איגענטמער		Członkowie rodziny Members of family פאמיליען-מיטגלידער		Rob. najemnych—Hired workmen לוינ-ארבייטער				
				Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען		
								Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
25	Wyrób miodu — Mead manufacture מער-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
26	Piwarstwo—Beer breweries ביער-ברויצער	5	57	3	5,3	3	5,3	14	24,5	37	64,9	
27	Rozlewanie i pakow. wina — Vine bottling [and packing] היין-גיטערן אין פאקערן	1	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	
28	Rozlewanie i pakowanie wina—Brandy bottling [ing and packing] בראנדינען גיטערן אין פאקערן	2	79	—	—	—	—	67	84,8	12	15,2	
29	Rozlewanie i pakow. octu—Vinegard bottling [and packing] עסיג-גיטערן אין פאקערן	3	8	3	37,5	3	37,5	2	25,0	—	—	
30	Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco [products] טאבאק אין טאבאק-אויסארבייטונגען	4	660	1	0,2	2	0,3	657	99,5	—	—	
XIII. Przemysł chemiczny — Chemical Products — כעמישע-אינדוסטריע												
1	Fabryki mydła—Soap manufacture זיף-פאבריקען	18	48	18	37,5	18	37,5	11	22,9	1	2,1	
2	Fabryki świec — Candle manufacture ליכט-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Olejarnie—Oil manufacture—איי-פאבריקען	47	171	44	25,7	37	21,7	84	49,1	6	3,5	
3,1	Fabryki zapatek — Sulphur manufacture שוועפעלעך-פאבריקען	1	172	—	—	—	—	42	24,4	130	75,6	
4	Fabryki farby—Paint manufacture פארב-פאבריקען	3	5	3	60,0	2	40,0	—	—	—	—	
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf. פאסטע-פאבריקען	5	9	6	66,7	—	—	3	33,3	—	—	
8	Apteki — Drug stores — אפטיקען	10	39	9	23,1	1	2,6	23	59,0	6	15,3	
XIV. Przemysł budowlany — Building Trades — בוי-אינדוסטריע												
1	Stolarstwo budowlane — Joining בוי-טישערן	279	453	280	61,8	70	15,5	91	20,1	12	2,6	
2	Ślusarstwo budowlane—Structural iron work בוי-שלאסערן	4	6	4	66,7	1	16,7	1	16,7	—	—	
3	Malarstwo — House painting בוי-מאלער	72	104	72	69,2	10	9,6	22	21,2	—	—	
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאך-דעקער	16	30	16	53,3	2	6,7	12	40,0	—	—	
5	Gońciarstwo — Roofing — שינדלער	21	27	21	77,8	4	14,8	2	7,4	—	—	
6	Zduni—Stove making אויזען-פאכער (זונגעס)	89	115	89	77,4	11	9,6	12	10,4	3	2,6	
7	Szklarstwo — Glazing — גלעזער	70	77	70	90,9	7	9,1	—	—	—	—	

zatrudnione w zakł. czynnych podług rodzajów wytwórczości.

workmen) employed in active workshops according to trades.

פערזאנען (אייגענטימער, מיטגלידער, לוינ-ארבייטער)

№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאלה פעניגע אינטערנעמינגען	Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשפטמיגט פערזאנען (אין סעזאן)									
			Ogółem Total סך-הכל	Właściciele Proprietors איגענטמער		Członkowie rodziny Members of family פאמיליען-מיטגלידער		Rob. najemnych—Hired workmen לוינ-ארבייטער				
				Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען		
								Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאלאציעס	2	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	
10	Malowanie szyldów—Sign painting שילדען-מאלערן	6	12	9	75,0	2	16,7	1	8,3	—	—	
XV. Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades — גראפישע אינדוסטריע												
1	Drukarnie — Printing shops דרוקערן	17	65	11	16,9	5	7,7	46	70,8	3	4,6	
2	Litografje — Litography — ליטאגראפיע	1	8	—	—	—	—	8	100,0	—	—	
3,1	Przepisywacze tory—Scribes — סופרים	3	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and [stamp making] גראווערן אין שטעמפל-פאכערן	6	11	6	54,6	—	—	4	36,3	1	9,1	
6	Zakłady fotograficzne — Photography פאטאגראפיע	25	57	24	42,1	19	33,3	14	24,6	—	—	
XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection — רייניגונגס-אינדוסטריע												
1	Łaznie — Bath houses — באד-אנשטאלטען	5	17	1	5,9	3	17,6	11	64,7	2	11,8	
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזיר-אנשטאלטען	101	208	101	48,6	26	12,5	78	37,5	3	1,4	
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמישע היטערן אין פארבערן	42	107	42	39,2	45	42,1	11	10,3	9	8,4	
4	Magle — Mangling — מאנגלען	3	8	3	37,5	2	25,0	3	37,5	—	—	
XVII. Widowiska i zabawy — Recreation — פערוויילונגס-אנשטאלטען												
1	Teatry — Theatres — טעאטערן	1	5	—	—	—	—	2	40,0	3	60,0	
2	Kinematografy — Cinematographs קינעמאטאגראפיען	4	31	2	6,5	—	—	17	54,8	12	38,7	
XVIII. Centrale dla dostarczania energii i wody — Water and Power Stations — צענט. פאר קראפט און וואסער-לייטונג												
1	Centrale dla dostarczania energii i wody Water and power stations צענטראלעס פאר קראפט-און וואסער-לייטונג	2	47	—	—	—	—	8	17,0	39	83,0	

Zakłady założone: a) przed wojną b) w czasie wojny podług klas wytwórczości.
Workshops established: a) before the war b) during the war according to industries.
אונטערזעהנדיגע פאבריקען און פאבריקען געשטעלט דערפאר א) פאר דער מלחמה ב) בעת דער מלחמה לויט פראדוקציע-קלאסען.

1	2	3	Zakłady podczas spisu 1921. — Workshops at date of investigation 1921.				Zakłady przed 1/VIII 1914 — Workshops established before 1/VIII 1914				Zakłady założone 1/VIII 1914—1921 — Workshops established at date of investigation 1921.				
			Ogółem — Total		Założono przed 1/VIII 1914 — Established before 1/VIII 1914		Założono 1/VIII 1914—1921 — Established at date of investigation 1921		Ogółem — Total		Założono przed 1/VIII 1914 — Established before 1/VIII 1914		Założono 1/VIII 1914—1921 — Established at date of investigation 1921		
			Liczba przedsiębiorstw — Number of enterprises	%	Liczba przedsiębiorstw — Number of enterprises	%	Liczba przedsiębiorstw — Number of enterprises	%	Liczba przedsiębiorstw — Number of enterprises	%	Liczba przedsiębiorstw — Number of enterprises	%	Liczba przedsiębiorstw — Number of enterprises	%	
Klasy wytwórczości													Zakładów — Workshops		
Industry													at date of investigation 1921		
פראדוקציע-קלאסען													at date of investigation 1921		
Liczba ogólna. — Grand Total.													1144		
אָנזעמלונג פון גראַנד טאָטאַל.													1144		
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay and Glass Wares	23	95,7	201	49	24,3	152	75,7	1	4,3	—	—	—	—
IV	10	Przemysł metalowy — Metal Products	393	95,2	435	330	75,9	105	24,1	19	4,8	8	2	25,0	6
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. — Machines, Apparatus, Instruments etc.	120	92,5	232	130	56,0	102	44,0	9	7,5	3	3	100,0	—
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. — Wood, Wicker-work and Carved Prod.	158	93,0	795	370	46,5	425	53,5	11	7,0	31	17	54,8	14
VIII	9	Przem. skór., przerab. szczeni i t. p. — Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	275	87,3	3895	2847	73,1	1048	26,9	35	12,7	104	85	81,7	19
IX	14	Przemysł włókienniczy — Textiles	175	92,0	1708	704	41,2	1004	58,8	14	8,0	72	18	25,0	54
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing Apparel	2409	83,7	3375	3036	90,0	339	10,0	392	16,3	250	242	96,8	8
XI	4	Przemysł papierniczy — Paper Products	54	90,7	599	546	91,2	53	8,8	5	9,3	54	54	100,0	—
XII	20	Przemysł spożywczy — Foodstuffs	631	85,4	2289	1942	84,8	347	15,2	92	14,6	349	313	89,7	36

XIII	7	Przemysł chemiczny — Chemical Products	89	56,2	68	61	89,7	7	10,3	39	43,8	240	106	44,2	134
XIV	9	Przemysł budowlany — Building Trades	614	96,1	683	594	87,0	89	13,0	24	3,9	1	1	100,0	—
XV	5	Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades	53	88,7	504	377	74,8	127	25,2	6	11,3	4	4	100,0	—
XVI	4	Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection	153	82,4	124	97	78,2	27	21,8	27	17,6	15	14	93,3	1
XVII	2	Widowiska i zabawy — Recreation	5	60,0	19	10	52,6	9	47,4	2	40,0	13	7	53,8	6
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody — Water and power stations	3	66,7	46	4	8,7	42	91,3	1	33,3	—	—	—	—

Zakłady założone: a) przed wojną b) w czasie wojny podług rodzajów wytwórczości.
Workshops established: a) before the war b) during the war according to trades.
אונטערזעכונגען געגרינדעט: א) פֿאַר דער מלחמה ב) בעת דער מלחמה לויט פראָדוקציע־פֿאַכערן.

Rodzaje wytwórczości Trades		Założono przed 1/VIII 1914 Zakłady Established Before 1/VIII 1914		Założono 1/VIII 1914—1921 Zakłady Established 1/VIII 1914—1921		Założono podczas spisu 1921 rob. najem. Zakłady during investigation employed h. workmen.										
№	Rodzaj	Razem Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.										
		Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%									
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p.—Stone, Earth, Clay and Glass Wares— אינד. פֿון שטיין, ערד, לייט און גלאַז

1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving טומב-שטיין און קירצער	6	5	83,3	17	3	17,6	14	82,4	1	16,7					
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing גלאַז-שליפערן און פּאלירירן	2	2	100,0	1	1	100,0									
5	Cegielnie—Brick making צייגעל-פאַבריקן (צייגעלעך)	2	2	100,0	73	15	20,5	58	79,5							
6	Fabryki kafli—Tile making קאַפּעל-פאַבריקן	2	2	100,0	96	16	16,7	80	83,3							
7	Garncarstwo—Pottery טעפּערערי	11	11	100,0	14	14	100,0									

IV. Przemysł metalowy — Metal Products — מעטאַל-אינדוסטריע

3	Kuznie—Smitheries סמידעריע	178	174	97,8	99	85	85,9	14	14,1	4	2,2	3	1	33,3	2	66,7
3,1	Odlownie—Foundries גיסעריע	1	1	100,0	13			13	100,0							
6	Blacharstwo—Tin-plate work בלעכעריע	75	70	93,3	72	72	100,0			5	6,7					
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops מעכאַנישע אַנטשאלטן	17	16	94,1	27	23	85,2	4	14,8	1	5,9	4			4	100,0
8	Ślusarstwo—Locksmith work שלאסערעריע	76	69	90,8	167	98	58,7	69	41,3	7	9,2	1	1	100,0		
14	Mosiężnictwo—Braziers מאסיזשניקעס	6	6	100,0	13	13	100,0									
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work קופּער (קופּער-סמידעריע)	20	19	95,0	28	23	82,1	5	17,9	1	5,0					
33	Zabawki metalowe—Metal toy manufacture מעטאַל-שפּילצייג	1	1	100,0	3	3	100,0									

V. Wyrób maszyn, aparatów i t. p.—Machines, Apparati etc.— און עהנילעך אױסאַרבייטן

37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work ייבעלעך (גאָלדשמידעריע)	15	14	93,3	13	13	100,0			1	6,7					
41	Inne wyroby metalowe—Other metal prod. אַנדערע מעטאַל-אױסאַרבייטונגען	4	4	100,0												
1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery לאַנדווירטשאַפֿט־מאַשין	2	2	100,0	150	50	33,3	100	66,7							
9	Stelmachostwo—Cartwrighting סעלמאַכעריע	35	33	94,3	30	29	96,7	1	3,3	2	5,7					
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf. אָפטישע אױסאַרבייטונגען	1	1	1,000	2	2	100,0								5	
16	Technicy dentytscy—Mechanical dentistry מאַך-טעכניקער	6	4	66,7	3	3	100,0			2	33,3	3	3	100,0		
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making זיגעריע-פאַבריקן	74	69	93,2	41	40	97,6	1	2,4	5	6,8					
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואַגן און געוויכטן	1	1	1,000	6	6	100,0	1								
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments אַנדערע אינסטרומענטן און אַפּאַראַטן	1	1	1,000												

VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p.—Wood, Wicker-work etc. Products— אינד. פֿון האַלץ, פלעכט, דריי און אַנד.

1	Tartaki—Sawing mills טאַרטאַקן	6	6	100,0	289	23	8,0	266	92,0							
1,1	Fabryki dykt i fornierów—Panel and slat manufacture דיקט און פּאַניר-פאַבריקן	3	3	100,0	129	44	34,2	85	65,8							
2,1	Mielenie kory—Bark mills קאָר-מילן	2	2	100,0	12	4	33,3	8	66,7							
3	Wyrób skrzyń—Wooden box manufacture קאַסטן-פאַבריק	5	2	40,0	2	2	100,0			3	60,0	11	10	90,9	1	9,1
5,1	Sztyfty drewniane—Wooden pin manuf. האַלץ-שפּילצייג	2	1	50,0	150	90	60,0	60	40,0	1	50,0	19	6	31,6	13	68,4
6	Bednarstwo—Cooperage בערנעריע	14	14	100,0	2	2	100,0									
8	Stolarstwo mebl.—Carpentry (cabinet making) מעבל-שפּילצייג	71	67	94,4	173	169	97,7	4	2,3	4	5,6	1	1	100,0		
9	Tapicerstwo—Upholstery טאַפּעריעריע	10	8	80,0	12	10	83,3	2	16,7	2	20,0					
11	Zakłady snycerskie—Wood carving שניצערעריע	4	4	100,0	9	9	100,0									
12	Zakłady tokarskie—Wood turning טאָקערעריע	36	35	97,2	16	16	100,0			1	2,8					
17	Inne wyroby drewniane—Other wood articles פּערשע אַנדערע האַלץ-אױסאַרבייטונגען	5	5	100,0	1	1	100,0									

Zakłady założone: a) przed wojną b) w czasie wojny podług rodzajów wytwórczości.
Workshops established: a) before the war b) during the war according to trades.
אונטערנעמונגען געגרינדעט: א) פאר דער מלחמה לויט שראַדוואַרצאָנס-פאַכען.

Rodzaje wytwórczości Trades פראַדוואַרצאָנס-פאַכען		Zakłady pod czas spisu 1921. אונטערנעמונגען בעת דער צענזוס 1921.							Zakłady przed wojną 1914-1921. אונטערנעמונגען בעת דער צענזוס 1914-1921.								
№	№	Zakłady pod czas spisu 1921.		Zakłady przed wojną 1914-1921.		Zakłady pod czas spisu 1921.		Zakłady przed wojną 1914-1921.		Zakłady pod czas spisu 1921.		Zakłady przed wojną 1914-1921.		Zakłady pod czas spisu 1921.		Zakłady przed wojną 1914-1921.	
		Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט	Liczba צאָהל	% פּראָצענט
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	

VIII. Przem. skórzany i t. p. — Leather, Hide, Brush etc. Prod. —
אונטערנעמונגען פון לעדער און עהנליכע אויטאָר. —

№	№	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
1	1	132	90,9	2106	68,5	968	31,5	12	9,1	76	75,0	19	25,0	57	75,0	19	25,0
2	2	9	77,8	56	80,0	14	20,0	2	22,2	8	100,0	—	—	8	100,0	—	—
6	6	35	77,1	174	81,3	40	18,7	8	22,9	2	100,0	—	—	2	100,0	—	—
7	7	1	—	—	—	—	—	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
8	8	59	89,8	48	94,1	3	5,9	6	10,2	1	100,0	—	—	1	100,0	—	—
9	9	1	—	—	—	—	—	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
11	11	2	100,0	6	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	15	21	85,7	437	95,0	23	5,0	3	14,3	16	100,0	—	—	16	100,0	—	—
16	16	15	86,7	20	100,0	—	—	2	13,3	—	—	—	—	—	—	—	—

IX. Przemysł włókienniczy — Textiles —
טעקסטיל-אונטערנעמונגען

№	№	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
1	1	4	75,0	6	18,8	26	81,2	1	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—
1,1	1,1	11	90,9	3	100,0	—	—	1	9,1	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2	1	100,0	6	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2,1	2,1	13	92,3	140	46,8	159	53,2	1	7,7	30	16,7	25	83,3	5	16,7	25	83,3

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing Apparel —
בעקלידונג- און פויג-אונטערנעמונגען

№	№	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
4	4	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	5	72	94,4	412	77,0	123	23,0	4	5,6	19	47,4	10	52,6	9	47,4	10	52,6
8	8	17	94,1	62	8,9	635	91,1	1	5,9	22	13,6	19	86,4	3	13,6	19	86,4
9	9	5	100,0	2	7,7	24	92,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	11	2	100,0	10	22,2	35	77,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	14	19	94,7	41	100,0	—	—	1	5,3	—	—	—	—	—	—	—	—
17	17	5	40,0	4	100,0	—	—	3	60,0	—	—	—	—	—	—	—	—
19	19	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	21	20	95,0	18	90,0	2	10,0	1	5,0	1	100,0	—	—	1	100,0	—	—
22	22	2	50,0	—	—	—	—	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—

№	№	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
1	1	403	76,2	607	77,5	14	22,5	96	23,8	66	100,0	—	—	66	100,0	—	—
2	2	8	100,0	51	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	3	13	76,9	47	95,9	2	4,1	3	23,1	4	100,0	—	—	4	100,0	—	—
5	5	2	50,0	1	100,0	—	—	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—
6	6	559	85,7	694	96,4	26	3,6	80	14,3	43	100,0	—	—	43	100,0	—	—
7	7	39	94,9	91	97,8	2	2,2	2	5,1	—	—	—	—	—	—	—	—
8	8	60	73,3	311	64,9	168	35,1	16	26,7	6	100,0	—	—	6	100,0	—	—
10	10	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	11	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	14	2	50,0	—	—	—	—	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—
17	17	36	86,1	26	100,0	—	—	5	13,9	1	100,0	—	—	1	100,0	—	—

Zakłady założone: a) przed wojną b) w czasie wojny podług rodzajów wytwórczości.
Workshops established: a) before the war b) during the war according to trades.
אונטערנעמונגען געגרינדעט: א) פֿאר דער מלחמה (ב) בעת דער מלחמה לויט פראדוקצאנס-פֿאַכער.

Zakłady podczas spisu 1921. — Workshops at date of investigation 1921.
אונטערנעמונגען בעת דער צענזוס 1921.

Rodzaje wytwórczości Trades	Założono przed 1/VIII 1914		Założono 1/VIII 1914—1921		Założono podczas spisu 1921		Zatrudniono przed wojną		Zatrudniono w czasie wojny		Zatrudniono podczas spisu 1921				
	Established before		Established		At date of investigation		Before the war		During the war		At date of investigation				
	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%			
2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
18	85	76	89,4	50	50	100,0	—	—	9	10,6	3	3	100,0	—	—
20	102	79	77,5	84	84	100,0	—	—	23	22,5	4	4	100,0	—	—
25	170	139	81,8	234	228	97,4	6	2,6	31	18,2	38	38	100,0	—	—
27	714	617	86,4	589	490	83,2	99	16,8	97	13,6	49	46	93,9	3	6,1
28	179	162	90,5	315	297	94,3	18	5,7	17	9,5	22	17	77,3	5	22,7
29	1	1	100,0	20	17	85,0	3	15,0	—	—	—	—	—	—	—
30	3	3	100,0	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	1	1	100,0	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	4	2	50,0	4	4	100,0	—	—	2	50,0	2	2	100,0	—	—
42	3	2	66,7	3	3	100,0	—	—	1	33,3	3	3	100,0	—	—
43	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	20	13	65,0	32	31	96,9	1	3,1	7	35,0	9	9	100,0	—	—
47	2	1	50,0	—	—	—	—	—	1	50,0	—	—	—	—	—

XI. Przemysł papierniczy — Paper Products

אינדוסטריע	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%
6	39	35	89,7	535	482	90,1	53	9,9	4	10,3	4	100,0

XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs

אינדוסטריע	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%
11	4	4	100,0	20	20	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	2	1	50,0	30	30	100,0	—	—	1	50,0	50	50	100,0	—	—	—
13	9	9	100,0	14	14	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	92	64	69,6	227	105	46,3	122	53,7	28	30,4	59	45	76,3	14	28,7	—
3	336	302	89,9	277	244	88,1	33	11,9	34	10,1	33	21	63,7	12	36,3	—
3,1	13	6	46,2	52	52	100,0	—	—	7	53,8	119	119	100,0	—	—	—
4	13	10	76,9	23	23	100,0	—	—	3	23,1	—	—	—	—	—	—
5	11	9	81,8	124	94	75,8	30	24,2	2	18,2	—	—	—	—	—	—
8	2	—	—	—	—	—	—	—	2	100,0	2	1	50,0	1	50,0	—
10	1	1	100,0	8	—	—	8	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
11	91	86	94,5	8	8	100,0	—	—	5	5,5	1	1	100,0	—	—	—
13	4	2	50,0	3	2	66,7	1	33,3	2	50,0	—	—	—	—	—	—
14	3	1	33,3	—	—	—	—	—	2	66,7	—	—	—	—	—	—
16	1	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	—	—	—	—	—	—
21	1	1	100,0	6	—	—	6	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
22	34	33	97,1	59	56	94,9	3	5,1	1	2,9	2	2	100,0	—	—	—
24	10	8	80,0	29	24	82,8	5	17,2	2	20,0	2	2	100,0	—	—	—
25	1	1	100,0	1	—	—	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
26	7	7	100,0	127	40	31,5	87	68,5	—	—	—	—	—	—	—	—
27	2	2	100,0	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	2	1	50,0	20	20	100,0	—	—	1	50,0	26	17	65,4	9	34,6	—
29	3	3	100,0	44	44	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	4	2	50,0	1278	1227	96,0	51	4,0	2	50,0	105	105	100,0	—	—	—

Tabela
Table
טאבלע

IV. 2.

Zakłady założone: a) przed wojną b) w czasie wojny podług rodzajów wytwórczości.
Workshops established: a) before the war b) during the war according to trades.
איןשטענדיגהאלטענע געמיינדיגע פאקטאריעס: א) פאר דער מלחמה ב) בעת דער מלחמה לויט פראדוקציע-פאכען.

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען		Zakłady podczas spisu 1921. — Workshops at date of investigation 1921. אונטערזענענדיגע פאקטאריעס בעת דער צעהלונג 1921.															
Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען		Założono przed Established before אונטערזענענדיגע פאקטאריעס בעת דער צעהלונג 1914							Założono Established אונטערזענענדיגע פאקטאריעס 1/VIII 1914—1921								
		Ogółem — Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total		Liczba Number		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
XIII. Przemysł chemiczny — Chemical Products																	
1	Fabryki mydła—Soap manufacture זיפ-פאבריקען	19	9	47,4	15	15	100,0	—	—	—	10	52,6	—	—	—	—	—
2	Fabryki świec — Candle manufacture קנדיל-פאבריקען	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Olejarnie—Oil manufacture— איל-פאבריקען	48	23	47,9	30	33	90,9	3	9,1	25	52,1	65	61	93,8	4	6,2	—
3,1	Fabryki zapalek — Sulphur manufacture שולפער-פאבריקען	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	—	—	—	—	—
4	Fabryki farby—Paint manufacture פארב-פאבריקען	3	2	66,7	—	—	—	—	—	—	1	33,3	—	—	—	—	—
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf. פאס-פאבריקען	6	4	66,7	—	—	—	—	—	—	2	33,3	3	100,0	—	—	—
8	Apteki — Drug stores — פאטעקען	10	10	100,0	16	20	80,0	4	20,0	—	—	—	—	—	—	—	—

XIV. Przemysł budowlany — Building Trades																	
Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען		Założono przed Established before אונטערזענענדיגע פאקטאריעס בעת דער צעהלונג 1914							Założono Established אונטערזענענדיגע פאקטאריעס 1/VIII 1914—1921								
		Ogółem — Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total		Liczba Number		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Stolarstwo budowlane — Joining בוי-שולערעריי	299	285	95,3	353	299	84,7	54	15,3	14	4,7	—	1	1	100,0	—	—
2	Ślusarstwo budowlane—Structural iron work בוי-שולערעריי	4	3	75,0	9	5	55,6	4	44,4	1	25,0	—	—	—	—	—	—
3	Malarstwo — House painting בוי-פארבערעריי	79	77	97,5	106	104	98,1	2	1,9	2	2,5	—	—	—	—	—	—
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלאכערעריי און דאך-דעקעריי	18	18	100,0	26	23	88,5	3	11,5	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Gołciarstwo — Roofing — גונדלערעריי	22	22	100,0	8	6	75,0	2	25,0	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Zduni—Stove making אויפן-מאכענדיק (דונעס)	111	110	99,1	139	115	82,7	24	17,3	1	0,9	—	—	—	—	—	—
7	Szklarstwo — Glazing — גלעזערעריי	73	69	94,5	27	27	100,0	—	—	4	5,5	—	—	—	—	—	—

XV. Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades																	
Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען		Założono przed Established before אונטערזענענדיגע פאקטאריעס בעת דער צעהלונג 1914							Założono Established אונטערזענענדיגע פאקטאריעס 1/VIII 1914—1921								
		Ogółem — Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total		Liczba Number		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאלאציעס	2	1	50,0	—	—	—	—	—	—	1	50,0	—	—	—	—	—
10	Malowanie sztyftów—Sign painting סיגנ-פארבערעריי	6	5	83,3	15	15	100,0	—	—	1	16,7	—	—	—	—	—	—

XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection																	
Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען		Założono przed Established before אונטערזענענדיגע פאקטאריעס בעת דער צעהלונג 1914							Założono Established אונטערזענענדיגע פאקטאריעס 1/VIII 1914—1921								
		Ogółem — Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total		Liczba Number		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Łaznie — Bath houses — באד-אונטערזענענדיגע פאקטאריעס	5	5	100,0	10	9	90,0	1	10,0	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזער-פאבריקען	102	79	77,5	68	63	92,6	5	7,4	23	22,5	13	13	100,0	—	—	—
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing and laundry [and laundering פראנע-כימ. און פארב-פאבריקען]	43	40	93,0	44	23	52,3	21	47,7	3	7,0	1	1	100,0	—	—	—
4	Magle — Mangling — פאגלען	3	2	66,7	2	2	100,0	—	—	1	33,3	—	1	100,0	—	—	—

XVII. Widowska i zabawy — Recreation																	
Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען		Założono przed Established before אונטערזענענדיגע פאקטאריעס בעת דער צעהלונג 1914							Założono Established אונטערזענענדיגע פאקטאריעס 1/VIII 1914—1921								
		Ogółem — Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total		Liczba Number		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Teatry — Theatres — טעאטערן	1	1	100,0	5	2	40,0	3	60,0	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Kinematografy — Cinematographs קינעמאטאגראפן	4	2	50,0	14	8	57,1	6	42,9	2	50,0	13	7	53,8	6	46,2	—

XVIII. Centrale dla dostarczania energii i wody — Water and Power Stations																	
Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען		Założono przed Established before אונטערזענענדיגע פאקטאריעס בעת דער צעהלונג 1914							Założono Established אונטערזענענדיגע פאקטאריעס 1/VIII 1914—1921								
		Ogółem — Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total		Liczba Number		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Razem Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Centrale dla dostarczania energii i wody Water and power stations ענערגיע און וואסער-לייטענדיגע פאקטאריעס	3	2	66,7	46	4	8,7	42	91,3	1	33,3	—	—	—	—	—	—

Klasa wytwórczości—Industry		Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914:													
Industry		Ogółem — Total — סך-הכל							Z robotnikami						
פראדוקציאנס-קלאסען		Robotników najemn.—Hired workmen לויט-ארבייטער							Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen						
		Zakładów Workshops		Zydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.		Zakładów		Zydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.			
		Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	132	Liczba ogólna. — Grand Total. אלגעמייןער סך-הכל.	4458	14973	11097	74,1	3876	25,9	2397	564	564	552	97,9		
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייט און גלאז	22	201	49	24,3	152	75,7	9	2	2	2	100,0		
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	372	412	320	77,7	92	22,3	218	55	55	50	90,9		
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.	111	257	142	55,3	115	44,7	60	29	29	29	100,0		
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.	146	783	358	45,7	425	54,3	65	18	18	18	100,0		
VIII	9	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, פלע, בערשט, האר א. א.	240	3895	2847	73,1	1048	26,9	59	9	9	8	88,9		
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	144	1708	704	41,2	1004	58,8	49	16	16	15	93,8		
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלידריג-אין פון-אינדוסטריע	2017	3375	3036	90,0	339	10,0	1035	296	296	293	99,0		
XI	4	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	49	599	546	91,2	53	8,8	32	2	2	2	100,0		
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנעהרונג און בענז-מילען	539	2299	1952	84,7	347	15,3	312	75	75	74	98,7		
XIII	7	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	50	68	61	89,7	7	10,3	29	1	1	1	100,0		
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	590	683	594	87,0	89	13,0	442	33	33	33	100,0		
XV	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפישע אינדוסטריע	47	504	377	74,8	127	25,2	13	6	6	6	100,0		
XVI	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	126	124	97	78,2	27	21,8	74	22	22	21	95,5		
XVII	2	Widowiska i zabawy—Recreation פערהילונגס-אנשטאלטען	3	19	10	52,6	9	47,4							
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody Water and power stations צענטראלע פאר קראפט און וואסער-לייטונג	2	46	4	8,7	42	91,3							

Klasa wytwórczości—Industry		„Pre war“ workshops in 1914:																		
Industry		najemnymi							With hired workmen											
פראדוקציאנס-קלאסען		מייט לויט-ארבייטער							מייט לויט-ארבייטער											
		Zakładów Workshops		Zydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.		Zakładów		Zydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.		Zakładów		Zydów—Jews		Nie-Z.—Non-J.		
		Razem Total	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%	Razem Total	Liczba Number	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	12	2,1	813	1907	1795	94,1	112	5,9	241	1064	958	90,0	106	10,0	208	1575	1289	81,8	285	18,2
III	—	—	4	11	8	72,7	3	27,3	1	5	5	100,0	—	—	3	22	3	13,6	19	86,4
IV	5	9,1	73	161	142	88,2	19	11,8	10	46	44	95,7	2	4,3	13	91	55	60,4	36	39,6
V	—	—	17	37	35	94,6	2	5,4	2	10	10	100,0	—	—	1	6	6	100,0	—	—
VI	—	—	40	93	90	96,8	3	3,2	7	33	25	75,8	8	24,2	4	31	28	90,3	3	9,7
VIII	1	11,1	27	63	59	93,7	4	6,3	16	69	61	88,4	8	11,6	27	234	168	71,8	66	28,2
IX	1	6,2	21	50	47	94,0	3	6,0	13	58	52	89,7	6	10,3	9	74	59	79,7	15	20,3
X	3	1,0	433	1021	981	96,1	40	3,9	125	542	515	95,0	27	5,0	93	683	629	92,1	54	7,9
XI	—	—	7	18	17	94,4	1	5,6	3	13	13	100,0	—	—	2	16	14	87,5	2	12,5
XII	1	1,3	75	174	155	89,1	19	10,9	28	122	101	82,8	21	17,2	25	180	116	64,4	64	35,6
XIII	—	—	13	30	29	96,7	1	3,3	4	19	16	84,2	3	15,8	3	18	15	83,3	3	16,7
XIV	—	—	65	156	145	92,9	11	7,1	20	91	76	83,5	15	16,5	20	159	150	94,3	9	5,7
XV	—	—	16	40	40	100,0	—	—	6	27	27	100,0	—	—	3	22	20	90,9	2	9,1
XVI	1	4,5	22	53	47	88,7	6	11,3	4	19	8	42,1	11	57,9	4	30	21	70,0	9	30,0
XVII	—	—	—	—	—	—	—	—	2	10	5	50,0	5	50,0	1	9	5	55,6	4	44,4
XVIII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“
Classification of the "pre war" workshops according to the
דער צאָהל לויין-אַרבייטער פֿאַר דער מלחמה (1914).

Klasy wytwórczości / Industry / פראָדוקציאָנס-קלאַסען		Z robotnikami najemnymi / With hired workmen															
		11 - 15							16 - 20								
		Żydów—Jews / יודען		Nie-Ż.—Non-J. / נישט-יודען		Żydów—Jews / יודען		Nie-Ż.—Non-J. / נישט-יודען		Żydów—Jews / יודען		Nie-Ż.—Non-J. / נישט-יודען		Żydów—Jews / יודען		Nie-Ż.—Non-J. / נישט-יודען	
1	2	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
	132	Liczba ogólna. — Grand Total. / אַלגעמיינער סך-השגל.															
		72	975	679	69,6	296	30,4	49	914	724	79,2	190	20,8				
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. / Stone, Earth, Clay and Glass Wares															
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products															
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. / Machines, Apparati, Instruments etc.															
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. / Wood, Wicker-work and Carved Prod.															
VIII	9	Przem. skór., przerab. szczerziny i t.p. / Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.															
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles															
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski / Wearing Apparel															
XI	4	Przemysł papierniczy—Paper Products															
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs															
XIII	7	Przemysł chemiczny / Chemical Products															
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades															
XV	5	Przemysł graficzny / Graphic Arts and Trades															
XVI	4	Przemysł czyszczenia / Cleaning and Disinfection															
XVII	2	Widowiska i zabawy—Recreation															
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody / Water and power stations															

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
number of hired workmen employed before the war (1914).
גרוספירונג פֿון די „פֿאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט

"Pre war" workshops in 1914: — פֿאַר-מלחמה אונטערנעהמונגען אין 1914		מייט לויין-אַרבייטער																	
		21 - 30							31 - 50							51 i wyżej — and over — 51 און מער			
		Żydów—Jews / יודען		Nie-Ż.—Non-J. / נישט-יודען		Żydów—Jews / יודען		Nie-Ż.—Non-J. / נישט-יודען		Żydów—Jews / יודען		Nie-Ż.—Non-J. / נישט-יודען		Żydów—Jews / יודען		Nie-Ż.—Non-J. / נישט-יודען			
1	2	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68		
	41	Liczba ogólna. — Grand Total. / אַלגעמיינער סך-השגל.																	
		41	1074	659	61,4	415	38,6	37	1588	909	57,2	679	42,8	36	5312	3532	66,5	1780	33,5
III		Przemysł kamienny, ziemny i t. p. / Stone, Earth, Clay and Glass Wares																	
IV		Przemysł metalowy—Metal Products																	
V		Wyrób maszyn, aparatów i t. p. / Machines, Apparati, Instruments etc.																	
VI		Przemysł drzewny, snycerski i t. p. / Wood, Wicker-work and Carved Prod.																	
VIII		Przem. skór., przerab. szczerziny i t.p. / Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.																	
IX		Przemysł włókienniczy—Textiles																	
X		Przemysł odzieżowy i modniarski / Wearing Apparel																	
XI		Przemysł papierniczy—Paper Products																	
XII		Przemysł spożywczy—Foodstuffs																	
XIII		Przemysł chemiczny / Chemical Products																	
XIV		Przemysł budowlany—Building Trades																	
XV		Przemysł graficzny / Graphic Arts and Trades																	
XVI		Przemysł czyszczenia / Cleaning and Disinfection																	
XVII		Widowiska i zabawy—Recreation																	
XVIII		Centrale dla dostarcz. energii i wody / Water and power stations																	

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“
Classification of the "pre war" workshops according to
לויין-ארבייטער פאר דער מלחמה (1914).

Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914:
Rodzaje wytwórczości
Trades
סראדוקציאנס-פאכען
Ogółem — Total — סך-הכלל
Z robotnikami
I
Liczba rob. naj.—No. of hired workmen

VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p.—Wood, Wicker-work and

Table with 14 columns: Industry name, Total, Jews, Non-Jews, Without hired workmen, etc.

VIII. Przem. skórzany i t. p. — Leather, Hide, Brush

Table with 14 columns: Industry name, Total, Jews, Non-Jews, Without hired workmen, etc.

IX. Przemysł włókienniczy —

Table with 14 columns: Industry name, Total, Jews, Non-Jews, Without hired workmen, etc.

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
the number of hired workmen employed before the war (1914).
גרויסרונג פון די „פאר מלחמה“ אונטערנעמונגען לויט דער צאהל

„Pre war“ workshops in 1914:
najemnymi With hired workmen
מית לויין-ארבייטער
2 — 3
4 — 5
6 — 10
hired workmen
Liczba rob. naj.—No. of hired workmen
Nie-Z.—Non-J. גישט-יודען
Liczba zakładow No. of workshops
Liczba rob. naj.—No. of hired workmen
Liczba zakładow No. of workshops
Liczba rob. naj.—No. of hired workmen
Liczba zakładow No. of workshops

Carved Products — אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.

Table with 34 columns: Industry name, Total, Jews, Non-Jews, Without hired workmen, etc.

etc. Products— אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האר א. אנד.

Table with 34 columns: Industry name, Total, Jews, Non-Jews, Without hired workmen, etc.

Textiles — טעקסטיל-אינדוסטריע

Table with 34 columns: Industry name, Total, Jews, Non-Jews, Without hired workmen, etc.

Tabela IV^a. 2.
Table IV^a. 2.
טאבעלע

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“
Classification of the "pre war" workshops according to
לוי-ארבייטער פֿאַר דער מלחמה (1914).

Zakłady „przedwojenne” w r. 1914:
Rodzaje wytwórczości Trades
Zakładów Workshops
Ogółem - Total - סך-הכל
Robotników najemn. - Hired workmen
Liczba zakładow No. of workshops
Z robotnikami
Liczba rob. naj. - No. of hired workmen

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing
Prac. ubiorów damsk. na obstal. — Ladies' custom tailoring
Prac. ubiorów damsk. na sklep — Ladies' ready-to-wear tailoring
Wyr. okryć wyl. na sklep — Ladies' cloak and dress tailoring
Gorsciarstwo — Corset making
Pracownie ubiorów męskich na obstalunek — Men's custom tailoring
Prac. ubior. męsk. na sklep — Men's ready-to-wear tailoring
Pracownie ubiorów wojsk. na obstal. — Military custom tailoring
Spodniarstwo — Pants making
Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.) — Ready-to-wear tailoring on seconds
Prac. ubiorów dziecięcych — Children's tailoring
Kuśnierstwo — Furring
Czapnicтво — Capmaking

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
the number of hired workmen employed before the war (1914).
גרוסירונג פֿון די „פֿאַר מלחמה” אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל

„Pre war” workshops in 1914: — אונטערנעהמונגען אין 1914:
najemnymi With hired workmen מיט לוי-ארבייטער
2 — 3 4 — 5 6 — 10
Liczba rob. naj. — No. of hired workmen
Liczba zakładow No. of workshops
Liczba Number
%
Zydów—Jews יודען
Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען
Zydów—Jews יודען
Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען

Apparel — בעקלדידונג און פּוי-אנדוסטריע
Liczba rob. naj. — No. of hired workmen
Liczba zakładow No. of workshops
Liczba Number
%
Zydów—Jews יודען
Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען

Tabela IVa. 2.
Table IVa. 2.
טאבעלע IVa. 2.

Ugrupowania zakładów „przedwojennych”
Classification of the “pre war” workshops according to
לויין-ארבייטער פאר דער מלחמה (1914).

Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען		Zakłady „przedwojenne” w r. 1914:												
		Ogółem — Total — סך-הכל								Z robotnikami				
		Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemn.—Hired workmen לויין-ארבייטער						Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen אונטערנעמונגען און ל.א.א.		I		
				Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of ארבייטער				Zydów—Jews יודען		
Razem Total זאמען		Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total זאמען		Liczba Number צאהל	%	Zydów—Jews יודען				
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
20	Szwaczki (obstal.) — Custom dress making גייסארינס	79	84	84	100,0	—	—	48	6	6	6	100,0		
25	Kamasznictwo—Boot sewing קאמאשען-מאטעריי (שטעפעריי)	139	234	228	97,4	6	2,6	47	39	39	39	100,0		
27	Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and shoe making שוסטער-פרייאט	617	589	490	83,2	99	16,8	392	93	93	90	95,8		
28	Szewctwo szpilek dla kupców—Nailed boot manufacture שוסטער סוחרישע (שפילקאזע)	162	315	297	94,3	18	5,7	63	28	28	28	100,0		
29	Szewctwo tekstowe—Mechanical bootmaking שוסטער מעכאנישע	1	20	17	85,0	3	15,0	—	—	—	—	—		
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.)—Boot making [seconds] שוסטער-טאנדעס	3	1	1	100,0	—	—	2	1	1	1	100,0		
31	Szewctwo dla dostaw wojskowych—Milita- ry contract bootmaking שוסטער מיליט. פאקאריאד	1	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—		
33	Obuwie płóc. i suk. mag.—Canvas boots and shoes שוסטער ליייענס-און סוך-מאגאזין	2	4	4	100,0	—	—	1	—	—	—	—		
42	Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats דאמען-האט	2	3	3	100,0	—	—	—	1	1	1	100,0		
43	Kapelusznictwo męskie—Men's hats מענער-האט	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—		
44	Ubieranie kapeluszy—Hat trimming מאדוסטונג	13	32	31	96,9	1	3,1	5	2	2	2	100,0		
47	Różne wyr. modniarskie Other fancy goods סער-שירענע מאדע-אויסארבייטונגען	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—		

XI. Przemysł papierniczy — Paper

6	Introligatorstwo—Bookbinding איינבנדעריי	35	535	482	90,1	53	9,9	24	2	2	2	100,0
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture פאפער-בייטלען	4	20	20	100,0	—	—	3	—	—	—	—
12	Pudelkarstwo—Cardboard box manufacture קאכטעל-מאכער	1	30	30	100,0	—	—	—	—	—	—	—
13	Wyrób gільz do papierosów—Cigarette tube [manufacture] גילדען צי פאפער-טוינגען	9	14	14	100,0	—	—	5	—	—	—	—

XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs —

1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and gryts mills מעהל און קאשע-מעהלען	64	227	105	46,3	122	53,7	24	5	5	5	100,0
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries ברויט-און זעמעל-בעקעריי	302	277	244	88,1	33	11,9	184	55	55	55	100,0
3,1	Piekarnie macy—Maca-bakeries מצה-בעקעריי	6	52	52	100,0	—	—	2	—	—	—	—
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries קאקער-בעקעריי	10	23	23	100,0	—	—	3	2	2	2	100,0
5	Fabr. cukierków, czekol i t. p.—Candy and [chocol. manuf.] פאב. פון צוקערלעך, שאקאלאד א.א.	9	124	94	75,8	30	24,2	4	—	—	—	—
8	Wyrób siczki—Chaff cutting שעטשקע-שניידעריי	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses שעלט-הייזער	1	8	—	—	8	100,0	—	—	—	—	—

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
the number of hired workmen employed before the war (1914).
גרופירונג פון די „פאר מלחמה” אונטערנעמונגען לויט דער צאהל

najemnymi hired workmen צאהל לויין-ארבייטער		„Pre war” workshops in 1914: פאר-מלחמה” אונטערנעמונגען אין 1914:																	
		With hired workmen								מיט לויין-ארבייטער									
		Liczba zakładów No. of workshops אונטערנעמונגען		2 — 3				4 — 5				6 — 10							
				Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען					
Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%						
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
—	—	17	37	37	100,0	—	—	4	16	16	100,0	—	—	4	25	25	100,0	—	—
—	—	42	96	95	99,0	1	1,0	5	21	21	100,0	—	—	3	22	22	100,0	—	—
3	3,2	95	205	180	87,8	25	12,2	15	62	55	88,7	7	11,3	17	120	84	70,0	36	30,0
—	—	50	115	112	97,4	3	2,6	8	36	29	80,6	7	19,4	7	42	42	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	4	4	100,0	—	—	2	8	7	87,5	1	12,5	1	6	6	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Products — פאפער-אנדוסטריע

—	—	4	9	8	88,9	1	11,1	2	8	8	100,0	—	—	2	16	14	87,5	2	12,5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	9	9	100,0	—	—	1	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—

אנדוסטריע פון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען

—	—	15	33	26	78,8	7	21,2	6	26	14	53,8	12	46,2	7	56	25	44,6	31	55,4
—	—	42	97	90	92,8	7	7,2	10	42	38	90,5	4	9,5	10	66	48	72,7	18	27,3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	8	100,0	—	—
—	—	1	2	2	100,0	—	—	3	13	13	100,0	—	—	1	6	6	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	4	100,0	—	—	1	10	10	100,0	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	—	—	8	100,0

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“
Classification of the “pre war” workshops according to the
דער צאָהל לויין-אַרבייטער פֿאַר דער מלחמה (1914).

Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914:

№	Rodzaje wytwórczości / Trades / פראדוקציאנס-פֿאַכען	Z robotnikami najemnymi / With hired workmen													
		11 - 15							16 - 20						
		Liczba zakładów / No. of workshops / צאָהל אונטערנעמען	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen / צאָהל לויין-אַרבייטער		Zydów - Jews / יודען		Nie-Z. - Non-J. / נישט-יודען		Liczba zakładów / No. of workshops / צאָהל אונטערנעמען	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen / צאָהל לויין-אַרבייטער		Zydów - Jews / יודען		Nie-Z. - Non-J. / נישט-יודען	
			Razem / Total / צוזאַמען	Liczba / Number / צאָהל	%	Liczba / Number / צאָהל	%	Razem / Total / צוזאַמען		Liczba / Number / צאָהל	%	Liczba / Number / צאָהל	%	Liczba / Number / צאָהל	%
35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46				
11	Rzeźnicy - Butcher shops - פליישער														
13	Wędliniarnie - Sausage factories / וואורשט-פאַבריקען														
14	Wędzarnie śledzi - Smoking of herrings / הערונג-רויסערן														
16	Wyrób masła i margaryny - Butter and margarine (garine factories) / סטער-און מארגאַרין-פאַבריקען														
21	Wyrób syropu - Syrup manufacture / סיראָפ-פאַבריקען														
22	Wyrób wody sodowej - Soda-water manufact. / סאָדע-וואסער פאַבריקען														
24	Wyrób lemoniady - Lemonade manufacture / לימאָנאד-פאַבריקען														
25	Wyrób miodu - Mead manufacture / מעד-פאַבריקען														
26	Piwowarstwo - Beer breweries / ביַער-ברויאַעריי	2	27	4	14,8	23	85,2	2	35	17	48,6	18	51,4		
27	Rozlewanie i pakow. wina - Vine bottling and packing / וייין-גוטערן און פאַקערן														
28	Rozlewanie i pakowanie wina - Brandy bottling and packing / בראַנפּען גוטערן און פאַקערן							1	20	20	100,0				
29	Rozlewanie i pakow. octu - Vinegar bottling and packing / עסיג-גוטערן און פאַקערן														
30	Tytuń i wyr. tytuniowe - Tobacco and tobacco products / טאבאַק און טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען														

XIII. Przemysł chemiczny - Chemical

1	Fabryki mydła - Soap manufacture / וייף-פאַבריקען													
2	Fabryki świec - Candle manufacture / ליכט-פאַבריקען													
3	Olejarnie - Oil manufacture / אײל-פאַבריקען													
3,1	Fabryki zapalek - Sulphur manufacture / שוועבלעך-פאַבריקען													
4	Fabryki farby - Paint manufacture / פאַרב-פאַבריקען													
7	Fabr. pasty - Boot and metal polish manuf. / פאַסטע-פאַבריקען													
8	Apteki - Drug stores / אַפטיקען													

XIV. Przemysł budowlany - Building

1	Stolarstwo budowlane - Joining / בױ-טױש-לערן	2	30	10	33,3	20	66,7	1	20	20	100,0			
2	Ślusarstwo budowlane - Structural iron work / בױ-שלאַסערן													
3	Malarstwo - House painting / בױ-מאַלערן							1	20	20	100,0			

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
number of hired workmen employed before the war (1914).
גרויסרונג פֿון דן „פֿאַר-מלחמה“ אונטערנעמען לויט

“Pre war” workshops in 1914: — אונטערנעמען אין 1914:

№	Rodzaje wytwórczości / Trades / פראדוקציאנס-פֿאַכען	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen / מיט לויין-אַרבייטער																				
		21 - 30					31 - 50					51 i wyżej - and over - אין 51 און מעהר										
		Liczba zakładów / No. of workshops / צאָהל אונטערנעמען	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen / צאָהל לויין-אַרבייטער		Zydów - Jews / יודען		Nie-Z. - Non-J. / נישט-יודען		Liczba zakładów / No. of workshops / צאָהל אונטערנעמען	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen / צאָהל לויין-אַרבייטער		Zydów - Jews / יודען		Nie-Z. - Non-J. / נישט-יודען		Liczba zakładów / No. of workshops / צאָהל אונטערנעמען	Liczba rob. naj. - No. of hired workmen / צאָהל לויין-אַרבייטער		Zydów - Jews / יודען		Nie-Z. - Non-J. / נישט-יודען	
			Razem / Total / צוזאַמען	Liczba / Number / צאָהל	%	Liczba / Number / צאָהל	%	Razem / Total / צוזאַמען		Liczba / Number / צאָהל	%	Liczba / Number / צאָהל	%	Razem / Total / צוזאַמען	Liczba / Number / צאָהל		%	Liczba / Number / צאָהל	%	Razem / Total / צוזאַמען	Liczba / Number / צאָהל	%
47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64					
26	Piwowarstwo - Beer breweries / ביַער-ברויאַעריי	2	60	16	26,7	44	73,3															
29	Rozlewanie i pakow. octu - Vinegar bottling and packing / עסיג-גוטערן און פאַקערן	1	40	40	100,0																	
30	Tytuń i wyr. tytuniowe - Tobacco and tobacco products / טאבאַק און טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען	2	1288	1237	96,0	51	4,0															

Products - כעמישע-אינדוסטריע

1	Fabryki mydła - Soap manufacture / וייף-פאַבריקען														
2	Fabryki świec - Candle manufacture / ליכט-פאַבריקען														
3	Olejarnie - Oil manufacture / אײל-פאַבריקען														
3,1	Fabryki zapalek - Sulphur manufacture / שוועבלעך-פאַבריקען														
4	Fabryki farby - Paint manufacture / פאַרב-פאַבריקען														
7	Fabr. pasty - Boot and metal polish manuf. / פאַסטע-פאַבריקען														
8	Apteki - Drug stores / אַפטיקען														

Trades - בױ-אינדוסטריע

1	Stolarstwo budowlane - Joining / בױ-טױש-לערן	1	30	10	33,3	20	66,7	1	50	50	100,0			
2	Ślusarstwo budowlane - Structural iron work / בױ-שלאַסערן													
3	Malarstwo - House painting / בױ-מאַלערן	1	30	30	100,0									

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“
Classification of the "pre war" workshops according to
לויין-ארביטער פֿאַר דער מלחמה (1914).

Rodzaje wytwórczości Trades פראָדוקצאַנס-פֿאַכען		Zakłady „przedwojenne” w r. 1914:												
		Ogółem — Total — סך-הכל								Z robotnikami				
		Robotników najemn.—Hired workmen לויין-ארביטער								Z robotnikami				
		Zakładów Workshops		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zakłady bez rob. najemn. Without hired workmen		Zakładów Workshops		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען
№	№	Razem Total צוזאַמען	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0
XV. Przemysł graficzny — Graphic														
1	Drukarnie — Printing shops דריקעריי	17	444	317	71,4	127	28,6	—	—	—	—	—	—	—
2	Litografie — Litography — ליטאָגראַפיע	1	20	20	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3,1	Przepisywacze tory—Scribes — סופרים	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamping — גראַוירער און שטעמפל-מאַכער	4	8	8	100,0	—	—	2	—	—	—	—	—	—
6	Zakłady fotograficzne — Photography פאָטאָגראַפיע	21	32	32	100,0	—	—	7	6	6	6	100,0	—	—
XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning														
1	Łaźnie — Bath houses — באַד-אָנסטאַלעטען	5	10	9	90,0	1	10,0	2	—	—	—	—	—	—
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזיור-אָנסטאַלעטען	79	68	63	92,6	5	7,4	45	18	18	18	100,0	—	—
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] — כעמישע העשעריי און פאַרבעריי	40	44	23	52,3	21	47,7	27	2	2	1	50,0	—	—
4	Magle — Mangling — מאַנגלען	2	2	2	100,0	—	—	—	2	2	2	100,0	—	—
XVII. Widowiska i zabawy —														
1	Teatry — Theatres — טעאַטערן	1	5	2	40,0	3	60,0	—	—	—	—	—	—	—
2	Kinematografy — Cinematographs קינעמאַטאָגראַפיען	2	14	8	57,1	6	42,9	—	—	—	—	—	—	—
XVIII. Centrale dla dostarczania energii i wody — Water and														
1	Centrale dla dostarczania energii i wody Water and power stations צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט-און וואַסער-לייטונג	2	46	4	8,7	42	91,3	—	—	—	—	—	—	—

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
the number of hired workmen employed before the war (1914).
גרויפֿירונג פֿון די „פֿאַר מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל

„Pre war” workshops in 1914: — פֿאַרמלחמה אונטערנעהמונגען אין 1914:																	
najemnymi		With hired workmen										מיט לויין-ארביטער					
hired workmen צאָהל לויין-ארביטער		2 — 3					4 — 5					6 — 10					
Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען		Zydów—Jews יודען		Nie-Z.—Non-J. נישט-יודען	
Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0	Liczba Number צאָהל	0/0
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
—	—	5	11	11	100,0	—	—	1	4	4	100,0	—	—	1	9	6	66,7
—	—	2	6	4	66,7	2	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	7	16	16	100,0	—	—	5	22	18	81,8	4	18,2	6	55	49	89,1
—	—	1	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	3	3	100,0	—	—	1	5	5	100,0	—	—	1	6	6	100,0
Arts and Trades — גראַפֿישע אינדוסטריע																	
—	—	10	27	27	100,0	—	—	3	14	14	100,0	—	—	2	14	12	85,7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	8	8	100,0	—	—	—	—	—	—
—	—	6	13	13	100,0	—	—	1	5	5	100,0	—	—	1	8	8	100,0
and Disinfection — רייניגונגס-אינדוסטריע																	
—	—	2	5	5	100,0	—	—	1	5	4	80,0	1	20,0	—	—	—	—
—	—	13	32	28	87,5	4	12,5	1	4	4	100,0	—	—	2	14	13	92,9
1	50,0	7	16	14	87,5	2	12,5	2	10	—	—	10	100,0	2	16	8	50,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Recreation — פֿערוויילונגס-אָנסטאַלעטען																	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	2	40,0	3	60,0	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	3	60,0	2	40,0	1	9	5	55,6
Power Stations — צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט און וואַסער-לייטונג																	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ugrupowania zakładów „przedwojennych“
Classification of the "pre war" workshops according to the
דער צאָהל לויין-אַרבייטער פֿאַר דער מלחמה (1914).

Rodzaje wytwórczości Trades פראָדוקציאָנס-פֿאַכען		Z robotnikami najemnymi With												Rodzaje wytwórczości Trades פראָדוקציאָנס-פֿאַכען
		II — 15						16 — 20						
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		
		Razem Total צוזאַמען	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען	Liczba Number צאָהל	
No.	No.	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	No.
XV. Przemysł graficzny — Graphic														
1	Drukarnie — Printing shops דרוקעריי	I	14	14	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Litografje — Litography — ליטאָגראַפיע	—	—	—	—	—	—	I	20	20	100,0	—	—	—
3,1	Przepisywacze tory—Scribes — סופרים	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamping — גראַוירער און סטעמפל-מאַכער	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Zakłady fotograficzne — Photography פֿאָטאָגראַפיע	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning														
1	Łaźnie — Bath houses — באַד-אַנשטאַלען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פֿריזיר-אַנשטאַלען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing and laundering כעמיקאַלע און פֿאַרבעריי	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Magle — Mangling — מאַנגלען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII. Widowiska i zabawy —														
1	Teatry — Theatres — טעאַטערן	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Kinematografy — Cinematographs קינעמאַטאָגראַפיען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVIII. Centrale dla dostarczania energii i wody — Water and														
1	Centrale dla dostarczania energii i wody Water and power stations צענטראַלעס פֿאַר קראַפט-און האַטער-לייטונג	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

podług liczby rob. naj. przed wojną (1914).
number of hired workmen employed before the war (1914).
גרופירונג פֿון די „פֿאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויין-אַרבייטער פֿאַר דער מלחמה (1914).

Rodzaje wytwórczości Trades פראָדוקציאָנס-פֿאַכען		"Pre war" workshops in 1914: — מיט לויין-אַרבייטער												Rodzaje wytwórczości Trades פראָדוקציאָנס-פֿאַכען						
		21 — 30				31 — 50				51 i wyżej — and over — 51 און מער										
		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען			Liczba rob. naj.—No. of hired workmen צאָהל לויין-אַרבייטער		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען	
		Razem Total צוזאַמען	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען	Liczba Number צאָהל		%	Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאַמען	Liczba Number צאָהל	%
No.	No.	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	No.
Arts and Trades — גראַפֿישע אַנדוסטריע																				
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	I	375	250	66,7	125	33,3	1
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
3,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,1
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
and Disinfection — רייניגונגס-אינדוסטריע																				
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Recreation — פֿערוויילונגס-אַנשטאַלען																				
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Power Stations — צענטראַלעס פֿאַר קראַפט און וואַסער-לייטונג																				
2	46	4	8,7	42	91,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1

Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציע-קלאסען	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades פראדוקציע-קלאסען	Klasy wytwórczości Industry פראדוקציע-קלאסען	Liczba zakładów podczas spisu No of workshops at date of invest פאָל אויסערעמונגען בעת דער צעלהונג	Założono zakładów								
				I/VIII 1914—1/III-21			1914			1915		
				Zakładów Workshops אויסערעמונגען		L. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל. n. בעת דער צעלהונג	Zakładów Workshops אויסערעמונגען		L. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל. n. בעת דער צעלהונג	Zakładów Workshops אויסערעמונגען		L. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל. n. בעת דער צעלהונג
				Liczba Number צאָהל	%		Liczba Number צאָהל	%		Liczba Number צאָהל	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	132	Liczba ogólna. — Grand Total. אלגעמינער סך-הכל.	5155	677	13,1	1144	14	0,3	5	87	1,7	75
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז	23	1	4,3	—	—	—	—	—	—	—
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	393	19	4,8	8	—	—	—	1	0,3	1
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.	120	9	7,5	3	—	—	—	4	3,3	3
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.	158	11	7,0	31	—	—	—	1	0,6	—
VIII	9	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, פלע, בערשט, האר א. א.	275	35	12,7	104	—	—	—	1	0,4	—
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	175	14	8,0	72	1	0,6	—	—	—	—
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearin. g Apparel בעקליידונג-און פון-אינדוסטריע	2409	392	16,3	250	3	0,1	—	56	2,3	31
XI	4	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	54	5	9,3	54	1	1,9	—	1	1,9	2
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנע-הרוג און גענוס-הילען	631	92	14,6	349	5	0,8	1	13	2,1	27
XIII	7	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	89	39	43,8	240	1	1,1	4	3	3,4	8
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	614	24	3,9	1	3	0,5	—	4	0,7	1
XV	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפישע-אינדוסטריע	53	6	11,3	4	—	—	—	—	—	—
XVI	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונג-און-אינדוסטריע	153	27	17,6	15	—	—	—	3	2,0	2
XVII	2	Widowiska i zabawy—Recreation פערזיילונג-און-שטאלען	5	2	40,0	13	—	—	—	—	—	—
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody Water and power stations צענטראלעס פאר קראפט און האסער-לייטונג	3	1	33,3	—	—	—	—	—	—	—

*) Procent oblicza się w stosunku do ogólnej liczby
*) The percentages are calculated by comparing with
אלגעמינער סך-הכל אויסערעמונגען בעת דער צעלהונג.

Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציע-קלאסען	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades פראדוקציע-קלאסען	Klasy wytwórczości Industry פראדוקציע-קלאסען	Liczba zakładów podczas spisu No of workshops at date of invest פאָל אויסערעמונגען בעת דער צעלהונג	Established workshops in the years:															
				1916			1917			1918			1919			1920—1/III 1921			
				Zakładów Workshops אויסערעמונגען		L. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל. n. בעת דער צעלהונג	Zakładów Workshops אויסערעמונגען		L. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל. n. בעת דער צעלהונג	Zakładów Workshops אויסערעמונגען		L. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל. n. בעת דער צעלהונג	Zakładów Workshops אויסערעמונגען		L. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל. n. בעת דער צעלהונג	Zakładów Workshops אויסערעמונגען		L. n. pod czas spisu H. w. at date of invest. ל. n. בעת דער צעלהונג	
				Liczba Number צאָהל	%		Liczba Number צאָהל	%		Liczba Number צאָהל	%		Liczba Number צאָהל	%		Liczba Number צאָהל	%		Liczba Number צאָהל
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28					
				96	1,9	167	88	1,7	268	136	2,6	135	137	2,7	130	119	2,3	364	
III				—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4,3	—	III
IV				3	0,8	—	4	1,0	4	3	0,8	2	4	1,0	—	4	1,0	1	IV
V				—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,8	—	4	3,3	—	V
VI				2	1,3	11	—	—	—	4	2,5	1	3	1,9	—	1	0,6	19	VI
VIII				3	1,1	2	6	2,2	37	6	2,2	10	9	3,3	22	10	3,6	33	VIII
IX				—	—	—	5	2,9	49	1	0,6	—	5	2,9	23	2	1,1	—	IX
X				53	2,2	55	55	2,3	40	84	3,5	43	82	3,4	48	59	2,4	33	X
XI				3	5,6	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XI
XII				12	1,9	29	12	1,9	124	16	2,5	68	17	2,7	20	17	2,7	80	XII
XIII				10	11,2	15	—	—	—	5	5,6	4	9	10,1	15	11	12,4	194	XIII
XIV				5	0,8	—	1	0,2	—	4	0,7	—	4	0,7	—	3	0,5	—	XIV
XV				—	—	—	—	—	—	3	5,7	2	—	—	—	3	5,7	2	XV
XVI				4	2,6	3	3	2,0	1	10	6,5	5	3	2,0	2	4	2,6	2	XVI
XVII				—	—	—	2	40,0	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XVII
XVIII				1	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XVIII

zakładów w czasie przeprowadzenia ankiety.
total number of workshops at date of invest.
ל. n. בעת דער צעלהונג אויסערעמונגען לויט דער

Tabela
Table
טאבעלע

VII. 1.

Podług klas wytwórczości.
According to industries.
לויט פראדוקציע-קלאסען.

Zakłady podług posiadanych technicznych
Workshops according to technical means
פראדוקציע-מאטלען און לויט-ארבייטער און זי.

Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציע-קלאסען	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades צאָל פראדוקציע-קלאסען	Klasa wytwórczości Industry פראדוקציע-קלאסען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאָל טעטיגע אונטערנעמונגען	Liczba rob. naj. w sezonie No. of hired workmen in season צאָל לויט-ארבייטער אין סעזאן	Zakłady z maszynami mechanicznymi Workshops with motor power machinery אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאטלען							
					Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לויט-ארבייטער					
					Liczba Number צאָל	%	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-יודען	
									Liczba Number צאָל	%	Liczba Number צאָל	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	132	Liczba ogólna. — Grand Total. אלגעמיינער סך-הכל.	4839	6966	201	4,2	2882	41,4	1591	55,2	1291	44,8
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייב און גלאז	19	61	—	—	—	—	—	—	—	—
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	377	194	11	2,9	47	24,2	28	59,6	19	40,4
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.	117	111	1	0,9	46	41,4	12	26,1	34	73,9
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און אנד.	146	474	14	9,6	409	86,3	190	46,5	219	53,5
VIII	9	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האר א. א.	246	1092	14	5,7	269	24,6	183	68,0	86	32,0
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	125	852	62	49,6	792	93,0	183	23,1	609	76,9
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקליידונג-און טויך-אינדוסטריע	2327	1857	—	—	—	—	—	—	—	—
XI	4	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	47	65	3	6,4	50	76,9	50	100,0	—	—
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנ-ערהוינג און גענוס-מאטלען	582	1524	79	13,6	975	64,0	835	85,6	140	14,4
XIII	7	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	84	306	2	2,4	179	58,5	49	27,4	130	72,6
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	559	156	—	—	—	—	—	—	—	—
XV	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפישע אינדוסטריע	52	76	7	13,5	34	44,7	32	94,1	2	5,9
XVI	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	151	117	2	1,3	5	4,3	4	80,0	1	20,0
XVII	2	Widowiska i zabawy—Recreation פערוויילונגס-אנשטאלטען	5	34	4	80,0	29	85,3	17	58,6	12	41,4
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody Water and power stations צענטראלעס פאר קראפט און וואסער-לייטונג	2	47	2	100,0	47	100,0	8	17,0	39	83,0

środków produkcji i zatrudnionych rob. naj.
of production and number of employees.
אונטערנעמונגען לויט טעכנישע

Zakłady z maszynami niemechanicznymi Workshops with hand power machinery אונטערנעמונגען מיט גישט מעכאנישע-מאטלען								Zakłady bez maszyn Workshops without machinery אונטערנעמונגען אהן מאטלען								Klasa wytwórczości—Industry פראדוקציע-קלאסען
Zakładów Workshops אונטערנעמונגען				Robotników najemnych—Hired workmen לויט-ארבייטער				Zakładów Workshops אונטערנעמונגען				Robotników najemnych—Hired workmen לויט-ארבייטער				
Liczba Number צאָל	%	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		Liczba Number צאָל	%	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען		
				Liczba Number צאָל	%	Liczba Number צאָל	%					Liczba Number צאָל	%			
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
2086	43,1	2228	32,0	2029	91,1	199	8,9	2552	52,7	1856	26,6	1623	87,4	233	12,6	
I	5,3	18	29,5	3	16,7	15	83,3	18	94,7	43	70,5	11	25,6	32	74,4	III
233	61,8	119	61,4	97	81,5	22	18,5	133	35,3	28	14,4	28	100,0	—	—	IV
13	11,1	6	5,4	6	100,0	—	—	103	88,0	59	53,2	58	98,3	1	1,7	V
46	31,5	15	3,2	15	100,0	—	—	86	58,9	50	10,5	49	98,0	1	2,0	VI
68	27,6	427	39,1	327	76,6	100	23,4	164	66,7	396	36,3	317	80,1	79	19,9	VIII
54	43,2	55	6,4	44	80,0	11	20,0	9	7,2	5	0,6	5	100,0	—	—	IX
1467	63,0	1291	69,5	1263	97,8	28	2,2	860	37,0	566	30,5	504	89,0	62	11,0	X
24	51,1	13	20,0	13	100,0	—	—	20	42,5	2	3,1	2	100,0	—	—	XI
73	12,5	133	8,7	119	89,5	14	10,5	430	73,9	416	27,3	395	95,0	21	5,0	XII
47	55,9	86	28,1	80	93,0	6	7,0	35	41,7	41	13,4	34	82,9	7	17,1	XIII
4	0,7	1	0,6	1	100,0	—	—	555	99,3	155	99,4	140	90,3	15	9,7	XIV
41	78,8	42	55,3	40	95,2	2	4,8	4	7,7	—	—	—	—	—	—	XV
15	9,9	22	18,8	21	95,5	1	4,5	134	88,8	90	76,9	78	86,7	12	13,3	XVI
—	—	—	—	—	—	—	—	1	20,0	5	14,7	2	40,0	3	60,0	XVII
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	XVIII

Zakłady podług posiadanych technicznych
Workshops according to technical means.
פראדוקציע-סאכען-מוטלען און לויט-ארכיטעקטור אין זיי.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-סאכען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops	Liczba rob. naj. w sezonie No. of hired workmen in season	Zakłady z maszynami mechanicznymi Workshops with motor power machinery									
				Zakładów Workshops		Robotników najemnych—Hired workmen				Zydwów—Jews		Nie-Zydwów Non-Jews	
				Number	%	Razem Total	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		

III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay

1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving	5	6								
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing	1									
5	Cegielnie—Brick making	2	31								
6	Fabryki kafli—Tile making	1	18								
7	Garncarstwo—Pottery	10	6								

IV. Przemysł metalowy — Metal

3	Kuźnie—Smitheries	168	82								
3,1	Odlewnie—Foundries	1	11	100,0		11	100,0			11	100,0
6	Blacharstwo—Tin-plate work	74	18								
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops	16	16	2	12,5	11	68,7	11	100,0		
8	Ślusarstwo—Locksmith work	76	60	5	6,6	22	35,7	14	63,6	8	36,4
14	Mosięźnictwo—Braziers	6	3	3	50,0	3	100,0	3	100,0		
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work	17	3								
33	Zabawki metalowe—Metal toy manufacture										
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work	15	1								
41	Inne wyroby metalowe—Other metal prod.	4									

V. Wyrób maszyn, aparatów i t. p.—Machines, Apparati, Instruments

1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery	1	46	1	100,0	46	100,0	12	26,1	34	73,9
9	Stelmachostwo—Cartwrighting	35	28								
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf.	1									
16	Technicy dentystryczni—Mechanical dentistry	6	5								
17	Zakłady zegarmistrzowskie—Watch making	73	32								
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights										
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments and apparati	1									

Środków produkcji i zatrudnionych rob. naj.
of production and number of employees.

אינטערנע-מוטלען און לויט-מטענישע

Zakłady z maszynami niemechanicznymi Workshops with hand power machinery								Zakłady bez maszyn Workshops without machinery								№№
Zakładów Workshops				Robotników najemnych—Hired workmen				Zakładów Workshops				Robotników najemnych—Hired workmen				
Number	%	Total	%	Jews	Non-J.	Number	%	Total	%	Jews	Non-J.	Number	%	Total	%	
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	2

and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז

								5	100,0	6	100,0	2	33,3	4	66,7	1
								1	100,0							3
								2	100,0	31	100,0	3	9,7	28	90,3	5
1	100,0	18	100,0	3	16,7	15	83,3									6
								10	100,0	6	100,0	6	100,0			7

Products — מעטאל-אינדוסטריע

	162	96,4	82	100,0	66	80,5	16	19,5	6	3,6						3
																3,1
	9	12,2	4	22,2	4	100,0			65	87,8	14	77,8	14	100,0		6
	5	31,3	4	25,0			4	100,0	9	56,2	1	6,3	1	100,0		7
	38	50,0	25	41,6	23	92,0	2	8,0	33	43,4	13	21,7	13	100,0		8
	2	33,3							1	16,7						14
	12	70,6	3	100,0	3	100,0			5	29,4						16
																33
	2	13,3	1	100,0	1	100,0			13	86,7						37
	3	75,0							1	25,0						41

and Transportation Vehicles — אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען, אינסטרומענטען און טראנספארט-מיטלען

																1,1
	3	8,6	1	3,6	1	100,0			32	91,4	27	96,4	26	96,3	1	3,7
	1	100,0														13
	6	100,0	5	100,0	5	100,0										16
	3	4,1							70	95,9	32	100,0	32	100,0		17
																18
									1	100,0						19

Tabela VII. 2. Table of production and number of employees.

Zakłady podług posiadanych technicznych Workshops according to technical means

№	Rodzaje wytwórczości Trades	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops	Liczba rob. naj. w sezonie No. of hired workmen in season	Zakłady z maszynami mechanicznymi Workshops with motor power machinery							
				Zakładów Workshops		Robotników najemnych—Hired workmen					
				Liczba Number	%	Razem Total	%	Żydów—Jews		Nie-Żydów—Non-Jews	
צעהל		ציואמען		Liczba Number	%	Liczba Number	%				
№	צעהל	ציואמען	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%				
11	Rzeźnicy — Butcher shops — פליישער	89	5	—	—	—	—	—	—		
13	Wędliniarnie—Sausage factories ווארשט-פאבריקען	3	—	—	—	—	—	—	—		
14	Wędzarnie śledzi — Smoking of herrings הערינג-רויכערן	3	—	—	—	—	—	—	—		
16	Wyrób masła i margaryny—Butter and margarine factories פוטער-און-מארגארין-פאבריקען	1	—	—	—	—	—	—	—		
21	Wyrób syropu — Syrup manufacture סיראפ-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—		
22	Wyrób wody sodowej—Soda-water manufact. סאדע-וואסער פאבריקען	29	33	3	10,3	8	24,2	8	100,0		
24	Wyrób lemoniady—Lemonade manufacture לימאנאד-פאבריקען	9	19	—	—	—	—	—	—		
25	Wyrób miodu — Mead manufacture מעד-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—		
26	Piwowarstwo—Beer breweries בער-ברוייעריי	5	51	4	80,0	47	92,2	12	25,5	35	74,5
27	Rozlewanie i pakow. wina — Vine bottling and packing היין-גוטעריי און פאקעריי	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Rozlewanie i pakowanie wina—Brandy bottling and packing בראַנדיקען גוטעריי און פאקעריי	2	79	2	100,0	79	100,0	67	84,8	12	15,2
29	Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling and packing עסיג-גוטעריי און פאקעריי	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco products טאבאק און טאבאק-פאבריקען	4	657	3	75,0	617	93,9	617	100,0	—	—

XIII. Przemysł chemiczny — Chemical

1	Fabryki mydła—Soap manufacture זיף-פאבריקען	18	12	—	—	—	—	—	—	—	
2	Fabryki świec — Candle manufacture ליכט-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Olejarnie—Oil manufacture—איל-פאבריקען	47	90	1	2,1	7	7,8	7	100,0	—	
3,1	Fabryki zapalek — Sulphur manufacture שוועפעלעך-פאבריקען	1	172	1	100,0	172	100,0	42	24,4	130	75,6
4	Fabryki farby—Paint manufacture פארב-פאבריקען	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
7	Fabr. pasty—Boot and metal polish manuf. פאסטע-פאבריקען	5	3	—	—	—	—	—	—	—	
8	Apteki — Drug stores — אפטיקען	10	29	—	—	—	—	—	—	—	

XIV. Przemysł budowlany — Building

1	Stolarstwo budowlane — Joining בוי-טיילעריי	279	103	—	—	—	—	—	—	—
2	Ślusarstwo budowlane—Structural iron work בוי-טיילעריי	4	1	—	—	—	—	—	—	—
3	Malarstwo — House painting בוי-מאלעריי	72	22	—	—	—	—	—	—	—

Środków produkcji i zatrudnionych rob. naj. of production and number of employees.

№	Rodzaje wytwórczości Trades	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops	Liczba rob. naj. w sezonie No. of hired workmen in season	Zakłady z maszynami niemechanicznymi Workshops with hand power machinery								Zakłady bez maszyn Workshops without machinery							
				Zakładów Workshops		Robotników najemnych—Hired workmen						Zakładów Workshops		Robotników najemnych—Hired workmen					
				Liczba Number	%	Razem Total	%	Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.		Liczba Number	%	Razem Total	%	Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-J.	
צעהל		ציואמען		Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	צעהל		ציואמען		Liczba Number	%	Liczba Number	%		
№	צעהל	ציואמען	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	צעהל	ציואמען	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%			
11	Rzeźnicy — Butcher shops — פליישער	89	100,0	5	100,0	5	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
13	Wędliniarnie—Sausage factories ווארשט-פאבריקען	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
14	Wędzarnie śledzi — Smoking of herrings הערינג-רויכערן	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
16	Wyrób masła i margaryny—Butter and margarine factories פוטער-און-מארגארין-פאבריקען	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
21	Wyrób syropu — Syrup manufacture סיראפ-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
22	Wyrób wody sodowej—Soda-water manufact. סאדע-וואסער פאבריקען	29	89,7	25	75,8	21	84,0	4	16,0	—	—	—	—	—	—	—	—		
24	Wyrób lemoniady—Lemonade manufacture לימאנאד-פאבריקען	9	100,0	19	100,0	15	78,9	4	21,1	—	—	—	—	—	—	—	—		
25	Wyrób miodu — Mead manufacture מעד-פאבריקען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
26	Piwowarstwo—Beer breweries בער-ברוייעריי	5	20,0	4	7,8	2	50,0	2	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—		
27	Rozlewanie i pakow. wina — Vine bottling and packing היין-גוטעריי און פאקעריי	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
28	Rozlewanie i pakowanie wina—Brandy bottling and packing בראַנדיקען גוטעריי און פאקעריי	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
29	Rozlewanie i pakow. octu—Vinegar bottling and packing עסיג-גוטעריי און פאקעריי	3	100,0	2	100,0	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
30	Tytuń i wyr. tytoniowe—Tobacco and tobacco products טאבאק און טאבאק-פאבריקען	4	25,0	40	6,1	40	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

Products—כעמישע-אינדוסטריע

1	5,6	3	25,0	3	100,0	—	—	17	94,4	9	75,0	8	88,9	1	11,1	1
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
3	46	97,9	83	92,2	77	92,8	6	7,2	—	—	—	—	—	—	—	3
3,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,1
4	—	—	—	—	—	—	—	3	100,0	—	—	—	—	—	—	4
7	—	—	—	—	—	—	—	5	100,0	3	100,0	3	100,0	—	—	7
8	—	—	—	—	—	—	—	10	100,0	29	100,0	23	79,3	6	20,7	8

Trades — בוי-אינדוסטריע

1	279	100,0	103	100,0	91	88,3	12	11,7	1
2	3	75,0	1	100,0	1	100,0	—	—	2
3	72	100,0	22	100,0	22	100,0	—	—	3

Tabela VII. 2.
Table VII. 2.
טבעלע VII. 2.

Zakłady podług posiadanych technicznych
Workshops according to technical means
פראדוקציע-מטלען און לוי-ארבייטער אין זיי.

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops צאָלל טעטיגע אונטערנעמונגען	Liczba rob. naj. w sezonie No. of hired workmen in season צאָלל לוי-ארבייטער אין סעזאן	Zakłady z maszynami mechanicznymi Workshops with motor power machinery אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען								
				Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לוי-ארבייטער						
				Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews ייִדען		Nie-Żydów Non-Jews נישט-ייִדען		
								Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
4	Blacharstwo bud.—Tin smithing and roofing בוי-בלעכער און דאך-דעקער	16	12	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Gońciarstwo — Roofing — שינדלער	21	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Zdani—Stove making אויחען-מאכער (דוונט)	89	15	—	—	—	—	—	—	—	—	
7	Szklarstwo — Glazing — גלעזער	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9	Instalacje elektryczne—Electrical wiring עלעקטרישע אינסטאלאציעס	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	Malowanie szyldów—Sign painting סגן-לעך-מאלעריי	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
XV. Przemysł graficzny — Graphic												
1	Drukarnie — Printing shops דרוקעריי	17	49	6	35,3	26	53,0	24	92,3	2	7,7	
2	Litografje — Litography — ליטאָגראַפיע	1	8	1	100,0	8	100,0	8	100,0	—	—	
3,1	Przepisywacze tory—Scribes — סופרים	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Rytownictwo i wyr. stempli—Engraving and stamp making גראַוירער און סטעמפל-מאכער	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Zakłady fotograficzne — Photography פאָטאָגראַפיע	25	14	—	—	—	—	—	—	—	—	
XVI. Przemysł czyszczenia — Cleaning												
1	Łaznie — Bath houses — באָד-אָנסטאלטען	5	13	2	40,0	5	38,5	4	80,0	1	20,0	
2	Zakłady fryzjerskie—Barber shops פריזיר-אָנסטאלטען	101	81	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Pralnie chem. i farbiarnie—Chemical dyeing [and laundering] כעמיקאַלע דיעינג און פאַרבערן	42	20	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Magle — Mangling — מאַנגלען	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
XVII. Widowiska i zabawy —												
1	Teatry — Theatres — טעאַטערן	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Kinematografy — Cinematographs קינעמאַטאָגראַפיען	4	29	4	100,0	29	100,0	17	58,6	12	41,4	
XVIII. Centrale dla dostarczania energii i wody — Water and												
1	Centrale dla dostarczania energii i wody Water and power stations צענטראַלעס פאַר קראַפט-און וואַסער-לייטונג	2	47	2	100,0	47	100,0	8	17,0	39	83,0	

Środków produkcji i zatrudnionych rob. naj.
of production and number of employees.
אינסטערנעמונגען לויט טעכנישע

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציע-פאכען	Zakłady z maszynami niemechanicznymi Workshops with hand power machinery אונטערנעמונגען מיט גיט מעכאנישע-מאשינען						Zakłady bez maszyn Workshops without machinery אונטערנעמונגען אהן מאשינען									
		Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לוי-ארבייטער				Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		Robotników najemnych—Hired workmen לוי-ארבייטער							
		Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews ייִדען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-ייִדען		Liczba Number צאָהל	%	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews ייִדען		Nie-Ż.—Non-J. נישט-ייִדען	
						Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%					Liczba Number צאָהל	%		
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29		
4	6,2	1	8,3	1	100,0	—	—	15	93,8	11	91,7	11	100,0	—	—	4	
5	—	—	—	—	—	—	—	21	100,0	2	100,0	2	100,0	—	—	5	
6	—	—	—	—	—	—	—	89	100,0	15	100,0	12	80,0	3	20,0	6	
7	—	—	—	—	—	—	—	70	100,0	—	—	—	—	—	—	7	
9	—	—	—	—	—	—	—	2	100,0	—	—	—	—	—	—	9	
10	—	—	—	—	—	—	—	6	100,0	1	100,0	1	100,0	—	—	10	
Arts and Trades — גראַפישע אינדוסטריע																	
1	11	64,7	23	47,0	22	95,7	1	4,3	—	—	—	—	—	—	—	1	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
3,1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	100,0	—	—	—	—	—	3,1	
5	5	83,3	5	100,0	4	80,0	1	20,0	1	16,7	—	—	—	—	—	5	
6	25	100,0	14	100,0	14	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
and Disinfection — רייניגונגס-אינדוסטריע																	
1	3	60,0	8	61,5	7	87,5	1	12,5	—	—	—	—	—	—	—	1	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	101	100,0	81	100,0	78	96,3	3	3,7	2
3	9	21,4	11	55,0	11	100,0	—	—	33	78,6	9	45,0	—	—	9	100,0	3
4	3	100,0	3	100,0	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Recreation — פערוויילונגס-אָנסטאלטען																	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	5	100,0	2	40,0	3	60,0	1
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Power Stations — צענטראַלעס פאַר קראַפט און וואַסער-לייטונג																	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1

Osoby zatrudnione: a) przy maszynach
Persons employed: a) on motor power machinery,
(ב) אויף נישט-מעכאנישע מאשינען (א) אהן מאשינען.

Klasa wytwórczości—Industry מאשינען-קלאסען	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades מאשינען-ארטן	Klasy wytwórczości Industry פראדוקציע־קלאסען	Osoby zatrudnione: Persons										
			Ogółem — Total סך-הכל						Przy maszynach mecha On motor power machi מעכאנישע מאשינען				
			Razem Total צוזאמען	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען		Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews יודען		Razem Total צוזאמען	%
				Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%			Liczba Number צאהל	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
	132	Liczba ogólna. — Grand Total. אלגעמינער סך-הכל.	13433	11,710	87,1	1723	12,9	1834	13,7	902	49,2		
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייט און גלאז	89	42	47,2	47	52,8	1	1,1	—	—		
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	679	638	94,0	41	6,0	53	7,8	34	64,2		
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און אנד.	251	216	86,1	35	13,9	16	6,4	4	25,0		
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, סלעכט, דריי און אנד.	650	430	66,2	220	33,8	192	29,6	100	52,1		
VIII	9	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, סעל, בערשט, האר א. א.	1461	1196	81,9	265	18,1	185	12,7	122	65,9		
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	972	352	36,2	620	63,8	761	78,3	187	24,6		
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלידונג-און פויג-אינדוסטריע	4758	4668	98,1	90	1,9	—	—	—	—		
XI	4	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	128	128	100,0	—	—	14	10,9	14	100,0		
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון פריגעהאנדל און בענעס-מיטלען	2608	2433	93,3	175	6,7	475	18,2	391	82,3		
XIII	7	Przemysł chemiczny Chemical Products עעמישע-אינדוסטריע	444	301	67,8	143	32,2	67	15,1	17	25,4		
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	826	811	98,2	15	1,8	—	—	—	—		
XV	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפישע אינדוסטריע	144	140	97,9	4	2,1	26	18,1	24	92,3		
XVI	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	340	326	95,9	14	4,1	3	0,9	2	66,7		
XVII	2	Widowiska i zabawy—Recreation פערהילונגס-אנשטאלטען	36	21	58,3	15	41,7	6	16,7	1	16,7		
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody Water and power stations צענטראלעס פאר קראפט און וואסער-לייטונג	47	8	17,0	39	83,0	35	74,5	6	17,1		

mechanicznych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.
b) on hand power machinery, c) without machinery.
פערוואַנען בעשעפטיגטע פּערזאָנען: א) אויף מעכאנישע מאשינען.

Klasa wytwórczości—Industry מאשינען-קלאסען	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades מאשינען-ארטן	Klasy wytwórczości Industry פראדוקציע־קלאסען	Osoby zatrudnione: Persons בעשעפטיגטע פּערזאָנען														
			Przy maszynach niemechanicznych On hand power machinery אויף נישט-מעכאנישע מאשינען						Bez maszyn Without machinery אהן מאשינען								
			Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	%	Żydów—Jews יודען	
						Liczba Number צאהל	%				Liczba Number צאהל	%				Liczba Number צאהל	%
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	1			
	932	50,8	4486	33,4	4365	97,3	121	2,7	7113	52,9	6443	90,6	670	9,4			
	1	100,0	—	—	—	—	—	—	88	98,9	42	47,7	46	52,3	III		
	19	35,8	523	77,0	501	95,8	22	4,2	103	15,2	103	100,0	—	—	IV		
	12	75,0	45	17,9	23	51,1	22	48,9	190	75,7	189	99,5	1	0,5	V		
	92	47,9	84	12,9	81	96,4	3	3,6	374	57,5	249	66,6	125	33,4	VI		
	63	34,1	205	14,0	168	82,0	37	18,0	1071	73,3	906	84,6	165	15,4	VIII		
	574	75,4	125	12,9	109	87,2	16	12,8	86	8,8	56	65,2	30	34,8	IX		
	—	—	2995	62,9	2985	99,7	10	0,3	1763	37,1	1683	95,5	80	4,5	X		
	—	—	48	37,5	48	100,0	—	—	66	51,6	66	100,0	—	—	XI		
	84	17,7	177	6,8	171	96,6	6	3,4	1956	75,0	1871	95,7	85	4,3	XII		
	50	74,6	165	37,2	162	98,2	3	1,8	212	47,7	122	57,5	90	42,5	XIII		
	—	—	6	0,7	6	100,0	—	—	820	99,3	805	98,2	15	1,8	XIV		
	2	7,7	84	58,3	84	100,0	—	—	34	23,6	32	94,1	2	5,9	XV		
	1	33,3	27	7,9	26	96,3	1	3,7	310	91,2	298	96,1	12	3,9	XVI		
	5	83,3	2	5,5	1	50,0	1	50,0	28	77,8	19	67,9	9	32,1	XVII		
	29	82,9	—	—	—	—	—	—	12	25,5	2	16,7	10	83,3	XVIII		

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאָנס-פאַכען	Osoby zatrudnione: Persons									
		Ogółem — Total סך-הכל				Przy maszynach mecha On motor power machi מעכאַנישע מאַשינען					
		Razem Total צוזאַמען	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען		Razem Total צוזאַמען	%	Żydów—Jews יודען		%
Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%					
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

III. Przemysł kamienny, ziemny i t. p. — Stone, Earth, Clay

1	Wyrób pomników—Tomb-stone cutting and engraving מזבה-מאַכער און קריבער [engraving]	12	8	66,7	4	33,3	—	—	—	—
3	Szlifierstwo szkła—Glass grinding and polishing גלאַז-שלייפער און פּאלירער [shing]	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—
5	Cegielnie—Brick making— ציגעל-פאַבריקען (ציגעלניצעס)	33	5	15,2	28	84,8	—	—	—	—
6	Fabryki kafli—Tile making—קאַכעל-פאַבריקען	18	3	16,7	15	83,3	1	5,6	—	—
7	Garncarstwo—Pottery—טעפּערריי	25	25	100,0	—	—	—	—	—	—

IV. Przemysł metalowy — Metal

3	Kuźnie—Smitheries—סמירעריי	315	299	94,9	16	5,1	—	—	—	—
3,1	Odlewnie—Foundries—גוסערריי	11	—	—	11	100,0	11	100,0	—	—
6	Blacharstwo—Tin-plate work—בלעכערריי	114	114	100,0	—	—	—	—	—	—
7	Zakłady mechaniczne—Machine shops מעכאַנישע אַנשטאַלען	31	27	87,1	4	12,9	12	38,7	12	100,0
8	Ślusarstwo—Locksmith work—שלאַסערריי	153	143	93,5	10	6,5	25	16,3	17	68,0
14	Mosiężnictwo—Braziers—באַשאַנסניקעס	10	10	100,0	—	—	5	50,0	5	100,0
16	Kotlarstwo z miedzi—Copper work קופּער-שטודען	23	23	100,0	—	—	—	—	—	—
33	Zabawki metalowe - Metal toy manufacture מעטאַל-שפּילצייג	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Jubilerstwo—Jewelry and goldsmith work ייבעלרען (גאלדשמידען)	17	17	100,0	—	—	—	—	—	—
41	Inne wyroby metalowe—Other metal prod. אַנדערע מעטאַל-אויסאַרבייטינגען	5	5	100,0	—	—	—	—	—	—

V. Wyrób maszyn, aparatów i t. p.—Machines, Apparati, Instruments

1,1	Maszyny rolnicze—Agricultural machinery לאַנדווירטשאַפּטליכע מאַשינען	46	12	26,1	34	73,9	16	34,8	4	25,0
9	Stelmachostwo—Cartwrighting—סטעלמאַכערריי	73	72	98,6	1	1,4	—	—	—	—
13	Wyroby optyczne—Optical instrument manuf. אפטישע אויטאבייטינגען	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—
16	Technicy dentyści—Mechanical dentistry צאָן-טעכניקער	13	13	100,0	—	—	—	—	—	—
17	Zakłady zegarmistrzowskie - Watch making זיגערי-מאַכער	117	117	100,0	—	—	—	—	—	—
18	Wagi i ciężarki—Scales and weights וואַגען און געוויכטען	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Inne instrumenty i aparaty—Other instruments [and apparati]	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—

№№	Rodzaje wytwórczości Trades	employed: בעשעפטיגט פּערזאָנען:												
		Przy maszynach niemechanicznych On hand power machinery אויף נישט-מעכאַנישע מאַשינען				Bez maszyn Without machinery אָן מאַשינען								
		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען	Razem Total צוזאַמען		%	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען		Razem Total צוזאַמען	%	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען
Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%		Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%					
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	2

and Glass Wares — אינדוסטריע פון שטיין, ערד, לייים און גלאז

—	—	—	—	—	—	—	—	12	100,0	8	66,7	4	33,3	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	1	100,0	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	33	100,0	5	15,2	28	84,8	5
1	100,0	—	—	—	—	—	—	17	94,4	3	17,6	14	82,4	6
—	—	—	—	—	—	—	—	25	100,0	25	100,0	—	—	7

Products — מעטאַל-אינדוסטריע

—	—	307	97,5	291	94,8	16	5,2	8	2,5	8	100,0	—	—	3
11	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,1
—	—	100	87,7	100	100,0	—	—	14	12,3	14	100,0	—	—	6
—	—	11	35,5	7	63,6	4	36,4	8	25,8	8	100,0	—	—	7
8	32,0	78	51,0	76	97,4	2	2,6	50	32,7	50	100,0	—	—	8
—	—	3	30,0	3	100,0	—	—	2	20,0	2	100,0	—	—	14
—	—	17	73,9	17	100,0	—	—	6	26,1	6	100,0	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	3	17,6	3	100,0	—	—	14	82,4	14	100,0	—	—	37
—	—	4	80,0	4	100,0	—	—	1	20,0	1	100,0	—	—	41

and Transportation Vehicles — אינדוסטריע פון מאשינען, אפּאַראַטען, אינסטרומענטען און טראַנספּאָרט-מאָטערען

12	75,0	30	65,2	8	26,7	22	73,3	—	—	—	—	—	—	1,1
—	—	3	4,1	3	100,0	—	—	70	95,9	69	98,6	1	1,4	9
—	—	1	100,0	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	13
—	—	7	53,8	7	100,0	—	—	6	46,2	6	100,0	—	—	16
—	—	4	3,4	4	100,0	—	—	113	96,6	113	100,0	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	1	100,0	—	—	19

Osoby zatrudnione: a) przy maszynach mechanicznych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.

Table with 12 columns: Rodzaje wytwórczości (Trades), Ogółem - Total (Total), Przy maszynach mecha (On motor power machinery), and sub-columns for Żydów-Jews and Nie-Ż.-Non-Jews with counts and percentages.

VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. - Wood, Wicker-work and

Table for VI. Przemysł drzewny, snycerski i t. p. - Wood, Wicker-work and, listing various trades like sawing mills, carpentry, and wood carving with employee counts.

VIII. Przem. skórzaný i t. p. - Leather, Hide, Brush

Table for VIII. Przem. skórzaný i t. p. - Leather, Hide, Brush, listing trades like leather fanneries, leather dressing, and brush binding.

IX. Przemysł włókienniczy -

Table for IX. Przemysł włókienniczy -, listing trades like rag sorting and wool combing.

ných, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.

Table with 12 columns: employed: (employed), Przy maszynach niemechanicznych (On hand power machinery), and Bez maszyn (Without machinery), with sub-columns for Żydów-Jews and Nie-Ż.-Non-Jews.

Carved Products - אינדוסטריע פון האָלץ, פלעכט, דרין און אנד.

Table for Carved Products - אינדוסטריע פון האָלץ, פלעכט, דרין און אנד, listing various wood products and their employee counts.

etc. Products - אינדוסטריע פון לעדער, מעל, בערשט, האָר א. אנד.

Table for etc. Products - אינדוסטריע פון לעדער, מעל, בערשט, האָר א. אנד, listing various leather and brush products.

Textiles - טעקסטיל-אינדוסטריע

Table for Textiles - טעקסטיל-אינדוסטריע, listing textile products and their employee counts.

Tabela
Table
טאבלע

VIII. 2.

Osoby zatrudnione: a) przy maszynach mechanicznych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.
Persons employed: a) on motor power machinery, b) on hand power machinery, c) without machinery.

Rodzaje wytwórczości Trades		Osoby zatrudnione: Persons employed:										
		Ogółem — Total					Przy maszynach mecha On motor power machi					
		Razem Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-Jews		Razem Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-Jews
№№	פראדוקציאנס-פאקטן	ציוואמען	Liczba Number	%	Liczba Number	%	ציוואמען	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%
2	Wyrób waty—Wadding	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
2,1	Przędzalnie—Spinning	199	46	23,2	153	76,8	196	98,5	43	21,9	—	—
4	Nawijalnice—Cotton winding	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Tkalnie mater. welnian. i półwełn.—Wool and woolsey weaving	218	126	57,8	92	42,2	173	79,4	95	54,9	—	—
8	Aprętura i bielarnie—Dressing and bleaching	377	49	13,0	328	87,0	348	92,3	36	10,3	—	—
9	Farbiarnie i drukarnie—Dyeing and stamping	14	4	28,6	10	71,4	12	85,7	2	16,7	—	—
11	Wyrób trykotaży—Sweater and underwear [knitting]	18	6	33,3	12	66,7	7	38,9	3	42,9	—	—
14	Pończosznictwo—Stocking manufacture	30	30	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Hafciarstwo—Stitching and embroidery	11	11	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Szumkierstwo—Braid work	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Powróżnictwo—Rope making	49	49	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Inne wyroby włókiennicze—Other textile articles	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—

X. Przemysł odzieżowy i modniarski — Wearing

1	Prac. ubiorów damsk. na obstal. — Ladies' custom tailoring	879	875	99,5	4	0,5	—	—	—	—	—	—
2	Prac. ubiorów damsk. na sklep — Ladies' ready-to-wear tailoring	35	35	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Wyr. okryć wył. na sklep — Ladies' cloak and dress tailoring	26	25	96,0	1	4,0	—	—	—	—	—	—
5	Gorsciarstwo—Corset making	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Pracownie ubiorów męskich na obstalunek — Men's custom tailoring	1099	1098	99,9	1	0,1	—	—	—	—	—	—
7	Prac. ubior. męsk. na sklep — Men's ready-to-wear tailoring	108	108	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Pracownie ubiorów wojsk. na obstal. — Military custom tailoring	133	130	97,7	3	2,3	—	—	—	—	—	—
10	Spodniarstwo—Pants making	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Kraw. tandeciarskie (t. zw. III kat.) — Ready-to-wear tailoring on seconds	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Prac. ubiorów dziecięcych — Children's tailoring	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Kuśnierstwo—Furring	69	69	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Czapnictwo—Capmaking	144	144	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—

nych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.
b) on hand power machinery, c) without machinery.

פערוואנען בעשעפטאנגס: א) אויף מעכאנישע מאשיינען, ב) אויף ניסט-מעכאנישע מאשיינען, c) אויף גאנצ-האנד מאשיינען.

Rodzaje wytwórczości Trades		בשעפטאנגס פערוואנען: employed:										
		Przy maszynach niemechanicznych On hand power machinery					Bez maszyn Without machinery					
		Razem Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-Jews		Razem Total		Żydów—Jews		Nie-Ż.—Non-Jews
№№	ציוואמען	Liczba Number	%	Liczba Number	%	ציוואמען	%	Liczba Number	%	Liczba Number	%	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2,1	153	78,1	—	—	—	3	1,5	3	100,0	—	—	
4	—	—	1	50,0	—	—	1	50,0	1	100,0	—	—
5	78	45,1	24	11,0	16	66,7	8	33,3	21	9,6	15	71,4
8	312	89,7	—	—	—	—	29	7,7	13	44,8	16	55,2
9	10	83,3	—	—	—	—	2	14,3	2	100,0	—	—
11	4	57,1	10	55,5	2	20,0	8	80,0	1	5,6	1	100,0
14	—	—	29	96,7	29	100,0	—	—	1	3,3	1	100,0
17	—	—	1	9,1	1	100,0	—	—	10	90,9	10	100,0
19	—	—	1	100,0	1	100,0	—	—	—	—	—	—
21	—	—	39	79,6	39	100,0	—	—	10	20,4	10	100,0
22	—	—	4	100,0	4	100,0	—	—	—	—	—	—

Apparel — בעקליידונג — און פון-אינדוסטריע

1	—	—	856	97,4	854	99,8	2	0,2	23	2,6	21	91,3	2	8,7
2	—	—	35	100,0	35	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	25	96,2	24	96,0	1	4,0	1	3,8	1	100,0	—	—
5	—	—	2	100,0	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	1035	94,2	1034	99,9	1	0,1	64	5,8	64	100,0	—	—
7	—	—	94	87,0	94	100,0	—	—	14	13,0	14	100,0	—	—
8	—	—	116	87,2	115	99,1	1	0,9	17	12,8	15	88,2	2	11,8
10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	1	100,0	—	—
11	—	—	1	100,0	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
14	—	—	2	100,0	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—
17	—	—	50	72,5	50	100,0	—	—	19	27,5	19	100,0	—	—
18	—	—	134	93,1	134	100,0	—	—	10	6,9	10	100,0	—	—

Osoby zatrudnione: a) przy maszynach mechanicznych

Persons employed: a) on motor power machinery,

(ב) אויף נישט-מעכאנישע מאשינען (א) און מאשינען.

Nr	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פלאַנען	Osoby zatrudnione: Persons employed									
		Ogółem — Total						Przy maszynach mechanicznych — On motor power machinery			
		Razem Total ציוואמען	Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען		Razem Total ציוואמען	%	Żydów—Jews יודען		%
Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
20	Szwaczki (obstal.) — Custom dress making נייטארינס	158	158	100,0	—	—	—	—	—	—	
25	Kamasznicтво—Boot sewing קאמאַשען-מאַלעריי (שטעפעריי)	391	389	99,5	2	0,5	—	—	—	—	
27	Szewctwo obstalunkowe—Custom boot and shoe making שוסטער-פרייהאַט	1143	1098	95,9	45	4,1	—	—	—	—	
28	Szewctwo szpilek dla kupców—Nailed boot manufacture שוסטער סוהרישע (שפילקאחע)	489	455	92,5	34	7,5	—	—	—	—	
29	Szewctwo tekstowe—Mechanical bootmaking שוסטער מעכאנישע	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	
30	Szewctwo tand. (t. zw. III kat.)—Boot making [(seconds)] שוסטער-טאַנדעט	6	6	100,0	—	—	—	—	—	—	
31	Szewctwo dla dostaw wojskowych—Military contract bootmaking שוסטער מיליט.-פאָדריאָ	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	
33	Obuwie płóc. i suk. mag.—Canvas boots and shoes שוסטער ליידענעס און טוך-מאַגאַזין	6	6	100,0	—	—	—	—	—	—	
42	Kapelusznictwo damskie—Ladies' hats דאַמען-האַט	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	
43	Kapelusznictwo męskie—Men's hats מאַנען-האַט	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	
44	Ubieranie kapeluszy—Hat trimming מאַדיסטונג	49	49	100,0	—	—	—	—	—	—	
47	Różne wyr. modniarskie—Other fancy goods פערשירענע מאָדע-אויסאַרבייטונגען	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	

XI. Przemysł papierniczy — Paper

Nr	Opis	Razem Total ציוואמען	Żydów—Jews יודען	Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען	Razem Total ציוואמען	%	Żydów—Jews יודען	%
6	11	12	13	14	15	16	17	18
6	Introligatorstwo—Bookbinding אינדגנדעריי	53	53	100,0	—	—	—	—
11	Torebki papierowe—Paper bag manufacture פאפיר-בייסלען	7	7	100,0	—	—	—	—
12	Pudelkarstwo—Cardboard box manufacture שאַכטעל-מאַכער	50	50	100,0	10	20,0	10	100,0
13	Wyrób giłz do papierosów—Cigarette tube manufacture גילזען צו פאַפירעטיקעטן	18	18	100,0	4	22,2	4	100,0

XII. Przemysł spożywczy — Foodstuffs

Nr	Opis	Razem Total ציוואמען	Żydów—Jews יודען	Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען	Razem Total ציוואמען	%	Żydów—Jews יודען	%
1	3	3,1	4	5	8	10		
1	Przemiał zbóż na mąkę i kaszę—Flour and grinds mills מעהל-און קאַשע-מעהלען	344	252	73,3	92	26,7	213	61,9
3	Wypiek chleba i bułek—Bread bakeries ברויט-און זעמעל-בעקעריי	853	832	97,6	21	2,4	—	—
3,1	Piekarnie macy—Maca-bakeries מאַצה-בעקעריי	225	225	100,0	—	—	—	—
4	Wyroby cukiernicze—Cake bakeries זוקער-בעקעריי	28	28	100,0	—	—	—	—
5	Fabr. cukierków, czekol i t. p.—Candy and chocol. manif. מאַדע-פאָן זוקערלעך, שאַקאלאַד א. א.	40	40	100,0	—	—	—	—
8	Wyrób siewki—Chaff cutting שעטשע-שניידעריי	3	2	66,7	1	33,3	2	66,7
10	Rzeźnictwo—Slaughter-houses שעלט-הייזער	18	14	77,8	4	22,2	—	—

nych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.

b) on hand power machinery, c) without machinery.

פערזאָנען בעשעפטיגטע מאשינען (א) אויף מעכאנישע מאשינען, און אויף ניט-מעכאנישע מאשינען.

Nr	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פלאַנען	employed: בעשעפטיגט פערזאָנען													
		Przy maszynach niemechanicznych — On hand power machinery								Bez maszyn — Without machinery					
		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען		Razem Total ציוואמען		%		Żydów—Jews יודען		Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען		Razem Total ציוואמען		%	
		Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	2	
—	—	150	94,9	150	100,0	—	—	8	5,1	8	100,0	—	—	20	
—	—	371	94,9	371	100,0	—	—	20	5,1	18	90,0	2	10,0	25	
—	—	73	6,4	68	93,2	5	6,8	1070	93,6	1030	96,3	40	3,7	27	
—	—	11	2,2	11	100,0	—	—	478	97,8	444	92,9	34	7,1	28	
—	—	2	100,0	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	29	
—	—	1	16,7	1	100,0	—	—	5	83,3	5	100,0	—	—	30	
—	—	—	—	—	—	—	—	4	100,0	4	100,0	—	—	31	
—	—	15	83,3	5	100,0	—	—	1	16,7	1	100,0	—	—	33	
—	—	—	—	—	—	—	—	7	100,0	7	100,0	—	—	42	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	100,0	1	100,0	—	—	43	
—	—	30	61,2	30	100,0	—	—	19	38,8	19	100,0	—	—	44	
—	—	2	66,7	2	100,0	—	—	1	33,3	1	100,0	—	—	47	

Products — פאַפיר-אינדוסטריע

Nr	Opis	Razem Total ציוואמען	Żydów—Jews יודען	Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען	Razem Total ציוואמען	%	Żydów—Jews יודען	%	
6	11	12	13	14	15	16	17	18	
6	—	34	64,2	34	100,0	—	—	19	35,8
11	—	4	57,1	4	100,0	—	—	3	42,9
12	—	—	—	—	—	—	—	40	80,0
13	—	10	55,6	10	100,0	—	—	4	22,2

אינדוסטריע פון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען

Nr	Opis	Razem Total ציוואמען	Żydów—Jews יודען	Nie-Ż.—Non-Jews נישט-יודען	Razem Total ציוואמען	%	Żydów—Jews יודען	%	
1	3	3,1	4	5	8	10			
64	—	31	9,0	31	100,0	—	—	100	29,1
—	—	22	2,6	22	100,0	—	—	831	97,4
—	—	1	0,4	1	100,0	—	—	224	99,6
—	—	5	17,9	5	100,0	—	—	23	82,1
—	—	11	27,5	11	100,0	—	—	29	72,5
1	—	1	33,3	1	100,0	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	18	100,0

Tabela VIII. 2. Table

Osoby zatrudnione: a) przy maszynach mechanicznych

Persons employed: a) on motor power machinery

(ב) אויף נישט-מעכאנישע מאשינען (א) און מאשינען.

Table with 12 columns: Trades, Total, Jews, Non-Jews, and percentages for motor power machinery.

XIII. Przemysł chemiczny — Chemical

Table with 12 columns: Trades, Total, Jews, Non-Jews, and percentages for chemical industry.

XIV. Przemysł budowlany — Building

Table with 12 columns: Trades, Total, Jews, Non-Jews, and percentages for building industry.

b) przy maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn

b) on hand power machinery, c) without machinery

בעשעפטיגט פערזאנען: א) אויף נישט-מעכאנישע מאשינען

Table with 16 columns: Trades, Total, Jews, Non-Jews, and percentages for hand power machinery and without machinery.

Products — כעמישע-אינדוסטריע

Table with 16 columns: Products, Total, Jews, Non-Jews, and percentages for chemical products.

Trades — בוי-אינדוסטריע

Table with 16 columns: Trades, Total, Jews, Non-Jews, and percentages for building trades.

Oсобы zatrudnione: a) przy maszynach

Persons employed: a) on motor power machinery,

(b) אױף נישט-מעכאנישע מאַשינען (ג) אהן מאַשינען.

Main table on page 120, columns 2-12, detailing employment by trade and machinery use. Includes sections for various trades like metalworking, printing, cleaning, and power stations.

nych, b) maszynach niemechanicznych, c) bez maszyn.

b) on hand power machinery, c) without machinery.

פּערוואָנען בעשעפּטיגט: א) אױף מעכאנישע מאַשינען.

Main table on page 121, columns 13-26, detailing employment by trade and machinery use. Includes sections for Arts and Trades, Disinfection, Recreation, and Power Stations.

Tabela IX. 1. Podług klas wytwórczości. According to industries.

Stożek czynności zakładów. Extent of activity of workshops.

Klasa wytwórczości - Industry	Liczba zakładów wytwórczości - Number of active workshops	Liczba robotników najemnych - Number of hired workmen	Liczba dni roboczych w tygodniu - Number of days active during the week											
			1-2		3-5		6							
			Zakładów - Workshops	Rob. naj. - Hired workmen	Zakładów - Workshops	Rob. naj. - Hired workmen	Zakładów - Workshops	Rob. naj. - Hired workmen						
	%	%	%	%	%	%	%							
Liczba ogólna. - Grand Total.	4839	6770	122	2,5	35	0,5	601	12,4	378	5,6	4116	85,1	6357	93,9
III Przemysł kamienny, ziemny i t. p. - Stone, Earth, Clay and Glass Wares	5	60	1	5,1	-	-	2	10,5	19	31,7	16	84,2	41	68,3
IV Przemysł metalowy - Metal Products	10	189	3	0,8	-	-	43	11,4	5	2,6	331	87,8	184	97,4
V Wyrób maszyn, aparatów i t. p. - Machines, Apparati, Instruments etc.	7	111	-	-	-	-	9	7,7	1	0,9	108	92,3	110	99,1
VI Przemysł drzewny, snycerski i t. p. - Wood, Wicker-work and Carved Prod.	11	470	9	6,2	-	-	20	13,7	19	4,0	117	80,1	451	96,0
VIII Przem. skór, przeraż. szczecin i t. p. - Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	9	246	7	2,9	-	-	21	8,5	67	7,0	218	88,6	886	93,0
IX Przemysł włókienniczy - Textiles	14	852	3	2,4	-	-	45	36,0	82	9,6	77	61,6	770	90,4
X Przemysł odzieżowy i modniarski - Wearing Apparel	24	1837	33	1,4	5	0,3	202	8,7	28	1,5	2092	89,9	1804	98,2
XI Przemysł papierniczy - Paper Products	4	47	5	10,6	-	-	10	21,3	3	4,6	32	68,1	62	95,4
XII a. Przemysł spożywczy - Foodstuffs	20	582	7	1,2	4	0,3	65	11,2	89	5,9	510	87,6	1420	93,8

XIII	7	Przemysł chemiczny - Chemical Products	84	306	5	5,9	2	0,7	15	17,9	38	12,4	64	76,2	266	86,9
XIV	9	Przemysł budowlany - Building Trades	559	141	35	6,3	3	2,1	141	25,2	8	5,7	383	68,5	130	92,2
XV	5	Przemysł graficzny - Graphic Arts and Trades	52	76	-	-	-	-	6	11,5	2	2,6	46	88,5	74	97,4
XVI	4	Przemysł czyszczenia - Cleaning and Disinfection	151	116	13	8,6	16	13,8	22	14,6	17	14,7	116	76,8	83	71,5
XVII	2	Widowiska i zabawy - Recreation	5	34	1	20,0	5	14,7	-	-	-	-	4	80,0	29	85,3
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody - Water and power stations	2	47	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100,0	47	100,0

Table IX. 1. According to industries. Extent of activity of workshops.

Στοιχεία σύμφωνα με κλάσεις δραστηριοτήτων. Έκταση δραστηριότητας των επιχειρήσεων.

Tabela } X. 1. Podług klas wytwórczości.
Table } According to Industries.

סאבלע } קויס פראָדוקצאָנס-קלאַסען.
סאבלע } קויס פראָדוקצאָנס-קלאַסען.

Zakłady czynne i nieczynne w sobotę i niedzielę.
Workshops active and inactive on Saturday and Sunday.
אינטעניוועקטיווע און זונטאָג און זונטאָג פאַרמאַן און זונטאָג פאַרמאַן.

1	2	3	4	Zakłady				Workshops			
				Czynne w sobotę i niedzielę Active on Saturday and Sunday		Czynne w niedzielę i w sobotę i niedzielę Active on Sunday and Saturday and Sunday		Czynne w niedzielę i w sobotę i niedzielę Active on Sunday and Saturday and Sunday		Nieczynne w sobotę i niedzielę Inactive on Saturday and Sunday	
	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades	Klasa wytwórczości Industry	Liczba czynnych zakładów Number of active workshops	Liczba zakładów Number	% %	Liczba zakładów Number	% %	Liczba zakładów Number	% %	Liczba zakładów Number	% %
	132	Liczba ogólna. — Grand Total.	4839	59	1,2	4523	93,5	159	3,3	98	2,0
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares	19	3	15,8	14	73,7	1	5,3	1	5,3
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products	377	7	1,9	368	97,6	2	0,5	—	—
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc.	117	—	—	116	99,1	1	0,9	—	—
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod.	146	5	3,4	135	92,5	4	2,7	2	1,4
VIII	9	Przem. skór., przeraż., szczecin. i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod.	246	—	—	169	68,7	75	30,5	2	0,8
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles	125	33	26,4	61	48,8	3	2,4	28	22,4
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel	2327	2	0,1	2298	98,7	9	0,4	18	0,8
XI	4	Przemysł papirniczy—Paper Products	47	—	—	47	100,0	—	—	—	—
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs	582	7	1,2	529	90,9	19	3,3	27	4,6

XIII	7	Przemysł chemiczny Chemical Products	84	1	1,2	72	85,7	9	10,7	2	2,4
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades	559	—	—	552	98,7	5	0,9	2	0,4
XV	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades	52	—	—	37	71,2	15	28,8	—	—
XVI	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection	151	1	0,7	121	80,1	13	8,6	16	10,6
XVII	2	Widowiska i zabawy—Recreation	5	—	—	4	80,0	1	20,0	—	—
XVIII	1	Centrala dla dostarcz. energii i wody Water and power stations	2	—	—	—	—	2	100,0	—	—

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodząjów wytwórczości—Number of Trades	Liczba czynnych zakładów z rob. w. a. — No. of active workshops with h. w. a.	Rob. najemni żydzi					Jewish workmen					לויט־ארבייטער יודען			
			Pracują w sobotę Active on Saturday		Pracują w niedzielę Active on Sunday		Pracują w sob. i niedzielę Active on Sat. and Sunday		Zakłady Workshops		Zakłady Workshops		Zakłady Workshops		Zakłady Workshops	
Ogółem — Total			5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Liczba ogólna. — Grand Total. אָנגעמיניער טאָל.			5084	21	89	1,8	1777	4676	92,0	25	58	1,1	76	261	5,1	
III	5	10	13	—	—	—	6	7	53,8	—	—	—	2	6	46,2	
IV	10	113	148	—	—	—	106	148	100,0	—	—	—	—	—	—	
V	7	48	76	—	—	—	48	76	100,0	—	—	—	—	—	—	
VI	11	54	254	4	21	8,2	47	226	89,0	—	—	—	7	2,8		
VIII	9	141	713	—	—	—	133	707	99,1	1	2	0,3	1	4	0,6	
IX	14	73	232	15	66	28,4	19	51	22,0	—	—	—	30	115	49,6	
X	24	999	1748	—	—	—	982	1743	99,7	—	—	—	2	5	0,3	
XI	4	9	65	—	—	—	9	65	100,0	—	—	—	—	—	—	
XII	20	260	1344	1	1	0,1	217	1275	94,9	2	15	1,1	25	53	3,9	

XIII	7	43	163	—	—	—	34	94	57,7	6	23	14,1	3	46	28,2	
XIV	9	90	127	—	—	—	89	125	98,4	—	—	—	1	2	1,6	
XV	5	33	72	—	—	—	30	69	95,8	3	3	4,2	—	—	—	
XVI	4	82	102	1	1	1,0	53	73	71,6	11	10	9,8	10	18	17,6	
XVII	2	5	19	—	—	—	4	17	89,5	1	2	10,5	—	—	—	
XVIII	1	2	8	—	—	—	—	—	—	1	3	37,5	1	5	62,5	

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodząjów wytwórczości—Number of Trades	Liczba czynnych zakładów z rob. w. a. — No. of active workshops with h. w. a.	Rob. najemni żydzi					Jewish workmen					לויט־ארבייטער יודען			
			Pracują w sobotę Active on Saturday		Pracują w niedzielę Active on Sunday		Pracują w sob. i niedzielę Active on Sat. and Sunday		Zakłady Workshops		Zakłady Workshops		Zakłady Workshops		Zakłady Workshops	
Ogółem — Total			5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
Liczba ogólna. — Grand Total. אָנגעמיניער טאָל.			5084	21	89	1,8	1777	4676	92,0	25	58	1,1	76	261	5,1	
III	5	10	13	—	—	—	6	7	53,8	—	—	—	2	6	46,2	
IV	10	113	148	—	—	—	106	148	100,0	—	—	—	—	—	—	
V	7	48	76	—	—	—	48	76	100,0	—	—	—	—	—	—	
VI	11	54	254	4	21	8,2	47	226	89,0	—	—	—	7	2,8		
VIII	9	141	713	—	—	—	133	707	99,1	1	2	0,3	1	4	0,6	
IX	14	73	232	15	66	28,4	19	51	22,0	—	—	—	30	115	49,6	
X	24	999	1748	—	—	—	982	1743	99,7	—	—	—	2	5	0,3	
XI	4	9	65	—	—	—	9	65	100,0	—	—	—	—	—	—	
XII	20	260	1344	1	1	0,1	217	1275	94,9	2	15	1,1	25	53	3,9	

*) 63 zakładów rob. naj. Żydów nie zatrudniają.
*) 63 establishments employ no Jewish labour.

Tabela } XII. 1.
Table }
טבעות }

Podług klas wytwórczości.
According to industries.
לפי סוגות היצרנות.

Zakłady produkujące z własnych i powierzonych surowców.
Workshops producing out of own or customer's raw material.
אוממטרקטורמטונטן וועלכע פראדוצירען פון אייגענע און בעשטעלערס דיי-באשעריאלען.

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodzajów wytwórczości—Number of Trades	Liczba czyn. zakładów No. of active workshops		Liczba robotników najemnych Number of hired workmen	Własnych Own				Powierzonych Customer's				Własnych i powierzonych Own and customer's				
		Ogółem Total	bez robotników Z tego bez rob. naj.		Liczba Number	% %	Bez r.n. אין ר.נ.	Hired Rob. naj.	Liczba Number	% %	Bez r.n. אין ר.נ.	Hired Rob. naj.	Liczba Number	% %	Bez r.n. אין ר.נ.	Hired Rob. naj.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
			4839	2877	6770	1131	23,4	594	3374	493	10,2	342	492	3215	66,4	1941	2904
			Liczba ogólna. — Grand Total.														
III	5		19	9	60	19	100,0	9	60								
IV	10		377	264	189	29	7,7	16	37	8	2,1	8		340	90,2	240	152
V	7		117	69	111	52	44,4	40	60					65	55,6	29	51
VI	11		146	92	470	39	26,7	20	390	4	2,7	3	2	103	70,6	69	78
VIII	9		246	105	953	90	36,6	16	645	15	6,1	10	16	141	57,3	79	292
IX	14		125	52	852	24	19,2	5	375	48	38,4	17	247	53	42,4	30	230
X	24		2327	1328	1837	127	5,5	67	163	323	13,9	218	186	1877	80,6	1043	1488
XI	4		47	38	65	12	25,5	9	53	4	8,5	4		31	66,0	25	12
XII	20		582	322	1513	467	80,2	282	1080	111	1,9	5	32	104	17,9	35	401

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodzajów wytwórczości—Number of Trades	Liczba czyn. zakładów No. of active workshops		Liczba robotników najemnych Number of hired workmen	Własnych Own				Powierzonych Customer's				Własnych i powierzonych Own and customer's				
		Ogółem Total	bez robotników Z tego bez rob. naj.		Liczba Number	% %	Bez r.n. אין ר.נ.	Hired Rob. naj.	Liczba Number	% %	Bez r.n. אין ר.נ.	Hired Rob. naj.	Liczba Number	% %	Bez r.n. אין ר.נ.	Hired Rob. naj.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
XIII	7		84	41	306	52	61,9	25	268	2	2,4	2		30	35,7	14	38
XIV	9		559	469	141	44	7,9	37	13	78	13,9	75	9	437	78,2	357	119
XV	5		52	19	76	42	80,8	16	44					10	19,2	3	32
XVI	4		151	69	116	127	84,1	52	105					24	15,9	17	11
XVII	2		5		34	5	100,0		34								
XVIII	1		2		47	2	100,0		47								

Στοιχεία βασισμένα στην Επεξεργασία των 1904

Στοιχεία βασισμένα στην Επεξεργασία των 1904
 Στοιχεία βασισμένα στην Επεξεργασία των 1904
 Στοιχεία βασισμένα στην Επεξεργασία των 1904

*) Without hired workmen.

Tabela } Podług klas wytwórczości.
Table } According to Industries.
טאבלע } פֿון פֿאַרזאָרג־קלאַסען.

XIV. 1.

Odbiorcy wyrobów gotowych.
Contractors of finished products.
אָננעמער פֿון די אױסגעבױטע פֿאַרזאָרג־קלאַסען.

Klasa wytwórczości—Industry	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades	Zakłady produkują dla: — Establishments work for:																
		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Industry		Spółczywy Consumer קאָנסומערס	Magazyynu Retailer רעטאַילערס	Hurtownika Wholesale dealer הוּרְטוֹוְנִיקאַ	Fabrykanta Manufacturer פאַבריקאַנט	Posrednika In'ermidiary פּרעמיעדיער	Armij bezpośrednio אָרמיע-פֿירערס	Armij pośrednio אָרמיע-אַננעמערס	Zakładów אָננעמערס									
III	5	13	13	53	204	1519	435	1562	85	652	86	730	48	272	132	996		
IV	10	376	178	32	11	58	90	49	3	46	2	46	1	28	1	28		
V	7	114	111	58	90	111	58	90	1	46	4	49	1	—	—	—		
VI	11	134	244	66	135	7	202	18	167	6	106	3	54	3	49	5	2	
VIII	9	112	127	180	832	108	613	84	339	4	14	7	126	2	42	1	1	
IX	14	56	25	35	298	5	17	60	596	52	440	10	270	6	59	—	—	
X	24	2224	1794	348	479	10	20	169	185	4	—	6	15	2	7	3	4	
XI	4	37	10	27	9	3	2	1	50	1	—	1	2	—	—	11	4	
XII	20	420	547	367	567	46	355	41	125	5	39	25	138	10	63	44	665	
	132	4325	3595	1231	2778	204	1519	435	1562	85	652	86	730	48	272	132	996	
Liczba ogólna. — Grand Total.																		

XIII	7	76	122	61	264	15	210	—	—	—	—	1	7	—	—	6	199	
XIV	9	559	141	32	14	—	—	26	14	9	7	12	26	13	9	26	19	
XV	5	51	66	8	21	—	—	—	—	—	—	11	25	3	2	26	61	
XVI	4	146	110	4	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
XVII	2	5	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
XVIII	1	2	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

* Instytucji państwowych, miejskich i społecznych.
*) Governmental, municipal, social institutions.
רעגירונגס, סטאָדט'ס און געזעלשאַפֿטלעכע אָנשטעלעך.

Tabla XVI. 1.
Table According to Industries.
טבלע לויט פראדוקציע-קלאסען.

System płacy w przedsiębiorstwach.
Salary system in the workshops.
לויט-סוכסעם אין די אונטערנעמערען.

Klasa wytwórczości-Industry	Liczba rodzajów wytwórczości-Number of Trades	Liczba czynnych zakł. z rob. naj. - No. of active workshops with h. w. w. - זאקל'ס מיט רוברע ארבעטער	Liczba robotników najemnych - No. of hired workmen - זאקל'ס ארבעטער	Robotnicy pracujący - Type of payment: די ארבעטער ארבעטן אױס:				Na lon Straight salary - זײן ארבעטער ארבעטן אױס:				Od szteki Straight salary - זײן ארבעטער ארבעטן אױס:				Na lon i od szteki Sal. and piecework - זײן ארבעטער ארבעטן אױס:				
				Na lon Straight salary - זײן ארבעטער ארבעטן אױס:		Od szteki Straight salary - זײן ארבעטער ארבעטן אױס:		Na lon i od szteki Sal. and piecework - זײן ארבעטער ארבעטן אױס:		Na lon Straight salary - זײן ארבעטער ארבעטן אױס:		Od szteki Straight salary - זײן ארבעטער ארבעטן אױס:		Na lon i od szteki Sal. and piecework - זײן ארבעטער ארבעטן אױס:						
				6	7	8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12	13
Liczba ogólna. — Grand Total. אַרבעטער סך-הכל.	132	1962	6770	1711	4821	71,2	154	353	5,2	95	1596	23,6								
III Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אײנזעצער פון שטיין, ערד, ליים און גלאז	5	10	60	7	27	45,0	2	5	8,3	1	28	46,7								
IV Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל-אײנזעצער	10	113	189	107	175	92,6	3	3	1,6	1	11	5,8								
V Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אײנזעצער פון מעשין, אפאראטן און אגד.	7	48	111	46	63	56,8	1	2	1,8	1	46	41,4								
VI Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אײנזעצער פון האָלץ, פלעקט, וויק און אגד.	11	54	470	51	435	92,6	—	—	—	3	35	7,4								
VIII Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אײנזעצער פון לעדער, פער, ברשט, האָר א. א.	9	141	953	73	323	33,9	14	59	6,2	54	571	59,9								
IX Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל-אײנזעצער	14	73	852	29	500	58,7	35	95	11,1	9	257	30,2								
X Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלעדיגע און פאָן-אײנזעצער	24	999	1837	6	62	95,4	3	3	4,6	—	—	—								
XI Przemysł papirniczy—Paper Products פאַפיר-אײנזעצער	4	9	65	6	62	95,4	3	3	4,6	—	—	—								
XII Przemysł spożywczy—Foodstuffs אײנזעצער פון ערנעריע און געזונט-מיטלען	20	260	1513	239	916	60,6	16	31	2,0	5	566	37,4								

XIII Przemysł chemiczny Chemical Products כעמיקל-אײנזעצער	7	43	306	38	284	92,8	5	22	7,2	—	—	—								
XIV Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אײנזעצער	9	90	141	85	130	92,2	4	5	3,5	1	6	4,3								
XV Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיק אײנזעצער	5	33	76	30	73	96,1	3	3	3,9	—	—	—								
XVI Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגען-אײנזעצער	4	82	116	57	78	67,2	23	34	29,3	2	4	3,5								
XVII Widowiska i zabawy—Recreation סצנע-אײנזעצער	2	5	34	5	34	100,0	—	—	—	—	—	—								
XVIII Centrale dla dostarcz. energii i wody Water and power stations	1	2	47	2	47	100,0	—	—	—	—	—	—								

XIII
XIV
XV
XVI
XVII
XVIII

*) O 2 zakł. chwilowo bez robotników najemnych brak informacji.
*) No information about 2 establ. temp. without hired workmen.

לויט 2 זאקל'ס אונטערנעמערען פון זעלבן סארט פון ארבעטער פאקטאן זענען דא:

XVII. 1. Zakłady z mieszk. przyw. w lokalu pracy.
Workshops with living quarters in same room.

אונטערנעמונגען מיט פארדיינע און ארבעטס-לאקאלן.

4 Liczba czynnych zakładów מספר זאקטיוו זאקלאדן	5 Liczba zatrudnionych osób מספר אנגעשטעלטער פערזאנען	6 Mieszkanie w lokalu pracy Living quarters in workshop וואוינזאמלונג אין ארבעטס-לאקאלן			1 Klasa wytwórczości—Industry מאדערנע-זאקלאדן	2 Liczba rodzajów wytwórczości מספר סארטן פון פראדוקציע	3 Klasy wytwórczości—Industry מאדערנע-זאקלאדן	4 Liczba czynn. zakładów z rob. najm. מספר זאקטיוו זאקלאדן מיט פארדיינע	5 Liczba rob. najm. w sezonie מספר פארדיינע ארבעטער אין זעזאן	6 Podlegają inspekcji pracy Under labor inspection שטעמלן אונטער ארבעטס-אינספעקציע			
		7 Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		8 Rob. najm. Hired workmen פארדיינע ארבעטער						7 Liczba Number מספר	8 Liczba Number מספר	9 %	
		Liczba Number מספר	% %	Liczba Number מספר									% %
4839	13433	902	18,6	1501	11,2	132	Liczba ogólna. — Grand Total. אָנעמינע סך-הכל.	1962	6966	137	7,0	2116	30,4
19	89	—	—	—	—	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares איינזעצער פון שטיין, ערד, קלעם און גלאז	10	61	2	20,0	46	75,4
377	679	18	4,8	23	3,4	10	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינזעצער	113	194	1	0,9	10	5,2
117	251	4	3,4	5	2,0	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. איינזעצער פון מאשינען, אפאראטן און אגד.	48	111	1	2,1	46	41,4
146	650	13	8,9	17	2,6	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. איינזעצער פון האלץ, פלעקס, דריי און אנד.	54	474	5	9,3	252	53,3
246	1461	24	9,8	55	3,8	9	Przem. skór., przerab. szczeniwy i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. איינזעצער פון לעדער, פלעקס, בערשט, האר א. א.	141	1092	50	35,5	649	59,4
125	972	10	8,0	16	1,6	14	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינזעצער	73	852	55	75,3	804	94,4
2327	4758	683	29,4	1061	22,3	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearng Apparel בעקלעדיגע און פאנאיינזעצער	999	1857	—	—	—	—
47	128	14	29,8	21	16,4	4	Przemysł papirniczy—Paper Products פאפיר-איינזעצער	9	65	1	11,1	50	76,9
582	2608	63	10,8	156	6,0	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs איינזעצער פון ערנעריע און גענוס-פראדוקטן	260	1524	21	8,1	87	5,7

XVIII. 1. Zakłady a inspekcja pracy.
Workshops and labor inspection.

אונטערנעמונגען און ארבעטס-אינספעקציע.

4 Liczba czynnych zakładów מספר זאקטיוו זאקלאדן	5 Liczba zatrudnionych osób מספר אנגעשטעלטער פערזאנען	6 Mieszkanie w lokalu pracy Living quarters in workshop וואוינזאמלונג אין ארבעטס-לאקאלן			1 Klasa wytwórczości—Industry מאדערנע-זאקלאדן	2 Liczba rodzajów wytwórczości מספר סארטן פון פראדוקציע	3 Klasy wytwórczości—Industry מאדערנע-זאקלאדן	4 Liczba czynn. zakładów z rob. najm. מספר זאקטיוו זאקלאדן מיט פארדיינע	5 Liczba rob. najm. w sezonie מספר פארדיינע ארבעטער אין זעזאן	6 Podlegają inspekcji pracy Under labor inspection שטעמלן אונטער ארבעטס-אינספעקציע			
		7 Zakładów Workshops אונטערנעמונגען		8 Rob. najm. Hired workmen פארדיינע ארבעטער						7 Liczba Number מספר	8 Liczba Number מספר	9 %	
		Liczba Number מספר	% %	Liczba Number מספר									% %
84	444	5	6,0	18	4,1	7	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמיקע אינזעצער	43	306	1	2,3	172	56,2
559	826	46	8,2	76	9,2	9	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-איינזעצער	90	156	—	—	—	—
52	144	4	7,7	4	2,8	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפישע אינזעצער	33	76	—	—	—	—
151	340	18	11,9	49	14,4	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונג-איינזעצער	82	117	—	—	—	—
5	36	—	—	—	—	2	Widowiska i zabawy—Recreation פרייהייט-איינזעצער	5	34	—	—	—	—
2	47	—	—	—	—	1	Centrala dla dostarcz. energii i wody Water and power stations צענטראלע פאר קראפט און האטער-לייטונג	2	47	—	—	—	—

XIV
Liczba
Liczba
Liczba

Tabela
Table
טאבלע

XIX. 1. Zakłady a przynależność ich właścicieli do zrzeszeń zawodowych.
Workshops and trade organizations of owners.
די אינטערנערבאנדענע און די פאך-ארגאניזאציע פון די אייגענער.

1. Klasa wytwórczości—Industry	2. Liczba rodzajów wytwórczości צאָל פון פראדוקציע-אַרטן	3. Klasy wytwórczości Industry פראדוקציע-אַרטן	4. Liczba czynnych zakładów צאָל פון טעטיגער פאַבריקן	5. Liczba robotników najemnych צאָל פון געהירטע אַרבעטער	Właściciele należą do zrzeszeń Proprietors organized according to trades פאך-ארגאניזאציעס			
					Zakładów Workshops אינטערנערבאנדענע		Rob. najemn. Hired workmen פון-אַרבעטער	
			Liczba Number צאָל	% %	Liczba Number צאָל	% %		
	132	Liczba ogólna. — Grand Total. אַלגעמיינער סך-הכל.	4839	6770	1934	40,0	2903	42,9
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אינדוסטריע פון שטיין, ערד, ליים און גלאז	19	60	8	42,1	22	36,7
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל = אינדוסטריע	377	189	164	43,5	91	48,1
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אינדוסטריע פון מאשינען, אפאראטן און אגד.	117	111	49	41,9	78	70,3
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אינדוסטריע פון האלץ, פלעקט, דריי און אגד.	146	470	60	41,1	121	25,7
VIII	9	Przem. skór., przerab. szczeniwy i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אינדוסטריע פון לעדער, פילץ, ברשט, האר א. א.	246	953	103	41,9	440	46,2
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל = אינדוסטריע	125	852	37	29,6	699	82,0
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלידע-מאדע און פאפא-אינדוסטריע	2327	1837	966	41,5	966	52,6
XI	4	Przemysł papirniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	47	65	21	44,7	4	6,2
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנערטראג און גענוס-מילעך	582	1513	206	35,4	170	11,2

XIII	7	Przemysł chemiczny Chemical Products קעמיקע אינדוסטריע	84	306	16	19,0	193	63,1
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	559	141	240	42,9	58	41,1
XV	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפיקע אינדוסטריע	52	76	11	21,2	19	25,0
XVI	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונג-אינדוסטריע	151	116	53	35,1	42	36,2
XVII	2	Ido wiska i zabawy—Recreation צערעיאציע-אונטערטען	5	34	—	—	—	—
XVIII	1	Centrala dla dostarcz. energii i wody Water and power stations צענטראל-סטאציעס פאר קראפט און וואסער-ליסטונג	2	47	—	—	—	—
Σ			330	300	304	92,0	21	6,4
Σ			530	1130	581	54,9	183	16,3
Σ			860	1430	885	103,0	158	11,0
Σ			1332	1513	631	47,9	882	58,3
Σ			2664	3026	1262	47,4	1804	59,6

XIX. 1. Zakłady a przynależność ich właścicieli do zrzeszeń zawodowych.
Workshops and trade organizations of owners.
די אינטערנערבאנדענע און די פאך-ארגאניזאציע פון די אייגענער.

Właściciele zakł. o przyczynach zawieszenia lub zmniejszenia produkcji.
Proprietors' reasons for shutdown or reduction in production.

די אייגענטומער וועגן די סיבות פֿון אָבשטעלען אדער פֿערקלענערען די פראָדוקציע.

Klasa wytwórczości—Industry	Przyczyny zawieszenia lub zmniejszenia produkcji: — Cause of shutdown or reduction: סיבות פֿון אָבשטעלען אדער פֿערקלענערען די פראָדוקציע:																		
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
Liczba rodzajów wytwórczości מאָס פראָדוקציע-טראַסען	2	3															18	19	
Liczba ogólna. — Grand Total.	132	3	225	390	244	669	61	83	707	1170	997	1653	183	98	128	824	442	730	
III	5		1	—	1	—	3	4	4	31	7	50	—	—	—	—	—	—	—
IV	10		24	27	37	46	10	20	57	31	46	27	21	15	9	1	28	5	—
V	7		4	46	8	46	1	1	13	46	14	50	1	—	1	—	5	—	—
VI	11		5	1	11	34	1	—	21	36	44	197	7	3	5	1	6	—	—
VIII	9		9	22	71	307	7	10	129	545	74	301	3	2	13	14	107	556	—
IX	14		43	158	10	83	1	10	52	143	36	102	2	2	24	268	53	68	—
X	24		93	93	51	54	27	34	269	203	447	252	99	62	48	22	133	59	—
XI	4		2	—	6	2	1	—	8	2	24	5	—	—	5	1	7	—	—
XII	20		17	25	21	84	4	—	80	95	79	581	8	—	7	513	49	29	—

XIII	7		—	—	6	9	—	—	9	19	9	17	—	—	2	—	4	2	—
XIV	9		12	1	15	1	3	1	43	7	180	34	36	3	8	1	37	2	—
XV	5		8	13	7	3	2	2	7	2	18	23	3	8	3	1	4	2	—
XVI	4		7	4	—	—	1	1	15	10	19	14	3	3	3	2	9	7	—
XVII	2		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVIII	1		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Klasa wytwórczości Industry פראדוקציאנס-קלאסען		Zakłady „przedwojenne“ w r. 1914: Z robotnikami najemnymi przed wojną											
		Ogółem — Total — כולל			0			I					
		Zakładów Workshops אונטערנעמאנגען	Rob. najemni.—Hired workmen לויט-ארבייטער			Zakładów Workshops אונטערנעמאנגען	1921 Rob. najemni. Hired workmen	Zakładów Workshops אונטערנעמאנגען	Rob. naj.—H. workmen לויט-ארבייטער				
			1914	1921	%				1914	1921	Liczba Number צאהל	Liczba Number צאהל	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	132	Liczba ogólna. — Grand Total. אלגעמינער סך-הכל.	4458	14973	5626	37,6	2397	391	564	564	403	71,5	
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Clay and Glass Wares אנדוסטריע פון שטיין, ערד, לייט און גלאז	22	201	60	29,9	9	2	2	2	1	50,0	
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל-אנדוסטריע	372	412	160	38,8	218	24	55	55	34	61,8	
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אנדוסטריע פון מאשינען, אפאראטען און א.ד.	111	257	123	47,9	60	12	29	29	20	69,0	
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אנדוסטריע פון האלץ, פלעכט, דריי און א.ד.	146	783	435	55,6	65	5	18	18	10	55,6	
VIII	9	Przem. skór., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אנדוסטריע פון לעדער, פעל, בערשט, האר א.א.	240	3895	849	21,8	59	15	9	9	3	33,3	
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל-אנדוסטריע	144	1708	780	45,7	49	3	16	16	11	68,8	
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקלידונג און פויג-אנדוסטריע	2017	3375	1587	47,0	1035	207	296	296	230	77,7	
XI	4	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אנדוסטריע	49	599	11	1,8	32	3	2	2	—	—	
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אנדוסטריע פון ערנערהוינג און גענוס-ליטלעך	539	2299	1174	51,1	312	49	75	75	51	68,0	
XIII	7	Przemysł chemiczny Chemical Products כעמישע-אנדוסטריע	50	68	66	97,1	29	8	1	1	1	100,0	
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אנדוסטריע	590	683	140	20,5	442	29	33	33	16	48,5	
XV	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראפישע-אנדוסטריע	47	504	72	14,3	13	3	6	6	6	100,0	
XVI	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אנדוסטריע	126	124	101	81,5	74	31	22	22	20	90,9	
XVII	2	Widowiska i zabawy—Recreation פעריהילונגס-אנטשאלטען	3	19	21	110,5	—	—	—	—	—	—	
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody Water and power stations צענטראלעס פאר קראפט און וואסער-לייטונג	2	46	47	102,2	—	—	—	—	—	—	

Klasa wytwórczości Industry פראדוקציאנס-קלאסען		“Pre war” workshops in 1914: With hired workmen before the war																			
		2—3			4—5			6—10			11—15			16—20							
		Zakładów Workshops אונטערנעמאנגען	Rob. naj.—H. workmen לויט-ארבייטער			Zakładów Workshops אונטערנעמאנגען	Rob. naj.—H. workmen לויט-ארבייטער			Zakładów Workshops אונטערנעמאנגען	Rob. naj.—H. workmen לויט-ארבייטער			Zakładów Workshops אונטערנעמאנגען	Rob. naj.—H. workmen לויט-ארבייטער			Zakładów Workshops אונטערנעמאנגען	Rob. naj.—H. workmen לויט-ארבייטער		
			1914	1921	%		1914	1921	%		1914	1921	%		1914	1921	%		1914	1921	%
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
	813	1907	1015	53,2	241	1064	442	41,5	208	1575	452	28,7	72	975	298	30,6	49	914	265	29,0	
III	4	11	4	36,4	1	5	—	—	3	22	7	31,8	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV	73	161	61	37,9	10	46	15	32,6	13	91	6	6,6	1	12	10	83,3	—	—	—	—	
V	17	37	25	67,6	2	10	5	50,0	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VI	40	93	41	44,1	7	33	8	24,2	4	31	8	25,8	2	24	24	100,0	3	60	1	1,7	
VIII	27	63	26	41,3	16	69	14	20,3	27	234	63	26,9	28	390	74	19,0	22	407	76	18,7	
IX	21	50	22	44,0	13	58	37	63,8	9	74	9	12,2	7	92	29	31,5	5	88	20	22,7	
X	433	1021	601	58,9	125	542	230	42,4	93	683	214	31,3	20	266	62	23,3	8	154	19	12,3	
XI	7	18	—	—	3	13	5	38,5	2	16	—	—	—	—	—	—	—	1	20	3	15,0
XII	75	174	102	58,6	28	122	61	50,0	25	180	91	50,6	10	133	90	67,7	7	125	138	110,4	
XIII	13	30	29	96,7	4	19	14	73,7	3	18	14	77,8	—	—	—	—	—	—	—	—	
XIV	65	156	46	29,5	20	91	21	23,1	20	159	15	9,4	3	44	6	13,6	2	40	—	—	
XV	16	40	24	60,0	6	27	10	37,0	3	22	10	45,5	1	14	3	21,4	1	20	8	40,0	
XVI	22	53	34	64,2	4	19	10	52,6	4	30	6	20,0	—	—	—	—	—	—	—	—	
XVII	—	—	—	—	2	10	12	120,0	1	9	9	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	

„פאר מלחמה“ אונטערנעמונגען אין 1914:

מִינט לוי־אָרבייטער פֿאַר דער מלחמה

Klasa wytwórczości—Industry פּראָדוקציע־קלאַסען	Liczba rodzajów wytwórczości Number of Trades מחזור־קלאַסען	Klasa wytwórczości Industry פּראָדוקציע־קלאַסען	מִינט לוי־אָרבייטער פֿאַר דער מלחמה												
			21 — 30			31 — 50			51 i wyżej—and over			אין מער-51			
			Rob. naj.—H. workmen לוי־אָרבייטער			Rob. naj.—H. workmen לוי־אָרבייטער			Rob. naj.—H. workmen לוי־אָרבייטער			Rob. naj.—H. workmen לוי־אָרבייטער			
			1914	1921	%	1914	1921	%	1914	1921	%	1914	1921	%	
Zakładów Workshops אונטערנעמונגען	Liczba Number צאָהל	Liczba Number צאָהל	%	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען	Liczba Number צאָהל	Liczba Number צאָהל	%	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען	Liczba Number צאָהל	Liczba Number צאָהל	%	Zakładów Workshops אונטערנעמונגען	Liczba Number צאָהל	Liczba Number צאָהל	%
1	2	3	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	
132		Liczba ogólna. — Grand Total. אַלגעמיינער סך-הכל.	41	1074	233	21,7	37	1588	511	32,2	36	5312	1616	30,4	
III	5	Przemysł kamienny, ziemny i t. p. Stone, Earth, Glay und Glass Wares אָנדרוסטריע פֿון שטיין, ערד, לייט אין גלאז	—	—	—	—	1	40	18	45,0	2	121	28	23,1	
IV	10	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל-אָנדרוסטריע	2	47	10	21,3	—	—	—	—	—	—	—	—	
V	7	Wyrób maszyn, aparatów i t. p. Machines, Apparati, Instruments etc. אָנדרוסטריע פֿון מאַשניען, אַפּאַראַטען און אָנז.	1	25	—	—	—	—	—	—	1	150	61	40,7	
VI	11	Przemysł drzewny, snycerski i t. p. Wood, Wicker-work and Carved Prod. אָנדרוסטריע פֿון האַלץ, פּלעכט, וויי און אָנז.	2	55	19	34,5	1	35	80	22,9	4	434	239	55,1	
VIII	9	Przem. skórz., przerab. szczeciny i t. p. Leather, Hide, Brush, Hair etc. Prod. אָנדרוסטריע פֿון לעדער, פּעל, ברעשט, האַר א. א.	18	461	81	17,6	22	960	245	25,5	12	1302	252	19,4	
IX	14	Przemysł włókienniczy—Textiles טעקסטיל-אָנדרוסטריע	4	115	40	34,8	10	423	158	37,4	10	792	451	56,9	
X	24	Przemysł odzieżowy i modniarski Wearing Apparel בעקליידונג-און פּראָדוקציע־אָנדרוסטריע	4	103	9	8,7	1	40	10	25,0	2	270	5	1,9	
XI	4	Przemysł papierniczy—Paper Products פּאַפּיר-אָנדרוסטריע	1	30	—	—	—	—	—	—	1	500	—	—	
XII	20	Przemysł spożywczy—Foodstuffs אָנדרוסטריע פֿון עסנזאָרגען און בענזש-מילעך	3	82	20	24,1	1	40	—	—	3	1368	572	41,8	
XIII	7	Przemysł chemiczny Chemical Products עעמישע-אָנדרוסטריע	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
XIV	9	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אָנדרוסטריע	4	110	7	6,4	1	50	—	—	—	—	—	—	
XV	5	Przemysł graficzny Graphic Arts and Trades גראַפֿישע אָנדרוסטריע	—	—	—	—	—	—	—	—	1	375	8	2,1	
XVI	4	Przemysł czyszczenia Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אָנדרוסטריע	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
XVII	2	Widowiska i zabawy—Recreation פּערהיילונגס-אַנשטאַלען	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
XVIII	1	Centrale dla dostarcz. energii i wody Water and power stations צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט און וואַסער-לייטונג	2	46	47	10,2	—	—	—	—	—	—	—	—	

Dane dla poszczególnych miast.

Dates for the single towns.

אַנגאַבען פֿאַר בעזונדערע שטעט.

Zakłady i osoby zatrudnione podług miast.
Workshops and persons employed according to towns.
אונטערזוכונגען אין בעשעפטיגטע פערזאנען לויט שטעט.

№№	Miasta—Towns שטעט	Zakłady—Workshops אונטערזוכונגען				Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפטיגטע פערזאנען (אין סעזאן)															
		Ogółem, czyn. i nieczyn. Total active and inactive	Czynnych Active		Nieczynnych—Inactive	Ogółem—Total	Właściciele Proprietors		Członk. rodz. Memb. of fam.		Robotnicy najemni — Hired workmen										
			Z rob. najemnymi With workmen	Bez rob. naj. Without workmen			Liczba Number	% %	Liczba Number	% %	Żydzi — Jews					Nie-Żydzi — Non-Jews					
											Razem Total	% %	Męż. Men	Kobiet Women	Dzieci Childr.	Razem Total	% %	Męż. Men	Kobiet Women	Dzieci Childr.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
	Liczba ogólna. Grand total. אָלגעמיינער סך-הכל.	5155	1962	2877	316	13433	4736	35,3	1731	12,9	5243	39,0	3677	1328	238	1723	12,8	1324	392	7	
1	Augustów — אויגוסטאָו	152	62	84	6	368	149	40,5	38	10,3	152	41,3	77	63	12	29	7,9	28	1	—	
2	Bielsk — בעלסק	147	38	107	2	251	145	57,8	31	12,3	70	27,9	50	17	3	5	2,0	4	1	—	
3	Ciechanowiec — ציעכאָוויצע	225	87	128	10	435	216	49,7	61	14,0	150	34,5	116	21	13	8	1,8	8	—	—	
4	Goniądz — גאָניאָדז	127	32	85	10	204	117	57,4	45	22,1	37	18,1	29	4	4	5	2,4	5	—	—	
5	Grajewo — גראַיעוואָ	174	86	82	6	367	168	45,8	47	12,8	144	39,2	107	24	13	8	2,2	6	2	—	
6	Grodek — גראַדעק	101	35	43	23	335	78	23,3	16	4,8	163	48,6	111	46	6	78	23,3	66	12	—	
7	Grodno — גראָדנע	1273	504	640	129	3719	1101	29,6	277	7,4	1947	52,4	1030	837	20	394	10,6	283	108	3	
8	Jasionówka — יאַשעוואָוקע	94	17	77	—	214	95	44,4	52	24,3	57	26,6	51	6	—	10	4,7	10	—	—	
9	Krynki — קרינקי	212	74	132	6	739	208	28,2	86	11,5	344	46,6	336	8	—	101	13,7	101	—	—	

10	Łomża — לאָמזשאַ	498	295	199	4	1221	496	40,6	161	13,2	537	44,0	468	40	29	27	2,2	27	—	—
11	Michałow — מיכאלאָוואָ	64	34	20	10	262	36	13,7	20	7,6	105	40,1	62	25	18	101	38,6	55	46	—
12	Ostrów — אָסטראָו	343	108	226	9	644	331	51,4	88	13,7	205	31,8	160	10	35	20	3,1	20	—	—
13	Siemiatycze — סעמיאַטיצע	294	39	238	17	553	275	49,7	79	14,3	102	18,5	54	38	10	97	17,5	62	35	—
14	Skidel — סקיִדעל	163	35	120	8	422	149	35,3	75	17,8	165	39,1	142	21	2	33	7,8	33	—	—
15	Sokolka — סאָקאלקע	198	67	108	23	452	172	38,1	108	23,9	155	34,3	114	23	18	17	3,8	17	—	—
16	Supraśl — סופראַסל	34	18	15	1	420	18	4,3	15	3,6	39	9,3	36	1	2	348	82,8	268	80	—
17	Suwałki — סוואַלקי	312	114	172	26	679	283	41,7	102	15,0	173	25,5	105	62	6	121	17,8	89	28	4
18	Swysłocz — סוויסלאָטש	106	42	60	4	286	98	34,3	40	14,0	105	36,7	88	6	11	43	15,0	43	—	—
19	Trzciany — טרעסטיאַנע	76	31	43	2	222	68	30,6	50	22,5	104	46,9	97	7	—	—	—	—	—	—
20	Wasilków — וואַסילקאָוואָ	66	16	31	19	250	39	15,6	23	9,2	50	20,0	31	16	3	138	55,2	64	74	—
21	Wolkowysk — וואַלקאוויסק	398	206	192	—	1133	394	34,8	272	24,0	359	31,7	279	53	27	108	9,5	103	5	—
22	Zabłudowo — זאַבלודאווע	98	22	75	1	257	100	38,9	45	17,5	80	31,1	74	—	6	32	12,5	32	—	—

144

145

אונטערזוכונגען אין בעשעפטיגטע פערזאנען לויט שטעט.

Zakłady i osoby zatrudnione podług miast i klas wytwórczości.

Workshops and persons employed according to towns by industries.

אונטערזעהמונגען און בעשעפטיגטע פערזאנען לויט שטעט און פראדוקציע-קלאסען.

Main data table with columns for Industry, Workshops, and Persons employed (in season) across towns: AUGUSTÓW, BIELSK, CIECHANOWICE, GONIADZ.

146

147

Tabela
Table
טאָבלע
A. 1.

Zakłady i osoby zatrudnione podług miast i klas wytwórczości.
Workshops and persons employed according to towns by industries.
אַנטערנעמאָנטען און בעשעפֿטיגטע פּערזאָנען לויט שטעט און פּראָדוקצאַנס קלאַסען.

Klasa wytwórczości Industry פּראָדוקצאַנס-קלאַסען	Zakłady-Workshops אַנטערנעמאָנטען צאָל פּאַרטיקולאַר און נעטוע. Total active and inactive	Czynnych Active טעטיגע				Ogółem-Total גאַנצע	Osoby zatrudnione (w sezonie) - Persons employed (in season) בעשעפֿטיגטע פּערזאָנען (אין סעזאָן)												
		Z rob. najemnymi With workmen מִטֿ עִירָמִי	Bez rob. naj. Without workmen אָן עִירָמִי	Czynnych-Active טעטיגע	Nieczynnych-Inactive נאַך־טעטיגע		Właściciele Proprietors אַייגענטומער		Członk. rodz. Memb. of fam. פאַמיליע־מאַמבער		Robotnicy najemni - Hired workmen לוי־עִירָמִי								
							Liczba Number צאָל	% %	Liczba Number צאָל	% %	Żydzi - Jews ייִדען				Nie-Żydzi - Non-Jews נישט־ייִדען				
											Razem Total צוזאַם	% %	Męż. Men מענער	Kob. Wom. פּרויע	Dzieci Childr. קינדער	Razem Total צוזאַם	% %	Męż. Men מענער	Kob. Wom. פּרויען
VI Przem. drzewny itp. — Wood, Wicker-work etc.	2	—	2	—	3	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII Przem. skórzany itp. — Leather, Hide etc.	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX Przemysł włókienniczy — Textiles	5	—	5	—	7	5	71,4	2	28,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X Przem. odzieżowy i modniarski — Weaving and Tailoring	66	19	42	5	95	61	64,2	11	11,6	21	22,1	13	4	4	2	2,1	2	—	—
XII Przemysł spożywczy — Foodstuffs	20	8	11	1	45	19	42,2	13	28,9	11	24,4	11	—	—	2	4,5	2	—	—
XIII Przem. chemiczny — Chemical Products	3	1	2	—	9	3	33,3	4	44,4	2	22,2	2	—	—	—	—	—	—	—
XIV Przem. budowlany — Building Trades	7	—	7	—	7	7	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XV Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades	2	—	2	—	5	2	40,0	3	60,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVI Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection	7	—	6	1	10	6	60,0	4	40,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

GRAJEW O — גראַיעווֹ

IV Przemysł metalowy — Metal Products	13	5	8	—	27	13	48,2	4	14,8	9	33,3	9	—	—	1	3,7	1	—	—
V Wyr. maszyn itp. — Machines, Apparati etc.	2	1	1	—	3	2	66,7	—	—	1	33,3	—	—	1	—	—	—	—	—
VI Przem. drzewny itp. — Wood, Wicker-work etc.	4	3	1	—	9	4	44,4	1	11,1	4	44,4	4	—	—	—	—	—	—	—
VIII Przem. skórzany itp. — Leather, Hide etc.	6	—	6	—	10	6	60,0	4	40,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX Przemysł włókienniczy — Textiles	3	2	1	—	6	3	50,0	—	—	3	50,0	1	2	—	—	—	—	—	—
X Przem. odzieżowy i modniarski — Weaving and Tailoring	69	45	24	—	166	69	41,6	10	6,0	84	50,6	54	22	8	3	1,8	1	2	—

XI Przemysł papierniczy — Paper Products	2	—	2	—	5	2	40,0	3	60,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII Przemysł spożywczy — Foodstuffs	39	15	18	6	77	33	42,9	20	26,0	20	26,0	19	—	1	4	5,2	4	—	—
XIII Przem. chemiczny — Chemical Products	4	3	1	—	10	4	40,0	—	—	6	60,0	6	—	—	—	—	—	—	—
XIV Przem. budowlany — Building Trades	26	7	19	—	38	26	68,4	2	5,3	10	26,3	9	—	1	—	—	—	—	—
XV Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades	2	2	—	—	7	2	28,6	2	28,6	3	42,8	3	—	—	—	—	—	—	—
XVI Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection	4	3	1	—	9	4	44,4	1	11,1	4	44,4	2	—	2	—	—	—	—	—

GRODEK — גראָדעק

III Przem. kamienny, ziemny itp. — Stone, Earth etc.	1	—	1	—	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV Przemysł metalowy — Metal Products	9	—	8	1	12	8	66,7	4	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V Wyr. maszyn itp. — Machines, Apparati etc.	1	—	1	—	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI Przem. drzewny itp. — Wood, Wicker-work etc.	2	1	1	—	87	6	6,9	1	1,2	65	74,7	46	17	2	15	17,2	11	4	—
VIII Przem. skórzany itp. — Leather, Hide etc.	1	—	1	—	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX Przemysł włókienniczy — Textiles	44	21	6	17	164	21	12,8	—	—	81	49,4	56	25	—	62	37,8	55	7	—
X Przem. odzieżowy i modniarski — Weaving and Tailoring	29	9	18	2	44	29	65,9	3	6,8	11	25,0	3	4	4	1	2,3	—	1	—
XII Przemysł spożywczy — Foodstuffs	5	3	1	1	13	4	30,8	5	38,4	4	30,8	4	—	—	—	—	—	—	—
XIII Przem. chemiczny — Chemical Products	1	—	1	—	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV Przem. budowlany — Building Trades	7	1	4	2	10	5	50,0	3	30,0	2	20,0	2	—	—	—	—	—	—	—
XVI Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection	1	—	1	—	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

GRODNO — גראָדנֵאָ

III Przem. kamienny, ziemny itp. — Stone, Earth etc.	6	3	1	2	11	3	27,3	1	9,1	4	36,4	4	—	—	3	27,3	3	—	—
IV Przemysł metalowy — Metal Products	84	20	55	9	133	70	52,6	17	12,8	36	27,1	36	—	—	10	7,5	9	1	—
V Wyr. maszyn itp. — Machines, Apparati etc.	33	8	23	2	94	31	33,0	5	5,3	23	24,5	23	—	—	35	37,2	35	—	—
VI Przem. drzewny itp. — Wood, Wicker-work etc.	56	14	32	10	169	42	24,8	5	3,0	53	31,4	53	—	—	69	40,8	69	—	—
VIII Przemysł skórzany itp. — Leather, Hide etc.	28	13	15	—	96	28	29,2	11	11,4	47	49,0	47	—	—	10	10,4	10	—	—

Tabela (Annex) Table טאָבעלע

A. 1.

Zakłady i osoby zatrudnione podług miast i klas wytwórczości. Workshops and persons employed according to towns by industries.

אינטערנעמונען אין בעשעפטיגטע פּערזאָנען לויט שטעט און פּראָדוקצאַנס קלאַסען.

Table with multiple columns: Industry (Klasa wytwórczości / Prądוקציאָנס-קלאַסען), Workshops (Zakłady-Workshops / אונטערנעמונגען), Persons Employed (Osoby zatrudnione / בעשעפטיגטע פּערזאָנען), and Hired Workmen (Robotnicy najemni / זויגן-אַרבייטער). Rows are organized by town: JASIONÓWKA, KRYNKI, and ŁOMŻA. Each row includes details on active vs. inactive workshops, ownership percentages, and breakdowns of workers by gender and age.

(Annex) Tabela A. 1.
טבעלע א. 1.

Zakłady i osoby zatrudnione podług miast i klas wytwórczości.

Workshops and persons employed according to towns by industries.

אונטערנעמטונגען און בעשעפטיגטע פערזאנען לויט שטעט און פראדוקצאנס-קלאסען.

Table with 21 columns: Industry, Zakłady (Active/Inactive), Total, Owners, Employees (Jewish/Non-Jewish, Men/Women/Children). Rows include XIII Przem. chemiczny, XIV Przem. budowlany, etc., for towns like Michałowo, Ostrów, and Siemiatycze.

MICHAŁOWO — מיכאלאוו

OSTRÓW — אוסטראוו

SIEMIATYCZE — סעמיאטיטש

152

153

(Annex) Tabela Table טאבעלע } A. 1.

Zakłady i osoby zatrudnione podług miast i klas wytwórczości.

Workshops and persons employed according to towns by industries.

אונטערנעמונגען און בעשעפטיגטע פערזאנען לויט שטעט און פראדוקציע-קלאסען.

1	2	Zakłady—Workshops אונטערנעמונגען				Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפטיגטע פערזאנען (אין סעזאן)															
		3	4	5	6	7	Właściciele Proprietors אייגענטומער		Członk. rodz. Memb. of fam. פאמיל-מילדע		Robotnicy najemni — Hired workmen לוי-ארבייטער										
							8	9	10	11	Żydzi — Jews יידען				Nie-Żydzi — Non-Jews נישט-יידען						
											12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Ogółem — Total סך-כול		Liczba Number צאהל	%	Liczba Number צאהל	%	Razem Total צוזאם	%	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינדער	Razem Total צוזאם	%	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פרויען	Dzieci Childr. קינדער						
SKIDEL — ס ק י ד ע ל																					
IV	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל-אינדוסטריע	12	2	10	—	19	12	63,2	3	15,8	4	21,0	4	—	—	—	—	—	—	—	—
V	Wyr. maszyn itp.—Machines, Apparati etc. אינד. פון מאשינען און עהנל.	2	—	2	—	3	2	66,7	1	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI	Przem. drzewny itp.—Wood, Wicker-work etc. אינד. פון האלץ און עהנל.	1	—	1	—	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	Przemysł skórzany itp. Leather, Hide etc. אינד. פון לעדער, פלע און עהנל. אויסארב.	18	12	4	2	159	9	5,7	9	5,7	112	70,4	112	—	—	29	18,2	29	—	—	—
IX	Przemysł włókienniczy — Textiles טעקסטיל-אינדוסטריע	3	1	1	1	5	2	40,0	1	20,0	2	40,0	1	1	—	—	—	—	—	—	—
X	Przem. odzieżowy i modniarski—Wearing Apparel בעקלידונג און פויג-אינד.	85	14	69	2	136	83	61,0	21	15,5	32	23,5	11	20	1	—	—	—	—	—	—
XI	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII	Przemysł spożywczy — Foodstuffs אינד. פון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען	10	1	8	1	30	9	30,0	19	63,3	1	3,3	1	—	—	1	3,3	1	—	—	—
XIII	Przem. chemiczny—Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	5	2	2	1	16	4	25,0	7	43,8	5	31,2	4	—	1	—	—	—	—	—	—
XIV	Przem. budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	23	3	20	—	45	24	53,3	9	20,0	9	20,0	9	—	—	3	6,7	3	—	—	—
XVI	Przemysł czyszczenia — Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	3	—	3	—	7	3	42,9	4	57,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
SOKOLKA — ס ק ל ק א ק א																					
III	Przem. kamienny, ziemny itp.—Stone, Earth etc. אינד. פון שטיין, ערד און עהנל.	1	—	1	—	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV	Przemysł metalowy — Metal Products מעטאל-אינדוסטריע	17	6	10	1	32	18	56,3	7	21,9	5	15,6	5	—	—	2	6,2	2	—	—	—
V	Wyr. maszyn itp. — Machines, Apparati etc. אינד. פון מאשינען און עהנל.	3	1	2	—	6	2	33,3	3	50,0	1	16,7	1	—	—	—	—	—	—	—	—
SUPRAŚL — ס ו פ ר א ש ל																					
VI	Przem. drzewny itp.—Wood, Wicker-work etc. אינד. פון האלץ און עהנל.	2	1	1	—	3	1	33,3	—	—	—	—	—	—	—	2	66,7	2	—	—	—
VIII	Przem. skórzany itp.—Leather, Hide etc. אינד. פון לעדער, פלע און עהנל. אויס.	18	7	4	7	89	13	14,6	8	9,0	67	75,3	66	—	1	1	1,1	1	—	—	—
IX	Przemysł włókienniczy — Textiles טעקסטיל-אינדוסטריע	4	—	4	—	10	4	40,0	6	60,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X	Przem. odzieżowy i modniarski—Wearing Apparel בעקלידונג און פויג-אינד.	89	39	47	3	192	80	41,7	40	20,8	65	33,9	25	23	17	7	3,6	7	—	—	—
XI	Przemysł papierniczy—Paper Products פאפיר-אינדוסטריע	2	—	2	—	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII	Przemysł spożywczy — Foodstuffs אינדוסטריע פון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען	26	5	14	7	56	19	33,9	28	50,0	4	7,2	4	—	—	5	8,9	5	—	—	—
XIII	Przem. chemiczny — Chemical Products כעמישע אינדוסטריע	7	1	4	2	13	6	46,1	3	23,1	4	30,8	4	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV	Przem. budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	22	3	17	2	34	20	58,8	9	26,5	5	14,7	5	—	—	—	—	—	—	—	—
XV	Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades גראפישע אינד.	3	2	1	—	6	3	50,0	1	16,7	2	33,3	2	—	—	—	—	—	—	—	—
XVI	Przemysł czyszczenia—Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	3	2	1	—	8	3	37,5	3	37,5	2	25,0	2	—	—	—	—	—	—	—	—
XVIII	Centrale dla dostarcz. energii i wody Water and power stations צענטראלעס פאר קראפט און האטער-לייטונג	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
SUWAŁKI — ס ו ו א ל ק י																					
III	Przem. kamienny, ziemny itp.—Stone, Earth etc. אינד. פון שטיין, ערד און עהנל.	1	1	—	—	4	1	25,0	1	25,0	1	25,0	1	—	—	1	25,0	1	—	—	—
IV	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאל-אינדוסטריע	27	8	18	1	48	25	52,1	7	14,6	6	12,5	6	—	—	10	20,8	7	—	—	3
V	Wyr. maszyn itp. — Machines, Apparati etc. אינד. פון מאשינען און עהנל.	9	3	6	—	12	9	75,0	—	—	3	25,0	3	—	—	—	—	—	—	—	—
VI	Przem. drzewny itp.—Wood, Wicker-work etc. אינד. פון האלץ און עהנל.	9	1	8	—	12	9	75,0	2	16,7	—	—	—	—	—	1	8,3	1	—	—	—

Tabela
Table
טעבעלע } A. 1.

Zakłady i osoby zatrudnione podług miast i klas wytwórczości.

Workshops and persons employed according to towns by industries.

אונטערנעדעמונגען און בעשעפֿטיגטע פֿערוואָנען לויט שטעט און פֿראַדוקצאָנס-קלאַסען.

Klasa wytwórczości—Industry פֿראַדוקצאָנס-קלאַסען	Klasy wytwórczości Industry פֿראַדוקצאָנס-קלאַסען	Zakłady—Workshops אָנשטעלענדיגע פֿאַבריקען				Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפֿטיגטע פֿערוואָנען (אין סעזאָן)															
		Ogółem czyn. i nieczyn. Total active and inactive גאַנץ אָנשטעלענדיגע און נישט אָנשטעלענדיגע	Czynnych Active טעטיגע		Nieczynnych—Inactive נישט-טעטיגע	Ogółem -- Total גאַנץ	Właściciele Proprietors אָיגענשאַפֿטער		Członk. rodz. Memb. of fam. פאַמיליע-מייטגלידער		Robotnicy najemni — Hired workmen לוי־אַרבעטער										
			Z rob. naj. With workmen מיט לוי־אַרבעטער	Bez rob. naj. Without workmen אָן לוי־אַרבעטער			Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	Żydzi — Jews ייִדען					Nie-Żydzi — Non-Jews נישט-ייִדען					
								Razem Total צוזאַם	%	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פֿרויען	Dzieci Childr. קינדער	Razem Total צוזאַם	%	Męż. Men מענער	Kobiet Wom. פֿרויען	Dzieci Childr. קינדער				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
SWISŁOZCZ — שוויסלוצ																					
VIII	Przem. skórzany itp. — Leather, Hide [etc.]	24	5	11	8	60	16	26,7	3	5,0	17	28,3	17	—	—	24	40,0	24	—	—	
IX	Przemysł włókienniczy — Textiles טעקסטיל-אַנדוסטריע	5	3	1	1	21	6	28,6	—	—	3	14,3	1	2	—	12	57,1	1	11	—	
X	Przem. odzieżowy i modniarski—Wea- ring Apparel	152	57	85	10	285	142	49,8	29	10,2	94	33,0	49	41	4	20	7,0	20	—	—	
XI	Przemysł papierniczy — Paper Products פאַפּיר-אַנדוסטריע	3	—	3	—	3	3	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
XII	Przemysł spożywczy — Foodstuffs אַנדר. פֿון ערנערהיינג און גענוס-מילטען	45	25	19	1	178	41	23,0	53	29,8	31	17,4	17	12	2	53	29,8	35	17	1	
XIII	Przem. chemiczny—Chemical Products כעמישע-אַנדוסטריע	1	1	—	—	8	1	12,5	—	—	7	87,5	—	7	—	—	—	—	—	—	
XIV	Przem. budowlany — Building Trades בוי-אַנדוסטריע	21	1	15	5	20	16	80,0	2	10,0	2	10,0	2	—	—	—	—	—	—	—	
XV	Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades	7	6	1	—	14	6	42,9	2	14,3	6	42,9	6	—	—	—	—	—	—	—	
XVI	Przemysł czyszczenia—Cleaning and [Disinfection]	8	3	5	—	14	8	57,2	3	21,4	3	21,4	3	—	—	—	—	—	—	—	
TRZCIANY — טרעסאָניע																					
XIV	Przem. budowlany — Building Trades בוי-אַנדוסטריע	15	5	10	—	31	15	48,4	2	6,4	8	25,8	8	—	—	6	19,4	6	—	—	
XVI	Przemysł czyszczenia — Cleaning and [Disinfection]	7	1	6	—	15	6	40,0	4	26,7	4	26,7	2	2	—	1	6,6	1	—	—	
WASILKOW — וואַסילקאָוו																					
IV	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאַל-אַנדוסטריע	5	—	5	—	9	6	66,7	3	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VI	Przem. drzewny itp. — Wood, Wicker [work etc.]	4	2	2	—	22	2	9,1	1	4,6	14	63,6	14	—	—	5	22,7	5	—	—	
VIII	Przem. skórzany itp. — Leather, Hide [etc.]	1	—	1	—	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IX	Przemysł włókienniczy -- Textiles טעקסטיל-אַנדוסטריע	26	7	1	18	162	2	1,2	2	1,2	25	15,4	14	10	1	133	82,1	59	74	—	
X	Przem odzieżowy i modniarski—Wea- ring Apparel	13	5	7	1	22	12	54,6	3	13,6	7	31,8	1	4	2	—	—	—	—	—	
XI	Przem. papierniczy — Paper products פאַפּיר-אַנדוסטריע	1	—	1	—	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
XII	Przemysł spożywczy — Foodstuffs אַנדוסטריע פֿון ערנערהיינג און גענוס-מילטען	9	2	7	—	21	8	38,1	9	42,9	4	19,0	2	2	—	—	—	—	—	—	
XIV	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אַנדוסטריע	6	—	6	—	10	6	60,0	4	40,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
XVI	Przemysł czyszczenia—Cleaning and [Disinfection]	1	—	1	—	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

101

157

Zakłady i osoby zatrudnione podług miast i klas wytwórczości.
Workshops and persons employed according to towns by industries.
אינטערנעמונען און בעשעפטיגטע פערזאנען לויט שטעט און פראדוקציעס קלאסען.

1	2 Klasa wytwórczości Industry פראדוקציעס-קלאסען	3 Zakłady—Workshops אונטערנעמונען				4 Osoby zatrudnione (w sezonie) — Persons employed (in season) בעשעפטיגטע פערזאנען (אין סעזאן)																
		3 Ogółem czynn. i nieczynn. Total active and inactive צאָל סאַכטע און נישט-סאַכטע	4 Czynnych Active טעטיגע		6 Nieczynnych—Inactive נישט-טעטיגע	7 Ogółem—Total סאַכטע	5 Właściciele Proprietors אייגענטומער				6 Członk. rodz. Memb. of fam. פאמיליע-מיימברען				7 Robotnicy najemni — Hired workmen לוינ-אַרבייטער							
			4 Z rob. najemnymi With workmen מיט לוינ-אַרבייטער				5 Bez rob. naj. Without workmen לעזע לוינ-אַרבייטער		8 Liczba Number צאָהל	9 % %	10 Liczba Number צאָהל	11 % %	8 Żydzi — Jews יידען				9 Nie-Żydzi — Non-Jews נישט-יידען					
			4 Z rob. najemnymi With workmen מיט לוינ-אַרבייטער				5 Bez rob. naj. Without workmen לעזע לוינ-אַרבייטער						12 Razem Total צוזאַם	13 % %	14 Męż. Men מענער	15 Kob. Wom. פֿרויען	16 Dzieci Childr. קינדער	17 Razem Total צוזאַם	18 % %	19 Męż. Men מענער	20 Kob. Wom. פֿרויען	21 Dzieci Childr. קינדער
WOŁKOWYSK — וואָלקאוויסק																						
III	Przem. kamienny, ziemny itp.—Stone, Earth etc. אונד. פֿון שטון, ערד און עהנל.	7	5	2	—	62	5	8,1	8	12,9	9	14,5	9	—	—	40	64,5	35	5	—		
IV	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאַל-אינדוסטריע	40	13	27	—	83	38	45,8	18	21,7	14	16,9	12	—	2	13	15,6	13	—	—		
V	Wyr. maszyn itp.—Machines, Apparati etc. אונד. פֿון מאשינען און עהנל.	7	4	3	—	16	7	43,8	3	18,7	6	37,5	3	—	3	—	—	—	—	—		
VI	Przem. drzewny itp.—Wood, Wickerwork etc. אונד. פֿון האַלץ און עהנל.	5	3	2	—	18	5	27,8	2	11,1	11	61,1	9	—	2	—	—	—	—	—		
VIII	Przem. skórzany itp.—Leather, Hide etc. אונד. פֿון לעדער, פֿעל און עהנל. אויס.	21	10	11	—	120	18	15,0	25	20,8	56	46,7	56	—	—	21	17,5	21	—	—		
IX	Przemysł włókienniczy — Textiles טעקסטיל-אינדוסטריע	2	—	2	—	6	2	33,3	4	66,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
X	Przem. odzieżowy i modniarski—Wearing Apparel בעקליידונג און פֿויג-אונד.	176	102	74	—	471	180	38,2	106	22,5	171	36,3	111	48	12	14	3,0	14	—	—		
XI	Przemysł papierniczy—Paper Products פאַפּיר-אינדוסטריע	5	1	4	—	13	5	38,5	7	53,8	1	7,7	—	1	—	—	—	—	—	—		
XII	Przemysł spożywczy — Foodstuffs אונד. פֿון ערנעהרונג און גענוס-מיטלען	41	32	9	—	147	40	27,2	48	32,6	42	28,6	37	—	5	17	11,6	17	—	—		
XIV	Przem. budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	60	16	44	—	117	60	51,3	30	25,6	24	20,5	22	—	2	3	2,6	3	—	—		
XV	Przemysł graficzny — Graphic Arts and Trades גראפֿישע אונד.	3	2	1	—	8	3	37,5	3	37,5	2	25,0	2	—	—	—	—	—	—	—		
XVI	Przemysł czyszczenia—Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	31	18	13	—	72	31	43,1	18	25,0	23	31,9	18	4	1	—	—	—	—	—		
ZABŁUDOWO — זאַבלודאו																						
III	Przem. kamienny, ziemny itp.—Stone, Earth etc. אונד. פֿון שטון, ערד און עהנל.	1	—	1	—	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

IV	Przemysł metalowy—Metal Products מעטאַל-אינדוסטריע	13	3	10	—	24	13	54,2	7	29,2	4	16,7	3	—	1	—	—	—	—	—
V	Wyr. maszyn itp. — Machines, Apparati etc. אונד. פֿון מאשינען און עהנל.	1	—	1	—	1	1	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI	Przem. drzewny itp. — Wood, Wickerwork etc. אונד. פֿון האַלץ און עהנל.	2	1	1	—	8	1	12,5	—	—	4	50,0	4	—	—	3	37,5	3	—	—
VIII	Przem. skórzany itp. — Leather, Hide etc. אונד. פֿון לעדער, פֿעל און עהנל. אויס.	11	8	3	—	100	15	15,0	5	5,0	52	52,0	52	—	—	28	28,0	28	—	—
IX	Przemysł włókienniczy -- Textiles טעקסטיל-אינדוסטריע	1	—	1	—	2	1	50,0	1	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X	Przem odzieżowy i modniarski—Wearing Apparel בעקליידונג און פֿויג-אונד.	38	5	33	—	59	39	66,5	12	20,3	8	13,6	5	—	3	—	—	—	—	—
XI	Przem. papierniczy — Paper products פאַפּיר-אינדוסטריע	2	—	2	—	2	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII	Przemysł spożywczy — Foodstuffs אונדוסטריע פֿון ערנעהרונג און גענוס מיטלען	12	2	9	1	31	11	35,5	11	35,5	8	25,8	8	—	—	1	3,2	1	—	—
XIII	Przem. chemiczny—Chemical Products כעמישע-אינדוסטריע	3	1	2	—	5	2	40,0	1	20,0	2	40,0	2	—	—	—	—	—	—	—
XIV	Przemysł budowlany—Building Trades בוי-אינדוסטריע	10	—	10	—	15	10	66,7	5	33,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVI	Przemysł czyszczenia—Cleaning and Disinfection רייניגונגס-אינדוסטריע	4	2	2	—	8	4	50,0	2	25,0	2	25,0	—	—	2	—	—	—	—	—

**Żydowskie i nieżydowskie przedsiębiorstwa przemysłu włókienniczego
w m. Białymstoku i województwie.**

**Jewish and non-Jewish establishments of the textile industry
in Białystok-City and District.**

**יודישע און נישט-יודישע אונטערנעמונגען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע
פון ביאליסטאק שטאדט און וואיעוואדסטווע.**

№	Название предприятия	Владельцы	Состояние в 1914 г.	Состояние в 1915 г.	Состояние в 1916 г.
1	Текстильный завод	Жиды	1000	1200	1500
2	Текстильный завод	Жиды	800	900	1100
3	Текстильный завод	Жиды	600	700	800
4	Текстильный завод	Жиды	400	500	600
5	Текстильный завод	Жиды	200	300	400
6	Текстильный завод	Жиды	100	150	200
7	Текстильный завод	Жиды	50	75	100
8	Текстильный завод	Жиды	25	37	50
9	Текстильный завод	Жиды	12	18	25
10	Текстильный завод	Жиды	6	9	12
11	Текстильный завод	Жиды	3	4	6
12	Текстильный завод	Жиды	1	1	2
13	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
14	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
15	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
16	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
17	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
18	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
19	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
20	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
21	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
22	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
23	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
24	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
25	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
26	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
27	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
28	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
29	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
30	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
31	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
32	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
33	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
34	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
35	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
36	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
37	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
38	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
39	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
40	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
41	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
42	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
43	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
44	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
45	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
46	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
47	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
48	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
49	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
50	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
51	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
52	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
53	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
54	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
55	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
56	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
57	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
58	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
59	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
60	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
61	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
62	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
63	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
64	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
65	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
66	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
67	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
68	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
69	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
70	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
71	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
72	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
73	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
74	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
75	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
76	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
77	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
78	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
79	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
80	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
81	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
82	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
83	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
84	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
85	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
86	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
87	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
88	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
89	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
90	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
91	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
92	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
93	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
94	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
95	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
96	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
97	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
98	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
99	Текстильный завод	Жиды	0	0	0
100	Текстильный завод	Жиды	0	0	0

Tabela
Table
טאבעלע

Zakłady i rob. naj. w przemyśle włókienniczym okręgu Białostockiego.
Workshops and hired workmen in textile industry in Białystok-City and District.
אונטערזעכונגען פון ביאלעסטאקער ראיאן.
Podczas spisu 1921—At date of investigation 1921
בעת דער צעהלונג 1921

Tabela
Table
טאבעלע

Zakłady i rob. naj. w przemyśle włókienniczym okręgu Białostockiego.
Workshops and hired workmen in textile industry in Białystok-City and District.
אונטערזעכונגען פון ביאלעסטאקער ראיאן.
Przed wojną 1914 — Before the war 1914
פאר דער מלחמה 1914

Zakłady — Workshops אונטערזעכונגען		Robotnicy najemni Hired workmen					Zakłady — Workshops אונטערזעכונגען		Robotnicy najemni Hired workmen							
Czynne i nieczynne Active and inactive	Z r. n. h. w. 8. מ. פ. 8.	Czynne Active פעענע		Nieczynne Inactive ניע-צייטע		Razem Total גוזאמפן	Rodzaje wytwórczości מאנעפאקטורעס	№№	Razem Total גוזאמפן	Rodzaje wytwórczości מאנעפאקטורעס	№№					
		Z r. n. h. w. 8. מ. פ. 8.	Bez r. n. h. w. 8. מ. פ. 8.	Zydzi—Jews ייִדען	Nie-Z.—Non-J. ניע-צייטע							Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	1	2	3	4	5	6	7	8
591	417	94	80	5941	1569	26,4	4372	73,6	Ogółem — Total	—	522	11889	2640	22,2	9249	77,8
47	36	—	11	320	57	17,8	263	82,2	Szarpianie — Rag cutting	—	41	351	62	17,7	289	82,8
1	—	—	1	—	—	—	—	—	Worsowanie wlny—Wool combing	—	1	1	—	—	1	100,0
3	1	1	1	22	4	18,2	18	81,8	Wyrób waty—Wadding	—	3	112	20	17,9	92	82,1
88	76	—	12	2646	253	9,6	2393	90,4	Przędzalnie—Spinning	—	76	2770	329	11,9	2441	88,1
2	2	—	—	3	1	33,3	2	66,7	Nawijalnice—Cotton winding	—	1	2	—	—	2	100,0
9	4	4	1	11	11	100,0	—	—	Snowalnice — Shearing	—	7	49	43	87,8	6	12,2
391	262	89	40	1980	1185	59,8	795	40,2	Tkalnie — Weaving	—	328	3014	1862	61,8	1152	38,2
1	—	—	1	—	—	—	—	—	Fabr. pluszu i aksamitu—Plush and velvet [manuf.]	—	1	400	—	—	400	100,0
34	27	—	7	914	56	6,1	858	93,9	Apretura — Dressing	—	41	1806	73	4,0	1733	96,0
13	9	—	4	45	2	4,4	43	95,6	Farbiarnie — Dyeing	—	17	353	11	3,1	342	96,9
1	—	—	1	—	—	—	—	—	Fabryki kapeluszy — Hat manufacture	—	2	1207	205	17,0	1002	83,0
1	—	—	1	—	—	—	—	—	Wyrób sukna i kolder — Cloth and blanket [ket manuf.]	—	4	1824	35	1,9	1789	98,1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	Fabr. wstążek jedwabnych—Silk ribbon [manuf.]	—	—	—	—	—	—	—

(*) P. wstęp. — See foreword. —
(**) O fabr. wstążek jedwabnych, podczas spisu niezynnych, brak informacji. — No information is available for silk ribbon establishments, inactive at date of investigation.

Tabela
Table
טאבעלע

Zakłady i rob. naj. w przemyśle włókienniczym okręgu Białostockiego.
Workshops and hired workmen in textile industry in Białystok-City and District.
אונטערזעכונגען פון ביאלעסטאקער ראיאן.
Zlikwidowano od 1/VIII 1914 do 1/III 1921 r.
Liquidated from 1/VIII 1914 till 1/III 1921
ליקווידירט פון 1/VIII 1914 ביז 1/III 1921

Tabela
Table
טאבעלע

Zakłady i rob. naj. w przemyśle włókienniczym okręgu Białostockiego.
Workshops and hired workmen in textile industry in Białystok-City and District.
אונטערזעכונגען פון ביאלעסטאקער ראיאן.
Założono od 1/VIII 1914 do 1/III 1921 r.
Established from 1/VIII 1914 till 1/III 1921
געגרינדעט פון 1/VIII 1914 ביז 1/III 1921

Zakłady Workshops אונטערזעכונגען		Robotnicy najemni w r. 1914 Hired workmen in 1914					Zakłady — Workshops אונטערזעכונגען		Robotnicy najemni w r. 1921 Hired workmen in 1921					
Liczba Number צאָהל	%	Czynne Active פעענע		Nieczynne Inactive ניע-צייטע		Razem Total גוזאמפן	Rodzaje wytwórczości מאנעפאקטורעס	№№	Razem Total גוזאמפן	Rodzaje wytwórczości מאנעפאקטורעס	№№			
		Z r. n. h. w. 8. מ. פ. 8.	Bez r. n. h. w. 8. מ. פ. 8.	Zydzi—Jews ייִדען	Nie-Z.—Non-J. ניע-צייטע							Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל
3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8
36	6,9	3152	167	5,3	2985	94,7	Ogółem — Total	—	105	575	202	35,1	373	64,9
3	7,3	51	8	15,7	43	84,3	Szarpianie — Ragcutting	—	9	48	6	12,5	42	87,5
7	9,2	414	35	8,5	379	91,5	Przędzalnie — Spinning	—	19	269	34	12,6	235	87,4
—	—	—	—	—	—	—	Nawijalnice — Cotton winding	—	1	1	1	100,0	—	—
9	2,8	292	79	27,1	213	72,9	Snowalnice — Shearing	—	2	—	—	—	—	—
9	22,0	473	3	0,6	470	99,4	Tkalnie — Weaving	—	72	235	158	67,2	77	32,8
4	23,5	61	2	3,3	59	96,7	Apretura — Dressing	—	2	22	3	13,6	19	86,4
1	50,0	407	5	1,2	402	98,8	Farbiarnie — Dyeing	—	—	—	—	—	—	—
3	75,0	1454	35	2,4	1419	97,6	Fabryki kapeluszy—Hat manufacture	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	Wyr. sukna i kolder — Cloth and blanket [manufacture]	—	—	—	—	—	—	—

Zakłady czynne

№№	Rodzaje wytwórczości Trades פראדוקציאנס-פאכען	Zakładów—Workshops אונטערנעמונגען	Ogółem—Total—סך-הכל						H. P.		Z tego Of these פון דעם	H. P.		Zakł. bez rob. naj. Without hired workmen אונט. און פון-אויסמיטער	H.P.	Zakł. chwilowo bez r. n. temp. without h. w. אונט. ציטמיליג און נ.א.	H.P.
			Razem Total צוזאמען		Rob. najemn.—Hired workmen לויין-ארגייטער		Ogółem Total סך-הכל	Elektryczne Electric עלעקטרישע	Parowe Steam דאנק	Zakł. bez rob. naj. Without hired workmen אונט. און פון-אויסמיטער		H.P.					
			Liczba Number צאָהל	%	Zydów—Jews יודען								Nie-Ż.—Non-J. נישט-יודען				
					Liczba Number צאָהל	%	Liczba Number צאָהל	%	סך-הכל	Electric עלעקטרישע		Parowe Steam דאנק	H.P.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
	Ogółem — Total — סך-הכל	425	5955	1569	26,3	4386	73,7	7741	1528	6213	93	90	7	7			
1	Szarpiarnie — Rag cutting — ריסעריי	9	79	15	19,0	64	81,0	425	110	315	—	—	—	—			
2	Wyrób waty — Wadding האַטע-פאַבריקען	1	28	4	14,3	24	85,7	70	—	70	—	—	—	—			
2,1	Przędzalnie — Spinning — שפינעריי	50	1669	196	11,7	1473	88,3	2071	575	1496	—	—	—	—			
4	Nawijalnie—Cotton winding— שפולעריי	2	3	1	33,3	2	66,7	—	—	—	—	—	—	—			
4,1	Snowalnie — Shearing — שערעריי	8	11	11	100,0	—	—	1	1	—	4	—	—	—			
5	Tkalnie — Weaving — העבעריי	337	3430	1269	37,0	2161	63,0	3467	842	2625	89	90	7	7			
8	Apretura— Dressing — אפרעטור	18	735	73	9,9	662	90,1	1707	—	1707	—	—	—	—			

włókienniczego w okręgu Białostockim pg. liczby rob. naj. podczas spisu 1921 r. — Classification of active workshops in textile industry in Białystok City and District according to the number of employees

גרויטווינג פֿון די מעטונגע אונטערנעמונגען אין דער מעקסטאל-אינדוסטריע פֿון ביאליסטאָקער ראיאָן לויט דער צאָהל לויין-אַרבייטער

w czasie przeprowadzenia ankiety

Active workshops at date of investigation

עומונגען

Z robotnikami najemnymi												— With hired workmen												מיט לויין-אַרבייטער																								
I						2 - 3						4 - 5						6 - 10						11 - 15						16 - 20						21 - 30												
Zaklady Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער			H.P.	Zaklady Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער			H.P.	Zaklady Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער			H.P.	Zaklady Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער			H.P.	Zaklady Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער			H.P.	Zaklady Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער			H.P.	Zaklady Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער			H.P.	Zaklady Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen לויין-אַרבייטער			H.P.									
	Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל			Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל			Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל			Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל			Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל			Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל			Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל			Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל		Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל	Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל	Razem Total צוזאמען	Zydów—Jews יודען Liczba No. צאָהל	Nie-Ż—Non-J נישט-יודען Liczba No. צאָהל
16	55	54	98,2	1	1,8	88	80	187	167	89,3	20	10,7	201	40	180	133	73,9	47	26,1	211	34	247	173	70,0	74	30,0	203	18	231	90	39,0	141	61,0	246	19	333	65	19,5	268	80,5	767	20	517	121	23,4	396	76,6	9
	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	3	100,0	20	4	18	2	11,1	16	88,9	90	1	9	1	11,1	8	88,0	40	1	11	2	18,2	9	81,8	25	2	38	10	26,3	28	73,7	250	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1	1	100,0	—	—	—	1	2	—	—	2	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	—	—	—	—	—	—	3	7	7	100,0	—	—	1	1	4	4	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	54	54	98,1	1	1,9	88	75	175	160	91,4	15	8,6	180	35	158	127	80,4	31	19,6	121	33	238	172	72,3	66	27,7	163	10	124	79	63,7	45	36,3	111	4	64	32	50,0	32	50,0	35	3	77	41	53,3	36	46,7	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Tabela
Table
טאַבעלע
T. 6.

Przedsiębiorstwa jedno i wieloodziałowe w przemyśle włókienniczym okręgu Białostockiego. — Establishments in textile industry with one and more branches in B.

איין-און מעהר-אַבטיילונגע אונטערנעמונגען אין דער מעקסטאל-אינדוסטריע פֿון ביאליסטאָקער ראיאָן.

Rodzaje wytwórczości Trades פראָדוקציאָנס-פאַכען	Przedsięb. jedno i wieloodziałowe Establ. with one and more branches איין-און מעהר-אַבטיילונגע אונטערנעמונגען				Przedsiębiorstwa wieloodziałowe Joint establishments מעהר אַבטיילונגע אונטערנעמונגען				Oddziały przedsiębiorstw wieloodziałowych: Branches of joint establishments:																																			
	Liczba ogólna — Total אַלגעמינער סך-הכל				Ogółem — Total — סך-הכל				Szarpianie — Rag cutting רייסעריי			Wyrób waty — Wadding וואָטע-פאַבריקען			Przędzalnie — Spinning שפינעריי			Tkalnie — Weaving וועבעריי			Apretura — Dressing אפּרעטור																							
	Przedsiębiorstwa Establisments		Robotnicy najemni Hired workmen לויין-אַרבייטער		Przedsiębiorst. Establisments		Robotnicy najemni Hired workmen לויין-אַרבייטער		Zaklady Workshops			Zaklady Workshops			Zaklady Workshops			Zaklady Workshops			Zaklady Workshops																							
Razem Total סך-הכל		Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total סך-הכל		Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Razem Total צוזאמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען				
	Ogółem — Total — סך-הכל				415	5941	1557	4384	57	148	3886	726	3160	28	261	42	219	1	22	4	18	44	1774	142	1632	41	1065	506	559	20	711	30	68											
1	Szarpianie — Rag cutting — רייסעריי				9	79	15	64	1	2	20	—	20	1	15	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2	Wyrób waty — Wadding וואָטע-פאַבריקען				1	28	4	24	1	2	28	4	24	—	—	—	—	1	22	4	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2,1	Przędzalnie — Spinning — שפינעריי				50	1669	196	1473	18	42	797	85	712	11	77	19	58	—	—	—	—	18	634	44	590	10	47	22	25	2	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Tkalnie — Weaving — וועבעריי				337	3430	1269	2161	27	76	2515	590	1925	12	123	19	104	—	—	—	—	23	1107	95	1012	27	1003	474	529	7	252	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Apretura — Dressing — אפּרעטור				18	735	73	662	10	26	526	47	479	4	46	4	42	—	—	—	—	3	33	3	30	4	15	10	5	10	416	29	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Classification of active workshops in textile industry in Białystok City and District according to the number of hired workmen at date of investigation.

גרופירונג

workshops at date of investigation																									בעת דער צעהלונג טעטיג געווען אונטערנעהמונגען																									
th hired workmen																									מיט לויין-ארבייטער																									
6 - 10					11 - 15					16 - 20					21 - 30					31 - 50					51 - 100					101 i wyżej—and over — און מעהר																				
najem.—Hired workmen		לויין-ארבייטער		H.P.	Zakładów Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen		לויין-ארבייטער		H.P.	Zakładów Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen		לויין-ארבייטער		H.P.	Zakładów Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen		לויין-ארבייטער		H.P.	Zakładów Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen		לויין-ארבייטער		H.P.	Zakładów Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen		לויין-ארבייטער		H.P.	Zakładów Workshops	Rob. najemn.—Hired workmen		לויין-ארבייטער		H.P.	Zakładów Workshops									
Zydów—Jews		Nie-Z-Non-J				Razem	Zydów—Jews	Nie-Z-Non-J	Razem			Zydów—Jews	Nie-Z-Non-J	Razem	Zydów—Jews			Nie-Z-Non-J	Razem	Zydów—Jews	Nie-Z-Non-J			Razem	Zydów—Jews	Nie-Z-Non-J	Razem			Zydów—Jews	Nie-Z-Non-J	Razem	Zydów—Jews			Nie-Z-Non-J	Razem	Zydów—Jews	Nie-Z-Non-J			Razem	Zydów—Jews	Nie-Z-Non-J	Razem	Zydów—Jews	Nie-Z-Non-J	Razem	Zydów—Jews	Nie-Z-Non-J
Liczba No. צאהל	%	Liczba No. צאהל	%																																															
39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	51	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	1			
173	70,0	74	30,0	203	18	231	90	39,0	141	61,0	246	19	333	65	19,5	268	80,5	767	20	517	121	23,4	396	76,6	939	26	1063	215	20,2	848	79,8	1285	24	1529	244	16,0	1285	84,0	2054	9	1613	307	19,0	1306	81,0	1650				
1	11,1	8	88,9	40	1	11	2	18,2	9	81,8	25	2	38	10	26,3	28	73,7	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	28	4	14,3	24	85,7	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	7	96	9	9,4	87	90,6	110	11	197	20	10,2	177	89,8	262	13	325	64	19,7	261	80,3	494	9	376	43	11,4	333	88,6	395	9	564	60	10,6	504	89,4	625	1	111	—	—	111	100,0	185	2,1			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,1
172	72,3	66	27,7	163	10	124	79	63,7	45	36,3	111	4	64	32	50,0	32	50,0	35	3	77	41	53,3	36	46,7	70	10	399	132	33,1	267	66,9	490	9	639	166	26,0	473	74,0	647	8	1502	307	20,4	1195	79,6	1465	5			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	34	3	8,8	31	91,2	220	3	87	12	13,8	75	86,2	305	7	288	40	13,9	248	86,1	400	6	326	18	5,5	308	94,5	782	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	

Przemysle włókienniczym okręgu Białostockiego. — Establishments in textile industry with one and more branches in Białystok-City and District.

איין און מעהר-אַבטיילונג אונטערנעהמונגען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע פֿון ביאַליסטאָקער

Rag cutting — רייסעריי			Wyrób waty — Wadding וואַטע-פאַבריקען			Przędzalnie—Spinning שפּינעריי			Tkalnie — Weaving וועבעריי			Apretura — Dressing אַפּרעטור			Farbiarnie — Dyeing פאַרבעריי			Oddziały pomocnicze Auxiliary branches הילפֿס-אַבטיילונגען																					
Robotnicy najemni Hired workmen לויין-ארבייטער			Robotnicy najemni Hired workmen לויין-ארבייטער			Robotnicy najemni Hired workmen לויין-ארבייטער			Robotnicy najemni Hired workmen לויין-ארבייטער			Robotnicy najemni Hired workmen לויין-ארבייטער			Robotnicy najemni Hired workmen לויין-ארבייטער			Robotnicy najemni Hired workmen לויין-ארבייטער																					
Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען	Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען	Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען	Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען	Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען	Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען	Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען	Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען	Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען	Razem Total צוזאַמען	Zydów Jews יודען	Nie-Ż. Non-J. נישט-יודען	Zakładów Workshops אונטערנעהמונגען
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39													
261	42	219	1	22	4	18	44	1774	142	1632	41	1065	506	559	20	711	30	681	8	39	2	37	6	14	—	14													
15	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	5	—	—	—														
—	—	—	1	22	4	18	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	6	—	—	—	—	—	—	—														
77	19	58	—	—	—	—	18	634	44	590	10	47	22	25	2	37	—	37	1	2	—	2	—	—	—														
123	19	104	—	—	—	—	23	1107	95	1012	27	1003	474	529	7	252	1	251	1	16	1	15	6	14	—	14													
46	4	42	—	—	—	—	3	33	3	30	4	15	10	5	10	416	29	387	5	16	1	15	—	—	—														

ERRATA.

CZĘŚĆ OGÓLNA *) — PRELIMINARY SURVEY *) — (* אָלגעמיינער טייל *)

Str.	XXXVIII	tabela	VII	wiersz	15	z góry	wydrukowano	80,8	powinno być	80,0
"	XXXIX	"	"	"	9	z dołu	"	kamiennej	"	budowlanej
"	XLIII	"	"	"	20	z góry	"	556	"	566
"	LVII	"	XIV	"	10	"	"	28,0	"	28,7
"	LXI	"	XVI	"	17	"	"	1,0	"	5,0
"	LXII	"	XVII	"	9	"	"	10,7	"	21,7
"	"	"	"	"	15	"	"	22	"	2
Page	XVII	Table	I	line	1	from bottom	Printed	11, 8; 15,8	Instead of	11,9; 15,9
"	XXXI	"	IV, V	"	9	" top	"	0,3	"	—
"	XXXVII	"	VI	"	13	" "	"	131	"	130
"	XL	"	VII	"	3	" bottom	"	1	"	1,1
"	"	"	"	"	9	" "	"	45,5	"	5,0
"	"	"	"	"	10	" "	"	stone	"	building
"	XLIV	"	VIII	"	21	" top	"	556	"	566
"	"	"	"	"	24	" "	"	66,6	"	61,9
"	XLVII	"	IX	"	2	" bottom	"	431	"	421
"	XLIX	"	X, XI	"	6	" "	"	—	"	2
"	L	"	"	"	2	" "	"	33,6	"	33,8
"	"	"	"	"	7	" "	"	—	"	12
"	"	"	"	"	12	" "	"	29	"	28
"	LV	"	XII, XIII	"	1	" "	"	1,8	"	0,8
"	"	"	"	"	8	" "	"	2,1; 11,9	"	2,0; 10,9
"	"	"	"	"	10	" "	"	41,1; 111,1	"	40,0; 100,0
"	LVI	"	"	"	3	" "	"	30,3	"	30,2
"	LVII	"	XIV	"	5	" "	"	5,0	"	1,9
"	LVIII	"	"	"	11	" "	"	2,3	"	2,2
"	LIX	"	XV	"	13	" "	"	94,6	"	94,9
ז"ט	XXXIV	טאָבלע	IV, V	שורה	8	פֿון אויבן	געדרוקט	0,3	ראַרף זײן	—
"	XLI	"	VI	"	12	" "	"	131	"	130
"	LI	"	VIII	"	10	" "	"	3447	"	3477

*) Errata dotyczą tekstu w tym języku, w którym są pisane.

*) The errata are given in the language of the text in which the errors occurred.

*) דער טעקסט געפינט זיך אין דער שפראך אין וועלכער ער איז אָנגעגעבן.

Str.	kl. wytw. Industry	Rodz. wytw. Trade	Rubryka Column	Wydrukowano Printed	Powinno być Instead of	
LXXX	I	wiersz	24	z góry	wydrukowano 8,7	powinno być 8,8
LXXXII	II	"	1	z dołu	" 0,0	" 0,9
LXXXIV	"	"	4	"	" 1,0	" 1,9
XCII	IV, V	"	12	z góry	" 63,4	" 63,5
XCVII	IVa, IVb	"	13	"	" 1,4	" 1,2
C	VI	"	9	z dołu	" 37,1	" 37,4
CXIV	X, XI	"	13	"	" 4,0	" 48,0
CXXIV	XVII	"	"	"	" 19,6	" 49,6
CXXXI	A, i A. 1	"	13	z góry	" 11,9	" 11,2
CXXXIII	"	"	25	"	" 11,3	" 11,5
CXXXV	"	"	8	"	" 35,1	" 35,7
CXXXIX	"	"	5	z dołu	" 2,6	" 2,7
CLXVI	T. 1	Dochodzi: Przędzalnie—253—9,6; Apretownie 56—6,1; Farbiarnie 2—4,4	19	z góry	" 42,9	" 42,0
CLVII	"	wiersz 1	1	z góry	wydrukowano 591	powinno być 511
CLVIII	"	"	12	"	517	511
CLIX	T. 3	"	9	"	fabryki pluszu	kapeluszy wełnianych i filcowych
CLV	T. 5	"	7	z dołu	" 0,1	" 0,2
CLVI	"	"	22	z góry	" 10	" 19
CLVII	"	"	1,2,3	z dołu	zbyteczne	"
LXXV	Table	i	line	10	from bottom Printed 25	Instead of 52
LXXVII	"	"	"	17	" " " 337	" " " 377
LXXIX	"	"	"	7	" " " 29,6	" " " 29,5
LXXX	"	"	"	12	" " " 89,6	" " " 88,6
LXXXI	"	"	"	17	" " " 8,7	" " " 8,8
LXXXII	"	"	"	5	" " " 55,9	" " " 73,8
LXXXIII	"	"	"	10	" " " 111,0	" " " 100,0
LXXXIV	"	ii	"	11	" " " 71,6	" " " 70,6
LXXXV	"	"	"	10	top " 2359	" " " 935
LXXXVI	"	"	"	1	bottom " 170	" " " 172
LXXXVII	"	"	"	12	" " " 63,4	" " " 63,5
LXXXVIII	"	"	"	14	top " 71,5	" " " 70,5
LXXXIX	"	"	"	14	" " " 8,0	" " " 8,5
LXXXVII	"	iii	"	2	" " " 40 to 45	" " " 44 to 51
XCII	"	IV—V	"	15	" " " 19,1	" " " 9,1
XCIII	"	"	"	12	" " " Chemical	" " " Stone
XCIV	"	"	"	18	" " " Textile	" " " Machinery & Apparatus
XCVII	"	IVa IVb	"	11	" " " 37,1	" " " 37,0
CXII	"	T. 2	"	13	bottom " 90,1	" " " 90,0
CXIII	"	T. 3	"	1	" " " — 1 —	" " " — 1 —
CXIV	"	"	"	10	top " Plush weaving	" " " Woollen and felt hat manuf.
LXXXVIII	מאבק	I	שורה	9	פון אונטן נעדרוקס 41,1	דארף זיין 41,2
CXXIX	"	IV	"	10	" " " 68,9	" " " 86,9
CXXXIV	"	VII	"	4	אויבן " 8439	" " " 4839
CLX	"	A—A. I	"	1	פערזאגטן 13,5	פערזאגטן 111
CLXVI	"	T. 1	"	9	" " " 591	" " " 511
CLXXI	"	T. 2	"	18	" " " 517	" " " 511
CLXXVII	"	T. 5	"	7,8	אויבן " די ציפערן פון פארבערס געהערן צו וואס פאר און פארקערט נעדרוקס 23,5	דארף זיין 23,9

BIALYSTOK—MIASTO.
BIALYSTOK—CITY.
ביאַליסטאָק—שטאָדט.

CZĘŚĆ TABELARYCZNA. — TABLES. — טאַבעלאַרישער טייל.

Str. Page	kl. Industry	Rodz. Trade	Rubryka Column	Wydrukowano Printed	Powinno być Instead of
31	X	28	25	2	14
63	IX	5	16	53	8; 3
71	XII	5	31	54	—
73	XI	13	48, 49, 50	7; 7; 100,0	—
78	Ogółem	Ogółem	4	1841	1840
90,91	X	"	"	721	720
"	Ogółem	Ogółem	7, 11, 15, 19, 23, 27	36; 72; 129; 95; 74; 35	37; 73; 128; 93; 70; 34
"	IV	"	15, 19, 23, 27	9; 9; 6; 4;	8; 8; 5; 3
"	IX	"	15, 19, 23	44; 16; 12	43; 15; 10
"	X	"	7, 11, 15, 19, 23, 27	18; 34; 39; 37; 26; 14;	19; 36; 41; 39; 28; 16.

Str. Page	kl. Industry	Rodz. Trade	Rubryka Column	Wydrukowano Printed	Powinno być Instead of
90,91	XI	Ogólna	30	6; 7	16; 7
"	XII	"	23, 27	5; 2	4; 1
"	XIII	"	11, 15, 19, 23, 27	2; 2; 3; 3; 1	1; 1; 2; 2; —
"	XIV	"	19, 23, 27	16; 18; 10	15; 17; 9
93	IV	19	15, 19, 23, 27	1	—
95	IX	21	15, 19, 23	1; 1; 2	—
96,97	X	11	11, 15, 19, 23, 27	—	1
98,99	X	3	7, 11, 15, 19, 23, 27	—	1
99	XII	22	23, 27	1	1
101	XIII	3	27	1	—
100,101	"	4	11, 15, 19, 23	1	—
101	XIV	9	19, 23, 27	1	—
102	XV	Ogólna	8	32	22
105	IV	3	23	15	15,8
126	X	Ogólna	4	648	684
140	Ogółem	"	6, 7, 8, 9, 10, 11	887;4030;63,3;153;370;5,8	704;2949;46,3;336;1451;22,8
142,143	IX	"	"	254;2546;58,3;15;53;1,2;	71;1465;33,5;198;1134;26,0;
146	Ogółem	Ogólna	10	0,3	2,9
152	W n a g ł ó w k u	"	"	51	,51 i wyżej
9	VI	1	33	—	89
"	"	2,1	"	—	5
"	"	3	"	—	1
17	XVI	1	35	1	—
19	XVI	Ogólna	22	1	7
55	V	13	17	5	—
"	"	18	10	1	—
87	XV	1	35	14,	14,3
102	XII	4	12	2	—
108	XV	Ogólna	6, 8	97; 9; 2,1	97,2; 2,8
114	X	3	6, 8	96,0; 4,0	96,2; 3,8
116	"	27	6, 8	95,9; 4,1	96,1; 3,9
"	"	28	6, 8	92,5; 7,5	93,0; 7,0
120	XV	1	10	72,7	27,7
"	"	5	8	1,9	9,1
142	VI	Ogólna	41	22,9	228,6
"	XVIII	"	37	10,2	102,2
152	V	Ostrów	14	—	5
155	XVI	Suprasl	5	—	1

BIALYSTOK—WOJEW.
BIALYSTOK—DISTRICT.
ביאַליסטאָק-וואַיעוואָדסטווע

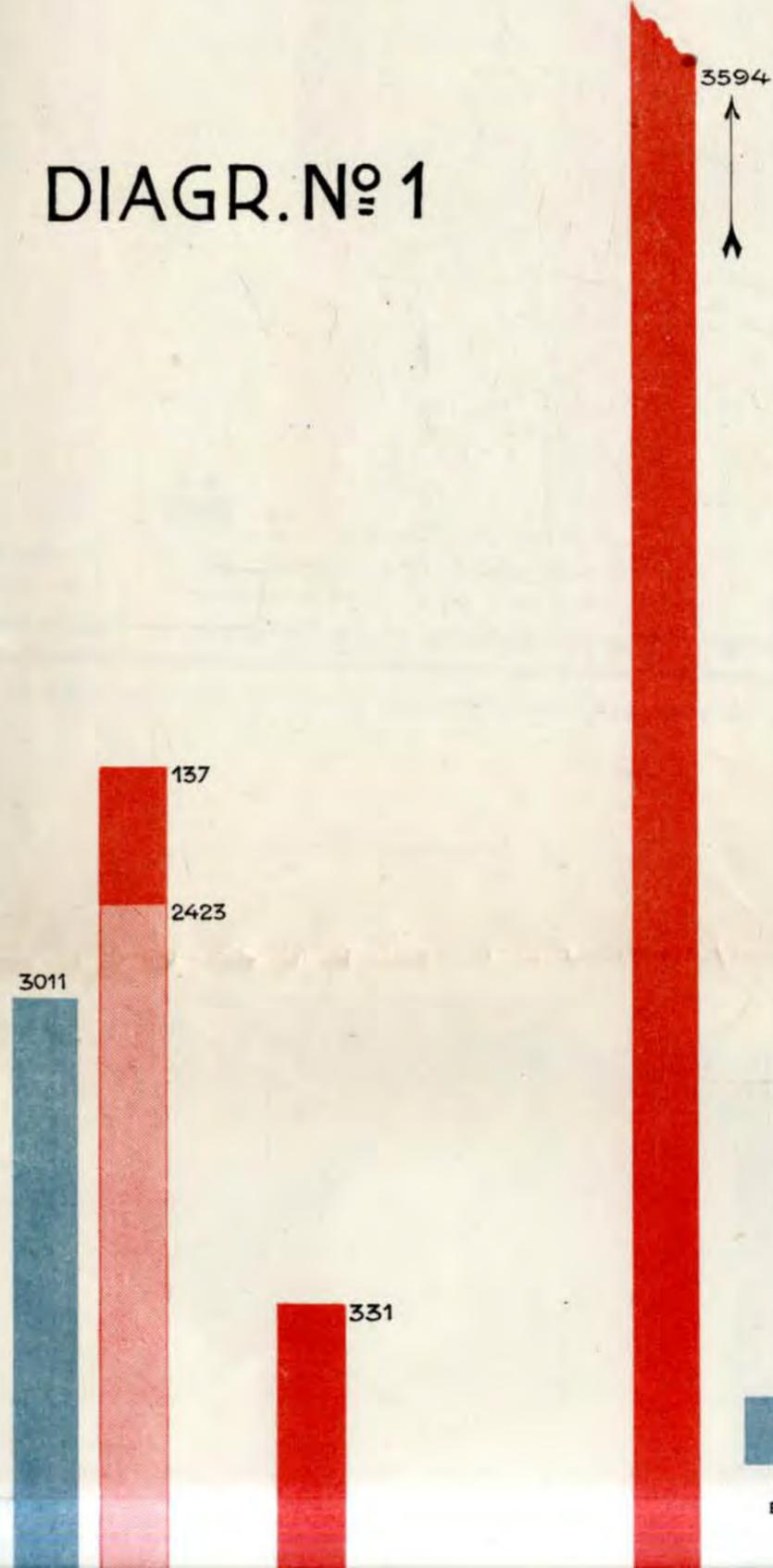
Tab. XVIII podana jest liczba robotników najemnych podczas spisu zamiast liczby robotników najemnych w sezonie.

ZAKŁADY CZYNNE I ROB. NAJ. W M. BIAŁYMSTOKU I WOJEW. PODCZAS SPISU 1921 R.

ACTIVE WORKSHOPS AND HIRED WORKMEN IN BIALYSTOK-CITY AND DISTRICT AT TIME OF INVESTIGATION

מעטיגע אונטערנעמונגען און לויז-ארבייטער אין שט. ביאליסטאק און וואיעוואדסטווע בעת דער צענזוס 1921.

DIAGR. N° 1

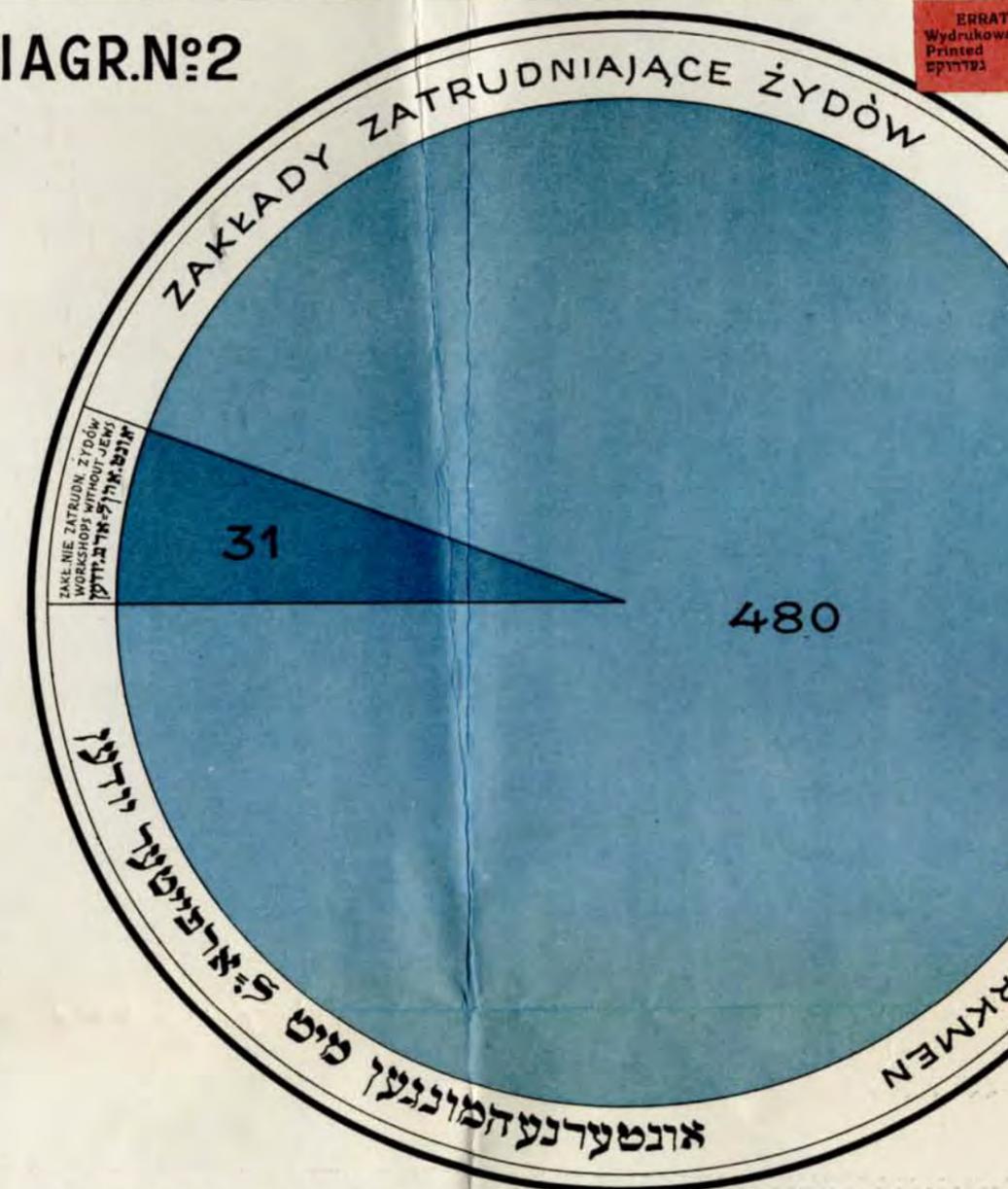

ZAKŁADY
ESTABLISHMENTS
אונטערנעמונגען

ROB. NAJ. ŻYDZI.
JEWISH HIRED WORKMEN
לויז-ארבייטער יודען

ROB. NAJ. NIE-ŻYDZI
NON-JEWISH HIRED WORKMEN
לויז-ארבייטער נישט-יודען

DIAGR. N° 2

ZAKŁADY W PRZEM. WŁÓKIEN. W M. BIAŁYMSTOKU I WOJEW.
WORKSHOPS IN TEXTILE IND. IN BIALYSTOK-CITY AND DISTRICT

אין דער טעקסטיל אינד. פון ביאליסטאק און וואיעוואדסטווע.

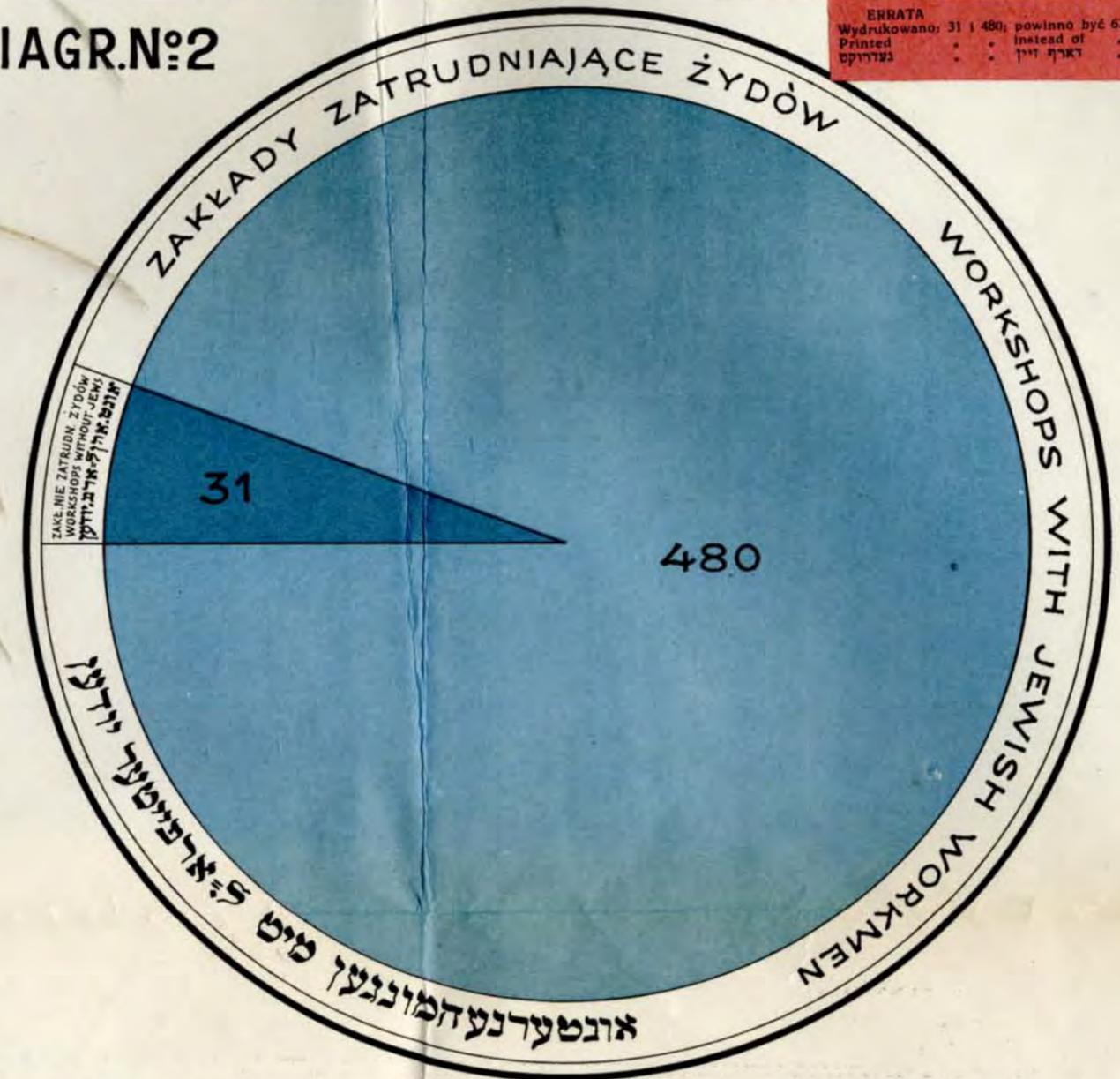
ZAKŁADY CZYNNE I ROB. NAJ. W M. BIAŁYMSTOKU I WOJEW. PODCZAS SPISU 1921 R.
 ACTIVE WORKSHOPS AND HIRED WORKMEN IN BIALYSTOK-CITY AND DISTRICT AT TIME OF INVESTIGATION 1921.
 מעטינע אונטערנעמונגען און לויזן-ארבייטער אין שט. ביאליסטאק און וואיעוואודסטווע בעת דער צענזוס 1921.

GR. N° 1

3594
 ↑
 ↓

ERRATA
 Wydrukowano: 31 i 480; powinno być 62 i 449
 Printed : : instead of : :
 געדרוקט : : דארף זיין : :

DIAGR. N° 2

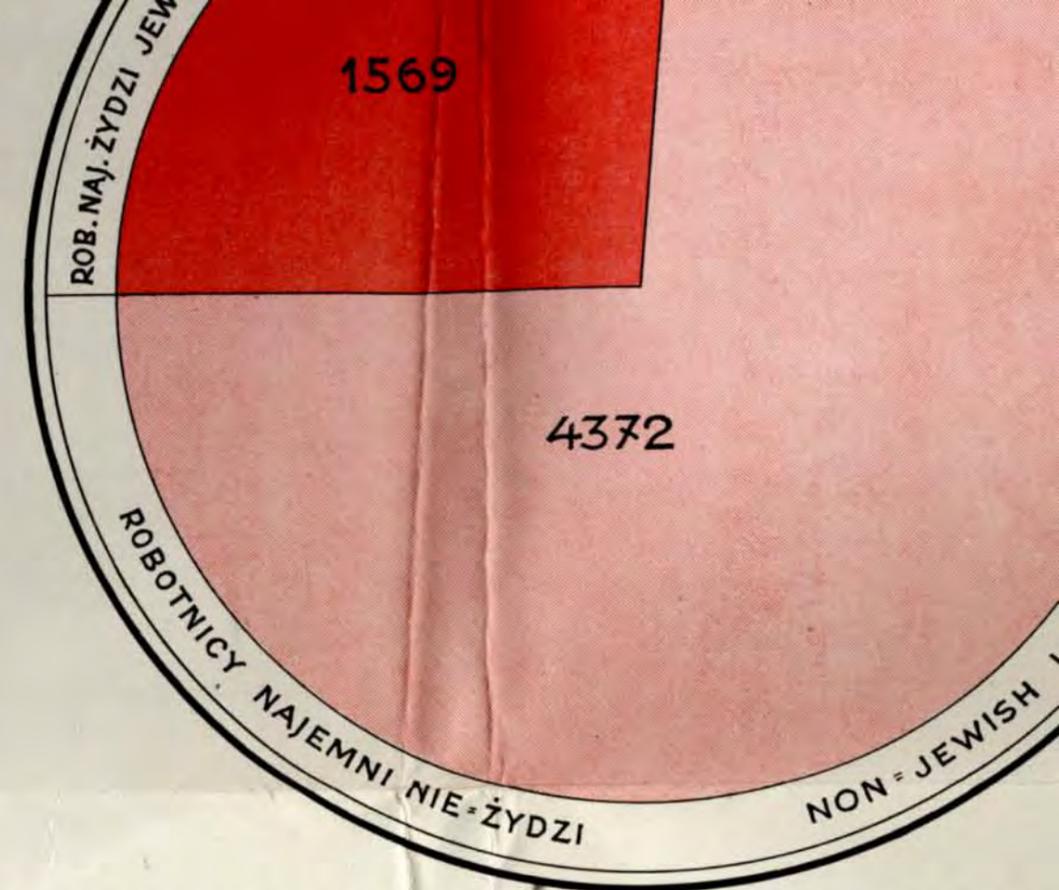
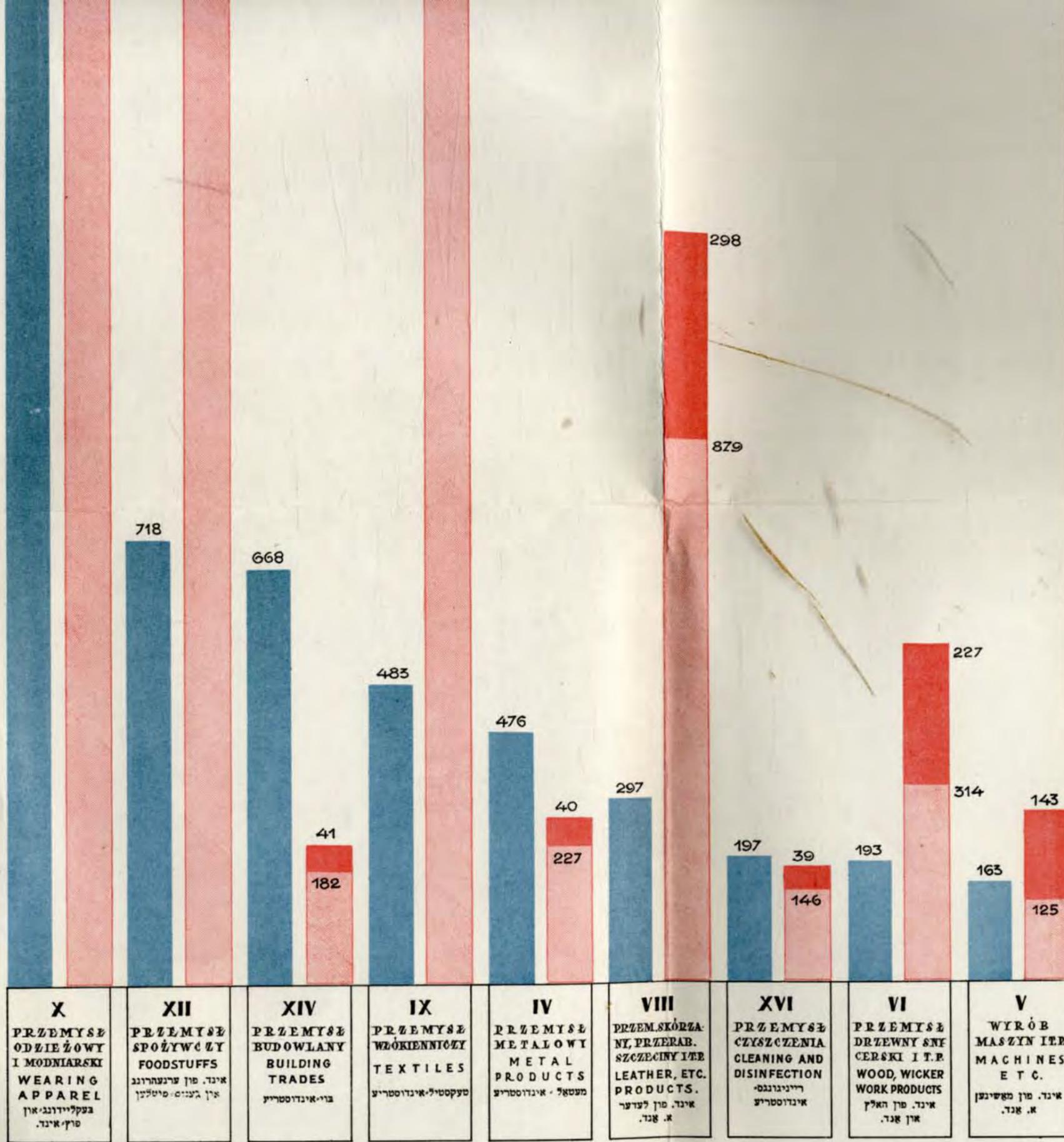

ZAKŁADY W PRZEM. WŁÓKIEN. W M. BIAŁYMSTOKU I WOJEW.
 WORKSHOPS IN TEXTILE IND. IN BIALYSTOK-CITY AND DISTRICT.
 אונטערנעמונגען אין דער טעקסטיל אינד. פון ביאליסטאק שט. און וואיעוואודסטווע.

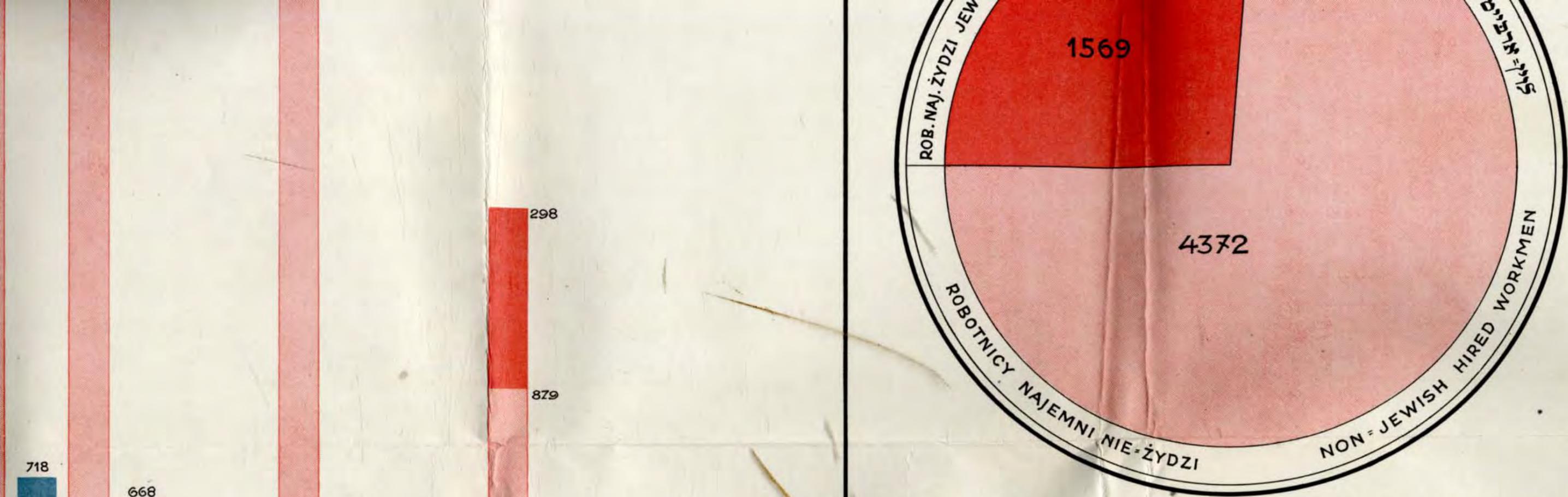
ZAKŁADY ESTABLISHMENTS אונטערנעמונגען	ROB. NAJ. ŻYDZI. JEWISH HIRED WORKMEN לויזן-ארבייטער יודען	ROB. NAJ. NIE-ŻYDZI NON-JEWISH HIRED WORKMEN לויזן-ארבייטער נישט-יודען

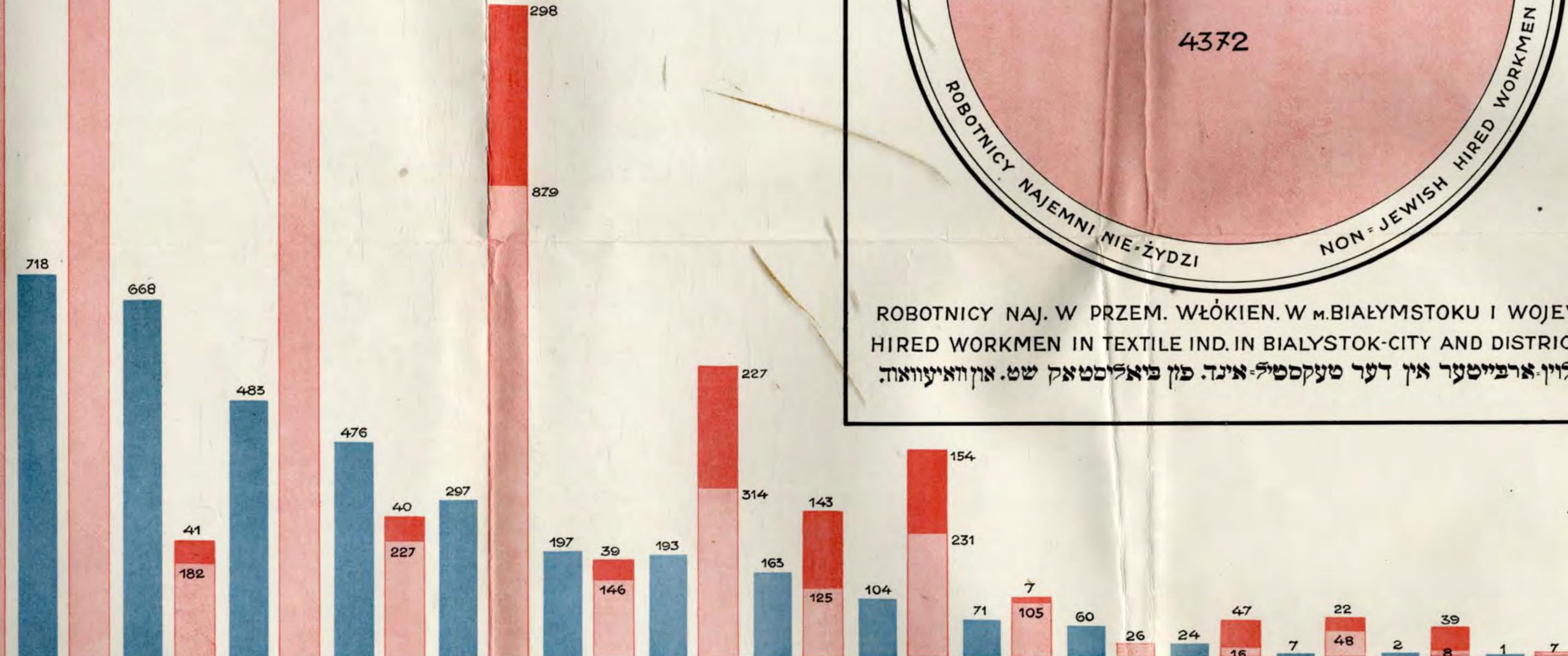
331

ROBOTNICZY NAJ. W PRZEM. WŁÓKIEN. W M. BIAŁYMSTOK
 HIRED WORKMEN IN TEXTILE IND. IN BIALYSTOK-CITY AND DISTRICT
 פון דער טעקסטיל-אינד. פון ביאליסטאק שט. און וואוינשאפט.

ROBOTNICZY NAJ. W PRZEM. WŁÓKIEN. W M. BIAŁYMSTOKU I WOJEW.
 HIRED WORKMEN IN TEXTILE IND. IN BIALYSTOK-CITY AND DISTRICT.
 לוי-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינד. פון ביאליסטאק שט. און וואיעוואוד.

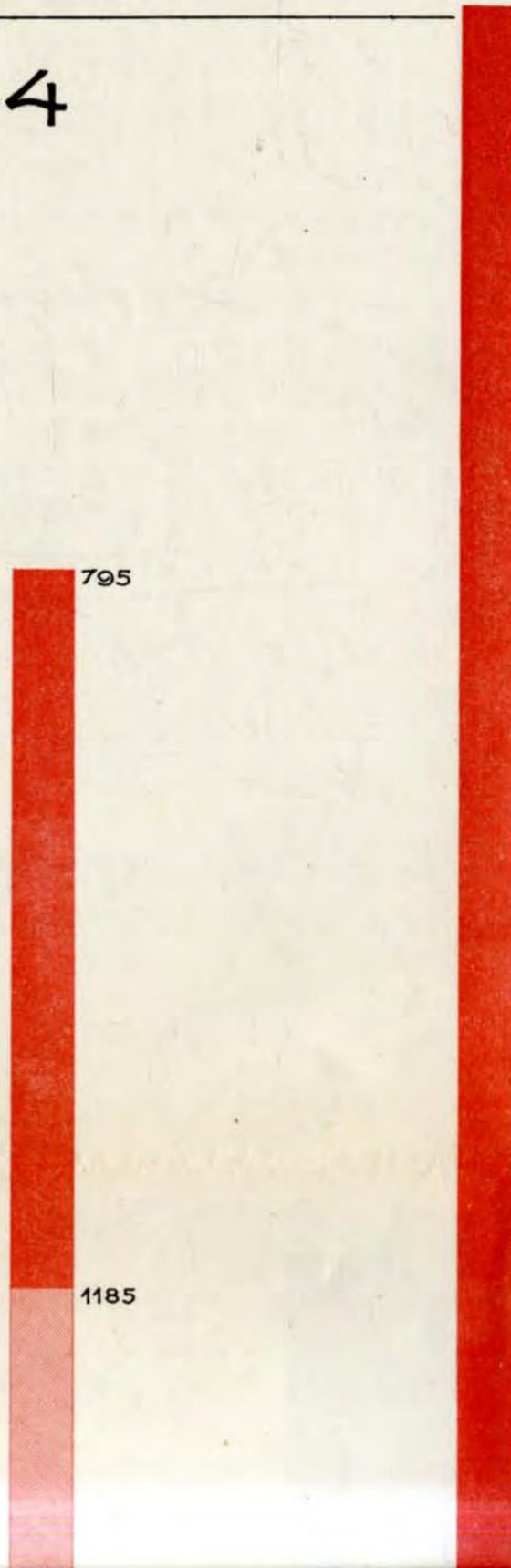

XII PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY FOODSTUFFS אינד. פון ערינערוונג אין געניס-סיטלעך	XIV PRZEMYSŁ BUDOWLANY BUILDING TRADES בוי-אינדוסטריע	IX PRZEMYSŁ WŁÓKIENICZY TEXTILES טעקסטיל-אינדוסטריע	IV PRZEMYSŁ METALOWY METAL PRODUCTS מעטאל-אינדוסטריע	VIII PRZEM. SKÓRZANY, PRZERAB. SZCZECINY I T.P. LEATHER, ETC. PRODUCTS. אינד. פון לעדער א. א. א. א.	XVI PRZEMYSŁ CZYSZCZENIA I DISINFECTIO CLEANING AND DISINFECTION רייניגונגס-אינדוסטריע	VI PRZEMYSŁ DRZEWNY I T.P. WOOD, WICKER WORK PRODUCTS אינד. פון האלץ און אגד.	V WYRÓB MASZYN I T.P. MACHINES E T C. אינד. פון מאשינען א. א. א.	XIII PRZEMYSŁ CHEMICZNY CHEMICAL PRODUCTS כעמיסע-אינדוסטריע	XV PRZEMYSŁ GRAFICZNY GRAPHIC ARTS AND TRADES גראפיק	XI PRZEMYSŁ PAPIERNICZY PAPER PRODUCTS פאפיער-אינדוסטריע	III PRZEMYSŁ KAMIENNY, ZIEMNY, I T. P. STONE, EARTH AND GLASS WARES אינד. פון שטיין א. א. א.	XVII WIDOWISKA I ZARAWY RECREATION STATIONS פערוויילונגס-אנשט.	XVIII CENTRALE ENERGJI I WODY WATER & POWER STATIONS ענערגיע-און-וואסער	VII WYRÓB Z GUMY, KAUCZUKU I T.P. RUBBER ETC. PRODUCTS אינד. פון גומי און אגד.
--	---	---	--	---	--	---	--	---	--	--	--	--	---	--

UGRUPOWANIE ZAKŁADÓW CZYNNYCH PRZEM. WŁÓKIENNICZ. W OKRĘGU BIAŁOSTOCKIM PODŁUG LICZBY ROBOTNIK
 CLASSIFICATION OF ACTIVE WORKSHOPS IN THE TEXTILE INDUSTRY IN BIAŁYSTOK-CITY AND DISTRICT ACCORDING TO THE NUMBER OF HI
 י טעטיגע אונטערנעהמונגען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע פון ביאליסטאקער ראיאן לויט דער צאהל פון ארבייטער

DIAGR. № 4

2393

ZAKŁADY WORKSHOPS אונטערנעהמונגען

ZATRUDN. ŻYDÓW NIE ZATRUDN. ŻYDÓW
 WITH JEWISH H. WORKMEN WITHOUT JEWISH H. WORKMEN
 מיט ארבייטער יודען אהן ארבייטער יודען

ROB. NAJEMNI HIRED WORKMEN לוי ארבייטער

ŻYDZI
 JEWS
 יודען

NIE-ŻYDZI
 NON-JEWS
 נישט-יודען

DIAGR. № 3

ZAKŁADY
 ESTABLISHMENTS
 אונטערנעהמונגען

ROB. NAJ. ŻYDZI.
 JEWISH HIRED WORKMEN
 לוי ארבייטער יודען

ROB. NAJ. NIE-ŻYDZI
 NON-JEWISH HIRED WORKMEN
 לוי ארבייטער נישט-יודען

1285

LIŚCIE ZAKŁADÓW CZYNNYCH PRZEM. WŁÓKIENNICZ. W OKRĘGU BIAŁOSTOCKIM PODŁUG LICZBY ROBOTNIKÓW NAJ.
OF ACTIVE WORKSHOPS IN THE TEXTILE INDUSTRY IN BIAŁYSTOK-CITY AND DISTRICT ACCORDING TO THE NUMBER OF HIRED WORKMEN
גרופירונג פון די טעטיגע אונטערנעמונגען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע פון ביאליסטאקער ראיאן לויט דער צאהל פון

№ 4

2393

ZAKŁADY WORKSHOPS אונטערנעמונגען

ZATRUDN. ŻYDÓW **NIE ZATRUDN. ŻYDÓW**
WITH JEWISH H. WORKMEN **WITHOUT JEWISH H. WORKMEN**
מיט אַרבייטער יודען **אָהן אַרבייטער יודען**

ROB. NAJEMNI HIRED WORKMEN לויין-אַרבייטער

ŻYDZI **NIE-ŻYDZI**
J E W S **N O N - J E W S**
י י ד ע ן **נישט-יודען**

795

1185

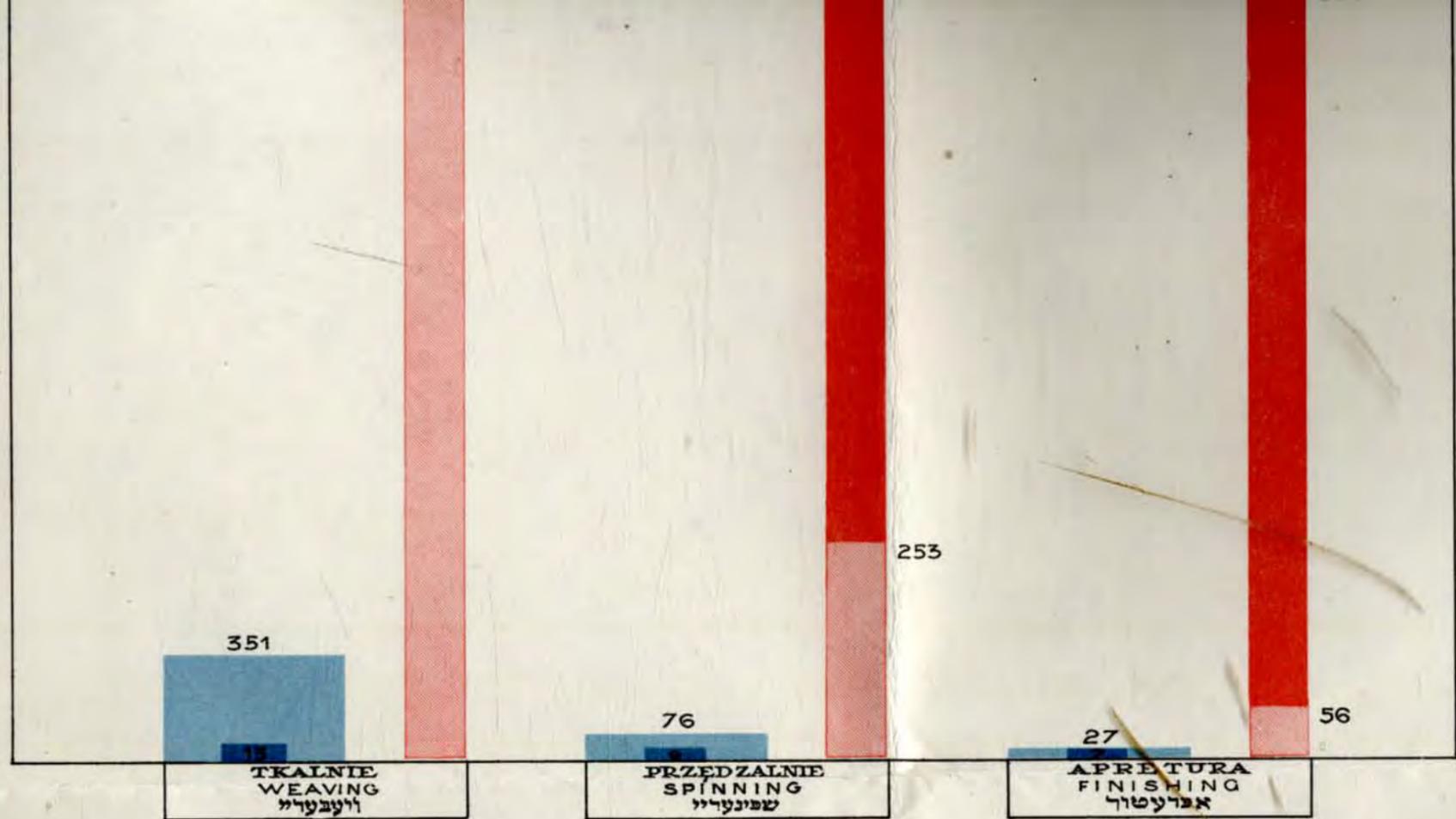
DIAGR. № 3

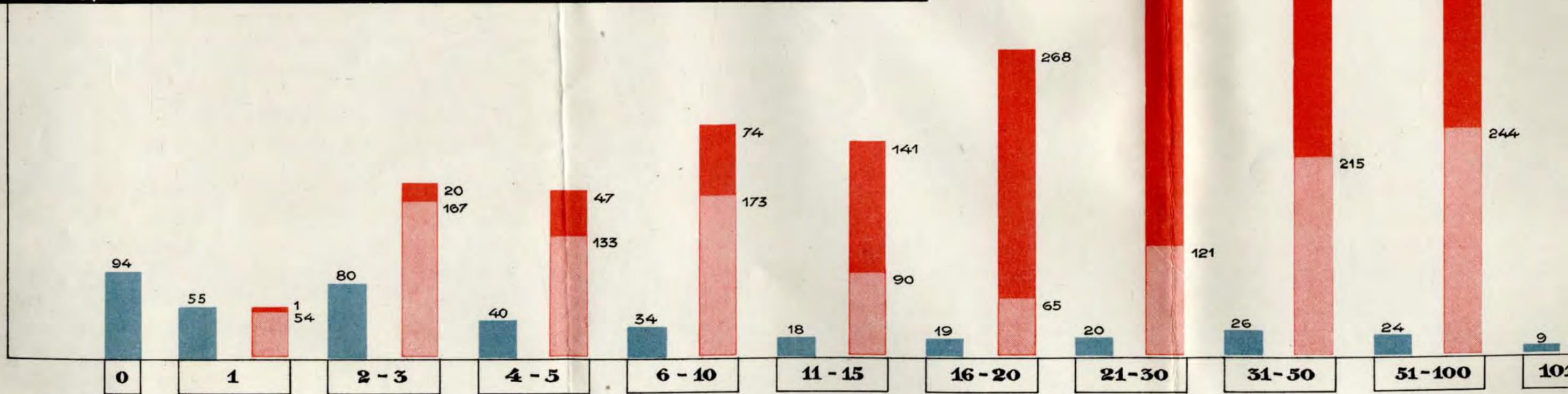
ZAKŁADY **ROB. NAJ. ŻYDZI.** **ROB. NAJ. NIE-ŻYDZI**
ESTABLISHMENTS **JEWISH HIRED WORKMEN** **NON-JEWISH HIRED WORKMEN**
אונטערנעמונגען **לויין-אַרבייטער יודען** **לויין-אַרבייטער נישט-יודען**

1285

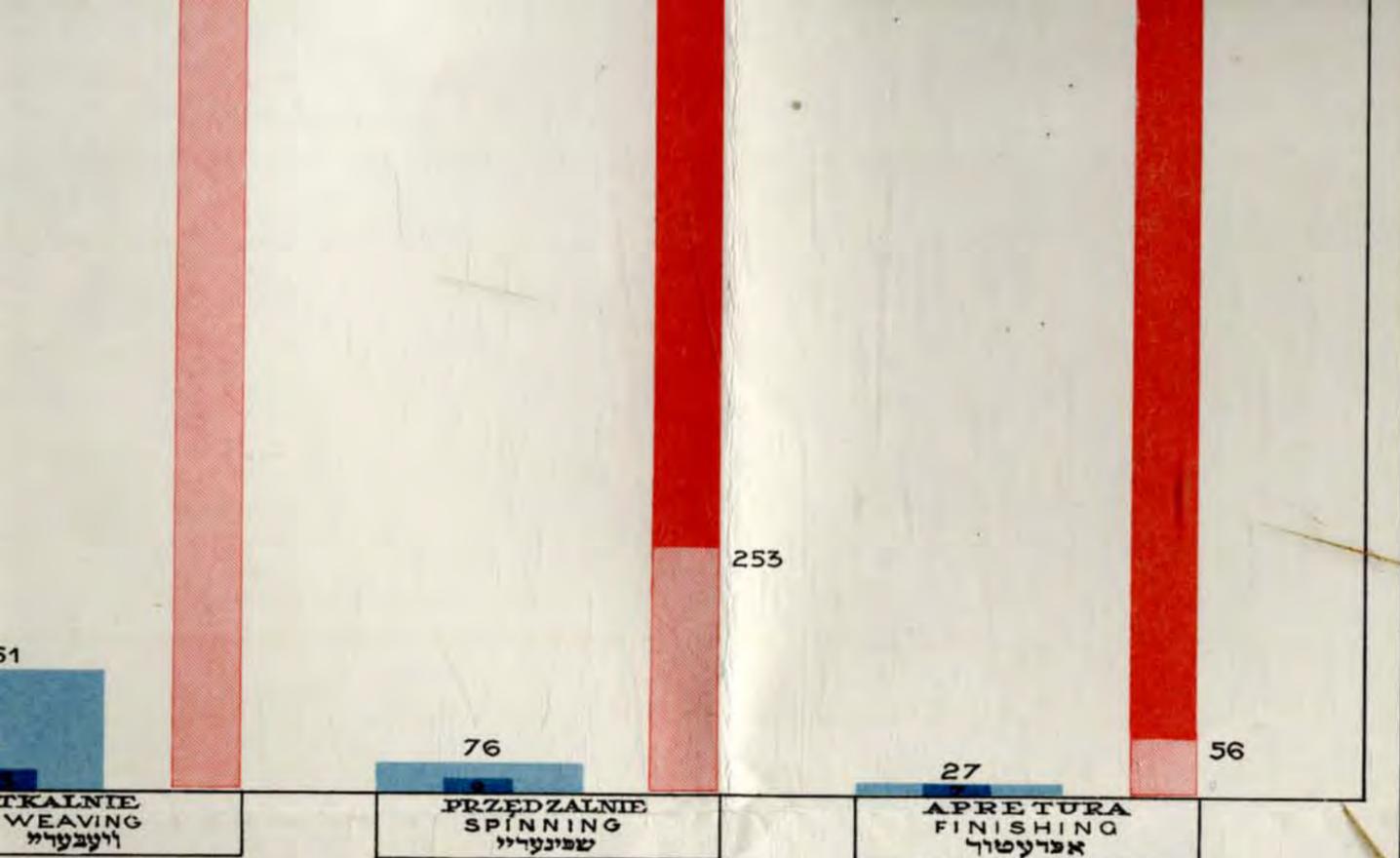
1306

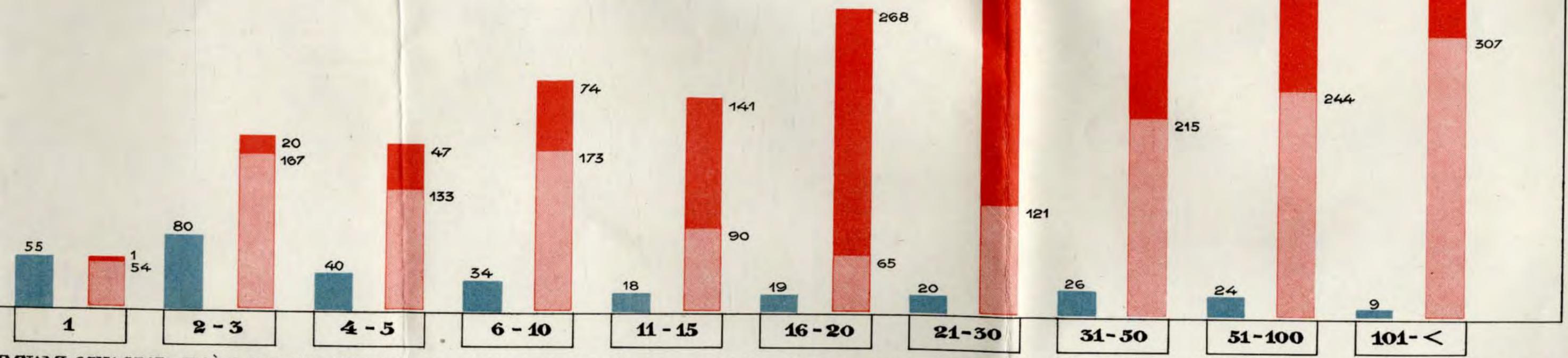
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W M. BIAŁYMSTOKU I WOJEW.
 TEXTILE INDUSTRY IN BIALYSTOK-CITY AND DISTRICT.
 טעקסטיל-אינדוסטריע אין ביאליסטאק שט. און וואיעוואודסטאט

LICZBY POD KOLUMNAMI OZNACZAJĄ ILOŚCI ROB. W JEDNYM ZAKŁ. FIGURES UNDER COLUMNS INDICATE NUMBER OF WORKMEN IN 1 ESTABLISH. געגעבען די צאהלען פארבייטער אין 1 אונטערנעמונג

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY W M. BIAŁYMSTOKU I WOJEW.
 TEXTILE INDUSTRY IN BIALYSTOK-CITY AND DISTRICT.
 טעקסטיל-אינדוסטריע אין ביאליסטאק שט. און וואיעוואודסטאט

PRZEMYSŁAMI OZNACZAJĄ ILOŚCI ROB. W JEDNYM ZAKŁ. FIGURES UNDER COLUMNS INDICATE NUMBER OF WORKMEN IN 1 ESTABLISH. אונטער די זייטן זענען אנגעגעבען די צאאלען פארבייטער אין 1 אונטערנעמונג

אין די אייגענטליכע אפרעטורען 4,2

פארבערייען 5,1

וואַסע-פאָבריקען 18,2

הילפס-אַבטיילונגען

ווי ס'איז צו זעהען, בילדען די לויין-ארבייטער יודען זעהר אַ בעדייטענדען פראָצענט אין די אייגענטליכע וועבערייען פון די גרויסע פיעל-אַבטייליגע אונטערנעהמונגען.

אויף איין פיעל-אַבטייליגע אונטערנעהמונג אין דער טעקסטיל-אנדוסטריע קומט אויס דורכ-אָבטיילונגע אונטערנעהמונג. דורכשניטס-צאָהל לויין-ארבייטער אויף 1 פיעל-אַבטיילונגע אונטערנעהמונג. שונטליך 68,2 לויין-ארבייטער.

פאר די פיעל-אַבטייליגע אונטערנעהמונגען פון די בעזונדערע פאָכען בעקומען מיר פאָל-גענדע דורכשניטס-צאָהלען:

וועבעריי	93,1
אָפּרעטור	52,6
שפינעריי	44,3
וואַסע-פאָבריקען	28,0
רייסעריי	20,0

אויף איין אָבטיילונגע פון די פיעל-אַבטייליגע אונטערנעהמונגען קומט אויס דורכשניטליך 26,3 לויין-ארבייטער. דורכשניטס-צאָהל לויין-ארבייטער אויף 1 אָבטיילונגע.

פאר די אייגענטליכע אָבטיילונגען זענען די דורכשניטס-צאָהלען פאָלגענדע:

שפינעריי	40,3
אָפּרעטור	35,6
וועבעריי	26,0
וואַסע-פאָבריקען	22,0
רייסעריי	9,3
פארבעריי	4,9
הילפס-אַבטיילונגען	2,3

פיעל-אָבטיילינגע אַפּרעטורען 10 אונטערנעהמונגען מיט 26 פון דער אַלג. צאָהל אָבט. ד. ה. 17.6%

רייסערייען	1	"	2	"	1.3
וואַטע-פּאַבר.	1	"	2	"	1.3

פון די אױבענדערמאָהנטע 148 אָבטיילונגען זענען געווען:

שפּינערייען	44	ד. ה.	29.7%
וועבערייען	41	"	27.7
רייסערייען	28	"	18.9
אַפּרעטורען	20	"	13.5
פּאַרבערייען	8	"	5.4
הילפּס-אָבטיילונגען ^(*)	6	"	4.1
וואַטע-פּאַבריקען	1	"	0.6

די 3.886 לױן-אַרבייטער, וועלכע זענען בעשעפּטיגט אין די 57 פיעל-אָבטיילינגע אונטער-

נעהמונגען, צוטיילען זיך אױף פּאָלגענדען אופן צווישען די בעזונדערע אָבטיילונגען:

שפּינערייען	1.774	לױן-אַרבייטער	ד. ה.	45.6%
וועבערייען	1.065	"	"	27.4
אַפּרעטורען	711	"	"	18.3
רייסערייען	261	"	"	6.7
פּאַרבערייען	39	"	"	1.0
וואַטע-פּאַבריקען	22	"	"	0.6
הילפּס-אָבטיילונגען	14	"	"	0.4

אין די 57 פיעל-אָבטיילינגע אונטערנעהמונגען זענען בעשעפּטיגט 726 לױן-אַרבייטער יודען

ד. ה. 18,7% פון דער אלגעמינער צאָהל לױן-אַרבייטער אין די דאָזיגע אונטערנעהמונגען.

אין די בעזונדערע פּראָדוקצאַנס-פּאַכען בילדען די לױן-אַרבייטער יודען אין די פיעל-אָב-

טיילינגע אונטערנעהמונגען פון:

וועבעריי	23,5 %
שפּינעריי	10,7 "
אַפּרעטור	8,9 "
וואַטע-פּאַבריקען	14,3 "
רייסעריי	—

אין די בעזונדערע אָבטיילונגען בילדען די לױן-אַרבייטער יודען:

אין די אייגענטליכע וועבערייען	47,5 %
רייסערייען	16,1 "
שפּינערייען	8,0 "

(*) טיילערייען אין טלאַסערייען ביי טעקסטיל-אונטערנעהמונגען.

ט א ב ע ל ע T. 6.

די טאַבעלע T.6. (ו. 165) גיט אָן די צוטיילונג פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע אין ביאַליס-

טאָקער טעקסטיל-ראיאָן אױף איין-און פיעל-אָבטיילינגע אונטערנעהמונגען און די סטרוקטור פון די פיעל-אָבטיילינגע אונטערנעהמונגען.

פון די 415 אונטערנעהמונגען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע (10 אונטערנעהמונגען פון איין-אָבטיילינגע און פיעל-אָבטיילינגע אָבטיילונגע אונטערנעהמונגען. "שערעריי" און "שפּולעריי" אין נישט גענומען געוואָרען אין בעטראכט) זענען געווען:

איין-אָבטיילינגע אונטערנעהמונגען	358	ד. ה.	86,3%
פיעל-אָבטיילינגע	57	"	13,7

פאר די בעזונדערע פּראָדוקצאַנס-פּאַכען זענען די אָנגאבען פּאָלגענדע:

איין-אָבטיילינגע	פיעל-אָבטיילינגע ^(*)
רייסעריי	88,9 %
וואַטע-פּאַבריקען	—
שפּינעריי	64,0 "
וועבעריי	92,0 "
אַפּרעטור	44,4 "

ב ט ט ע ר ק ו ג : די פיעל-אָבטיילינגע אונטערנעהמונגען נעהן ארין אין די פּראָדוקצאַנס-פּאַכען, צו העלפע ס'נעהערען זייער הויפּט-אָבטיילונג.

אין די 57 (13,7%) פיעל-אָבטיילינגע אונטערנעהמונגען זענען געווען בעשעפּטיגט 3.886 לױן-אַרבייטער ד. ה. 65,4% פון דער אלגעמינער צאָהל לױן-אַרבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע. אונטערנעהמונגען

פון 100 אינ'ם פאך בעשעפּטיגטע 5. א. קומט אויס אױף פיעל-אָבטיילינגע אונטערנעהמונגען:

אין פאך וואַטע-פּאַבריקען	100,0	לױן-אַרבייטער
וועבעריי	73,3	"
אַפּרעטור	71,6	"
שפּינעריי	47,8	"
רייסעריי	25,3	"

די פיעל-אָבטיילינגע אונטער-נעהמונגען און זייערע אָבטיילונגען. וון ס'איז צו זעהן אז אין דער פּערהעלטניסמעסיג נישט-גרויסער צאָהל פיעל-אָבטיילינגע אונטערנעהמונגען בעשעפּטיגט די אַנבערוויגענדע מערהייט לױן-אַרבייטער.

די 57 פיעל-אָבטיילינגע אונטערנעהמונגען בעשטעהען פון 148 בעזונדערע אָבטיילונגען, וועלכע פּערטיילען זיך אױף פּאָלגענדען אופן צווישען די בעזונדערע פּראָדוקצאַנס-פּאַכען:

פיעל-אָבטיילינגע וועבערייען	27	אונטערנעהמונגען מיט	76	פון דער אַלג. צאָהל אָבט. ד. ה.	51,4%
שפּינערייען	18	"	42	"	28,4

דורכשטונטס-גאָהל פּערד-קראַפּט אויף 1 לויין-אַרבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע קומט-אויס דורכ-
שניטליך 1,3 פּערד-קראַפּט.

אין די בעזונדערע פּראָדוקציע-פּאַנעל קומט אויס דורכשניטליך אויף 1 בעשעפּטיגטען
לויין-אַרבייטער:

רייסעריי	5,4	פּערד-קראַפּט
וואַטע-פּאַבריקען	2,5	"
אַפּרעטור	2,3	"
שפּינעריי	1,2	"
וועבעריי	1,0	"

רייסעריי	74,1	דאָמף-מאַשנינען
וואַטע-פּאַבריקען	100,0	עלעקטרישע מאַטאַרען
שפּינעריי	72,2	
שפּולעריי	—	
שעריי	—	
וועבעריי	75,7	
אַפּרעטור	100,0	

די 7.741 פּערד-קראַפּט פּון די קראַפּט-מאַשנינען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע צוטיילען
טענערהמונגען:

אונטערנעמונגען אָהן	לויין-אַרבייטער 97	פּערד-קראַפּט ד. ה. 1,3%
"	" 88	" 1,2
"	" 201	" 2,6
"	" 211	" 2,7
"	" 203	" 2,6
"	" 246	" 3,2
"	" 767	" 9,9
"	" 939	" 12,1
"	" 1.285	" 16,6
"	" 2.054	" 26,5
"	" 1.650	" 21,3

וואַל-און האַלב-וואַל-וועבעריי	3.467	פּערד-קראַפּט	ד. ה. 44,8%
שפּינעריי	2.071	"	" 26,8
אַפּרעטור	1.707	"	" 22,0
רייסעריי	425	"	" 5,5
וואַטע-פּאַבריקען	70	"	" 0,9
שעריי	1	"	" —

פּון דעם אַלגעמיינעם סכום 7.741 פּערד-קראַפּט קומט אויס אויף דאָמף-מאַשנינען 6.213
ד. ה. 80,3% און אויף עלעקטרישע מאַטאַרען 1.528 ד. ה. 19,7%.

פּון די בעזונדערע פּראָדוקציע-פּאַנעל זענען די אָנגאַבען פּאַלגענדע:

רייסעריי	74,1	דאָמף-מאַשנינען
וואַטע-פּאַבריקען	100,0	עלעקטרישע מאַטאַרען
שפּינעריי	72,2	
שפּולעריי	—	
שעריי	—	
וועבעריי	75,7	
אַפּרעטור	100,0	

די 7.741 פּערד-קראַפּט פּון די קראַפּט-מאַשנינען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע צוטיילען
טענערהמונגען:

אונטערנעמונגען אָהן	לויין-אַרבייטער 97	פּערד-קראַפּט ד. ה. 1,3%
"	" 88	" 1,2
"	" 201	" 2,6
"	" 211	" 2,7
"	" 203	" 2,6
"	" 246	" 3,2
"	" 767	" 9,9
"	" 939	" 12,1
"	" 1.285	" 16,6
"	" 2.054	" 26,5
"	" 1.650	" 21,3

מיט 100-51 לויין-ארבייטער זענען פארהאן אין די דריי דערמאנטע פראדוקציע-פאכען: דאגע-גען די העכסטע גרופע (מיט 101 און מעהר לויין-ארבייטער) ווייען אויף נאָר די פאכען װעבעריי און שפּינעריי.

פון די 100 אונטערנעהמונגען אָהן לויין-ארבייטער זענען 96 װעבערייען און 4 שערע-רייען. אין די איבעריגע פאכען זענען קיין אונטערנעהמונגען אָהן לויין-ארבייטער נישט געווען.

די אַלגעמיינע צאָהל 5.955 בעת דער צעהלונג אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע בעשעפטיגטע לויין-ארבייטער צוטיילט זיך צווישען די גרופען אונטערנעהמונגען:

מיט 1	לויין-ארבייטער	ד. ה.	0,9%
2-3	187	"	3,1
4-5	180	"	3,0
6-10	247	"	4,1
11-15	231	"	3,9
16-20	333	"	5,6
21-30	517	"	8,7
31-50	1.063	"	17,9
51-100	1.529	"	25,7
101 און מעהר	1.613	"	27,1

פון דער צונויפשטעלונג זעהען מיר, אַז אין די ערשטע 5 גרופען אונטערנעהמונגען מיט אַ צאָהל לויין-ארבייטער ביז 15 איז קאָנצענטרירט נאָר 15,0% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע; אין די 5 העכערע גרופען מיט אַ צאָהל לויין-ארבייטער פון 16 און מעהר - 85,0% דערביי אין דער גרופע „מיט 51 - 100 א. ג.“ - 25,7% און אין דער העכסטער גרופע (מיט 101 און מעהר א. ג.) - 27,1%.

אויך אין פראדוקציע-פאך „װעבעריי“, װא ס'זענען פארהאן אין אַ בעדייטענדער צאָהל קליינע אונטערנעהמונגען, איז די איבערוויגענדע מעהרהייט (78,2%) לויין-ארבייטער קאָנצענטרירט אין אונטערנעהמונגען מיט מעהר, ווי 15 לויין-ארבייטער, דערביי נאָר אין די צוויי העכסטע גרופען (מיט 51 און מעהר א. ג.) - 62,4% און פון דעם, נאָר אין די אונטערנעהמונגען „מיט מעהר ווי 100 לויין-ארבייטער - 43,8%.

לויין-ארבייטער יודען בילדען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע:

אין אונטערנעהמונגען מיט 1	לויין-ארבייטער	98,2%
2-3	"	89,3
4-5	"	73,9
6-10	"	70,0
11-15	"	39,0
16-20	"	19,5
21-30	"	23,4

אין אונטערנעהמונגען מיט 31-50 לויין-ארבייטער 20,2

100-51	"	16,0
101 און מעהר	"	19,0

די צונויפשטעלונג ווייזט, אַז דער פראָצענט לויין-ארבייטער יודען איז אין די העכערע גרופען בעדייטענד קלענער.

אויף פערקלענערען דעם פראָצענט, װאָס ס'בילדען די לויין-ארבייטער יודען אין די דאָזיגע גרופען, האָבען געװירקט היסטאָעכליך די שפּינערייען און אַפּרעטורען. אין די אייגענטליכע „װעבע-רייען“ אויך פון די העכערע גרופען בילדען די לויין-ארבייטער יודען אַ בעדייטענד העכערען פראָצענט, ווי דער דורכשניט פאַר דיזעלבע גרופען אין דער גאַנצער טעקסטיל-אינדוסטריע.

דער פּערהעלטניסמעסיג אָנגעזעהענער אָנטייל פון די לויין-ארבייטער יודען אין די אונטער-נעהמונגען פון די העכערע גרופען איז אויך צו זעהען פון דער פּערטיילונג פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער יודען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע צווישען די בעזונדערע גרופען. פון די 1.569 לויין-ארבייטער יודען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען געווען:

אין אונטערנעהמונגען מיט 1 לויין-ארבייטער 51 ד. ה. 3,4%

2-3	167	"	10,6
4-5	133	"	8,5
6-10	173	"	11,0
11-15	90	"	5,7
16-20	65	"	4,1
21-30	121	"	7,7
31-50	215	"	13,7
51-100	244	"	15,6
101 און מעהר	307	"	19,6

פון דעם איז צו זעהען, אַז די אונטערנעהמונגען פון די ערשטע 5 גרופען (מיט 1 ביז 15 לויין-ארבייטער) ענטהאַלטען נאָר 39,2% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער יודען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע; די אונטערנעהמונגען פון די 5 העכערע גרופען (מיט 16 און מעהר לויין-ארבייטער) - 60,7% דערביי אין די אונטערנעהמונגען „מיט 51-100 לויין-ארבייטער“ - 15,6% און אין די אונטערנעהמונגען „מיט 101 און מעהר א. ג.“ - 19,6%.

די אנקעטע האָט פעסטגעשטעלט, אַז בעת דער צעהלונג 1921 זענען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע פון ביאַליסטאָקער ראיאָן געווען קראַפּט-מאַשינען אויף אַנאַלגעמיינעם סאַם 7.741 פּערד-קראַפּט, װעלכע זענען אויף פּאַלגענדען אָפּן פּערטיילט צווישן די בעזונדערע פראָדוק-ציע-פאכען:

אונטערנעהמונגען אין קראַפּט-מאַשינען.

לויין-ארבייטער יודען בטה 5,955 לויין-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען 1,569 ד. ה. 26,3% דער צעהלונג 1921. געווען יודען.

אין די בעזונדערע פראדוקציאנס-פאכען בילדען די לויין-ארבייטער יודען:

שערעריי	100,0 %
וואָל-און האַלב-וואָל-וועבעריי	37,0 "
שפולעריי	33,3 "
רייסעריי	19,0 "
וואַטע-פאַבריקען	14,3 "
שפּינעריי	11,7 "
אַפּרעטור	9,9 "

ס'איז כדאי צו דערמאָהנען, אז דער פראָצענט-אַנטייל פון די לויין-ארבייטער יודען אין פאך „וועבעריי“ איז דורכשניטליך פערקלענערט געוואָרען אַ דאַנק די שפּינערייען, אַפּרעטורען און רייסערייען, וועלכע זענען אַלס נעבען-אַבטיילונגען צוגערעכענט געוואָרען צום דערמאָהנטען פאָך; דאָגעגען איז דער פראָצענט, וועלכער דריקט אויס דעם אַנטייל פון די לויין-ארבייטער יודען אין די פאָכען „שפּינעריי“ און „אַפּרעטור“, גרעסער אַ דאַנק די נעבען-אַבטיילונגען וועבערייען און רייסע-רייען. אין די אייגענטליכע שפּינערייען און בעזונדערס אַפּרעטורען, איז דער אַנטייל פון די לויין-אַרבייטער יודען אַקלענערער (זעה טאַב. T. 1). ווי אין דעם זעלבן אַרט אונטערנעמונגען, אין וועלכע וועבערייען און רייסערייען געהען אַריין אַלס נעבען-אַבטיילונגען.

גרופּירונג פון די אונטער-נעמונגען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע צוטיילען זיך אין בע-זונדערע גרופען, וועלכע כאַראַקטעריזירען די גרויס פון די אונטערנעמונגען לויט דער צאָהל בע-צאָהל לויין-אַרבייטער. שפּעטגיטע לויין-אַרבייטער, אויף פּאָלגענדען אָפּן:

גרופע אָהן	לויין-אַרבייטער	אונטערנעמונגען ד. ה.
1 מיט "	55	23,9 %
2—3 "	80	12,9 "
4—5 "	40	18,8 "
6—10 "	34	9,4 "
11—15 "	18	8,0 "
16—20 "	19	4,2 "
21—30 "	20	4,5 "
31—50 "	26	4,7 "
51—100 "	24	6,1 "
101 אין מעהר "	9	5,7 "
		2,1 "

פון די בעזונדערע פראָדוקציאנס-פאָכען האָט נאָר דער פאָך „וואָל-און האַלב-וואָל-וועבעריי“ אַלע גרופען. אין „שפּינעריי“ זענען קיין אונטערנעמונגען מיט ווענגער, ווי „15—11“ און אין „אַפּרעטור“ מיט ווענגער, ווי „16—20“ לויין-אַרבייטער; אינגאנצען נישט פאַרהאן. אונטערנעמונגען

לויין-ארבייטער יודען בטה 5,955 לויין-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען 1,569 ד. ה. 26,3% דער צעהלונג 1921. געווען יודען.

T. 5. טאבעלע

די טאבעלע T. 5. (ז. 164—165) גיט אָן:

א. די צאָהל טעקסטיל-אונטערנעמונגען אין ביאָליסטאָקער טעקסטיל-ראַיאָן בעת דער צעהלונג 1921.

ב. די גרופּירונג פון די טעטיגע אונטערנעמונגען לויט דער צאָהל בעת דער צעהלונג 1921 בעשעפטיגטע לויין-אַרבייטער.

ג. דעם אַלגעמיינעם סכום פּער-ד-קראַפט (פון דאַמף און עלעקטרישע מאַטאָרען) פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע און זיין צוטיילונג צווישען די בעזונדערע גרופען אונטערנעמונגען.

בעטער קונג: די ס'איז אָנגעווען אין דער איינלויטונג, הערט אין טאבעלע T. 5 א פיעל-אַבטיילונגע אונטערנעמונג פּערעכענט נאָר אַלס אַ ין אונטערנעמונג, וועלכע געהט אַריין מיט דער פּולער צאָהל אַרבייטער, ד. ה. אויך פון אַהרע נעבען-אַבטיילונגען, און פּראָדוקציאנס-פאָך, צו וועלכען ס'געהערט אַהר הויפט-אַבטיילונג.

אונטערנעמונגען בעת דער צעהלונג 1921. די אַלגעמיינע צאָהל איין-און פּיעל-אַבטיילונגע אונטערנעמונגען, וועלכע זענען געווען טעטיג אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע בעת דער צעהלונג 1921, בעטרעפט 425, וועלכע פּערטיילען זיך אויף פּאָלגענדען אָפּן צווישען די בעזונדערע פראָדוקציאנס-פאָכען:

וואָל-און האַלב-וואָל-וועבעריי	337	אונטערנעמונגען ד. ה.	79,3 %
שפּינעריי	50	"	11,8 "
אַפּרעטור	18	"	4,2 "
רייסעריי	9	"	2,1 "
שערעריי	8	"	1,9 "
וואַטע-פאַבריקען	1	"	0,2 "
שפולעריי	2	"	0,5 "

אין אַלע אונטערנעמונגען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע אין ביאָליסטאָקער טעקסטיל-ראַיאָן זענען בעת דער צעהלונג געווען בעשעפטיגט 5,955 לויין-אַרבייטער, וועלכע פּערטיילען זיך אויף פּאָלגענדען אָפּן צווישען די בעזונדערע פראָדוקציאנס-פאָכען:

וואָל-און האַלב-וואָל-וועבעריי	3.430	לויין-אַרבייטער ד. ה.	57,6 %
שפּינעריי	1.669	"	28,0 "
אַפּרעטור	735	"	12,3 "
רייסעריי	79	"	1,3 "
וואַטע-פאַבריקען	28	"	0,5 "
שערעריי	11	"	0,2 "
שפולעריי	3	"	0,1 "

אין די מלחמה-אונטערנעהמונגען סון די בעזונדערע פראָד. פאָכען האָבען די לויין-אַר-בייטער יודען געבילדעט:

אפרעטור	13,6 %
שפּינעריי	12,6 "
שפּולעריי	100,0 "
וועבעריי	67,2 "
רייסעריי	12,5 "

אויף איין מלחמה-אונטערנעהמונג קומט אויס דורכשניטליך 5,5 לויין-אַרבייטער.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-פאָכען זעהען מיר בעדייטענדע אונטערשידען פון דאָזיגען

דורכשניטס-צאָהל לויין-אַרבייטער אויף 1 מלחמה-אונטערנעהמונג.

דורכשניט:

שפּינעריי	14,2
אפרעטור	11,0
רייסעריי	5,3
וועבעריי	3,3
שפּולעריי	1,0
שערעריי	—

פּערגלייכענדיג די דאָזיגע דורכשניטס-צאָהלען מיט די דורכשניטס-צאָהלען פאר אלע אונטערנעהמונגען (מלחמה-און פאָר-מלחמה-אונטערנעהמונגען) אין די ענטשפּרעכענדע פראָדוקציע-פאָכען זעהען מיר, אַז ס'זענען געגרינדעט געוואָרען בעדייטענד קלענערע אונטערנעהמונגען.

ט א ב ע ל ע 4

די טאַבעלע 4 T. (ו. 163) גיט אָן די צאָהל נייע געגרינדעטע בעת דער מלחמה (1914-1921) טעקסטיל-אונטערנעהמונגען אין ביאליסטאָקער טעקסטיל-פראָדוקציע-פאָכען און די לויין-אַר-בייטער אין זיי בעת דער צעהלונג 1921.

נייע-געגרינדעטע אונטערנעהמונגען.

אין דער צייט פון דער מלחמה (1914-1921) זענען אין ביאליסטאָקער טעקסטיל-פראָדוקציע-פאָכען געוואָרען 105 טעקסטיל-אונטערנעהמונגען ד. ה. 17,8 % פון דער אלגעמיינער צאָהל אונטערנעהמונגען בעת דער צעהלונג (1921).

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-פאָכען בילדען די מלחמה-אונטערנעהמונגען:

שפּולעריי	1	ד. ה.	50,0 %
שערעריי	2	"	22,2 "
שפּינעריי	19	"	21,6 "
רייסעריי	9	"	19,1 "
וועבעריי	72	"	18,4 "
אפרעטור	2	"	5,9 "

בעטער קינג: אלס מלחמה-אונטערנעהמונגען זענען פּעררעכענט געוואָרען אויך אַעלבע, האָט זענען בעת דער מלחמה אַרומגעטרעטע אונטערנעהמונגען פראָדוקציע-פאָכען אין די פראָדוקציע-פאָכען פון דער פראָדוקציע.

די 105 בעת דער מלחמה געגרינדעטע טעקסטיל-אונטערנעהמונגען האָבען בעת דער צעהלונג 1921 בעשעפטיגט 575 לויין-אַרבייטער ד. ה. 9,7 % פון דער אלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער אין דער טעקסטיל-אונטערנעהמונגען בעת דער צעהלונג 1921.

לויין-אַרבייטער אין די מלחמה-אונטערנעהמונגען בעת דער צעהלונג 1921.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-פאָכען האָבען די מלחמה-אונטערנעהמונגען בעשעפטיגט:

וועבעריי	235	לויין-אַרבייטער	ד. ה.	11,9 %
שפּינעריי	269	"	"	10,2 "
שפּולעריי	1	"	"	33,3 "
רייסעריי	48	"	"	15,0 "
אפרעטור	22	"	"	2,4 "
שערעריי	—	"	"	—

פון די 575 לויין-אַרבייטער, וועלכע די מלחמה-אונטערנעהמונגען אין דער טעקסטיל-אונטערנעהמונגען האָבען בעשעפטיגט בעת דער צעהלונג, זענען געווען יודען 232 ד. ה. 35,1 %.

לויין-אַרבייטער יודען אין די מלחמה-אונטערנעהמונגען.

לויין-ארבייטער יודען אין
1914 אין די לוקאדור-
טע אונטערנעהמונגען.

פון די 3.152 לויין-ארבייטער, וועלכע זענען געווען בעשעפטיגט אין 1914 אין די לוקאדור-
דירטע טעקסטיל-אונטערנעהמונגען, זענען געווען נאָר 167 יודען ד. ה. 5,3%.

אין די לוקאדורטע אונטערנעהמונגען פון די בעזונדערע פראדוקציאָנס-פאָכען האָבען די
לויין-ארבייטער יודען געבילדעט:

וועבעריי	27,1%
רייסעריי	15,7%
שפינעריי	8,5%
פארבעריי	3,3%
טוך-און דעקען-פאבריקען	2,4%
וואָל-און פילץ-האַט	1,2%
אפרעטור	0,6%

דער קליינער פראָצענט לויין-ארבייטער יודען אין די לוקאדורטע אונטערנעהמונגען ער-
קלערט זיך מיט דעם, וואָס לוקאדורט (הויפטזעכליך פערניכטעט) זענען געוואָרען מעהרסטענטיילס
אויסערשטעדטישע אונטערנעהמונגען, וואו דער אָנטייל פון לויין-ארבייטער יודען איז געווען נישט גרויס.

טוך-און דעקען-פאבריקען	3	75,0%
וואָל-און פילץ-האַט	1	50,0%
פארבעריי	4	23,5%
אפרעטור	9	22,0%
שפינעריי	7	9,2%
רייסעריי	3	7,3%
וועבעריי	9	2,8%

ט א ב ע ל ע 3

די טאָבעלע T.3 (ז. 163) גיט אָן די צאָהל בעת דער מלחמה (1914|VIII-1921|III)
לוקאדורטע און פערניכטעטע טעקסטיל-אונטערנעהמונגען אין ביאָליסטאָקער טעקסטיל-
פאָכען.

לוקאדורטע אונטערנעהמונגען.
אין פערניכטעטע אונטערנעהמונגען ד. ה. 6,9% פון דער אָלגעמיינער צאָהל אונטערנעהמונגען אין
1914. אין די בעזונדערע פראדוקציאָנס-פאָכען זענען לוקאדורטע געוואָרען:

טוך-און דעקען-פאבריקען	3	אונטערנעהמונגען	ד. ה. 75,0%
וואָל-און פילץ-האַט	1	"	" 50,0%
פארבעריי	4	"	" 23,5%
אפרעטור	9	"	" 22,0%
שפינעריי	7	"	" 9,2%
רייסעריי	3	"	" 7,3%
וועבעריי	9	"	" 2,8%

לויין-ארבייטער אין די לוקאדורטע אונטערנעהמונגען פער דער מלחמה 1914.
אין די 36 (6,9%) לוקאדורטע אונטערנעהמונגען זענען אין 1914 געווען בעשעפטיגט 3.152 לויין-ארביי-
טער ד. ה. 26,5% פון דער אָלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע אין 1914.

אין די בעזונדערע פראדוקציאָנס-פאָכען האָבען די לוקאדורטע אונטערנעהמונגען בעשעפ-
טיגט אין 1914:

טוך-און דעקען-פאבריקען	1.454	לויין-ארבייטער ד. ה. 79,7%
וואָל-און פילץ-האַט	407	" 33,7%
אפרעטור	473	" 26,2%
פארבעריי	61	" 17,3%
שפינעריי	414	" 14,9%
רייסעריי	91	" 14,5%
וועבעריי	292	" 9,7%

מיר זעהען אזוי ארום, אז די פערזעלעטניסמעסיג נישט-גרויסע צאָהל (6,9%) לוקאדורטע
טעקסטיל-אונטערנעהמונגען האָבען בעשעפטיגט אַגאַנץ בעדייטענדען טייל (26,5%) פון דער אָלגעמיי-
נער צאָהל לויין-ארבייטער, ד. ה. אז ס'זענען לוקאדורט געוואָרען גרויסע אונטערנעהמונגען. דאָס
איז אויך צו זעהען פון דעם, אז אויף 1 לוקאדורטע אונטערנעהמונגען אין 1914 אויסגעקומען
דורכשניטליך 87,5 לויין-ארבייטער.

אפרטור	73	ד. ה.	4,0 %
פארבעריי	11	"	3,1 "
טוך-און דעקען פאבריקען	35	"	1,9 "
פליוש-און סאמעט	—	"	—
שפולעריי	—	"	—
וואל-בארשטעריי	—	"	—

לוינ-ארבייטער יודען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע געווען בעשעפטגט 2.640 לוינ-ארבייטער יודען; אין 1921 האָבען אלע טעטיגע טעקסטיל-אונטערנעמונגען געצעהלט נאָר 1.569 לוינ-ארבייטער יודען. יודען ד. ה. 59,4 % פון דער צאהל לוינ-ארבייטער יודען אין 1914.

פראָדוקציע פאָלקס-זונג פּרעסעלונג פּערגלייכט דן צאהל לוינ-ארבייטער יודען אין די בעזונדערע פראָדוקציע-פאָלען אין 1914 און 1921. צאהל פּרעסעלונג פּערגלייכט דן צאהל לוינ-ארבייטער יודען אין די בעזונדערע פראָדוקציע-פאָלען אין 1914 און 1921.

פראָדוקציע-פאָלען	לוינ-ארבייטער יודען אין יאָהר	
	1914	1921
היט-פאבריקען	205	—
טוך-און דעקען	35	—
פליוש-און סאמעט	—	—
וואל-בארשטעריי	—	—
פארבעריי	20	4
וואטע-פאבריקען	11	2
שערעריי	43	11
וועבעריי	1.862	1.185
אפרטור	73	56
שפילעריי	329	253
רייסעריי	62	57
שפולעריי	—	1

לוינ-ארבייטער יודען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע געווען בעשעפטגט 2.640 לוינ-ארבייטער יודען; אין 1921 האָבען אלע טעטיגע טעקסטיל-אונטערנעמונגען געצעהלט נאָר 1.569 לוינ-ארבייטער יודען. יודען ד. ה. 59,4 % פון דער צאהל לוינ-ארבייטער יודען אין 1914.

פראָדוקציע פאָלקס-זונג פּרעסעלונג פּערגלייכט דן צאהל לוינ-ארבייטער יודען אין די בעזונדערע פראָדוקציע-פאָלען אין 1914 און 1921. צאהל פּרעסעלונג פּערגלייכט דן צאהל לוינ-ארבייטער יודען אין די בעזונדערע פראָדוקציע-פאָלען אין 1914 און 1921.

שערעריי	49	לוינ-ארבייטער ד. ה.	0,4 %
שפולעריי	2	"	—
וואל-בארשטעריי	1	"	—

לוינ-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע געווען בעשעפטגט 11.889 לוינ-ארבייטער יודען; אין 1921 האָבען אלע טעטיגע אונטערנעמונגען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע געווען בעשעפטגט 5.941 לוינ-ארבייטער יודען. יודען ד. ה. 50,0 % פון דער פאָלקס-זונג פּרעסעלונג פּערגלייכט דן צאהל לוינ-ארבייטער יודען אין 1914.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-פאָלען זעהן מיר בעדייטענדע אַבזענדענצען פון דאָזיגען דורכשניט-פראָצענט:

פראָדוקציע-פאָלען	לוינ-ארבייטער אין יאָהר	
	1914	1921
וואל-און פליץ-היט פאבריקען	1.207	—
טוך-און דעקען	1.824	—
פליוש-און סאמעט	400	—
וואל-בארשטעריי	1	—
פארבעריי	353	45
וואטע-פאבריקען	112	22
שערעריי	49	11
אפרטור	1.806	914
וועבעריי	3.014	1.980
רייסעריי	351	320
שפילעריי	2.770	2.640
שפולעריי	2	150

לוינ-ארבייטער יודען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע געווען בעשעפטגט 2.640 לוינ-ארבייטער יודען; אין 1921 האָבען אלע טעטיגע טעקסטיל-אונטערנעמונגען געצעהלט נאָר 1.569 לוינ-ארבייטער יודען. יודען ד. ה. 59,4 % פון דער צאהל לוינ-ארבייטער יודען אין 1914.

פראָדוקציע-פאָלען	לוינ-ארבייטער יודען אין יאָהר 1914	
	צאהל	%
שערעריי	43	87,8 %
וועבעריי	1.862	61,8 "
וואטע-פאבריקען	20	17,9 "
רייסעריי	62	17,7 "
היט-פאבריקען	205	17,0 "
שפילעריי	329	11,9 "

דורכשניטס-צאהל לויין-אר-
 ביטער אויף 1 אונטער-
 נעמונג, האו יודען
 נעהמען נישט קיין
 אָנס ל און פראָדוק-
 ציאַנס-פּראָצעס.

אויף אַיין טעקסטיל-אונטערנעהמונג, וואו אויך יודען נעהמען נישט קיין
 אָנס ל און פראָדוקציאַנס-פּראָצעס, קומט אויס דורכשניטליך 17,8 לויין-אַרבייטער.

פאַר די בעזונדערע פראָדוקציאַנס-פאַכען בעקומען מיר פּאָלגענדע דורכשניטס-צאהלען לויין-
 אַרבייטער אויף אַיין אונטערנעהמונג:

שפּינעריי	32,1
אַפּרעטור	24,4
וועבעריי	23,0
רייסעריי	5,9
פאַרבעריי	4,5
שפּולעריי	2,0

אין אונטערנעהמונגען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען אין 1914 געווען בע-
 שפּטגט 11.889 לויין-אַרבייטער, וועלכע זענען געווען פּערטיילט צווישען די בעזונדערע פאַכען אויף
 און 1914.

פּאָלגענדען אָסן:

טאבעלע 2. T.

אין אונטערנעהמונגען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען אין 1914 געווען בע-
 שפּטגט 11.889 לויין-אַרבייטער, וועלכע זענען געווען פּערטיילט צווישען די בעזונדערע פאַכען אויף
 און 1914.

פּאָלגענדען אָסן:

פאַכען	אָסן	פּראָצענט
וועבעריי	328	62,8 %
שפּינעריי	76	14,6 "
אַפּרעטור	41	7,8 "
רייסעריי	41	7,8 "
פאַרבעריי	17	3,3 "
שערעריי	7	1,3 "
טויך-און דעקען-פאַבריקען	4	0,8 "
וואַטע	3	0,6 "
וואָל און פּילץ-היט	2	0,4 "
פּליוש-און סאַמעט	1	0,2 "
שפּולעריי	1	0,2 "
וואָל-באַרשטעריי	1	0,2 "

אין אונטערנעהמונגען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען אין 1914 געווען בע-
 שפּטגט 11.889 לויין-אַרבייטער, וועלכע זענען געווען פּערטיילט צווישען די בעזונדערע פאַכען אויף
 און 1914.

פּאָלגענדען אָסן:

פאַכען	אָסן	פּראָצענט
וועבעריי	3.014	25,4 %
שפּינעריי	2.770	23,3 "
טויך-און דעקען-פאַבריקען	1.924	15,3 "
אַפּרעטור	1.806	15,2 "
וואָל און פּילץ-היט פאַבריקען	1.207	10,2 "
פּליוש-און סאַמעט	400	3,4 "
פאַרבעריי	353	3,0 "
רייסעריי	351	3,0 "
וואַטע-פאַבריקען	112	0,9 "

לויין-ארבייטער פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע האָבען בעה דער צעהלונג יודען בעה דער צעהלונג, בעשעפטונג 1.569 לויין-ארבייטער יודען ד.ה. 26,4 פון דער אלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער און דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-פאַכען זענען די לויין-ארבייטער יודען:

שערעריי	11	ד"ה	100,0 %
וועבעריי	1.185	"	59,8 "
שפולעריי	1	"	33,3 "
וואַטע-פאַבריקען	4	"	18,2 "
רייסעריי	57	"	17,8 "
שפּינעריי	253	"	9,6 "
אַפּרעטור	56	"	6,1 "
פאַרבעריי	2	"	4,4 "

אלע 62 טעקסטיל-אונטערנעמונגען, אין וועלכע יודען האָבען נישט גענומען קיין אַנטטייל און פראָדוקציע-פאַכען, האָבען בעשעפטונג 1.106 לויין-ארבייטער.

פון דער דאָזיגער צאָהל קומט אויס:

אויף שפולעריי	2	ד"ה	66,7 %
" פאַרבעריי	27	"	60,0 "
" רייסעריי	118	"	36,9 "
" אַפּרעטור	293	"	32,1 "
" שפּינעריי	482	"	18,2 "
" וועבעריי	181	"	9,3 "

לויין-ארבייטער און די אונטערנעמונגען, האָבען נישט גענומען קיין אַנטטייל אין פראָדוקציע-פאַכען, האָבען בעשעפטונג 1.106 לויין-ארבייטער.

אויף איין אונטערנעמונג אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע פון דער קאטעגאָריע מיט לויין-ארבייטער קומט אויס דורכשניטליך 14,2 לויין-ארבייטער.

דורכשניטס-צאָהל לויין-ארבייטער אויף 1 אונטערנעמונג.

פאַר די בעזונדערע פראָדוקציע-פאַכען בעקומען מיר פֿאָלגענדע דורכשניטליכע צאָלען:

לויין-ארבייטער אויף איין אונטערנעמונג:

שפּינעריי	34,8
אַפּרעטור	33,9
וואַטע-פאַבריקען	22,0
רייסעריי	8,9
וועבעריי	7,6
פאַרבעריי	5,0
שערעריי	2,8
שפולעריי	1,5

וואַטע	1	אונטערנעמונגען ד.ה.	33,3 %
פאַרבעריי	4	"	30,8 "
רייסעריי	11	"	23,4 "
אַפּרעטור	7	"	20,6 "
שפּינעריי	12	"	13,6 "
שערעריי	1	"	11,1 "
וועבעריי	40	"	10,2 "

טעטיגע אונטערנעמונגען פון די 591 טעטיגע טעקסטיל-אונטערנעמונגען האָבען בעשעפטונג 417 לויין-ארבייטער ד.ה. 81,6 % די אַבעריגע 94 אונטערנעמונגען ד.ה. 18,4 % האָבען קיין לויין-ארבייטער נישט גע- האָט און זיי האָבען געאַרבייט אויסשליסליך די אייגענטימער און זייערע פאַמיליען-מיטגלידער.

אין די איינצעלנע פראָדוקציע-פאַכען זענען געווען אונטערנעמונגען און לויין-ארבייטער:

שערעריי	4	ד"ה	50,0 %
וואַטע-פאַבריקען	1	"	50,0 "
וועבעריי	89	"	25,3 "

אין די אַבעריגע פראָדוקציע-פאַכען זענען קיין אונטערנעמונגען און לויין-ארבייטער נישט געווען.

טעטיגע אונטערנעמונגען פון די 517 טעטיגע אונטערנעמונגען פון ביאָלטיטאַקער ראיאָן האָבען אין 62 ד.ה. און אַנטטייל פון יודען און פראָדוקציע-פאַכען 12,1 % אונטערנעמונגען יודען נישט גענומען קיין אַנטטייל אין פראָדוקציע-פאַכען.

די דערמאָנטע 62 אונטערנעמונגען צוטיילען זיך צווישען די בעזונדערע פאַכען אויף:

פאַרבעריי	6	ד.ה.	66,7 %
רייסעריי	20	"	55,6 "
שפולעריי	1	"	50,0 "
אַפּרעטור	12	"	44,4 "
שפּינעריי	15	"	19,7 "
וועבעריי	8	"	2,3 "

אין די אייבערמאָנטע 417 טעקסטיל-אונטערנעמונגען מיט לויין-ארבייטער זענען בעה לויין-ארבייטער דער צעהלונג 1921 געווען בעשעפטונג 5.941 לויין-ארבייטער (יודען און נישט-יודען), וועל-כע פֿערטיילען זיך אויף פֿאָלגענדע אופן:

שפּינעריי	2.646	לויין-ארבייטער	ד.ה.	44,5 %
וועבעריי	1.980	"	"	33,3 "
אַפּרעטור	914	"	"	15,4 "
רייסעריי	320	"	"	5,4 "
פאַרבעריי	45	"	"	0,8 "
וואַטע-פאַבריקען	22	"	"	0,4 "
שערעריי	11	"	"	0,2 "
שפולעריי	3	"	"	—

טאבעלע T. 1.

די טאבעלע T. 1. (ז. 162) גיט אן:

(א) די אלגעמיינע צאָהל טעטיגע און נישט-טעטיגע טעקסטיל-אונטערנעמונגען אין

ביאליסטאָקער טעקסטיל-ראַיאָן (ביאליסטאָק, האָראָדאָק, מיכאלאָווא, סופראַסל און

זייער אומגעגענד) זייער אומגעגענד.

(ב) די צאָהל לויין-אַרבייטער (יודען און נישט-יודען) אין די דאָזיגע אונטערנעמונגען

דער דער צעהלונג 1921.

(ג) די צאָהל אונטערנעמונגען, וואו יודען נעמען נישט קיין אַנטטייל אין פראָ-

דוקציאָנס-פראָצעס, און די צאָהל לויין-אַרבייטער אין זיי.

דורך דער צעהלונג 1921 אין ביאליסטאָקער טעקסטיל-ראַיאָן (ביאליסטאָק, האָראָדאָק,

מיכאלאָווא, סופראַסל און זייער אומגעגענד) פעסטגעשטעלט געוואָרען סך-הכל 591 טעקס-

טיל = אונטערנעמונגען.

פון די 591 אונטערנעמונגען טעקסטיל-אונטערנעמונגען זענען בעת דער צעהלונג געווען

טעטיג 511 ד. ה. 86,5% וועלכע געהערען צו סאָלגענדע פראָדוקציאָנס-פאַכען:

וואָל-און האַלב-וואָל וועבעריי 351 אונטערנעמונגען ד. ה. 68,7% פון אלע טעטיגע טעקסטיל-אונטערנ.

טעטיגע אונטערנעמונגען	צאָל	פראָצענט
שפּינעריי	76	14,9%
רייסעריי	36	7,0%
אַפּרעטור	27	5,3%
פּאַ-בעריי	9	1,8%
שערעריי	8	1,5%
וואַטע-פאַבריקען	2	0,4%
שפּולעריי	2	0,4%

נישט-טעטיגע טעקסטיל-אונטערנעמונגען זענען אין ביאליסטאָקער ראַיאָן בעת דער צעה-

לונג 1921 פעסטגעשטעלט געוואָרען 80 ד. ה. 13,5%.

אין די איינצעלנע פראָדוקציאָנס-פאַכען זענען געווען נישט-טעטיג:

אונטערנעמונג	צאָל	פראָצענט
וואָל-אַפּרעטור	1	100,0%
וואָל-און פּולד-האַט פאַבריקען	1	100,0%
פּלויש און סאַמעס	1	100,0%
טויך און דעקען	1	100,0%

אין אַלע טויך-און דעקען-פאַבריקען געהערן אַרײַן 1 טע-אַבטיילונג טעקס-טיל אונטערנעמונגען, פאַר העלבע ס'איז נישט טעגליך געווען פעסטגעשטעלט לען פּרטים זענען די בעזערע אַבטיילונגען.

די סעריע טאבעלען T. 1-T. 6 ענטהאַלט אַנגאַבען וועגען אַלע טעקסטיל-אונטערנעמונגען אין ביאליסטאָק-קער טעקסטיל-ראַיאָן (ביאליסטאָק, האָראָדאָק (גרודעק), מיכאלאָווא, וואסילאָווא מיט זייער נאָהענטסטער אומגעגענד) - מיט און אָהן דעם אַנטייל פון יודען אין טעכנישען פראָדוקציאָנס-פראָצעס.

אין די דערמאָהנטע טאבעלען געפינען זיך אַנגאַבען פאַר די אונטערנעמונגען פון די הויפט-פאַכען פון דער טעקסטיל-אונדוסטריע: רייסעריי, וואל-בערשטעריי, וואַטע-פאַבריקען, שפּינעריי, שפּולעריי, שערעריי, וועבעריי, אַפּרע-טור, פאַרבעריי, וואָל-און פּולד-האַט-פאַבריקען, פּלויש און סאַמעס-פאַבריקען, טויך און דעקען-פאַבריקען און זיידען-פאַבריקען.

לוי-ארביטער	בעשעפטיגטע פערזאנען	אונטערנעהמונגען	
— %	0,8 %	1,0 %	שטיין, ליים, גלאז
3,6 "	9,3 "	13,3 "	מעטאל
—	0,4 "	1,0 "	מאשינען-אפאראטען
6,3 "	3,1 "	2,0 "	האלץ
71,4 "	38,9 "	11,2 "	לעדער
—	0,8 "	1,0 "	טעקסטיל
7,1 "	22,9 "	38,8 "	בעקלידונג
—	0,8 "	2,0 "	פאפיר
8,0 "	12,1 "	12,3 "	ערנעהרונג
1,8 "	1,9 "	3,0 "	כעמיע
—	5,8 "	10,2 "	בוי
1,8 "	3,1 "	4,1 "	רייניגונג

אין „לעדער-אינדוסטריע“: אונטערנעהמונגען 11 (אלע טעטיג), פערזאנען 100 (אייגענטומער 15,0%, פאמיליען-מיטגלידער 5,0%, לוי-ארביטער 80,0%), לוי-ארביטער יודען 65,0%.

אויף די הויפט-פאכען קומט אויס:

נארבעריי	אונטערנעהמ.	81,8 %	בעשעפטיגטע פערזאנען	97,0 %	לוי-ארב.	100,0 %
וואלקעריי		9,1 %		1,0 %		

אנאליטישע בעטראכטונגען פֿון די טאבעלען

פֿאר דער

טעקסטיל-אינדוסטריע פֿון ביאליסטאקער ראיאן.

אין "לעדער-אינדוסטריע": אונטערנעמונגען 19 (טעטיגע 17), פערזאנען 13,5%, פאמיליען-מיטגלידער 4,5%, לויין-ארבייטער (82,0%), לויין-ארבייטער יודען 69,5%.

אויף די הויפט-פאכען קומט אויס:

גארבעריי	אונטערנעמה	78,9%	בעשעפטיגטע פערזאנען	83,8%	לויין-ארב.	84,6%
וואלקעריי	"	10,5%	"	11,7%	"	12,1%

טראקטענע (טציאנ): אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (7.608^{*)} אויפגענומען אונטערנעמונגען 76, פון זיי טעטיגע 74. צאָהל בעשעפטיגטע פערזאנען 222, פון זיי אייגענטימער 30,6%, מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער 22,5%, לויין-ארבייטער 46,9%. פון די לויין-ארבייטער זענען 100,0% יודען.

פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראָדוקציעס:

קלאַסע	אונטערנעמונגען	בעשעפטיגטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
מעטאל	10,5%	7,2%	3,8%
מאַשינען-אַפאַראַטען	2,6%	0,9%	—
האַלץ	2,6%	2,2%	—
לעדער	10,5%	27,5%	57,7%
טעקסטיל	2,6%	1,8%	—
בעקליידונג	48,7%	45,9%	37,5%
ערנעהרונג	13,2%	10,4%	1,0%
כעמיע	4,0%	1,4%	—
בוי	4,0%	1,4%	—
ריינגונג	1,3%	1,4%	—

וואַסילקאָוואַ: אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (3.908^{*)} אויפגענומען אונטערנעמונגען 66, פון זיי טעטיגע-47. צאָהל בעשעפטיגטע פערזאנען 250, פון זיי אייגענטימער 15,6%, מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער 9,2%, לויין-ארבייטער 75,2%. פון די לויין-ארבייטער זענען 26,6% יודען.

פון די אָנגעגעבענע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראָדוקציעס-קלאַסען:

קלאַסע	אונטערנעמה	בעשעפטיגטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
מעטאל	7,6%	3,6%	—
האַלץ	6,1%	8,8%	10,1%
לעדער	1,5%	0,8%	—
טעקסטיל	39,4%	64,8%	84,0%
בעקליידונג	19,7%	8,8%	3,7%
פאַפיר	1,5%	0,4%	—
ערנעהרונג	13,6%	8,4%	2,1%
בוי	9,1%	4,0%	—
ריינגונג	1,5%	0,4%	—

אין "טעקסטיל-אינדוסטריע": אונטערנעמונגען 26 (טעטיגע 8), פערזאנען 162 (אייגענטימער 1,2%, פאמיליען-מיטגלידער 1,2%, לויין-ארבייטער 97,5%), לויין-ארבייטער יודען 15,8%.

אויף די הויפט-פאכען קומט אויס:

רייסעריי	אונטערנעמה	3,8%	בעשעפטיגטע פערזאנען	3,1%	לויין-ארבייטער	3,2%
שפּינעריי	"	3,8%	"	19,1%	"	19,0%
וועבעריי	"	76,9%	"	13,0%	"	11,4%
אַפּרעטור	"	11,6%	"	61,7%	"	63,3%
פאַרבּעריי	"	3,8%	"	3,1%	"	3,2%

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (11.152^{*)} אויפגענומען אונטערנעמונגען 398 (אַלע טעטיגע). צאָהל בעשעפטיגטע פערזאנען 1.133, פון זיי אייגענטימער 34,8%, מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער 24,0%, לויין-ארבייטער 41,2%. פון די לויין-ארבייטער זענען 76,9% יודען.

פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראָדוקציעס-קלאַסען:

קלאַסע	אונטערנעמונגען	בעשעפטיגטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
שטיין, לייב, גלאַז	1,8%	5,5%	10,5%
מעטאל	10,0%	7,3%	5,8%
מאַשינען-אַפאַראַטען	1,8%	1,4%	1,3%
האַלץ	1,2%	1,6%	2,4%
לעדער	5,3%	10,6%	16,5%
טעקסטיל	0,5%	0,5%	—
בעקליידונג	44,2%	41,6%	39,6%
פאַפיר	1,2%	1,1%	0,2%
ערנעהרונג	10,3%	13,0%	12,6%
בוי	15,1%	10,3%	5,8%
גראַפֿישע אינד.	0,8%	0,7%	0,4%
ריינגונג	7,8%	6,4%	4,9%

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (2.743^{*)} אויפגענומען אונטערנעמונגען 98, פון זיי טעטיגע-97. צאָהל בעשעפטיגטע פערזאנען 257, פון זיי אייגענטימער 38,9%, מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער 17,5%, לויין-ארבייטער 43,6%. פון די לויין-ארבייטער זענען 71,4% יודען.

פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראָדוקציעס-קלאַסען:

וואַלקאָוויסק

זאַבלודאָוואַ

סובאלק

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (16,754) איפֿענומען אונטערנעהמונגען 312, פֿון זיי טעטיגע 286. צאָהל בעשעפֿטיגטע פֿערוואַנען 679, פֿון זיי-אייגענטומער 41,7%, מיטהעלפענדע פֿאַמיליען-מיטגלידער 15,0%, לוי־ארבייטער 43,3%, פֿון די לוי־ארבייטער זענען 58,8% יודען.

פֿון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פֿראָדוקציע־אָנס, קלאַסען:

אונטערנעהמונגען	בעשעפֿטיגטע פֿערוואַנען	לוי־ארבייטער
שטיין, לייס, גלאַז	0,3%	0,7%
מעטאַל	8,7	5,4
מאַשנינען, אַפּאַראַטען	2,9	1,0
האַלץ	2,9	0,3
לעדער	7,7	14,0
טעקסטיל	1,6	5,1
בעקליידונג	48,7	38,8
פּאַפּיר	1,0	0,4
ערנערונג	14,4	28,6
כעמיע	0,3	2,4
בוי	6,7	0,7
גראַפֿישע אַנד.	2,2	2,0
ריינגונג	2,6	1,0

סוויסלאַטש

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (7.870) איפֿענומען אונטערנעהמונגען 106, פֿון זיי טעטיגע 102. צאָהל בעשעפֿטיגטע פֿערוואַנען 286, פֿון זיי - אייגענטומער 34,3%, מיטהעלפענדע פֿאַמיליען-ליען-מיטגלידער 14,0%, לוי־ארבייטער 51,7%, פֿון די לוי־ארבייטער זענען 70,9% יודען.

פֿון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פֿראָדוקציע־אָנס, קלאַסען:

אונטערנעהמונגען	בעשעפֿטיגטע פֿערוואַנען	לוי־ארבייטער
מעטאַל	8,5%	3,4%
האַלץ	0,9	—
לעדער	17,9	61,5
בעקליידונג	42,5	16,2
ערנעהרונג	7,5	4,7
כעמיע	1,9	1,4
בוי	14,2	9,5
ריינגונג	6,6	3,4

אונטערנעהמונגען	בעשעפֿטיגטע פֿערוואַנען	לוי־ארבייטער
ערנעהרונג	13,1%	5,2%
כעמיע	3,6	2,3
בוי	11,1	2,9
גראַפֿישע אַנד.	1,5	1,2
ריינגונג	1,5	1,2
צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט	0,5	—

אין „לעדער-אנדוסטריע“ אונטערנעהמונגען 18 (טעטיגע 11), פֿערוואַנען 89 (אייגענטומער 14,6%, פֿאַמיליען-מיטגלידער 9,0%, לוי־ארבייטער 76,4%), לוי־ארבייטער יודען 98,5%. אויף די הויפט-פּאַכען קומט אויס:

גאַרבעריי אונטערנעהמונגען 55,6%, בעשעפֿטיגטע פֿערוואַנען 85,5%, לוי־ארבייטער 92,6% וואַלקעריי 11,1%

סופראסל

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (2.323) איפֿענומען אונטערנעהמונגען 34, פֿון זיי טעטיגע 33. צאָהל בעשעפֿטיגטע פֿערוואַנען 420, פֿון זיי - אייגענטומער 4,3%, מיטהעלפענדע פֿאַמיליען-מיטגלידער 3,6%, לוי־ארבייטער 92,1%, פֿון די לוי־ארבייטער זענען 10,1% יודען.

פֿון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פֿראָדוקציע־אָנס, קלאַסען:

אונטערנעהמונגען	בעשעפֿטיגטע פֿערוואַנען	לוי־ארבייטער
מעטאַל	2,9%	0,3%
האַלץ	8,8	12,1
טעקסטיל	29,4	86,3
בעקליידונג	32,4	0,8
ערנעהרונג	17,7	0,5
בוי	5,9	—
ריינגונג	2,9	0,7

אין „טעקסטיל-אנדוסטריע“ אונטערנעהמונגען 10 (אַלע טעטיג), פֿערוואַנען 334 (אייגענטומער-מער, פֿאַמיליען-מיטגלידער, לוי־ארבייטער 100,0%), לוי־ארבייטער יודען 6,3%. אויף די הויפט-פּאַכען קומט אויס:

אונטערנעהמונגען	בעשעפֿטיגטע פֿערוואַנען	לוי־ארבייטער
רייטעריי	10,0%	6,0%
שפּינעריי	20,0	20,4
וועבעריי	10,0	18,0
אַפּרעטור	40,0	53,6
פֿאַרבעריי	20,0	2,1

אלגעמיינע צאהל אינוואהנער (13.437 אויפגענומען אונטערנעהמונגען 343, פון זיי טעטיגע 334 צאהל בעשעפטיגטע פערזאנען 644, פון זיי - אייגענטימער 51.4% מיטעהלפענדע סאמליען-מיטגלידער 13.7%, לויין-ארבייטער 34.9%, פון די לויין-ארבייטער זענען 91.1% יודען. פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראדוקציאָנס-קלאַסען:

אינטערנעהמונגען	בעשעפטיגטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
שטיין, לייב, גלאַז	0.3%	0.2%
מעטאל	7.3	5.1
מאַשינען-אפאראטען	2.9	2.8
האַלץ	2.3	2.3
לעדער	3.2	4.0
טעקסטיל	0.9	0.8
בעקליידונג	53.9	57.9
פאַפּיר	0.6	0.3
ערנעהרונג	17.2	18.0
כעמיע	0.6	0.8
בוי	9.9	6.8
גראַפישע אינד.	0.3	0.6
רייניגונג	0.6	0.8

אלגעמיינע צאהל אינוואהנער (5.681 אויפגענומען אונטערנעהמונגען 294, פון זיי טעטיגע 277 צאהל בעשעפטיגטע פערזאנען 553, פון זיי - אייגענטימער 49.7%, מיטעהלפענדע סאמליען-ליען-מיטגלידער 14.3%, לויין-ארבייטער 36.0%, פון די לויין-ארבייטער זענען 51.3% יודען. פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראדוקציאָנס-קלאַסען:

אינטערנעהמונגען	בעשעפטיגטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
שטיין, לייב, גלאַז	1.0%	0.2%
מעטאל	5.8	5.1
מאַשינען-אפאראטען	4.1	3.3
האַלץ	3.4	28.8
לעדער	4.1	3.6
טעקסטיל	2.4	1.6
בעקליידונג	54.8	38.9
פאַפּיר	0.7	0.5
ערנעהרונג	9.5	7.8
כעמיע	2.4	2.5
בוי	10.2	6.1
רייניגונג	1.7	1.6

אין האַלץ-אינדוסטריע: אונטערנעהמונגען 10 (אלע טעטיג), פערזאנען 159, (אייגענטימער 5.0%, סאמליען-מיטגלידער 3.1%, לויין-ארבייטער 91.9%), לויין-ארבייטער יודען 37.0%. אויף די הויפט-פאָכען קומט אויס:

אינטערנעהמונגען	בעשעפטיגטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
פאַרניר-פאַבריקען	10.0%	46.5%
האַלץ-שטיפטען	10.0%	47.2%
		49.3%

אלגעמיינע צאהל אינוואהנער (2.901 אויפגענומען אונטערנעהמונגען 163, פון זיי טעטיגע 155 צאהל בעשעפטיגטע פערזאנען 422, פון זיי - אייגענטימער 35.3%, מיטעהלפענדע סאמליען-מיטגלידער 17.8%, לויין-ארבייטער 46.9%, פון די לויין-ארבייטער זענען 83.3% יודען. פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראדוקציאָנס-קלאַסען:

אינטערנעהמונגען	בעשעפטיגטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
מעטאל	7.4%	4.5%
מאַשינען-אפאראטען	1.2	0.7
האַלץ	0.6	0.5
לעדער	11.0	37.7
טעקסטיל	1.8	1.2
בעקליידונג	52.2	32.2
פאַפּיר	0.6	—
ערנעהרונג	6.2	7.1
כעמיע	3.1	3.8
בוי	14.1	10.7
רייניגונג	1.8	1.7

אלגעמיינע צאהל אינוואהנער (6.095 אויפגענומען אונטערנעהמונגען 198, פון זיי טעטיגע 175 אלגעמיינע צאהל בעשעפטיגטע פערזאנען 452, פון זיי - אייגענטימער 38.0%, מיטעהלפענדע דע סאמליען-מיטגלידער 23.9%, לויין-ארבייטער 38.1%, פון די לויין-ארבייטער זענען 90.1% יודען. פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראדוקציאָנס-קלאַסען:

אינטערנעהמונגען	בעשעפטיגטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
שטיין, לייב, גלאַז	0.5%	0.3%
מעטאל	8.6	7.1
מאַשינען-אפאראטען	1.5	1.3
האַלץ	1.0	0.7
לעדער	9.1	19.7
טעקסטיל	2.0	2.2
בעקליידונג	45.0	42.5
פאַפּיר	1.0	0.4

סקידעל

סאָקאלקא

אין „לעדער-אינדוסטריע“: אונטערנעמונגען 23 (אלע טעטיג), פערזאנען 105 (אייגענטימער 22,8%, פאמיליען-מיטגלידער 26,7%, לויין-ארבייטער 50,5%), לויין-ארבייטער יודען 83,0%.

אויף דן הויפט-פאכען קומט-אויס:

גארבעריי אונטערנעמה. 91,3%, בעשעפטגיטע פערזאנען 95,2%, לויין-ארב. 98,1%
וואלקעריי „ 4,3 „ „ 3,8 „ „ 1,9 „

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער. (4.080 אויפגענומען אונטערנעמונגען 212, פון זיי טע טיגע 206. צאָהל בעשעפטגיטע פערזאנען 739, פון זיי-אייגענטימער 28,2%, מיטהעלפענדע פא-מיליען-מיטגלידער 11,5%, לויין-ארבייטער 60,3%. פון דן לויין-ארבייטער זענען 77,3% יודען.

פון דן אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף דן בעזונדערע פראָדוקצאַנס-קלאַסען.

אונטערנעמונגען	בעשעפטגיטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
מעטאל	9,9 %	3,9 %
מאַשינען-אפאראטען	0,9 „	0,3 „
האַלץ	3,3 „	1,1 „
לעדער	24,1 „	60,5 „
טעקסטיל	1,9 „	1,4 „
בעקליידונג	31,6 „	17,8 „
פאַפיר	0,9 „	0,3 „
ערנעהרונג	8,5 „	6,9 „
כעמיע	3,3 „	2,7 „
בוי	13,7 „	3,8 „
רייניגונג	1,9 „	1,4 „

אין „לעדער-אינדוסטריע“: אונטערנעמונגען 51 (טעטיגע 46), פערזאנען 447 (אייגענטימער 11,4%, פאמיליען-מיטגלידער 2,2%, לויין-ארבייטער 86,4%), לויין-ארבייטער יודען 74,1%.

אויף דן הויפט פאכען קומט-אויס:

גארבעריי אונטערנעמה. 78,4%, בעשעפטגיטע פערזאנען 84,8%, לויין-ארב. 85,8%
לעדער צוריקטעריי „ 11,8 „ „ 9,6 „ „ 9,1 „
וואלקעריי „ 5,9 „ „ 5,1 „ „ 4,9 „

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער. (21.982 אויפגענומען אונטערנעמונגען 498, פון זיי טע טיגע 494. צאָהל בעשעפטגיטע פערזאנען 12.21, פון זיי-אייגענטימער 40,6%, מיטהעלפענדע פא-מיליען-מיטגלידער 13,2%, לויין-ארבייטער 46,2%. פון דן לויין-ארבייטער זענען 95,2% יודען.

פון דן אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט-אויס אויף דן בעזונדערע פראָדוקצאַנס-קלאַסען:

אונטערנעמונגען	בעשעפטגיטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
שטיין, ליים, גלאַז	0,2 %	— %
מעטאל	6,8 „	4,6 „
מאַשינען-אפאראטען	2,8 „	2,7 „
האַלץ	6,2 „	5,1 „
לעדער	2,6 „	2,3 „
טעקסטיל	0,8 „	0,7 „
בעקליידונג	55,6 „	63,1 „
פאַפיר	0,8 „	0,2 „
ערנעהרונג	7,7 „	14,0 „
כעמיע	1,4 „	1,6 „
בוי	12,9 „	2,5 „
גראַפישע אַנד.	0,8 „	1,8 „
רייניגונג	1,4 „	1,4 „

מיכאלאָווא.

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (3.594 אויפגענומען אונטערנעמונגען 64, פון זיי טעטיגע 54. צאָהל בעשעפטגיטע פערזאנען 262, פון זיי-אייגענטימער 13,7%, מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער 7,6%, לויין-ארבייטער 78,7%, פון דן לויין-ארבייטער זענען 51,0% יודען.

פון דן אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף דן בעזונדערע פראָדוקצאַנס-קלאַסען:

אונטערנעמונגען	בעשעפטגיטע פערזאנען	לויין-ארבייטער
מעטאל	4,7%	3,1%
לעדער	3,1 „	1,1 „
טעקסטיל	42,2 „	66,8 „
בעקליידונג	29,7 „	19,5 „
ערנעהרונג	10,9 „	6,4 „
בוי	7,8 „	2,7 „
רייניגונג	1,6 „	0,4 „

אין „טעקסטיל-אינדוסטריע“: אונטערנעמונגען 27 (טעטיגע 19), פערזאנען 175 (אייגענטימער 1,7%, פאמיליען-מיטגלידער 1,1%, לויין-ארבייטער 97,2%), לויין-ארבייטער יודען 41,2%.

אויף דן הויפט-פאכען קומט אויס:

רייטעריי אונטערנעמה. 3,7%, בעשעפטגיטע פערזאנען „ „ „ 3,4 „ „ 32,4 „
שפּאַנלעריי „ 11,1 „ „ „ „ „ 51,2 „
וועבעריי „ 70,4 „ „ „ „ „ 15,3 „
אפרעטור „ 3,7 „ „ „ „ „ „

קרינקי.

לאַמזשע.

סוף די אָנגעגעבענע אַלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פּראָדוקציע־אָנס-קלאַסען:

אונטערנעמונגען	בעשעפטיגטע פּערזאָנען	לוי־אַרבייטער
שטיין, ליים, גלאָז	1,0 %	0,3 %
מעטאַל	8,9 "	3,6 "
מאַשינען-אַפּאַראַטען	1,0 "	0,3 "
האַלץ	2,0 "	26,0 "
לעדער	1,0 "	0,3 "
טעקסטיל	43,6 "	59,3 "
בעקליידונג	28,7 "	13,1 "
ערנעהרונג	5,0 "	3,9 "
כעמיע	1,0 "	0,3 "
בוי	6,9 "	3,0 "
רייניגונג	1,0 "	0,3 "

אין טעקסטיל-אינדוסטריע: אונטערנעמונגען 44 (טעטיגע 27), פּערזאָנען 164 (אייגענטיג-מער 12,8%, פּאַמליען-מיטגלידער—לוי־אַרבייטער 87,2%), לוי־אַרבייטער יודען 56,6%.

אויף די הויפט-פּאַכען קומט אויס:

אונטערנעמונגען	בעשעפטיגטע פּערזאָנען	לוי־אַרבייטער
רייסעריי	2,3 %	— %
וואָל-בערשטעריי	2,3 "	— "
שפּינעריי	15,9 "	28,0 "
וועבעריי	65,9 "	23,8 "
אַפּרעטור	11,4 "	35,7 "

אַלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (34.916⁰) אויפגענומען אונטערנעמונגען 1.273, פון זיי טעטיגע 1.144. צאָהל בעשעפטיגטע פּערזאָנען 3.719, פון זיי — אייגענטימער 29,6%, מיטהעלפענדע פּאַמליען-מיטגלידער 7,4%, לוי־אַרבייטער 63,0%. פון די לוי־אַרבייטער זענען 83,2% יודען.

פון די אָנגעגעבענע אַלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פּראָדוקציע־אָנס-קלאַסען:

אונטערנעמונגען	בעשעפטיגטע פּערזאָנען	לוי־אַרבייטער
שטיין, ליים, גלאָז	0,5 %	0,3 %
מעטאַל	6,6 "	3,6 "
מאַשינען-אַפּאַראַטען	2,6 "	2,5 "
האַלץ	4,4 "	5,2 "

אונטערנעמונגען	בעשעפטיגטע פּערזאָנען	לוי־אַרבייטער
לעדער	2,2 %	2,4 %
טעקסטיל	1,2 "	0,8 "
בעקליידונג	47,7 "	18,7 "
פּאַפּיר	1,6 "	2,6 "
ערנעהרונג	11,2 "	45,8 "
כעמיע	2,0 "	10,3 "
בוי	13,9 "	1,8 "
גראַפֿישע אינד.	2,1 "	1,9 "
רייניגונג	3,5 "	2,2 "
פּערזאָנלעכע אָנשטאַלען	0,4 "	1,5 "
צענטראַלעס פאַר קראַפּט	0,2 "	2,0 "

אין האַלץ-אינדוסטריע: אונטערנעמונגען 56 (טעטיגע 46), פּערזאָנען 169 (אייגענטימער 24,8%, פּאַמליען-מיטגלידער 3,0%, לוי־אַרבייטער 72,2%), לוי־אַרבייטער יודען 43,4%.

אויפן פּראָדוקציע־אָנס-פּאַך „טאַרטאַקען“ קומט אויס: אונטערנעמונגען 3,6%, בעשעפטיגטע פּערזאָנען 55,0%, לוי־אַרבייטער 76,2%.

אין „ערנעהרונג-אינדוסטריע“: אונטערנעמונגען 143 (טעטיגע 121), פּערזאָנען 1.288 (אייגענטימער 8,2%, פּאַמליען-מיטגלידער 8,5%, לוי־אַרבייטער 83,3%), לוי־אַרבייטער יודען 94,9%.

אויפן פּראָדוקציע־אָנס-פּאַך „טאַבאַק און טאַבאַק-אויסאַרב.“ קומט אויס: אונטערנעמונגען 2,8%, בעשעפטיגטע פּערזאָנען 51,2%, לוי־אַרבייטער 61,2%.

יאַשאָוואָוקאַ

אַלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (נישט פּעסטגעשטעלט) אויפגענומען אונטערנעמונגען 94 (אַלע טעטיג). צאָהל בעשעפטיגטע פּערזאָנען 214, פון זיי — אייגענטימער 44,4%, מיטהעלפענדע פּאַמליען-מיטגלידער 24,3%, לוי־אַרבייטער 31,3%. פון די לוי־אַרבייטער זענען 85,1% יודען.

פון די אָנגעגעבענע אַלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פּראָדוקציע־אָנס-קלאַסען:

אונטערנעמונגען	בעשעפטיגטע פּערזאָנען	לוי־אַרבייטער
מעטאַל	8,5 %	1,5 %
לעדער	24,5 "	79,1 "
טעקסטיל	1,1 "	— "
בעקליידונג	43,6 "	16,4 "
פּאַפּיר	1,1 "	— "
ערנעהרונג	9,6 "	3,0 "
בוי	7,4 "	— "
רייניגונג	4,2 "	— "

גראַדנאַ

אַלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (34.916⁰) אויפגענומען אונטערנעמונגען 1.273, פון זיי טעטיגע 1.144. צאָהל בעשעפטיגטע פּערזאָנען 3.719, פון זיי — אייגענטימער 29,6%, מיטהעלפענדע פּאַמליען-מיטגלידער 7,4%, לוי־אַרבייטער 63,0%. פון די לוי־אַרבייטער זענען 83,2% יודען.

פון די אָנגעגעבענע אַלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פּראָדוקציע־אָנס-קלאַסען:

אינטערנעמאנאלע	בעשעפטיגטע פערזאנען	לויף-ארבייטער
4,1 %	3,2 %	— %
1,4 "	1,2 "	— "
0,7 "	0,4 "	— "
51,7 "	53,8 "	66,7 "
0,7 "	0,4 "	— "
10,9 "	13,5 "	12,0 "
3,4 "	6,4 "	5,3 "
15,6 "	9,2 "	— "
0,7 "	2,0 "	5,3 "
2,7 "	3,6 "	6,7 "

ציעכאנאווייען.

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (3.279) אויפגענומען אונטערנעמונגען 225, פון זיי טע-
טיגע 215, צאָהל בעשעפטיגטע פערזאָנען 435, פון זיי—אייגענטומער 49,7%, מיטהעלפענדע פא-
מיליען-מיטגלידער 14,0%, לויף-ארבייטער 36,3%, פון די לויף-ארבייטער זענען 94,9% יודען.
פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראָדוקציאָנס-
קלאַסען:

אינטערנעמאנאלע	בעשעפטיגטע פערזאָנען	לויף-ארבייטער
6,7 %	7,1 %	8,9 %
4,9 "	5,1 "	7,0 "
1,3 "	1,1 "	— "
1,8 "	0,2 "	— "
47,1 "	49,7 "	57,0 "
1,8 "	0,7 "	— "
18,7 "	19,5 "	10,1 "
1,8 "	2,8 "	5,0 "
13,3 "	11,5 "	11,4 "
2,7 "	2,3 "	0,6 "

גאַניאָנדו.

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (2.644) אויפגענומען אונטערנעמונגען 127, פון זיי טע-
טיגע 117, צאָהל בעשעפטיגטע פערזאָנען 204, פון זיי—אייגענטומער 57,4%, מיטהעלפענדע פא-
מיליען-מיטגלידער 22,1%, לויף-ארבייטער 20,5%, פון די לויף-ארבייטער זענען 88,1% יודען.
פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראָדוקציאָנס-
קלאַסען:

אינטערנעמאנאלע	בעשעפטיגטע פערזאָנען	לויף-ארבייטער
8,6 %	9,8 %	9,5 %
1,6 "	1,5 "	— "
1,6 "	1,5 "	— "
1,6 "	— "	— "
3,9 "	3,4 "	— "
52,0 "	46,6 "	54,8 "
15,7 "	22,1 "	31,0 "
2,4 "	4,3 "	4,7 "
5,5 "	3,4 "	— "
1,6 "	2,5 "	— "
5,5 "	4,9 "	— "

גראיעווא.

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (7.361) אויפגענומען אונטערנעמונגען 174, פון זיי טע-
טיגע 168, צאָהל בעשעפטיגטע פערזאָנען 367, פון זיי—אייגענטומער 45,8%, מיטהעלפענדע פא-
מיליען-מיטגלידער 12,8%, לויף-ארבייטער 41,4%, פון די לויף-ארבייטער זענען 94,7% יודען.
פון די אָנגעגעבענע אלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראָדוקציאָנס-
קלאַסען:

אינטערנעמאנאלע	בעשעפטיגטע פערזאָנען	לויף-ארבייטער
7,5 %	7,4 %	6,6 %
1,2 "	0,8 "	0,7 "
2,3 "	2,5 "	2,6 "
3,4 "	2,7 "	— "
1,7 "	1,6 "	2,0 "
39,7 "	45,2 "	57,2 "
1,1 "	1,4 "	— "
22,4 "	21,0 "	15,8 "
2,3 "	2,7 "	3,9 "
15,0 "	10,4 "	6,6 "
1,1 "	1,9 "	2,0 "
2,3 "	2,5 "	2,6 "

האַראָדאָק (גרודעק).

אלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (4.422) אויפגענומען אונטערנעמונגען 101, פון זיי טע-
טיגע 78, צאָהל בעשעפטיגטע פערזאָנען 335, פון זיי—אייגענטומער 23,3%, מיטהעלפענדע פא-
מיליען-מיטגלידער 4,8%, לויף-ארבייטער 71,9%, פון די לויף-ארבייטער זענען 67,6% יודען.

פראדוקציע-קלאסע	אונטערנעמערן מיט א פערקלענערטער אָדער אָבערשטער פראדוקציע, צווישן:						
	מאָנעטל און מאַשינען	מאָנעטל אין רוי-שטאָק	מאָנעטל אין קוואַרטל-אַרבייטער	מאָנעטל אין אומ-אַרבייטער	מאָנעטל אין אומ-אַרבייטער	מאָנעטל אין אומ-אַרבייטער	מאָנעטל אין אומ-אַרבייטער
שטיין, ליים, גלאָז	4,3	4,3	13,0	17,4	30,4	-	-
מעטאַל	6,1	9,4	2,5	14,5	11,7	2,3	7,1
מאַשינען-אַפאַראַטען	3,3	6,7	0,8	10,8	11,7	0,8	4,2
האַלץ	3,2	7,0	0,6	13,3	27,8	3,2	3,8
לעדער	3,3	25,8	25,4	46,9	26,9	1,1	4,7
טעקסטיל	24,6	5,7	0,6	29,7	20,6	1,1	13,7
בעקליידונג	3,9	2,1	1,1	11,2	18,6	4,1	2,0
פאַפיר	3,7	11,1	1,9	14,8	44,4	-	9,3
ערנעהרונג	2,7	3,3	0,6	12,7	12,5	1,3	1,1
כעמיע	-	6,7	-	10,1	10,1	-	2,2
בוי	2,0	2,4	0,5	7,0	29,3	5,9	1,3
גראַפישע אַנד.	15,1	13,2	3,8	13,2	34,0	5,7	7,5
רייניגונג	4,6	-	0,7	9,8	12,4	2,0	5,9
פערזוואַרט-אַנשטאַלען	-	-	-	-	-	-	-
צענטראַלעס פאַר קראַפט	-	-	-	-	-	-	-

אונטערנעמערן

טאָבעלע A. 1. און A. 1.

די טאָבעלען A. 1. און A. 1. (144—159) ענטהאַלטען ידיעות וועגען די בעזונדערע שטעדט פון ביאַליסטאָקער וואַיעוואָדסטווע מיט 5.155 אונטערנעמערן.

אַלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (8.788^{*)} אויסגענומען אונטערנעמערן 152, פון זיי טע-טנגע-146. צאָהל בעשעפטיגטע פערזאָנען 368, פון זיי-אייגענטימער-40,5%, מיטהעלפענדע פאַמיליען-מיטגלידער-10,3%, לוי אַרבייטער-49,2%. פון די לוי אַרבייטער זענען 83,9% יודען.

פון די אָנגעגעבענע אַלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען:

קלאסע	אונטערנעמערן	בעשעפטיגטע פערזאָנען	לוי אַרבייטער
שטיין, ליים, גלאָז	0,7%	1,4%	1,7%
מעטאַל	8,5%	6,0%	3,9%
מאַשינען-אַפאַראַטען	3,3%	2,4%	1,7%
לעדער	2,6%	5,4%	6,6%
טעקסטיל	2,6%	1,6%	0,5%
בעקליידונג	39,5%	34,0%	29,3%
פאַפיר	0,7%	0,3%	-
ערנעהרונג	26,3%	36,4%	45,8%
כעמיע	2,0%	2,7%	2,8%
בוי	8,5%	4,6%	1,7%
גראַפישע אַנד.	2,0%	1,6%	1,7%
רייניגונג	3,3%	3,5%	4,4%

ביעלסק

אַלגעמיינע צאָהל איינוואָהנער (4.778^{*)} אויסגענומען אונטערנעמערן 147, פון זיי טע-טנגע-145. צאָהל בעשעפטיגטע פערזאָנען 251, פון זיי-אייגענטימער 57,8%, מיטהעלפענדע פאַמיליען-מיטגלידער-12,3%, לוי אַרבייטער 29,9%. פון די לוי אַרבייטער זענען 93,3% יודען.

פון די אָנגעגעבענע אַלגעמיינע צאָהלען קומט אויס אויף די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען:

קלאסע	אונטערנעמערן	בעשעפטיגטע פערזאָנען	לוי אַרבייטער
מעטאַל	5,4%	4,0%	1,3%
מאַשינען-אַפאַראַטען	2,7%	2,4%	2,7%

^{*} די צאָהלען אַלגעמיינע בעשעפטיגטע פאַר די שטאָט פון ביאַליסטאָקער וואַיעוואָדסטווע זענען געווען געוואָרן פון סטאַטיסטישע-העכט פון סטאַטיסטישען הויפט-אַמט (ב. V, העכט 5, 1922). העלפער ענטהאַלט די פאַרלויפנע פערזאָנען פון דער אַלגעמיינער סטאַטיסטישע-העלפער פון 1921.

די צונויפשוטעלונג ווייזט, אַז אויסער די אויבערנאָגעוויזענע סיבות (מאַנגעל אין אומזאַץ-קאַפיטאַל און מאָנגעל אין אָבערהער), האָבען אין די פראדוקציע-קלאסען „טעקסטיל“ און „לע-דער“ פערזאָנען דאָס פערקלענערטע פראדוקציע אין אַ בעדייטענדער צאָהל אונטערנעמערן (30,3% און 38,9%) „אַנדערע סיבות“. אונטער די דאָזיגע סיבות דאַרפען פערשטאַנען ווערען ביי „טעקסטיל“ הויפטזעכליך צושטערונג פון געביידעס און עהנליכע סיבות און ביי „לעדער“ הויפט-זעכליך סעקוועסטער פון די רוי-שטאָלען און פאַרטיגע אויסאַרבייטונגען, ווי אויך די ספעציעלע בערגעצונגען אין דער „גאַרבעריי-אינדוסטריע“ אין 1920 און 1921.

ט א ב ע ל ע XXI.

טאבעלע XXI (ו. 138-139) ענטהאלט די אָנגאַבען פֿון די אייגענטימער וועגען די סיבות פֿון פערקלענערען אָדער אָבשטעלען די פראָדוקציע אין זייערע אונטערנעהמונגען.

א בעדייטענדער טייל אייגענטימער האָבען אָנגעגעבען, אַז אויף דעם אָבשטעלען אָדער פערקלענערען די פראָדוקציע אין זייערע אונטערנעהמונגען האָט געוויקט נישט איין בעשטימטע סיבה, נאָר גלייכצייטיג אַ גאַנצע רייע פערשידענע סיבות.

די טאבעלע XXI גיט דעריבער אָן, נישט די צוטיילונג פֿון די אונטערנעהמונגען לויט די סיבות, וועלכע האָבען אויסשליסליך אַליין פעראורזאכט די פערקלענערונג פֿון דער פראָדוקציע, נאָר די צאָהל אונטערנעהמונגען, ביי וועלכע די אָדער אַנדערע סיבה האָט אויך מיטגעוויקט אויף פערקלענערען אָדער אינגאַנצען אָבשטעלען די פראָדוקציע. דאָס בעדייט, אַז איין און דיזעלבע אונטערנעהמונג קען פיגורירען אין 2 און מעהר רובריקען. צוליב דעם איז אין דער טאבעלע XXI נישט אָנגעגעבען קיין סומירונגען, ווייל דער סך-הכל פֿון אַזאַ סומירונג וואָלט געווען גרעסער ווי די וויקליכע צאָהל אונטערנעהמונגען, וואו די פראָדוקציע האָט זיך אָמגעשטעלט אָדער פערקלענערט.

פֿון די 5.155 טעטיגע און נישט-טעטיגע אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען אויפגענומען אין ביאליסטאָקער וואַיעוואדסטווע בעת דער צעהלונג 1921, איז די פראָדוקציע געוואָרען אָבגעשטעלט אָדער פערקלענערט:

סיבות פֿון אָבשטעלען אָדער פערקלענערען די פראָדוקציע.

צוליב מאַנגעל אין מאַשיןען	225	אונטערנעהמונגען ד. ה.	4,4 %
רוי-שטאָפען	244	"	4,7 "
קוואַליפֿיצירטע אַרבייטער	61	"	1,2 "
אומזאַץ-קאַפּיטאַל	707	"	13,7 "
אַבנעהמער	997	"	19,3 "
מיליטער-דינסט	183	"	3,5 "
עוואַקואַציע און היימלאָזיקייט	128	"	2,5 "
אַנדערע סיבות	442	"	8,6 "

פֿון די דאָזיגע אָנגאַבען איז צו זעהען, אַז ביי דער גרעסטער צאָהל אונטערנעהמונגען איז די פראָדוקציע פערקלענערט אָדער אָבגעשטעלט געוואָרען צוליב מאַנגעל אין אימזאַץ-קאַפּיטאַל - 13,7% און אין אָבנעהמער - 19,3%.

די איבעריגע סיבות האָבען נאָר ביי נישט גרויסע צאָהלען אונטערנעהמונגען מיטגעוויקט אויף פערקלענערען די פראָדוקציע.

פראָדוקציע-קלאַס	% אונטער-נעהמונגען	% אַרבייטער
שטיין, ליים, גלאַז	42,1	36,7
מעטאַל	43,5	48,1
מאַשיןען-אַפּאַראַטען	41,9	70,3
האַלץ	41,1	25,7
לעדער	41,9	46,2
טעקסטיל	29,6	82,0
בעקליידונג	41,5	52,6
פאַפּיר	44,7	6,2
ערנעהרונג	35,4	11,2
כעמיע	19,0	63,1
בוי	42,9	41,1
גראַפֿישע אינד.	21,2	25,0
ריינגונג	35,1	36,2
פערוויילונגס-אַנשטאַלען	—	—
צענטראַלעס פאַר קראַפט	—	—

אין 5 פראָדוקציע-קלאַסען - „שטיין, ליים, גלאַז“, „האַלץ“, „פאַפּיר“, „ערנעהרונג“ און „בוי“ זעהען מיר אַנ'אומגעקעהרטע ערשיינונג ד. ה. דער פראָצענט אונטערנעהמונגען, וועמענס אייגענטימער ס'געהערען צו פאַך-אַרגאַניזאַציעס, איז גרעסער, ווי דער פראָצענט בעשעפֿטיגטע אין זיי לויט אַרבייטער.

ט א ב ע ל ע XIX

טאבעלע XIX (136-137) גיט אן ידיעות וועגען דער אָנגעהערִיגקײט פֿון דײַ אונטער-
נעהמונגען צו פּאָך-פּעראַייניגונגען.

פֿון דײַ אײגענטימער פֿון 4.839 טעטיגע אונטערנעהמונגען האָבען געהערט צו פּאָך-פּעראַיי-
נען נאָר דײַ אײגענטימער פֿון 1.934 אונטערנעהמונגען ד. ה. 40,0%.

פֿאַר דײַ אײנצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען האָבען מײַר פֿאַלגענדע אָנגאַבען:

פּאַפּיר	21	אונטערנעהמונגען ד. ה. 44,7%
מעטאַל	164	43,5 "
בױ	240	42,9 "
שטיין, לײם, גלאַז	8	42,1 "
מאַשײנען-אַפּאַראַטען	49	41,9 "
לעדער	103	41,9 "
בעקליידונג	966	41,5 "
האַלץ	60	41,1 "
ערנעהרונג	206	35,4 "
רײניגונג	53	35,1 "
טעקסטיל	37	29,6 "
גראַפֿישע אײַנד.	11	21,2 "
כעמיע	16	19,0 "
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	-	-
צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט	-	-

ווי ס'איז צו זעהן פֿון דער אָנגעגעבענער צונויפֿשטעלונג, איז כמעט אין אַלע פּראָדוק-
צאַנס-קלאַסען אָרגאַניזירט אין פּאָך-פּעראַיינען אַ גאַנץ בעדייטענדער טײל אײגענטימער פֿון דײַ אונ-
טערנעהמונגען.

אין דײַ 40,0% אונטערנעהמונגען, וועמענס אײגענטימער געהערען צו פּאָך-אָרגאַניזאַציעס,
זענען געווען קאַנצענטרירט 2.903 לײַן-אַרבייטער, ד. ה. 42,9%. פֿין דעם איז צו זעהן, אַז דײַ
אונטערנעהמונגען פֿון פּאָך-אָרגאַניזירטע אײגענטימער בעשעפֿטיגען דורכשניטליך אַ גרעסערע צאָהל
לײַן-אַרבייטער, ווי דײַ אַבעריגע אונטערנעהמונגען.

אויך אין דער מערהייט פּראָדוקצאַנס-קלאַסען ענטהאַלט דײַ גרופּע אונטערנעהמונגען מיט
פּאָך-אָרגאַניזירטע אײגענטימער אַ גרעסערען פּראָצענט לײַן-אַרבייטער ווי אונטערנעהמונגען, אַזוי
זעהן מײַר אין דער פֿאַלגענדער צונויפֿשטעלונג:

אַחן פּרײַז-וואַהנונג אין אַרבייטס-לאַקאַל	מיט פּרײַז-וואַהנונג אין אַרבייטס-לאַקאַל	האַלץ
4,8	1,3	
6,3	2,3	לעדער
8,3	1,6	טעקסטיל
2,2	1,6	בעקליידונג
3,2	1,5	פּאַפּיר
4,7	2,5	ערנעהרונג
5,4	3,6	כעמיע
1,5	1,7	בױ
2,9	1,0	גראַפֿישע אײַנד.
2,2	2,7	רײניגונג
7,2	-	פּערוויילונגס-אַנשטאַלען
23,5	-	צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט

דײַ צונויפֿשטעלונג ווייזט, אַז כמעט אין אַלע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען איז דער דורכשניט
בעשעפֿטיגטע פּערוואָנען אין דײַ אונטערנעהמונגען, וואו דער אַרבייטס-לאַקאַל דײַנט אויסשליסליך צו
אַרבייטס-צוועקען, אַ בעדייטענד-גרעסערער, ווי אין דײַ אונטערנעהמונגען, וואו דער אַרבייטס-לאַקאַל
ווערט בענוצט אויך אַלס פּרײַז-וואַהנונג.

לײַן-אַרבייטער אין דײַ
אונטערנעהמונגען מיט פּאָך-
אָרגאַניזירטע אײגענטימער.

טאבעלע XVII

טאבעלע XVII (134—135) גיט אן די צאהל אונטערנונגען אין וועלכע דער אר-
בייטס-לאקאל ווערט גלייכצייטיג בענוצט אלס פריוואט-וואנהונג, ווי אויך די צאהל פערזאנען (אייגענטומער,
פאמיליען-מיטגלידער און לוי-ארבייטער), וועלכע זענען אין די דאזיגע אונטערנונגען בעשעפטיגט.
דורך דער צעהלונג 1921 איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אין 902 ד. ה. 18,6% פון דער
אלגעמיינער צאהל אונטערנונגען ווערט דער ארבייטס-לאקאל בענוצט אויך אלס פריוואט-וואנהונג.
די ענטשפּרעכענדע אָנגאַבען פאַר די איינצעלנע פּראָדוקציע־קלאַסען זענען:

פאפיר	14	אונטערנונגען ד. ה.	29,8%
בעקליידונג	683	"	29,4
ריינגונג	18	"	11,9
ערנעהרונג	63	"	10,8
לעדער	24	"	9,8
האַלץ	13	"	8,9
בוי	46	"	8,2
טעקסטיל	10	"	8,0
גראַפֿישע אינד.	4	"	7,7
כעמיע	5	"	6,0
מעטאל	18	"	4,8
מאַשינען-אַפּאַראַטען	4	"	3,4
שטיין, ליים, גלאַז	—	—	—
פּערוויילונגס-אַנשט.	—	—	—
צענטראַלעס פאַר קראַפֿט	—	—	—

פון דער צונויפּשטעלונג איז צו זעהן, אז גרעסערע טיילען אונטערנונגען מיט פריוואט-
וואנהונג אין ארבייטס-לאקאל זענען פארהאן נאָר אין די פּראָדוקציע־קלאַסען „פּאַפּיר“ (29,8%)
און „בעקליידונג“ (29,4%). אין די איבעריגע פּראָד-קלאַסען וואַקעלט זיך דער פּראָצענט אונטער-
נונגען מיט פריוואט-וואנהונג אין ארבייטס-לאקאל פון 0,0% ביז 11,9%.

אין 902 אונטערנונגען, וואו דער ארבייטס-לאקאל ווערט אויך בענוצט אלס פריוואט-
נונגען מיט פריוואט-וואנהונג, זענען געווען בעשעפטיגט 1.501 ד. ה. 11,2% פון דער אלגעמיינער צאהל בעשעפטיגטע
פּערזאָנען.

אין די איינצעלנע פּראָדוקציע־קלאַסען בעקומען מיר פּאַלגענדע צאַהלען פאַר די פּער-
זאָנען אין די אונטערנונגען מיט פריוואט-וואנהונג אין ארבייטס-לאקאל:

בעקליידונג	1.061 ד. ה.	22,3%
פּאַפּיר	21	16,4
ריינגונג	49	14,4
בוי	76	9,2
ערנעהרונג	156	6,0
כעמיע	18	4,1
לעדער	55	3,8
מעטאל	23	3,4
גראַפֿישע אינד.	4	2,8
האַלץ	17	2,6
מאַשינען-אַפּאַראַטען	5	2,0
טעקסטיל	16	1,6
שטיין, ליים, גלאַז	—	—
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	—	—
צענטראַלעס פאַר קראַפֿט	—	—

פון דער צונויפּשטעלונג איז צו זעהן, אז אין די 18,6% אונטערנונגען מיט פריוואט-
וואנהונג אין ארבייטס-לאקאל איז געווען קאָנצענטרירט סך-הכל 11,2% פון דער אלגעמיינער צאהל
בעשעפטיגטע פּערזאָנען.

אין די בעוונדערע פּראָדוקציע־קלאַסען איז אין די דאָזיגע אונטערנונגען קאָנצענ-
טרירט א גרעסערע צאהל פּערזאָנען נאָר אין „בעקליידונג“ (22,3%), „פּאַפּיר“ (16,4%) און „רייני-
גונג“ (14,4%).

אין אלע איבעריגע פּראָדוקציע־קלאַסען וואַקעלט זיך דער פּראָצענט פון די בעשעפטיגטע
פּערזאָנען וועלכער קומט אויס אויף די אָנגעוויזענע אונטערנונגען, פון 0,0% ביז 9,2%.

אויף איין אונטערנונגען, וואו דער ארבייטס-לאקאל דינט אויך אלס פריוואט-וואנהונג,
קומט אויס דורכשניטליך 1,7 בעשעפטיגטע פּערזאָנען; פאַר די איבעריגע אונטערנונגען בעטרעפט
דער דורכשניט 3,0.

דורכשניטס-צאהל בעשעפ-
טיגטע פּערזאָנען אין 1
אונטערנונגען מיט פּריו-
ואט-וואנהונג אין ארבייטס-
לאקאל.

אין די איינצעלנע פּראָדוקציע־קלאַסען בעקומען מיר פּאַלגענדע דורכשניטס-צאַהלען פאַר
די איבענדערמאָהנטע צוויי קאַטעגאָריעס אונטערנונגען:

אָהן פריוואט-וואנהונג אין ארבייטס-לאקאל	מיט פריוואט-וואנהונג אין ארבייטס-לאקאל	
—	—	שטיין, ליים, גלאַז
1,3	—	מעטאל
1,2	—	מאַשינען-אַפּאַראַטען

ס'איו כדאי אָנצוווייזען, אַז אין פּאָך „וועבעריי“ ווערט אין דער איבערוויגענדער מערה-
 הייט (87,5%) אונטערנעהמונגען געאַרבייט אויף אַקאַרד; אין 12,5% אונטערנעהמונגען אַזוי דער
 לוינ-סיסטעם אַ געמישטער, ד. ה. אין טייל לוינ-אַרבייטער אַרבייט אויף אַקאַרד און אַ צווייטער
 טייל, וועלכער געהערט צו אַנאַנדער קאַטעגאָריע אַרבייט אויף צייט-לוינ; אונטערנעהמונגען, וואָס
 אַרבייטען אויסשליסליך אויף צייט-לוינ זענען אין דעם פּאָך נישט פאַרהאַן.

אויף איין אונטערנעהמונג מאַכט אויס דורכשניטליך לוינ-אַרבייטער:

- 2.8 אין דער גרופע מיט צייט-לוינ-סיסטעם
- 2.3 אַקאַרד
- 16,8 אַקאַרד און צייט-לוינ

דורכשניט לוינ-אַרבייטער
 אויף 1 אונטערנעהמונג
 פון די פערשדענע קאַ-
 טעגאָריעס.

אין די איינצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען האָבען מיר פּאָלגענדע דורכשניטס-צאָהלען לוינ-
 אַרבייטער אויף איין אונטערנעהמונג פון די דריי קאַטעגאָריעס:

מיט צייט-לוינ	מיט אַקאַרד	מיט צייט-לוינ און אַקאַרד	
3,9	2,5	28,0	שטיין, ליים, גלאַז
1,6	1,0	11,0	מעטאַל
1,4	2,0	46,0	מאַשינען-אַפאַראַטען
8,5	—	11,7	האַלץ
4,4	4,2	10,6	לעדער
17,2	2,7	28,6	טעקסטיל
1,8	2,0	4,0	בעקליידונג
10,3	1,0	—	פאַפּיר
3,8	1,9	113,2	ערנעהרונג
7,5	4,4	—	כעמיע
1,5	1,2	6,0	בוי
2,4	1,0	—	גראַפישע אינד.
1,4	1,5	2,0	רייניגונג
6,8	—	—	פּערוויילונגס-אַנשטאַלעטען
23,5	—	—	צענטראַלעס פאַר קראַפט

ווי ס'איז צו זעהען פון די צונויפשטעלונגען, גיבען די אונטערנעהמונגען מיט אַ געמישטען
 לוינ-סיסטעם (אַקאַרד און צייט-לוינ) דעם גרעסטען דורכשניט לוינ-אַרבייטער אויף איין אונטערנעהמונג.

ט א ב ע ל ע XVI

די טאַבעלע XVI (ז. 132-133) גיט אָן ידיעות וועגען דעם לוינ-סיסטעם, וועלכער ווערט
 אָנגעווענדעט אין די טעטיגע אונטערנעהמונגען „מיט לוינ-אַרבייטער“ אין די אונטערזוכטע 22 שטעדט
 פון ביאַליסטאָקער וואַעוואודסטווע.

פון די 1.962 טעטיגע אונטערנעהמונגען האָבען די לוינ-אַרבייטער געאַרבייט:

אין	אונטערנעהמונגען	ה. ה.	אויף צייט-לוינ (פון וואָך, מאָנאַט א. א. וו.)
1.711	87,2%	—	אַקאַרד
154	7,9%	—	אַקאַרד
95	4,8%	—	אַקאַרד און צייט-לוינ
2	0,1%	—	פּעהלען ידיעות.

פּאָלגענדע צונויפשטעלונג ענטהאַלט די ענטשפּרעכענדע אָנגאַבען פאַר די איינצעלנע פּראָ-
 דוקצאַנס-קלאַסען:

פּראָדוקצאַנס-קלאַס	אויף 100 אונטערנעהמונגען זענען געווען מיט		
	צייט-לוינ	אַקאַרד	אַקאַרד און צייט-לוינ
שטיין, ליים, גלאַז	70,0	20,0	10,0
מעטאַל	94,7	2,6	0,9
מאַשינען-אַפאַראַטען	95,8	2,1	2,1
האַלץ	94,4	—	5,6
לעדער	51,8	9,9	38,3
טעקסטיל	39,7	48,0	12,3
בעקליידונג	23,7	4,5	1,8
פאַפּיר	66,7	33,3	—
ערנעהרונג	91,9	6,2	1,9
כעמיע	88,4	11,6	—
בוי	94,5	4,4	1,1
גראַפישע אינד.	90,9	9,1	—
רייניגונג	69,5	28,1	2,4
פּערוויילונגס-אַנשטאַלעטען	100,0	—	—
צענטראַלעס פאַר קראַפט	100,0	—	—

פאָלגענדע צונויפשטעלונג ענטהאלט אָנגאבען פאר די בעזונדערע פראָדוקציע־אָנס-קלאַסען:

פראָדוקציע־אָנס-קלאַס	די אונטערנעמונגען פראָדוקציען אויך פאר:						
	קאָנסומענט	דעס-א-ליסט	הורט-סוחר	פאָבריקאַנט	פערמיט-לער	אַרמיי-דירעקט	אַרמיי-אונדירעקט
	א י י פ ר א צ צ ע נ ט ע ז נ						
שטיין, ליים, גלאַז	68,4	68,4	15,8	—	—	10,5	5,3
מעטאַל	99,7	8,5	1,3	8,5	0,8	2,1	1,9
מאַשינען-אַפאַראַטען	97,4	49,6	0,9	3,4	0,9	—	0,9
האַלץ	91,8	45,2	4,8	12,3	4,1	2,1	2,1
לעדער	45,5	73,2	43,5	34,1	1,6	2,8	0,8
טעקסטיל	44,8	28,0	4,0	48,0	41,6	8,0	4,8
בעקליידונג	95,6	15,0	0,4	7,3	0,2	0,3	0,1
פאַפיר	78,7	57,4	6,4	2,1	2,1	2,1	—
ערנעהרונג	72,2	63,1	7,9	7,0	0,9	4,3	1,7
כעמיע	90,5	72,6	17,9	—	—	1,2	—
בוי	100,0	5,7	—	4,7	1,6	2,1	2,3
גראַפישע אינד.	98,1	15,4	—	—	—	21,2	5,8
רייניגונג	96,7	2,6	0,7	—	—	—	—
פערוויילונגס-אַנשטאַלען	100,0	—	—	—	—	—	—
צענטראַלעס פאר קראַפט	100,0	—	—	—	—	—	—

פון דער צונויפשטעלונג איז צו זעהן, אַז כמעט אין אַלע פראָדוקציע־אָנס-קלאַסען בילדעט דער קאָנסומענט דעם הויפט-אַבנעהמער.

אַנ'אויסנאָהם בילדען די פראָדוקציע־אָנס-קלאַסען „לעדער“ און „טעקסטיל“. אין „לעדער“ איז דער הויפט-אַבנעהמער דער „דעטאַליסט“, פאַר וועלכען ס'אַרבייטען 73,2% אונטערנעמונגען; דער-נאָך געהט דער „הורט-סוחר“ מיט 43,5% און „פאָבריקאַנט“ מיט 34,1% אונטערנעמונגען.

אין דער „טעקסטיל-אינדוסטריע“ איז דער הויפט-אַבנעהמער (ביי די קלענערע אונטערנעמונגען) דער „פאָבריקאַנט“, פאַר וועלכען ס'אַרבייטען 48,0% אונטערנעמונגען; פאַרן „פערמיטלער“ קאָמסיאָנער) אַרבייטען 41,6% און פאַרן „דעטאַליסט“—28,0% אונטערנעמונגען.

ס'איז נויטיג אָנצוווייזן, אַז אין די הויפט-פאַכען פון כמעט אַלע גרעסערע פראָדוקציע־אָנס-קלאַסען איז דער הויפט-אַבנעהמער נישט דער דירעקטער „קאָנסומענט“, נאָר די אַנדערע אַרטען אָב-נעהמער.

דורכשניט לויט-אַרבייטער אויף I אונטערנעמונגען אין די פערטודענע קא-טעגאָריעס.

אויף איין אונטערנעמונג מאַכט אויס דורכשניטליך לויט-אַרבייטער:

אין דער קאַטעגאָריע, וואָס אַרבייט פאַרן	קאָנסומענט	לויט-אַרבייטער
דעטאַליסט	0,8	2,3
הורט-סוחר	7,4	—
פאָבריקאַנט	3,6	—
פערמיטלער	7,7	—
אַרמיי-דירעקט	8,5	—
אַרמיי-אונדירעקט	5,7	—
רעגירונגס, שטאַדטישע און געזעלש. אינסט.	7,5	—

די צונויפשטעלונג ווייזט, אַז דעם קלענסטען דורכשניט לויט-אַרבייטער אויף איין אונטער-נעהמונג גיבען די יעניגע אונטערנעמונגען, צווישען וועמענס אָבנעהמער ס'געפינט זיך דער דירעקטער קאָנסומענט.

אין דער קאַטעגאָריע, וואָס אַרבייט פאַרן	קאָנסומענט	לויט-אַרבייטער
דעטאַליסט	0,8	2,3
הורט-סוחר	7,4	—
פאָבריקאַנט	3,6	—
פערמיטלער	7,7	—
אַרמיי-דירעקט	8,5	—
אַרמיי-אונדירעקט	5,7	—
רעגירונגס, שטאַדטישע און געזעלש. אינסט.	7,5	—

אונטערנעמען	לוי-ארב.	אונטערנעמען	לוי-ארב.
100,0	100,0	100,0	100,0

טאבעלע XIV.

טאבעלע XIV (ז. 130-131) ענטהאלט ידעות וועגען די דירעקטע אָבנעהמער פון די אויסגעארבייטע פראָדוקטען.

אָלס אָבנעהמער פון די אויסגעארבייטע פראָדוקטען ווערט בעטראַכט דין ערשטע האַנד, ד. ה. דער אונמיטעלבארער אָבנעהמער פון דין אויסגעארבייטונגען.

אָ בעדייטענדער טייל פון די אויפגענומענע אונטערנעמענגען אין ביאָליסטיקער וואַיע-וואודסטווע פראָדוצירט איינצייטיג פאַר 2 און מער אַרטען אָבנעהמער. אין דער טאבעלע XIV איז דעריבער אָנגעגעבען נישט די צוטיילונג פון די אונטערנעמענגען לויט דעם אויסשליסליכען אָבנעהמער, נאָר די צאָהלען אונטערגעהמונגען, וועלכע אַרבייטען צווישען אַנדערע אויך פאַר דעם אָנגעצוויזענעם אַרט אָבנעהמער אין יעדער רובריק, ד. ה. אין פיעל פאַלען קען איין אונטערנעמענג גלייכצייטיג פיגורירען אין פערשידענע קאַטעגאָריעס. צוליב דעם איז אין דער טאבעלע XIV נישט אָנגעגעבען קיין סומירונגען פון די אונטערנעמענגען און לוי-אַרבייטער, ווייל דער סך-הכל פון אַזאַ סומירונג וואָלט געווען גרעסער, ווי די פאַקטישע צאָהל.

פֿון אַלע טעטיגע אונטערנעמענגען האָבען בעת דער צעהלונג פראָדוצירט:

פאַרן קאַנסומענט (*)	4.325	אונטערנעמענגען ד. ה. % 89,4
דעטאַליסט	1.231	25,4
הורט-סוחר	204	4,2
פאַבריקאַנט	435	9,0
פערמאַטלער	85	1,8
אַרמיי-דירעקט	86	1,8
אַרמיי-אונדירעקט	48	1,0
רעגירונגס, שטאַדטישע און		
געוועלשאַפטיכע אינסטיטוציעס	132	2,7

(*) זין ס'איז אָנגעוועזן אין דער איינצייטיג (ז. VII-X), איז אַלס קאַנסומענט בעט אַכט געהאָרען נישט נאָר דער פריוואַט-פערברויכער, נאָר אויך פראָדוצענטען פון אַנדערע פראָדוקציעס-צווייגען; אזוי איז פערשטאַנען געהאָרן אַלס „קאַנסומענט“ דער שניידער בנוגע אַ טעקסטיל-אונטערנעמענג אָדער סוסטער בנוגע אַ לעדער-פאַבריק.

די אונטערנעמענגען פראָדוצירען:						פראָדוקציעס-קלאַס
פון אייגענע רוי-מאַטעריאַלען		פון אייגענע און בעשטע-לערס רוי-מאַטעריאַלען		פון אייגענע רוי-מאַטעריאַלען		
אונטערנעמען	לוי-אַרב.	אונטערנעמען	לוי-אַרב.	אונטערנעמען	לוי-אַרב.	
אין פראָצענטען						
—	—	—	—	100,0	100,0	שטיין, ליים, גלאַז
—	2,1	80,4	90,2	19,6	7,7	מעטאַל
—	—	13,0	45,9	87,0	54,1	מאַשינען-אַפאַראַטען
0,4	2,7	16,6	70,6	83,0	26,7	האַלץ
1,7	6,1	30,6	57,3	67,7	36,6	לעדער
29,0	38,4	27,0	42,4	44,0	19,2	טעקסטיל
10,1	13,9	81,0	80,6	8,9	5,5	בעקליידונג
—	8,5	18,5	66,0	81,5	25,5	פאַפיר
2,1	1,9	26,5	17,9	71,4	80,2	ערנעהרונג
—	2,4	12,4	35,7	87,6	61,9	כעמיע
6,4	13,9	84,4	78,2	9,2	7,9	בוי
—	—	42,1	19,2	57,9	80,8	גראַפישע אינד.
—	—	9,5	15,9	90,5	84,1	ריינגונג
—	—	—	—	100,0	100,0	פערוויילונגס-אַנשטאַלט.
—	—	—	—	100,0	100,0	צענטראַלעס נאר קראַפט

שבת ארבייט אבעדייטענדער טייל (28,4%) לויין-ארבייטער יודען נאָר אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

אָרעסערען טייל לויין-ארבייטער יודען, וואָס ארבייטען שבת און זונטאָג טרעפען מיר נאָר אין די פראָדוקציע-קלאַסען: כעמיע - 14,1% און, צענטראַלעס פאר קראַפט - 37,5%.

בעדייטענדע טיילען לויין-ארבייטער יודען ארבייטען נישט שבת און נישט זון-טאָג אין די פראָדוקציע-קלאַסען: שטיין, ליים, גלאַז, 46,2%, טעקסטיל - 49,6%, כעמיע - 28,2%, רייניגונג - 17,6% און אין, צענטראַלעס פאר קראַפט - 62,5%.

כמעט אַלע פראָדוקציע-קלאַסען גיבען זעהר אַהויכען פראָצענט לויין-ארבייטער יודען, וואָס ארבייטען זונטאָג. אַנאָיסנאהם בילדעט, טעקסטיל, וואו זונטאָג ארבייטען נאָר 22,0% פון די לויין-ארבייטער יודען.

אין די איינצעלנע פאָכען פון דער האַלץ-אינדוסטריע זעהען מיר, אַז אין טאַראַקען ארבייטען שבת 31,9% און אין האַלץ-שטאַפּען 15,8% פון די לויין-ארבייטער יודען; אין די איינצעלנע פאָכען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע ארבייטען שבת אין שפּינעריי - 32,5% אין וועבעריי - 18,5% און אין אפרעטור - 69,6% לויין-ארבייטער יודען.

קלאַסע	נישט שבת, נישט זונטאָג	שבת אין זונטאָג	שבת	זונטאָג
שטיין, ליים, גלאַז	46,2	6	—	—
מעטאַל	—	—	—	—
מאַשינען-אַפאַראַטען	—	—	—	—
האַלץ	2,8	7	—	—
לעדער	0,6	4	0,3	2
טעקסטיל	49,6	115	—	—
בעקליידונג	0,3	5	—	—
פאַפּיר	—	—	—	—
ערנעהרונג	3,9	53	1,1	15
כעמיע	28,2	46	14,1	23
בוי	1,6	2	—	—
גראַפּישע אינד.	—	—	4,2	3
רייניגונג	17,6	18	9,8	10
פערווילונג-אַנשטאַלען	—	—	10,5	2
צענטראַלעס פאר קראַפט	62,5	5	37,5	3

פון דער צונויפשטעלונג אין צו זעהען, אַז אַ בערייטענדען פראָצענט אונטערנעהמונגען, וואָס זענען טעטיג שבת האָבען נאָר די פראָדוק-קלאַסען: שטיין, ליים, גלאַז (158%) און טעקסטיל (26,4%). שבת און זונטאָג זענען טעטיג, אויסער די 2 אונטערנ. פון צענטראַלעס פאר קראַפט אויך בעדייטענדע טיילען פון די פראָדוקציע-קלאַסען: לעדער (30,5%) און גראַפּישע אינד. (28,8%). נישט שבת און נישט זונטאָג זענען נישט טעטיג אַ גרעסערער פראָצענט אונטערנעהמונגען נאָר אין די פראָדוקציע-קלאַסען טעקסטיל (22,4%) און רייניגונג (10,6%). אין אַלע פראָדוקציע-קלאַסען בילדען דעם גרעסטען טייל די אונטערנעהמונגען, וואָס זענען טעטיג זונטאָג.

צווישען די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען פאָכען זעהען מיר בעדייטענדע אונטערשידען. אַזוי צ. ב. די ציגילעניעס און קאכעל-פאַבריקען (פראָד. קל. שטיין, ליים, גלאַז) זענען אַלע טעטיג שבת; פון די טאַראַקען זענען 50,0% טעטיג שבת און 33,3% שבת און זונטאָג. אין שפּינעריי ארבייטען שבת 87,5% און אין אפרעטור אַלע אונטערנעהמונגען; דאָגעגען אין וועבעריי בעטרעפט דער דאָזיגער טייל נאָר 27,5%.

די 5.084 לויין-ארבייטער יודען, וועלכע זענען בעשעפּטיגט אין 1.962 אונטערנעהמונגען צו טיילען זיך לויט זייער שבת-און זונטאָג-ארבייט:

שבת-ארבייטען שבת	אין 21 אונטערנעהמונגען	לויין-ארבייטער יודען ד. ה.
זונטאָג	1.777	1,8%
שבת און זונטאָג	25	4,676
נישט שבת, נישט זונטאָג	76	58
		261

פאָלגענדע צונויפשטעלונג ווייזט די צוטיילונג פון די לויין-ארבייטער יודען לויט שבת-און זונטאָג-ארבייט אין די בעזונדערע פראָדוקציע-קלאַסען:

פראָדוקציע-קלאַסע	לויין-ארבייטער יודען ארבייטען:			
	שבת		זונטאָג	
	צאָהל	%	צאָהל	%
שטיין, ליים, גלאַז	—	—	7	53,8
מעטאַל	—	—	148	100,0
מאַשינען-אַפאַראַטען	—	—	76	100,0
האַלץ	21	8,2	226	89,0
לעדער	—	—	707	99,1
טעקסטיל	66	28,4	51	22,0
בעקליידונג	—	—	1.743	99,7
פאַפּיר	—	—	65	100,0
ערנעהרונג	1	0,1	1.275	94,9
כעמיע	—	—	94	57,7
בוי	—	—	125	98,4
גראַפּישע אינד.	—	—	69	95,8
רייניגונג	1	1,0	73	71,6
פערווילונג-אַנשטאַלען	—	—	17	89,5
צענטראַלעס פאר קראַפט	—	—	—	—

אין די 2,5% אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען טעטיג 1-2 טעג אין דער וואך, ארבייטען נאָר 0,5% פֿון דער אלגעמיינער צאָהל לוי־ארבייטער; אין די 12,4% אונטערנעהמונגען מיט אַ טעג טיגליכע גראד פֿון 3—5 טעג אין דער וואך - נאָר 5,6% לוי־ארבייטער.

אנאָימגעקעהרטע ערשיינונג זעהן מיר אין דער גרופע אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען טעטיג 6 טעג אין דער וואך, וואו דער פראָצענט אונטערנעהמונגען איז קלענער, ווי דער פראָצענט לוי־ארבייטער (85,1% אונטערנעהמונגען און 93,9% לוי־ארבייטער). דאָס ערקלערט זיך דערמיט, וואָס צו די ערשטע 2 גרופען געהערן הופטוועלדיך אונטערנעהמונגען מיט קלענערע צאָהלען לוי־ארבייטער; דאָגען צו דער לעצטער גרופע אונטערנעהמונגען מיט גרעסערע צאָהלען לוי־ארבייטער.

ט א ב ע ל ע X און XI.

די טאָבעלען X און XI (נ. 124-127) ענטהאַלטען ידיעות וועגען שבת-און זונטאָג-ארבייט: א. פֿאַר די אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען געווען טעטיג אין די 22 שטעט פֿון ביאָליסטאָקער וואַיעוואָרסטווע בעת דער צעהלונג 1921. ב. פֿאַר די לוי־ארבייטער יודען, וועלכע זענען געווען בעשעפֿטיגט אין די דאָזיגע אונטערנעהמונגען.

פֿון די 4.839 טעטיגע אונטערנעהמונגען האָבען געאַרבייט: אונטערנעהמונגען און שבת-און זונטאָג-ארבייט.

שבת	59	ד. ה.	1,2%
זונטאָג	4.523	" "	93,5%
שבת און זונטאָג	159	" "	3,3%
נישט שבת, נישט זונטאָג	98	" "	2,0%

ענטשפּרעכענדע אָנגאַבען פֿאַר די איינצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען ענטהאַלט פֿאָלגענדע צונויפֿשטעלונג:

פּראָדוקצאַנס-קלאַס	אונטערנעהמונגען טעטיג:							
	שבת		זונטאָג		שבת און זונטאָג		נישט שבת, נישט זונטאָג	
	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%
שטיין, ליים, גלאַז	3	15,8	14	73,7	1	5,3	1	5,3
מעטאַל	7	1,9	368	97,6	2	0,5	-	-
מאַשינען-אַפּאַראַטען	-	-	116	99,1	1	0,9	-	-
האַלץ	5	3,4	135	92,5	4	2,7	2	1,4
לעדער	-	-	169	68,7	75	30,5	2	0,8
טעקסטיל	33	26,4	61	48,8	3	2,4	28	22,4
בעקליידונג	2	0,1	2.298	98,7	9	0,4	18	0,8
פּאַפּיר	-	-	47	100,0	-	-	-	-
ערנעהרונג	7	1,2	529	90,9	19	3,3	27	4,6
כעמיע	1	1,2	72	85,7	9	10,7	2	2,4
בוי	-	-	552	98,7	5	0,9	2	0,4
גראַפֿישע אינד.	-	-	37	71,2	15	28,8	-	-
ריינגונג	1	0,7	121	80,1	13	8,6	16	10,6
פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען	-	-	4	80,0	1	20,0	-	-
צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט	-	-	-	-	2	100,0	-	-

קלאַס	צאָהל	%
שטיין, ליים, גלאַז	3	15,8
מעטאַל	7	1,9
מאַשינען-אַפּאַראַטען	-	-
האַלץ	5	3,4
לעדער	-	-
טעקסטיל	33	26,4
בעקליידונג	2	0,1
פּאַפּיר	-	-
ערנעהרונג	7	1,2
כעמיע	1	1,2
בוי	-	-
גראַפֿישע אינד.	-	-
ריינגונג	1	0,7
פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען	-	-
צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט	-	-

ס'אין סדאי צו בעמערקען, און פון די 45 אונטערנעהמונגען אין טעקסטיל, וואס זענען טע-
 טיג נאָר 3—5 טעג אין דער וואָך, געהערען 29 צום פראָדוקציע־סאָך, וועבעריי (סך-הכל זענען
 פאָרהאָן אין סאָך, וועבעריי 40 אונטערנעהמונגען). אין שפינעריי און אין אַפּרעטור זענען אַלע
 אונטערנעהמונגען געווען טעטיג 6 טעג און דער וואָך.

פון דער אַלגעמיינער צאָהל 6,770 בעשעפטיגטע לוי־אַרבייטער קומט אויס אויף די אונטער-
 לוי־אַרבייטער און טע-
 פּראָדוקציע־סאָך פון די
 אונטערנעהמונגען

6	טעג אין דער וואָך	6,357	לוי־אַרבייטער ד. ה.	93,9%
5—3	"	378	"	5,6
2—1	"	35	"	0,5

אַנגאַבען פאַר די איינצעלנע פראָדוקציע־סאָך־קלאַסען ענטהאַלט פאָלגענדע צונויפֿשטעלונג:

פראָדוקציע־סאָך־קלאַסען	פון 100 לוי־אַרבייטער זענען אין אונטערנ. מיט		
	2—1	5—3	6
פראָדוקציע־סאָך־קלאַסען:	אַרבייט־טעג אין דער וואָך:		
שטיין, ליים, גלאַז	—	31,7	68,3
מעטאַל	—	2,6	97,4
מאַשינען-אַפּאַראַטען	—	0,9	99,1
האַלץ	—	4,0	96,0
לעדער	—	7,0	93,0
טעקסטיל	—	9,6	90,4
בעקליידונג	0,3	1,5	98,2
פאַפּיר	—	4,6	95,4
ערנעהרונג	0,3	5,9	93,8
כעמיע	0,7	12,4	68,9
בוי	2,1	5,7	92,2
גראַפֿישע אַנד.	—	2,6	97,4
ריינגונג	13,8	14,7	71,5
פּערווילונגס-אַנשטאַלען	14,7	—	85,3
צענטראַלעס פאַר קראַפֿט	—	—	100,0

פּערגלייכענדיג די צאָהל לוי־אַרבייטער מיט דער צאָהל אונטערנעהמונגען פון איין און
 דערזעלבער קאַטעגאָריע זעהען מיר, און די גרופען אונטערנעהמונגען מיט אַ טעטיגקייטס-גראַד פון
 2—1 און 3—5 טעג אין דער וואָך ענטהאַלטען אַ בעדייטענד גרעסערען פראָצענט אונטערנעה-
 מונגען, ווי לוי־אַרבייטער.

ט אבעלע IX.

טעבילע IX (122—123) ענטהאַלט אַנגאַבען וועגען דעם טעטיגקייטס-גראַד פון די אונ-
 טערנעהמונגען בעת דער צעהלונג 1921 לויט דער צאָהל אַרבייט־טעג און וואָך.

אונטערנעהמונגען אין צעהלונג אין 1921 האָט פעסטגעשטעלט און פון די 4.839 טעטיגע אונטערנעהמונגען
 צאָהל אַרבייט־טעג. אין די 22 שטעט פון ביאָליסטאָקער וואַיעוואַדסטווע האָבען געאַרבייט:

6	טעג אין דער וואָך	4.116	אונטערנעהמונגען ד. ה.	85,1%
5—3	"	601	"	12,4
2—1	"	122	"	2,5

אין די איינצעלנע פראָדוקציע־סאָך־קלאַסען צוטיילען זיך די אונטערנעהמונגען לויט זייער

טעטיגקייטס-גראַד אויף פאָלגענדען אופן:

פראָדוקציע־סאָך־קלאַסען	אויף 100 אונטערנעהמונגען זענען טעטיג אין דער וואָך:		
	2—1 טעג	5—3 טעג	6 טעג
שטיין, ליים, גלאַז	5,3	10,5	84,2
מעטאַל	0,8	11,4	87,8
מאַשינען-אַפּאַראַטען	—	7,7	92,3
האַלץ	6,2	13,7	80,1
לעדער	2,9	8,5	88,6
טעקסטיל	2,4	36,0	61,6
בעקליידונג	1,4	8,7	89,9
פאַפּיר	10,6	21,3	68,1
ערנעהרונג	1,2	11,2	87,6
כעמיע	5,9	17,9	76,2
בוי	6,3	25,2	68,5
גראַפֿישע אַנד.	—	11,5	88,5
ריינגונג	8,6	14,6	76,8
פּערווילונגס-אַנשטאַלען	20,0	—	80,0
צענטראַלעס פאַר קראַפֿט	—	—	100,0

ס'אין צו זעהען פון דעם, און אַ פּערהעלטניסמעסיג בעדייטענדער טייל (14,9%) אונטער-
 נעהמונגען אַרבייט וועניגער, ווי 6 טעג אין דער וואָך. דער דאָזיגער טייל אין בעזונדערס בעדיי-
 טענד אין טעקסטיל, וואו 38,4% אונטערנעהמונגען זענען טעטיג נאָר פון 1—5 טעג אין דער וואָך.

די פערטיילונג פון דער אלגעמיינער צאָהל יודען צווישן די בעזונדערע קאָמענאָריעס.

פון דער אלגעמיינער צאָהל 11.710 בעשעפטיגטע פּערזאָנען יודען האָבען געאַרבייט:
 אויף מעכאַנישע מאַשינען 902 ד. ה. 7,7%
 „ נישט-מעכאַנ. מאַשינען 4.365 „ 37,3
 אָהן מאַשינען 6.443 „ 55,0

ביי דער צוטיילונג לויט די טעכנישע פּראָדוקצאַנס-מיטלען איז צו באַמערקן אַ באַראַק-טערנסטישען אונטערשיד צווישן יודען און נישט-יודען.

פון די 1.723 נישט-יודען האָבען געאַרבייט:

אויף מעכאַנישע מאַשינען 932 ד. ה. 54,1%
 „ נישט-מעכאַנ. מאַשינען 121 „ 7,0
 אָהן מאַשינען 670 „ 38,9

די ענטשפּרעכענדע צוטיילונג פון יודען און נישט-יודען אין די איינצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען ענטהאַלט פּאָלגענדע צונויפּשטעלונג:

פּראָדוקצאַנס-קלאַסע	פון 100 יודען האָבן געאַרבייט:			פון 100 נישט-יודען האָבן געאַרבייט:		
	ביי מעכאַנישע מאַשינען	ביי נישט-מעכאַנישע מאַשינען	אָהן מאַשינען	ביי מעכאַנישע מאַשינען	ביי נישט-מעכאַנישע מאַשינען	אָהן מאַשינען
שטיין, ליימ, גלאַז	—	—	100,0	—	—	97,9
מעטאַל	5,3	78,5	16,2	5,3	78,5	—
מאַשינען-אַפּאַראַטען	1,9	10,6	87,5	1,9	10,6	2,8
האַלץ	23,3	18,8	57,9	23,3	18,8	56,8
לעדער	10,2	14,0	75,8	10,2	14,0	62,3
טעקסטיל	53,1	31,0	15,9	53,1	31,0	4,8
בעקליידונג	—	63,9	36,1	—	63,9	88,9
פּאַפּיר	10,9	37,5	51,6	10,9	37,5	—
ערנעהרונג	16,1	7,0	76,9	16,1	7,0	48,6
כעמיע	5,7	53,8	40,5	5,7	53,8	62,9
בוי	—	0,7	99,3	—	0,7	100,0
גראַפּישע אינד.	17,1	60,0	22,9	17,1	60,0	50,0
רייניגונג	0,6	8,0	91,4	0,6	8,0	85,7
פּערוויילונגס-אַנשטאַלט.	4,8	4,8	90,4	4,8	4,8	60,0
צענטראַלעס פאַר קראַפט	75,0	—	25,0	75,0	—	25,6

ווי ס'איז צו זעהן, בילדען די יודען, וואָס אַרבייטען אויף מעכאַנישע מאַשינען, בנאָע דער אלגעמיינער צאָהל יודען אַ קלענערען פּראָצענט, ווי די נישט-יודען פון דערזעלבער קאַטעגאָריע פון זייער אלגעמיינער צאָהל. אַנ'אויסנאָהם איז נאָר דער פּראָדוקצאַנס קלאַס „צענטראַלעס פאַר קראַפט.“ ס'איז נויטיג אָנצוווייזן, אַז אין אייניגע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען האָבען אויף פּערקלענערען

דעם דורכשניטס-פּראָצענט פאַר די יודען ביי „מעכאַנישע מאַשינען“ געוויקט אַ גאַנצע רייע פּאַכען מיט אַנ'אויבערוויינענדער מערהייט יודען, וואו ס'זענען קיין „מעכאַנישע מאַשינען“ בכלל נישט אָנגע-ווענדעט געוואָרען. אזוי צ. ב. אין דער „טעקסטיל-אינדוסטריע“ איז דער פּראָצענט יודען, וואָס אַר-בייט ביי „מעכאַנישע מאַשינען“ פאַר די הויפט-פּאַכען בעדייטענד גרעסער, ווי דער דורכשניט (%53,1). וועלכער איז פּערקלענערט פאַר'ן גאַנצען פּראָדוקצאַנס-קלאַס אַדאַנק געוויסע פּאַכען (שפּילעריי, זאַקען-פּאַבריקען, העפטעריי, שטריק-דרייעריי און אַנדערע), וואו ס'זענען בעשעפטיגט אויסשליסליך יודען און קיין מעכאַנישע מאַשינען זענען דאָרטען נישט אָנגעווענדעט געוואָרען. אזוי זעהן מיר:

אין שפּילעריי זענען פון 46 יודען בעשעפטיגט ביי מעכאַנישע מאַשינען 43 ד. ה. 93,5%
 „ וועבעריי „ „ „ „ 126 „ „ „ „ 95 „ „ „ „ 75,4
 „ אַפּרעטור „ „ „ „ 49 „ „ „ „ 36 „ „ „ „ 73,5

דאָסזעלבע בעגעגענען מיר אויך אין די 2 גרעסטע פּאַכען פון פּראָדוקצאַנס-קלאַס „האַלץ“: אין פּאַך „דיכט און פּאַרניר-פּאַבריקען“ זענען פון 92 יודען בעשעפטיגט ביי מעכאַנישע מאַשינען 66 ד. ה. 71,7%. פון די נישט-יודען זענען ביי מעכאַנישע מאַשינען בעשעפטיגט סך-הכל 16,4%; אין „טאַרטאַקען“ בעטרעפט דער דאָזיגער פּראָצענט פאַר יודען 36,2% און פאַר נישט-יודען — 45,2%.

די גרופּען פּערזאָנען, וואָס אַרבייטען אויף „נישט מעכאַנישע מאַשינען“ און „אָהן מאַשינען“ גיבען די יודען אָב, און כמעט אַלע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען, אַ גרעסערען פּראָצענט פון זייער אַל-געמיינער צאָהל, ווי די נישט-יודען, פון זייער אלגעמיינער צאָהל.

פּראָדוקצאַנס-קלאַסע	פון 100 יודען האָבן געאַרבייט:	פון 100 נישט-יודען האָבן געאַרבייט:
	ביי מעכאַנישע מאַשינען	ביי נישט-מעכאַנישע מאַשינען
שטיין, ליימ, גלאַז	—	—
מעטאַל	5,3	78,5
מאַשינען-אַפּאַראַטען	1,9	10,6
האַלץ	23,3	18,8
לעדער	10,2	14,0
טעקסטיל	53,1	31,0
בעקליידונג	—	63,9
פּאַפּיר	10,9	37,5
ערנעהרונג	16,1	7,0
כעמיע	5,7	53,8
בוי	—	0,7
גראַפּישע אינד.	17,1	60,0
רייניגונג	0,6	8,0
פּערוויילונגס-אַנשטאַלט.	4,8	4,8
צענטראַלעס פאַר קראַפט	75,0	—

טאבעלע VIII.

טאבעלע VIII (108-121) גיט אן די צוטיילונג פון דער אלגעמיינער צאָהל אין סעאָן בעשעכטיגטע פּערזאָנען לויט די טעכנישע פּראָדוקצאַנס-מיטלען (מעכאַנישע מאַשינען, נישט-מעכאַנישע מאַשינען און אָהן מאַשינען).

פּערזאָנען און טעכנישע פּראָדוקצאַנס-מיטלען. בייטער, יודען און נישט-יודען האָבען געאַרבייט:

אויף מעכאַנישע מאַשינען 1.834 ד. ה. 13,7%
 אויף נישט-מעכאַנישע מאַשינען 4.486 " 33,4%
 אָהן מאַשינען 7.113 " 52,9%

די צוטיילונג פאַר די איינצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען איז פּאָלגענדע:

פּראָדוקצאַנס-קלאַס	ס'זענען בעשעכטיגט פּערזאָנען:					
	ביי מעכאַנישע מאַשינען		ביי נישט-מעכאַנישע מאַשינען		אָהן מאַשינען	
	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%
שטיין, ליים, גלאַז	1	1,1	—	—	88	98,9
מעטאַל	53	7,8	523	77,0	103	15,2
מאַשינען-אַפּאַראַטען	16	6,4	45	17,9	190	75,7
האַלץ	192	29,6	84	12,9	374	57,5
לעדער	185	12,7	205	14,0	1.071	73,3
טעקסטיל	761	78,3	125	12,9	86	8,8
בעקליידונג	—	—	2.995	62,9	1.763	37,1
פּאַפּיר	14	10,9	48	37,5	66	51,6
ערנעהרונג	475	18,2	177	6,8	1.956	75,0
כעמיע	67	15,1	165	37,2	212	47,7
בוי	—	—	6	0,7	820	99,3
גראַפּישע אינד.	26	18,1	84	58,3	34	23,6
רייניגונג	3	0,9	27	7,9	310	91,2
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	6	16,7	2	5,5	28	77,8
צענטראַלעס פאַר קראַפט	35	74,5	—	—	12	25,5

פון דער צונויפשטעלונג זעהען מיר, אז פון די גרעסערע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען אַרבייטען ביי מעכאַנישע מאַשינען בעדייטענדע טיילען פון די בעשעכטיגטע פּערזאָנען נאָר אין טעקסטיל (78,3%), „האַלץ“ (29,6%) און „ערנעהרונג“ (18,2%).

אין די דאָזיגע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען, ווי אויך אין אייניגע אַנדערע אין דער דורכשניטס-פּראָצענט פאַר די פּערזאָנען, וואָס אַרבייטען ביי מעכאַנישע מאַשינען פּערקלענערט געוואָרען אַדאַנק די פּאַ-כען, אין וועלכע ס'זענען קיין מעכאַנישע מאַשינען בכלל נישט אָנגעווענדעט געוואָרען.

אזוי זענען אין די דריי גרעסטע פּאַכען פון פּראָדוקצאַנס-קלאַס „האַלץ“ בעשעכטיגט ביי מעכאַנישע מאַשינען: אין „טאַרטאַקען“ — 42,1% פּערזאָנען, „דיכט-און פּאַרניר-פּאַבריקען“ — 48,4% און „האַלץ-שטיפטען“ — 38,3%.

פאַר די הויפט-פּאַכען פון דער „טעקסטיל-אַנדוסטריע“ זענען די אָנגאַבען פּאָלגענדע: אין „שפּינע-ריי“ אַרבייטען ביי מעכאַנישע מאַשינען 98,5% פּערזאָנען, אין „אַפּרעטור“ — 92,3% און אין „וועבעריי“ 79,4%.

דאָסוועלבע זעהען מיר אויך אין „ערנעהרונג“ (דורכשניטס-פּראָצענט 18,2%): אין פּראָדוקצאַנס-פּאַך „מעהל-און קאַשע-מיהלען“ בילדעט די דערמאָהנטע גרופּע פּערזאָנען 61,9% און אין „טאַבאַק-אויסאַרבייטונג“ — 33,9%.

פון די 1.834 פּערזאָנען, וועלכע אַרבייטען אויף מעכאַנישע מאַשינען זענען געווען יודען 49,2% 4.486 „ נישט-מעכאַנישע מאַשינען „ 97,3% „ אָהן מאַשינען „ 7.113 „ 90,6% „

יודען און אַעכטונגע פּראָדוקצאַנס-מיטלען.

פּאָלגענדע צונויפשטעלונג ווייזט דעם פּראָצענט-אַנטייל פון יודען אין די פּערזאָנענע גרופּען לויט די איינצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען:

פּראָדוקצאַנס-קלאַס	אויף 100 פּערזאָנען פון יעדער גרופּע זענען געווען יודען:		
	ביי מעכאַנישע מאַשינען	ביי נישט-מעכאַנישע מאַשינען	אָהן מאַשינען
שטיין, ליים, גלאַז	—	—	47,7
מעטאַל	64,2	95,8	100,0
מאַשינען-אַפּאַראַטען	25,0	51,1	99,5
האַלץ	52,1	96,4	66,6
לעדער	65,9	82,0	84,6
טעקסטיל	24,6	87,2	65,2
בעקליידונג	—	99,7	95,5
פּאַפּיר	100,0	100,0	100,0
ערנעהרונג	82,3	96,6	95,7
כעמיע	25,4	98,2	57,5
בוי	—	100,0	98,2
גראַפּישע אינד.	92,3	100,0	94,1
רייניגונג	66,7	96,3	96,1
פּערוויילונגס-אַנשטאַלעט	16,7	50,0	67,9
צענטראַלעס פאַר קראַפט	17,1	—	16,7

צענט, וואס זיי בילדען אין דער אלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער פון דעם ענטשפרעכענדען פראָ-
 דוקציע-פאָר, ווייל קיין אנדערע, ווי „מיט מעכאַנישע מאַשינען“ זענען צווישען די סעטיגע אונ-
 טערנומונגען פון די דאָזיגע פאָכען כמעט נישט געווען. אזוי בילדען די לויין-ארבייטער יודען אין
 די דעוּמאָהנטע אונטערנועהמונגען: אין „שפינעריי“ - 20,7%, אין „וועבעריי“ - 52,2% און אין „אפרע-
 טור“ - 12,3%. (דער ענטשפרעכענדער פראָצענט פאָר די לויין-ארבייטער יודען פון דער אלגעמיינער
 צאָהל לויין-ארב. איז: אין „שפינעריי“ - 20,7%; אין „וועבעריי“ - 54,0% און אין „אפרעטור“ - 12,3%).

די פעריילונג פון דער
 אלגעמיינער צאָהל לויין-
 ארבייטער יודען.

פון די 5.243 לויין-ארבייטער יודען זענען בעשעפטִיגט:
 אין די אונטערנועהמונגען מיט מעכאַנישע מאַשינען - 1.591 ד. ה. 30,3%
 מיט נישט-מעכאַנישע מאַשינען - 2.029 „ 38,7%
 אָהן מאַשינען - 1.623 „ 31,0%
 אין דער הינזיכט איז צו בעמערקען אַכאַראַקטעריסטישע אונטערשיד צווישען לויין-ארביי-
 טער יודען און לויין-ארבייטער נישט-יודען. פון די 1.723 לויין-ארבייטער נישט-יודען זענען בעשעפטִיגט:
 אין די אונטערנועהמונגען מיט מעכאַנישע מאַשינען - 1.291 ד. ה. 74,9%
 מיט נישט-מעכאַנישע מאַשינען - 199 „ 11,6%
 אָהן מאַשינען - 283 „ 13,5%
 פאָלגענדע צונויפֿשטעלונג גיט אָן די פעריילונג פון די לויין-ארבייטער יודען און לויין-
 ארבייטער נישט-יודען אין די בעזונדערע קאַטעגאָריעס אונטערנועהמונגען לויט די איינצעלנע פראָ-
 דוקציע-פאָס-קלאַסען:

פראָדוקציע-פאָס-קלאַסען.	אויף 100 לויין-ארבייטער יודען		אויף 100 לויין-ארבייטער נישט-יודען	
	מיט מעכאַנישע מאַשינען	מיט נישט-מעכאַנישע מאַשינען	מיט מעכאַנישע מאַשינען	מיט נישט-מעכאַנישע מאַשינען
שטיין, ליים, גלאָז	-	21,4	78,6	-
מעטאַל	18,3	63,4	18,3	46,3
מאַשינען-אַפּאַראַטען	15,8	7,9	76,3	97,1
האַלץ	74,8	5,9	19,3	99,5
לעדער	22,1	39,6	38,3	37,7
טעקסטיל	78,9	19,0	2,1	98,2
בעקליידונג	-	71,5	28,5	31,1
פּאַפּיר	76,9	20,0	3,1	-
ערנעהרונג	61,9	8,8	29,3	80,0
כעמיע	30,1	49,1	20,8	90,9
בוי	-	0,7	99,3	-
גראַפֿישע אינד.	44,4	55,6	-	50,0
ריינגונג	3,9	20,4	75,7	7,1
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	89,5	-	10,5	-
צענטראַלעס פאַר קראַפֿט	100,0	-	-	100,0

די צונויפֿשטעלונג ווייט, אַז כמעט אין אַלע פראָדוקציע-פאָס-קלאַסען איז אין די אונטער-
 נעהמונגען „מיט מעכאַנישע מאַשינען“ דער פראָצענט לויין-ארבייטער יודען פון זייער אלגעמיינער
 צאָהל קלענער, ווי דער פראָצענט לויין-ארבייטער נישט-יודען פון זייער אלגעמיינער צאָהל.
 ס'איז נויטיג אָנצוווייזען, אַז דער אָנגעוויזענער פראָצענט איז אין אַ רייע פראָדוקציע-פאָס-
 קלאַסען (האַלץ, טעקסטיל, ערנעהרונג, מאַשינען-אַפּאַראַטען און כעמיע) פאַר די לויין-ארבייטער יו-
 דען קלענער, ווי פאַר די לויין-ארבייטער נישט-יודען אַ דאַנק די פאָכען מיט אַנאייבערוויגענדער
 מערהייט לויין-ארבייטער יודען, אין וועלכע ס'זענען קיין אונטערנועהמונגען „מיט מעכאַנישע מאַשי-
 נען“ אינגאַנצען אָדער כמעט נישט געווען.

אין די הויפט-פאָכען פון די דערמאָהנטע פראָדוקציע-פאָס-קלאַסען, וואו כמעט אַלע אונטער-
 נעהמונגען האָבען מעכאַנישע מאַשינען, זענען די אונטערשידען צווישען יודען און נישט-יודען נישט
 בעדייטענד. אזוי צ. ב. אין די פאָכען „טאַרטאַקען“, „דיכט און פאַרניר-פאַבריקען“, „האַלץ-שטיפ-
 טען“, „לאַנדווירטשאַפֿטליכע מאַשינען“, „טאַבאַק-פאַבריקען“, „שפינעריי“, „אפרעטור“ ארבייטער אַלע
 לויין-ארבייטער (יודען און נישט-יודען) אין אונטערנועהמונגען „מיט מעכאַנישע מאַשינען“. אין „ווע-
 בעריי“ איז דער דאָזיגער פראָצענט ביי די לויין-ארבייטער יודען 86,1 און ביי די נישט-
 יודען 92,4%.

די לויין-ארבייטער יודען גיבען אָב די אונטערנועהמונגען „מיט נישט-מעכאַנישע מאַשינען“
 פון אַלע פראָדוקציע-פאָס-קלאַסען, מיטן אויסנאָהם פון „שטיין, ליים, גלאָז“, אַ גרעסערען פראָצענט
 פון זייער אלגעמיינער צאָהל, ווי די לויין-ארבייטער נישט-יודען פון זייער אלגעמיינער צאָהל.

פראָדוקציע-פאָס-קלאַסען.	מיט מעכאַנישע מאַשינען	מיט נישט-מעכאַנישע מאַשינען	אָהן מאַשינען
שטיין, ליים, גלאָז	-	21,4	78,6
מעטאַל	18,3	63,4	18,3
מאַשינען-אַפּאַראַטען	15,8	7,9	76,3
האַלץ	74,8	5,9	19,3
לעדער	22,1	39,6	38,3
טעקסטיל	78,9	19,0	2,1
בעקליידונג	-	71,5	28,5
פּאַפּיר	76,9	20,0	3,1
ערנעהרונג	61,9	8,8	29,3
כעמיע	30,1	49,1	20,8
בוי	-	0,7	99,3
גראַפֿישע אינד.	44,4	55,6	-
ריינגונג	3,9	20,4	75,7
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	89,5	-	10,5
צענטראַלעס פאַר קראַפֿט	100,0	-	-

אויך אין די פראדוקציע-קלאסען „גראפישע אינד.“ און „מאשינען-אפאראטען“ איז דער פראצענט לויט-ארבייטער אין די אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ אגאנץ בעדייטענדער (44,7% און 41,4%).

אין די פראדוקציע-קלאסען „לעדער“ און „מעטאל“ איז דער פראצענט לויט-ארבייטער אין די דאזיגע אונטערנעהמונגען א בעדייטענד קלענערער (24,6% און 24,2%) און בעזונדערס קליין איז ער אין פראדוקציע-קלאסען „ריינגונג“ (4,3%).

אין די פראדוקציע-קלאסען „שטיין, ליים, גלאז“, „בעקליידונג“ און „בוי“ זענען קיין אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ איבערהויפט נישט געווען.

דעם גרעסטען דורכשניט לויט-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג גיט די קאטעגאריע „מיט מעכאנישע מאשינען“, וואו ס'קומט אויס דורכשניטליך 14,3 לויט-ארבייטער.

אין די אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ קומט אויס דורכשניטליך 1,1 לויט-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג.

דעט קלענסטען דורכשניט גיט די קאטעגאריע „און מאשינען“, 0,7 לויט-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג.

דער גרעסערער דורכשניט לויט-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג פון דער קאטעגאריע „מיט מעכאנישע מאשינען“ ווייזט זיך ארויס אויך אין אלע פראדוקציע-קלאסען:

פראדוקציע-קלאסען	דורכשניטליך לויט-ארבייטער אויף 1 אונטערנעהמונג	
	מיט מעכאנישע מאשינען	מיט גראפישע-מאכען-מאשינען
שטיין, ליים, גלאז	—	18,0
מעטאל	4,3	0,5
מאשינען-אפאראטען	46,0	0,5
האלץ	29,2	0,3
לעדער	19,2	6,3
טעקסטיל	12,8	1,0
בעקליידונג	—	0,9
פאפיר	16,7	0,5
ערנעהרונג	12,3	1,8
כעמיע	89,5	1,8
בוי	—	0,2
גראפישע אינד.	4,9	1,0
ריינגונג	2,5	1,5
פערווילונגס-אנשטאלטען	7,2	—
צענטראלעס פאר קראפט	23,5	—

דורכשניטס-צאהל לויט-ארבייטער אויף 1 אונטערנעהמונג אין די בעזונדערע קאטעגאריעס.

לויט-ארבייטער יודען אין די אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ אגאנץ בעדייטענדער (44,7% און 41,4%).

אין די פראדוקציע-קלאסען „לעדער“ און „מעטאל“ איז דער פראצענט לויט-ארבייטער אין די דאזיגע אונטערנעהמונגען א בעדייטענד קלענערער (24,6% און 24,2%) און בעזונדערס קליין איז ער אין פראדוקציע-קלאסען „ריינגונג“ (4,3%).

אין די פראדוקציע-קלאסען „שטיין, ליים, גלאז“, „בעקליידונג“ און „בוי“ זענען קיין אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ איבערהויפט נישט געווען.

דעם גרעסטען דורכשניט לויט-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג גיט די קאטעגאריע „מיט מעכאנישע מאשינען“, וואו ס'קומט אויס דורכשניטליך 14,3 לויט-ארבייטער.

אין די אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ קומט אויס דורכשניטליך 1,1 לויט-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג.

דעט קלענסטען דורכשניט גיט די קאטעגאריע „און מאשינען“, 0,7 לויט-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג.

דער גרעסערער דורכשניט לויט-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג פון דער קאטעגאריע „מיט מעכאנישע מאשינען“ ווייזט זיך ארויס אויך אין אלע פראדוקציע-קלאסען:

פראדוקציע-קלאסען	אויף 100 לויט-ארבייטער פון יעדער קאטעגאריע קומט אויס יודען:	
	אין אונטערנעהמונגען מיט מעכאנישע מאשינען	אין אונטערנעהמונגען מיט גראפישע-מאכען-מאשינען
שטיין, ליים, גלאז	—	16,7
מעטאל	59,6	81,5
מאשינען-אפאראטען	26,1	100,0
האלץ	46,5	100,0
לעדער	68,0	76,6
טעקסטיל	23,1	80,0
בעקליידונג	—	97,8
פאפיר	100,0	100,0
ערנעהרונג	85,6	89,5
כעמיע	27,4	93,0
בוי	—	100,0
גראפישע אינד.	94,1	95,2
ריינגונג	80,0	95,5
פערווילונגס-אנשטאלטען	58,6	—
צענטראלעס פאר קראפט	17,0	—

פון דעם איז צו זעהן, אז פון אלע לויט-ארבייטער אין די אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ זענען 55,2% געווען יודען.

אויך אין דער מערהייט פראדוקציע-קלאסען, אין וועלכע ס'זענען געווען אונטערנעהמונג-גען „מיט מעכאנישע מאשינען“ בילדען אין זיי דורכשניטליך די לויט-ארבייטער יודען א בעדייטענדע מערהייט (פון 100,0% ביז 58,6%).

בנוגע דעם פראדוקציע-קלאסען „טעקסטיל“, וואו 93,0% לויט-ארבייטער געפונען זיך אין אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“, איז נויטיג אנצוווייזן, אז די לויט-ארבייטער יודען בילדען אין די דאזיגע אונטערנעהמונגען נישט קיין פיעל קלענערען פראצענט (23,1%), ווי אין דער אלגעמינער צאהל לויט-ארבייטער (27,2%) פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

אויך אין די הויפט-פאכען פון דער „טעקסטיל-אינדוסטריע“ פאלט דער פראצענט לויט-ארבייטער יודען אין די אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ כמעט צונויף מיט דעם פרא-

אין 201 אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען 2.882 לויין-ארבייטער ד. ה. 41,4%
 מיט נישט-מעכאנישע מאשינען 2.228 " " " 32,0%
 און מאשינען 1.856 " " " 26,6%

אין די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען זענען פארהאן בעדייטענדע אַבוייכונגען פון דעם
 אויבענגעגעבענעם דורכשניטס-פראצענט, וועלכען ס'בילדען די לויין-ארבייטער פון יעדער קאטע-
 גאָריע אונטערנעמונגען אין אַלגעמיינעם סך-הכל בעשעפטיגטע לויין-ארבייטער.

פראדוקציע-קלאסען	לויין-ארבייטער אין די אונטערנעמונגען					
	מיט מעכאנישע מאשינען		מיט נישט-מעכאנישע מאשינען		און מאשינען	
	צאהל	%	צאהל	%	צאהל	%
שטיין, ליים, גלאז	—	—	18	29,5	43	70,5
מעטאל	47	24,2	119	61,4	28	14,4
מאשינען-אפאראטען	46	41,4	6	5,4	59	53,2
האַלץ	409	86,3	15	3,2	50	10,5
לעדער	269	24,6	427	39,1	396	36,3
טעקסטיל	792	93,0	55	6,4	5	0,6
בעקליידונג	—	—	1.291	69,5	566	30,5
פאפיר	50	76,9	13	20,0	2	3,1
ערנעהרונג	975	64,0	133	8,7	416	27,3
כעמיע	179	58,5	86	28,1	41	13,4
בוי	—	—	1	0,6	155	99,4
גראַפישע אינד.	34	44,7	42	55,3	—	—
ריינגונג	5	4,3	22	18,8	90	76,9
פערויילונגס-אַנשטאַלטען	29	85,3	—	—	5	14,7
צענטראלעס פאַר קראַפֿט	47	100,0	—	—	—	—

ס'איז צו זעהען, אַז די אונטערנעמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“, וועלכע בילדען סך-
 הכל 4,2% פון דער אַלגעמיינער צאָהל טעטיגע אונטערנעמונגען, בעשעפטיגען פּערהעלטניסמעסיג
 זעהר אַ בעדייטענדען טייל (41,4%) פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער.
 איבערגעהענדיג צו די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען זעהען מיר, אַז אין 7 פון זיי איז
 אין די אונטערנעמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ קאָנצענטרירט די איבערוויגענדע מערהייט לויין-
 אַרבייטער פון (100,0% ביז 58,5%). אַזוי צ. ב. זענען אין פראדוקציע-קלאס „טעקסטיל“ אין
 די דאָזיגע אונטערנעמונגען בעשעפטיגט 93,0% לויין-ארבייטער; אין „האַלץ“ — 86,3%; אין „פּאָ-
 פיר“ — 76,9%; אין „ערנעהרונג“ — 64,0%.

אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען 2.882 לויין-ארבייטער ד. ה. 41,4%
 מיט נישט-מעכאנישע מאשינען 2.228 " " " 32,0%
 און מאשינען 1.856 " " " 26,6%

ט א ב ע ל ע VII

די טאַבעלע VII (94—107) גיט אָן די צוטיילונג פון די אונטערנעמונגען לויט זייערע
 טעכנישע פראדוקציע-מיטלען אויף אונטערנעמונגען: (1) „מיט מעכאנישע מאשינען“, ד. ה. מאשי-
 נען, וועלכע ווערען געטריבען דורך מעכאנישע קראַפֿט; (2) „מיט נישט-מעכאנישע מאשינען“, ד. ה.
 האַנד-און פוס-מאשינען; (3) „און מאשינען“.

פון די 4.839 טעטיגע אונטערנעמונגען זענען געווען:
 מיט מעכאנישע מאשינען — 201 ד. ה. 4,2%
 מיט נישט-מעכאנישע מאשינען — 2.086 " " 43,1%
 און מאשינען — 2.552 " " 52,7%

פאַלגענדע צונויפּשטעלונג גיט דינעלבע צוטיילונג פאַר די איינצעלנע פראדוקציע-קלאסען.

פראדוקציע-קלאסען	אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען		אונטערנעמונגען מיט נישט-מעכאנישע מאשינען		אונטערנעמונגען און מאשינען	
	צאהל	%	צאהל	%	צאהל	%
	שטיין, ליים, גלאז	—	—	1	5,3	18
מעטאל	11	2,9	233	61,8	133	35,3
מאשינען-אפאראטען	1	0,9	13	11,1	103	88,0
האַלץ	14	9,6	46	31,5	86	58,9
לעדער	14	5,7	68	27,6	164	66,7
טעקסטיל	62	49,6	54	43,2	9	7,2
בעקליידונג	—	—	1.467	63,0	860	37,0
פאפיר	3	6,4	24	51,1	20	42,5
ערנעהרונג	79	13,6	73	12,5	430	73,9
כעמיע	2	2,4	47	55,9	35	41,7
בוי	—	—	4	0,7	555	99,3
גראַפישע אינד.	7	13,5	41	78,8	4	7,7
ריינגונג	2	1,3	15	9,9	134	88,8
פערויילונגס-אַנשטאַלטען	4	80,0	—	—	1	20,0
צענטראלעס פאַר קראַפֿט	2	100,0	—	—	—	—

פון דער אַלגעמיינער צאָהל 6.966 בעשעפטיגטע אין סעזאָן לויין-ארבייטער האָבען
 לויין-ארבייטער אין די
 בעזונדערע קאטעגאָריעס
 אונטערנעמונגען.
 געאַרבייט:

ס'איו אלוץ צו זעהען, אז אין די ערשטע 3 מלחמה-יאהרען וואקסט כסדר די צאהל אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען געווען טיילווייז אדער אינגאנצען נישט-טעטיג און דערגרייכט דעם מאקסימום (16,8%) אין יאהר 1916.

אנהויבענדיג פון יאהר 1917 פאלט כסדר דער פראצענט פון די טיילווייז אדער אינגאנצען נישט-טעטיגע אונטערנעהמונגען, דערגרייכענדיג דעם מינימום (6,9%) אין יאהר 1919.

דאס יאהר 1920 ווייזט אויף אנטוואקס גרעסערען פראצענט פון די אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען געווען צוליב אלגעמיינע מלחמה-סיבות טיילווייז אדער אינגאנצען נישט-טעטיג, ווי דאס יאהר 1919.

אויך אין כמעט אלע פראדוקציע-קלאסען זעהן מיר דיווערסע צייט-פעריודען פון א גרעסערע אדער קלענערע נישט-טעטיגקייט פון די אונטערנעהמונגען.

אין די פראדוקציע-קלאסען פון די אונטערנעהמונגען זעהן מיר דיווערסע צייט-פעריודען פון א גרעסערע אדער קלענערע נישט-טעטיגקייט פון די אונטערנעהמונגען.

קלאסע	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914
שטיין, לייס, גלאז	17,4	21,7	17,4	21,7	26,1	21,7	13,0
מעטאל	6,9	5,1	9,4	14,0	14,5	14,0	9,7
מאשינען-אפאראטען	2,5	1,7	3,3	5,0	5,8	1,7	2,5
האלץ	9,5	8,2	14,6	20,9	20,9	17,1	10,1
לעדער	11,3	12,7	45,1	52,4	53,1	17,5	6,5
טעקסטיל	29,7	33,1	48,0	43,4	58,3	50,9	2,3
פעקלירונג	4,2	4,2	7,6	10,4	11,2	9,3	5,7
פאפיר	16,7	14,8	22,2	25,9	24,1	9,3	1,9
ערנעהרונג	8,2	6,5	9,0	12,4	13,2	8,2	5,7
כעמיע	5,6	3,3	7,9	10,1	10,1	7,9	3,3
בוי	11,2	10,3	16,1	19,1	18,4	15,3	9,6
גראפישע אינד.	9,4	11,3	17,0	28,3	28,3	28,3	11,3
ריינגונג	2,0	2,0	3,9	7,2	6,5	5,2	2,6
פערווילונג אונטערנעהמונגען	—	—	—	—	20,0	—	—
צענטראלעס פאר קראפט	33,3	—	—	—	—	—	—

טאבעלע VI

טעבעלע VI (92-93) גיט אן די אונטערנעהמונגען אין ביאליסטאקער וואיעוואודסטווע, וועלכע זענען אין די בעזונדערע יאהרען אין דער צייט פון VIII, 1914 ביז 1921 צוליב אלגעמיינע מלחמה-סיבות געווען טיילווייז אדער אינגאנצען נישט טעטיג.

טיילווייז אדער אינגאנצען נישט-טעטיג זענען געווען:

איין 1914	אונטערנעהמונגען	ד. ה. %
328	אונטערנעהמונגען	6,4 %
631	"	12,2 "
865	"	16,8 "
813	"	15,8 "
650	"	12,6 "
357	"	6,9 "
376	"	7,3 "

אונטערברעכונגען אין דער מעטיקייט פון די אונטערנעהמונגען אין די מלחמה-יאהרען.

אין די איינצעלנע פראדוקציע-קלאסען זענען פון יעדער 100 אונטערנעהמונגען געווען טיילווייז אדער אינגאנצען נישט-טעטיג:

קלאסע	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914
שטיין, לייס, גלאז	17,4	21,7	17,4	21,7	26,1	21,7	13,0
מעטאל	6,9	5,1	9,4	14,0	14,5	14,0	9,7
מאשינען-אפאראטען	2,5	1,7	3,3	5,0	5,8	1,7	2,5
האלץ	9,5	8,2	14,6	20,9	20,9	17,1	10,1
לעדער	11,3	12,7	45,1	52,4	53,1	17,5	6,5
טעקסטיל	29,7	33,1	48,0	43,4	58,3	50,9	2,3
פעקלירונג	4,2	4,2	7,6	10,4	11,2	9,3	5,7
פאפיר	16,7	14,8	22,2	25,9	24,1	9,3	1,9
ערנעהרונג	8,2	6,5	9,0	12,4	13,2	8,2	5,7
כעמיע	5,6	3,3	7,9	10,1	10,1	7,9	3,3
בוי	11,2	10,3	16,1	19,1	18,4	15,3	9,6
גראפישע אינד.	9,4	11,3	17,0	28,3	28,3	28,3	11,3
ריינגונג	2,0	2,0	3,9	7,2	6,5	5,2	2,6
פערווילונג אונטערנעהמונגען	—	—	—	—	20,0	—	—
צענטראלעס פאר קראפט	33,3	—	—	—	—	—	—

די צונויפשטעלונג ווייט, אז אין אלע גרופען אונטערנעהמונגען מיט'ן אויסנאָהם פון דער גרופע, מיט 11-15 לויט-ארבייטער, האָט זיך דער פּראָצענט-אַנטייל פון לויט-ארבייטער יודען אין 1921 אין פּערגלייך מיט 1914 פּערקלענערט.

די פּערקלענערונג פון דעם פּראָצענט-אַנטייל לויט-ארבייטער יודען אין די העכערע גרופען ערקלערט זיך היפטזעכליך מיט דעם, וואָס אין אַגאַנצער רייע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען, אין וועלכע ס'איז אין 1914 געווען אַנ'אייבערוויגנדע מערהייט לויט-ארבייטער יודען אויך אין די אונטערנעה-מונגען פון די העכערע גרופען, זענען אַנעלכע אונטערנעהמונגען אין 1921 געווען זעהר וועניג אָדער אינגאַנצען נישט.

דער אַנטייל (75,1%) פון די לויט-ארבייטער יודען אין אַלגעמיינעם דורכשניט אין 1921 אין פּערגלייך מיט 1914 (74,1%) האָט זיך עטוואָס פּערגרעסערט אַ דאַנק דעם, וואָס אויך די נידעריגערע גרופען (מיט 1-3 לויט-ארבייטער), אין וועלכע די לויט-ארבייטער יודען האָבען אין 1921 געפילדעט אַזאָ היכען פּראָצענט (95,2% און 92,3%), איז אויסגעקומען אַ בעדייטענד גרעסערער טייל (36,7%) פון אַלע בעשעפטיגטע לויט-ארבייטער, ווי אין 1914 (16,5%).

דאָגעגען די העכערע גרופען, אין וועלכע דער אַנטייל פון לויט-ארבייטער יודען איז אַ קלענערער, האָבען אין 1921 ענטהאַלטען אַ קלענערען טייל פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויט-ארבייטער יודען, ווי אין 1914.

די 4,458 פּאַר-מלחמה-אונטערנעהמונגען האָבען אין יאָהר 1914 בעשעפטיגט 14,973 לויט-ארבייטער; אין יאָהר 1921 האָבען דיזעלבע אונטערנעהמונגען בעשעפטיגט 5,626 לויט-ארבייטער ד.ה. זייער בעשעפטיגונגס-גראַד אין 1921 בעטרעפט 37,6% פאַר די בעזונדערע גרופען האָבען מיר פּאָלגענדען בעשעפטיגונגס-גראַד:

לויט-ארבייטער אין יאָהר		גרופע אונטערנעהמונגען	
1921	1914	1914	אין 1914
% (בעשעפטיגונגס-גראַד)	צאָהל		
—	391	—	מיט 0 א. 1
71,5	403	564	" 1 "
53,2	1.015	1.907	" 2-3 "
41,5	442	1.064	" 4-5 "
28,7	452	1.575	" 6-10 "
30,6	298	975	" 11-15 "
29,0	265	914	" 16-20 "
21,7	233	1.074	" 21-30 "
32,2	511	1.588	" 31-50 "
30,4	1.616	5.312	" 51 און מעהר "

פון דער צונויפשטעלונג זעהן מיר, אז אַ גרעסערען בעשעפטיגונגס-גראַד, ווי דער דורכ-שניט (37,6%) פאַר אַלע פּאַר-מלחמה-אונטערנעהמונגען, גיבען נאָר די גרופען אונטערנעהמונגען

וועלכע האָבען אין 1914 אינגאַנצען נישט געהאַט אָדער געהאַט נישט מעהר ווי 5 לויט-ארבייטער. אין אַלע ווייטערדיגע גרופען, פּאַר-מלחמה-אונטערנעהמונגען איז דער בעשעפטיגונגס-גראַד אין 1921 אַ בעדייטענד קלענערער.

דעם בעשעפטיגונגס-גראַד פון די אונטערנעהמונגען לויט די איינצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען גיט אַן פּאָלגענדע צונויפשטעלונג:

לויט-ארבייטער אין 1921		לויט-ארבייטער אין 1914	פּראָדוקצאַנס-קלאַס
% (בעשעפטיגונגס-גראַד)	צאָהל		
110,5	21	19	פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען
102,2	47	46	צענטראַלעס פאַר קראַפט
97,1	66	68	כעמיע
81,5	101	124	רייניגונג
55,6	435	783	האַלץ
51,1	1.174	2.299	ערנעהרונג
47,9	123	257	מאַשינען-אַפּאַראַטען
47,0	1.587	3.375	בעקליידונג
45,7	780	1.708	טעקסטיל
38,8	160	412	מעטאַל
29,9	60	201	שטיין, לייט, גלאַז
21,8	849	3.895	לעדער
20,5	140	683	בוי
14,3	72	504	גראַפיק
1,8	11	599	פאַפיר

ס'איז נויטיג אַנצוווייזען, אז אויך אין די איינצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען איז אין אַלגע-מיין דער בעשעפטיגונגס-גראַד אין די העכערע גרופען אַ קלענערער, ווי אין די נידעריגערע. אין די פּראָדוקצאַנס-קלאַסען „טעקסטיל“, „האַלץ“, „ערנעהרונג“ און „מאַשינען-אַפּאַראַטען“ טיילט זיך אויס די העכסטע גרופע „פּאַר-מלחמה-אונטערנעהמונגען“ מיט אַ פּערהעלטניסמעסיג היכען בעשעפטיגונגס-גראַד (56,9%, 55,1%, 41,8% און 40,7%).

99,4% אין דער העכסטער גרופע אונטערנעהמונגען (מיט 51 און מעהר 5 א.א.) וועלכע ענטהאלט 43,7% פון אלע לויין-ארבייטער אין דערמאָהנטען פראָדוקצאַנס-קלאַס; אין דער גרופע מיט 31 ביז 50 א.א. בילדען זיי גאַנצע 100,0%.

אין די אָנגעגעבענע פראָדוקצאַנס-קלאַסען (לעדער און „ערנעהרונג“) טיילען זיך אויס מיט א בעזונדערס גרויסען פראָצענט לויין-ארבייטער יודען, אין די העכערע גרופען, די פאָכען „גאר-בעריי“ און „טאָבאָק און טאָבאָק-אויסאַרבייטונגען“.

אויך אין דער העכסטער גרופע (מיט 51 און מעהר 5 א.א.) פון פראָדוקצאַנס-קלאַס „האַלץ“ (אָזעלכע אונטערנעהמונגען זענען פארהאן נאָר אין די פאָכען: „טאַרטאַקען“, „דוכט און פאַרניר-פאַב-ריקען“ און „האַלץ-שטאַמען“) בילדען די לויין-ארבייטער יודען אַ בעדייטענדען פראָצענט (46,4%), וועלכער אונטערשיידעט זיך נישט פיל פון דורכשניטס-פראָצענט פאר'ן אַנטייל (52,7%) פון די לויין-ארבייטער יודען אין דאָזיגען פראָדוקצאַנס-קלאַס בכלל.

אין פראָדוקצאַנס-קלאַס „טעקסטיל“ דאַגעגען איז דער פראָצענט לויין-ארבייטער יודען אין דער גרופע „מיט 31 - 50 א.א.“ 19,3% און אין דער העכסטער גרופע (מיט 51 און מעהר 5 א.א.) נאָר 6,4%.

אין אלע איבעריגע גרופען (מיט'ן אויסנאָהם פון 1 אונטערנעהמונג מיט 15 א.א.) פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע וואַקעלט זיך דער פראָצענט 5 א.א. יודען פון 100,0% אין דער גרופע „מיט 1 - 5 א.א.“ ביז 54,2% אין דער גרופע מיט „21-30 א.א.“

דער בעדייטענד קלענערער פראָצענט לויין-ארבייטער יודען אין די העכערע גרופען און-טערנעהמונגען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע ערקלערט זיך הויפטזעכליך מיט דעם, וואָס אין די אייגענטליכע „אַפרעטורען“, וועלכע ענטהאַלטען דעם פערעלטניסמעסיג גרעסטען טייל פון די לויין-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע פון ביאַלסטאָקער וואַיעוואודסטווע, איז דער אַנטייל פון די לויין-ארבייטער יודען נישט גרויס (12,3%-זעה טאַב. I). אין די אייגענטליכע „שפּינערייען“ און בעזונדערס „וועבערייען“ איז דער אַנטייל פון די לויין-ארבייטער יודען בעדייטענד גרעסער - 20,7% און 54,0% זעה טאַב. I.

דער אָנגעזעהענער אַנטייל פון די לויין-ארבייטער יודען אין די אונטערנעהמונגען פון די העכערע גרופען איז אויך צו זעהען פון דער פערטיילונג פון דער אלגעמיינער צאָהל לויין-ארביי-טער יודען צווישען די בעזונדערע גרופען.

פון די 5,084 לויין-ארבייטער יודען אין די 22 שטעט פון ביאַלסטאָקער וואַיעוואודסטווע זענען געווען בעשעפטיגט:

אין אונטערנעהמונגען מיט	לויין-ארבייטער	ד.ה. %
1	890	17,5
2-3	1.433	28,2
4-5	453	8,9
6-10	524	10,3
11-15	179	3,5
16-20	256	5,0
21-30	144	2,8
31-50	307	6,1
51 און מעהר	898	17,7

פון דעם זעהען מיר, אז אין די אונטערנעהמונגען מיט 16 און מעהר לויין-ארבייטער זענען געווען בעשעפטיגט 31,6% פון דער אלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער יודען, דערביי 17,7% נאָר אין די אונטערנעהמונגען פון דער העכסטער גרופע (מיט 51 לויין-ארבייטער און מעהר).

אין ס'ער בעדייטענדע פראָדוקצאַנס-קלאַסען (ערנעהרונג, טעקסטיל, לעדער און האַלץ) איז אין די אונטערנעהמונגען מיט 16 א.א. מעהר „קאַנצענטרירט נאָך גרעסערע טיילען פון דער אלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער יודען אין ענטשפרעכענדען פראָדוקצאַנס-קלאַס.“

אין פראָדוקצאַנס-קלאַס „ערנעהרונג“ זענען אין די דערמאָהנטע אונטערנעהמונגען (מיט 16 א.א. מעהר) בעשעפטיגט 68,9% אין „טעקסטיל“ - 62,9% אין „האַלץ“ - 62,5% און אין „לעדער“ - 36,9% פון דער צאָהל לויין-ארבייטער יודען, וואָס געפינען זיך אין אלע אונטערנעה-מונגען פון דעם ענטשפרעכענדען פראָדוקצאַנס-קלאַס.

אין אלגעמיינעם סך-הכל בעשעפטיגטע לויין-ארבייטער יודען איז דער דורכשניטס-פראָצענט זייערער אין די העכערע גרופען פערקלענערט אַדאַנק אַ גאַנצער רייע פראָדוקצאַנס-קלאַסען (בעקליידונג, מעסאַל, בוי, רייניגונג, גראַפישע אַנד, פאַפּיר און פּערוויילונגס-אַנשטאַלען), וואו ס'זענען קיין אונטערנעהמונגען פון די 4 העכערע גרופען (מיט 16 און מעהר לויין-ארבייטער) בכלל נישט פארהאן.

אין אונטערנעהמונגען מיט	לויין-ארבייטער	ד.ה. %
1	890	17,5
2-3	1.433	28,2
4-5	453	8,9
6-10	524	10,3
11-15	179	3,5
16-20	256	5,0
21-30	144	2,8
31-50	307	6,1
51 און מעהר	898	17,7

ס'איז נאך פראי אַנצווויזען, אַז בלויז די העכסטע גרופע אונטערנעהמונגען (מיט 51 און מעהר לויין-אַרבייטער) ענטהאלט:

אין פראָדוקציע-קלאַס האַלץ	לויין-אַרבייטער
לויין-אַרבייטער	63,5%
לויין-אַרבייטער	56,2
מאַשינען-אַפאַראַטען	48,4
ערנעהרונג	43,7
טעקסטיל	31,1

פון פראָדוקציע-קלאַס "לעדער" בילדען די העכסטע גרופע, די אונטערנעהמונגען מיט 31—50 א. א. (אַלע אין גאַרבעריי), וועלכע בעשעפטיגען 21,0% פון אַלע לויין-אַרבייטער אין דעם דאָ-זיגען פראָדוקציע-קלאַס.

אונטערנעהמונגען, וועלכע בעשעפטיגען מעהר, ווי 100 לויין-אַרבייטער, זענען בעת דער צעהלונג געווען נאָר דריי: 1 טאַבאַק-פאַבריק מיט 575 לויין-אַרבייטער, 1 וואָל-וועבעריי מיט 205 לויין-אַרבייטער און 1 שוועבעלעך-פאַבריק מיט 172 לויין-אַרבייטער.

לויין-אַרבייטער יודען אין לויין-אַרבייטער יודען בילדען:

אין די אונטערנעהמונגען מיט 1	לויין-אַרבייטער
לויין-אַרבייטער	95,2 %
לויין-אַרבייטער	92,3
לויין-אַרבייטער	79,1
לויין-אַרבייטער	76,5
לויין-אַרבייטער	71,0
לויין-אַרבייטער	70,5
לויין-אַרבייטער	48,8
לויין-אַרבייטער	48,3
לויין-אַרבייטער	60,7

די צונויפשטעלונג ווייזט, אַז דער פראָצענט לויין-אַרבייטער יודען איז אויך אין די העכערע גרופען גאַנץ בעדייטענד, הגם קלענער ווי אין די גינדרעינערע. אין די גרופען, מיט 1 ביז 20 לויין-אַרבייטער וואַקעלט זיך דער פראָצענט לויין-אַרבייטער יודען פון 95,2% אין דער גרופע, מיט 1 לויין-אַרבייטער ביז 70,5% אין דער גרופע מיט 16—20 לויין-אַרבייטער. אין די ווייטערדיגע צוויי גרופען פאַלט דער דאָזיגע פראָצענט ביז 48,8 אין דער גרופע, מיט 21—30 א. א. און 48,3% אין דער גרופע מיט 31—50 א. א. אין דער העכסטער גרופע אונטערנעהמונגען (מיט 51 און מעהר לויין-אַרבייטער), וועלכע ענטהאלט 21,9% פון אַלע בעשעפטיגטע לויין-אַרבייטער, שטייגט דער אָנטייל פון די לויין-אַרבייטער יודען ביז 60,7%.

אויף דער גרויס פון פראָצענט לויין-אַרבייטער יודען אין די העכערע גרופען אונטערנעהמונגען האָבען געוויקט הויפטזעכליך די פראָדוקציע-קלאַסען "לעדער" און "ערנעהרונג", וואו דער פראָצענט לויין-אַרבייטער יודען אין די דאָזיגע גרופען איז גרעסער, ווי דער דורכשניט-פראָצענט, וועלכען ס'בילדען די לויין-אַרבייטער יודען אין דער אַלגעמיינער צאָהל אונטערנעהמונגען פון די דאָזיגע פראָדוקציע-קלאַסען. אזוי צום ביישפּיל אין "ערנעהרונג" בילדען די לויין-אַרבייטער יודען

גרופע	אָהן	לויין-אַרבייטער	אונטערנעהמונגען	ד. ה.	%
מיט 1	935	"	"	"	19,4
" 2—3	693	"	"	"	14,4
" 4—5	131	"	"	"	2,8
" 6—10	91	"	"	"	1,9
" 11—15	20	"	"	"	0,4
" 16—20	20	"	"	"	0,4
" 21—30	11	"	"	"	0,2
" 31—50	15	"	"	"	0,3
" 51 און מעהר	11	"	"	"	0,2

אין אַלע פראָדוקציע-קלאַסען מיטן אויסנאָהם פון "טעקסטיל" און "ערנעהרונג" פעהלען פּערשידענע גרופען: העכערע אָדער מיטלע. אונטערנעהמונגען פון דער העכסטער גרופע (מיט 51 און מעהר לויין-אַרבייטער) געפינען מיר אין פּינף פראָדוקציע-קלאַסען: "מאַשינען-אַפאַראַטען", "האַלץ", "טעקסטיל", "ערנעהרונג" און "כעמיע".

די אַלגעמיינע צאָהל 6.770 לויין-אַרבייטער בעת דער צעהלונג צוטיילט זיך צווישען די גרופען:

אונטערנעהמונגען	מיט 1	א. א.	935	ד. ה.	13,8%	לויין-אַרבייטער
"	" 2—3	"	1.552	"	"	22,9
"	" 4—5	"	573	"	"	8,5
"	" 6—10	"	685	"	"	10,1
"	" 11—15	"	252	"	"	3,7
"	" 16—20	"	363	"	"	5,4
"	" 21—30	"	295	"	"	4,3
"	" 31—50	"	635	"	"	9,4
"	" 51 און מעהר	"	1.480	"	"	21,9

פון דער צונויפשטעלונג זעהען מיר, אַז אין די 5 גרופען אונטערנעהמונגען מיט אַ צאָהל לויין-אַרבייטער ביז 15 איז קאָנצענטרירט 59,0% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער; אין די 4 העכערע גרופען אונטערנעהמונגען מיט אַ צאָהל לויין-אַרבייטער פון 16 און מעהר—41,0%; דערביי בלויז אין דער העכסטער גרופע אונטערנעהמונגען (51 און מעהר לויין-אַרבייטער)—21,9%.

אויף דער דאָזיגער פּערטיילונג פון די לויין-אַרבייטער צווישען די בעזונדערע גרופען אונטערנעהמונגען אין די 22 שטעט פון ביאַליסטאָקער וואָעוואודסטווע האָבען געוויקט די פראָ-דוקציע-קלאַסען: "טעקסטיל", "האַלץ", "ערנעהרונג", "כעמיע", "מאַשינען-אַפאַראַטען" און "לעדער", וואו אין די העכערע גרופען אונטערנעהמונגען (מיט 16 און מעהר לויין-אַרבייטער) זענען קאָנצענטרירט פון 85,6% (טעקסטיל) ביז 37,4% (לעדער) פון דער צאָהל לויין-אַרבייטער אין ענטשפרע-כענדען פראָדוקציע-קלאַס.

ט א ב ע ל ע ׀ ׀

די טאבעלע ׀ (18-43) גיט אָן:

א. די צאָהל אונטערנעהמונגען און לויין-אַרבייטער אין די אונטערזוכטע 22 שטעט פון ביאָ-ליסטאָקער וואַיעוואודסטווע אין מאַמענט פון דער צעהלונג (טאבעלע ׀ ענטהאַלט די ענטשפרעכענדע אָנגאַבען פאַר סעזאָן און נישט-סעזאָן).

ב. די גרופירונג פון די טעטיגע אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויין-אַרבייטער און דעם פראָצענט-אַנטייל פון יודען און נישט-יודען אין די בעזונדערע גרופען.

אונטערנעהמונגען.

ווי ס'איז שוין אָנגעוויזען געוואָרען אין דער איינלייטונג (X-VII) זענען, אין דער טא-בעלע ׀ די נעבען-אַבטיילונגען פון אַ פּייעל-אַבטייליגער אונטערנעהמונג צוגערעכענט געוואָרען צו דער הויפט-אַבטיילונג און מיט דער פולער צאָהל לויין-אַרבייטער אַריינגעאַנגען אַלס איין נישט-גע-טיילטע אונטערנעהמונג אין פראָדוקציע-אַנס-פאַך, צו וועלכען ס'געהערט די הויפט-אַבטיילונג. דערניבער ווייזט די טאבעלע ׀ אַ קלענערע צאָהל אונטערנעהמונגען (4.821), ווי די טא-בעלע ׀ (4.839), וואו אַבטיילונגען מיט אַ זעלבסטשטענדיגער טעכנישער לייטונג זענען בעטראַכט גע-וואָרען אַלס בעזונדערע אונטערנעהמונגען.

די צאָהל אונטערנעהמונגען איז אין טאבעלע ׀ קלענער, ווי אין טאבעלע ׀ אין פאָלגענדע פראָדוקציע-אַנס-קלאַסען:

מעטאַל	375	אונטערנעהמונגען ד. ה. מיט 2 וועניגער, ווי לויט טאבעלע ׀
האַלץ	144	" " " " " " " "
טעקסטיל	112	" " " " " " " "
פאַפיר	46	" " " " " " " "

בעמערקונג. ביי „מעטאַל“ אין „פאַפיר“ זענען די אַבטיילונגען אַריבער אין אנדערע פראָדוקציע-אַנס-קלאַסען („מאַשינען-אַפאַראַטען“ און „ערנעהרונג“), צו וועלכע ס'געהערען די הויפט-אַבטיילונגען.

די 4.821 טעטיגע אונטערנעהמונגען האָבען בעת דער צעהלונג בעשעפטיגט 6.770 לויין-אַרביי-טער, ד. ה. 2,8% וועניגער, ווי אין סעזאָן (6.966) און 5,3% מעהר, ווי נישט אין סעזאָן (6.420).

פון דער דאָזיגער צאָהל 6.770 לויין-אַרבייטער קומט אויס אויף די פראָדוקציע-אַנס-קלאַסען:

בעקליידונג	1.837	לויין-אַרבייטער ד. ה. 27,1%
ערנעהרונג	1.584	" " " " " " " "
לעדער	953	" " " " " " " "
טעקסטיל	852	" " " " " " " "
האַלץ	455	" " " " " " " "
כעמיע	306	" " " " " " " "
מעטאַל	168	" " " " " " " "

לויין-אַרבייטער בעת דער צעהלונג.

לויין-אַרבייטער ד. ה. 2,1%	141	בוי
" " " " " " " "	126	מאַשינען-אַפאַראַטען
" " " " " " " "	116	רייניגונג
" " " " " " " "	76	גראַפישע אינד.
" " " " " " " "	60	שטיין, לייב, גלאַז
" " " " " " " "	47	צענטראַלעס פאַר קראַפט
" " " " " " " "	34	פערוויילונגס-אַנשטאַלען
" " " " " " " "	15	פאַפיר

לויין-אַרבייטער יודען און בעת דער צעהלונג פעסטגעשטעלט געוואָרען 5.084 ד. ה. 75,1% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער.

אין די איינצעלנע פראָדוקציע-אַנס-קלאַסען איז דער אַנטייל פון די לויין-אַרבייטער יודען פאָלגענדער:

לויין-אַרבייטער יודען ד. ה. 100,0%	15	פאַפיר
" " " " " " " "	1.748	בעקליידונג
" " " " " " " "	72	גראַפישע אינד.
" " " " " " " "	127	בוי
" " " " " " " "	1.414	ערנעהרונג
" " " " " " " "	102	רייניגונג
" " " " " " " "	138	מעטאַל
" " " " " " " "	713	לעדער
" " " " " " " "	80	מאַשינען-אַפאַראַטען
" " " " " " " "	19	פערוויילונגס-אַנשטאַלען
" " " " " " " "	163	כעמיע
" " " " " " " "	240	האַלץ
" " " " " " " "	232	טעקסטיל
" " " " " " " "	13	שטיין, לייב, גלאַז
" " " " " " " "	8	צענטראַלעס פאַר קראַפט

פון דער אַלגעמיינער צאָהל 4.821 טעטיגע אונטערנעהמונגען זענען בעת דער צעהלונג גע-ווען אָהן לויין-אַרבייטער 2.894 ד. ה. 60,0%. אין דער דאָזיגער צאָהל געהען אַריין אויך 17 (0,4%) אונטערנעהמונגען, ביי וועלכע די צעהלונג אין צוזאַמנעפאַלען מיט דעם נישט-סעזאָן פּעריאָד, צו-ליב וואָס זיי האָבען קיין לויין-אַרבייטער נישט געהאַט.

די טעטיגע אונטערנעהמונגען צוטיילען זיך אין בעזונדערע גרופען, וועלכע כאַראַקטעריזירען די גרויס פון די אונטערנעהמונגען, לויט דער צאָהל בעת דער צעהלונג בעשעפטיגטע לויין-אַרביי-טער, אויף פאָלגענדע אַוּסן:

אין א גאנצער רייע פראדוקציאָנס-פאָכען געפֿונען מיר בעדייטענד גרעסערע דורכשניטס-

צאָהלען, ווי פֿאַר די פראדוקציאָנס-קלאַסען, צו וועלכע זיי געהערען. אזוי צ. ב.

15,5	ציגעל-פאבריקען
46,0	לאנדווירטשאַפֿטליכע מאַשינען
77,0	דיכט-און פֿאַרניר-פאבריקען
24,1	שפינעריי
39,5	בראַנפען-גיסעריי און פאקעריי
172,0	שוועבעלעך-פאבריקען
18,0	קאַכעל-פאבריקען
23,3	טאַרטאַקען
45,5	האַלץ-שטיפֿטען
37,4	אפרעטור
164,2	טאַבאַק-און טאַבאַק-אויסאַרבייטונג

לויף-אַרבייטער לויט גע- די אַלגעמיינע צאָהל לויף-אַרבייטער אין סעזאָן צוטיילט זיך לויט געשלעכט און עלטער
שלעכט און עלטער. אויף פֿאַלגענדען אופן:

מענער - 5,001 ד. ה. 71,8%; פרויען 1.720 ד. ה. 24,7%; קינדער - 245 ד. ה. 3,5%.

פֿאַלגענדע צונויפשטעלונג ענטהאַלט די אַנגאַבען פֿאַר די בעזונדערע פראדוקציאָנס-קלאַסען:

אויף 100 לויף-אַרבייטער קומט אויס:

	מענער	פרויען	קינדער
שטיין, לייט, גלאַז	91,8	8,2	-
מעטאַל	91,2	0,5	8,3
מאַשינען-אַפּאַראַטען	89,2	-	10,8
האַלץ	78,9	19,6	1,5
לעדער	99,7	-	0,3
טעקסטיל	66,7	33,1	0,2
בעקליידונג	68,4	22,3	9,3
פאַפּיר	21,5	78,5	-
ערנעהרונג	52,1	46,9	1,0
לעמיע	56,9	42,5	0,6
בוי	98,1	-	1,9
גראַפּישע אינד.	96,1	2,6	1,3
רייניגונג	76,1	14,5	9,4
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	70,6	29,4	-
צענטראַלעס פֿאַר קראַפֿט	100,0	-	-

ס'איז צו זעהען, אַז אַמטאַרקסטען ווערט אַנגעווענדעט די אַרבייט פון פרויען אין די

פראדוקציאָנס-קלאַסען: טעקסטיל - 33,1%, ערנעהרונג - 46,9% און לעמיע - 42,5%.

דעם בעדייטענדען פראצענט פרויען האָבען די דאָזיגע פראדוקציאָנס-קלאַסען צו פּערדאַנקען

הויפטוועכליך:

אין פראד. קלאַס, טעקסטיל דעם פאך "שפינעריי", מיט 55,9% פרויען

" ערנעהרונג " טאַבאַק-און טאַבאַק-אויסאַרב. " 73,8 "

" לעמיע " שוועבעלעך-פאבריקען " 66,3 "

דער אַנטייל פון קינדער דריקט זיך אויס אין אַ פּערהעלטניסמעסיג קליינעם פראצענט (3,5)

פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויף-אַרבייטער. אויך אין די בעזונדערע פראדוקציאָנס-קלאַסען איז די

צאָהל בעשעפֿטיגטע קינדער נישט קיין בעדייטנדע.

די צאהל לויין-ארבייטער יודען נישט אין סעזאן בעטרעפט 4.767 ד. ה. 90.9% פון זייער אל-געמיינער צאהל סעזאן. די צאהל לויין-ארבייטער יודען פערקלענערט זיך אלזא נאכ'ן סעזאן אויף 9.1% ד. ה. שטארקער, ווי די אלגעמיינע צאהל לויין-ארבייטער (יודען און נישט יודען), ביי וועל-כער די פערקלענערונג בעטרעפט נור 7.8%.

בעדייטענדער איז דער דאזיגער אונטערשיד, ווען מיר פערגלייכען די לויין-ארבייטער יודען מיט די לויין-ארבייטער נישט-יודען, וועמענס צאהל פערקלענערט זיך נאך אויף 4.1%. די שטארקערע פערקלענערונג פון פראצענט לויין-ארבייטער יודען נאכ'ן סעזאן ערקלערט זיך מיט דעם, וואס אייניגע פראדוקציע-אנס-קלאסען (צ. ב. בוי, ערנעהרונג) מיט אן איבערוויגנדער מערהייט לויין-ארבייטער יודען טיילען זיך אויס מיט א בעדייטענדערע פערקלענערונג פון דער צאהל לויין-ארבייטער נאכ'ן סעזאן.

די דורכשניטס-צאהל לויין-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג מאכט אויס:
 א. פאר אלע טעטיגע אונטערנעהמונגען (מיט און אהן לויין-ארבייטער) 1.4
 ב. פאר דער קאטעגאריע אונטערנעהמונגען „מיט לויין-ארבייטער“ 3.6

פאר די בעזונדערע פראדוקציע-אנס-קלאסען בעקומען מיר פאלגענדע דורכשניטס-צאהלען לויין-ארבייטער אויף איין אונטערנעהמונג:

שטיין, ליים, גלאז	3.2	6.1
מעטאל	0.5	1.7
מאשינען-אפאראטען	0.9	2.3
האלץ	3.2	8.8
לעדער	4.4	7.7
טעקסטיל*	6.8	11.7
בעקליידונג	0.8	1.9
פאפיר	1.4	7.2
ערנעהרונג	2.6	5.9
לעמיע	3.6	7.1
בוי	0.3	1.7
גראפישע אינד.	1.5	2.3
רייגונג	0.8	1.4
פערוויילונגס-אנשטאלטען	6.8	6.8
צענטראלעס פאר קראפט	23.5	23.5

* דער אנטענעבענער דורכשניט און דער טעקסטיל-אינדוסטריע בעצחה זיך צו דער צאהל אוי-טערנעהמונגען, האו אפטלונגען זענען פעררעכנט אלס בעזונדערע אונטערנעהמונגען. צעהלונג אויך א פיעל אפטלונגע אונטערנעהמונג-בעקומען מיר פאר דער טעקסטיל-אינדוסטריע די דורכשניטס-צאהלען 7.6 און 14.2.

לויין-ארבייטער יודען נישט אין סעזאן.

דורכשניטס-צאהל לויין-ארבייטער אויף 1 אונטערנעהמונג.

אין ערנעהרונגס-אינדוסטריע	88.5 %
רייגונג	88.0 "
מעטאל	78.9 "
לעדער	75.7 "
מאשינען-אפאראטען	68.5 "
פערוויילונגס-אנשטאלטען	55.9 "
האלץ = אינדוסטריע	53.6 "
לעמיע	53.3 "
טעקסטיל	27.2 "
שטיין, ליים, גלאז	23.0 "
צענטראלעס פאר קראפט	17.0 "

בנוגע דעם אנטיל פון לויין-ארבייטער יודען זעהען מיר ס'רוב בעדייטענדע אונטערשידען צווישען די פראד. פאלען און די פראד. קלאסען, צו וועלכע זיי געהערען.

אזוי בילדען די לויין-ארבייטער יודען אין די גרעסטע פאלען פון די בעדייטענדסטע פרא-דוקציע-אנס-קלאסען:

מעבעל-טישלעריי (פראדוקציע-אנס-קלאס „האלץ“)	98.3 %
דיכט-און פארניר-פאבריקען	56.5 "
האלץ-שטיפען	41.8 "
טארטאקען	33.6 "
בערשט-בינדעריי אין סארטירעריי (פראד. קלאס „לעדער“)	100.0 "
לעדער-צוריקטונג	88.6 "
לעדער-וואלקעריי	77.3 "
גארבעריי	72.4 "
וועבעריי (פראד. קלאס „טעקסטיל“)	54.0 "
שפינעריי	20.7 "
אפרעטור	12.3 "
טאבאק און טאבאק-אויסארב. (פראד. קלאס „ערנעהרונג“)	100.0 "
ברויט-און זעמעל-בעקעריי	89.2 "
מעלה און קאשע-מיהלען	59.6 "
אייל-פאבריקען (פראד. קלאס „לעמיע“)	93.3 "
אפטייקען	79.3 "
שוועבעלעך-פאבריקען	24.4 "
קאכעל-פאבריקען (פראד. קלאס „שטיין, ליים, גלאז“)	16.7 "
ציגעלניעס	9.7 "

מעהל און קאשע מיהלען	228	לוינ-ארבייטער ד. ה. % 15,0
ברויט און זעמל-בעקעריי	195	" " " 12,8

אין די אבעריגע 17 פאכען זענען בעשעפטגט סך-הכל 444 לוינ-ארבייטער ד. ה. % 29,1. פון די 306 לוינ-ארבייטער אין פראדוקציאנס-קלאס „כעמיע“ קומט אויף די פאכען:

שוועבעלעך-פאבריקען	172	לוינ-ארבייטער ד. ה. % 56,2
אייל-פאבריקען	90	" " " 29,4
אפטיקען	29	" " " 9,5

אין די אבעריגע 4 פאכען זענען בעשעפטגט נאָר 15 לוינ-ארבייטער ד. ה. % 4,9.

אין די זעלבע 1.962 אונטערנעהמונגען זענען בעשעפטגט נישט אין סעזאן 6.420 לוינ-ארבייטער ד. ה. % 92,2 פון דער סעזאן-צאהל; די פערקלענערונג נאָכ'ן סעזאן בעטרעפט 7,8%.

אין די בעזונדערע פראדוקציאנס-קלאסען פערקלענערט זיך נאָכ'ן סעזאן די צאהל לוינ-ארבייטער:

אין בוי - אינדוסטריע אויף % 25,0	
ערנעהרונגס-פאבריקען	14,8
לעדער	12,7
האַלץ	9,1
כעמיע	7,9
שטיין, לייב, גלאָז	6,6
מעטאל	3,1
בעקליידונגס	2,9
גראַפישע	1,3
טעקסטיל	1,2
מאַשינען-אַפאַראַטען	0,9
ריינגונג	0,9
פאַפיר	—
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	—
צענטראַלעס פאַר קראַפט	—

אין אלע טעטיגע אונטערנעהמונגען זענען אין סעזאן בעשעפטגט 5.243 לוינ-ארבייטער יודען ד. ה. % 75,3 פון דער אלגעמיינער צאהל לוינ-ארבייטער.

אין די בעזונדערע פראדוקציאנס-קלאסען בילדען די לוינ-ארבייטער יודען:

אין פאפיר - אינדוסטריע	100,0 %
בעקליידונגס	95,2
גראַפישע	94,7
בוי	90,4

לוינ-ארבייטער נישט אין סעזאן.

לוינ-ארבייטער יודען אין סעזאן.

כעמיע	306	לוינ-ארבייטער ד. ה. % 4,4
מעטאל	194	" " " 2,8
בוי	156	" " " 2,2
ריינגונג	117	" " " 1,7
מאַשינען-אַפאַראַטען	111	" " " 1,6
גראַפישע אינד.	76	" " " 1,1
פאַפיר	65	" " " 0,9
שטיין, לייב, גלאָז	61	" " " 0,9
צענטראַלעס פאַר קראַפט	47	" " " 0,7
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	34	" " " 0,5

ס'איז נויטיג אָנצווויזען, אַז אין אַרייע פראדוקציאנס-קלאסען קומט אויס אויף געוויסע פראדוקציאנס-פאכען אַפּערהעלטניסמעסיג גרויסע צאהל לוינ-ארבייטער, ווי ס'איז צו זעהען פון פאלגענדע אָנגאַבען.

פון די 474 לוינ-ארבייטער אין פראדוקציאנס-קלאס „האַלץ“ קומט אויס אויף די פאכען:

דיכט און פאַרניר-פאַבריקען	154	לוינ-ארבייטער ד. ה. % 32,6
טאַרטאַקען	140	" " " 29,5
האַלץ-שטיפטען	91	" " " 19,2
מעבעל-טילעריי	58	" " " 12,2

די איבעריגע 7 פאכען האָבען בעשעפטגט נאָר 31 לוינ-ארבייטער ד. ה. % 6,5.

פון די 1.092 לוינ-ארבייטער אין פראדוקציאנס-קלאס „לעדער“ קומט אויס אויף די פאכען:

גאַרבעריי	881	לוינ-ארבייטער ד. ה. % 80,7
לעדער-וואַלקעריי	66	" " " 6,0
לעדער-צורייכטונג	44	" " " 4,0
בערשט-בינדעריי	63	" " " 5,8

אין די אבעריגע 5 פאכען זענען בעשעפטגט סך-הכל 38 לוינ-ארבייטער ד. ה. % 3,5.

פון די 852 לוינ-ארבייטער אין פראדוקציאנס-קלאס „טעקסטיל“ קומט אויס אויף די פאכען:

אַפּרעטור	374	לוינ-ארבייטער ד. ה. % 43,9
וועבעריי	200	" " " 23,5
שפינעריי	193	" " " 22,7
רייסעריי	25	" " " 2,9

אין די אבעריגע 10 פאכען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען בעשעפטגט סך-הכל 60 לוינ-ארבייטער ד. ה. % 7,0.

פון די 1.524 לוינ-ארבייטער אין פראדוקציאנס-קלאס „ערנעהרונג“ קומט אויס אויף די פאכען:

טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען	657	לוינ-ארבייטער ד. ה. % 43,1
--------------------------	-----	----------------------------

נישט טעטיגע אונטער-
נעהמונגען.

יודען, איז אין די 22 שטעט פון ביאליסטאקער וואַיעוואודסטווע פעסטגעשטעלט געוואָרען 316 ד. ה. 6,1%.

אין די איינצעלנע פראָדוקצאַנס-קלאַסען זענען געווען נישט טעטיג:

צענטראַלעס פאַר קראַפט	1	אונטערנעהמונגען ד. ה. 33,3 %
טעקסטיל	50	28,6 " "
שטיין, ליים, גלאַז	4	17,4 " "
פאַפיר	7	13,0 " "
לעדער	29	10,5 " "
בוי	55	9,0 " "
ערנעהרונג	49	7,8 " "
האַלץ	12	7,6 " "
כעמיע	5	5,6 " "
מעטאַל	16	4,1 " "
בעקליידונג	82	3,4 " "
מאַשינען-אַפאַראַטען	3	2,5 " "
גראַפישע אינד.	1	1,9 " "
רייניגונג	2	1,3 " "
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	-	- " "

אין די הויפט-פאַכען פון דער „טעקסטיל-אינדוסטריע“ (רייסעריי, שפּינעריי, וועבעריי און אַפּרעטור) איז דער פראָצענט נישט-טעטיגע אונטערנעהמונגען בעדייטענדיג גרעסער, ווי דער דורכ-שניטס-פראָצענט פאַר דער גאַנצער „טעקסטיל-אינדוסטריע“.

אזוי זענען געווען נישט-טעטיג:

אין רייסעריי	2	אונטערנעהמונגען ד. ה. 50,0 %
שפּינעריי	5	38,5 " "
וועבעריי	32	44,4 " "
אַפּרעטור	7	41,1 " "

דער דורכשניטס-פראָצענט נישט-טעטיגע אונטערנעהמונגען פאַר דער גאַנצער טעקסטיל-אינדוסטריע איז פערקלענערט געוואָרען אַדאַנק די איבעריגע פאַכען („זאַקען-פאַבריקען“, וואַל-באַרשטעריי, „שטריק-דרייעריי“ א. א. וו.), און וועלכע כמעט אלע אונטערנעהמונגען זענען געווען טעטיג.

אונטערנעהמונגען אָהן לויין-אַרבייטער, פון די 4.839 אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען בעת דער צעהלונג געווען טעטיג אין די 22 שטעט פון ביאליסטאקער וואַיעוואודסטווע, האָבען בעשעפטיגט לויין-אַרבייטער 1.962 ד. ה. 40,5%. די איבעריגע 2.877 אונטערנעהמונגען, ד. ה. 59,5% האָבען קיין לויין-אַרבייטער נישט בעשעפטיגט. אין זיי האָבען געאַרבייט אויסשליסליך די אייגענטומער און זייערע פאַמיליען-מיטגלידער.

אין די בעזונדערע פראָדוקצאַנס-קלאַסען פילדען די אונטערנעהמונגען אָהן לויין-אַרבייטער:

בוי-אינדוסטריע	83,9 %
פאַפיר	80,9 " "
מעטאַל	70,0 " "
האַלץ	63,0 " "
מאַשינען-אַפאַראַטען	59,0 " "
בעקליידונג	57,1 " "
ערנעהרונג	55,3 " "
כעמיע	48,8 " "
שטיין, ליים, גלאַז	47,4 " "
רייניגונג	45,7 " "
לעדער	42,7 " "
טעקסטיל	41,6 " "
גראַפישע	36,5 " "
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	-
צענטראַלעס פאַר קראַפט	-

ס'איז פראַי אַנצוווייזען, אַז דעם הויכען פראָצענט (41,6), אונטערנעהמונגען אָהן לויין-אַרבייטער האָט דער פראָדוקצאַנס-קלאַס „טעקסטיל“ צו פערדאַנקען אַגאַנצער רייע קליינע פאַכען (צ. ב. וואַל-באַרשטעריי, „זאַקען-פאַבריקען“, „שטריק-דרייעריי“ א. א. וו.), און וועלכע אלע אונטערנעהמונגען אָדער דער גרעסטער טייל פון זיי האָבען נישט בעשעפטיגט קיין לויין-אַרבייטער. אין פאַך „וועבעריי“ זענען נאָר 20,0% אונטערנעהמונגען געווען אָהן לויין-אַרבייטער. אין די פאַכען „שפּינעריי“, „רייסעריי“, „אַפּרעטור“ און „טריקאטאַזש-אויסאַרבייטונגען“ האָט די צעהלונג אַזעלכע אונטערנעהמונגען בכלל נישט פעסטגעשטעלט.

אין פראָדוקצאַנס-קלאַס „האַלץ“ זענען אין די בעדייטענדסטע פאַכען („טאַראַטאַקען“, דיכט-און פאַרניר-פאַבריקען, „האַלץ-שטאַפּען“) אין אַלע אונטערנעהמונגען געווען בעשעפטיגט לויין-אַרבייטער. אין פראָדוקצאַנס-קלאַס „לעדער“ פילדען די אונטערנעהמונגען אָהן לויין-אַרבייטער אַ קלע-נערען פראָצענט, נאָר אין די פאַכען „גאַרבעריי“ (25,4%) און „לעדער-צורכטעריי“ (11,1%).

לויין-אַרבייטער אין סעזאָן. די אויבענדערמאָהנטע 1.962 אונטערנעהמונגען מיט לויין-אַרבייטער בעשעפטיגט אין סעזאָן 6.966 לויין-אַרבייטער, יודען און נישט-יודען, וועלכע פערטיילען זיך צווישען די בעזונדערע פראָ-דוקצאַנס-קלאַסען אויף פאַלגענדען אָפן:

בעקליידונג	1.857	לויין-אַרבייטער ד. ה. 26,6 %
ערנעהרונג	1.524	21,9 " "
לעדער	1.092	15,7 " "
טעקסטיל	852	12,2 " "
האַלץ	474	6,8 " "

טאבעלע I

די טאבעלע I (ז. 4-17) גיט אָן:

- א. די צאָהל טעטיגע און נישט-טעטיגע אינדוסטריע-און האַנדווערקער-אונטערנעמונגען אין די אונטערזוכטע 22 שטעט פון ביאָליסטאָקער וואַעוואודסטווע אין יאָהר 1921, אין וועלכע יודען (ליין-אַרבייטער, אייגענטימער און פאַמיליען-מיטגלידער) נעהמען אַנאַנטייל אין פראָדוקציע-אַנס-פראָצעס;
- ב. די צאָהל ליין-אַרבייטער (יודען און נישט-יודען, מענער, פרויען און קינדער ביז 15 יאָהר), וועלכע זענען בעשעפטיגט אין די טעטיגע אונטערנעמונגען אין סעזאָן און נישט-סעזאָן.

ווי ס'איז אָנגעוויזען אין דער איינלייטונג (זעה. ז. VII-X), ווערען אין דער טאבעלע I, אָבטיילונגען פון אַנאַונטערנעמונג מיט אַ זעלבסטשטענדיגער אָרגאַניזאַציע און טעכנישער לייטונג בע-טראַכט אַלס בעזונדערע אונטערנעמונגען.

דורך דער צעהלונג אין 1921 איז אין די 22 שטעט פון ביאָליסטאָקער וואַעוואודסטווע פעסטגעשטעלט געוואָרען סך-הפּל 5.155 טעטיגע און נישט-טעטיגע אונטערנעמונגען, אין וועלכע יודען נעהמען אַנאַנטייל אין פראָדוקציע-אַנס-פראָצעס.

פּעסיגע אונטערנעמונגען. פון די 5.155 אונטערזוכטע אונטערנעמונגען זענען בעת דער צעהלונג געווען טעטיג 4.839 ד. ה. 93,9% וועלכע געהערען צו פאַלגענדע פראָדוקציע-אַנס-קלאַסען:

קלאַסע	אונטערנעמונגען	פּראָצענט
בעקליידונג	2.327	48,1%
ערנעהרונג	582	12,0
בוי	559	11,6
מעטאַל	377	7,8
לעדער	246	5,1
רייניגונג	151	3,1
האַלץ	146	3,0
טעקסטיל	125	2,6
מאַשינען-אַפאַראַטען	117	2,4
כעמיע	84	1,7
גראַפישע אינד.	52	1,1
פאַפּיר	47	1,0
שטיין, ליים, גלאַז	19	0,4
פּערווילונג-אַנשטאַלען	5	0,1
צענטראַלעס פאַר קראַפט און וואַסער-לייטונג	2	-

זעט אַרומ אַלע זעקס זייטן

זעט אַרומ אַלע זעקס זייטן

טאבעלען

די טאבעלען זענען אריבערגעגעבן אין געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט. די טאבעלען זענען אויסגעגעבן אין א געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט.

די טאבעלען זענען אויסגעגעבן אין א געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט. די טאבעלען זענען אויסגעגעבן אין א געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט.

די טאבעלען זענען אויסגעגעבן אין א געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט. די טאבעלען זענען אויסגעגעבן אין א געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט.

אנאליטישע בעטראכטונגען

פון די טאבעלען.

ביאליסטאקער וואַיעוואדסטווע.

Table with multiple columns and rows of text, likely a list or index related to the Bielski case.

די טאבעלען זענען אויסגעגעבן אין א געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט. די טאבעלען זענען אויסגעגעבן אין א געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט.

Table with 11 columns and multiple rows, containing numerical data and text.

די טאבעלען זענען אויסגעגעבן אין א געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט. די טאבעלען זענען אויסגעגעבן אין א געזעצטער פארמאן דורך די ארבעטער פון די פאבריק פאר אירע זעלבסטענדיקייט.

אינטערנעמיונגען מיט א פערקלענערטער אָדער אָבגעשטעלטער פראָדוקציע, צוליב:							
מאָנעט אין מאַשנען	מאָנעט אין אַרבייטער	מאָנעט אין קוואַרטער	מאָנעט אין אומ-מאָנעט	מאָנעט אין אַבנעהמער	מיליטער-דינסט	עוואַקואַציע און הייט-פּאַזיט	אַנדערע סיבות
א י נ פ ר א צ ע נ ט ע נ							
16,7	16,7	—	66,7	50,0	16,7	—	—
18,3	18,3	1,7	41,7	27,8	8,7	—	2,6
19,6	15,2	—	39,1	13,0	2,2	6,5	8,7
14,5	10,9	3,6	54,5	27,3	5,5	—	10,9
—	—	—	—	—	—	—	—
17,5	28,6	—	58,7	33,3	3,2	6,3	4,8
24,9	11,4	0,7	49,5	6,1	2,0	6,6	3,9
12,8	5,7	1,8	44,9	22,9	5,8	3,3	5,6
16,7	16,7	—	61,1	27,8	—	—	11,1
10,4	9,0	—	36,8	26,4	2,1	2,1	4,2
8,3	25,0	—	29,2	20,8	—	4,2	—
3,3	10,7	—	45,9	27,9	5,7	1,6	9,0
31,6	26,3	—	31,6	15,8	—	10,5	—
8,3	10,4	—	41,7	18,7	8,3	2,1	14,6
50,0	50,0	—	50,0	—	—	—	50,0

אין א טייל פראָדוקציע-קלאַסען האָבען אויסער די 4 אויבענדערמאָנטע סיבות (מאָנעטל אין מאַשנען, מאָנעטל אין רוי-שטאָפּען, מאָנעטל אין אומזאָ-קאָפּטאל אין מאָנעטל און אָבנעהמער), געהאָט אויך אַ בעדייטענדע ווירקונג די סיבות: מיליטער-דינסט, עוואַקואַציע און היימלאָזיקייט און אַנדערע סיבות (הויפטזעכליך צושטערונג פון פאַבריקס-לאָקאַלען, סעקועסטער און ענליכע סיבות).

טאבעלע XXI.

טאבעלע XXI (ז. 148-149) ענטהאַלט די אָנגאַבען פון די אייגענטומער וועגען די סיבות פון פערקלענערען אָדער אָבשטעלען די פראָדוקציע אין זייערע אונטערנעהמונגען. אַ בעדייטענדער טייל אייגענטומער האָבען אָנגעגעבען, אַז אויף דעם אָבשטעלען אָדער פערקלענערען די פראָדוקציע אין זייערע אונטערנעהמונגען האָט געוויקלט נישט איין בעשטימטע סיבה נאָר גלייכצייטיג אַ גאַנצע רייע פערשירענע סיבות.

די טאבעלע XXI גיט דערנעבן אָן נישט די צוטיילונג פון די אונטערנעהמונגען לויט די סיבות, וועלכע האָבען אויסשליסליך אליין פּעראורזאָכט די פערקלענערונג פון דער פראָדוקציע, נאָר די צאָהל אונטערנעהמונגען, ביי וועלכע די אָדער יענע סיבה האָט אויך מיטגעוויקלט אויף פּערקלענערען אָדער אינגאַנצען אָבשטעלען די פראָדוקציע. דאָס בעדייט, אַז איין און דוועלבע אינטערנעהמונג קען פיגורירען אין 2 און מעהר רופּירקען. צוליב דעם און און דער טאבעלע XXI נישט אָנגעגעבען קיין סומירונגען, ווייל דער סך-הכל פון אַזאַ סומירונג וואָלט געווען גרעסער, ווי די ווירקליכע צאָהל אונטערנעהמונגען, וואו די פראָדוקציע האָט זיך אָבגעשטעלט אָדער פערקלענערט.

פון די 1.840 טעטיגע און נישט-טעטיגע אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען אויפגענומען אין בינאַלסטאָק בעח דער צעהלונג 1921, און די פראָדוקציע געוואָרען אָבגעשטעלט אָדער פערקלענערט:

צוליב מאָנעטל אין מאַשנען	אין 291 אונטערנעהמונגען ד. ה.	15,8%
רוי-שטאָפּען	191	10,4%
קוואַליפּיצירטע אַרבייטער	21	1,1%
אומזאָ-קאָפּטאל	840	45,7%
אָבנעהמער	364	19,8%
מיליטער-דינסט	82	4,5%
עוואַקואַציע און היימלאָזיקייט	70	3,8%
אַנדערע סיבות	101	5,5%

פון די דאָזיגע אָנגאַבען און צו זעהען, אַז ביי דער גרעסטער צאָהל אונטערנעהמונגען און די פראָדוקציע פערקלענערט אָדער אָבגעשטעלט געוואָרען צוליב מאָנעטל:

אין מאַשנען-15,8%, אין רוי-שטאָף-10,4%, אין אומזאָ-קאָפּטאל-45,7% און אין אָבנעהמער-19,8%.

דער מאָנעטל אין קוואַליפּיצירטע-אַרבייטער האָט נאָר ביי אַנאָמבעדייטענדען טייל אונטערנעהמונגען (1,1%) מיטגעוויקלט אויף פערקלענערען די פראָדוקציע.

פאַר די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען האָבען מיר סאָלגענדע אָנגאַבען:

פרדוקציאנס-קלאס	% אונטער-נעהמונגען	% לויין-ארבייטער אין זיי
שטיין, לייט, גלאז	20,0	66,7
מעטאל	91,5	97,2
מאשינען-אפארעטען	78,3	82,7
האלץ	88,5	82,3
גומי, קאאוטשוק	100,0	100,0
לעדער	57,7	71,9
טעקסטיל	84,1	84,7
בעקליידונג	70,2	66,8
פאפיר	46,7	93,5
ערנעהרונג	77,9	80,2
כעמיע	70,0	74,7
בוי	78,9	90,2
גראפישע אינד.	36,8	52,8
ריינגונג	63,0	69,6
פערווילונגס-אנשטאלטען	—	—

קלאס	אונטער-נעהמונגען	לויין-ארבייטער
שטיין, לייט, גלאז	20,0	66,7
מעטאל	91,5	97,2
מאשינען-אפארעטען	78,3	82,7
האלץ	88,5	82,3
גומי, קאאוטשוק	100,0	100,0
לעדער	57,7	71,9
טעקסטיל	84,1	84,7
בעקליידונג	70,2	66,8
פאפיר	46,7	93,5
ערנעהרונג	77,9	80,2
כעמיע	70,0	74,7
בוי	78,9	90,2
גראפישע אינד.	36,8	52,8
ריינגונג	63,0	69,6
פערווילונגס-אנשטאלטען	—	—

בלויז אין 2 פראדוקציאנס-קלאסען — האלץ און בעקליידונג זעהען מיר אן אומגע-
קעהרטע ערשיינונג ד. ה. דער פראצענט אונטערנעהמונגען, וועמענס אייגענטימער ס'געהערען צו
פאך-ארגאניזאציעס, איז גרעסער, ווי דער פראצענט בעשעפטיגטע אין זיי לויין-ארבייטער.

אין דער פראדוקציאנס-קלאסע פאר אונטערנעהמונגען, וועמענס אייגענטימער געהערען צו פאך-ארגאניזאציעס,
זענען געווען קאנצענטרירט 5.177 לויין-ארבייטער ד. ה. 81,4% פון דעם איז צו זעהן, אז דן
אונטערנעהמונגען פון פאך-ארגאניזאציעס אייגענטימער בעשעפטיגטען דורכשניטליך א גרעסערע צאהל
לויין-ארבייטער, ווי דן איבעריגע אונטערנעהמונגען.

טאבעלע XIX.

טאבעלע XIX (ז. 144-145) גיט אן ידועות וועגען דער אונטערנעהמונגען פון די אייגענ-
טימער פון די אונטערנעהמונגען צו פאך-פעראיינגונגען.

פון די אייגענטימער פון 1.716 טעטיגע אונטערנעהמונגען האבען געהערט צו פאך-פעריי-
נען נאָר די אייגענטימער פון 1.296 אונטערנעהמונגען ד. ה. 75,5%.
אין די איינצעלנע פראדוקציאנס-קלאסען האבען מיר פאלגענדע אָנגאַבען:

גומי, קאאוטשוק	100,0%
מעטאל	91,5
האלץ	88,5
טעקסטיל	84,1
בוי	78,9
מאשינען-אפארעטען	78,3
ערנעהרונג	77,9
בעקליידונג	70,2
כעמיע	70,0
ריינגונג	63,0
לעדער	57,7
פאפיר	46,7
גראפישע אינד.	36,8
שטיין, לייט, גלאז	20,0
פערווילונגס-אנשט.	—

ווי ס'איז צו זעהן פון דער אָנגעבענער צווישטעלונג איז דן איבערווענדע מעהר-
הייט אייגענטימער פון די אונטערנעהמונגען כמעט אין אלע פראדוקציאנס קלאסען ארגאניזירט אין
פאך-פעראיינגען.

אין די 75,5% אונטערנעהמונגען, וועמענס אייגענטימער געהערען צו פאך-ארגאניזאציעס,
זענען געווען קאנצענטרירט 5.177 לויין-ארבייטער ד. ה. 81,4% פון דעם איז צו זעהן, אז דן
אונטערנעהמונגען פון פאך-ארגאניזאציעס אייגענטימער בעשעפטיגטען דורכשניטליך א גרעסערע צאהל
לויין-ארבייטער, ווי דן איבעריגע אונטערנעהמונגען.

אויך אין כמעט אלע פראדוקציאנס-קלאסען ענטהאלט דן גרופע אונטערנעהמונגען מיט
פאך-ארגאניזאציעס אייגענטימער א גרעסערע פראצענט לויין-ארבייטער, ווי אונטערנעהמונגען.

אין פראדוקציען-קלאס, מאשניגען-אפארעטען געפונען זיך אונטער ארבייטס-אינספעקציע נאָר די 4 אונטערנעהמונגען פון פאך, לאנדווירטשאפטליכע מאשניגען.

לויט ארבייטער אין די אונטערנעהמונגען, וועלכע שטעהן אונטער ארבייטס-אינספעקציע, בילדען נאָר 24,9% פון דער אלגעמיינער צאָהל אונטערנעהמונגען מיט לויט-ארבייטער, איז זיי דאָך קאָנצענטרירט די איבערוויגענדע מערהייט 4.653 לויט-ארבייטער ד. ה. 73,1% פון דער אלגעמיינער צאָהל.

אין די איינצעלנע פראדוקציען-קלאסען געפונען זיך אין די אונטערנעהמונגען, וואָס שטעהן אונטער ארבייטס-אינספעקציע פאלגענדע צאָלען לויט-ארבייטער:

קלאַס	לויט-ארבייטער ד. ה. %	צאָל
טעקסטיל	93,0	4.062
מאשניגען-אפארעטען	72	73,5
לעדער	157	70,1
פאפיר	20	64,5
ערנעהרונג	219	59,5
מעטאל	67	47,2
האַלץ	34	35,4
כעמיע	16	20,3
גראַפישע אינד.	6	16,7
שטיין, ליים, גלאַז	—	—
גומי-קאָאָטשוק	—	—
בעקליידונג	—	—
בוי	—	—
ריינגונג	—	—
פערוויילונגס-אַנשטאַלען	—	—

ס'איז שוין אויבען אָנגעוויזען, אז הגם אונטער ארבייטס-אינספעקציע שטעהן נאָר 24,9% אונטערנעהמונגען, בעשעפטיגען זיי דאָך 73,1% פון דער אלגעמיינער צאָהל לויט-ארבייטער. דאָס דאָזיגע פֿערהעלטעניש שפּיגעלט זיך אָב אין דעם פֿערהעלטעניש: בעדייטענדען דורכשניט לויט-ארבייטער פון 15,8, וועלכער קומט אויס אויף אַיין אונטערנעהמונג מיט ארבייטס-אינספעקציע; פאָר די אונטערנעהמונגען, וועלכע שטעהן נישט אונטער ארבייטס-אינספעקציע, איז דער דאָזיגער דורכשניט נור 1,9.

פאָר די איינצעלנע פראדוקציען-קלאסען בעקומען זיך פאלגענדע דורכשניטס-צאָלען אויף איין אונטערנעהמונג פון יעדער קאטעגאָריע:

קלאַס	לויט-ארבייטער	צאָל
שטיין, ליים, גלאַז	—	1,5
מעטאל	7,4	1,1
מאשניגען-אפארעטען	18,0	1,3

לויט ארבייטס-אינספעקציע

און ארבייטס-אינספעקציע

קלאַס	לויט-ארבייטער	צאָל
האַלץ	5,7	2,1
גומי-קאָאָטשוק	—	7,0
לעדער	6,8	3,7
טעקסטיל	17,1	3,3
בעקליידונג	—	1,7
פאפיר	20,0	1,4
ערנעהרונג	19,9	1,6
כעמיע	8,0	4,5
בוי	—	1,4
גראַפישע אינד.	6,0	2,1
ריינגונג	—	2,0
פערוויילונגס-אַנשטאַלען	—	18,0

מט פרוחאט-וואָהנונג אין אַרבייטס-לאַקאַל	אָהן פרוחאט-וואָהנונג אין אַרבייטס-לאַקאַל
1,2	11,2
2,0	2,8
0,3	4,7
0,5	5,3
—	5,5
1,3	3,1
—	3,2
3,0	2,8
—	21,0

די צונויפֿשטעלונג ווייזט, אַז כמעט אין אַלע פּראָדוקציע־אַנס-קלאַסען איז דער דורכשניט בעשעפּטיגטע פּערוואָנען אין די אונטערנעהמונגען, וואו דער אַרבייטס-לאַקאַל דינט אויסשליסליך צו אַרבייטס-צוועקען, אַ בעדייטענד גרעסערער, ווי אין די אונטערנעהמונגען, וואו דער אַרבייטס-לאַקאַל ווערט בענוצט אויך אַלס פּרוואַט-וואָהנונג.

פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען. די צונויפֿשטעלונג ווייזט, אַז כמעט אין אַלע פּראָדוקציע־אַנס-קלאַסען איז דער דורכשניט בעשעפּטיגטע פּערוואָנען אין די אונטערנעהמונגען, וואו דער אַרבייטס-לאַקאַל דינט אויסשליסליך צו אַרבייטס-צוועקען, אַ בעדייטענד גרעסערער, ווי אין די אונטערנעהמונגען, וואו דער אַרבייטס-לאַקאַל ווערט בענוצט אויך אַלס פּרוואַט-וואָהנונג.

ט א ב ע ל ע XVIII

טאַבעלע XVIII (142 - 143) גיט אָן די צאָהל אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען בעת דער צעהלונג 1921 געשטאַנען אונטער דער אויפֿזיכט פֿון דער אַרבייטס-אַנספּעקציע, ווי אויך די צאָהל לוי־אַרבייטער אין די דאָזיגע אונטערנעהמונגען.

אונטערנעהמונגען און אַר-
בייטס-אַנספּעקציע. פֿון די 1.184 אונטערנעהמונגען מיט לוי־אַרבייטער האָבען זיך געפֿונען אונטער אַרבייטס-אַנספּעקציע 295 ד. ה. 24,9%.

אין די איינצעלנע פּראָדוקציע־אַנס-קלאַסען זענען געשטאַנען אונטער דער אַרבייטס-אַנספּעקציע:

טעקסטיל	אונטערנעהמונגען ד. ה. %	238
לעדער	56,1	23
האַלץ	16,7	6
מאַשינען-אַפּאַראַטען	16,7	4
כעמיע	12,5	2
מעטאַל	12,0	9
פּאַפּיר	11,1	1
ערנעהרונג	10,7	11
גראַפֿישע אַנד.	6,7	1
שטיין, לייים, גלאַז	—	—
גומי-קאָאוטשוק	—	—
בעקלידונג	—	—
בוי	—	—
ריינגונג	—	—
פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען	—	—

פֿון דער צונויפֿשטעלונג זעהן מיר, אַז אַ בעדייטענדע צאָהל אונטערנעהמונגען מיט אַר-בייטס-אַנספּעקציע וויזען אויך נאָר די פּראָדוקציע־אַנס-קלאַסען „טעקסטיל“ און „לעדער“.

פֿון די הויפט-פּאַכען אין פּראָדוקציע־אַנס-קלאַס „טעקסטיל“ זענען אין „שפּינעריי“ און „אַפּרעטור“ אַלע און אין „רייסעריי“ 88,5% אונטערנעהמונגען געשטאַנען אונטער אַרבייטס-אַנספּעקציע; אין „וועבעריי“ - נאָר 65,6%.

אין פּראָדוקציע־אַנס-קלאַס „לעדער“ טיילען זיך אויס מיט דער צאָהל אונטערנעהמונגען, וואָס האָבען זיך געפֿונען אונטער אַרבייטס-אַנספּעקציע, נאָר די פּאַכען „גאַרבעריי“ (78,3%) און „וואַלקעריי“ (50,0%). אין די איבעריגע פּאַכען זענען אַזעלכע אונטערנעהמונגען כמעט נישט פּאַרשאַן.

פערזאנען און אינטערנע-
מינגען מיט פרוואט-האה-
נונגען אין ארבייטס-
לאקאל.

אין 349 אונטערנעהמונגען, וואו דער ארבייטס-לאקאל ווערט אויך בענוצט אלס פרוואט-
וואהנונג, זענען געווען בעשעפטיגט 666 ד. ה. 7,6% פון דער אלגעמיינער צאהל בעשעפטיגטע פערזאנען.
אין די איינצעלנע פראדוקציע-קלאסען בעקומען זיך פאלגענדע צאהלען פאר די:
פערזאנען אין די אונטערנעהמונגען מיט פרוואט-וואהנונג אין ארבייטס-לאקאל:

בעקליידונג	592	ד. ה. 35,2%
מאשינען-אפארטען	14	9,3 " "
בוי	27	9,0 " "
רייניגונג	9	6,9 " "
האלץ	7	4,0 " "
מעטאל	7	2,3 " "
פאפיר	1	1,7 " "
לעדער	2	0,6 " "
ערנעהרונג	2	0,3 " "
טעקסטיל	5	0,1 " "
שטיין, ליים, גלאז	—	—
גומי-קאאוטשוק	—	—
כעמיע	—	—
גראפישע אינד.	—	—
פערוויילונגס-אנשטאלטען.	—	—

פון דער צונויפשטעלונג איז צו זעהען, אז אין די 20,3% אונטערנעהמונגען מיט פרוואט-
וואהנונגען אין ארבייטס-לאקאל איז געווען קאנצענטרירט פעהעלטנסמעסיג נאָר אַ קליינער טייל
(7,6%) פון דער אלגעמיינער צאהל בעשעפטיגטע פערזאנען.

פון די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען איז נאָר אין „בעקליידונג“ בעשעפטיגט אין די
דאָזיגע אונטערנעהמונגען אַ בעדייטענדע צאהל (35,2%) פערזאנען.

אויף א ין אונטערנעהמונג, וואו דער ארבייטס-לאקאל דינט אויך אלס פרוואט-וואהנונג, קומט
אויס דורכשניטליך 1,9 בעשעפטיגטע פערזאנען; פאר די אַבעריגע אונטערנעהמונגען בעטרעפט דער
דורכשניט 5,9.

דורכשניטס-צאהל בעשעפ-
טיגטע פערזאנען אין 1
אונטערנעהמונג מיט פרו-
ואט-וואהנונג אין אר-
בייטס-לאקאל.

אין די איינצעלנע פראדוקציע-קלאסען בעקומען מיר פאלגענדע דורכשניטס-צאהלען פאר
די אויבענדערמאָהנטע צוויי קאטעגאָריעס אונטערנעהמונגען.

שטיין, ליים, גלאז	—	2,4
מעטאל	2,3	2,9
מאשינען-אפארטען	1,4	3,8
האלץ	1,2	3,7
גומי-קאאוטשוק	—	12,0
לעדער	1,0	6,2

ט א ב ע ל ע XVII

סאבעלע XVII (142-143) גיט אָן די צאהל אונטערנעהמונגען, אין וועלכע דער אר-
בייטס-לאקאל ווערט גלייכצייטיג בענוצט אלס פרוואט-וואהנונג, ווי אויך די צאהל פערזאנען (איי-
גענטלעך, פאמיליען-מיטגלידער און לוי-ארבייטער), וועלכע זענען אין די דאָזיגע אונטערנעהמונגען
בעשעפטיגט.

דורך דער צעהלונג 1921 איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אז אין 349 ד. ה. 20,3% פון
דער אלגעמיינער צאהל טעטיגע אונטערנעהמונגען ווערט דער ארבייטס-לאקאל בענוצט אויך אלס
פרוואט-וואהנונג.

ארבייטס-לאקאל אין
פרוואט-וואהנונג.

די ענטשפּרעכענדע אָנגאַבען פאַר די איינצעלנע פראדוקציע-קלאסען זענען:

בעקליידונג	293	אונטערנעהמונגען ד. ה. 42,8%
מאשינען-אפארטען	10	21,7 " "
פאפיר	3	20,0 " "
בוי	20	18,3 " "
האלץ	6	11,5 " "
רייניגונג	3	6,5 " "
כעמיע	1	5,0 " "
לעדער	2	3,8 " "
ערנעהרונג	4	2,9 " "
מעטאל	3	2,8 " "
טעקסטיל	4	0,9 " "
שטיין, ליים, גלאז	—	—
גומי, קאאוטשוק	—	—
גראפישע אינד.	—	—
פערוויילונגס-אנשטאלטען	—	—

פון דער צונויפשטעלונג איז צו זעהען, אז אין דער אַבערויגענדער מערהייט פראדוק-
ציע-קלאסען זענען קיין אונטערנעהמונגען מיט פרוואט-וואהנונגען אין ארבייטס-לאקאל אנגאנצען
נישט פארהאן, אָדער זיי בילדען נאָר אַן אומבעדייטענדען טייל (פון 0,0% ביז 6,5%).

אַ בעדייטענדען טייל בילדען די דאָזיגע אונטערנעהמונגען נאָר אין די פראדוקציע-קלאסע-
קלאסען „בעקליידונג“ (42,8%), „מאשינען-אפארטען“ (הויפטזעכליך אין פאך „זייגערמאַכער“) — 21,7%,
„פאפיר“ — 20,0% און „בוי“ — 18,3%.

אויף צייט-לויין; און נאָר אין 0,1% — אין 4 קליינע אונטערנעהמונגען — ווערט געאַרבייט אויף צייט-לויין, ווייל זיי האָבען נישט דאָ קאָטעגאָריע אַרבייטער (וועבער), וועלכע אַרבייטען אויף אַקאָרד.

אויף איין אונטערנעהמונג מאַכט אויס דורכשניטליך לויין-אַרבייטער:
 אין דער גרופע מיט צייט-לויין-סיסטעם 4,2
 אַקאָרד " " 4,3
 אַקאָרד און צייט-לויין 20,9

דורכשניט לויין-אַרבייטער
 אויף 1 אונטערנעהמונג
 פון דאָ פּערשורענע קא-
 טעגאָריעס.

אין דאָ איינצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען האָבען מיר פּאָלגענדע דורכשניטס-צאָהלען לויין-אַרבייטער אויף איין אונטערנעהמונג פון דאָ דריי קאָטעגאָריעס:

מיט אַקאָרד און צייט-לויין	מיט אַקאָרד	מיט צייט-לויין	
—	—	1,5	שטיין, ליים, גלאַז
12,7	1,0	1,5	מעטאַל
24,5	2,0	2,2	מאַשינען-אַפּאַראַטען
4,0	3,0	2,5	האַלץ
—	—	7,0	גומי-קאָאוטשוק
8,0	5,6	4,8	לעדער
28,1	5,7	20,6	טעקסטיל
2,8	2,0	1,8	בעקליידונג
—	—	3,4	פאַפּיר
5,0	1,7	5,9	ערנעהרונג
—	—	4,9	כעמיע
1,5	2,3	1,4	בוי
5,0	2,0	2,2	גראַפישע אינד.
2,0	1,9	2,1	רייניגונג
—	—	18,0	פּערוויילונגס-אַנשטאַלען

ווי ס'איז צו זעהן פון די צונויפשטעלונגען, גיבען די אונטערנעהמונגען מיט אַ געמיש-טען לויין-סיסטעם (אַקאָרד און צייט-לויין) דעם גרעסטען דורכשניט לויין-אַרבייטער אויף איין אונטערנעהמונג.

ט א ב ע ל ע XVI

די טאַבעלע XVI (140-141) גיט אָן ידיעות וועגען דעם לויין-סיסטעם, וועלכער ווערט אָנגעווענדעט אין דאָ טעטיגע אונטערנעהמונגען „מיט לויין-אַרבייטער“.

פון דאָ 1.184 טעטיגע אונטערנעהמונגען האָבען דאָ לויין-אַרבייטער געאַרבייט:
 אין 704 אונטערנעהמונגען ד. ה. 59,5% אויף צייט-לויין (פון וואָך, מאָנאַט א. א. וו.)
 אַקאָרד " " 28,4 " " 336 "
 אַקאָרד און צייט-לויין " " 7,9 " " 94 "
 פּעהלען ידיעות. " " 4,2 " " 50 "

לויין-סיסטעם אין דאָ טע-טיגע אונטערנעהמונגען מיט לויין-אַרבייטער.

פּאָלגענדע צונויפשטעלונג ענטהאַלט דאָ ענטשפּרעכענדע אָנגאַבען פאַר דאָ איינצעלנע פּראָ-דוקצאַנס-קלאַסען:

אויף 100 אונטערנעהמונגען זענען געווען מיט			פּראָדוקצאַנס-קלאַס
אַקאָרד, און צייט-לויין	אַקאָרד	צייט-לויין	
—	—	100,0	שטיין, ליים, גלאַז
4,0	1,3	94,7	מעטאַל
8,3	4,2	87,5	מאַשינען-אַפּאַראַטען
5,6	8,3	86,1	האַלץ
—	—	100,0	גומי-קאָאוטשוק
12,2	36,6	51,2	לעדער
19,0	59,6	21,4	טעקסטיל
2,8	9,4	76,4	בעקליידונג
—	—	100,0	פאַפּיר
2,9	55,3	41,8	ערנעהרונג
—	—	100,0	כעמיע
3,4	5,2	91,4	בוי
6,7	6,7	86,6	גראַפישע אינד.
2,9	47,1	50,0	רייניגונג
—	—	100,0	פּערוויילונגס-אַנשטאַלען

ס'איז כדאי אָנצוווייזן, אַז אין פאַך „וועבעריי“ ווערט אין דער אַנצווייגנדער מערה-הייט — 66,2% אונטערנעהמונגען געאַרבייט אויף אַקאָרד; אין 33,7% אונטערנעהמונגען איז דער לויין-סיסטעם אַ געמישטער ד. ה. איין טייל לויין-אַרבייטער אַרבייט אויף אַקאָרד און אַ צווייטער טייל

„כעמיע“ געפינען מיר בעדייטענדע טיילען (מעהר ווי 25%) אונטערנעהמונגען, וואָס געפינען אַן אַבזאָץ פאַר זייערע אויסאַרבייטונגען אויך אין דער פּראָווינץ און ראַנד-געביטען. אונטערנעהמונגען, וואָס געפינען אַן אַבזאָץ פאַר זייערע אויסאַרבייטונגען אויך אין אויסלאַנד, געפינען מיר נאָר אין די פּראָד-קלאַסען „טעקסטיל“ און „לעדער“.

פון דער אַלגעמיינער צאָהל 6.363 לוי-אַרבייטער בעת דער צעהלונג קומט אויס אויך די אונטערנעהמונגען, וואָס זייערע אויסאַרבייטונגען געהען:

אויפ'ן אָרט	און פּראָווינץ	און ראַנד-געביטען	און אויסלאַנד
3.288	ד. ה.	51,7%	
423	„	6,6%	
1.864	„	29,3%	
788	„	12,4%	

פאַלגענדע צונויפשטעלונג גיט די פּערטיילונג פון די לוי-אַרבייטער צווישען די בעזונדערע גרופען אונטערנעהמונגען אין די איינצעלנע פּראָדוקציע-קלאַסען:

פּראָדוקציע-קלאַסע	פון 100 לוי-אַרבייטער קומט אויס אויך די אונטערנעהמונגען מיט אַן אַבזאָץ אויפ'ן:		
	אָרט	אָרט און פּראָווינץ	אָרט, פּראָווינץ, ראַנד-געביטען און אויסלאַנד
שטיין, ליים, גלאַז	—	—	100,0
מעטאַל	59,9	1,4	38,7
מאַשינען-אַפאַראַטען	21,4	24,5	54,1
האַלץ	86,5	7,3	6,2
גומי, קאָאוטשוק	—	—	100,0
לעדער	29,0	13,4	53,6
טעקסטיל	42,8	6,2	33,2
בעקליידונג	97,2	2,8	—
פאַפיר	12,9	—	87,1
ערנעהרונג	55,7	5,7	38,6
כעמיע	43,0	57,0	—
בוי	100,0	—	—
גראַפֿישע אַנד.	94,4	5,6	—
ריינגונג	100,0	—	—
פּערווילונגס-אַנשט.	100,0	—	—

פּערגלייכענדיג די אָנגאבען פאַר די לוי-אַרבייטער מיט די ענטשפּרעכענדע אָנגאבען פאַר די אונטערנעהמונגען פון דיזעלבע גרופען זעהן מיר, אַז די גרופע אונטערנעהמונגען, וואָס זייערע אויסאַרבייטונגען געהען נאָר אויפ'ן אָרט, נעהמט ארום אַבעדייטענד גרעסערען פּראָצענט אונטער-נעהמונגען, ווי לוי-אַרבייטער (84,4% אונטערנעהמונגען און 51,7% לוי-אַרבייטער). דאָגעגן אין די

אָבעריגע גרופען אונטערנעהמונגען קען מען פּעסטשטעלען אין דער הַנּוּיכט אַן אומגעקעהרטע ערשיינונג. אַזוי זעהן מיר ביי די גרופען אונטערנעהמונגען, וואָס זייערע אויסאַרבייטונגען געהען:

אויפ'ן אָרט און פּראָווינץ	און ראַנד-געביטען	און אויסלאַנד
4,3%	9,7%	29,3%
1,6%	12,4%	

פון דעם איז צו זעהן, אַז די אונטערנעהמונגען מיט אַן אויסשליסליך אָרט:גען אַבזאָץ-מאַרק בעשעפטיגען דורכשניטליך די קלענסטע צאָהל לוי-אַרבייטער.

אָרט	אָרט און פּראָווינץ	אָרט, פּראָווינץ, ראַנד-געביטען און אויסלאַנד
—	—	100,0
—	—	38,7
—	—	54,1
—	—	6,2
—	—	100,0
4,0	13,4	53,6
17,8	6,2	33,2
—	2,8	—
—	—	87,1
—	5,7	38,6
—	57,0	—
—	—	100,0
—	5,6	—
—	—	100,0
—	—	100,0

רעגירונגס, שטאַדטישע " " " " " "

און געזעלש. אינסטיטוציעס 4,1

ד: צונויפֿשטעלונג בעווייזט, אַז דעם קלענסטען דורכשניט לויט-אַרבייטער אויף איין אונטערנעהמונג גיבען ד: אונטערנעהמונגען, צווישען וועמענס אָבנעהמער ס'געפינט זיך דער דירעקטער קאַנסומענט.

Table with multiple columns and rows, mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side.

ט א ב ע ל ע XV

ד: טאַבעלע XV (138-139) ענטהאַלט ידיעות וועגען דעם אָבזאַץ-געביט פאַר ד: אויס-אַרבייטונגען פון ד: אונטערנעהמונגען.

פון אַלע טעטיגע אונטערנעהמונגען האָבען געהאט דעם אָבזאַץ-געביט פאַר זייערע אויס-אַרבייטונגען:

אונטערנעהמונגען און אָבזאַץ-געביט

אויפֿן אָרט	1.449 ד. ה. 84,4%
" " און פּראָווינץ	74 " 4,3
" " און ראַנד-געביטען	166 " 9,7
" " און אויסלאַנד	27 " 1,6

פּאָלגענדע צונויפֿשטעלונג גיט ד: צוטיילונג פון ד: אונטערנעהמונגען לויט דעם אָבזאַץ-געביט אין ד: איינצעלנע פּראָדוקציע-אַנס-קלאַסען:

אויף 100 אונטערנעהמונגען האָבען אַן אָבזאַץ:				פּראָדוקציע-אַנס קלאַס
אויפֿן אָרט און פּראָווינץ	אויפֿן אָרט, פּראָ-ווינץ און ראַנד-געביטען	אויפֿן אָרט און פּראָווינץ	אויפֿן אָרט, פּראָ-ווינץ און ראַנד-געביטען	
שטיין, לייב, גלאָז	60,0	—	40,0	—
מעטאַל	84,9	5,7	9,4	—
מאַטריען-אַפּאַראַטען	82,6	8,7	8,7	—
האַלץ	82,7	13,5	3,8	—
גומי, קאַאוטשוק	—	—	100,0	—
לעדער	46,2	15,4	36,5	1,9
טעקסטיל	60,5	5,0	28,4	6,1
בעקליידונג	98,0	2,0	—	—
פאַפּיר	73,3	—	26,7	—
ערנעהרונג	94,9	2,2	2,9	—
כעמיע	50,0	50,0	—	—
בוי	100,0	—	—	—
גראַפישע אינד.	94,7	5,3	—	—
רייניגונג	100,0	—	—	—
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	100,0	—	—	—

ד: צונויפֿשטעלונג ווייזט, אַז כמעט אין אַלע פּראָדוקציע-אַנס-קלאַסען, אויסער אין „גומי-קאַאוטשוק“, אַרבייט דער איבערוויגענדער טייל אונטערנעהמונגען פאַרן אָרטליגען מאַרק. אין ד: פּראָדוקציע-אַנס-קלאַסען „שטיין, לייב, גלאָז“, „גומי-קאַאוטשוק“, „לעדער“, „טעקסטיל“, פאַפּיר“ און

פראָדוקצאַנס-קלאַסע	די אונטערנעמונגען פראָדוצירען אויך פאַרן:						
	קאָנסומענט	דעסאַ-דיסט	הורט-סוחר	פאַבריקאַנט	פערמיט-לער	אַרמיי-דירעקט	אַרמיי-אונדירעקט
שטיין, לייב, גלאָז	100,0	-	-	-	-	-	-
מעטאַל	85,8	14,2	4,7	23,6	4,7	17,0	9,4
מאַשינען-אַפאַראַטען	97,8	30,4	6,5	8,7	4,3	6,5	10,9
האַלץ	98,1	36,5	11,5	21,2	1,9	3,8	1,9
גומי, קאַאוטשוק	-	100,0	100,0	-	-	-	-
לעדער	48,1	26,9	50,0	25,0	7,7	13,5	1,9
טעקסטיל	16,3	9,7	17,5	76,8	48,7	17,5	5,0
בעקליידונג	97,4	17,0	1,3	2,0	1,0	1,2	0,1
פאַפיר	66,7	53,3	33,3	13,3	-	-	-
ערנערונג	93,4	28,7	12,5	1,5	2,9	8,1	-
כעמיע	75,0	60,0	55,0	5,0	10,0	-	-
בוי	100,0	4,6	1,8	30,3	1,8	28,4	7,3
גראַפישע אינד.	100,0	-	5,3	-	-	21,1	-
רייניגונג	100,0	-	-	2,2	-	-	-
פערוויילונגס-אַנשטאַלען	100,0	-	-	-	-	-	-

פון דער צונויפשטעלונג איז צו זעהן, אז כמעט אין אלע פראָדוקצאַנס-קלאַסען בילדעט דער דירעקטער קאָנסומענט דעם הויפט-אַבנעהמער. אַנאָיטנאַהם בילדען די פראָד-קלאַסען: טעקסטיל, "לעדער" און "גומי-קאַאוטשוק". אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע בילדען די אונטערנעמונגען, צווישן וועמענס אַבנעהמער ס'געפֿינט זיך אויך דער "קאָנסומענט", נאָר 16,3%; דער הויפט-אַבנעהמער (ביי די קלענערע אונטערנעמונגען) איז דער "פאַבריקאַנט", פאַר וועלען ס'אַרבייטען 76,8% אונטערנעמונגען; דערנאָך געהט דער "פערמיטלער" (קאָמיסאַנער) ביי 48,7%, "הורט-סוחר" (ביי די גרויסע אונטערנעמונגען) ביי 17,5% און "אַרמיי-דירעקט" ביי 17,5% אונטערנעמונגען.

אויף אײַן אונטערנעמונג מאַכט אויס דורכשניטליך לויט-אַרבייטער:	אין דער קאַטעגאָריע, וואָס אַרבייט פאַרן קאָנסומענט
2,2	לויט-אַרבייטער
4,5	דעטאַליסט
14,6	הורט-סוחר
8,4	פאַבריקאַנט
7,0	פערמיטלער
16,0	אַרמיי-דירעקט

דורכשניט לויט-אַרבייטער אויף 1 אונטערנעמונג פון די פערשידענע קאַטעגאָריעס.

טאַבעלע XIV.

די טאַבעלע XIV (ו. 136-137) ענטהאַלט ידועות אַבער די דירעקטע אַבנעהמער פון די אויסגעאַרבייטע פראָדוקטען.

אַלס אַבנעהמער פון די אויסגעאַרבייטע פראָדוקטען ווערט בעטראַכט די ערשטע האַנד ד. ה. דער אונטערנעמונג אַבנעהמער פון די אויסאַרבייטונגען.

אַבנעהמער פון די אויסגעאַרבייטע פראָדוקטען.

אַ בעדייטענדער טייל פון די אויסגענומענע אונטערנעמונגען אין ביאַליסטאָק פראָדוצירט איינצייטיג פאַר 2 און מעהר אַרטען אַבנעהמער. אין דער טאַבעלע XIV איז דער אַבנעהמער אַנגעגעבען נישט די צוטיילונג פון די אונטערנעמונגען לויט דעם אויסשליסליכען אַבנעהמער, נאָר די צאָהלען אונטערנעמונגען, וועלכע אַרבייטען צווישן אַנדערע אויך פאַר דעם בעזונדערען אַרט אַבנעהמער אין יעדער רובריק, ד. ה. אין פיל פאַלען קען איין אונטערנעמונג גלייכצייטיג פֿיגורירען אין פערשידענע קאַטעגאָריעס. צוליב דעם איז דער טאַבעלע XIV נישט אַנגעגעבען קיין סומירונג-גען פון די אונטערנעמונגען אין לויט-אַרבייטער, ווייל דער סך-הפּל פון אַזאַ סומירונג וואָלט גע-ווען גרעסער, ווי די פאַקטישע צאָהל.

פון אַלע טעטיגע אונטערנעמונגען האָבען בעת דער צעהלונג פראָדוצירט:

פאַרן קאָנסומענט*	אונטערנעמונגען ד. ה. %
דעטאַליסט	284
הורט-סוחר	160
פאַבריקאַנט	431
פערמיטלער	233
אַרמיי-דירעקט	158
אַרמיי-אונדירעקט	32
רעגירונג, שטאַדטישע און געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס	82
	4,8

(* בעמערקונג: ווי ס'איז אַנגעוויזען אין דער איינלייטונג ו. X-VII) איז אַלס קאָנסומענט בעטראַכט געוואָרען נישט נאָר דער פּריוואַט-וואַט-פערברויכער, נאָר אויך פראָדוצענטען פון אַנדערע פראָדוקצאַנס-צוויי-גען; אַזוי איז פערשטאַנען געוואָרען אַלס "קאָנסומענט" דער שניידער פּונגע אַ טעקסטיל-אונטערנעמונג אָדער שוסטער פּונגע אַ לעדער-פאַבריק.

פאר די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען האבען מיר פאלגענדע אָנגאַבען:

ס'קויפן רוי-מאַטעריאַלען:					
פראדוקציע-קלאסען		אין ארטיגע פירמעס		אין ארטיגע פירמעס און איסלאַנד	
% אונטערנ.	% א.	% אונטערנ.	% א.	% אונטערנ.	% א.
60,0	—	—	—	40,0	160,0
98,1	95,8	—	—	1,9	4,2
84,8	54,1	4,3	2,0	10,9	43,9
100,0	100,0	—	—	—	—
100,0	100,0	—	—	—	—
96,1	93,2	—	—	3,9	6,8
77,5	53,6	—	—	22,5	46,4
100,0	100,0	—	—	—	—
92,3	33,3	7,7	66,7	—	—
98,4	60,8	0,8	37,1	0,8	2,1
94,7	97,4	—	—	5,3	2,6
100,0	100,0	—	—	—	—
94,7	97,2	—	—	5,3	2,8
100,0	100,0	—	—	—	—
100,0	100,0	—	—	—	—

פּערגלייכענדיג די אָנגאַבען פאר די לוי-אַרבייטער מיט די ענטשפּרעכענדע אָנגאַבען פאר די אונטערנעמונגען, זעהן מיר אז ביי דער גרופע אונטערנעמונגען, וואָס קויפן רוי-מאַטעריאַלען לען נאָר אין אַרטיגע פירמעס, איז דער פראָצענט (66,8) לוי-אַרבייטער קלענער, ווי דער פראָצענט (96,2) אונטערנעמונגען.

אַנאָמגעקעהרטע ערשיינונג זעהן מיר אין די גרופען אונטערנעמונגען, וועלכע בע-ציהען די רוי-מאַטעריאַלען טיילווייז אָדער אינגאַנצען פון איסלאַנד. אזוי צום ביישפּיל זענען אין די 3,5% אונטערנעמונגען, וועלכע בעציהען רוי-מאַטעריאַלען פון איסלאַנד און אַרטיגע פירמעס, בעשפּטיגט 30,2% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לוי-אַרבייטער.

דאָסזעלבע זעהן מיר אויך, מיט קליינע אויסנאַהמען, אין די איינצעלנע פראדוקציע-קלאסען.

פון דער אַלגעמיינער צאָהל טעטיגע אונטערנעמונגען פּערוואָרען זיך אַליין מיט רוי-מאַטעריאַלען 1.362 אונטערנעמונגען (409 אינגאַנצען, 953 טיילווייז).

פון די דאָזיגע אונטערנעמונגען בעציהען די רוי-מאַטעריאַלען:

נאָר פון אַרטיגע פירמעס (אינלענדישע) 1.310 אונטערנעמונגען ד. ה. 96,2%
 " " " " " " " 4 " " " " " " " 0,3%
 פון איסלאַנד און אַרטיגע פירמעס 48 " " " " " " " 3,5%

די ענטשפּרעכענדע אָנגאַבען פאר די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען געפּינען מיר אין פאלגענדער צונויפשטעלונג:

אונטערנעמונגען קויפן רוי-מאַטעריאַלען:					
פראדוקציע-קלאסען		אין ארטיגע פירמעס		אין ארטיגע פירמעס און איסלאַנד	
% אונטערנ.	% א.	% אונטערנ.	% א.	% אונטערנ.	% א.
3	60,0	—	—	2	40,0
104	98,1	—	—	2	1,9
39	84,8	2	4,3	5	10,9
51	100,0	—	—	—	—
1	100,0	—	—	—	—
49	96,1	—	—	2	3,9
117	77,5	—	—	34	22,5
619	100,0	—	—	—	—
12	92,3	1	7,7	—	—
129	98,4	1	0,8	1	0,8
18	94,7	—	—	1	5,3
102	100,0	—	—	—	—
18	94,7	—	—	1	5,3
46	100,0	—	—	—	—
2	100,0	—	—	—	—

פון די 4.933 לוי-אַרבייטער אין די אונטערנעמונגען, וועלכע קויפן רוי-מאַטעריאַלען זענען געווען בעשפּטיגט:

אין די אונטערנעמונגען, וואָס בעציהען רוי-מאַטעריאַלען פון אַרטיגע פירמעס 3.297 ד. ה. 66,8%
 " " " " " " " 147 " " " " " " " 3,0%
 " " " " " " " 1.489 " " " " " " " 30,2%

פון דעם איז צו זעהן, אז אין פראדוקציע-קלאס, טעקסטיל-ארבייט אישליסליך פון אייגענע רוי-מאטעריאלען א פעהעלטניסמעסיג נישט גרויסער טייל-נאָר 16,1% אונטערנעהמונגען. דאָגעגען אַרבייטען אויסשליסליך פון בעשטעלערס רוי-מאטעריאלען 64,3% אונטערנעהמונגען. אויף דער גרויס פון די דאָזיגע דורכשניטס-פראָצענטען אין פראָדוקציע-קלאַס, טעקסטיל-האַט גע-וויקט דער גרעסטער לויט דער צאָהל אונטערנעהמונגען פראָדוקציע-פאָך, וועבעריי, וואו מיר זעהן פאַלגענדע צוטיילונג פון די אונטערנעהמונגען לויט דער אייגענטום-בעזיהונג צו די רוי-מאטעריאלען.

ס'אַרבייטען:

אויסשליסליך פון אייגענע רוי-מאטעריאלען	11,4%	אונטערנעהמונגען
פון אייגענע און בעשטעלערס	10,7%	"
אויסשליסליך פון בעשטעלערס	77,9%	"

אין „שפּיטעריי“ און „רייסעריי“ בילדען די אונטערנעהמונגען, וואָס אַרבייטען אויסשליסליך פון בעשטעלערס רוי-מאטעריאלען, נאָר 28,8% און 26,9%

אויף 409 אונט.	וואָס פראָדוצירען פון אייגענע רוי-מאטעריאלען זענען אָהן ל. א. 79 ד. ה.	19,3%
953	און בעשטעלערס	35,4%
354	אויסשליסליך פון	32,8%

אונטערנעהמונגען אָהן לויך-אַרבייטער אין די בעזונדערע דערע ארטען אונטער-נעהמונגען.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-קלאַסען בילדען די אונטערנעהמונגען אָהן לויך-אַרבייטער אין יעדער אַרט אונטערנעהמונגען:

פראָדוקציע-קלאַס	אויף 100 אונטערנעהמונגען, וואָס פראָדוצירען	
	פון אייגענע רוי-מאטעריאלען	פון אייגענע און בעשטעלערס רוי-מאטעריאלען
שטיין, לייב, גלאָז	—	100,0
מעטאַל	16,0	33,3
מאַשינען-אַפאַראַטען	41,7	50,0
האַלץ	17,2	45,5
גומי, קאָאוטשוק	—	—
לעדער	3,7	41,7
טעקסטיל	1,5	7,2
בעקליידונג	26,5	36,6
פאַפּיר	14,3	66,7
ערנעהרונג	20,9	42,9
כעמיע	28,6	—
בוי	46,4	46,2
גראַפּישע אינד.	21,4	20,0
רייניגונג	27,8	20,0
פּערוויילונגס-אַנשטאַלט.	—	—

פון די דאָזיגע צונויפּשטעלונגען איז צו זעהן, אז אין דער מעהרהייט פראָדוקציע-קלאַסען בילדען די אונטערנעהמונגען „אָהן לויך-אַרבייטער“ אַ קלענערען פראָצענט אין דער גרופּע אונטערנעהמונגען, וואָס פראָדוצירט אויסשליסליך פון אייגענע רוי-מאטעריאלען, ווי אין די אַבע-ריגע 2 גרופּען אונטערנעהמונגען, וואָס פראָדוצירען טיילווייז אָדער אויסשליסליך פון בעשטעלערס רוי-מאטעריאלען.

אין די הויפט-פאַכען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען צווישען די אונטערנעהמונגען, וואָס אַרבייטען אויסשליסליך פון אייגענע רוי-מאטעריאלען, קיין אונטערנעהמונגען „אָהן לויך-אַרביי-טער“ בכלל נישט פאַרהאַן.

לויך-אַרבייטער אין די בע-זונדערע ארטען אונטער-נעהמונגען.

פון דער אַלגעמיינער צאָהל 6,363 לויך-אַרבייטער האָבען בעשעפּטיגט:	ד? אונטערנ.	וואָס פראָדוצירען אויסשליסליך פון אייגענע רוי-מאט.	2,770	ל. א. ד. ה.	43,5%
"	"	פון אייגענע און בעשטעלערס	2,163	"	34,0%
"	"	אויסשליסליך פון	1,430	"	22,5%

פּערגלייכענדיג די אָנגאבען פאַר די אונטערנעהמונגען מיט די ענטשפּרעכענדע אָנגאבען פאַר די לויך-אַרבייטער, זעהן מיר, אז די 23,8% אונטערנעהמונגען, וואָס פראָדוצירען אויסשליס-ליך פון אייגענע רוי-מאטעריאלען, בעשעפּטיגען 43,5% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויך-אַרבייטער. די אַבעריגע 76,2% אונטערנעהמונגען, וואָס פראָדוצירען טיילווייז אָדער אינגאַנצען פון בעשטעלערס רוי-מאטעריאלען, בעשעפּטיגען 56,5% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויך-אַרבייטער.

דיזעלבע ערשיינונג בעאַבאַכטען מיר אויך אין אַלע פראָד-קלאַסען אויסער אין „ערנעהרונג“, „כעמיע“, „גראַפּישע אינד.“ און „רייניגונג“, ווי ס'איז צו זעהן פון פאַלגענדער צונויפּשטעלונג:

פראָדוקציע-קלאַס	ס'פראָדוצירען:			
	פון אייגענע רוי-מאטעריאלען	פון אייגענע און בעשטע-לערס רוי-מאטעריאלען	אויסשליסליך פון בעשטע-לערס רוי-מאטעריאלען	אויסשליסליך פון בעשטע-לערס רוי-מאטעריאלען
שטיין, לייב, גלאָז	40,0	100,0	60,0	—
מעטאַל	23,6	32,4	76,4	67,6
מאַשינען-אַפאַראַטען	26,1	28,6	73,9	71,4
האַלץ	55,8	63,5	42,3	36,5
גומי, קאָאוטשוק	100,0	100,0	—	—
לעדער	51,9	66,1	46,2	31,7
טעקסטיל	16,1	43,3	19,6	26,4
בעקליידונג	5,0	7,9	85,5	83,9
פאַפּיר	46,7	93,6	40,0	13,3
ערנעהרונג	80,9	79,9	15,4	11,7
כעמיע	70,0	68,4	25,0	29,1
בוי	25,7	56,1	67,9	35,4
גראַפּישע אינד.	73,7	58,3	26,3	41,7
רייניגונג	78,3	72,5	21,7	27,5
פּערוויילונגס-אַנשטאַלט.	100,0	100,0	—	—

טאבעלע XII אין XIII.

די טאבעלען XII און XIII (ז. 132-135) ענטהאלטען ידיעות:

א. וועגען דער צוטיילונג פֿון די אונטערנעהמונגען לויט דער אייגענטומס-בעזיהונג צו די רוי-מאטעריאלען.

ב. וועגען די איינקויפס-קוועלען פֿון די רוי-מאטעריאלען.

פֿון די 1.716 טעטיגע אונטערנעהמונגען אין ביאלסטאק פראדוצירען:

פֿון אייגענע	רוי-מאטעריאלען	אונטערנעהמונגען ד. ה. %
953	409	23,8
"	"	"
55,6	"	"
354	"	20,6

אונטערנעהמונגען אין רוי-מאטעריאלען.

אין די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען שטעלען די דאזיגע ארטען אונטערנעהמונגען

מיט זיך פאר:

פראדוקציע-קלאס	פֿון 100 אונטערנעהמונגען פראדוצירען:		
	פֿון אייגענע רוי-מאטעריאלען	פֿון אייגענע אין בעשטעלערס רוי-מאטעריאלען	אויסשליסליך פֿון בעשטעלערס רוי-מאטעריאלען
שטיין, ליים, גלאז	40,0	60,0	-
מעטאל	23,6	76,4	-
מאשינען-אפארטען	26,1	73,9	-
האלץ	55,8	42,3	1,9
גומי, קאוטשוק	100,0	-	-
לערער	51,9	46,2	1,9
טעקסטיל	16,1	19,6	64,3
בעקליידונג	5,0	85,5	9,5
פאפיר	46,7	40,0	13,3
ערנעהרונג	80,9	15,4	3,7
כעמיע	70,0	25,0	5,0
בוי	25,7	67,9	6,4
גראפישע אינד.	73,7	26,3	-
ריינגונג	78,3	21,7	-
פערוויילונגס-אנשטאלטען	100,0	-	-

א בעדייטענדען טייל לויטן ארבייטער יודען, וואס ארבייטען שבת, געפינען מיר אין די פראדוקציע-קלאסען "טעקסטיל" - 38,4%, און "ריינגונג" - 27,3%. א גרעסערען טייל לויטן ארבייטער יודען, וואס ארבייטען שבת און זונטאג, טרעפען מיר נאר אין 4 פראדוקציע-קלאסען: "מאשינען-אפארטען" - 15,4%; כעמיע - 33,8%; "ריינגונג" - 45,5% און "פערוויילונגס-אנשטאלט-טען" - 100%. נישט שבת, נישט זונטאג ארבייט נישט א בעדייטענדער טייל לויטן ארבעטער יודען נאר אין פראדוקציע-קלאס "טעקסטיל" (15,2%).

כמעט אלע פראדוקציע-קלאסען גיבען זייער א הויכען פראצענט לויטן ארבייטער יודען, וואס ארבייטען זונטאג.

בנוגע די איינצעלנע פראדוקציע-קלאסען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע זעהן מיר, אז אין "שפינערייען" ארבייטען שבת אלע און אין "רייסערייען" 63,2% לויטן ארבייטער יודען. אין "ווע-בערייען" ארבייטען שבת 26,3%, שבת און זונטאג 3,2% לויטן ארבייטער יודען. נישט שבת, נישט זונטאג האבען נישט געארבייט 19,1% לויטן ארבייטער יודען (ס'איז כדאי אנצוווייזען, אז דער דאזיגער פראצענט פאלט צונויף מיט דעם פראצענט אונטערנעהמונגען, זעה טאבעלע X) - וואס האבען געארבייט נאר 3-5 טעג אין דער וואך).

פראדוקציע-קלאס	פֿון אייגענע רוי-מאטעריאלען	פֿון אייגענע אין בעשטעלערס רוי-מאטעריאלען	אויסשליסליך פֿון בעשטעלערס רוי-מאטעריאלען
שטיין, ליים, גלאז	40,0	60,0	-
מעטאל	23,6	76,4	-
מאשינען-אפארטען	26,1	73,9	-
האלץ	55,8	42,3	1,9
גומי, קאוטשוק	100,0	-	-
לערער	51,9	46,2	1,9
טעקסטיל	16,1	19,6	64,3
בעקליידונג	5,0	85,5	9,5
פאפיר	46,7	40,0	13,3
ערנעהרונג	80,9	15,4	3,7
כעמיע	70,0	25,0	5,0
בוי	25,7	67,9	6,4
גראפישע אינד.	73,7	26,3	-
ריינגונג	78,3	21,7	-
פערוויילונגס-אנשטאלטען	100,0	-	-

ט א ב ע ל ע X א ו X

ד: טאבעלען X און IX (ז. 128-131) ענטהאלטען ידיעות וועגען שבת-און זונטאג-ארבייט:

א. פאר ד: אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען געווען טעטיג אין ביאליסטאק בעת דער צעהלונג 1921.

ב. פאר ד: לוי-ארבייטער יודען, וועלכע זענען געווען בעשעפטיגט אין ד: דאזיגע

אונטערנעהמונגען.

פון ד: 1.716 טעטיגע אונטערנעהמונגען זענען געווען טעטיג:

שבת	165	ד. ה.	9,6%
זונטאג	1.387	" "	80,8%
שבת און זונטאג	132	" "	7,7%
נישט שבת, נישט זונטאג	32	" "	1,9%

אונטערנעהמונגען אין שבת-און-זונטאג-ארבייט.

ענטשפרעכענדע אָנגאַבען פאר ד: איינצעלנע פראָדוקציע־אַנס = קלאַסען ענטהאַלט פּאָלגענדע

צונויפֿשטעלונג:

פראָדוקציע־אַנס-קלאַס	אונטערנעהמונגען טעטיג:							
	שבת		זונטאג		שבת און זונטאג		נישט שבת, נישט זונטאג	
	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%
שטיין, ליים, גלאַז	—	—	5	100,0	—	—	—	—
מעטאַל	2	1,9	69	65,1	35	33,0	—	—
מאַשינען-אַפּאַראַטען	1	2,2	34	73,9	7	15,2	4	8,7
האַלץ	3	5,8	46	88,4	3	5,8	—	—
גומי, קאָאוטשוק	—	—	1	100,0	—	—	—	—
לעדער	2	3,9	40	76,9	9	17,3	1	1,9
טעקסטיל	130	30,7	238	56,3	44	10,4	11	2,6
בעקליידונג	7	1,0	666	97,4	1	0,1	10	1,5
פאַפּיר	—	—	14	93,3	—	—	1	6,7
ערנעהרונג	3	2,2	124	91,2	9	6,6	—	—
כעמיע	1	5,0	14	70,0	4	20,0	1	5,0
בוי	1	0,9	105	96,3	3	2,8	—	—
גראַפֿישע אינד.	—	—	18	94,7	—	—	1	5,3
רייניגונג	15	32,6	13	28,3	15	32,6	3	6,5
פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען	—	—	—	—	2	100,0	—	—

פון דער צונויפֿשטעלונג איז צו זעהן, אַז אַ בעדייטענדען פּראָצענט אונטערנעהמונגען, וואָס זענען טעטיג שבת, האָבען נאָר ד: פּראָדוקציע־אַנס-קלאַסען: „טעקסטיל“ - 30,7% און „רייניגונג“ - 32,6%. שבת און זונטאג זענען טעטיג, אויסער ד: 2 אונטערנעהמונגען פֿון „פּערוויילונגס-אַנשטאַל-טען“, אויך בעדייטענדע טיילען אונטערנעהמונגען אין ד: פּראָדוקציע־אַנס-קלאַסען: „מעטאַל“ - 33,0%; „מאַשינען-אַפּאַראַטען“ - 15,2%; „לעדער“ - 17,3%; „טעקסטיל“ - 10,4%; „כעמיע“ - 20,0% און „רייניגונג“ - 32,6%. נישט שבת און נישט זונטאג איז נישט געווען טעטיג נאָר אַנאָמבעדייטענע דע צאָהל - סך הכל 32 אונטערנעהמונגען. דעם גרעסטן טייל אין אַלע פּראָדוקציע־אַנס-קלאַסען ביִלדען ד: אונטערנעהמונגען, וואָס זענען טעטיג זונטאג.

אין ד: איינצעלנע פּראָדוקציע־אַנס-פּאַלען זעהן מיר בעדייטענדע אינטערשידען, אַזוי צ. ב. אין ד: פּאַלען „שפּינעריי“ און „אַפּרעטור“ זענען אַלע אונטערנעהמונגען און אין „רייסעריי“ 88,5% טעטיג שבת. אין „וועבעריי“ דאַגעגען נאָר 11,7%, וואָס זענען טעטיג שבת און 14,1% וואָס אַרבייטען שבת און זונטאג.

לוי-ארבייטער יודען און שבת-זונטאג-ארבייט.

ד: 2.930 לוי-ארבייטער יודען, וועלכע זענען בעשעפֿטיגט אין 1.184 אונטערנעהמונגען צו-טיילען זיך לויט זייער שבת-אַדער זונטאג-ארבייט:

ס'אַרבייטען:

שבת	103	אין 579	לוי-אַרבייטער יודען ד. ה.	19,8%
זונטאג	966	1.991	" "	67,9%
שבת און זונטאג	31	122	" "	4,2%
נישט שבת, נישט זונטאג	28	238	" "	8,1%

פּאָלגענדע צונויפֿשטעלונג ווייזט ד: צוטיילונג פון ד: לוי-אַרבייטער יודען לויט שבת-און זונטאג-אַרבייט אין ד: בעזונדערע פּראָדוקציע־אַנס-קלאַסען:

פּראָדוקציע־אַנס-קלאַס	לוי-אַרבייטער יודען אַרבייטען:							
	שבת		זונטאג		שבת און זונטאג		נישט שבת, נישט זונטאג	
	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%
שטיין, ליים, גלאַז	—	—	3	100,0	—	—	—	—
מעטאַל	1	1,0	95	99,0	—	—	—	—
מאַשינען-אַפּאַראַטען	2	5,1	30	76,9	6	15,4	1	2,6
האַלץ	—	—	74	100,0	—	—	—	—
גומי, קאָאוטשוק	—	—	7	100,0	—	—	—	—
לעדער	6	3,6	155	93,4	2	1,2	3	1,8
טעקסטיל	538	38,4	609	43,5	40	2,9	214	15,2
בעקליידונג	—	—	674	99,9	—	—	1	0,1
פאַפּיר	—	—	28	90,3	—	—	3	9,7
ערנעהרונג	20	9,6	177	84,7	2	0,9	10	4,8
כעמיע	—	—	40	58,8	23	33,8	5	7,4
בוי	—	—	55	100,0	—	—	—	—
גראַפֿישע אינד.	—	—	33	100,0	—	—	—	—
רייניגונג	12	27,3	11	25,0	20	45,5	1	2,2
פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען	—	—	—	—	29	100,0	—	—

לויין-ארבייטער און טעטיג-
קייטס-גראד פון די אוי-
טערנע-המונגען.

כּוּן דער אַלגעמיינער צאָהל 6.363 בעשעפֿטיגטע לויין-ארבייטער קומט אויס אויף די און=

טערנע-המונגען, וועלכע זענען טעטיג:

6	טעג אין דער וואָך	5.897	לויין-ארבייטער ד. ה.	92,7%
5-3	"	421	"	6,6
2-1	"	45	"	0,7

אָנגאַבען פֿאַר די איינצעלנע פּראָדוקצאַנס-קלאַסען ענטהאַלט פֿאָלגענדע צונויפֿשטעלונג:

פּראָדוקצאַנס-קלאַסע	פּין 100 לויין-ארבייטער זענען אין אונטערן מיט		
	2-1	5-3	6
אַרבייטס-טעג אין דער וואָך:			
שטיין, לייים, גלאַז	-	-	100,0
מעטאַל	-	0,7	99,3
מאַשינען-אַפּאַראַטען	-	2,0	98,0
האַלץ	-	-	100,0
גומי, קאָאוטשוק	-	-	100,0
לעדער	1,8	8,9	89,3
טעקסטיל	-	7,2	92,8
בעקליידונג	0,1	6,7	93,2
פּאַפּיר	3,2	9,7	87,1
ערנעהרונג	3,0	5,4	91,6
כעמיע	17,7	6,3	76,0
בוי	8,5	2,5	89,0
גראַפֿישע אינד.	-	5,6	94,4
ריינגונג	8,7	5,8	85,5
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען.	-	-	100,0

פֿערגלייכענדיג די צאָהל לויין-ארבייטער מיט דער צאָהל אונטערנע-המונגען פון איין און דערזעלבער קאַטעגאָריע זעהן מיר, אַז די גרופּען אונטערנע-המונגען מיט אַ טעטיגקייטס-גראַד פון 2-1 און 5-3 טעג אין דער וואָך, ענטהאַלטען אַ בעדייטענד גרעסערען פּראָצענט אונטערנע-המונגען, ווי לויין-ארבייטער.

אין די 5,4% אונטערנע-המונגען, וועלכע זענען טעטיג 2-1 טעג אין דער וואָך, אַרבייטען נאָר 0,7% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער; אין די 13,6% אונטערנע-המונגען, וועלכע זענען טעטיג 5-3 טעג אין דער וואָך, נאָר 6,6% לויין-ארבייטער.

אַנאָמגעקעהרטע ערשיינונג זעהן מיר עין דער גרופּע אונטערנע-המונגען, וועלכע זענען טעטיג 6 טעג אין דער וואָך, וואו דער פּראָצענט אונטערנע-המונגען איז קלענער, ווי דער פּראָצענט לויין-ארבייטער (79,0% אונטערנע-המונגען און 92,7% לויין-ארבייטער). דאָס ערקלערט זיך דערמיט,

וואָס צו די ערשטע 2 גרופּען געהערען הויפטזעכליך אונטערנע-המונגען מיט קלענערע צאָהלען לויין-ארבייטער, דאָגעגען צו דער לעצטער גרופּע-אונטערנע-המונגען מיט גרעסערע צאָהלען לויין-ארבייטער. אַנאָיסנאַהם בילדעט דער פּראָדוקצאַנס-פּאַך, וועבעריי, וואו אין 15,1% אונטערנע-המונגען, וועלכע זענען טעטיג 3-5 טעג אין דער וואָך, זענען געווען בעשעפֿטיגט 19,1% לויין-ארבייטער.

פּראָדוקצאַנס-קלאַסע	2-1	5-3	6
שטיין, לייים, גלאַז	-	-	100,0
מעטאַל	-	0,7	99,3
מאַשינען-אַפּאַראַטען	-	2,0	98,0
האַלץ	-	-	100,0
גומי, קאָאוטשוק	-	-	100,0
לעדער	1,8	8,9	89,3
טעקסטיל	-	7,2	92,8
בעקליידונג	0,1	6,7	93,2
פּאַפּיר	3,2	9,7	87,1
ערנעהרונג	3,0	5,4	91,6
כעמיע	17,7	6,3	76,0
בוי	8,5	2,5	89,0
גראַפֿישע אינד.	-	5,6	94,4
ריינגונג	8,7	5,8	85,5
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען.	-	-	100,0

ט א ב ע ל ע X

טאבעלע IX (ז. 126-127) ענטהאלט אָננאַבען וועגען דעם טעטיגקייטס-גראַד פון די אונטערנעהמונגען בעת דער צעהלונג 1921 לויט דער צאָהל אַרבייטס-טעג אין וואָך.

די צעהלונג אין 1921 האָט פעסטגעשטעלט אַז פון די 1.716 טעטיגע אונטערנעהמונגען אין ביאַלסטאָק האָבען געאַרבייט:

אונטערנעהמונגען אין צאָהל אַרבייטס-טעג.

טעג אין דער וואָך	אונטערנעהמונגען ד. ה.	%
6	1.356	79,0%
5-3	268	15,6
2-1	92	5,4

אין די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען צוטיילען זיך די אונטערנעהמונגען לויט זייער טעטיגקייטס-גראַד אויף פּאָלגענדען אופן:

אויף 100 אונטערנעהמונגען זענען טעטיג אין דער וואָך:			פראָדוקציע-קלאַסע
טעג 2-1	טעג 5-3	טעג 6	
60,0	—	40,0	שטיין, לייב, גלאַז
6,6	10,4	83,0	מעטאַל
—	15,2	84,8	מאַשינען-אַפאַראַטען
9,6	13,5	76,9	האַלץ
—	—	100,0	גומי, קאָאָוטשוק
7,7	15,4	76,9	לעדער
0,5	12,3	87,2	טעקסטיל
4,7	18,0	77,3	בעקליידונג
6,7	26,7	66,7	פאַפיר
5,9	9,5	84,6	ערנעהרונג
20,0	15,0	65,0	כעמיע
20,2	29,3	50,5	בוי
—	10,5	89,5	גראַפישע אַנד.
8,7	13,0	78,3	רייניגונג
—	—	100,0	פּערוויילונגס אַנשטאַלען

ס'איז כדאי צו בעמערקען, אַז פון 52 אונטערנעהמונגען אין „טעקסטיל“, וואָס זענען טעטיג נאָר 3-5 טעג אין דער וואָך, געהערען 45 צום פראָדוקציע-קלאַסע „וועבעריי“. די שפּיערליען און אַפּרעטורען זענען אַלע געווען טעטיג 6 טעג אין דער וואָך.

ווי ס'איז צו זעהען, בילדען די יודען, וואָס אַרבייטען אויף מעכאַנישע מאַשינען, בנוגע דער אַלגעמיינער צאָהל יודען אקלענערען פּראָצענט, ווי די נישט-יודען פון זייער אַלגעמיינער צאָהל. אַנ'אויסנאַהם געפינען מיר נאָר אין די פראָדוקציע-קלאַסען „כעמיע“ און „פּערוויילונגס-אַנשטאַלען“.

ס'איז כדאי אויפּמערקזאַם צו מאַכען אויף דעם גרויסען פּראָצענט (68,4) יודען, וואָס אַרבייטען אויף מעכאַנישע מאַשינען, אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע. ער איז פאַר די הויפט-פּאַכען נאָך גרעסער און איז פאַרקלענערט פאַרן גאַנצען פראָדוקציע-קלאַס אַדאַנק אייניגע פּאַכען (טריקאָטאָז, זאַקען-פאַבריקען און אַנדערע שטריקעריי-אויסאַרבייטונגען), וואו ס'זענען בעשעפּטיגט אויסשליסליך יודען און קיין מעכאַנישע מאַשינען זענען דאָרט נישט אָנגעווענדעט געוואָרען. אזוי זעהען מיר אין די פּאַלען:

שפּיערליע	זענען פון	יודען בעשעפּטיגט אויף מעכאַנישע מאַשינען	ד. ה.	%
„וועבעריי“	1.320	961	72,8%	
„טעקסטיל“	217	192	88,5%	

די גרופּע פּערזאָנען, וואָס אַרבייט אויף „נישט-מעכאַנישע מאַשינען“ און „אָהן מאַשינען“ גיבען די יודען אָב אַגרעסערען פּראָצענט פון זייער אַלגעמיינער צאָהל, ווי די נישט-יודען.

פּראָדוקציע-קלאַסע	אונטערנעהמונגען	אויסאַרבייטונגען	פּראָצענט	
			אונטערנעהמונגען	אויסאַרבייטונגען
שטיין, לייב, גלאַז	40,0	—	—	—
מעטאַל	83,0	10,4	12,5	12,5
מאַשינען-אַפאַראַטען	84,8	15,2	18,0	17,5
האַלץ	76,9	13,5	17,5	17,5
גומי, קאָאָוטשוק	100,0	—	—	—
לעדער	76,9	15,4	20,0	20,0
טעקסטיל	87,2	12,3	14,0	14,0
בעקליידונג	77,3	18,0	23,3	23,3
פאַפיר	66,7	26,7	40,0	40,0
ערנעהרונג	84,6	9,5	11,2	11,2
כעמיע	65,0	15,0	23,1	23,1
בוי	50,5	29,3	58,0	58,0
גראַפישע אַנד.	89,5	10,5	11,7	11,7
רייניגונג	78,3	13,0	16,7	16,7
פּערוויילונגס אַנשטאַלען	100,0	—	—	—

אין די הויפט-פאָכען פון דער טעקסטיל אינדוסטריע זעהן מיר פאָלגענדע פערטיילונג פון די בעשעפטונגען פערזאָנען לויט די טעכנישע פראָדוקציע-מיטלען.

פראָדוקציע-מיטלען					
ס'זענען בעשעפטונגען פערזאָנען:					
אָהן מאַשינען		בײַ נישט-מעכאַנישע מאַשינען		בײַ מעכאַנישע מאַשינען	
אָהן מאַשינען	זאָהל	%	זאָהל	%	זאָהל
רייסעריי	158	65,0	—	—	35,0
שפינעריי	2.056	98,5	31	1,5	—
וועבעריי	1.411	75,0	97	5,2	19,8
אפרעטור	317	96,1	13	3,9	—

פון די 4.622 פערזאָנען, וועלכע אַרבייטען אויף מעכאַנישע מאַשינען זענען געווען יודען 33,6% דוקציע-מיטלען. נישט-מעכאַנישע מאַשינען 1,576 " " 97,3 " אָהן מאַשינען 2.552 " " 85,6 " פאָלגענדע צונויפשמעלונג ווייזט דעם פראָצענט-אַנטייל פון די פערזאָנען יודען אין די פערשידענע גרופען לויט די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען:

פראָדוקציע-קלאַסען			
אויף 100 פערזאָנען פון יעדער גרופע זענען געווען יודען:			
אָהן מאַשינען	בײַ נישט-מעכאַנישע מאַשינען	בײַ מעכאַנישע מאַשינען	אָהן מאַשינען
שטיין, לייב, גלאַז	100,0	100,0	100,0
מעטאַל	57,5	99,1	97,8
מאַשינען-אַפאַראַטען	20,0	100,0	95,1
האַלץ	72,0	100,0	98,9
גומי, קאָאוטשוק	100,0	—	—
לעדער	72,7	94,1	77,5
טעקסטיל	29,8	90,2	70,5
בעקליידונג	—	99,2	92,8
פאַפיר	100,0	100,0	100,0
ערנעהרונג	40,7	84,4	89,7
כעמיע	95,0	94,1	77,4
בוי	50,0	—	89,0
גראַפישע אינד.	88,9	96,4	100,0
רייניגונג	50,0	75,0	81,6
פערזאָנלעכע אַנשטאַלעט	100,0	—	81,1

אין די הויפט-פאָכען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע אין דער אַנטייל פון די יודען אין דער גרופע פערזאָנען, וואָס אַרבייט ביי מעכאַנישע מאַשינען פאָלגענדער: אין רייסעריי—13,9%; אין שפינעריי—9,3%; אין וועבעריי—68,1% און אין אפרעטור 1,9%.

פון דער אַלגעמיינער צאָהל 5.273 בעשעפטונגען יודען האָבען געאַרבייט: אויף מעכאַנישע מאַשינען 1.555 ד. ה. 29,5% נישט מעכאַנישע מאַשינען 1.534 29,1 אָהן מאַשינען 2.184 41,4

בנוגע דער צוטיילונג לויט די טעכנישע פראָדוקציע-מיטלען אין די בעמערקען אַ כאַראַקטעריסטישען אונטערשיד צווישען יודען און נישט-יודען. פון די 3.447 נישט-יודען האָבען געאַרבייט:

אויף מעכאַנישע מאַשינען 3.067 ד. ה. 88,2% נישט-מעכאַנישע מאַשינען 42 1,2 אָהן מאַשינען 368 10,6

די ענטשפרעכענדע צוטיילונג פון יודען און נישט-יודען אין די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען קלאַסען ענטהאַלט פאָלגענדע צונויפשמעלונג:

פראָדוקציע-קלאַסען			פון 100 יודען האָבען געאַרבייט:			פון 100 נישט-יודען האָבען געאַרבייט:		
אָהן מאַשינען	בײַ נישט-מעכאַנישע מאַשינען	בײַ מעכאַנישע מאַשינען	אָהן מאַשינען	בײַ נישט-מעכאַנישע מאַשינען	בײַ מעכאַנישע מאַשינען	אָהן מאַשינען	בײַ נישט-מעכאַנישע מאַשינען	בײַ מעכאַנישע מאַשינען
—	—	—	91,7	—	8,3	—	—	—
4,2	2,1	93,7	34,5	41,8	23,7	—	—	—
5,1	—	94,9	63,7	20,9	15,4	—	—	—
4,5	—	95,5	56,2	8,5	35,3	—	—	—
—	—	—	—	—	100,0	—	—	—
54,5	4,6	40,9	50,8	19,7	29,5	—	—	—
5,6	0,6	93,8	23,1	8,5	68,4	—	—	—
84,9	15,1	—	35,6	64,4	—	—	—	—
—	—	—	27,6	56,9	15,5	—	—	—
25,6	5,7	68,7	74,0	10,2	15,8	—	—	—
63,6	18,2	18,2	25,6	34,0	40,4	—	—	—
86,5	—	13,5	98,1	—	1,9	—	—	—
—	33,3	66,7	25,9	46,5	27,6	—	—	—
92,0	4,0	4,0	96,2	2,8	1,0	—	—	—
100,0	—	—	85,7	—	14,3	—	—	—

אין די פראדוקצאנס-קלאסען, טעקסטיל, גראפישע אינד., פערוויילונג-אנשטאלטען זענען די אונטערשידען נישט בעדייטענד און אין, כעמיע איז דער פראצענט פון די לויין-ארבייטער טער יודען בעדייטענד גרעסער, ווי דער ענטשפרעכענדר פראצענט פון די לויין-ארבייטער נישט-יודען.

איך אין די הויפט-פאכען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען נישט פארהאן קיין אונטערשידען צווישען לויין-ארבייטער יודען און לויין-ארבייטער נישט-יודען.

פראדוקצאנס-פאך		אויף 100 לויין-ארבייטער יודען קומט אים און אונטערנעהמונגען		אויף 100 לויין-ארבייטער נישט-יודען קומט אים און אונטערנעהמונגען	
מיט מעכאנישע מאשינען	מיט נישט-מעכאנישע מאשינען	אָהן מאשינען	מיט מעכאנישע מאשינען	אָהן מאשינען	מיט מעכאנישע מאשינען
100,0	—	—	100,0	—	—
100,0	—	—	100,0	—	—
98,9	1,1	—	99,3	0,7	—
100,0	—	—	100,0	—	—

אין די אונטערנעהמונגען מיט, נישט-מעכאנישע מאשינען אין אלע פראדוקצאנס-קלאסען, מיטן אויסנאם פון, כעמיע, איז דער פראצענט לויין-ארבייטער יודען פון זייער אלגעמיינער צאָהל גרעסער, ווי דער ענטשפרעכענדר פראצענט פון די לויין-ארבייטער נישט-יודען.

ט א בע ל ע VIII.

טאָבעלע VIII (נ. 114-125) גיט אָן די צוטיילונג פון דער אלגעמיינער צאָהל בעשעפטונגען אין סעזאן פּערוואַנען לויט די טעכנישע פראדוקצאנס-מיטלען (מעכאנישע מאשינען, נישט-מעכאנישע מאשינען און אָהן מאשינען).

פון די 8.750 בעשעפטונגען פּערוואַנען (אייגענטלעך, פאָמליען-מיטגלידער און לויין-ארבייטער, יודען און נישט-יודען) האָבען געאַרבייט:

אויף מעכאנישע מאשינען	4.622	ד. ה.	52,8%
נישט-מעכאנישע מאשינען	1.576	"	18,0 "
אָהן מאשינען	2.552	"	29,2 "

פאָלגענדע צונויפשמעלונג ענטהאַלט די ענטשפרעכענדר אָנגאַבען פאַר די איינצעלנע פראָ-דוקצאנס-קלאסען:

פראדוקצאנס-קלאסען	ס'זענען בעשעפטונגען פּערוואַנען:			
	ביי מעכאנישע מאשינען		ביי נישט-מעכאנישע מאשינען	
	צאָהל	%	צאָהל	%
שטיין, ליים, גלאָז	1	8,3	—	—
מעטאַל	106	34,6	109	35,6
מאשינען-אָפּאַראַטען	70	46,7	19	12,7
האַלץ	75	42,9	13	7,4
גומי, קאָוטשוק	12	100,0	—	—
לעדער	99	31,9	51	16,5
טעקסטיל	3.971	84,5	164	3,5
בעקליידונג	—	—	1.057	62,8
פּאַפּיר	9	15,5	33	56,9
ערנעהרונג	204	29,0	64	9,1
כעמיע	40	38,1	34	32,4
בוי	10	3,3	—	—
גראַפישע אינד.	18	29,5	28	45,9
רייניגונג	2	1,5	4	3,1
פּערוויילונג-אנשטאַלען	5	11,9	—	—

די פערטיילונג פון די לויין-ארבייטער נישט-יודען זענען די בעזונדערע קאטעגאריעס
אונטערנעמונגען איז פאלגענדע: קומט אויס אין יודען:
פון די 3.480 לויין-ארבייטער נישט-יודען זענען בעשעפטיגט:

אין די אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען 3.332 ד. ה. 95,8 %
נישט-מעכאנישע מאשינען 43 " " 1,2 %
און מאשינען 105 " " 3,0 %

דער דאזיגער אונטערשיד שטאמט הויפטזעכליך דערפון, וואס פון דער אלגעמיינער צאָהל
ל. אַרבייטער נישט-יודען זענען 85,4% בעשעפטיגט אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, וואו כמעט אלע
אונטערנעמונגען זענען מיט מעכאנישע מאשינען; פון דער אלגעמיינער צאָהל ל.
אַרבייטער יודען זענען בעשעפטיגט אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע נאָר 42,6%.
פאלגענדע צונויפשטעלונג גיט אָן די פערטיילונג פון די לויין-ארבייטער יודען און לויין-
אַרבייטער נישט-יודען אין די בעזונדערע קאטעגאריעס אונטערנעמונגען לויט די איינצעלנע פראָ-
דוקציעס-קלאַסען:

פראָדוקציעס-קלאַסע	אויף 100 לויין-ארבייטער יודען קומט אויס אין אונטערנעמונגען			אויף 100 לויין-ארבייטער נישט-יודען קומט אויס אין אונטערנעמונגען		
	מיט מעכאנישע מאשינען	מיט מעכאנישע מאשינען	אָהן מאשינען	מיט מעכאנישע מאשינען	מיט מעכאנישע מאשינען	אָהן מאשינען
שטיין, ליים, גלאַז	40,0	—	60,0	—	—	—
מעטאַל	31,6	50,7	17,7	95,8	4,2	—
מאַשינען-אַפאַראַטען	38,1	16,7	45,2	98,3	—	1,7
האַלץ	51,1	10,6	38,3	95,5	—	4,5
גימל, קאָאָטשוק	100,0	—	—	—	—	—
לעדער	50,3	20,7	29,0	80,3	4,5	15,2
טעקסטיל	94,1	5,9	—	99,7	0,3	—
בעקליידונג	—	83,3	16,7	—	28,3	71,7
פאַפיר	81,1	18,9	—	—	—	—
ערנעהרונג	33,9	34,2	31,9	96,6	1,1	2,3
כעמיע	47,1	52,9	—	18,2	81,8	—
בוי	2,8	—	97,2	13,5	—	86,5
גראַפישע אינד.	58,8	41,2	—	66,7	33,3	—
ריינגונג	8,3	6,3	85,4	25,0	7,1	67,9
פערוויילונגס-אַנשטאַלטען	100,0	—	—	100,0	—	—

די צונויפשטעלונג ווייזט, אַז כמעט אין אלע פראָדוקציעס-קלאַסען איז אין די אונטער-
נעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען דער פראָצענט לויין-ארבייטער יודען בנוגע וייער אלגעמיינער צאָהל
קלענער, ווי דער פראָצענט לויין-ארבייטער נישט-יודען בנוגע דער אלגעמיינער צאָהל לויין-אַר. נישט-יודען.

פראָדוקציעס-קלאַסע	אויף 100 לויין-ארבייטער פון יודער קאטעגאריע קומט אויס אין יודען:		
	אין אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען	אין אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען	אין אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען
שטיין, ליים, גלאַז	100,0	—	100,0
מעטאַל	48,3	97,2	100,0
מאַשינען-אַפאַראַטען	21,6	100,0	95,0
האַלץ	69,6	100,0	97,3
גימל, קאָאָטשוק	100,0	—	—
לעדער	62,9	92,5	83,9
טעקסטיל	31,6	90,5	—
בעקליידונג	—	97,9	78,7
פאַפיר	100,0	100,0	—
ערנעהרונג	36,8	98,0	95,9
כעמיע	94,1	80,0	—
בוי	44,4	—	81,4
גראַפישע אינד.	90,9	93,3	—
ריינגונג	36,4	60,0	68,3
פערוויילונגס-אַנשטאַלטען	80,6	—	—

ס'איז נויטיג אָנצוווייזען, אַז אין פראָדוקציעס-קלאַסע „טעקסטיל“, וואו 97,9% לויין-אַרביי-
טער געפונען זיך אין אונטערנעמונגען מיט „מעכאנישע מאשינען“, בילדען די לויין-אַרבייטער יו-
דען אין די דאָזיגע אונטערנעמונגען כמעט דעמעלבען פראָצענט (31,6), ווי אין דער אלגעמיי-
נער צאָהל לויין-אַרבייטער פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע (32,0%).

אויך אין די הויפט-פאַכען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע, אין וועלכע כמעט אלע אונטער-
נעמונגען געהערען צו דער קאטעגאריע „מיט מעכאנישע מאשינען“, פאַלט דער פראָצענט לויין-אַר-
בייטער יודען און די אונטערנעמונגען פון דער דאָזיגער קאטעגאריע צונויף מיט דעם פראָצענט,
וואָס זיי בילדען אין דער אלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער פון דעם ענטשפּרעכענדען פראָדוק-
ציעס-פאַך. אזוי בילדען די לויין-אַרבייטער יודען און די דערמאָנטע אונטערנעמונגען אין „ריי-
טעריי“ — 23,5%; אין שפּינעריי — 10,2%; אין וועבעריי — 65,8%.

פון די 3.406 לויין-אַרבייטער יודען זענען בעשעפטיגט:
אין די אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאשינען 1.789 ד. ה. 52,5 %
נישט-מעכאנישע מאשינען 1.069 " " 31,4 %
און מאשינען 548 " " 16,1 %

אין דער הינזיכט אַז צו בעמערקען אַ כאַראַקטעריסטישען אונטערשיד צווישען לויין-אַר-
בייטער יודען און לויין-אַרבייטער נישט-יודען, ווערן פראָדוקציעס-קלאַסען

אין 631 אונטערנעמונגען מיט נישט-מעכאנישע מאַשינען 1,112 לויין-אַרבייטער ד. ה. 6,1%
 576 " אָהן מאַשינען 653 " " " 9,4%
 אין די בעזונדערע פּראָדוקציע-קלאַסען זענען פאַרהאַן בעדייטענדע אַזווייכונגען פון דעם
 אויבענאָגעבענעם דורכשניט-פּראָצענט, וועלכען ס'בילדען די לויין-אַרבייטער פון יעדער קאַטע-
 גאָריע אונטערנעמונגען אין אַלגעמיינעם סך-הכל בעשעפטיגטע לויין-אַרבייטער:

פּראָדוקציע-קלאַס	לויין-אַרבייטער אין די אונטערנעמונגען					
	מיט מעכאנישע מאַשינען		מיט נישט-מעכאנישע מאַשינען		אָהן מאַשינען	
	צאָהל	%	צאָהל	%	צאָהל	%
שטיין, ליים, גלאַז	2	40,0	—	—	3	60,0
מעטאַל	89	48,4	71	38,6	24	13,0
מאַשינען-אַפּאַראַטען	74	73,3	7	6,9	20	19,8
האַלץ	69	59,5	10	8,6	37	31,9
גומי, קאָאָוטשוק	7	100,0	—	—	—	—
לעדער	143	58,4	40	16,3	62	25,3
טעקסטיל	4.326	97,9	95	2,1	—	—
בעקליידונג	—	—	715	80,1	178	19,9
פּאַפּיר	30	81,1	7	18,9	—	—
ערנעהרונג	269	57,5	102	21,8	97	20,7
כעמיע	34	43,0	45	57,0	—	—
בוי	9	5,0	—	—	172	95,0
גראַפישע אינד.	22	59,5	15	40,5	—	—
ריינגונג	11	14,5	5	6,6	60	78,9
פּערוויילונג-אַנשטאַלען	36	100,0	—	—	—	—

פון דער צונויפֿשטעלונג זעהען מיר, אַז אין דער מערהייט פּראָדוקציע-קלאַסען איז אין
 די אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאַשינען קאָנצענטרירט די איבערויגענדע מערהייט לויין-אַר-
 בייטער (פון 97,9% אין „טעקסטיל“ ביז 57,5% אין „ערנעהרונג“).
 אויך אין די פּראָדוקציע-קלאַסען „מעטאַל“ און „כעמיע“ זענען אין די אונטערנעמונגען
 מיט מעכאנישע מאַשינען בעשעפטיגט לויין-אַרבייטער 48,4% ביז 43,0% לויין-אַרבייטער.
 אין צוויי פּראָדוקציע-קלאַסען („ריינגונג“, „בוי“) ענטהאַלטען די דאָזיגע אונטערנעמונג-
 גען פון 14,5% ביז 5,0% לויין-אַרבייטער.
 אין פּראָדוקציע-קלאַס „בעקליידונג“ זענען קיין אונטערנעמונגען מיט מעכאנישע מאַשי-
 נען בכלל נישט פאַרהאַן.
 דעם גרעסטען דורכשניט לויין-אַרבייטער אויף 1 אונטערנעמונג גיט די קאַטעגאָריע „מיט
 מעכאנישע מאַשינען“, וואו ס'קומט אויס דורכשניטליך 10,1 לויין-אַרבייטער.
 אין די אונטערנעמונגען מיט „נישט-מעכאנישע מאַשינען“ קומט אויס דורכשניטליך 2,8
 לויין-אַרבייטער אויף 1 אונטערנעמונג.

דורכשניט - צאָהל לויין-
 אַרבייטער אויף 1 אונ-
 טערנעמונג אין די בעזונ-
 דערע קאַטעגאָריעס.

דעם קלענסטען דורכשניט גיט די קאַטעגאָריע „אָהן מאַשינען“: 1,1 לויין-אַרבייטער אויף
 איין אונטערנעמונג.
 אַ גרעסערען דורכשניט לויין-אַרבייטער אויף איין אונטערנעמונג פון דער קאַטעגאָריע „מיט
 מעכאנישע מאַשינען“ זעהען מיר אויך אין די איינצעלנע פּראָדוקציע-קלאַסען מיטן אויסנאַהם פון
 פּראָדוקציע-קלאַס „כעמיע“.

פּראָדוקציע-קלאַס	דורכשניטליך לויין-אַרבייטער אויף 1 אונטערנעמונג		
	מיט מעכאנישע מאַשינען	מיט נישט-מעכאנישע מאַשינען	אָהן מאַשינען
שטיין, ליים, גלאַז	2,0	—	0,7
מעטאַל	4,2	1,4	0,7
מאַשינען-אַפּאַראַטען	12,3	0,6	0,7
האַלץ	4,1	1,4	1,3
גומי, קאָאָוטשוק	7,0	—	—
לעדער	6,8	2,9	3,6
טעקסטיל	11,1	3,2	—
בעקליידונג	—	1,5	0,8
פּאַפּיר	7,5	0,9	—
ערנעהרונג	9,6	4,9	1,1
כעמיע	4,2	5,0	—
בוי	4,5	—	1,6
גראַפישע אינד.	3,7	1,4	—
ריינגונג	11,0	5,0	1,4
פּערוויילונג-אַנשטאַלען	18,0	—	—

לויין-אַרבייטער יודען אין
 די בעזונדערע קאַטעגאָ-
 ריעס אונטערנעמונגען.
 דער אַנטייל פון די לויין-אַרבייטער יודען איז פּערשנדען אין די בעזונדערע קאַטעגאָריעס
 אונטערנעמונגען.
 די לויין-אַרבייטער יודען בילדען:
 אין דער קאַטעגאָריע אונטערנעמונגען „מיט מעכאנישע מאַשינען“ — 34,9%
 „מיט נישט-מעכאנישע מאַשינען“ — 96,1%
 „אָהן מאַשינען“ — 83,9%
 אין די בעזונדערע פּראָדוקציע-קלאַסען בילדען די לויין-אַרבייטער יודען אין די דריי
 קאַטעגאָריעס אונטערנעמונגען:

ט א ב ע ל ע VII

די טאבעלע VII (102-113) גיט אן די צוטיילונג פון די טעטיגע אונטערנעהמונגען לויט זייערע טעכנישע פראדוקציעס-מיטלען: (1) אויף אונטערנעהמונגען „מיט מעכאנישע מאשינען“ ד. ה. מאשינען, וועלכע ווערען געטריבען דורך מעכאנישע קראפט; (2) „מיט נישט-מעכאנישע מאשינען, ד. ה. האנד-אין-פוס-מאשינען; (3) „און מאשינען“.

פון די 1.716 טעטיגע אונטערנעהמונגען זענען געווען:

מיט מעכאנישע מאשינען	509	ד. ה.	29,7%
מיט נישט-מעכאנישע מאשינען	631	"	36,8
און מאשינען	576	"	33,5

אונטערנעהמונגען לויט
טעכנישע פראדוק-
ציעס-מיטלען.

פאלגענדע צונויפשטעלונג גיט דויעלבע צוטיילונג פאר די איינצעלנע פראדוקציעס-קלאסען:

פראדוקציעס-קלאסע	אונטערנעהמונגען מיט מעכאנישע מאשינען		אונטערנעהמונגען מיט נישט-מעכאנישע מאשינען		און מאשינען	
	%	צאהל	%	צאהל	%	צאהל
שטיין, לייס, גראן	20,0	1	-	-	80,0	4
מעטאל	19,8	21	47,2	50	33,0	35
מאשינען-אפארעטען	13,0	6	26,1	12	60,9	28
האלץ	32,7	17	13,5	7	53,8	28
גומי, קאאוטשוק	100,0	1	-	-	-	-
לעדער	40,4	21	26,9	14	32,7	17
טעקסטיל	92,4	391	7,1	30	0,5	2
בעקליידונג	-	-	68,4	468	31,6	216
פאפיר	26,7	4	53,3	8	20,0	3
ערנעהרונג	20,6	28	15,4	21	64,0	87
כעמיע	40,0	8	45,0	9	15,0	3
בוי	1,8	2	-	-	98,2	107
גראפישע אינד.	31,6	6	57,9	11	10,5	2
ריינגונג	2,2	1	2,2	1	95,6	44
פערוויילונגס-אנשטאלטען	100,0	2	-	-	-	-

פון דער אלגעמיינער צאהל 6.886 בעשעפטיגטע אין סעזאן לויין-ארבייטער האבען געארבייט: אין 509 אונטערנעהמונגען מיט מעכאנישע מאשינען 5.121 לויין-ארבייטער ד. ה. 74,5%

לויין-ארבייטער אין די בעזונדערע קאטעגאריעס אונטערנעהמונגען.

פון דער דאזיגער צונויפשטעלונג איז צו זעהען, אז אין די ערשטע 3 „מלחמה“-יאָהרען וואקסט כסדר די צאהל אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען געווען טיילווייז אָדער אינגאנצען נישט טעטיג און דערגרייכט דעם מאַקסימום (24,8%) אין יאָהר 1916.

אַנהויבענדיג פון יאָהר 1917 פאלט כסדר דער פראָצענט טיילווייז אָדער אינגאנצען נישט-טעטיגע אונטערנעהמונגען, דערגרייכענדיג דעם מינימום (6,6%) אין יאָהר 1919.

דער יאָהר 1920 ווייזט אויף אַ עטוואָס גרעסערע פראָצענט צוליב אלגעמיינע מלחמה-סיבות נישט-טעטיגע אונטערנעהמונגען, ווי דער יאָהר 1919.

אויך כמעט אין אלע פראָדוקציעס-קלאַסען זעהן מיר דויעלבע צייט-פעריואָדען פון אַ גרעסערע אָדער קלענערע נישט-טעטיגקייט פון די אונטערנעהמונגען.

פראדוקציעס-קלאסע	אונטערנעהמונגען מיט מעכאנישע מאשינען	אונטערנעהמונגען מיט נישט-מעכאנישע מאשינען	און מאשינען
שטיין, לייס, גראן	20,0	-	80,0
מעטאל	19,8	47,2	33,0
מאשינען-אפארעטען	13,0	26,1	60,9
האלץ	32,7	13,5	53,8
גומי, קאאוטשוק	100,0	-	-
לעדער	40,4	26,9	32,7
טעקסטיל	92,4	7,1	0,5
בעקליידונג	-	68,4	31,6
פאפיר	26,7	53,3	20,0
ערנעהרונג	20,6	15,4	64,0
כעמיע	40,0	45,0	15,0
בוי	1,8	-	98,2
גראפישע אינד.	31,6	57,9	10,5
ריינגונג	2,2	2,2	95,6
פערוויילונגס-אנשטאלטען	100,0	-	-

פון דער צונויפשטעלונג זעהן מיר, אז די צוויי העכסטע גרופען אונטערנעהמונגען טיילען זיך אויס מיט א גרעסערען בעשעפט: גונגס-גראד, ווי אַלע קלענערע גרופען; אויסער דער גרופע מיט 1 ל. א. אין „אָהן ל. א.“.

דעם בעשעפט: גונגס-גראד פון די אונטערנעהמונגען לויט די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען גיט אָן פאָלגענדע צונויפשטעלונג:

פראָדוקציע-קלאַס	לויט אַרבייטער אין 1914	לויט אַרבייטער אין 1921	
		צאהל	% בעשעפט: גונגס-גראד
פֿערוויילונגס-אַנשטאַלטען	15	15	100,0
טעקסטיל	5.324	3.733	70,1
מאַשינען-אַפאַראַטען	118	82	69,5
כעמיע	106	55	51,9
ערנעהרונג	620	316	51,0
רייניגונג	122	61	50,0
האַלץ	234	83	35,5
בעקליידונג	1.573	536	34,1
לעדער	716	202	28,2
מעטאַל	378	94	24,9
גראַפישע אינד.	161	34	21,1
שטיין, לייב, גלאַז	19	3	15,8
בוי	668	78	11,7
פאַפיר	154	11	7,1
גומי-קאָאָוטשוק	—	—	—

טאָבעלע VI.

טאָבעלע VI (ז. 90-101) גיט אָן די אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען אין די בעזונדערע יאָרען אין דער צייט פון 1/VIII 1914 ביז 1921 צוליב אַלגעמיינע מלחמה-סיבות געווען טיילווייז אָדער אינגאַנצען נישט טעטיג.

טיילווייז אָדער אינגאַנצען נישט-טעטיג זענען געווען:

אין	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
אונטערנעהמונגען ד. ה.	87	214	456	346	250	121	131
%	4,7	11,6	24,8	18,8	13,6	6,6	7,1

אונטערברעכונגען אין דער מעטיגקייט פון די אונטערנעהמונגען אין די מלחמה-יאָרען.

אין די איינצעלנע פראָדוקציע-קלאַסען זענען פון יעדער 100 אונטערנעהמונגען געווען טיילווייז אָדער אינגאַנצען נישט-טעטיג:

פראָדוקציע-קלאַס	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920
שטיין, לייב, גלאַז	—	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7	16,7
מעטאַל	7,8	13,0	16,5	14,8	9,6	3,5	7,8
מאַשינען-אַפאַראַטען	—	13,0	15,2	13,0	8,7	4,3	—
האַלץ	3,6	18,2	20,0	14,5	9,1	1,8	5,6
גומי, קאָאָוטשוק	—	—	—	—	—	—	—
לעדער	6,3	25,4	46,0	42,9	36,5	17,5	17,4
טעקסטיל	3,9	10,7	51,0	30,4	19,9	10,5	8,1
בעקליידונג	5,5	11,5	13,9	13,0	9,4	4,4	5,3
פאַפיר	5,6	27,8	33,3	27,8	11,1	11,1	16,7
ערנעהרונג	4,2	6,3	9,7	9,0	9,0	4,9	5,6
כעמיע	4,2	8,3	20,8	29,2	25,0	8,3	16,7
בוי	4,1	13,1	22,1	20,5	19,7	9,0	11,5
גראַפישע אינד.	—	—	10,5	10,5	10,5	—	—
רייניגונג	2,1	4,2	4,2	4,2	—	—	4,2
פֿערוויילונגס-אַנשטאַלטען	—	—	—	—	—	—	—

לוי-ארבייטער יודען אין די בעזונדערע גרופען אין 1914 אין 1921.

פון דער אלגעמיינער צאָהל לוי-ארבייטער, וועלכע זענען געווען בעשעפטיגט אין אלע „פאר-מלחמה-אונטערנעהמונגען אין 1914, זענען געווען לוי-ארבייטער יודען 57,5%; בעת דער צעה-לונג האָבען די לוי-ארבייטער יודען געבילדעט נאָר 46,0%.

פאָלגענדע צונויפשטעלונג פערגלייכט דעם אנטייל פון די לוי-ארבייטער יודען אין די בע-זונדערע גרופען „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914 מיט זייער אנטייל אין די זעלבע גרופע ביי די טעטיגע אונטערנעהמונגען בעת דער צעהלונג 1921.

אויף 100 לוי-ארבייטער זענען געווען יודען:

אין די טעטיגע אונטערנעהמונגען אין 1921	אין די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914	לוי-ארבייטער	מיט
95,8	96,5	לוי-ארבייטער	1
93,5	94,7	"	2—3
83,8	91,0	"	4—5
74,7	88,3	"	6—10
50,0	67,7	"	11—15
21,1	53,9	"	16—20
24,2	62,4	"	21—30
21,1	39,2	"	31—50
23,7	31,1	"	51 און מעהר

די צונויפשטעלונג ווייזט, אז אין אלע גרופען אונטערנעהמונגען האָט זיך דער פראָצענט לוי-ארבייטער יודען אין 1921 און פערגלייך מיט 1914 פערקלענערט, דערביי ווערט די פערקלע-נערונג בעדייטענדער ביים איבערגעהען פון די נידעריגע גרופען צו די העכערע.

דאָס ערקלערט זיך היפטזעכליך מיט דעם, וואָס אין דער מערהייט פראָדוקציע-קלאַסען אין 1921 די איבערוויגענדע מערהייט לוי-ארבייטער געווען בעשעפטיגט אין די קלענערע אונטערנעהמונגען און קיין אונטערנעהמונגען פון די העכערע גרופען זענען אין 1921 געווען זעהר וועניג אָבער אינגאנצען נישט.

אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, וואו אויך אין 1921 נעהמען די דאָזיגע אונטערנעהמונגען ארום דעם גרעסטען טייל בעשעפטיגטע לוי-ארבייטער, זענען בנוגע דעם אנטייל פון די „פאר-בייטער יודען אין די בעזונדערע גרופען די אונטערשדען צווישען 1921 און 1914 גאנץ בעדיי-טענד, ווי ס'איז צו זעהען פון פאָלגענדער צונויפשטעלונג.

אויף 100 לוי-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען געווען יודען

אין די טעטיגע אונטערנעהמונגען אין 1921	אין די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914	לוי-ארבייטער	מיט
98,0	91,7	לוי-ארבייטער	1
96,1	93,1	"	2—3
79,8	83,9	"	4—5
71,7	79,6	"	6—10
43,3	53,6	"	11—15
19,5	33,3	"	16—20
20,9	51,8	"	21—30
21,9	20,6	"	31—50
23,5	27,7	"	51 און מעהר

ס'איז נויטיג אָנצוווייזען, אז די דריי גרופען אונטערנעהמונגען („15-11“, „16-20“ און „21-30“), ביי וועלכע די אונטערשדען אין אנטייל פון לוי-ארבייטער יודען צווישען 1914 און 1921 זענען בעזונדערס גרויס, ענטהאַלטען פערעהעלטניסמעסיג נישט קיין גרויסען טייל פון דער אלגעמיי-נער צאָהל לוי-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע: 15,1% אין 1914 און 21,1% אין 1921; אין דער צייט ווען אין דער 1 העכסטער גרופע (51 און מעהר לוי-ארבייטער) זענען אין 1914 געווען 62,9% און אין 1921 51,9% פון די לוי-ארבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע אין די זעלבע יאָהרען.

בעשעפטיגונגס-גראַד פון די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט בע-זונדערע גרופען פון 1914.

די 1.376 „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען האָבען אין יאָהר 1914 בעשעפטיגט 10.208 לוי-ארבייטער. אין יאָהר 1921 האָבען די זעלבע אונטערנעהמונגען בעשעפטיגט 5.303 לוי-ארבייטער. די זייער בעשעפטיגונגס-גראַד אין 1921 בעטרעכט 51,9%.

פאר די בעזונדערע גרופען אין דער בעשעפטיגונגס-גראַד א פערשדענער:

לוי-ארבייטער אין יאָהר		גרופע אונטערנעהמונגען	
1921	1914	1914	אין 1914
% (בעשעפטיגונגס-גראַד)	צאָהל		
	92	—	מיט 0 לוי-ארבייטער
	120	170	1
70,6	429	947	2—3
45,3	353	856	4—5
41,2	476	1.320	6—10
36,1	371	710	11—15
52,3	309	640	16—20
48,3	308	763	21—30
40,4	571	915	31—50
62,4	2.274	3.887	51 און מעהר
58,5			

פון דעם אגו או זעהען, אז אין יאָהר 1921 האָבען די ערשטע 2 גרופען טעטיגע אונטער-
 נעהמונען אַרומגענומען גרעסערע טיילען פון דער אַלגעמיינער צאָהל בעשעפטיגטע לוי-אַרבייטער,
 ווי דינעלבע גרופען ביי די „פאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914. די בעדייטענדסטע פּערגרע-
 סערונג ווייזט אויף די גרופע אונטערנעהמונגען „מיט 1 לוי-אַרבייטער“ (6,4% אין 1921 געגען 1,7%
 אין 1914); דערנאָך געהט די גרופע „מיט 2-3 א.א.“ (12,1 אין 1921 געגען 9,3% אין 1914).
 די ווייטערדיגע 4 גרופען אונטערנעהמונגען (מיט אַצאָהל לוי-אַרבייטער פון 4 ביז 20) ווייזען אויף
 אין 1921 און פּערגלייך מיט 1914 א קלענערען פּראָצענט לוי-אַרבייטער.

אויף יעדערער פון די דריי העכערע גרופען (מיט „20-30“, „30-50“ און „51 און מעהר“
 לוי-אַרבייטער) קומט אויס אין 1921 אַנ'טוואָס גרעסערער פּראָצענט לוי-אַרבייטער, ווי אין 1914.
 אין די איינצעלנע פּראָדוקציע-קלאַסען זעהען מיר בונגע דער פּערטיילונג פון די לוי-
 אַרבייטער צווישען די בעזונדערע גרופען אין 1914 און אין 1921 אַגאַנצע רייע אונטערשידען.
 אזוי צום ביישפּיל אין פּראָד. קלאַס „לעדער“ זענען אין 1914 און די אונטערנעהמונגען פון די 4
 העכערע גרופען (מיט „16-20“, „20-30“, „30-50“ און „51 און מעהר“ לוי-אַרבייטער) געווען
 בעשעפטיגט 68,0% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לוי-אַרבייטער אין דעם פּראָד. קלאַס; אין 1921
 געפונען מיר אַנבערהויפט נישט קיין אונטערנעהמונגען מיט אַזעלכע צאָהלען לוי-אַרבייטער.

אויף דער אויבענאָנגעגעבענער פּערטיילונג פון דער אַלגעמיינער צאָהל לוי-אַרבייטער אין
 די גרופען, ווי אויך אויף דעם אָרט, וואָס ס'פּערנעהמען די העכערע גרופען, האָט געוויקט דער
 פּראָדוקציע-קלאַס „טעקסטיל“, וואו אויך אין 1921 און די איבערוויגענדע מערהייט (81,2% לוי-
 אַרבייטער, געווען בעשעפטיגט אין די גרעסערע אונטערנעהמונגען (מיט 16 און מעהר לוי-אַרביי-
 טער), דערביי נאָר אין דער גרופע אונטערנעהמונגען „מיט 51 און מעהר לוי-אַרבייטער“ 51,9%
 פון אַלע לוי-אַרבייטער אין דער טעקסטיל-אונדוסטריע.

פאַלגענדע צונויפּשטעלונג ענטהאַלט די פּערטיילונג פון דער אַלגעמיינער צאָהל לוי אַר-
 בייטער אין דער טעקסטיל-אונדוסטריע צווישען די בעזונדערע גרופען ביי די „פאַר-מלחמה“
 אונטערנעהמונגען אין 1914 און פּערגלייך מיט דערזעלבער פּערטיילונג ביי די טעטיגע אונטערנעה-
 מונגען אין 1921.

פון 100 לוי-אַרבייטער אין דער טעקסטיל-אונדוסטריע זענען געווען	
אין טעטיגע אונטערנעהמונגען אין 1921	אין די „פאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914
1,1	0,5
3,5	2,5
3,9	2,9
5,7	5,3
4,7	6,0
5,6	4,2
10,8	4,8
12,8	10,9
51,9	62,9

פאַר-מלחמה-אונטער-נעהמונגען אין 1914	טעטיגע אונטערנעהמונגען אין 1921
3,8	1,6
2,5	1,0
2,1	1,2
1,7	0,9
2,3	1,6

פון דער צונויפּשטעלונג און זעהען, אז אין פּערגלייך מיט דער פאַר-מלחמה-צייט האָט
 זיך אין 1921 בעדייטענד פּערגרעסערט דער טייל אונטערנעהמונגען, וועלכער קומט אויס אויף די
 ערשטע 2 גרופען („אהן לוי-אַרבייטער“ און „מיט 1 לוי-אַר.ב.“); די גרופע „אהן לוי-אַרבייטער“
 ענטהאַלט אין 1921 39,0% אונטערנעהמונגען געגען 19,5% אין 1914; די גרופע „מיט 1 לוי-אַר-
 בייטער“ 24,4% אין 1921 געגען 12,4% אין 1914.
 אין אַלע ווייטערדיגע גרופען אין דער פּראָצענט אונטערנעהמונגען אין 1921 קלענער ווי
 אין יאָהר 1914.

פון די 10.208 לוי-אַרבייטער אין אַלע „פאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914 זענען
 געווען בעשעפטיגט:

אין אונטערנעהמונגען	מיט 1	לוי-אַרבייטער	ד. ה.	%
3-2	947	170	ד.	1,7%
5-4	856	947	„	9,3
10-6	1.320	856	„	8,4
15-11	710	1.320	„	12,9
20-16	640	710	„	6,9
30-21	763	640	„	6,3
50-31	915	763	„	7,5
51 און מעהר	3.887	915	„	8,9
		3.887	„	38,1

פאַלגענדע צונויפּשטעלונג פּערגלייכט די פּערטיילונג פון דער אַלגעמיינער צאָהל לוי-אַר-
 בייטער אין די „פאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914 צווישען די בעזונדערע גרופען מיט דער-
 זעלבער פּערטיילונג פון דער אַלגעמיינער צאָהל בעשעפטיגטע לוי-אַרבייטער בעת דער צעהלונג 1921.

פון 100 לוי-אַרבייטער זענען געווען:	
אין די „פאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1914	אין די טעטיגע אונטער-נעהמונגען אין 1921
1,7	6,4
9,3	12,1
8,4	6,1
12,9	9,0
6,9	5,2
6,3	4,8
7,5	8,2
8,9	9,3
38,1	38,9

טאבעלעס IV^a און IV^b.

די טאבעלעס IV^a (54-75) און IV^b (150-152) גיבען אָן:

א. די גרופירונג פון די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויין-אַרביי-טער אין איין אונטערנעהמונג פֿאַר דער מלחמה 1914.

ב. דאָס פֿערהעלטעניש פֿון דער צאָהל לויין-אַרבייטער אין די איינצעלנע גרופען „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין יאָהר 1921 צו דער צאָהל לויין-אַרבייטער, וועלכע דיזעלבע אונטערנעהמונגען האָבען בעשעפטיגט אין 1914. דאָס דאָזיגע פֿערהעלטע-ניש ווערט בעטראַכט אַלס בעשעפטיגונגס-גראַד פֿאַר די אונטערנעהמונגען אין יאָהר 1921.

בעמערקונג. ווי ס'איז אָנגעוויזען אין דער איינלייטונג (ז. 7 - 10) ווערען די מעהר-אַפטייליגע אונטערנעהמונגען אין די טאבעלעס VI^a און VI^b בעהאַנ-דעלט נישט לויט בעזונדערע אָפטיילונגען, נאָר לויט גאנצע נישט-גע-טיילטע אונטערנעהמונגען.

פון די 1.376 „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען זענען אין 1914 געווען:

אָהן	לויין-אַרבייטער	אונטערנעהמונגען ד. ה. %
מײַט 1	170	12,4
2 — 3	394	28,6
4 — 5	195	14,2
6 — 10	177	12,9
11 — 15	53	3,8
16 — 20	35	2,5
21 — 30	29	2,1
31 — 50	23	1,7
51 און מעהר	31	2,3

גרופירונג פון די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויין-אַרבייטער אין 1914.

אין פֿאָלגענדער צונויפֿשטעלונג ווערט פֿערגליכען די גרופירונג פון די „פאר-מלחמה“ אונ-טערנעהמונגען אין 1914 מיט דער גרופירונג פון די טעטיגע אונטערנעהמונגען בעת דער צעהלונג 1921.

אָהן	לויין-אַרבייטער	פֿאַר-מלחמה אונטער-נעהמונגען אין 1914	טעטיגע אונטער-נעהמונגען אין 1921
מײַט I	12,4	19,5 %	39,0 %
2 — 3	28,6	28,6	24,4
4 — 5	14,2	14,2	20,4
6 — 10	12,9	12,9	5,3
			4,6

ערנעהרונגס - אַנדוסטריע	1,8
כעמישע	1,8
לעדער	1,7
בעקליידונגס	1,0
רייניגונגס	0,9
גראַפֿישע	0,5
בוי	0,3
שטיין, לייס, גלאַז	0,3

אין די 2 גרעסטע פראָדוקצאַנס-פֿאַכן פון דער טעקסטיל-אַנדוסטריע זענען פֿאַרהאַן בעדיי-טענדע אונטערשידען אין דער דורכשניטליכער צאָהל לויין-אַרבייטער אין איין „מלחמה“ אונטערנעה-מונג. אַזוי קומט אויס אויף 1 „מלחמה“ שפּינעריי דורכשניטליך 20,6 לויין-אַרבייטער; אויף 1 „מלחמה“ וועבעריי נאָר 3,3 לויין-אַרבייטער.

די אָלגעמיינע צאָהל 401 בעת דער מלחמה (1/VIII 1914-1921) ענטשטאַנענע, אונטערנעה-מונגען צוטיילט זיך לויט דער צאָהל געגרינדעטע אין די איינצעלנע יאָהרען:

אין	1914 (נאָכ'ן 1/VIII)	אונטערנעהמונגען ד. ה. %
1915	53	13,2
1916	36	9,0
1917	45	11,2
1918	74	18,5
1919	96	23,9
1920	91	22,7

הענדרעמע בעת דער מלחמה אונטערנעהמונגען לויט בעזונדערע יאָהרען.

די „מלחמה“ אונטערנעמונגען האָבען בעת דער צעהלונג בעשעפטיגט 568 לויין-אַרבייטער יודען ד. ה. 53,6% פון דער אָלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער (יודען און נישט-יודען) אין די דאָזיגע אונטערנעמונגען.

אין די „מלחמה“ אונטערנעמונגען פון די בעזונדערע פראָדוקציע-אַנס-קלאַסען בילדען די לויין-אַרבייטער יודען:

האַלץ = אינדוסטריע	100,0 %
גומי-קאָאָוטשוק	100,0 „
פאַפיר	100,0 „
כעמישע	100,0 „
בוי	100,0 „
גראַפֿישע	100,0 „
רייניגונגס	100,0 „
לעדער	95,5 „
בעקליידונגס	93,6 „
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	81,0 „
ערנעהרונגס-אינדוסטריע	74,5 „
טעקסטיל	34,6 „
מאַשינען-אַפאַר.	31,8 „
מעטאַל	29,7 „
שטיין, לייס, גלאַז	—

פון דעם איז צו זעהן, אַז אין די „מלחמה“ אונטערנעמונגען בילדען די לויין-אַרבייטער יודען בעת דער צעהלונג אַ גרעסערען פּראָצענט (53,6%), ווי צו דערזעלבער צייט אין די „פאַר-מלחמה“ אונטערנעמונגען (44,5%).

ס'איז פּדאי אָנצוווייזן אַז אויך אין פראָדוקציע-אַנס-קלאַס „טעקסטיל“ און ווינע הויפט-פאַכען בעמערקען מיר דיוועלבע ערשיינונג. ד. ה. דער פּראָצענט לויין-אַרבייטער יודען בעת דער צעהלונג אין די „מלחמה“ אונטערנעמונגען איז גרעסער, ווי ביי די פאַר-מלחמה אונטערנעמונגען.

די דורכשניטליכע צאָהל לויין-אַרבייטער אויף איין „מלחמה“ אונטערנעמונג מאַכט אויס 2,6 פאַר די איינצעלנע פראָדוקציע-אַנס-קלאַסען זענען די דורכשניט-צאָהלען פּאָלגענדע:

פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	21,0
גומי-קאָאָוטשוק-אינדוסטריע	7,0
פאַפיר	6,7
טעקסטיל	6,3
מעטאַל	4,1
מאַשינען-אַפאַרעטען	2,4
האַלץ	1,8

לויין-אַרבייטער יודען אין די „מלחמה“ אונטערנעמונגען זינען.

דורכשניטס-צאָהל לויין-אַרבייטער אויף איין „מלחמה“ אונטערנעמונג.

טעקסטיל (*) = אינדוסטריע	22,3
ערנעהרונגס	21,5
גראַפֿישע	21,1
לעדער	20,6
מאַשינען-אַפאַרעטען	19,6
רייניגונגס	18,7
פאַפיר	16,7
בוי	10,7
האַלץ	9,1
מעטאַל	7,8
שטיין, לייס, גלאַז	—

(*) בעמערקונג. ווי ס'איז אָנגעוויזען אין דער איינליי-טונג (ז, 10-7) זענען אלס „מלחמה“ אונטערנעמונגען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע בעטראַכט געוואָרען אויך אַזעלכע אונטערנעמונגען, וועלכע זענען אַרבערגעטראָגען געוואָרען אין ביאליסטאָק פון אַנדערע שטעדט פון בילאָסטאָקער טעקסטיל-פאַבריקן, וואו זיי האָבען שוין עקזיסטירט אויך פאַר דער „מלחמה“.

די 401 „מלחמה“ אונטערנעמונגען האָבען בעשעפטיגט בעת דער צעהלונג 1.060 לויין-אַרבייטער ד. ה. 16,7% פון דער אָלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער בעת דער צעהלונג.

לויין-אַרבייטער אין די „מלחמה“ אונטערנעמונגען זינען.

אין די איינצעלנע פראָדוקציע-אַנס-קלאַסען האָבן די „מלחמה“ אונטערנעמונגען בעשעפטיגט:

בוי = אינדוסטריע	4	לויין-אַרבייטער ד. ה. 4,9%
גראַפֿישע	2	„ „
האַלץ	9	„ „
לעדער	22	„ „
רייניגונגס	8	„ „
טעקסטיל	642	„ „
ערנעהרונגס	55	„ „
מאַשינען-אַפאַר.	22	„ „
בעקליידונגס	187	„ „
מעטאַל	37	„ „
כעמישע	24	„ „
פּערוויילונגס-אַנשטאַלען	21	„ „
פאַפיר = אינדוסטריע	20	„ „
גומי-קאָאָוטשוק	7	„ „

פראצענט 105,8%; פאר, וועבעריי 73,8% און „וואל-און פילץ-היט-פארבריקען“ 0,0% (נישט טעטיג איין אונטערנעהמונג מיט 800 לויין-ארבייטער אין יאָהר 1914).

אין די 1.439 „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען זענען אין יאָהר 1914 געווען בעשעפטטגט 5.874 לויין-ארבייטער יודען. בעת דער צעהלונג האָבן דזעלבע אונטערנעהמונגען געהאט נאָר 2.362 לויין-ארבייטער יודען ד. ה. 40,2%.

לויין-ארבייטער יודען אין די „פאר-מלחמה“ אונטער-נעהמונגען אין 1914 און 1921.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-קלאַסען און צו זעהן בעדייטענדע אַבוייכונגען פון דעם

דאָזיגען דורכשניטס-פראָצענט:

פראָדוקציע-קלאַסע	לויין-ארבייטער יודען אין יאָהר		פאר-מלחמה אונטערנעהמונגען.	פראָדוקציע-קלאַסע
	1921	1914		
גומי-קאָאָוטשוק	—	—	—	—
פאָפיר	8,3	11	133	15
בוי	8,9	51	570	109
שטיין, לייב, גלאָז	18,7	3	16	6
גראַפישע אינד.	20,9	31	148	15
מעטאַל	28,2	85	301	106
לעדער	29,4	145	494	50
האַלץ	31,1	65	209	50
בעקליידונג	33,6	500	1.486	532
ערנעהרונג	41,9	168	401	113
רייניגונג	48,6	36	74	39
טעקסטיל	61,2	1.179	1.926	355
כעמיע	65,7	44	67	11
מאַשינען-אַפאַראַטען	74,4	32	43	37
פערוויילונגס-אַנשטאַלעטען	200,0	12	6	1

אין די פאָכען „שוסטער-פריואַט“, „שוסטער סוחרישע“, „שוסטער מעלאַנישע“, „שוסטער-טאַנדענט“ און „שוסטער לייווט-מאַנאַזין“ זענען אין די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען בעשעפטטגט 31,3% פון דער צאָהל לויין-ארבייטער יודען אין 1914; ביי נישט-יודען בעטרעפט דער ענטשפּרע-כענדער פראָצענט 47,8.

פּערגלייכענדיג די אָנגאַבען פאר די לויין-ארבייטער יודען מיט די ענטשפּרעכענדע אָנגאַבען פאר דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער, — זעהן מיר, אז אין אַלע „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען זענען אין 1921 געווען בעשעפטטגט 51,9% פון דער צאָהל לויין-ארבייטער אין 1914 אין די דאָזיגע אונטערנעהמונגען; ביי לויין-ארבייטער יודען נאָר 40,2%. דאָס ערקלערט זיך מיט דעם, וואָס ביי אייניגע פראָדוקציע-קלאַסען (בוי, בעקליידונג און מעטאַל), און וועלכע די איבערוועגנדע מעהר-הייט לויין-ארבייטער זענען יודען, און די צעהלונג צוזאַמענפאַלען מיט'ן נישט-סעזאָן-פּעריאָד. אין

פראָד. קלאַס „טעקסטיל“ טיילען זיך אויס די פאָכען, און וועלכע דער אַנטייל פון יודען און נישט גרויס, מיט א בעדייטענד גרעסערען בעשעפטטגונגס-גראַד (שפינעריי — 105,8, אַפּרעטור — 96,2, דאָ-געגען און וועבעריי 73,8%), דערביי און אין „וועבעריי“ דער פראָצענט יודען (68,7%) אין 1921 פון זייער פאר-מלחמה-צאָהל קלענער, ווי דער ענטשפּרעכענדער פראָצענט (73,8%) ביי דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-ארבייטער.

אין „שפינעריי“ דאָגעגען האָט זיך די צאָהל לויין-ארבייטער יודען אין די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען אין 1921 און פּערגלייך מיט 1914 פּערגרעסערט (פון 149 אין 1914 אויף 164 אין 1921).

1 „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונג האָט פאר דער מלחמה 1914 בעשעפטטגט דורכשניטליך 7,1 לויין-ארבייטער; בעת דער צעהלונג 1921 נאָר 3,7 לויין-ארבייטער.

דורכשניטס-צאָהל לויין-ארבייטער אויף אַלע מלחמה אונטערנעהמונגען אין 1914 און 1921.

פאר די בעזונדערע פראָדוקציע-קלאַסען בעקומען מיר פֿאָלגענדע דורכשניטס-צאָהלען:

דורכשניטס-צאָהל לויין-ארבייטער אויף 1 „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען		צאָהל	פראָצענט
1914	1921		
0,5	3,2	שטיין, לייב, גלאָז-אינד.	
1,0	3,7	מעטאַל	
2,1	3,1	מאַשינען-אַפאַראַטען	
1,7	4,8	האַלץ	
—	—	גומי-קאָאָוטשוק	
4,0	14,3	לעדער	
10,5	14,9	טעקסטיל	
1,0	3,0	בעקליידונג	
0,7	11,9	פאָפיר	
2,8	5,5	ערנעהרונג	
5,0	9,6	כעמיע	
0,7	6,1	בוי	
2,3	10,7	גראַפישע	
1,6	3,1	רייניגונג	
15,0	15,0	פערוויילונגס-אַנשטאַלעטען	

מלחמה-אונטערנעהמונגען. פון די 1.840 אונטערנעהמונגען אונטערנעהמונגען אין ביאַלסטאָק זענען 401 ד. ה. 21,8% ענטשטאַנען ערשט אין דער צייט פון דער מלחמה ד. ה. נאָכן 1/VIII 1914.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-קלאַסען ביזרען די „מלחמה“ אונטערנעהמונגען:

100,0	גומי-קאָאָוטשוק-אינדוסט.
54,2	כעמיע
50,0	פערוויילונגס-אַנשטאַלעטען
26,2	בעקליידונגס-אינדוסטריע

80,4 %	מאַשינען-אַפאַראַטען-אינד.
79,4 "	לעדער
78,9 "	גראַפישע
78,5 "	ערנעהרונגס
77,7 "	טעקסטיל
73,8 "	בעקליידונגס
50,0 "	פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען
45,8 "	כעמישע אינדוסטריע
—	גומי, קאָאָוטשוק

די 1.439 „פאַר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען האָבן אין יאָהר 1914 בעשעפטיגט 10.208 לוינ-אַרבייטער. בעת דער צעהלונג 1921 האָבען די זעלבע אונטערנעהמונגען בעשעפטיגט נאָר 5.303 לוינ-אַרבייטער, דאָס הייסט 51,9%. אין די בעזונדערע פּראָדוקציע-אַנס-קלאַסען זעהן מיר בעדייטענדע אָב-ווייכונגען פון דעם דאָזיגען דורכשניטס-פּראָצענט.

לוינ-אַרבייטער אין די „פאַר-מלחמה“-אונטער-נעהמונגען אין 1914 און בעת דער צעהלונג 1921.

פּראָדוקציע-אַנס-קלאַס	פאַר-מלחמה-אונטער-נעהמונגען	לוינ-אַרבייטער אין	
		1914	1921
גומי-קאָאָוטשוק	—	—	—
פאַפּיר	15	179	6,1
בוי	109	668	11,7
שטיין, לייט, גלאַז	6	19	15,8
גראַפישע אינד.	15	161	21,1
מעטאַל	106	391	26,9
לעדער	50	716	28,2
בעקליידונג	532	1.573	34,1
האַלץ	50	242	36,0
רייניגונג	39	122	50,0
ערנעהרונג	113	617	50,7
כעמיע	11	106	51,9
מאַשינען-אַפאַראַטען	37	114	66,7
טעקסטיל	355	5.285	70,5
פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען	1	15	100,0

ס'איז נויטיג אָנצוווייזן, אז אין די בעזונדערע פּראָדוקציע-אַנס-פּאַכען פון דער טעקסטיל-אינ-דוסטריע זעהן מיר בנדייטענדע אונטערשיידען אין דעם פּראָצענט, וועלכען ס'בילדען די לוינ-אַר-בייטער אין די „פאַר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען אין 1921 בלוגע דער צאָהל לוינ-אַרבייטער אין די זעלבע אונטערנעהמונגען אין 1914. פאַר דעם פּראָדוקציע-אַנס-פּאַך, שפּיגלען די לוינ-אַרבייטער

טאָבלע IV און V.

די טאָבלעס IV (ז. 46—53) און V (ז. 78—89) ענטהאַלטען ידיעות:

- וועגען די אונטערזוכטע אונטערנעהמונגען אין ביאַליסטאָק, וועלכע עקזיסטירען שוין פון פאַר דער מלחמה (1914) און די צאָהל לוינ-אַרבייטער (יודען און נישט-יודען) אין זיי פאַר'ן אויסברוך פון קריעג 1914.
- וועגען די אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען געגרינדעט געוואָרען אין ביאַליסטאָק בעת דער מלחמה (פון 1/VIII 1914 ביז דער צעהלונג 1921) און די צאָהל לוינ-אַרבייטער אין זיי בעת דער צעהלונג.
- וועגען דער צאָהל בעת דער מלחמה ניי-געגרינדעטע אונטערנעהמונגען לויט בע-זונדערע יאָהרען.

בעת דער צעהלונג האָט זיך אַרויסגעוויזן פאַר אונמגליך פעסטצושטעלען די אונטער-נעהמונגען, וועלכע זענען ליקווירט געוואָרען אין משך פון קריעג ביז דער צעהלונג 1921. ס'לאָזט זיך דעריבער אויך נישט פעסטשטעלען די אַלגעמיינע צאָהל אונטערנעהמונגען פאַר דער מלחמה און די צאָהל לוינ-אַרבייטער, וועלכע זיי האָבען צו יענער צייט בעשעפטיגט. דאָגעגען איז געווען מעגליך צו בעקומען ידיעות וועגען דעם טייל פון די אונטערזוכטע 1.840 אונטערנעהמונגען, וועלכע האָבען שוין עקזיסטירט פאַר דער מלחמה, און וועגען דער צאָהל לוינ-אַרבייטער, וואָס די דאָזיגע אונטערנעהמונגען האָבען בעשעפטיגט פאַר'ן 1/VIII 1914, ווי אויך די צאָהל אונטערנעהמונגען וועלכע זענען ענטשטאַנען ערשט אין דער צייט פון דער מלחמה, דאָס הייסט נאָכ'ן 1/VIII 1914. אַזוי אַרום בעגרענעצט זיך אין אונזער אונטערזוכונג דער בעגריף „פאַר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען מיט דעם טייל פון אַלע אונטערזוכטע אונטערנעהמונגען, וועלכער עקזיסטירט שוין פון פאַר דער מלחמה ד. ה. פאַר'ן 1/VIII 1914. אַלס „מלחמה“-אונטערנעהמונגען ווערען בעטראַכט אַלע איבעריגע אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען געגרינדעט געוואָרען נאָכ'ן 1/VIII 1914.

„פאַר-מלחמה“ און „מלחמה“-אונטער-נעהמונגען.

פון די 1.840 אויפגענומענע אונטערנעהמונגען האָבען שוין עקזיסטירט פאַר דער מלחמה 1.439 ד. ה. 78,2% די איבעריגע 401 ד. ה. 21,8% אונטערנעהמונגען זענען ענטשטאַנען ערשט אין דער צייט פון דער מלחמה ד. ה. נאָכ'ן 1/VIII 1914.

אין די איינצעלנע פּראָדוקציע-אַנס-קלאַסען שטעלט זיך פאַר די גרויס פון דער קאָטעגאָריע „פאַר-מלחמה“-אונטערנעהמונגען אויף פּאַלגענדען אָפּן:

„פאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען.

שטיין, לייט, גלאַז-אינדוסטריע	100,0 %
מעטאַל	92,2 "
האַלץ	90,9 "
בוי	89,3 "
פאַפּיר	83,3 "
רייניגונג	81,3 "

פון דער צונויפשטעלונג איז צו זעהן, אז אין דער מערהייט פראדוקציע-קלאסען בילדען די אייגענטימער א בעדייטענד גרעסערע פראצענט (פון 18,1 ביז 41,7), ווי דער דורכשניט פאר אלע פראדוקציע-קלאסען.

אמשטארקטען זענען די אייגענטימער פערטראטען (אויסער אין שטיין, ליים, גלאז, וועלכער ענטהאלט 5 אונטערנעהמונגען מיט סך-הכל 12 בעשעפט-געטע פערזאנען) אין דער בעקליי-דונגס-אינדוסטריע — 39,7%.

די מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער בילדען כמעט אין אלע פראדוקציע-קלאסען א גרעסערע פראצענט (פון 5,3% ביז 33,3%), ווי דער דורכשניט. אן-אויסנאהם בילדען די פראדוקציע-קלאסען „טעקסטיל“ און „בוי“ מיט 1,6% און 4,3% פאמיליען-מיטגלידער.

אין פראדוקציע-קלאס „טעקסטיל“ געפינען מיר נאָר אין פראדוקציע-קלאס-פאך „וועבעריי“ אן-אנגעזעהענעם טייל בעשעפט-טיטע אייגענטימער און פאמיליען-מיטגלידער (צוזאמען 12,5%). אין די איבעריגע היפט-פאכען (שפינעריי, אפרעטור און רייסעריי) זענען זיי אינגאנצען נישט פארהאן אָדער אין א אומבעדייטענדער צאָהל.

דורכשניטס-צאָהל פּערוואַ-נען אין 1 אונטערנעהמונג. די דורכשניטליכע צאָהל בעשעפט-טיטע פערזאנען אין 1 אונטערנעהמונג בעטרעפט 5,1. אין די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען בעמערקען מיר שטארקע אַבווייכונגען פֿון דעם דאָזיגען דורכשניט, ווי ס'ווייזט פֿאָלגענדע צונויפשטעלונג:

פּערוואַ-נען-אַנשטאַלען	21,0
גומי, קאאוטשוק-אינדוסטריע	12,0
טעקסטיל	11,1
לעדער	6,0
ערנעהרונגס	5,2
כעמישע	5,2
פאפיר	3,9
האַלץ	3,4
מאַשינען-אַפאַראַטען	3,3
גראַפישע	3,2
מעטאַל	2,9
בוי	2,8
רייניגונגס	2,8
בעקליידונגס	2,5
שטיין, ליים, גלאז	2,4

ט א ב ע ל ע III

טאבעלע III (ז. 40-45) ענטהאלט ידיעות וועגען די פערזאנען ד. ה. אייגענטימער, מיט-העלפענדע פאמיליען-מיטגלידער און לוי-אַרבייטער, וועלכע נעהמען אן-אַנטייל אין פראדוקציע-קלאסען אין די אונטערנעהמונגען.

אין אלע אונטערנעהמונגען טעטיגע אונטערנעהמונגען אין ביאליסטאק זענען אין סעזאן צוזאמען מיט די 6.886 לוי-אַרבייטער געווען בעשעפט-טיטע אויך 1.445 אייגענטימער און 419 מיטהעל-פענדע פאמיליען-מיטגלידער.

די אַלגעמיינע צאָהל בעשעפט-טיטע פערזאנען בעטרעפט 8.750, פון וועלכע אייגענטימער בילדען 16,5%, מיטהעלפענדע פאמיליען-מיטגלידער — 4,8% און לוי-אַרבייטער (יודען און נישט-יודען) — 78,7%.

אין די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען איז די גרויס פון יעדער פון די דאָזיגע גרופען אַ גאַנץ פערשידענע און אַבווייכענדע פון די דערמאָהנטע דורכשניטס-אַנגאַבען, ווי ס'איז צו זעהן פֿון דער פֿאָלגענדער צונויפשטעלונג:

פּראָדוקציע-אַנשטאַלען	אויף 100 בעשעפט-טיטע פערזאנען		
	אייגענטימער	מיטהעל-פענדע פאמיליען-מיטגלידער	לוי אַרבייטער
שטיין, ליים, גלאז	41,7	16,7	41,7
מעטאַל	32,0	7,8	60,2
מאַשינען-אַפאַראַטען	27,3	5,3	67,3
האַלץ	28,0	5,7	66,3
גומי קאאוטשוק	8,3	33,3	58,4
לעדער	15,5	5,5	79,0
טעקסטיל	4,3	1,6	94,1
בעקליידונג	39,7	7,2	53,1
פאפיר	24,1	12,1	63,8
ערנעהרונג	18,6	14,8	66,6
כעמישע	18,1	6,7	75,2
בוי	35,6	4,3	60,1
גראַפישע אינד.	29,5	9,8	60,7
רייניגונג	31,3	10,7	58,0
פּערוואַ-נען-אַנשטאַלען	4,8	9,5	85,7

אין דער גרופע מיט 21—30 7. א. 20,9 %

" " 31—50 " 21,9 "

" " 51 און מעהר " 23,5 "

אין די 2 גרעסטע פראָדוקצאַנס-פּאַכען — שפּינעריי און „וועבעריי“ — פֿון דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען אין הַנְּזִיכְט פֿון אַנטייל פֿון 7. אַרבייטער יודען פֿאַרהאַן בעדייטענדע אונטערשידען. אין פּאָך „וועבעריי“ אין דער פּראָצענט פֿון אַרבייטער יודען פּמעט אין אַלע גרופען גרע-סער, ווי דער דורכשניט פֿאַר די זעלבע גרופען אין גאַנצען פּראָדוקצאַנס-קלאַס „טעקסטיל“: (אין דער גרופע „מיט 21—30 פֿון אַרבייטער“ — 47,0% פֿון אַרבייטער יודען; אין דער גרופע „מיט 31—51 פֿון אַרבייטער“ — 43,5% און אין דער גרופע „מיט 51 און מעהר פֿון אַרבייטער“ — 27,7%).

אַ אומגעקעהרטע ערשיינונג זעהען מיר ביי „שפּינעריי“, וואו דער פּראָצענט 7. אַרבייטער יודען אין אַלע גרופען קלענער, ווי דער דורכשניט פֿאַר גאַנצען פּראָד. קלאַס טעקסטיל ס'איז כּדאי צוצוגעבען, אַז אין די פּאַכען „שפּינעריי“ און „רייסעריי“ בילדען די פֿון אַרבייטער יודען אין די העכערע גרופען אַ עטוואָס גרעסערען פּראָצענט, ווי אין די קלענערע. די ערשיינונג ערקלערט זיך מיט דעם, וואָס אַ גרויסער טייל פֿון די שפּינעריי און רייסעריי זענען איבערגע-גאַנגען אַלס נעבען-אַבטיילונגען אין פּאָך „וואָל-און האַלב-וואָל וועבעריי“. פֿון דער 2-טער זייט זענען ביי טייל „שפּינעריי“ צוגעגאַנגען אַלס נעבען-אַבטיילונגען וועבעריי, וואו דער אַנטייל פֿון די יודען איז בעדייטענד גרעסער, ווי אין די שפּינעריי.

צוליב די זעלבע סיבות איז דער פּראָצענט פֿון אַרבייטער יודען אין די „וואָל-וועבעריי“ נישט פֿאַר די אייגענטליכע וועבעריי, נאָר פֿאַר די גאַנצע אונטערנעמונגען, ד. ה. מיט די שפּינעריי, אַפּרעטור-און רייסעריי-אַבטיילונגען צוזאַמענגענומען.

אין די אייגענטליכע וועבעריי זענען בילדען די פֿון אַרבייטער יודען 65,9% פֿון דער אַלגע-מיינער צאָהל פֿון אַרבייטער (זעה טאַבלע 1). נאָר אויך אין די אייגענטליכע וועבעריי-אַבטיילונגען פֿון די העכסטע גרופען איז דער פּראָצענט פֿון אַרבייטער יודען נישט פֿיל קלענער. אַזוי צ. ב. האָבען פֿון די 1.661 פֿון אַרבייטער אין די 14 אונטערנעמונגען פֿון דער העכסטער גרופע אין פּאָך „וואָל און האַלב-וואָל וועבעריי“ געאַרבייט דירעקט אין די וועבעריי-אַבטיילונגען 619 פֿון אַרבייטער, פֿון וועלכע 354 ד. ה. 57,2% זענען געווען יודען.

דער פּערהעלטניסעס אָנגעזעהענער אַנטייל פֿון די פֿון אַרבייטער יודען אין די אונטער-נעמונגען פֿון די העכערע גרופען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע איז אויך צו זעהען פֿון דער פּערטיילונג פֿון דער אַלגעמיינער צאָהל פֿון אַרבייטער יודען אין דער דאָזיגער אינדוסטריע צווישען די בעזונדערע גרופען:

פֿון די 1.401 פֿון אַרבייטער יודען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע זענען געווען:				
אין אונטערנעמונגען	מיט 1	פֿון אַרבייטער	48 ד. ה. 3,4%	
"	2—3	"	147 " 10,5	
"	4—5	"	134 " 9,6	
"	6—10	"	180 " 12,8	
"	11—15	"	88 " 6,3	
"	16—20	"	48 " 3,4	

אין די אונטערנעמונגען מיט 21—30	פֿון אַרבייטער	99 ד. ה. 7,1%
" " 31—50	"	123 " 8,8
" " 51 און מעהר	"	534 " 38,1

פֿון דעם איז צו זעהען, אַז די אונטערנעמונגען פֿון די ערשטע 5 גרופען (מיט 1 ביז 15 פֿון אַרבייטער) ענטהאַלטען נאָר 42,6% פֿון דער אַלגעמיינער צאָהל פֿון אַרבייטער יודען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע; די אונטערנעמונגען פֿון 4 העכערע גרופען (מיט 16 פֿון אַרבייטער און מעהר) — 57,4%, דערביי נאָר אין דער איין העכסטער גרופע (מיט 51 און מעהר פֿון אַרבייטער) אונטערנעמונגען 38,1% פֿון אַלע פֿון אַרבייטער יודען.

אונטערנעמונגען	פֿון אַרבייטער	פֿון אַרבייטער יודען
1	99	71
2	123	107
3	534	374
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		
41		
42		
43		
44		
45		
46		
47		
48		
49		
50		
51		
52		
53		
54		
55		
56		
57		
58		
59		
60		
61		
62		
63		
64		
65		
66		
67		
68		
69		
70		
71		
72		
73		
74		
75		
76		
77		
78		
79		
80		
81		
82		
83		
84		
85		
86		
87		
88		
89		
90		
91		
92		
93		
94		
95		
96		
97		
98		
99		
100		

גרוסרונג פון די אונטער-
נעהמונגען לויט דער צאָהל
לויין-אַרבייטער.

די טעטיגע אונטערנעהמונגען צוטיילען זיך אין בעזונדערע גרופען, וועלכע כאַראַקטעריזירען
די גרויס פֿון די אונטערנעהמונגען, לויט דער צאָהל בעת דער צעהלונג בעשעפטיגטע לויין-אַרבייטער
אויף פּאַלגענדען אָפֿן:

גרופע אָהן	לויין-אַרבייטער	אונטערנעהמונגען ד. ה. %
1 מיט "	645	39,0
2 — 3 "	404	24,4
4 — 5 "	337	20,4
6 — 10 "	87	5,3
11 — 15 "	77	4,6
16 — 20 "	26	1,6
21 — 30 "	17	1,0
31 — 50 "	20	1,2
51 און מעהר "	15	0,9
	26	1,6

אין אַלע פּראָדוקציע-קלאַסען, מיטן אויסנאָהם פון „טעקסטיל“, פעהלען פּערשידענע גרופען:
העכערע אָדער מיטעלע. אונטערנעהמונגען פון דער העכסטער גרופע (מיט 51 און מעהר לויין-אַר-
בייטער) געפינען מיר נאָר אין דריי פּראָדוקציע-קלאַסען: טעקסטיל, מאַשינען-אַפּאַראַטען און ער-
נעהרונג. אַנגעזעהענעם טייל בילדען זיי נאָר אין „טעקסטיל“ (6,5%).

די אַלגעמיינע צאָהל 6.363 לויין-אַרבייטער בעת דער צעהלונג צוטיילט זיך צווישן די
גרופען אונטערנעהמונגען:

מיט 1	לויין-אַרבייטער	ד. ה. %
1 מיט "	404	6,4
2 — 3 "	773	12,1
4 — 5 "	389	6,1
6 — 10 "	573	9,0
11 — 15 "	331	5,2
16 — 20 "	304	4,8
21 — 30 "	521	8,2
31 — 50 "	592	9,3
51 און מעהר "	2.476	38,9

פון דער צונויפּשטעלונג זעהען מיר, אַז אין די 5 גרופען אונטערנעהמונגען מיט אַ צאָהל
לויין-אַרבייטער ביז 15 איז קאַנצענטרירט נאָר 38,8% פֿון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין אַרבייטער;
אין די 4 העכערע גרופען אונטערנעהמונגען מיט אַ צאָהל לויין-אַרבייטער פון 16 און מעהר — 61,2%,
דערביי נאָר אין דער העכסטער גרופע אונטערנעהמונגען (51 און מעהר א. ה.) 38,9%.

אויף דער דאָזיגער פּערטיילונג פון די לויין-אַרבייטער צווישען די בעזונדערע גרופען אונ-
טערנעהמונגען אין ביאַליסטאָק האָט געוויקלט דער גרעסטער לויט דער צאָהל לויין-אַרבייטער פּראָ-
דוקציע-קלאַס „טעקסטיל“ (68,8% פֿון אַלע לויין-אַרבייטער), וואו אויף די ערשטע 5 גרופען (פֿון

1 ביז 15 לויין-אַרבייטער) קומט אויס נאָר 18,8% פֿון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער אין דער
טעקסטיל-אינדוסטריע, און אויף די 4 העכערע גרופען (פֿון 16 און מעהר לויין-אַרבייטער) 81,2%.
דערביי איז אין די 24 אונטערנעהמונגען, פֿון דער העכסטער גרופע, (מיט 51 און מעהר לויין-אַרביי-
טער), בעשעפטיגט 51,9% פֿון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע.

ס'איז כדאי אָנצוווייזען, אַז 6 פֿון די דאָזיגע 24 אונטערנעהמונגען בעשעפטיגען
מעהר, ווי צו 100 לויין-אַרבייטער. די דאָזיגע 6 אונטערנעהמונגען ענטהאַלטען 25,1%
(1.098 לויין-אַרבייטער) פֿון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע.
די העכסטע צאָהל לויין-אַרבייטער אין 1 אונטערנעהמונג איז געוועזען 329.

אין פּראָדוקציע-קלאַס „פּראָדוקציע-קלאַס“ (פּראָדוקציע-קלאַס „מאַשינען-אַפּאַראַט-
טען“) האָבען 2 אונטערנעהמונגען פֿון די 4 אין דעם דאָזיגען פּאַך פון 11—15 לויין-אַרבייטער צוזאַמען
27, 1 אונטערנעהמונג — 31 און 1 — 58 לויין-אַרבייטער. אין פּראָדוקציע-קלאַס „ערנעהרונג“ איז
פּאַרהאַן נאָר 1 אונטערנעהמונג פֿון דער העכסטער גרופע אין פּאַך „טאַבאַק“, מיט 148 לויין-אַרבייטער.

לויין-אַרבייטער יודען אין
די בעזונדערע גרופען:

אין דער גרופע מיט 1	לויין-אַרבייטער יודען בילדען:	%
1 מיט "	95,8	95,8
2 — 3 "	93,5	93,5
4 — 5 "	83,8	83,8
6 — 10 "	74,7	74,7
11 — 15 "	50,0	50,0
16 — 20 "	21,1	21,1
21 — 30 "	24,2	24,2
31 — 50 "	21,1	21,1
51 און מעהר "	23,7	23,7

די צונויפּשטעלונג ווייזט, אַז אין די העכערע גרופען איז דער פּראָצענט לויין-אַרבייטער
יודען בעדייטענדיק קלענער.

אין די גרופען „מיט 1 ביז 15 לויין-אַרבייטער“ וואַקעלט זיך זייער פּראָצענט פֿון 95,8% אין דער
גרופע „מיט 1 לויין-אַרבייטער“ ביז 50,0% אין דער גרופע „מיט 11 — 15 לויין-אַרבייטער“. אין די
ווייטערדיגע גרופען גיט דעם גרעסטען פּראָצענט (24,2%) לויין-אַרבייטער יודען די גרופע „מיט
21 — 30 לויין-אַרבייטער“; די גרופע „מיט 51 און מעהר א. ה.“ — 23,7%. אין די אַנבערדיגע
2 גרופען (16 — 20 און 31 — 50 לויין-אַרבייטער) בילדען די לויין-אַרבייטער יודען נאָר 21,1%.

אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע בילדען די לויין-אַרבייטער יודען:

אין דער גרופע מיט 1	לויין-אַרבייטער יודען בילדען:	%
1 מיט "	98,0	98,0
2 — 3 "	96,1	96,1
4 — 5 "	79,8	79,8
6 — 10 "	71,7	71,7
11 — 15 "	43,3	43,3
16 — 20 "	19,5	19,5

האָלץ	86	לויִן-אַרבייטער	ד. ה.	1,3 %
בוי	82	"	"	1,3 "
כעמיע	79	"	"	1,2 "
ריינגונג	69	"	"	1,1 "
גראַפישע אינד.	36	"	"	0,6 "
פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען	36	"	"	0,6 "
פּאַפּיר	11	"	"	0,2 "
גומי, קאָאָוטשוק	7	"	"	0,1 "
שטיין, לייים, גלאָז	3	"	"	- "

לויִן-אַרבייטער יודען איז בעת דער צעהלונג פֿעסטגעשטעלט געוואָרען 2.930 ד. ה. 46,0% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויִן-אַרבייטער.

אין די איינצעלנע פּראָדוקציע־אַנשטאַלטען איז דער אָנטייל פון די לויִן-אַרבייטער יודען פֿאָלגענדער:

שטיין, לייים, גלאָז	3	לויִן-אַרבייטער יודען ד. ה.	100,0 %
גומי, קאָאָוטשוק	7	"	100,0 "
פּאַפּיר	11	"	100,0 "
בעקליידונג	675	"	93,4 "
גראַפישע אינד.	33	"	91,7 "
מעטאַל	89	"	89,9 "
כעמיע	68	"	86,1 "
האָלץ	74	"	86,0 "
פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען	29	"	80,6 "
לעדער	166	"	74,1 "
בוי	55	"	67,1 "
ריינגונג	44	"	63,8 "
ערנעהרונג	230	"	58,8 "
טעקסטיל	1.401	"	32,0 "
מאַשינען-אַפּאַראַטען	45	"	31,7 "

ס'איז נויטיג אָנצוווייזען, אַז דער אַלגעמיינער פּראָצענט יודען (46,0%) איז בעת דער צעהלונג געווען קלענער, ווי אין סעזאָן (49,5%) אַ דאַנק דעם, וואָס ביי די פּראָדוקציע־אַנשטאַלטען, אין וועלכע דער אַנטייל פון יודען איז זעהר בעדייטענד (בעקליידונג, מעטאַל, בוי), איז די צעהלונג צוזאַמענגעפאלען מיטן נישט-סעזאָן-פּעריאָד.

פון דער אַלגעמיינער צאָהל 1.654 טעטיגע אונטערנעהמונגען זענען בעת דער צעהלונג געווען אָהן לויִן-אַרבייטער 645 ד. ה. 39,0%, אין דער דאָזיגער צאָהל געהן אַריין אויך 113 (6,8%) אונטערנעהמונגען, ביי וועלכע די צעהלונג איז צוזאַמענגעפאלען מיט דעם נישט-סעזאָן-פּעריאָד, צוליב וואָס זיי האָבען קיין לויִן-אַרבייטער נישט געהאַט.

ט א ב ע ל ע ן

טאַבעלע II (18 - 39) גיט אָן:

- א. די צאָהל אונטערנעהמונגען און לויִן-אַרבייטער אין מאַמענט פֿון דער צעהלונג (טאָבעלע I) ענטהאַלט די ענטשפּרעכנדע אָנגאַבען פֿאַר סעזאָן און נישט-סעזאָן.
- ב. די גרופּירונג פון די טעטיגע אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויִן-אַרבייטער בעת צעהלונג.

ווי ס'איז טויִן זינגעווען געוואָרען אין דער איינלייטונג (10 — 7) זענען אין דער טאַבעלע II די נעבען אָבטיילונגען פון אַ אונטערנעהמונג צוגערעכענט געוואָרען צו דער הויפּט-אָבטיילונג און מיט דער פּולער צאָהל לויִן-אַרבייטער אַריינגעגאַנגען אַלס איין נישט-געטיילטע אונטערנעהמונג אין פּראָדוקציע־אַנשטאַט, צו וועלכען ס'געהערט די הויפּט-אָבטיילונג. דערנעבן ווייזט די טאַבעלע II אַ קלענע-רע צאָהל אונטערנעהמונגען, ווי די טאַבעלע I, וואו אָבטיילונגען מיט אַ זעלבסטשטענדיגער טעכני-שער לייטונג זענען בעטראַכט געוואָרען, אַלס בעזונדערע אונטערנעהמונגען.

פֿאַר די נישט-געטיילטע טעטיגע אונטערנעהמונגען איז די צאָהל 1.654 ד. ה. מיט 62 וועניגער, ווי לויט טאַבעלע I (1.716).

די צאָהל נישט געטיילטע אונטערנעהמונגען איז אין טאַבעלע II קלענער ווי אין טאַבעלע I אין פֿאָלגענדע פּראָדוקציע־אַנשטאַטען:

אין טעקסטיל	371	אונטערנעהמונגען ד. ה.	מיט 52 וועניגער, ווי לויט טאַב. I
מעטאַל	101	"	"
לעדער	51	"	"
האָלץ	49	"	"
פּאַפּיר	14	"	"

בעמערקונג: ביי "מעטאַל", "האָלץ" אין "פּאַפּיר" זענען די נעבען-אָבטיילונגען אַר-בער אין אַנדערע פּראָדוקציע־אַנשטאַטען ("טעקסטיל", "ערנעהרונג" און "מאַשינען-אַפּאַראַטען"), צו וועלכע ס'געהערען די הויפּט-אָבטיילונגען.

די 1.654 טעטיגע אונטערנעהמונגען האָבען בעת דער צעהלונג בעשעפּטיגט 6.363 לויִן-אַרבייטער, ד. ה. 7,6% וועניגער, ווי אין סעזאָן (6.886) און 2,2% מעהר, ווי נישט אין סעזאָן (6.225) פון דער דאָזיגער צאָהל 6.363 לויִן-אַרבייטער קומט אויס אויף די פּראָדוקציע־אַנשטאַטען:

טעקסטיל	4.375	לויִן-אַרבייטער ד. ה.	68,8 %
בעקליידונג	723	"	11,4 "
ערנעהרונג	391	"	6,1 "
לעדער	224	"	3,5 "
מאַשינען-אַפּאַראַטען	142	"	2,2 "
מעטאַל	99	"	1,6 "

פאר די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען בעקומען מיר פאלגענדע דורכשניטליכע צאָהלען
 לויט-ארבייטער אויף 1 אונטערנעהמונג:

אין אונטערנעהמונגען מיט און אָהן לויט- ארבייטער.	אין אונטערנעהמונגען מיט לויט-ארבייטער.	אין אונטערנעהמונגען מיט און אָהן לויט- ארבייטער.
שטיין, ליים, גלאָז	1,0	2,5
מעטאל	1,7	2,5
מאַשינען-אַפּאַראַטען	2,2	4,2
האַלץ	2,2	3,2
גומי, קאאוטשוק	7,0	7,0
לעדער	4,7	6,0
טעקסטיל *	10,4	13,3
בעקליידונג	1,3	2,0
פּאַפּיר	2,5	4,1
ערנעהרונג	3,4	4,5
כעמיע	4,0	4,9
בוי	1,7	3,1
גראַפֿישע אַנדוסטריע	1,9	2,5
ריינגונג	1,7	2,2
פּערוויילונגס-אַנשטאַלעטען	18,0	18,0

* בעמערקונג. די ענטשפּרעכענדע דורכשניטס-צאָהלען אין סע-
 זאָן אויף איין נישט-געטיילטע אונטערנעהמונג אין דער
 טעקסטיל-אַנדוסטריע זענען 11,9 און 15,8.

אין אַגאַנצע רייע פראדוקציע-קלאסען נעפּינען מיר בעדייטענד גרעסערע דורכשניטס-
 צאָהלען, ווי פאר די פראדוקציע-קלאסען, צו וועלכע זיי געהערען: צ. ב. לאַנדווירטשאַפּט-
 ליכע מאַשינען - 18,0; גאַרבעריי - 7,4; וואַלקעריי - 7,4; שפּינעריי - 35,3; אַפּרעטור - 33,0;
 טאַבאַק - 125,0.

די אַלגעמיינע צאָהל 6.886 לויט-ארבייטער אין סעזאָן צוטיילט זיך לויט געשעלעכט און עלטער
 אויף פאלגענדע אופן:

מענער - 4.052 ד. ה. 58,8%; פרויען - 2.734 ד. ה. 39,7%; קינדער - 100 ד. ה. 1,5%.
 פאלגענדע צונויפּשטעלונג ענטהאַלט די אַנגאַבען פאר די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען:

אויף 100 לויט-ארבייטער קומט אויס:	פרויען	קינדער
שטיין, ליים, גלאָז	100,0	-
מעטאל	98,4	1,6
מאַשינען-אַפּאַראַטען	94,0	4,0
האַלץ	100,0	-

אויף 100 לויט-ארבייטער קומט אויס:	פרויען	קינדער
מענער	100,0	-
גומי, קאאוטשוק	99,2	0,8
לעדער	49,9	50,1
טעקסטיל	60,7	31,4
בעקליידונג	35,1	64,9
פּאַפּיר	63,5	35,0
ערנעהרונג	77,2	22,8
כעמיע	98,9	-
בוי	81,1	10,8
גראַפֿישע אַנד.	65,8	18,4
ריינגונג	80,6	19,4
פּערוויילונגס-אַנשטאַלעטען	-	-

ווי ס'איז צו זעהען, בילדען די פרויען אין דעם פראדוקציע-קלאס "טעקסטיל" 50,1%
 אויף דער גרויס פון דאָזיגען דורכשניטס-פראָצענט האָט געוירקט הויפטזעכליך דער פראָד. פאָך
 "שפּינעריי", וואו די פרויען בילדען 75,3% און אויך "רייסעריי" מיט 59,7% פרויען. אין די צוויי
 אַנדערע הויפט-פאַכען פון פראָד. קלאַס "טעקסטיל" בילדען די פרויען: אין "וועבעריי" - 23,3%
 און "אַפּרעטור" - 16,7%.

ס'איז אויך כדאי אָנצוווייזען, אַז בנוגע דער צוטיילונג לויט געשעלעכט זעהען מיר אין
 פראָד. קלאַס "טעקסטיל" און זיינע הויפט-פאַכען אַ בעדייטענדען אונטערשיד צווישען 7 אַרבייטער
 יודען און נישט יודען, ווי ס'איז צו זעהען פון פאלגענדע אַנגאַבען:

די פרויען בילדען:	ביי די 5 א.	ביי די 7 א.
יודען.	נישט-יודען.	נישט-יודען.
אין פראָד. קלאַס "טעקסטיל"	31,7 %	59,2 %
אין פראָד. פאָך "רייסעריי"	59,6 "	59,7 "
"שפּינעריי"	47,2 "	78,4 "
"וועבעריי"	24,9 "	20,1 "
"אַפּרעטור"	-	17,2 "

בנוגע קינדער-אַרבייט זעהען מיר, אַז אין 8 פראדוקציע-קלאסען (צווישען זיי אויך
 "טעקסטיל" און "לעדער") האָבען קיין קינדער אונטער 15 יאָהר אינגאַנצען נישט געאַרבייט. און
 אויך אין די אַפּערינגע פראָד. קלאַסען דערגרייכען זיי נישט קיין גרויסע צאָהלען.

די איבעריגע 9 פאכען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע צוזאמען האָבען בעת דער צעהלונג בעשעפטיגט נאָר 119 ד. ה. 2,6% לויין-אַרבייטער.

אין דיזעלבע 1.184 אונטערנעהמונגען זענען בעשעפטיגט נישט אין סעזאן 6.225 לויין-אַר-בייטער ד. ה. 90,4% פון דער צאָהל לויין-אַרבייטער אין סעזאן. די פערקלענערונג נאָכ'ן סעזאן בע-טרעפט 9,6%.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-קלאַסען פערקלענערט זיך נאָכ'ן סעזאן די צאָהל לויין-אַרבייטער:

אין בוי-	אינדוסטריע	אויף	%
" שטיין, ליים, גלאָז	"	"	54,7
" האַלץ	"	"	40,0
" בעקליידונגס	"	"	25,9
" מעטאַל	"	"	24,5
" ערנעהרונגס	"	"	23,9
" פאַפיר	"	"	21,4
" כעמישע	"	"	16,2
" לעדער	"	"	12,7
" ריינגונגס	"	"	11,5
" מאַשינען-אַפאַראַטען	"	"	9,2
" גראַפישע	"	"	3,0
" טעקסטיל	"	"	2,7
" גומי, קאָאוטשוק	"	"	2,5
" פערוויילונגס-אַנשטאַלען	"	"	—

אין אַלע טעטיגע אונטערנעהמונגען זענען אין סעזאן בעשעפטיגט 3.409 לויין-אַרבייטער יו-דען, ד. ה. 49,5% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער.

אין די בעזונדערע פראָדוקציע-קלאַסען בילדען די לויין-אַרבייטער יודען:

שטיין, ליים, גלאָז-אינדוסטריע	100,0 %
גומי, קאָאוטשוק	100,0 "
פאַפיר	100,0 "
בעקליידונגס	94,1 "
גראַפישע	91,9 "
כעמישע	86,1 "
האַלץ	81,0 "
פערוויילונגס-אַנשטאַלען	80,6 "
בוי	79,6 "

מעטאַל-אינדוסטריע	73,9 %
לעדער	73,1 "
ריינגונגס	67,1 "
ערנעהרונגס	62,4 "
מאַשינען-אַפאַראַטען	41,6 "
טעקסטיל	32,8 "

אין די בעזונדערע פאכען פון פראָד. קלאַס, טעקסטיל-איז דער פראָצענט לויין-אַרבייטער יודען אַגאַנץ אַנדערער, ווי דער דורכשניט פאַר'ן גאַנצען פראָדוקציע-קלאַס. אַזוי בילדען זיי אין די הויפט-פאכען:

וועבעריי	—	65,9 %
רייסעריי	—	23,5 "
שפּינעריי	—	10,2 "
אפרעטור	—	3,0 "

די צאָהל לויין-אַרבייטער יודען נישט, אין סעזאן בעטרעפט 2.844 ד. ה. 83,4% פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער יודען אין סעזאן. די פערקלענערונג פון דער צאָהל לויין-אַר-בייטער יודען נאָכ'ן סעזאן בעטרעפט 16,6%. מיר זעהען אַזוי אַרום אַ בעדייטענדען אונטערשיד אין פער-גלייך מיט דער פערקלענערונג נאָכ'ן סעזאן פון דער אַלגעמיינער צאָהל לויין-אַרבייטער (יודען און נישט-יודען). וועלכע בעטרעפט 9,6% אין בעזונדערס אין פערגלייך מיט דער פערקלענערונג נאָכ'ן סעזאן פון די לויין-אַרבייטער נישט-יודען, וועלכע מאַכט אַיז נאָר 2,8%.

די בעדייטענדע פערקלענערונג פון פראָצענט לויין-אַרבייטער יודען אין דער אַלגעמיינער צאָהל אונטערנעהמונגען נאָכ'ן סעזאן ערקלערט זיך מיט דעם, וואָס אין אַריהע פראָדוקציע-קלאַסען (מע-טאַל, האַלץ, בעקליידונג, ערנעהרונג און בוי) מיט אַנ'אייבערוויגענדער מעהרהייט לויין-אַרביי-טער-יודען. איז די פערקלענערונג פון דער צאָהל לויין-אַרבייטער נאָכ'ן סעזאן בכלל זעהר בעדייטענד און בעזונדערס גרויס פאַר די לויין-אַרבייטער יודען:

אין מעטאַל איז די פערקלענערונג פאַר לויין-אַרבייטער יודען	פאַר נישט-יודען נאָר	%
" האַלץ	4,5 "	30,9 "
" בעקליידונג	13,2 "	25,2 "
" ערנעהרונג	9,7 "	28,4 "
" בוי	27,0 "	61,8 "

דורכשניט-צאָהל לויין-אַרבייטער אויף 1 אונ-טערנעהמונג.

די דורכשניט-צאָהל לויין-אַרבייטער אויף איין אונטערנעהמונג מאַכט אַיז:

א. פאַר אַלע טעטיגע אונטערנעהמונגען (מיט און אָהן לויין-אַרבייטער) 4,0

ב. פאַר דער קאַטעגאָריע אונטערנעהמונגען מיט לויין-אַרבייטער 5,8

נישט-טעטיגע אונטערנעהמונגען, וואו ס'ווערט נארמאל אנגעווענדעט ארבייט פון יודען, אין
אין ביאליסטאק בעת דער צעהלונג פעסטגעשטעלט געווארען 124 ד. ה. 6.7%.

אין די איינצעלנע פראדוקציע-קלאסען זענען געווען נישט-טעטיג:

לעדער	11	אונטערנעהמונגען ד. ה. 17,5%
כעמיע	4	16,7 " "
פאפיר	3	16,7 " "
שטיין, ליים, גלאז	1	16,7 " "
בוי	13	10,7 " "
מעטאל	9	7,8 " "
טעקסטיל	34	7,4 " "
ערנעהרונג	8	5,6 " "
האלץ	3	5,5 " "
בעקליידונג	36	5,0 " "
ריינגונג	2	4,2 " "
מאשינען-אפאראטען	-	-
גומי, קאאוטשוק	-	-
גראפישע אינד.	-	-
פערוויילונגס-אנשטאלטען	-	-

טעטיגע אונטערנעהמונגען פון די 1.716 אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען געווען טעטיג אין ביאליסטאק בעת דער:
צעהלונג, האבען בעשעפטיגט לויין-ארבייטער 1.184 ד. ה. 69,0% די איבעריגע 532 אונטערנעה-
מונגען ד. ה. 31,0% האבען קיין לויין-ארבייטער נישט בעשעפטיגט. אין זיי האבען געארבייט אויס-
שליסליך די אייגענטימער און זייערע פאמיליען-מיטגלידער.

אין די בעזונדערע פראדוקציע-קלאסען בילדען די אונטערנעהמונגען אהן לויין-ארבייטער

שטיין, ליים, גלאז-אינדוסטריע	60,0 %
מאשינען-אפאראטען	47,8 "
בוי	46,8 "
פאפיר	40,0 "
בעקליידונג	36,3 "
האלץ	30,8 "
מעטאל	29,2 "
ריינגונג	26,1 "
ערנעהרונג	24,3 "
טעקסטיל	21,5 "
לעדער	21,2 "
גראפישע	21,1 "

כעמישע-אינדוסטריע 20,0 %

גומי, קאאוטשוק -

פערוויילונגס-אנשטאלטען -

ס'איז פדאי אנצווייזען, אז דעם פעהרעלטנסמעסיג הייכען פראצענט (21,5), אונטערנעהמונג-
גען אהן לויין-ארבייטער האט דער פראד. קלאס „טעקסטיל“ צו פערדאנקען היפטזעכליך דעם גרע-
סטען, לויט דער צאהל אונטערנעהמונגען, פראד. סאך „וועבעריי“, און וועלכען די אונ-
טערנעהמונגען אהן לויין-ארבייטער בילדען 26,8%, און די פאלגענדע „שפינעריי“, „ריי-
סעריי“, „אפרעטור“, זענען קיין אונטערנעהמונגען אהן לויין-ארבייטער איבערהויפט נישט פארהאן.

אויך אין דעם פראד. קלאס „לעדער“ זענען אין די בעדייטענדסטע פאלגען „גארבעריי“ און
„וואלקעריי“ — קיין אונטערנעהמונגען אהן לויין-ארבייטער כמעט נישט פארהאן.

לויין-ארבייטער אין סעקאן. די אויבענדערמאנהעטע 1.184 אונטערנעהמונגען מיט לויין-ארבייטער בעשעפטיגען אין סעקאן
6.886 לויין-ארבייטער, יודען און נישט-יודען, וועלכע פערטיילען זיך צווישען די בעזונדערע פראדוק-
ציע-קלאסען אויף פאלגענדען אופן:

טעקסטיל	4.421	לויין-ארבייטער ד. ה. 64,2%
בעקליידונג	893	13,0 " "
ערנעהרונג	468	6,8 " "
לעדער	245	3,6 " "
מעטאל	184	2,7 " "
בוי	181	2,6 " "
האלץ	116	1,7 " "
מאשינען-אפאראטען	101	1,5 " "
כעמיע	79	1,1 " "
ריינגונג	76	1,1 " "
פאפיר	37	0,5 " "
גראפישע אינד.	37	0,5 " "
פערוויילונגס-אנשטאלטען	36	0,5 " "
גומי, קאאוטשוק	7	0,1 " "
שטיין, ליים, גלאז	5	0,1 " "

פון דער אלגעמיינער צאהל 4.421 לויין-ארבייטער אין פראד. קלאס „טעקסטיל“ קומט אויס
אויף די פראדוקציע-קלאסען:

שפינעריי	2.082	לויין-ארבייטער ד. ה. 47,1%
וועבעריי	1.647	37,3 " "
אפרעטור	330	7,5 " "
רייסעריי	243	5,5 " "

טאבעלע 1.

די טאבעלע 1 (זייט 6-17) גיט אָן:

(א) די צאָהל טעטיגע און נישט-טעטיגע אינדוסטריע- און האַנדווערקער-אונטערנעהמונגען אין ביאָליסטאָק אין יאָהר 1921, אין וועלכע יודען (לויַן-אַרבייטער, אייגענטומער און פאַמיליען-מיטגלידער) נעהמען אַנְאַנטייל אין דעם פּראָדוקציע-פּראָצעס;
 (ב) די צאָהל לויַן-אַרבייטער (יודען און נישט-יודען, מענער, פרויען און קינדער ביז 15 יאָהר), וועלכע זענען בעשעפטיגט אין די טעטיגע אונטערנעהמונגען אין סעזאָן און נישט אין סעזאָן.

ווי ס'איז שוין אָנגעוויזען אין דער איינלייטונג (זעה ז. 7-10) ווערען אין דער טאבעלע 1 אָפטיילונגען פון אַ אונטערנעהמונג מיט אַ זעלבסטשטענדיגער אָרגאַניזאַציע און בעזונדערער טעכנישער לייטונג בעטראַכט, אַלס בעזונדערע אונטערנעהמונגען.

דורך דער צעהלונג אין 1921 איז אין ביאָליסטאָק פעסטגעשטעלט געוואָרען סך-הכל 1.840 טעטיגע און נישט-טעטיגע אינדוסטריע- און האַנדווערקער-אונטערנעהמונגען, אין וועלכע יודען נעה-מען אַנְאַנטייל אין פּראָדוקציע-פּראָצעס.

פון די 1.840 אונטערזוכטע אונטערנעהמונגען זענען בעת דער צעהלונג געווען טעטיג 1.716 ד. ה. 93,3%, וועלכע געהערען צו פּאָלגענדע פּראָדוקציע-קלאַסען:

בעקליידונג	684	אינטערנעהמונגען ד. ה. 39,9 %	פון אַלע טעטיגע אונטערנעהמונגען
טעקסטיל	423	24,6 " "	"
ערנעהרונג	136	7,9 " "	"
בוי	109	6,3 " "	"
מעטאַל	106	6,2 " "	"
לעדער	52	3,0 " "	"
האַלץ	52	3,0 " "	"
מאַשינען-אַפּאַראַטען	46	2,7 " "	"
ריינגונג	46	2,7 " "	"
כעמיע	20	1,2 " "	"
גראַפישע אינד.	19	1,1 " "	"
פאַפיר	15	0,9 " "	"
שטיין, ליים, גלאַז	5	0,3 " "	"
פּערוויילונגס-אַנשטאַלטען	2	0,1 " "	"
גומי, קאָאוטשוק	1	0,1 " "	"

אלגעמינע צאָהל
אונטערנעהמונגען.

טעטיגע
אונטערנעהמונגען.

„מורה-געביטען“ האָבען די דאָזיגע אמטען אַנגאַנצן ען נישט אָדער נאָר זעהר שוואַך פּונקציאָנירט. צוליב דעם איז דער מאטעריאַל, וועלכען ס'ענטהאַלט די טאַבעלע XVIII, פאַר ביאַליסטאָקער וואָיעוואודסטווע נישט צופּערלעסיג.

מיר האָלטען פאַר אונזער חוב אלע מיטאַרבייטער פֿון אונזערע אָבטיילונגען און ביאַליסטאָק און גראָדנע, ווי אויך אלע פּערוואָנען, וועלכע האָבען אויף וועלכען נישט איז אָפּן מיטגעהאָלפּען ביים דורכפיהרען אונזער ארבייט, אויס-צודריקען אונזער אַיפּריכטיגען דאַנק.

איבערנעמענדיג אויף זיך די פּעראַנטוואָרטליכקייט פאַר'ן אינהאַלט פֿון אונזער ארבייט, דריקען מיר אויס אונזער אָנערקענונג דעם צענטראַלען אַמעריקאַנער פּערטיילונגס-קאָמיטעט (ר. ד. ק.) בעזונ-דערט די ה"ה מיטגלידער פֿון דעם אַיראָפּעאַישען עקזעקוטיוו-קאָמיטעט, וועלכע האָבען מעגליך געמאַכט דאָס ערשיינען פֿון דעם דאָזיגען באַנד.

אינוש. אַליעזר העלער.

אַנאַליטישע פּעטראַכטונגען פֿון די טאַבעלען.

די גארבעריי-אינדוסטריע האָט זיך אָבער אויך דאַמאָלס נאָך געפונען אין אַ גאַנץ שווערער לאַגע, בעזונדערס צוליב'ן סעקוועסטער און די בעגרענעצונגען ביים איינקויף פון רוי-מאַטעריאַלען, ווי אויך ביי דער בעאַרביי-טונג און דעם פערקויף פון פאַרטוגע לעדער-אויסאַרבייטונגען.

אויף אַזאַ אופן איז דער מאָמענט (אָנהויב 1921) געווען פאַר דער צעהלונג נישט גינסטיג, ווען נישט פריהצייטיג, נישט האָבענדיג אָבער קיין אויסזיכטען דורכצופיהרען אונזער אַנקעטע אין דאָזיגען קאַנט אין אַ שפעטערדיגען מאָמענט, האָבען מיר זיך ענטשלאָסען אויך דעם ביאַליסטאָקער אינדוסטריע-ראַיאָן אריינצוציהען אין אונזער אַנצטיגען אונטערזוכונגס-קרייז.

צום דאָזיגען צוועק זענען אינ'ם ביאַליסטאָקער קאַנט געשאפן געוואָרען ספעציעלע אָבטיילונגען פון אונזער וואַרשאַווער סטאַטיסטישער-צענטראַלע אין די שטעט ביאַליסטאָק און גראָדנע. די דערמאָהנטע אָבטיילונגען האָבען גע-האַט די אויפגאַבע, אין הסכּם מיט אונזער אַלגעמיינער אינסטרוקציע (ז. איינלייטונג-באַנד I) צו זאַמלען סטאַטיסטישע ידיעות וועגען אינדוסטריע-און האַנדווערקער-אונטערנעמונגען, וואו יודען נעהמען אַנאָנטייל אינ'ם טעכנישען פראָדוקציע-אָנ-פראָצעס.

די אַרבייט אין די אָבטיילונגען איז געפֿיהרט געוואָרען אונטער דער אונמיטלעבאַרער לייטונג און קאָנטראָל פון דער סטאַטיסטישער צענטראַלע אין וואַרשאַ.

צו דער לייטונג פֿון די אָבטיילונגען זענען צוגעצויגען געוואָרען אַרטוגע געזעלשאַפטליכע טוער און פּערזאָנען, וועלכע זענען גרינדליך בעקאַנט מיט דעם מצב פון דער דאָרטוגער אינדוסטריע און אויסערדעם מסוגל אַרויסצורופן אַנאָנ-טערעס און צוטרוי צו דער אַרבייט מצד דער אַרטוגער געזעלשאַפט.

די אַרגאַניזאַציע פון די אָבטיילונגען איז געווען פֿאָלגענדע:

אָבטיילונג אין ביאַליסטאָק, לייטער-יעקב וואַקס, פּערטרעטער-פּר. ס. בלאַנקשטיין, אין ראַט זענען אַריינגעאַנגען: ס. בלאַנקשטיין, מ. פּריינד, י. וואַקס, ה. ווידער, י. זעליגמאַן.

אָבטיילונג אין גראָדנע, לייטער-יוסף יאַשונסקי.

דער ראַט: י. יאַשונסקי, מ. גאַזשאַנסקי, ה. אָסטרינסקי.

ביידע אָבטיילונגען האָבען געהאַט אין זייער רשות אַ געוויסע צאָהל אינסטרוקטאָרען און זאַמלער, וועלכע זענען געווען בעקאַנט מיט די אַרטוגע בעדינונגען און האָבען בעקומען געהערדיגע אָנווייזונגען פֿון די אַרטוגע לייטער און פון דער צענטראַלע אין וואַרשאַ. די סטאַטיסטישע ידיעות זענען געזאַמעלט געוואָרען אונטער דער דירעקטער לייטונג פון די אינסטרוקטאָרען דורך די זאַמלער, וועלכע זענען מיט אַ ספעציעלען פראָגע-בויגען געאַנגען מבית לבית, קאָנטראָל-ליצענדיג אויפן אָרט די אָנגאַבען פון די אונטערנעמער.

די גויכעפֿליכע פּראָגע-בויגענס פֿלעגען דורכגעהען אַ דרייפאַכען קאָנטראָל (ז. איינלייטונג - באַנד I): פון אַרטוגען אינסטרוקטאָר, פון לייטער פון די אָבטיילונגען אין ביאַליסטאָק און אין גראָדנע און פון דער צענטראַלע אין וואַרשאַ, די בעאַרבייטונג פון געזאַמעלטען מאַטעריאַל האָט זיך געפונען אויסשליסליך אין די הענד פון דער צענטראַלע. אַ בעזונדערס גינסטיגער מאָמענט פֿאַר אונזער אַרבייט אין ביאַליסטאָקער ראַיאָן איז געווען די דורכאויס סכּם-פּאַטישע בעציהונג צו איהר מצד די דאָרטוגע פּאַבריקאַנטען-פּעראַיינען און האַנדווערקער-אַרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבען אַרויסגעוויזען פֿאַר אונזער אויפגאַבע אַ געהעריגע פּערשטענדיגש און אינטערעס אין האָבען געשטעלט אין אונזער רשות אַלע מאַטעריאַלען און אַדרעסען פון די אינטערנעמונגען, וועלכע זיי האָבען פּערמאַנט. אויסער דעם האָבען זיי געהאַלפֿען צו זיכערן דעם ערפֿאָלג פון אינווערע בעמיהונגען דורך אַנעפּענטליכער אויספאַרערונג צו די אייגענטומער פון די פּאַבריק-קען און ווערקשטאַטען צו געבען אונזערע זאַמלער גענויע און ריכטיגע ידיעות וועגען דעם מצב פון זייערע אינטערנעמונגען.

אַ דאַנק דער גינסטיגער אַטמאָספֿערע, וועלכע איז אין ביאַליסטאָק און ביאַליסטאָקער ראַיאָן געשאפן געוואָרען אַרום אונזער אַרבייט, איז אונז געלונגען אין דעם קאַנט צו בעקומען ידיעות און אַנפֿאַרמאַציעס אויך פון די אייגענע-טימער פון די נישט-יודישע טעקסטיל-אונטערנעמונגען, טעטיגע און נישט-טעטיגע, אָדער לינקווידירטע אין דער צייט פון דער מלחמה.

אויף אַזאַ אופן איז דאָ מעגליך געווען צו בעקומען אַ בילד נישט נור פון דעם טייל טעקסטיל-אונטערנעמונגען-מונגען, וואו יודען נעהמען אָנטייל אין פראָדוקציע-פראָצעס, נור אויך פון דער גאַנצער טעקסטיל-אינדוסטריע פון דאָזיגען קאַנט און פון געגענזייטיגען פּערהעלטעניש צווישען דעם „יודישען“ טייל און דעם גאַנצען. די סטאַטיס-טישע אָנגאַבען, וועלכע האָבען אַ שייכות צום לעצטען, ענטהאַלטען ספעציעלע צוגאַב-טאַבעלען (T. 6.—T. 1).

וועגען דעם אינהאַלט פון פראָגע-בויגען און דער אינסטרוקציע צו איהם וועט דער לעזער געפֿינען די נויטיגע אָנווייזונגען אין דער אַלגעמיינער איינלייטונג פון באַנד I (ז. XVII—X).

אין הסכּם מיט דער דאָזיגער אינסטרוקציע איז אין ביאַליסטאָקער ראַיאָן אונז אויסגעקומען צו רעכענען זיך מיט איינגע ספעציעלע מאָמענטען, וועלכע האָבען אין אַנדערע ערטער געפּעהלט. קודם-כלל האָבען מיר דאָ געפונען אַ רייע מעהר-אַבטייליגע אונטערנעמונגען, פּדי בולט צו מאַכען דעם אינווענינטען בוי (סטרוקטור) פֿון אַזעלכע צוואַ-מענגעזעסטע אונטערנעמונגען און גלייכצייטיג געבען אַ בילד פון יעדען בעזונדערען פראָדוקציע-אָנ-צווייג (פּאַך) פֿאַר זיך, האָבען מיר, הויך אין טעבעלע II, IVa און VIb, אָבטיילונגען פון אונטערנעמונגען מיט אַ זעלבסטשטענדיגער טעכנישער לייטונג בעטראַכט אַלס בעזונדערע צעהל-איינהייטען. נור אין די טאַבעלען II, IVa און IVb, וועלכע דארפֿען געבען אַ בילד פון דער גרויס פון די אונטערנעמונגען אַלס אַזעלכע, זענען גערעכנט געוואָרען פֿאַר איין אונטערנעמונג אפילו אַזעלכע, וואָס בעשטעהען פון עטליכע אָבטיילונגען. אין דעם פֿאַל זענען די געבען-אָבטיילונגען צוזאַמען מיט זייערע הויפט-בעטריבען אַריינגעאַנגען אין די פּאַכען, צו וועלכע ס'געהערען די לעצטע.

וועגען די אָבטיילונגען פֿון 4 גרויסע מעהר-אַבטייליגע אונטערנעמונגען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע (פון זיי זענען 3 אין דער צייט פֿון דער מלחמה לינקווידירט געוואָרען, און איינע געווען נישט טעטיג) איז אונז נישט געלונגען צו בעקומען ידיעות. די דאָזיגע אונטערנעמונגען פּיגורירען אין די צוגאַב-טאַבעלען T.6.—T.1 אונטערן נאָמען „טויך-אין-דעקען-פּאַבריקען“.

צוליב צופעליגע סבּוּת זענען אין ביאַליסטאָקער ראַיאָן אינגאַנצען נישט אויפגענומען געוואָרען די פּליישער-אונטערנעמונגען און זיי דענבאנד-פּאַבריקען (די לעצטע זענען בעת דער צעהלונג געווען נישט-טעטיג).

ס'מוז נאָך אָנגעוויזען ווערען, אַז לגבי דער אַלגעמיינער אינסטרוקציע זענען ביים זאַמלען מאַטעריאַל אין ביאַליסטאָקער ראַיאָן פֿאַרגעקומען פֿאָלגענדע אָבווייזונגען פון דער אַלגעמיינער אינסטרוקציע:

א. אַלס מלחמה-אונטערנעמונגען זענען אויפגענומען געוואָרען נישט נור אין די מלחמה-יאָהרען ענטשטאַנענע אונטערנעמונגען, נור אויך אַזעלכע, וואָס זענען אין דער צייט פון דער מלחמה אריבערגעטראָגען געוואָרען פון דער פראָווינג אין ביאַליסטאָק-שטאַט.

ב. אַלס „קאָנסומענט“ איז בעטראַכט געוואָרען נישט נאָר דער דירעקטער פּערבויכער, נאָר אויך דער פראָ-דוצירער פון אַנדערע אינדוסטריע-צווייגען, צ. ב. אַטאַנדעט-שניידער בנוגע אַ טעקסטיל-אונטערנעמונג אָדער קאַמאַשען-מאַכער בנוגע אַ לעדער-פּאַבריק.

ביי דער דורכפֿיהרונג פון אונזער צעהלונג אָנהויב 1921 זענען די אַמען פון דער אַרבייטס-אינספּעקציע נור אין ביאַליסטאָק-שטאַט און נאָהענטסטען טעקסטיל-ראַיאָן געווען לפי ערך גוט אַרגאַניזירט. אין אַ בעדייטענדיגען טייל פֿון ביאַליסטאָקער וואַקס-אודסטווע (גראָדנער און וואַקס-אָוויסקער פּאַוויאַטען האָבען נאָך געהערט צו דער פּערזאָנלעכע פון די

17 — 4	I	אונטערנעהמונגען און לויין-ארבייטער אין יאָהר 1921 (אין סעזאָן און נישט אין סעזאָן)
43 — 18	II	א) צאָהל טעמנע אונטערנעהמונגען און לויין-ארבייטער בעה דער צעהלונג 1921; ב) גרופירונג פֿון די טעמנע אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויין-ארבייטער
51 — 44	III	פּערזאָנען (אייגענטומער, מוסחעלפֿענער פּאַסוליען-מוטולדער און לויין-ארבייטער) בעשעפֿ-טונגען און די טעמנע אונטערנעהמונגען
61 — 52	IV	אונטערנעהמונגען געגרינדעט: א) פֿאַר דער מלחמה, ב) בעה דער מלחמה
89 — 62	IV ^a	גרופירונג פֿון די „פֿאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויין-ארבייטער פֿאַר דער מלחמה (1914)
91 — 90	V	געגרינדעט אונטערנעהמ, פֿון 1914 I/VIII ביז דער צעהלונג 1921 לויט די בעזונדערע יאָהרען
93 — 92	VI	אונטערנעהמונגען און דער פֿראַדוקציע אין די יאָהרען פֿון 1914 I/VIII ביז דער צעהלונג 1921
107 — 94	VII	אונטערנעהמונגען לויט טעמנע פֿראַדוקציע-אָנס-מוטלען
121 — 108	VIII	פּערזאָנען בעשעפֿטונגען: א) אויף טעכאָנישע מאַשיןען, ב) אויף נישט-טעכאָנישע מאַשיןען, ג) אָהן מאַשיןען
123 — 122	IX	טעמנע-גרעס-פֿאַר פֿון די אונטערנעהמונגען
125 — 124	X	אונטערנעהמונגען און שבת-וונטאָג-ארבייט
127 — 126	XI	לויין-ארבייטער יודען און שבת-וונטאָג-ארבייט
129 — 128	XII	אונטערנעהמונגען, העלבע פֿראַדוקציע פֿון אייגענע און בעשעפֿערס-ווי-מאַטעריאַלען
131 — 130	XIV	אַבעהמער פֿון די אויסגעארבייטע פֿראַדוקטען
133 — 132	XVI	לויין-סוסעס און די אונטערנעהמונגען
135 — 134	XVII	אונטערנעהמונגען מיט פֿרוּצט-האַהניג און אַרבייטס-לאַקאַל
137 — 136	XVIII	אונטערנעהמונגען און אַרבייטס-אונטערנעהמונגען
139 — 138	XIX	אונטערנעהמונגען און פֿאַר-אַרנאַנוורונג פֿון די אייגענטומער
142 — 140	XXI	די אייגענטומער העגען די סובות פֿון אַבשטעלען אָרט פֿערקלענערען די פֿראַדוקציע
145 — 144	IV ^b	לויין-ארבייטער און די יאָהרען 1914 און 1921 אין די „פֿאַר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט גרופירונג פֿון 1914
159 — 146	A	אונטערנעהמונגען און בעשעפֿטונגען פֿערוואַנען לויט שמערס
165 — 162	A.1	אונטערנעהמונגען און בעשעפֿטונגען פֿערוואַנען לויט שמערס אין פֿראַדוקציע-אָנס-קלאַסען
167 — 169	ג	טעמנע-אונטערנעהמונגען פֿון ביאליסטאק שטאָט און וואָיעוואודסטווע

תיקון טעות (Errata)

דיאגראמען

1. טעמנע אונטערנעהמונגען און לויין-ארבייטער אין שטאָט ביאליסטאק און וואָיעוואודסטווע בעה דער צעהלונג 1921
2. אונטערנעהמונגען און לויין-ארבייטער אין דער טעמנע-אונטערנעהמונגען פֿון ביאליסטאק-שטאָט און וואָיעוואודסטווע
3. גרופירונג פֿון די טעמנע אונטערנעהמונגען און דער טעמנע-אונטערנעהמונגען און ביאליסטאק-שטאָט און וואָיעוואודסטווע בעשעפֿטונגען לויין-ארבייטער
4. טעמנע-אונטערנעהמונגען און ביאליסטאק-שטאָט און וואָיעוואודסטווע לויט פֿראַדוקציע-אָנס-פֿאַכען

איינלייטונג

דער פֿאַרליגענדער דריטער באַנד „יודישע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען אין פּוילען“, אַרויס-געגעבען מיט דער הילף פֿון צענטראַלען אַמעריקאַנער פֿערטיילונגס-קאָמיטעט (ד. ד. ק.), ענטהאַלט די רעזולטאַטען פֿון דער אַנקענע כּוון יאָהר 1921 פֿאַר ביאליסטאק און פֿאַלגענדע שטעט פֿון ביאליסטאקער וואָיעוואודסטווע:

1. אַווגוסטאָוו, 2. ביעלסק, 3. ציעכאַנאָויעץ, 4. גאַניאַנדו, 5. גראַיעווא, 6. גרודעק (האַראָדאָק), 7. גראַדנע,
8. יאַשינאָבאָקע, 9. קרינקא, 10. לאַמזשע, 11. מיכאַלאָווא, 12. אַכטראָוו, 13. כעמיאַטש, 14. סקידעל, 15. סאַקאַלקע,
16. כּופּראַסל, 17. סובאַלקא, 18. כּווינלאָטש, 19. כעשיצאָוו (כרעכטענע), 20. וואָסיקאָוו, 21. וואָלאָקאָוויטש, 22. זאַבלאָדאָווע.

דער דאָזיגער שטח צייכענט זיך אויס מיט בעדייטענדע און כאַראַקטעריסטישע אינדוסטריע-צווויגען, וועלכע זענען קאָנצענטרירט אין מעהר אָדער וועניגער בעשעפֿטונגען ראיאָנען, און כּראַגען דעם כאַראַקטער פֿון אַנאָיסגעשפּראַכענער גרויס-אינדוסטריע.

דעם ערשטען אָרט פֿערנעהכט דאָ די טעקסטיל-אינדוסטריע, וועלכע איז נאָך דער לאָדזער די אָנגע-זעהנסטע אין פּוילען. די הויפט-פונקטען פֿון ביאליסטאקער טעקסטיל-ראַיאָן זענען אויסער ביאליסטאק, די שטעטלעך: האַראָדאָק, מיכאַלאָווא, כּופּראַסל, וואָסיקאָוו מיט זייער נאָהענטער אויסערשטאַדטישער אומגעגענד.

נאָך דער טעקסטיל-אינדוסטריע איז פֿאַר דעם דערמאָהנטען אונטערנעהמונגע-געביט כאַראַקטעריסטיש די גאַר-בעריי-אינדוסטריע, וועלכע מיר בעגעגענען הויפטזעכליך אין די ערטער: ביאליסטאק, קרינקא, סווינלאָטש, סאַקאַלקא, סקידעל, זאַבלאָדאָווא, יאַשינאָבאָקע און אין אַ קלענערער מאָס, וואָלאָקאָוויטש און גראַדנע.

אין אַריהע שטעט געפֿינען מיר אויך א בעדייטענדע האַלץ-אינדוסטריע: טאַרטאַקען, פֿאַרניר-אין-דיכט-פֿאַבריקען, האַלץ-שטופֿטען-פֿאַבריקען א. דגל.

גאַנץ אָנועהעוודיג איז אויך די טאַבאַק-אינדוסטריע פֿון דאָזיגען ראיאָן (גראַדנע, ביאליסטאק).

די אויסגערעכענטע אינדוסטריע-צווויגען האָבען פֿאַר דער מלחמה זיך געפונען אין אַ תקופה פֿון אינטענסיווער ענטוויקלונג. די מלחמה-געשעהענישען האָבען א בעדייטענדע צאָהל אונטערנעהמונגען צושטערט און גלייכצייטיג אָבגעשוואַכט די פֿראַדוקטיווע טעטיגקייט פֿון דער גאַנצער אינדוסטריע אין דאָזיקען קאַנט.

אַ לאַנגזאַמער ווידער-אויפֿבוי הויבט זיך ערשט אָן אין יאָהר 1919, בעזונדערס אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, אין צוזאַמענהאַנג מיט די גרויסע מלוכה-בעשעפֿטונגען אויף טעקסטיל-אויטאַרבייטונגען פֿאַר דער פּוילישער-אַרמיי און טיילווייז צוליב דעם דערווייטערטען אינערליכען פּוילישען אָבזאַץ-מאַרק.

נאָך דער רוסישער אינוואַזיע פֿון יאָהר 1920, וועלכע האָט צורודערט דאָס גאַנצע עקאָנאָמישע לעבען אין דאָ-זעלען קאַנט, הויבט זיך אָן אַ נייע ווידער-אויפֿלעבונג אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע. וועלכע פֿאַלט צונויף מיט'ן מאַמענט פֿון אינזער צעהלונג אין יאָהר 1921.

אינה אל ט.

אלגעמיינער טייל:

וייט	אינלייטונג
X—VII	אנאליטישע בעטראכטונגען פון די טאבעלען; א) ביאליסטאק שטאדט
XII	ב) ביאליסטאק האַרעוואדסטאט
LXXII—XIII	ג) טעקסטיל-אינדוסטריע פֿון ביאליסטאק-שטאָדט אין האַרעוואדסטאט

טאבעלארישער טייל.

א. ביאליסטאק-שטאָדט.

17 — 6	I	אונטערנעהמונגען אין לויין-ארבייטער אין יאָהר 1921 (אין סעזאן אין נישט אין סעזאן)
	II	א) צאָהל סעזאנע אונטערנעהמונגען אין לויין-ארבייטער בעת דער צעהלונג 1921;
39 — 18		ב) גרופירונג פֿון די סעזאנע אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויין-ארבייטער
	III	פערזאָנען (אייגענטומער, מנהלעפֿענדע פאמיליען-מסגולדער אין לויין-ארבייטער) בעשעפֿ- טונגען אין די סעזאנע אונטערנעהמונגען
45 — 40	IV	אונטערנעהמונגען געגרינדעט: א) פאר דער מלחמה; ב) בעת דער מלחמה
53 — 46	IV ^a	גרופירונג פֿון די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמונגען לויט דער צאָהל לויין-ארבייטער פאר דער מלחמה (1914)
77 — 54	V	געגרינדעטע אונטערנעהמונגען פֿון 1/VII 1914 ביז דער צעהלונג 1921 לויט די בעזונדערע יאָהרען
89 — 78	VI	אונטערברעכונגען אין דער פראָדוקציע אין די יאָהרען פֿון 1/VIII 1914 ביז דער צעה- לונג 1921
101 — 90	VII	אונטערנעהמונגען לויט טעכנישע פראָדוקציע-טויטלען
113 — 102	VIII	פערזאָנען בעשעפֿטונגען: א) אויף טעכנישע מאַשיןען; ב) אויף נישט-טעכנישע מאַשיןען, ג) אַהן מאַשיןען
125 — 114	IX	טעטיקייט-גראַד פֿון די אונטערנעהמונגען
127 — 126	X	אונטערנעהמונגען אין שבת-זונטאָג-ארבייט
129 — 128	XI	לויין-ארבייטער יודען אין שבת-זונטאָג-ארבייט
131 — 130	XII	אונטערנעהמונגען, העלבע פראָדוקציען פֿון אייגענע אין בעשעפֿערס רוי-מאטעריאלען
133 — 132	XIII	איינקויפֿס-קוועלען פֿון רוי-מאטעריאלען
135 — 134	XIV	אַבנעהמער פֿון די אויסגעארבייטע פראָדוקטען
137 — 136	XV	אַבזאָק-גטובט פֿון די אויסגעארבייטע פראָדוקטען
139 — 138	XVI	לויין-סיסטעם אין די אונטערנעהמונגען
141 — 140	XVII	אונטערנעהמונגען מיט פרוּדאָט-האַנגונג אין ארבייטס-לאַקאַל
143 — 142	XVIII	אונטערנעהמונגען אין ארבייטס-אינספעקציע
145 — 144	XIX	די אונטערנעהמונגען אין פאך-אַדנאַטיוונג פֿון די אייגענטומער
147 — 146	XX	קרעדיט-פֿעהרעלמענטען
149 — 148	XXI	די אייגענטומער הענגן די סיבות פֿון אַבשטעלען אָדער פֿערקלענערען די פראָדוקציע
	IV ^b	לויין-ארבייטער אין די יאָהרען 1914 אין 1921 אין די „פאר-מלחמה“ אונטערנעהמו- נגען לויט גרופירונג פֿון 1914
152 — 150		

יודישע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען

לויט דער אנקעטע פון יאָהר 1921.

באנד I 1. ווארשא

אינה אל ט: אלגעמיינער טייל: פאָרזאָרט, אינלייטונג, אונזאָלס פֿון פראַגע-בויגען, אויסצויג
פֿון דער אונטערנעהמונגען, רשימה פֿון די שטעט, קלאַסיפֿיקאציע,
אנאליטישע בעטראכטונגען,
טאבעלארישער טייל,
דיאָגראַמען.

2. ווארשא — וואיעוואדסטווע

אינה אל ט: * * * אנאליטישע בעטראכטונגען,
טאבעלארישער טייל.

באנד II לאָדז

לאָדז — וואיעוואדסטווע

באנד III ביאליסטאק-שטאדט אין וואיעוואדסטווע

באנד IV וואיעוואדסטוועס: קיעלץ, לובקין

באנד V וואיעוואדסטווע קראָקא

באנד VI וואיעוואדסטוועס: לעמבערג, סטאַניסלאַוואָוו, טארנאָפּאָל

באנד VII וואיעוואדסטוועס: נאָוואָגראַדעק, פּאָלעסיע, וואָלין

באנד VIII מיטעל-לויטע

באנד IX אלגעמיינע צונויפשטעלונג פֿון די רעזולטאַטען פֿון דער אנקעטע
פֿון 1921 יאָהר.

אגודת חובבי התורה והמצוות

תש"ד

אשר

יודישע אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען.

102830

אין יאר תש"ד
אין יאר תש"ג
אין יאר תש"ב
אין יאר תש"א
אין יאר תש"ז
אין יאר תש"ח
אין יאר תש"ט
אין יאר תש"י
אין יאר תש"י